E. MDK.

Bp.1900.

Fausztató a Garam folyónál. Szövegközti illusztráció Lovcsányi Gyula: Zólyommegye c.cikkéhez. id.mü 1-29.p.

Szign. Paur G. - E.sc. - Morelli G.F.i.

Paur Géza rajza után -- egyszinü fametszete. Készült Morelli Gusztáv müintézetében. M.Kir.Állny.

O.m.18. Magyarország. VI.köt. 11.p. Bp.1900.

EB

ötvös. Nagyszeben?

Kőmagyötvy. 238. l.

1325

EB 13

? (A: II, 9. Gy: 30.) EB-vel kezdődő nevű mester ezidőtájt nem szerepel. — *Kein Meister. EB ist um diese Zeit bekannt.* Ily jegyű mű nem ismeretes. — *Arbeit m. diesem Zeichen ist nicht vorgekommen.*

Vessen egy pillantást ezen nyereménytáblázatra!

A régebbi sorsjátékok nyeremények:

Legnagyobb nyeremény szerencsés esetben

500.000 pengő

1 jutalom	**300.000**	pengő
1 nyeremény	**200.000**	pengő
1 nyeremény	**100.000**	pengő
1 nyeremény	**50.000**	pengő
1 nyeremény	**40.000**	pengő

	Pengő	Pengő
2 nyeremény	30.000	60.000
1	25.000	25.000

A legújabb 38. m. kir. osztálysorsjáték nyeremények:

Legnagyobb nyeremény szerencsés esetben

700.000 pengő

1 jutalom	**400.000**	pengő
1 nyeremény	**300.000**	pengő
1 nyeremény	**100.000**	pengő
1 nyeremény	**70.000**	pengő
1 nyeremény	**55.000**	pengő
1 nyeremény	**50.000**	pengő
1 nyeremény	**45.000**	pengő

575

a) Kenyérosztótányér. — *Hostienteller.* — „1628."

Ref. egyház, Debrecen — *Ref. Kirche, Debrezin.* Expos. 1934, V, 52, 6.

Hasonló jegy, azonban inkább FD-nek olvasható — *Ähnliches Zeichen doch eher als FD zu lesen*

b) Úrasztali tányér. — *Hostienteller.* — „1610."

Ref. egyház — *Ref. Kirche,* Nyirbátor. Expos. 1934 : V, 47, 64 (Csányi).

ED

Debrecen

Kőmagyótoj - 92. l.

E.D.

Ötvös Papa

Könnagyötvj: 282.1

Vei

1602

Nr. 1589

Tömjéntartó, ellipszis kerületű talpon, csészéje árkolt. —

Wehrauchschiffchen, Aufsatzrand oval, Schiffchen gefurcht.

Dómkincstár, Pozsony — *Domschatz, Pressburg.*

7 A

E. D. ötvös jegy

Kehely, XVII. sz. eleje
m. 27.4.
Iparm. mun.

Jurl

Római üveggyöngy V. 246.

E. G mesterjegy
bajai ötvös

Hölle Neur. Kirk. Kiall
26. l.

141. **Diadéma,** részben babérlevelekkel borított filigranmunka, ezüstből. Egressy Gábor (1808—1866) kapta Baján 1846-ban vendégszereplése alkalmából. Bajai hitelesítő bélyeggel és E. G. névkezdőbetűs mesterjeggyel.

vitéz Telepy Miklósné.

1515. SZALON ... gott és aran
tischche ... goldet, auf d

1516. SZAI ... faragott és ara
tisch ... vergoldet, mit (

1517. K ... Ő, két lappal, fara
... schwarz gebeizt, mi

1518 ... , diófa, berakott négyz
... z, mit Intarsia, auf Bal

1 ... ATÓ KÖNYVÁLLVÁNY.

... K, diófa, berakott diszitésse
... til.

... ÓASZTAL, diófa, két bakos lá
... rstil.

... AROSSZÉK, diófa, berakott, zöld r
... olz, intarsiert mit Ripstapezierung.

... HENGERES ÉJJELI SZEKRÉNY,
Biedermeyer.

... 524. FALITÜKÖR, diófa, magas kerette
Rahmen. Biedermeyer.

1525. KÉT KÖPŐCSÉSZE, cseresznyefa,

fa, petit- és grospoint kárpitozással. XVIII. sz. — Zwei mit petit- und grospoint Tapezierung. XVIII. Jh.

tt lábbal, gobelinhimzésü kárpitozással. Rokokostilus. — weiften Füssen, mit Gobelinstickerei. Rokokostil.

diszitéssel. Bidermeier. — Nähtisch, Nussholz, mit

psz kárpitozással. Bidermeier. — Armstuhl, Kirschenholz, rmeyer.

árpitozással. Bidermeier. — Armstuhl, Nussholz, mit r.

szürke alapu szövetkárpitozással. Bidermeierstilus. — rau getontem Stoff überzogen. Biedermeyerstil.

sznyefa, virágos szövetkárpitozással. Bidermeierstilus. — mtem Stoff überzogen. Biedermeyerstil.

eresznyefa, gobelinhimzésü kárpitozással. Bidermeier. — t Gobelinstickerei. Biedermeyer.

ap fele felnyitható, tetején fiókos felső résszel. Bidermeier. die Hälfte der Platte zum öffnen, der obere Teil mit

iermeier. — Tischvitrine, Kirschenholz. Biedermeyer.

E. G. mesterjegy

kajai ötvös

Höllr Nemz. Kinh.
kiáll.

E. H. ötvösmester

Buda 1800 Körül

Fedeles cukortartó, dr
Deutsch József tulajd

lást

Lay Bpest iparmuv Kiáll

22. l.

MŰVÉSZE

V., Mária Va

nren

VESI

ÉS

E. T.

budai ötvös XVIII. sz
vége.

ereklyetartója –

lásd

Véghrégi egyházin

84. l.

38. HÉT

KIS BOLD. A., MÁRIA **VASÁRNAP** FÁJDALM. SZŰZ, NIKOD. **15**

KLÁVER PÉTER, ÁDÁM **HÉTFŐ** KORNÉL, EDIT **16**

TOL. SZ. MIKLÓS, ERIK **KEDD** SZT. FERENC, LUDMILLA **17**

E. J. ötvösjegy

Budai mester?

XVIII. sz. vége

Ereklyetartó 24,5 cm

Koronázó főtemplom

Buda

Tul

Római színezett üveg V. 246.

EK

ötvös Pozsony

Esztergomi Emiatán

1775

95

Mag?

Származás?

Eitner használja

Kehely, aranyozott ezüst, pozsonyi hitelesítő bélyeggel és EK mesterjeggyel. Mag.

.... Pozsonyi munka 1775-ből

E. L. ötvös/egy/

Miskolci (?) mester

Fogadalmi kar,
miskolci g. kel-
templom

Fmt

Római üvegművesség

V. 246.

E. L. mesterjegy

Löcse XVII. sz.

1011. Utazó pohár, ezüst, aranyozott peremmel és belsővel, félgömbös alak.

Ernst Muzeum aukcioi

XXXIX.

739. FÖDELES CUKORTARTÓ, porcellá
és szines alakokkal. Bécs, 1760 k. —
schaft. Wien, um 1760.

740. CSÉSZE ALJJAL, porcellán, kék al
Bécs, 1834. — Schale mit Untertasse
Blumendekor. Wien, 1834.

741. KÉT DISZEDÉNY, porcellán, am
angyalhermás füllel. Francia, 1830
farbiger Szene. Französisch, um 183

742. KÁVÉSKANNA, porcellán, oldalán
Medaillon. Wien, 1797.

743. KÉT VIRÁGVÁZA, porcellán, kagy
Francia, XIX. sz. — Zwei Blumenv
in Blau und Gold. Französisch, XIX

744. CSÉSZE FEDŐVEL ÉS ALJJAL, po
Meissen, XIX. sz. — Schale mit Un
XIX. Jh.

745. CSÉSZE ALJJAL, porcellán, szines
wald, 1830 k. — Schale mit Untert
um 1830.

ER mesterjegy

Brassó XVII. sz

177. NAGY TALPAS POHÁR, aranyozott, talpán állatalakok, oldalán trébelt maszkos keretbe foglalt három harcos. M. 22·1 cm. E R mesterjegy. Brassó, XVII. sz. — Gróf Andrássy Géza.

27 1

Csányi régi ezüst

27. 1.

BUDAPEST

Stühmer

E. S. mester

ivód
z
Hoff Belvedere
136. l.

nemet vérmetsző
kinek mestrzetei után
a budai mimátor
műhely dolgozott.
Mellőrendő!

5890

40.214. — K. M. E. Ny.

E. S. T. mesterjegy

Erdély

XVIII. sz.

1088. POHÁR, az előbbihez hasonló. E. S. T. mesterjegy. M. 7 cm.

Ernst Museum aukciói

I.

továbbá Biró Zsigmond, Sándor Emil, Koósa Tibor, La
következő költségek felszámitására van joguk:

a megbizás kiállitásáért		. . . . .
megvett tárgyakért	100 K-ig	. . . . .
	500 K-ig	. . . . .
	1000 K-ig	. . . . .
	minden további 1000 K-ért	. . .

Az árverési helyiségekbe csak az léphet be, a
(80 képtáblával, akár magyar, akár német szöveggel) 15

Légrády Testvérek könyvnyo

EWK mesterjegy

Kolozsvár 1674.

SZÁZAD.

.

Csányi Ernst úrnak.

m. kir. Kereskedelemügyi Miniszter ad II. 90.943/193
a küldemény kg-kint 2 filléres frankójegy felhas

feladó bizományos neve: Biró László

942 T/9 Lakhelye: vecsés Kinizs

Tartalma:

41 November hóról.

Magyar Nemzet köznapi	
" " vasárnapi	
Film, Szinház, Irodalom	1.
Független Magyarország	
Képes Sport	
Magyar Rejtvény Ujság	

makulatura

T.

EU

film, könyv, l

0.09 kgr. Okmegy

1 drb csomag

E D mesterjegy

1807 Pohár, ezüst, vésben aranyozott, kihajló peremén tulipános lambrequin-díszt. Erdély XVII. sz.

Ernst Muzeum aukcioi

XVIII.

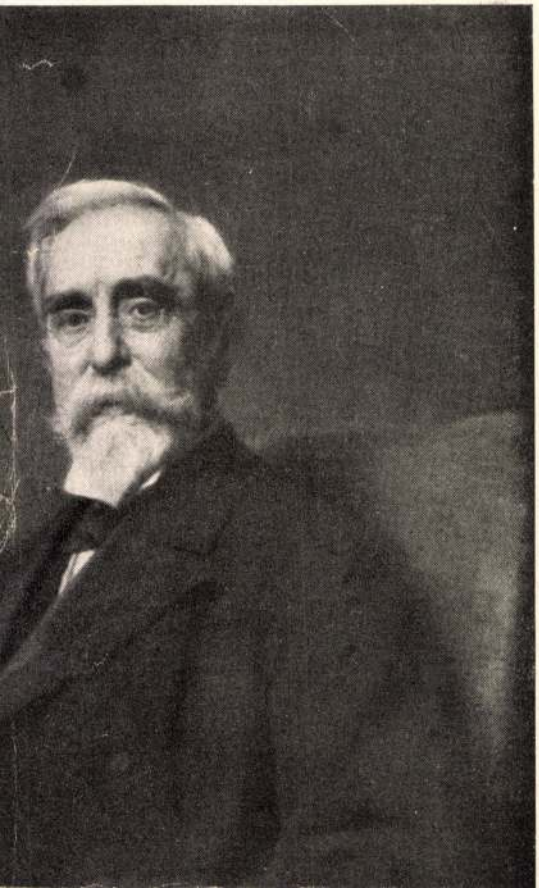

EJ. MDK.

Bp.1900.

A sóvári sófőző. 13 x 19 cm. illusztráció Berzeviczy Albert: Sárosmegye c.cikkéhez. id.mü 325-362.p.

Szign. H. - EJ.sc. - Morelli G.F.i.

Háry Gyula rajza után -- egyszinü fametszete. Készült Morelli Gusztáv müintézetében. M.Kir.Állny

O.m.18. Bp.1900. Magyarország.VI.köt. 353.p.

E.J. MDK.

Bp.1900.

Az eperjesi főtemplom. 13 x 19 cm. illusztráció Berzeviczy Albert: Sárosmegye c.cikkéhez. id.mü 325-362.p.

Szign. H. - E.J.sc. - Morelli G.F.i.

Háry Gyula rajza után -- egyszinü fametszete. Készült Morelli Gusztáv müintézetében. M.Kir.Állny.

O.m.18. Bp.1900. Magyarország.VI.köt. 337.p.

E.J. MDK.

Bp.1900.

Göllnicbánya. Szövegközti illusztráció Horvay Ede: A Szepesség és a Magas-Tátra c.cikkéhez. id.mü 275-324.p.

Szign. Háry Gy. - E.J.sc. - Morelli G.F.i.

Háry Gyula rajza után -- egyszinü fametszete. Készült Morelli Gusztáv müintézetében. M.Kir.Állny

O.m.18. Bp.1900. Magyarország.VI.köt. 317.p.

E.J. MDK.

Bp.19oo.

Lőcse. 13 x 19 cm. illusztráció Horvay Ede: A Szepesség és a Magas-Tátra c.cikkéhez. id.mü 275-324.p.

Szign. Háry Gy. - E.J.sc. - Morelli G.F.i.

Háry Gyula rajza után -- egyszinü fametszete. Készült Morelli Gusztáv müintézetében. M.Kir. Állny.

O.m.18. Bp.19oo. Magyarország.VI.köt. 3o7.p.

E. Böhm jelzéssel, 19. sz.

„Tájkép" o.v. 68 x 101 cm

J. l. j.: E. Böhm (Restaurált)

Kikiáltási ár: 12000 Ft.

BÁV 48. Művészeti Képaukció Bp. 1979. május

E. Bohor Kornélia

Pályázatnyertes terv alapján a genfi Szellemi Tulajdon Világszervezetének Székháza, kongresszusi terme részére falmozaik munkát készít.

— : Kortárs munkák.
Művészet, 1979. február – 47. lap.

E. W. monogramista:

„Hegyes táj" o.v. 37×52 cm

J. l. j.: E. W. (Restaurált)

kikiáltási ár: 12000 Ft.

BÁV 56. Képaukció Bp. 1981. december

E.J. MDK.

Bp.19oo.

Fülek vára. Szövegközti illusztráció Nagy Iván: Nógrádmegye c.cikkéhez. id.mü 1o7-137.p.

Szign. E.J.sc. - Morelli G.F.i.

Spányi Béla rajza után -- egyszinü fametszete. Készült Morelli Gusztáv müintézetében. M.Kir.Állny

O.m.18. Bp.19oo. Magyarország.VI.köt. 129.p.

EJ. MDK.

Bp.1900.

A selmecbányai bányászati és erdészeti akadémia a főtérről nézve. Szövegközti illusztráció Sajó Sándor: Hontmegye c.cikkéhez. id.mü 61-91.p.

Szign. H. - EJ.sc. - Morelli G.F.i.

Háry Gyula rajza után -- egyszinü fametszete. Készült Morelli Gusztáv müintézetében. M.Kir.Állny

O.m.18. Bp.1900. Magyarország.VI.köt. 85.p.

E.J. M.D.K.

Bp.1898.

Aranyzuzdák Verespatakon. Szövegközti illusztráció Lukács Béla: Az erdélyi aranybányászat c.cikkéhez. id.mü 524-543.p.

Szign. DT 1898. - E.J. - Morelli G.F.i.

Dörre Tivadar rajza után -- egyszinü fametszete. Készült Morelli Gusztáv müintézetében. M.Kir.Állny.

O.m. 2o.köt. Bp.19o1. Magyarország VII. 531.p.

E.J. M.D.K.

Bp.1896.

A börzsönyi kápolna. Szövegközti illusztráció Pasteiner Gyula: Építészeti emlékek Felső-Magyarországon c.cikkéhez. id.mü 45-176.p.

Szign. Dörre T 896. - E.J.sc. - Morelli G.F.i.

Dörre Tivadar rajza után -- egyszinü fametszete. Készült Morelli Gusztáv müintézetében. M.Kir.Állny

O.m. 15.köt. Magyarország V. 61.p.

E.J. M.D.K.

Bp.1901.

III.Károly kapuja Gyulafehérvárott. Szövegközti illusztráció Pasteiner Gyula: Épitészeti emlékek a magyar királyság megalakulása óta c.cikkéhez. id.mü 37-98.p.

Szign. H. - E.J. - Morelli G.F.i.

Háry Gyula rajza után -- egyszinü fametszete. Készült Morelli Gusztáv müintézetében. M.Kir.Állny.

O.m. 2o.köt. Magyarország VII. 95.p.

E.J./?/ M.D.K.

Bp.1893 körül.

Fiume. Kezdőkép Kenedi Géza: Fiume és kerülete c. cikkéhez. id.mü 565-604.p.

Szign. H. - E.J. - Morelli G.F.i.

Háry Gyula rajza után - - egyszinü fametszete. Készült Morelli Gusztáv müintézetében.M.Kir.Állny.

O.m.9.k.Magyarország.III.1893.565.p.

E.J. M.D.K.

Bp.1893 körül.

Magyar ötvösmunkák a M.Nemzeti Muzeum kincseiből. Szövegközti illusztráció Pulszky Ferenc: A Magyar Nemzeti Muzeum c. cikkéhez.id.mü 209-228.p.

Szign. Cs.K. - E.J.sc. - Morelli G.F.i.

Cserna Károly rajza után - - egyszinü fametszete. Készült Morelli Gusztáv müintézetében.M.Kir.Állny.

O.m.9.k.Magyarország.III.1893.219.p.

E.J./?/ M.D.K.

Bp.1893 körül.

Budapest az összekötő vasuti hidról. Kezdőkép Lukács Béla: Budapest ipara és kereskedelme c. cikkéhez.id.mü 471-500.p.

Szign. H. - E.J.sc. - Morelli G.F.i.

Háry Gyula rajza után - - egyszinü fametszete. Készült Morelli Gusztáv müintézetében.M.Kir.Állny.

O.m.9.k.Magyarország.III.1893.471p.

E.J./?/ M.D.K.

Budapest,1891 körül.

Fukorui lelet. Illusztráció Pulszky Ferenc: Régészeti emlékek az Alföldön c. cikkéhez. id.mü 149-164.p.

Szign. DTÖrre - E.J.sc. - Morelli G.F.i.

Dörre Tivadar rajza után E.J./?/ egyszinü fametszete. Készült Morelli Gusztáv müintézetében.M.Kir.Állny.

O.m.II.Magyarország.II.1891.155.p.

E.J./?/ M.D.K.

Budapest, 1891 körül.

A debreceni főutca. Szövegközti illusztráció Jókai Mór: Debrecen c. cikkéhez.id.mü 281-314.p.

Szign.DTörre - E.J.sc. - Morelli G.F.i.

Dörre Tivadar rajza után - - egyszinü fametszete. Készült Morelli Gusztáv müintézetében.M.Kir.Állny.

O.m.II.Magyarország.II.köt.1891.291.p.

E.J. /?/ M.D.K.

Bp.1893 körül.

A Hunyadi-cimer a Mátyás-templom tornyán. Szövegközti illusztráció Salamon Ferenc: Budapest története c. cikkéhez. id. mü 7-72.p.
Szign. Dörre T. - E.J.sc. - Morelli G.F.i.
Dörre Tivadar rajza után - - egyszinü fametszete. Készült Morelli Gusztáv müintézetében. M.Kir. Állny.

O.m.9.k.Magyarország.III.1893.31.p.

E.J. /?/ M.D.K.

Bp.1891.

A budavári jezsuita lépcső. Szövegközti illusztráció Salamon Ferenc: Budapest története c. cikkéhez. id.mü 7-72.p.

Szign. TDörre 1891. - E.J.sc. - Morelli G.F.i.

Dörre Tivadar rajza után E.J./?/ egyszinü fametszete. KészültMorelli Gusztáv müintézetében. M.Kir.állny.

U.m.9.k.Magyarország.III.1893. 45.p.

E.J./?/ M.D.K.

Bp.1893 körül.

A pesti vármegyeháza. Szövegközti illusztráció Salamon Ferenc: Budapest története c. cikkéhez. id.mü 7-72.p.

Szign. Háry Gyula - E.J.sc. - Morelli G.F.i.

Háry Gyula rajza után E.J./?/ egyszinü fametszete. Készült Morelli Gusztáv müintézetében.M.Kir.Állny.

O.m.9.k.Magyarország.III.1893.59.p.

E.J. /?/ M.D.K.

Bp.1893 körül.

Az országház. 13X19 cm. illusztráció Salamon Ferenc Budapest története c. cikkéhez. id.mü 7-72.p.

Szign. E.J.sc. - Morelli G.F.i.

Steindl Imre tervrajza után - - egyszinü fametszete. Készült Morelli Gusztáv müintézetében. M.Kir. Állny.

O.m.9.k.Magyarország.III.1893.69.p.

E.J. /?/ M.D.K.

Bp. 1893 körül.

Budapest cimere. Zárókép Salamon Ferenc: Budapest története c. cikkéhez. id.mü 7-72.p.

Szign. DT - E.J.sc. - Morelli G.F.i.

Dörre Tivadar rajza után - - egyszinü fametszete. Készült Morelli Gusztáv müintézetében.M.Kir.Állny.

O.m.9.k.Magyarország.III.1893.72.p.

E.J. /?/ M.D.K.

Bp.1893 körül.

A Magy.Nemzeti Muzeum lépcsőháza. 19X13 cm. illusztárció Pasteiner Gyula: Az épités Budapesten c. cikkéhez. id. mü 73-118.p.

Szign. E.J.sc. - Morelli G.F.i.

Rauscher Lajos rajza után - - egyszinü fametszete. Készült Morelli Gusztáv müintézetében.M.Kir.Állny.

O.m.9.k.Magyarország.III.1893.97.p.

E.J./?/ M.D.K.

Budapest, 1891 körül.

A Sebes-Körös partja. Szövegközti illusztráció Ballagi Aladár: A Bihari síkság c. cikkéhez.id.mü 397-428.p.

Szign. Kimnach - E.J.sc. - Morelli G.F.i.

Kimnach László rajza után E.J./?/ egyszinü fametszete.Készült Morelli Gusztáv müintézetében.M.Kir.Állny

O.m.II.Magyarország.II.köt.1891.417.p.

E.J./?/ M.D.K.

Budapest, 1891 körül.

Templomszékek a nyirbátori ref.templomban. Szövegközti illusztráció Szivós Géza: A Nyirvidék c. cikkéhez. id.mü 335-352.p.

Szign. Dörre T. - E.J.sc. - Morelli G.F.i,

Dörre Tivadar rajza után - - egyszinü fametszete. Készült Morelli Gusztvá müintézetében.M.Kir.Állny.

O.m.II.Magyarország.II.köt.1891.345.p.

E.J./?/ M.D.K.

Budapest,1891 körül.

A városháztér Aradon. 13X19 cm. illusztráció Márki Sándor: Az aradi sikság c. cikkéhez.id.mü 444-461.p.

Szign. DTörre - E.J.sc. - Morelli G.F.i.

Dörre Tivadar rajza után - E.J./?/ egyszinü fametszete Készült Morelli Gusztáv müintézetében.M.Kir.Állny.

O.m.II.Magyarország.II.köt.1891.457.p.

E.J./?/ M.D.K.

Budapest, 1891 körül.

Temesvár a várságokról. Kezdőkép Szentkláray Jenő: Temesvár és vidéke c. cikkéhez.id.mü 505-531.p.

Szign.H.- E.J.sc. - Morelli G.F.i.

Háry Gyula rajza után - - egyszinü fametszete. Készült Morelli Gusztáv müintézetében.M.Kir.Állny.

O.m.II.Magyarország.II.köt.1891.505.p.

E.J./?/ M.D.K.

Bp.1896 körül.

Nagykanizsa főutcája. Szövegközti kép. Eötvös Károly Zalamegye c. cikkéhez.id.mü 205-250.p.

Szign. H. - E.J.sc. - Morelli G.F.i.

Háry Gyula rajza után E.J./?/ egyszinü fametszete. Készült Morelli Gusztáv müintézetében.M.Kir.Állny.

O.m.13.köt.Bp.1896.Magyarország.IV.243.p.

E.J./?/ M.D.K.

Bp.1896 körül.

Csáktornya a mult században. Zárókép Eötvös Károly: Zalamegye c. cikkéhez.id.mü 205.-250.p.

Szign. Cs. - E.J. - Morelli G.F.i.

Cserna Károly rajza után - - egyszinü fametszete. Készült Morelli Gusztáv müintézetében.M.Kir.Állny.

O.m.13.köt.Bp.1896. Magyarország.IV.250.p.

E.J./?/ M.D.K.

Bp.1896 körül.

Vend lakóház. Kezdőkép Bellosics Bálint: A zalai és vasmegyei vendek. c. cikkéhez.id.mü 251-262.p.

Szign. MK sc. - Morelli G.F.i.

Jantyik Mátyás rajza után - - egyszinü fametszete. Készült Morelli Gusztáv müintézetében.M.Kir.Állny.

O.m.13.köt.Bp.1896.Magyarország.IV.251.p.

E.J./?/ M.D.K.

Bp.1896 körül.

Szigetvár Zrinyi Miklós emlékmüvével. Szövegközti illusztráció Baksay Sándor: Somogymegye c. cikkéhez. id.mü 291-322.p.

Szign. Cserna - E.J.sc. - Morelli G.F.i.

Cserna Károly rajza után - - egyszinüfametszete. Készült Morelli Gusztáv müintézetében.M.Kir.Állny.

O.m.13.köt.Bp.1896.Magyarország.IV.319.p.

E.J./?/ M.D.K.

Bp.1896 körül.

A Zsolnay-féle majolika gyár Pécsett. Szövegközti illusztráció Baksay Sándor: Baranyamegye c. cikkéhez id.mü 322-360.p.

Szign. H. - E.J.sc. - Morelli G.F.i.

Háry Gyula rajza után - - egyszinü fametszete. Készült Morelli Gusztáv müintézetében.M.Kir.Állny.

O.m.13.köt.Bp.1896.Magyarország.IV.331.p.

E.J./?/ M.D.K.

Bp.1896.körül.

Pannonhalma. Szövegközti illusztráció Francsics Norbert: Győrmegye c. cikkéhez.id mü 465-486.p.

Szign. Háry Gy. - E.J. - Morelli G.F.i.

Háry Gyula rajza után - - egyszinü fametszete. Készült Morelli Gusztáv müintézetében.M.Kir.Állny.

O.m.13.köt.Bp.1896.Magyarország.IV.471.p.

E.J./?/ M.D.K.

Bp.1896 körül.

A martonvásári kastély. Szövegközti illusztráció Wekerle Sándor: Fejérmegye c. cikkéhez.id.mü 529-576.p.

Szign. Cserna K. - E.J.sc. - Morelli G.F.i.

Cserna Károly rajza után - - egyszinü fametszete. Készült Morelli Gusztáv müintézetében.M.Kir.Állny.

O.m.13.köt.Bp.1896.Magyarország.IV.571.p.

E.J./?/ M.D.K.

Bp.1896 körül.

Báziás. Szövegközti illusztráció Gonda Béla: A magyar Duna c. cikkéhez.id.mü 17-84.p.

Szign. H. - E.J.sc. - Morelli G.F.i.

Háry Gyula rajza után - - egyszinü fametszete. Készült Morelli Gusztáv müintézetében.M.Kir. Állny.

O.m.13.k.Magyarország.IV.1896.53.p.

E.J./?/ M.D.K.

Bp.1896 körül.

Széchenyi emléktáblája. Szövegközti illusztráció
Gonda Béla: A magyar Duna c. cikkéhez.id.mü 17-84.p.

Szign. Háry Gy.,- E.J.sc. - Morelli G.F.i.

Háry Gyula rajza után - - egyszinü fametszete.
Készült Morelli Gusztáv müintézetében.M.Kir.Állny.

O.m.13.k.Magyarország IV.1896.73.p.

E.J./?/ M.D.K.

Bp.1896 körül.

Népvándorláskori tárgyi leletek a keszthelyi sirokból. Szövegközti illusztráció Pasteiner Gyula: Őskori, római és népvándorláskori emlékek a Dunántul c. cikkéhez.id.mü 85-106.p.

Szign. Dörre T.893 - E.J.sc. - Morelli G.F.i.

Dörre Tivadar rajza után - - egyszinü fametszete. Készült Morelli Gusztáv müintézetében.M.Kir.Áll. ny.

O.m.13.k.Magyarország.IV.1896.105.p.

E.J./?/ M.D.K.

Bp.1896 körül.

A tihanyi altemplom belülről. Szövegközti illusztráció Pasteiner Gyula: Épitészeti emlékek a Dunántul c. cikkéhez id. mü 107-168.p.

Szign. Dörre T.896 - E.J.sc. - Morelli G.F.i.

Dörre Tivadar rajza után - - egyszinü fametszete. Készült Morelli Gusztáv müintézetében.M.Kir.Állny.

O.m.13.k.Magyarország.IV.1896.11.p.

E.J./?/ M.D.K.

Bp.1896 körül.

A Szt.Mihály templom Sopronban. Szövegközti illusztráció Pasteiner Gyula: Épitészeti emlékek a Dunántul. id.mü 107-168.p.

Szign. RL - E.J.sc. - Morelli G.F.i.

Rauscher Lajos rajza után - - egyszinü fametszete. Készült Morelli Gusztáv müintézetében.M.Kir.Állny.

O.m.13.k.Magyarország.IV.1896.131.p.

EJ /?/ M.D.K.

Bp.1896 köSül.

Renaissance-oltár a pécsi székesegyház Corpus Domini kápolnájában. Szövegközti illusztráció Pasteiner Gyula: Épitészeti emlékek a Dunántul c. cikkéhez.id.mü 107-168.p.

Szign. Cserna - EJ.sc. - Morelli G.F.i.

Cserna Károly rajza után - - egyszinü fametszete. Készült Morelli Gusztáv müintézetében.M. ir.Állny.

O.m.13.k.Magyarország.IV.1896.141.p.

El./?/ M.D.K.

Bp.1896 körül.

A pécsi székesegyház főoltáros része. 19X13 cm. illusztráció Pasteiner Gyula: Építészeti emlékek a Dunántul c. cikkéhez. id.mü 107-168.p.

Szign. H. - El.sc. - Morelli G.F.i.

Háry Gyula rajza után - - egyszinü fametszete. Készült Morelli Gusztáv müintézetében.M.Kir.Áll. ny.

O.m.13.k.Magyarország.IV.1896.163.p.

MDK

E.S. mester és Schongauer Martin

A jánosréti főoltár metszeteik után készült.

A magyarországi művészet története I. 252.l.
Bpest,1961.II.kiadás.

MDK

E.S. mester

Kompozicióí erős hatással vannak a magyar táblaképekre.

Soltész Zoltánné: A magyarországi könyvdiszités a XVI. században.

Akadémiai kiadó 1961 Budapest. p.16.

M.D.K.

E S mester, grafikus

művészetének hatására vezeti vissza Balogh Jolán a két hassai Szent Erzsébet fejkendő-formáját. A bártfai műhely utolsó jelentős emléke, a Szépművészeti Múzeumban őrzött berki Magdolna-mennybevitele dombormű kompozíciójának feltételezett forrása E S mester Magdolna-metszete és szerző megállapítása szerint E S mester metszetein fordulnak elő az angyalok olyan elrendezésben mint a bártfai Jézus, szuletése oltaron

Radocsay Dénes: A középkori Magyarország faszobrai

Akadémiai Kiadó, Bp.1967. 63., 70. és 152. old.

E S mester, grafikus M.D.K.

---

művészetének vizsgálatanál kiderült, hogy nem volt olyan önálló szerkesztő, mint ahogy ezt sokáig hitték róla. Maga is korábbi kompozíciókra legtöbbször régebbi szobrokra támaszkodott — így Szt. Sebestyén metszete Fischel dangolsheimi Szt. Sebestyén figurájára vezethető vissza, ami azért érdekes, mert egy formai ötletért nemcsak fafaragók fordulhattak egy korú grafikai laporhoz, hanem vice versa.

Radocsay Dénes: A középkori Magyarország faszobrai

Akadémiai Kiadó, Bp.1967. ctörök + old.

126. u

E.S.ötvös

---

10 darab ezüsttálat őriz a Nemzeti Múzeum kuruckori cs
csatajelenetek ábrázolásával, mely sorozatot E.S.mes-
ter készitette Augsburgban, a hagyomány szerint a Buda
felszabaditásában szerepet játszó Savoyai Jenő szá-
mára. 40.old. 49.jegyz

HÉJJNÉ, DÉTÁRI ANGÉLA: Augsburgi disztál a vezekényi
csata emlékére, Drentwett művek az Esterházy kincstár-
ban 23.old.

Az Iparmüv.Múz.és a Hopp Ferenc eletázsiai Müv.Múz.
Évkönyve, XI. 1968. Bpest. 1969

E.S. mester
német festő /XV.sz./ MD K

A jánosréti főoltár részben az ő metszetei nyomán készült.

Magy. Müv. Tört. I. /szerk. Dercsényi/238.

E.S. mester MDK
fesőrajnai rézmetsző

Mátyás budai műhelyében készült könyvek iniciáléi gyakran E.S. metszeteinek kicsinyitett másolatai. Pl. Krisztus keresztrefeszitésének jelenete.

40.o.

Fraknói Vilmos - Fógel József -Gulyás Pál - Hoffmann Edith: Bibliotheca Corvina. Mátyás király budai könyvtára. Bp. 1927. 172.l.

EV mester

Brassói, liturgikus legyezőjét a bukareszti muzeumban őrzik.

Genthon I.: Monumenti Artistici All'Estero Ungheresi. Acta Historiae Artium, Budapest, 1970. 1-2 sz.

30 l.

Stefan Ebach kovácsmester M.O.K.

350 frt-ot kapott a gyulafehérvári tpl. mentényének helyreállításánál végzett munkájáért. (1757)

Entz Géza: A gyulafehérvári székesegyház
Bp 1958, 125

Ebeczk

MEGHÍVÓ

A MAGYAR KIRÁLYI POSTATAKARÉKPÉNZTÁR ÁRVERÉSI CSARNOKÁNAK (IX., LÓNYAY-U. 30. SZ. TEL.: 187-965)

23. sz.

KÖNYVAUKCIÓJÁRA,

AMELYEN NÉHAI EBECZKI TIHANYI FERENC V. B. T. T., TEMESVÁRMEGYE VOLT FŐISPÁNJA EBECZKI KASTÉLYÁNAK KÖNYVTÁRÁBÓL, VALAMINT FŐURI KÖNYVTÁRAKBÓL ÉS EGYÉB MAGÁNGYŰJTEMÉNYEKBŐL SZÁRMAZÓ KÖNYVEK, OKMÁNYOK ÉS TÖRTÉNETI METSZETEK KERÜLNEK ÁRVERÉSRE.

KIÁLLÍTÁS:

1942. ÉVI MÁRCIUS HÓ 21-TŐL, SZOMBATTÓL, 24-IG, KEDDIG, VASÁRNAP KIVÉTELÉVEL. LÁTOGATÁSI IDŐ NAPONKÉNT D. E. 9 ÓRÁTÓL D. U. 1 ÓRÁIG, TOVÁBBÁ MÁRCIUS HÓ 23-ÁN ÉS 24-ÉN D. U. ½ 4—6 ÓRÁK KÖZÖTT IS.

ÁRVERÉS:

1942. ÉVI MÁRCIUS HÓ 26., 27., 30., 31-ÉN NAPONKÉNT D. U. ½ 4 ÓRAI KEZDETTEL.

A KATALÓGUS ÁRA 50 FILLÉR. EGY ÉVRE MEGRENDELVE, POSTAI SZÁLLÍTÁSSAL 3 PENGŐ. MEGRENDELÉS CSAK EGÉSZ ÉVRE, A 85.880. SZ. POSTATAKARÉKPÉNZTÁRI CSEKKSZÁMLA ÚTJÁN.

NYOMTATVÁNY

Nagyméltóságú
Méltóságos
Nagyságos

KIRÁLY KÁLMÁN *úr*
úrnő

Km.

Budapest

VI. Andrássy út 23-25.

Hivatalból
díjátalányozva

Á 4—37. — Megr. 5700/eln. 1941. X. 30. — 15/m. — „Pátria"-nyomda R.-T., Budapest — 416784

MAHIR SAJTÓFIGYELŐ
1091 BUDAPEST IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-736

Ebedli ~~Tibor~~ Gyula,

ZALAI HÍRLAP

FEB 05
1021

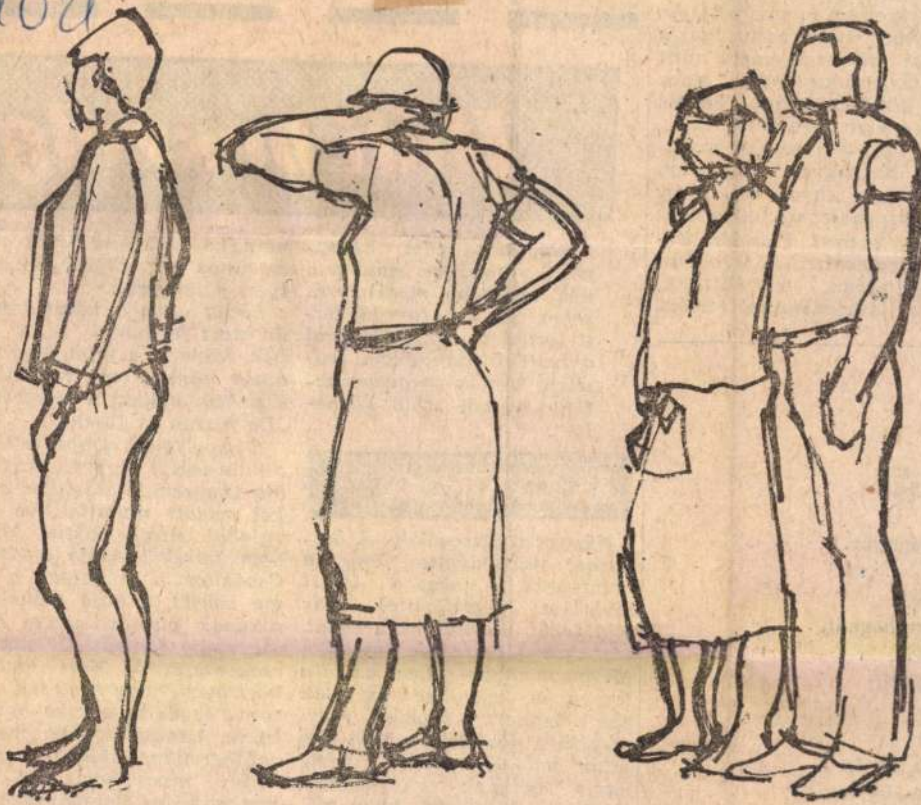

Ebedli Gyula: ALAKTANULMÁNYOK

ngyon, inkább „szokesek”, nikor az elégedetlen házas- rs egyszerűen megszökött. Az szonynak ritkán adtak igazat városi tanácsnál, mert mint y határozat kimondta: „a fe- ség kötelességeihez képest ának kedve keresésére utasí- ndó.” Még a házasélet tiszta- gára is nagyon vigyáztak. eljegyezték, *„hogy egy bizo- yos özvegyasszony, mivel köz- domás szerint Plánder Fe- nc özvegyemberhez járogatni pasztaltatván, felszólíttatik, ogy a látogatásoktól tartóz-*

n út

ngoló nyár,
iója,
s azóta,
egy szobornál.
szóltál.
a hajóra,
ra,
soltár.
em is, én is.
költemény is.
len vasárnap.
alálnak,
máznak,

Soraimat nem hézagpótló munkának szánom a nők teljesebb megismeréséhez. Sőt, e három kis báli történet közreadásával a legfőbb szándékom erősíteni a nők megismerhetetlenségéről szóló közhelyet.

ILONKA

Nézem a táncosokat. A báltermet megvilágító fény a hangulatot, s nem a látást szolgálja. Asztalomtól már alig lehet kivenni az arcokat, bizonyos távolságból egyetlen mozgó masszává olvad össze a tömeg. A kékruhás nőt csak azért kezdem figyelni, mert merészen dekoltált ruhája alig takar valamit nyaka, háta, karja bőrének fehérségéből. Aztán az tűnik fel, hogy túlságosan szorosan tapad partneréhez, [illegible] fejét ráhajtja amannak [illegible]. Sőt, nicsak, [illegible] nére, ha a táncosa derék alatti izgalmas gömbölyűségére helyezi a tenyerét.

Eddig csak a hátát láttam, de most fordulnak. A nő közben felemeli a fejét, látom az arcát, mintha csak rám nézne, s nekem elakad a lélegzetem: „De hiszen ez Ilonka”.

S hogy miért döbbentett meg a felismerés? Mert Ilonkát régóta ismerem. Valamikor évekkel ezelőtt mutattak be neki valahol. Azóta tetszik. Mi az, hogy tetszik? Azóta csodálom. Csodálom a szépségét, a szeme kékjét, a haja szőkeségét, ajkának pirosát, nemes alakját, ringó járását. De mindezt csak messziről. Mert Ilonkáról közismert, hogy nemcsak a felsorolt csodálnivalókkal rendelkezik, hanem egyben megközelíthetetlen, mint a gizeh szfinx, nincs bók, ami izgalomba hozza, hűvös udvariassággal utasítja el kollégáinak rajongását.

És ez az Ilonka itt, most

EBEL GYULA, szijgyartólegény

---

nemeklési kérelmét a céh 1832-ben azzal az indokloassa
veti el,hogy a nevezett vándorlási idejének egy részét
Pesten töltötte el,munkajat ott jobban ismerik,ne akar
jon tehat Győrött mesternek lenni,mert itt a szijgyar
tók úgyis feles számban vannak. 288.old. 57.jegyz

BALÁZS PÉTER: A céhrendszer problémái Győrött a XIX.
századA első felében 279. old.

ARRABONA, A Győri Xantus János Muzeum Évkönyve,
17. Győr. 1975.

Ebel S. = Aebel Sámuel

1726-ban Losoncon öntötte a diveinyi rk. templom egyik harangját

Römer Flóris hagy. XLVI. cs.

Aitutatás megírva

Ebel S. l. Aebel Sámuel

ugb

Dr Szentiványi Gyula

museumi titkár

m

BUDAPEST

I Horthy M. n 104

Ében Gyula

A kassai kaszinó számára készitett mennyezetterve kapta a Benkő Kálmán dijat, a Műcsarnok jub.kiáll.-án.

M.934.XII.6.

Ebener T./Tomas/,asztaloslegény

Győrben 1674-1699 között megfordúlt asztaloslegények jegyzéke származási hely szerint:"Mosonmagyaróvár: Ebener T." 122.old

Batári Ferenc: Asztaloslegények Győrött a XVII. században - Adatok Győr város asztalosművességének történetéhez 93.old

Arrabona,9.- Kantus János Múz.Győr,1967.- A Győri Múz.Évkönyve

Tomas Ebener,asztaloslegény

A győri asztalos és puskaagykészitő céh legénykönyvéből,1681-től:"Tomas Ebener tischler gesell geburtig Von Ungerisch alten burg". 104.old

Batári Ferenc: Asztaloslegények Győrött a XVII.században Adatok Győr város asztalosmivességének történetéhez 93.old

Arrabona,3.-Kantus János Múz.Győr,1967.-A Győri Múz.Evkönyve

MŰVÉSZETTÖRTÉNETI DOKUMENTÁCIÓS
KÖZPONT
Budapest, XIV. Dózsa György ut 41.

MDK

Ebener Vitus kőmives pallér

Részt vett Buda ujjáépitésében 1686 után

Schoen Arnold:Buda épitőmestereiről töredéke, vázlatok I.Kik épitették ujjá Budát az 1686.évi romokból? Müvért 1957.VI.évf.4.szám.298.l.

Ebenfurti sodrony-
zomancos kehely

XV. sz.

l.

Arch. Ert. 1887

130. l.

Tek

Europa film könyv
lapterjesztő és könyvkiadó

V Ker Visegrádi utcza 36

Budapest

Ebenfurti vár-kastély

és templom

l.

Thirfelsödunaitól

180-l.

Érem, miskolczi VIII. 152

Ebenführer Karoly

Autorterverzö

1910–12.

Éimisk 1930. 82. l.

EBENHART HENRIK
harangöntő

Budapest

Deák téti evang. temp.

TKM 236

Ébenköch Antal

festő

Ferkápzomfoiskávk

1939-41. 150. l.

zem az átjáró folyosónak már ell

munkáját és ha marad még pénzem

fagy elleni megvédését.

Tisztelettel kérem ennek

hagyását. Mar

Sch. J.

Dr. Kovács J. István cimer

Tahi (Pest m)

Ébenhöch Antal

1938/39. II. éves

fest. szak.

rendkiv. hallg.

I–II. félév

Ferképzomfoiskévk 1937/39.

155. l.

Ébenhöch Antal

festő

l

Ferkèpzomfoiskèvk
1939-41. 143. l

	6,80									
	2,70				2,70					
	4,20									
	4,20									
	46,00		0		2,70		0		0	

kell visszaküldeni, hanem azt a fizetőhelynek kell egy úg
n megőrizni.

egjelölt postatakarékpénztári csekkszámlára kell visszafizetni.
etett összegeket az igényjogosultak átvették.

--, 194--- év ..... hó ..... n.

.....

megbizott tisztviselő.

Ebenkoch Antal
festő
XII. Bernáth G.-u. 18.

MKSz 1947

MDK

Ebenhöh Antal, festö

Budai alagut. Vizf.

Föv.Kpt. -MUSzSz.-II.Szabad.Lemz.Kiáll. 1947.márc.16.-
ápr.6. Kat. 8.1.

EBENHÖCH Ferenc

1882 467. szept. 24. Ebenhöch Ferenctől több 4000 kegyérem.

Szerz. 104. r

1889 446. júl. 27. Ebenhöch Ferenc hagyománya kegyéremgyűjtemény

107

M. Ét. 1991.1-2

1376, 1474, 1816, 1996, 2327

7

számtan. Vezérkv a helyrendszerű számtanításhoz. Bp., 1908.

Zelliger. Nagyszombat, 1892. — *Száz. névvált.* Bp., 1895. — *M. Paed.* 1906/13. (Hellebrant). — *Petrik.* 1886/910. Bp., 1908, 17. — *Közbiztonság,* 1913: 767/8. l. Arck. — *Váci egyhm. tört. névta.* II. Vác, 1917. — *Erődi-Schöpflin.* I. Bp., [1929]. — Gulyás-gyüjt.

Ebenführer *Oszkár* (? - Bp., 1922/7 k.): hírlapíró. — Mint lapszerk., hirdetési ügynök, m. hivatalnok, végül mint hírlapíró élt Bpen. — 1891. II. 10. - 1895. I. 1: szerk. a *Bp. Ill. Zeitung*-ot.

Bpi cím- és lakásj. Bp., 1896/922. (1928: özvegye!). — *OSzK Hírl.* kat.

Ebenhöch *Ferenc* (1821–1889): c. apát, kanonok (Sz.II: 1161.h.) — Gr. Szapáry József családjánál volt nevelő. 1851: koroncói plébános és alesperes, 1873: győri kanonok lett s 1884: elnyerte a tomaji apáti címet. — Sz. előtt ismeretl. szentbeszédei: *Borromaeaus* (1890/92) és cikke: *Archaeol Értes.* (1889: álnéven); *Győri Közl.* (1905: 193/4.)

Pallas. V. Bp., 1893. — *Győri Hírl.* 1906: 146. sz. (Zoltán Vilmos) — *Révai.* VI. Bp., 1912. — *Krücken-Parlagi.* I. Wien-Lpz., [1918] — *Bedy.* Győr, 1938: 484 l. — *M. növtani irod.* Bp., 1939. — Gulyás-gyüjt.

Ebenspanger *János* (1845 - Felsőlövő, 1903. jan. 24., hosszú szenvedés után): c. ig. (Sz. II: 1163. h.). — 1902: ig. címet kapott. — Ú. cikkei: *Turisták Lpja* (1888/9, 95/6), *felsőlövői ev. tanintézetek ért.* (1893: A hienc nyelvbe olvadt magyar szavak. Ism. EPhK 1894: 349 l.; 1894: Kossuth és Wimmer; 1895: Az int. 50 é. fennállásának története. Klny. is!; 1896: Emlékbeszéd), *Ethnol. Mitteil. a. Ung.* (1898: Kleine Beitr. z. Volks-kunde d. Hienzen); *Mo. vméi.* Vas vm. (Bp., 1898.) — Ú. m.: 21. *A felsőlövői ág. h. ev. tanítóképzőint. 50. é. fennállásának emlékére kiadott díszalbum.* Békés, 1895. — 22. *A felsőlövői ág. h. ev. tanintézetek 50. é. fennállásának tört.* Felsölövő, 1895 — 23. *Üb. method. Behandlung d. Religionsunterrichtes in Volksschulen.* 1895. — 24. *Hienzische veaschln.* Uo., 1897. — 25. *Himmelroda u. Pflug.* Uo.?, 1901. — Álneve ném. cikkeknél: Felix Schützen.

EPhK 1896/99. (Hellebrant). — *Morsz. vméi.* Vas vm. Bp., 1898. — *A felsölövői ev. tanintézetek ért.* Felsöör, 1903: 3/4. l. — *M. Tanítóképző* 1903: 161. l. — *Orsz. M. Középisk. Tanáregyes. Közl.* 1903, 36: 371. l. — *Klosel.* II. Wien, 1906. — *Petrik.* 1886–1900. Bp., 1908. — *Brümmer.* II. Lpz., [1913]. — *Név- és tárgymut. a Turisták Lapjához.* Bp., 1939. — Gulyás-gyüjt.

Ebenthal *A. I.* → *Singer Artúr*

Ébényi *Gyula*: mezőgazd. kísérletügyi főig. — 1935: s. vegyész a M. K. Földtani Int.-ben; 1943: mint I. o. mezőgazd. kísérl. fővegyészt a Földműv. Min.-ba osztották be. 1946. II: kísérletügyi ig. — Cikkei: *Mezőgazd. Kutatások* (1938, 39). — M: 1. *A szőlő, gyümölcsös, konyha- és virágoskert trágyázása.* (Növényvédelem és Kertészet Kvt. a. 14.) Bp., 1937. (Új lenyom. Uo., [1942]). — 2. *Nagyhortobágy.* (Commentarii ad tabulas geolog. et pedol. Regni Hungariae) Uo., 1938. (Schmidt Eligiusz Róberttel) — 3. *Szentmargitapuszta.* (Uo.) Uo., 1938. (U. azzal és Kreybig Lajossal). — 4. *Balmazújváros.* (Uo.) Uo., 1939. (Schmidttel). — 5. *Büdsztmihály.* (Uo.) Uo., 1939. (U.azzal). — 6. *Hajdúböszörmény.* (Uo.) Uo., 1939. (U.azzal). — 7. *Hajdúnánás.* (Uo.) Uo., 1939. (U.azzal). — 8. *Kőrösladány.* (Uo.) Uo., 1940. (U.azzal). — 9. *Mezőberény.* (Uo.) Uo., 1940.

(U.azzal). — 1
(Uo.) Uo., 194
(Uo.) Uo., 194
12. *Hajdúhadh*
— 13. *Mindsze*
— 14. *Bicske.*
15. *Keszthely.*
16. *Sümeg.* (Uo
Újfehértó. (Uo
Vajdácska. (Uo
Vál. (Uo.) Uo.,
(Uo.) Uo., 194

MTC. Bp.,
1937, 41/4. —
Gulyás-gyüjt.
nem válaszolt
1929. szerint
(Radafalva, V
nyert vegyészn

Éber *Ábrah*
és a cionizm
népemhez. (K

Petrik. 188

Éber (1886-
dr. jur. (Bp.,
véd. — R. k
E. Károly üg
A gimn-ot a
ki, majd elvé
resk. tanfolya
jogot. Pályáj
Takarékpénzt
nan 1899: (S
átlépett a M
Bankhoz. 190
és jogi o. főr
nél s közben
Kilépve a ba
ideig ügyvéd
tő és Parcell
az intézettel
Járadékbank
az intézet be
Bankba, utó
vezér-, utóbb
állásától 193
a bpi Keres

ÉBENHÖCH Ferenc régész, gyüjtő, kanon...

GULY

Guly

GULYÁS Pál.: Magyar írók...US.
VII. Bp.,1990.

Ebenhöch Ferenc (Győr, 1821. jul. 25. -- Győr, 1889. jul. 16.): régész, flórakutató, kat. pap, Koroncón plébános, Téten esperes plébános, 1874-től a győri káptalan tagja. Koroncón a környék flórájának feldolgozásával, majd régészettel és hagiográfiával foglalkozott. Győrben rendezte a káptalan levéltárát. Régipénz- és kőkori fegyvergyüjteményét és szerszámgyüjteményét az MNM-nek adományozta. -- M. Győr vidékének kőkorszaki leletei. (Győr, 1877). -- Irod. Religio, (1889. 21. sz. nekrológ).

V.E.

Ebenhöch Ferenc régész

Magyar Életrajzi Lexikon

Ebenspanger Flora

1914/15 – 1918/19

Ø

Ferképzőmfoiskővk

79. l.

Aphrodite Anadyomene a kós-i Asklepios szentélyben. A rágalom allegóriájának puszta leírása még úgy hatott a későbbi korok mestereire, hogy Dürer és Botticelli pl. megpróbálták ezután újra megfesteni. Nagy Sándor számos általa festett arcképe közül különösen az volt híres, ahol mint Zeus fiát, villámmal kezében ábrázolta. Enkaustika helyett inkább temperát használt. A színek élénkségét sötét lazúrokkal tompította és lágyította. Művei különös báj, „charis" jellemezte. A művészettel elméletileg is foglalkozott.

APOLLODOROS, athéni festő a Kr. e. V. sz. második felében. Előkészítője az attikai festészet fellendülésének, tovább fejlesztette a testek árnyékolását és ezt a vívmányt a táblafestészetbe vitte át. Festőanyaga a tempera volt.

APOLLODOROS, damaszkuszi születésű görög építész Traianus és Hadrianus római császárok szolgálatában. Ő építette többek közt a római Forum Traianumot a rajta álló emlékoszloppal együtt és ő volt mestere annak a hídnak, amelyet Traianus veretett az Aldunán, a Vaskapu alatt, a mai Turn-Severinnél. E híd képét a Traianus-oszlop egy dombormüve örökítette meg. A katonai tudományokban is jártas volt, a hadigépekről müvet adott ki.

APOLLONIOS, trallesi származású mester, ki bátyjával, Tauriskossal együtt, valószínűleg a Kr. e. II. sz. közepén, készítette Rhodos számára az ú. n. Farnese-bikát, amelynek a Caracalla thermák számára készült későbbi másolata (Antiope alakja, a kis démon, az állatok és a tájábrázolás a másoló hozzátétele) a nápolyi múzeumban van. Amphion és Zethos anyjuk megbosszulása végett bika szarvához kötözik Dirkét. Ez a mozgalmas szobor pompás példája a hellenisztikus csoportfelépítésnek (lásd Dirke bűnhődése).

Ebenspanger Ilona, Haury Gézáné

A Stúdió tagja

Abundapesti pedagógusok képzőművén stúdiója
1953-1963. Bev. Vajkai Aurél Bp. 1963
37:0

Ébenwein Róbert, szcenikus és díszlettervező

1021

1982.I.15.Petőfi lo,45/Z
Láttuk, hallottuk

- A műsorvezető Illés György.
- Beszélgető társaim Ébenwein Róbert szcenikus és díszlettervező, Fehér Miklós díszlettervező, és Bojár Iván művészettörténész. A néző nem nagyon tudja,hogy mi a feladata a színházban a szcenikusnak és mi a feladata a díszlettervezőnek.
- Én a Vig Színház szcenikusa vagyok, rengeteget gondolkoztam azon,hogy hogy kellene ezt megfogalmazni.Nagyon sokan föltették a kérdést. Én azt hiszem,hogy nagyon röviden és érthetően úgy foghatjuk meg,hogy a díszlettervező és a rendező művészi színpadlátvány elképzeléseit, anyagbaöntő és megvalósító embere a színháznak, aki természetesen nagyon fontos munkatársakkal,és a gazdasági lehetőségeken belül megpróbálja létrehozni azt,amit az előbb említett két kollega elképzelt.
- Mi a kapcsolat a két szakember között? Hogyan dolgoznak együtt?
- Hát, megkapom a feladatot,milyen darabot kell tervezni,akkor elolvasom, a rendezővel találkozunk,megbe-széljük, vitatkozunk, kialakul egy kép, maketteket, rengeteg vázlatot készitünk,mielőtt elkezdődik egy feladat,az több óra, a színház egy kollektiv művészet. Tehát itt elférne ennél a kerekasztalnál egy rendező-is,mert nem mindig a díszlettervező elképzelése valósul csak meg, van,amikor sokkal erősebb a rendezői elképzelés,és a díszlettervező ezt segiti megoldani. Van,amikor ez forditva van. Mivel tulajdonképpen a díszlettervező szoros kapcsolatába, ilyen szorosan beletartozik a szcenikus feladata,aki szintén, szinte súrolja a tervezői feladatokat, sőt időnként tervezői feladatokat is old meg. Tehát, amikor a kritikus azt irja,hogy ez a díszlet nem sikerült,vagy nagyon sikerült,akkor itten közösen vállaljuk a felelősséget, a dicséretért is,meg az elmarasztalásért is, tervező, rendező, szcenikus, műhely,mondom tragikus hangon.
- De,egyébként életem egyik elfajzott periódusában díszletet terveztem egy öt évig, és akkor bizony nekem,mint szcenikusnak nagyon rossz volt a kapcsolatom.
- A Pécsi Nemzeti Színházban.
- A Pécsi Nemzeti Színházban, igen.
- Alaphelyzetéből adódóan érdekellentét vonala is fellelhető ebben a két munkakörben. Nem anyagi természetü ez,inkább, a művész és ellenálló technika természetéből adódik.
- Történt egy érdekes eset,ugyancsak Pécsett. A Rigolettónak a díszleteit csináltam,és az összes díszletet meghagytam,hogy fessék bronz-szinüre. Egyrészt ez reflektálja a fényeket, másrészt pedig azért,mert a bronz felület az olyan,hogy minden szint jól fel tud venni. És az elképzelésem az volt,hogy jelenetenként és felvonásonként a hangulatnak megfelelően rávilágitanak majd, és ez adja meg majd az egyes jelenetek hangsúlyát. De ezt én eleve megterveztem. Ugyanakkor tulajdonképpen szcenikusnak ott,akkor nem volt egyéb feladata,minthogy ezt a nem

irásba foglalt rendelkezést végrehajtsa. Mi a helyzet most? Mondjuk egy adott hasonló szituációban, épp a Vig Színházban előfordult az,hogy plexi diszletek szerepeltek, ha jól emlékszem, nylon falak, stb.stb. ahol azért elsődlegesen tulajdonképpen nem maga a rajzilag is rögzitheto fal,hanem az átvilágitás, illetve megvilágitás révén érvényesül,vagy eltünő falak voltak a főszereplők. Akkor ennek elmondom a történetét,és akkor szt hiszem világos lesz. AMarton Laci rendezte a darabot, a Miklóssal kitaláltak egy bizonyos bizonyos felületet,aminek azt kellett tudni, ami aztán megvalósult. Erre megkerestek engem, leültünk és megkérdezték,hogy létezhet-e ilyen. Elképzelhető-e? Mondtam,hogy én ezt nem tudom, ehhez kisérleteket kellene végezni, megpróbáljuk megcsinálni.
/Többen beszélnek./
- Egy üvegfalra vetiteni....
- Amelyik ugyanakkor tükrözni is képes. Az első pillanatra ellentmondásnak tünik, nem lehet megcsinálni, tükörre nem lehet vetiteni.De a dolog nem hagyott békén,mert tulajdonképpen egy ősrégi szinházi trükkhöz, a fekete tükörhöz folyamodtam,ami nem fekete tükör lett,hanem szürke tükör, ezáltal vetiteni is lehetett rá, egy bizonyos világitási beállitásban a tükör szerepét is azt hiszem,hogy elég jól megoldotta,
- Értem,szóval,
- Átlátszó vol,t áttetsző volt, ha kellett árnyékokat tudtunk
- Szóval a plexinek az a jó tulajdonsága,hogy tulajdonképpen a fénynek a javarészét az élén veri ki,és nem pedig a teljes
- Igen,hát természetes-
- Mi az, ami neheziti a munkájukat? Elképzeléseik megvalósitását?
- Tulajdonképpen a műhelyről kellene beszélnünk, a szinház rendelkezik ilyen kis műhelyekkel, kis lakatos műhely, kis
- Megfelelő szakemberekkel is?
- És igyekvő szakemberekkel. Akik nagyon sok mindent megtesznek annak érdekében, hogy létrejöjjön a diszlet,és köztük igen jól dolgozó, és tehetséges emberekkel is, de hát itt a diszleteknek csak egy hányadát, illetve az egész kis részét tudják csak megvalósitani, lényegében a központi müteremben dolgoztatunk,aminek megvannak a maga korlátai,amik közismertek. Ott nem képzelhető el egy ilyenfajta kisérletezési lehetőség,amiről előbb a Robi beszélt,mert ott határidők vannak, szállitási határidő, meg ez a bizonyos játék, játszadozás az anyaggal,mit tud az anyag,milyen lehetőségei vannak,ez hogy formálható,próbáról,próbára,mondjuk a központi müterem felépitésénél, szervezeténél fogva ez nem elképzelhető.
- Kivételesen nagyon picit ellentmondanék a Miklósnak. Ez a saját szinház,és központi műhelykérdés. A hosszú évek óta próbáljuk azt a folyamatot,hogy a Vig Szinház a saját berkein belül oldja meg a diszlet és szcenikai,világitási,mindenféle látvány-kérdési problémáit, mert hiszen egész másfajta lehetőségek vannak otthon,és egészen más egy kiadott bérmunkánál, ami a központi műhely esetében mindenesetben az. A szinházi

műhelyek renkdikivül fontosak ebben az egész kérdésben,és nagyon fontos az,hogy olyan emberek legyenek,vagy legalábbis az emberek egy jelentős hányada olyan legyen,aki képes ezt a hullámhosszat átvenni,amit megpróbálunk megcsinálni. Különben mindenegyes percben,mindenegyes pillanatban ott kéne lenni és megállás nélkül felügyelni. Na most ha öt emberből kettő ilyen van egy adott műhelyen belül,akkor ez a dolog sinen van.Tehát ha kettő megérti,hogy tulajdonképpen mit szeretnénk,akkor ez a két ember el tudja húzni már ezt a szekeret és nagyjából létre jön a dolog.Én azt hiszem,hogy a Vig Szinház most úgy, ahogy azért vágányon van, százalékosan úgy néz ki,hogy a feladataink 8o %-át otthon oldjuk meg, és a 2o %-a az,ami házon kivül történik. Hát ez egy viszonylag jó arány,mert a hajdani elképzelés az körülbelül olyan volt,hogy vannak a füszerek, erre létesitettek ez központi füszer kiszerelő vállalatok, vannak szinházak,ezeknek szintén egy ilyen kiszerelő vállalatot csináltak, aki a készárut odaadta a szinházaknak. Hát,

- Hiába tervezett a tervező, ez a szinpadon soha nem tudott megvalósulni,ugy ahogy

- Én nekem meggyőződésem,hogy az egyetlen módja,útja a szinházi mühely munkának,hogyha szabad ezt mondani,hogy a diszlet munkák,és a látvány munkák ehhez hozzátartoznak, az,hogy igenis házon belül, és hogy igenis, legyen lehetősége a kisérletezésnek.

- Ön szerint mi az olcsóbb? Melyik szinház olcsóbb? A naturalista szinház,vagy a látványosságra törekvő szinház? Melyik az olcsóbb?

- Hát van drága naturalista szinház, van drága látványra törekvő, ha lesert használunk,biztos,hogy drágább,mint a diszletfalakból,

- Befolyásolják az Önök munkáját ilyen anyagi szempontokkal?

- Természetes.Azok a darabok,amiket önök terveztek,azoknál már előfordult ilyesmi,hogy valamiről le kellett mondani, tehát most, ami fut, hogy példát tudjunk rá mondani.Hogy mást akartak, és más jelent meg a szinpadon.

- Tudok akkor egyet mondani, készitjük az Amadeusz diszletét, első percben, az első beszélgetésünkkor azt mondtuk, hogy egy hatalmas fekete diszlet készül, nem akarok receptet mondani, mindenesetre rengeteg fekete anyag lesz,és az első mondata úgy hangzott, hogy no, ez nem lesz bársony. Holott köztudott,hogy a bársony anyag az egyetlen,ami istenigazából

- Igen.

- Fekete, és éppen itt van a zsebemben a mai javaslat,hogy mi legyen,ha nem bársony. No most forintban ez valóban nem az,és hát mégis, reméljük,hogy ez valóban jó lesz, illetve,szegény néző nem fogja tudni,hogy mit vesztett, mert hogy ezt fogja kapni.

- Ugy tudom,hogy Prágában, Moszkvában képeznek olyan szakembereket, szinházi szakembereket,akik a szcenikusok keze alatt dolgoznak.

- Hát ha már említette az előbbi a prágai és a szovjet színházi példát, akkor ezenkívül még valami van. A díszlettervezőnek lényegesen nagyobb a szava, nagyobb a tekintélye a színházon belül, és a társadalmon belül. Nem szólva a honorárium rendszerről, mint idehaza. No most ez nem kizárólag ilyen öntudati probléma. Hanem, hogy a színpad nem irodalom, a színpad látványművészet, amelyben még a rendező rendelkezése alatt álló mozgó látványelemek, majd amikor a színészek is jórészt látványban közvetítik a mondanivalójukat, ezeknek az összehangolása feltételezi azt, hogy a díszlettervezőnek legalább olyan jól kell ismernie a darabot, mint a rendezőnek, és még egyet, hogy a rendezőnek legalább annyira kombattáns társnak kell lenni, sőt kezdeményezőtársnak, mint amilyen a rendező. Hát, nem csak a múltba gondolok bele, de sajnos, ez ma sincs igy. A Budapesti színházakban, ahogy ezeket ismerem, meg is látszik rajtuk.

- A művelődéspolitikai rovat müsorát ma Illés György, és Koltai Tamás készitette.

ifj. Éber Sándor

Éber-emlékhát Bajaní

Nápolane 1985. X. 24.

Éber Sándor

— **Éber-emlékház.** Szerdán ünnepélyesen felavatták Baján az Éber Sándor-emlékházat. A Jókai utcában álló évszázados épület három szobájában az 1947-ben elhunyt neves festőművész képeit, lakásának bútorzatát mutatják be, a negyedik szobában pedig a művész fiának és lányának, ifj. Éber Sándornak, illetve Pátrayné Éber Annának alkotásait. Éber Sándor a század első felének neves művésze, aki 45 évig élt a Sugovica-parti városban, múlhatatlan érdemeket szerzett a művészi ízlésre nevelésben.

Ujvidék 1985. X. 24.

Ébner Anna, Pál Lajosné

festő"

Művészet, 1939. IV. évf. 27. sz. 77. l.

Erdélyi Árpád: A Műterem kiállításai

ÉBER Anna festő

Éber Sándor és Anna festményei a templomban
(falképek) 1926-27-ből

ld. Horváth György - Kostyál László: Nagykanizsai alsóvárosi templom. Nagykanizsa, 1992
17 - 18.p. ill.

.8, 1900, 2264, 2388

10, 1979, 2123, 2148, 2268, 2283

MAHIR SAJTÓFIGYELŐ
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Éber Anna Pártayné
festőművész

PETŐFI NÉPE
1984-11-28

1021

Éber Anna kiállítása

● A megnyitón. (Gál Zoltán felvétele)

Az Éber család művészete, kulturális tevékenysége szinte elválaszthatatlan Baja művelődéstörténetétől. Éppen ezért különleges jelentőségűnek bizonyult az az esemény, amelynek színhelye a Türr István Múzeum volt az elmúlt héten: a család egyik Budapestre került sarja, *Pártayné Éber Anna* festményeiből rendeztek tárlatot. A kiállítást *dr. Bodnár Éva* művészettörténész nyitotta meg, s méltató szavai egy meglepően gazdag életműre nyitottak ablakot.

A falakon sorakozó hatvannégy alkotás meggyőzően bizonyítja, hogy a nyolcvanadik életéve felé közeledő művésznő soha nem lett hűtlen az őt fölnevelő szűkebb pátriához: a természet szépségeire fogékony, s az élet apróbb tényeinek is fontosságot tulajdonító szemlélete, annak a bácskai szellemnek a megnyilvánulása, amelynek erősítését az Éber család tagjai kezdettől kötelességüknek tekintették.

nőtt bajnok, az idén Kubá
megrendezett nagy ökölvívó
nán bronzérmes volt. Balzsai
roly edző nem kockáztatott
feladta a mérkőzést.

A második összecsapáson
arányban győztek a magyarok
kecskemétiek közül csak K
koly lépett a kötelek közé, m
a többiek Tatabányán CSB-m
kőzést játszottak. A fiatal k
keméti öklöző ismét győzött,
egyedül duplázott a válogatot
közül

LABDARÚGÁS

Megyei II. osztály: déli csoport: BSK junior—Érsekcsanád 2—1 (1—0). Vaskút—Mélykút 0—2 (0—2). Bácsborsód—Tataháza 1—2 (2—2). Tompa—Hajós 2—2 (1—2). Kisszállás—Dusnok 3—0 (2—1). Uszód—Katymár 0—3. (1—2). Honvéd Kinizsi SE—Fajsz 1—2. Gara—Hercegszántó 1—1 állásnál a második félidőben félbeszakadt. Ifj.: 12—0. A félbeszakadt mérkőzés miatt a táblázat őszi végeredményét később közöljük.

ÉSZAKI CSOPORT
Ifjúsági bajnokság végeredménye

1. Tiszakécske	11	10	-	1	43— 8	20
2. Csengőd	11	9	-	2	30—10	18
3. Kerekegyháza	11	9	-	2	29—11	18
4. Tiszaalpár	11	7	-	4	31—27	14
5. Hetényegyháza	11	5	2	4	21—13	12
6. Kkfházi Húsos	11	5	1	5	24—16	11
7. Kiskunmajsa	11	5	-	6	32—31	10
8. Helv. Medosz	11	5	-	6	17—20	10
9. Khalasi Spart.	11	4	1	6	20—24	9
10. Császártöltés	11	3	1	7	15—27	7

ASZTALITENISZ

Kedden délelőtt Kiskunfélegyházán rendezték meg a XX. Téli Úttörő-olimpia asztalitenisz megyei döntőjét. Az ünnepélyes megnyitón *Kovács Sándorné*, a Darvas téri iskola igazgatója mondott beszédet, majd az iskola énekkara adott elő néhány dalt. Az ötkarikás olimpiai zászló felvonása után kezdődött el a döntő, amelyen 24-en álltak asztalhoz. A megye legjobb pirosnyakkendős asztaliteniszezői körmérkőzéses rendszerben döntötték el a helyezések és az érmek sorsát.

Eredmények: 5—6. osztályos fiúk: 1. Laczkó (Kiskunfélegyháza, edző: Erdélyi Endre), 2. Somodi (Kecskemét), 3. István (Baja). 7—8. osztályosok: 1. Váczi (Kecskemét, edző: Gaál Csaba), 2. Gillich (Kalocsa), 3. Kiricses (Kunszentmiklós körzet).

Lányok, 5—6. oszt.: 1. Bohács (Kecskemét, edző: Gaál Csaba)

MD K

Éber Amália, festö

Margitsziget.

A Vall. és Közokt. Min. vásárlásainak kiállitása. Az O. M. Szépmüv. Muz.-ban. 1938 jul.1.-aug.1. Bp.1941. Kat. 14. old.

Éber Amália

"Olvasó leány" c. műve az "AME" első kiállitásán.

P.H.1931.Jún.7.

J.Éber Anna

Az élet bohóca, olaj
Egy kép, olaj
Érdekes olvasmány, olaj

AME I.kiáll. N.Szal. 1931. jun. 5 l.

P. Éber Anna

A kultuszminisztérium képvásárlásai a „Műterem" kiállításán.

„Margitkigeti út" c. képét az állam megvásárolta.

N.U. 1939. VII. 5.

Éber Anna

Vasárnap, 1939. V. 21.

VASARNAP, 1939 MAJUS 21

Éber Anna és Pártay István

kiállítása a Műcsarnokban

A művészpár a római iskolából került ki s munkáikban is megnyilvánul az olasz klasszikusok iránti nagy tisztelet. *Éber* Anna képei közül a „Magyar Madonna" az egyházi témák különös szeretetét árulja el, ami nála családi tradició, mert édesatyjával, bajai Éber Sándorral, a jónevű freskófestővel együttesen sok freskó kivitelezésében vett részt. Nyugodt előkelőséggel megfestett arcképei sokoladlúságról tesznek bizonyságot. A kék levegőben úszó tájképei a természetimádó átérzett fohászaként hatnak, arcképvázlatai pedig frisseségükkel ragadnak meg.

Pártay István, Éber Anna férje, a magyar történetbúvár éles megfigyelésével nemzeti nagyságainkat ragadta grafitja élére. Koppány vezér arcmása éles ellentéte Toldi Miklós nemeslelket visszatükröző képének, Bánk bán szemeiből egy világ fájdalma néz felénk, Álmos vezér pedig olyan kifejező megjelenés, hogy lenyügözi a szemlélőt. A poétikus tájképek és lelemények elgondolással stilizált grafitok sorozata kiválóan jó rajzoló munkáit ismerteti meg. Pompás linoleumsorozat egészíti ki a jól sikerült kiállítást.

tott annak a hitnek a szepsege, amely ezt a megtört anyát áthatotta.

Némán, egymáshoz símulva közeledtek a Commanderie-hoz, amelynek szürke homlokzata már kilátszott a fák

ÉBER ANNA, festő

1928-as kiállitásának/Tornyai János/a sajtóban nagy visszhangja volt. Sokan vásároltak. A Bajai Takarékpénztár, Jungábel Jenőné, Kemény Simon szerkesztő, dr. Szász Géza, tornyai vendéglátója, Kallós Ede szobrász, Éber Anna festő, stb. 154.old. 32.jegyz.

DÖMÖTÖR JÁNOS: Tornyai Bajan 14.old

A MÓRA FERENC Múzeum Évkönyve. 1. 1966-1967 Szeged. 1968

MDK

Jungabelné Éber Anna

Illusztrációk, Ady
Téli táj, olaj
Ősz, olaj
Akt tanulmány, szén
Önarckép, olaj

N. Szal. tavaszi kiáll. 1929. jun.

7 l.

P. Éber Anna

84. Szürcsölő kacsák, olaj
85. Vihar előtt, olaj
86. Párás reggel, paszt-
87. Tarajos Balaton, paszt.
88. Naplemente, pasztell

Balatoni Képkiállitás, 1948. Nemzeti Szalon Művészeti Egyesület, 1948. május

ORSZÁGOS MAGYAR RÉGÉSZETI ÉS
MŰVÉSZETTÖRTÉNETI TÁRSULAT

NYOMTATVÁNY

Budapest

MEGHÍVÓ

AZ ORSZÁGOS MAGYAR RÉGÉSZETI ÉS MŰVÉSZETTÖRTÉNETI TÁRSULATNAK a Műemlékek Országos Bizottsága (IX. ker., Hőgyes Endre-u. 10.) tanácstermében június hó 10-én délután 6 órakor tartandó

RENDES ÉVI KÖZGYŰLÉSÉRE.

TÁRGYSOROZAT:

1. Elnöki megnyitó.
2. Titkári jelentés.
3. Pénztárosi jelentés és a költségvetés előterjesztése.
4. A számvizsgáló-bizottság jelentése.
5. A tisztikar és a választmány megválasztása.
6. Esetleges indítványok.

Budapest, 1937. május hó 26-án.

Gerevich Tibor
elnök

P. Éber Anna

Jeszó

VI. Terézkörút 10.

MKSz 1947

NYOMTATVÁNY.

Nagyméltóságú
Méltóságos
Nagyságos

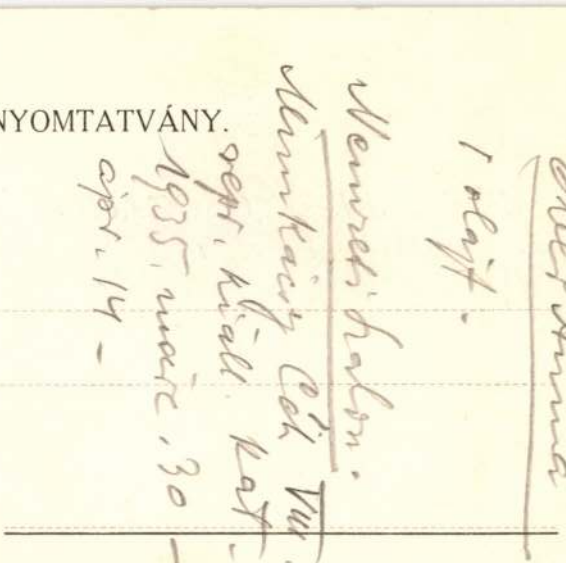

MEGHÍVÓ

A

MŰEMLÉKEK ORSZÁGOS BIZOTTSÁGÁNAK

19 ..... évi ..... hó ..... n ..... napján

.....

délelőtt / délután ..... órakor megtartandó végrehajtó-bizottsági / rendes / albizottsági ülésére.

Tárgy: .....

Elnök megbízásából:

.....

Hornyánszky V. R.-T. Budapest.

J. Éber Anna
festő

Szent Imre az ifjúság
között, tempera

Nemzeti Szalon
Árpádh szentek kiáll. 1930 aug

ÉBER ANNA

76 Szt. Imre az ifjuság között tempera 4000.—

Nemzeti Szalon 1931 május

Romai magyar riterek.

NEMZETI SZALON
1931. MÁJUS — JUNIUS

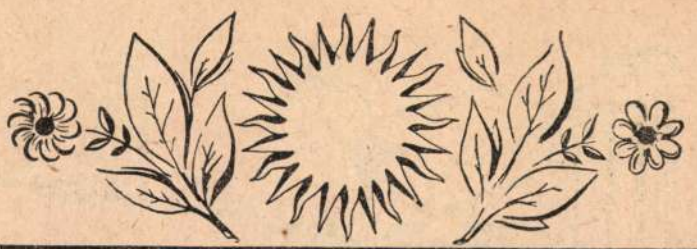

EGÉSZSÉGÜGYI TELEP

VI., Eötvös-utca 3., az Országos Társadalombiztosító Intézet Egészségügyi Múzeumának előadótermében.

ÉLET ÉS EGÉSZSÉG (Ingyenes egészségügyi előadássorozat)
Kedden d. u. 6—7-ig.

December 2.
A testedzés orvosi megvilágításban. Előadó: *dr Szántó György* adjunktus.

December 9.
A penicillin, streptomicin alkalmazási területe. Előadó: *dr Rékai Pál* főorvos.

December 16.
Beszédzavarok orvosi megvilágításban. Előadó: *S. Lóránd Blanka dr* főorvos.

KÜZDELEM A NEMIBETEGSÉGEK ELLEN
Az Országos Antiveneriás Bizottsággal együttesen rendezett ingyenes egészségügyi előadássorozat vasárnap délelőtt 11—12 óráig.

December 7.
A nemibeteggondozás. Előadó: *dr Solt Oszkár* főorvos.

December 14.
Szexuális vonatkozások a gyermekkorban. Előadó: *dr Flesch Ármin* egy. rk. tanár.

December 21.
Házasság ; eugenika. Előadó: *dr Naményi Lajos* ideggyógyász-főorvos.

EGÉSZSÉGÜNK VÉDELME
Az Országos Társadalombiztosító Intézettel együttesen rendezett ingyenes egészségügyi előadássorozat pénteken d. u. 6—7-ig.

December 5.
Orvosi tanácsadás az OTI-ban egészséges emberek számára. Előadó: *dr Heffler Irma* tisztviselő-orvos.

December 12.
Betegség és keresőképesség. Előadó: *dr Incze Ferenc* főosztályvezető.

December 19.
Örökletes betegségek a mindennapi orvosi gyakorlatban. Előadó: *dr Faludi Béla* osztályvezető.

Fővárosi Népművelési Központ. Munkaterv. 1947 december

TANULMÁNYI KIRÁNDULÁSOK

1. A kirándulásokon a várakozási idő 10 perc. Zárt helyiségbe (műterem, gyár stb.) vezetett csoporthoz a későn jövők nem csatlakozhatnak, mert ezzel csak a vendéglátót és az előadót zavarják. 2. A tanulmányi kirándulások alkalmával esetleg történő balesetekért a Központ sem erkölcsi, sem anyagi felelősséget nem vállal. 3. A Központ által kiküldött tisztviselő útmutatásaihoz mindenkor alkalmazkodni szíveskedjék. 4. Egy tagsági jeggyel legfeljebb ketten vehetnek részt kedvezményesen a kiránduláson.

December 1., hétfő

Az újpesti Wolfner-bőrgyár megtekintése. Gyülekezés d. e. 10 óráig a gyár Újpest, Váci-út 17. sz. bejárata előtt. Részvételi díj kedvezményesen 40 fillér. Előadó: *Gorka Jenő* keresk. középisk. tanár.

December 2., kedd

D. Tetlák Rózsa festőművésznő kiállítása a Szalmássy-galériában. Gyülekezés d. u. ¼4 óráig a IV., Kossuth Lajos-u. 12. sz. előtt. Részvételi díj kedvezményesen 40 fillér. Előadó: *Török Tivadar* festőművész, tanár.

December 3., szerda

A Székesfővárosi Neveléstudományi Intézet, Pályaválasztási tanácsadó és Képességvizsgáló Intézet. Gyülekezés d. u. 4 óráig a VIII., Mária Terézia-tér 8. sz. előtt. Részvételi díj kedvezményesen 40 fillér. Előadó: *az Intézet kijelölt tisztviselője.*

December 4., csütörtök

A Lehel-téri templom új freskói. Gyülekezés d. u. 4 óráig a templom főbejárata előtt. Részvételi díj kedvezményesen 40 fillér. Előadó: *dr Dombi József.*

Halmazok, kettős csillagok, ködök bemutatása az Uránia Bemutató Csillagvizsgálóban. (I., Sánc-u. 3/b) Gyülekezés d. u. 6 óráig a tabáni róm. kat. plébániatemplom előtt. Részvételi díj kedvezményesen (belépődíjjal együtt) 40 fillér. Előadó: *dr Kulin György* egy. adjunktus.

December 5., péntek

Az újjáépített egyetemi orvoskari intézetek megtekintése. Gyülekezés d. u. 3 óráig az Egyetem VIII., Üllői-út 26. sz. bejárata előtt. Részvételi díj kedvezményesen 40 fillér. Előadó: *az orvosi egyetem kijelölt tisztviselője.*

Budapest Székesfőváors Csatornázási Művei. Csónakázás a Nagykörút és a Soroksári-út alatt. Gyülekezés d. u. 3 óráig a IV., Szép-u. 5. sz. ház előtt. Előzetes jelentkezés december 4-ig kötelező. Részvételi díj kedvezményesen 1·40 forint. Előadó: *Garami Tibor* műszaki főfelügyelő.

December 6., szombat

Halmazok, kettős csillagok, ködök bemutatása az Uránia Bemutató csillagvizsgálóban. (I., Sánc-u. 3/b.) Gyülekezés d. u. 6 óráig a tabáni róm. kat. plébániatemplom előtt. Részvételi díj kedvezményesen (belépődíjjal együtt) 40 fillér. Előadó: *dr Kulin György* egy. adjunktus.

December 7., vasárnap

A »Francia művészet« a Szépművészeti Múzeumban. Hogyan kerültek a képek a Múzeum birtokába? Gyülekezés reggel 9 óráig a Múzeum Hősök-terén levő bejáratánál. Részvételi díj (belépődíjjal együtt) 1·40 forint Előadó: *dr Farkas Zoltán* igazgató.

Új szerzemények kiállítása a Nemzeti Múzeumban. Gyülekezés d. e. 9 óráig a múzeum főbejárata előtt. Részvételi díj kedvezményesen 40 fillér. Előadó: *dr Kalmár János* múzeumi őr.

Az országgyűlés színhelye. A parlament épülete és termei. Gyülekezés d. e. ½10 óráig a Parlament oroszlános főkapujánál. Részvételi díj kedvezményesen (belépődíjjal együtt) 1 forint. Előadó: *dr Dombi József.*

Medici kárpitok kiállítása az Iparművészti Múzeumban. Gyülekezés d. e. 10 óráig a múzeum IX., Üllői-út 33—35. sz. bejáratánál. Részvételi díj kedvezményesen 40 fillér. Előadó: *dr Csernyánszky Mária* múzeumi őr.

A Magyar Kúria épülete, díszcsarnoka, mennyezetképe és díszterme. Gyülekezés d. e. 11 óráig a Kúria Kossuth Lajos-téri főbejáratánál. Részvételi díj kedvezményesen 40 fillér. Előadó: *dr Dombi József.*

Novotny Róbert és Kocsis András kiállítása a Népművelési Központ Kiállítási helyiségében (VII., Rákóczi-út 30). Gyülekezés d. e. 11 óráig a helyiség bejáratánál. Részvételi díj nincs. Előadó: *Paál Ákos* tanár.

Barcsay Jenő kiállítása a Művész-galériában. Gyülekezés d. e. 11 óráig a kiállítóhelyiség V., Sztalin-tér 3. sz. bejárata előtt. Részvételi díj kedvezményesen 1·40 forint. Előadó: *Végvári Alajos*

Nemzetközi fényképkiállítás a Károlyi-palotában. Gyülekezés d. e. 11 óráig a Fővárosi Képtár IV., Egyetem-u. 6. sz. bejárata előtt. Részvételi díj kedvezményesen 1·90 forint. Előadó: *dr Sevcsik Jenő* tanár.

Egésznapos növénytani turistakirándulás. Útirány: Pomáz—János-forrás—Kőhegy—Izbég—Szentendre. Gyülekezés reggel 8 órig a HÉV margithídi végállomásánál. Részvételi díj kedvezményesen 60 fillér. A HÉV-re 50%-os vasúti jegy váltható. Vezető: *dr Kárpáti Zoltán* egy. m.-tanár.

December 8., hétfő

A budapesti Rádió I. és II. studiói. Gyülekezés d. u. ¼4 óráig a Rádió VIII., Bródy Sándor-utca 7. sz. bejárata előtt. Részvételi díj kedvezményesen 40 fillér. E tanulmányi kiránduláson csak 50 személy vehet részt, ezért előzetes jelentkezés december 6-ig távbeszélőn vagy írásban kötelező. Előadó: *a Rádió kijelölt tisztviselője.*

December 9., kedd

A Meteorológiai és Földmágnességi Intézet. Gyülekezés d. u. 3 óráig az 5-ös és 11-es villamosok II., Keleti Károly-u. sarkán lévő megállójánál. Részvételi díj kedvezményesen 40 fillér. Előadó: *dr Bacsó Nándor* főmeteorológus.

December 10., szerda

Az Országos Széchenyi Könyvtár 1847-es kiállítása. Gyülekezés d. u. 4 óráig a Könyvtár VIII., Múzeum-körút 14. sz. bejáratánál. (Nemzeti Múzeum). Részvételi díj kedvezményesen 40 fillér. Előadó: *dr Tolnai Gábor*, az Orsz. Széchenyi-Könyvtár főigazgatója.

December 12., péntek

Az Egyetemi Nyomda megtekintése. Gyülekezés d. u. ½3-ig a VIII., Múzeum-körút 6. sz. előtt. Részvételi díj kedvezményesen 40 fillér. Előadó: az üzem kijelölt tisztviselője.

A pálvölgyi cseppkőbarlang megtekintése. Gyülekezés d. u. 4 óráig az újlaki templom előtt (7-es és 72-es villamos). Részvételi díj kedvezményesen 1·40 forint. Vezető: *dr Bogsch László* egy. m.-tanár.

December 13., szombat

Ismerkedés az őszi csillagképekkel az Uránia Bemutató Csillagvizsgálóban. (I., Sánc-u. 3/b). Gyülekezés d. u. 5. óráig a tabáni róm. kat. plébániatemplom előtt. Részvételi díj kedvezményesen (belépődíjjal együtt) 40 fillér. Előadó: *dr Kulin György* egy. adjunktus.

A keskenyfilm története és fejlődése. Kiállítás megtekintése a Fővárosi Képtárban. Gyülekezés délután 3 óráig a Képtár IV., Egyetem-utca 6. sz. bejárata előtt. Részvételi díj kedvezményesen 1 forint. Előadó: *Balassa Ferenc*, a Keskenyfilm Szövetség főtitkára.

December 14., vasárnap

Visszatért remekek a Szépművészeti Múzeumban. Gyülekezés d. e. 9 óráig a Szépművészeti Múzeum Hősök-terén levő főbejáratánál. Részvételi díj kedvezményesen (belépődíjjal együtt) 1·40 forint. Előadó: *dr Dombi József*.

Antik ékszerek a Szépművészeti Múzeum antik magángyüjteményi kiállításán. Gyülekezés d. e. 10 óráig a Múzeum Hősök-terén lévő főbejáratánál. Részvételi díj kedevzményesen (belépődíjjal együtt) 1·40 Ft. Előadó: *Thomas Edit*.

A Nemzeti Múzeum újszerzeményi kiállítása. Gyülekezés d. e. 10 óráig a Nemzeti Múzeum főbejárata előtt. Részvételi díj kedvezményesen (belépődíjjal együtt) 1 forint. Előadó: *dr Pásztoryné Alcsuti Katalin*.

Iparművészeti kiállítás a Népművelési Központ Képzőművészeti Kiállítási helyiségében. Karácsonyi vásár a textil, kerámia, ötvösmunkák és gyermekjátékokból. (Az Iparművészeti Akadémia növendékeinek munkáiból.) Gyülekezés d. e. 10 óráig a helyiség VII., Rákóczi-út 30. sz. bejáratánál. Részvételi díj nincs. Előadó: *dr Pogány Ö. Gábor*, a Fővárosi Képtár igazg.

A Magyar Nemzeti Bank épülete és képzőművészeti kiképzése. Gyülekezés d. e. 11 óráig a Bank Szabadság-téri főbejárata előtt. Részvételi díj kedvezményesen 40 fillér. Előadó: *dr Dombi József*.

Pártay István és Pártayné Éber Anna festőművész műterme. Gyülekezés d. e. 11 óráig a Teréz-körút 10. sz. előtt. Részvételi díj kedvezményesen 40 fillér. Előadó: *Török Tivadar* festőművész, tanár.

Egésznapos növénytani turistakirándulás. Útirány: Farkasrét—Ördögorom—Farkasvölgy—Máriamakk—Normafa—Zugliget. Gyülekezés reggel 9 óra 30 percig az 59-es villamos farkasréti végállomásán. Részvételi díj kedvezményesen 60 fillér. Előadó: *dr Éder Sándor* egyetemi adjunktus.

December 15., hétfő

Az újjáépített Angol Intézet. Gyülekezés d. u. ¼4 óráig a VIII., Eszterházy-u. 3. sz. előtt. Részvételi díj kedvezményesen 40 fillér. Előadó: *dr Szenczi Miklós* egy. ny. r. tanár.

December 16., kedd

A Hold bemutatása az Uránia Bemutató Csillagvizsgálóban. (I., Sánc-u. 3/b.) Gyülekezés d. u. 5 óráig a tabáni róm. kat. plébániatemplon előtt. Részvételi díj kedvezményesen (belépődíjjal együtt) 40 fillér. Előadó: *dr Kulin György* egyetemi adjunktus.

December 17., szerda

A budapesti Rádió I. és II. studiói. Gyülekezés d. u. ¼4 óráig a Rádió VIII., Bródy Sándor-utca 7. sz. bejárata előtt. Részvételi díj kedvezményesen 40 fillér. E tanulmányi kiránduláson csak 50 személy vehet részt, ezért előzetes jelentkezés december 15-ig távbeszélőn vagy írásban kötelező. Előadó: *a Rádió kijelölt tisztviselője.*

December 19., péntek

Ahol az ezüstpénz készül. A Magyar Állami Pénzverő munkában. Gyülekezés d. e. 10 óráig a 43-as, 50-es és 51-es villamosok Üllői-út és Könyves Kálmán-körút sarkán levő megállójánál. Részvételi díj kedvezményesen 40 fillér. Előadó: *a Pénzverő kijelölt tisztviselője.*

Budapest Székesfőváros Csatornázási Művei. Csónakázás a Nagykörút és a Soroksári-út alatt. Gyülekezés d. u. 3 óráig a IV., Szép-u. 5. sz. ház előtt. Előzetes jelentkezés december 17-ig kötelező. Részvételi díj kedvezményesen 1·40 forint. Előadó: *Garami Tibor* műszaki főfelügyelő.

A legnagyobb budapesti madártenyészet. Gyülekezés délután 4 óráig VI., Szív-utca 64. számú ház előtt. Részvételi díj kedvezményesen 40 fillér. Előadó: *Kovács Antal.*

December 20., szombat

Iparművészeti kiállítás a Fővárosi Népművelési Központ Kiállításai helyiségében. Gyülekezés d. u. 5 óráig a helyiség VII., Rákóczi-út 30. sz. bejáratánál. Részvételi díj nincs. Előadó: *Padi Ákos* tanár.

December 21., vasárnap

100 mester, 100 műremek a Fővárosi Képtárban. Gyülekezés d. e. 9 óráig a Képtár IV., Egyetem-u. 6. sz. bejáratánál. Részvételi díj kedvezményesen 40 fillér. Előadó: *dr Pogány Ö. Gábor*, a Fővárosi Képtár igazgatója.

Rodin és Maillol művei a Szépművészeti Múzeumban. Gyülekezés d. e. 9 óráig a Szépművészeti Múzeum Hősök-terén lévő főbejáratánál. Részvételi díj kedvezményesenb (elépődíjjal együtt) 1·40 forint. Előadó: *dr Kampis Antal* egyetemi m.-tanár.

Egésznapos geológiai turistakirándulás. Útirány: Kissvábhegy—Széchenyi-hegy — Csillebérc — Máriamakk — Budakeszi—Zugliget. Gyülekezés reggel 9 óráig az 5-ös villamos végállomásánál, a Szent János-kórház előtt. Részvételi díj kedvezményesen 60 fillér. Előadó: *dr Jaskó Sándor* egy. m.-tanár.

December 28., vasárnap

Kiállítás a Nemzeti Szalonban. Gyülekezés d. e. 9 óráig a Szalon Sztálin-téri (Erzsébet-téri) főbejárata előtt. Részvételi díj kedvezményesen (belépődíjjal együtt) 1·40 fillér. Előadó: *Török Tivadar* festőművész, tanár.

Egésznapos növénytani turistakirándulás. Útirány: Lipótmező—Kishárshegy—Báthory-barlang—Nagyhárshegy—Szépjuhászné—Budakeszi—Zugliget. Gyülekezés d. e. 9 óra 30 percig a 83-as villamos Vadaskerti út (lipótmezei) megállójánál. Részvételi díj kedvezményesen 60 fillér. Előadó: *dr Éder Sándor* egyetemi adjunktus.

Egésznapos geológiai turistakirándulás. Útirány: Hűvösvölgy—Virágosnyereg—Vadaskert—Óbuda. Gyülekezés reggel 9 óráig a 83-as villamos hűvösvölgyi végállomásán. Részvételidíj kedvezményesen 60 fillér. Előadó: *dr Bogsch László* egyetemi magántanár.

December 29., hétfő

Iparművészeti kiállítás a Fővárosi NépművelésiKöpont Kiállításai helyiségében. Gyülekezés d. u. 5 óráig a helyiség VII.,Rákóczi-út 30. sz. bejáratánál. Részvételi díj nincs. Előadó: *Schubert Ernő* akadémiai tanár.

A W. M. Művek üveggyára Csepelen. Gyülekezés d. u. ½3-ig a Közvágóhid HÉV. végállomásán. Részvételi díj kedvezményesen 40 fillér. Előadó: az üzem kijelölt tisztviselője.

NAGYKARÁCSONY ÉCCAKÁJA

A FŐVÁROSI NÉPMŰVELÉSI KÖZPONT, A MAGYAR ÁLL. OPERAHÁZ ÉS AZ ÚJ OPERABARÁTOK EGYESÜLETE

rendezése

1947 dec. 13-án, szombaton este ½6-kor az Áll. Operaházban

Karácsonyi játékok, népének-kórusok, kórusjátékok, táncjelenetek

Ádám Jenő, Bárdos Lajos, Deák Bárdos György, Harmath Artúr, Kerényi György, Kodály Zoltán, Szervánszky Endre, Szőgi Endre, Tóth Dénes, Vásárhelyi Zoltán, Volly István kórusművei

Regösök, kántálók, lucázók, betlehemesek, bölcsőskések, névnapi köszöntők és táncok, háromkirályok

Budai Dalárda, Dolgozók Óvónőképzője, Ecseri (Pest m.) gyermekkar, Bartók Béla-úti, Fehérvári-úti, Juranics-utcai, Labanc-úti, Virányos-úti ált. iskola, Petőfi-gimnázium, Piarista-gimnázium, Zrinyi Ilona leánygimnázium, Csepeli bencés gimnázium, Kat. Női Szociális Képző, Ranolder Intézet, Székesfővárosi Élelmezési-Háztartási Leányközépiskola, Székesfővárosi Ipari Leányközépiskola, Népifjúsági Szövetség tánccsoportja, Vasas Belterületi Szakszervezeti Tanoncmozgalom, a 221. számú Anonymus cserkészcsapat, a 919. számú Arany János cserkészcsapat, az Operaház és a Mávag gyermektáncscsoportja előadásában

Andor Ilona, Ákontz Ernőné, Endre Béla, Faragó Mária, Faludi Béla, Mathia Károly, Pálinkás József, Petneki Jenő, Kemenczei Ferenc, S. Somló Aranka, Ledniczky Lajosné, Hahn Olga, Erdélyi Valéria, dr Sass Árpádné, Barthné Kleits Ilona, Poók Ilma, Zeisel Paula, Nagy József, Suba Gyula közreműködésével

A műsort összeállította Volly István

Jegyek 2·— Ft-tól 22·— Ft-ig, tagoknak kedvezményesen 1·50 Ft-tól 18·— Ft-ig a Népművelési Központban d. e. 9—1-ig, pénteken d. u. 3—5-ig is válthatók

A NÉPMŰVELÉSI KÖZPONT

Bérleti előadásai

DECEMBER HAVÁBAN

*

Operaházban

DECEMBER HÓ 30
kedd este 6 órakor

VERDI: AIDA
O bérlet 3. előadás

DECEMBER HÓ 13
szombat este ½6 órakor

NAGYKARÁCSONY ÉCCAKÁJA
Részletes műsort l. 10. oldalon

Nemzeti Színházban

DECEMBER HÓ 16
kedd este 7 órakor

SHAKESPEARE: III. RICHARD
N bérlet 3. előadás

Vígoperában

DECEMBER HÓ 12
péntek este ½8 órakor

MOZART: SZÖKTETÉS A SZERÁLYBÓL
N bérlet 2. előadás

Az esetleges időpont és műsorváltozás joga fenntartva, ezért kérjük, figyelje a fenti színházak falragaszait is

FIGYELEM! *Mindhárom színház bérleteinek harmadik havi részlete, valamint a Nagyzenekari hangversenybérletek részletfizetése december 1, 2, 3, 4, 5-én feltétlenül befizetendő, de nem a színházak jegypénztáraínál, hanem kizárólag a Népművelési Központ bérletpénztáránál, IV., Szép-u. 5, félem. 4, d. e. 9—1-ig vagy d. u. 3—5-ig*

*

Esetleg fennmaradó jegyek az előadás napján a színházak esti pénztárainál, az előadás előtt kaphatók

A FŐVÁROSI NÉPMŰVELÉSI KÖZPONT ÁLLANDÓ KÉPZŐMŰVÉSZETI KIÁLLÍTÁSAI

(VII., Rákóczi-út 30, félemelet)

IV. KIÁLLÍTÁS

NOVOTNY E. RÓBERT festőművész és KOCSIS ANDRÁS szobrászművész

gyüjteményes kiállítása

Megtekinthető november 22-től december 7-ig bezárólag, naponta 10-től 5 óráig, vasárnap 9-től 2 óráig.

TÁRLATVEZETÉSEK

November 26-án, szerdán d. u. 4 órakor, *dr Pogány Ö. Gábor.*
November 30-án, vasárnap d. e. 11 órakor, *dr Rabinovszky Máriusz.*
December 7-én, vasárnap d. e. 11 órakor, *Paál Ákos*
Belépődíj nincs

KÉPZŐMŰVÉSZETI ELŐADÁSOK

November 28-án, pénteken d. u. 5 órakor: MAILLOL (vetített képekkel).
Előadó: *dr Rabinovszky Máriusz.*

December 5-én, pénteken d. u. 5 órakor: BOURDELLE (vetített képekkel).
Előadó: *dr Ujvári Béla.*
Belépődíj 40 fillér

V. KIÁLLÍTÁS

IPARMŰVÉSZETI KIÁLLÍTÁS

(karácsonyi vásár)

Kerámia, textil, ötvösmunkák, gyermekjátékok.
Az Iparművészeti Akadémia növendékeinek munkái

Megtekinthető december 13-tól december 31-ig bezárólag, naponta 10-től 5 óráig, vasárnap 9-től 2 óráig.

TÁRLATVEZETÉSEK

December 14-én, vasárnap d. e. 10 órakor, *dr Pogány Ö. Gábor.*
December 20-án, szombaton d. u. 5 órakor, *Paál Ákos.*
December 29-én, hétfőn d. u. 5 órakor, *Schubert Ernő*
Belépődíj nincs

KÉPZŐMŰVÉSZETI ELŐADÁS

December 19-én, pénteken d. u. 5 órakor: Az építőművészet prófétái.
Előadó: *dr Borbíró Virgil.*
Belépődíj 40 fillér

Éber Ancy .

1927. Bajai III. kiáll.
Oreganyánk, paszt.
Arcképvázlat, paszt.
Mozikép, kőrajz
Esti utca, grafika,
Tanulmány fej, szénr.

1930. ans Egyházmüvészeti kiáll.
Szt. Imre az ifjuság között temp.

1931. máj-jun A római magy.intézet müv.kiáll.
Szt. Imre az ifjuság között, temp.

1931. jun AME kiáll.
Az élet bohoca, olaj
Egy kép, olaj
Érdekes olvasmány olaj

1935. Munkácsy Céh kiáll.
Arco park, olaj

1936. Munkácsy Céh kiáll.
Tanulmányfej, olaj

Nemzeti Szalon

1948 máj (Balat. kiáll)

Szüresölő kacsák
Vihar előtt } of

Isombék
Párás reggel
Tarajos Balaton
Naplemente } paszt

P.Éber Anna

Baján született. Éber Sándor festőművész leánya. Apja volt első mestere. Képzőművészeti Főiskolán Rudnay tanitvány, Firenzében Carena volt mestere. Itália és más tanulmányutak után a Balaton a legk kedvesebb témaköre.

83. Zsombék, pasztell

Balatoni Képkiállitás, 1948. Nemzeti Szalon Művészeti Egyesület, 1948. május, katalogusa

Achátz J:

Művészet. Sorsunk. 1947

365. l.

ügyi miniszternek 70.552/1922.

. állampénztárhoz intézett ren-

. fejezet, 27. cim, 2. rovat, 3. alrov.

Bizottsága részére a Lux Kálmán dr.

éki vonatkozásu fényképlemezek

000/ K-t engedélyezvén, utasitom az

zeget az emlitett bizottság elnök-

rt keb. miniszteri tanácsosnak hiva-

telezettsége mellett fizesse ki s

ban kiadáskép számolja el.

. Klebelsberg s. k.

a iratra

70.552-1922. szám.

III/a.

A Műemlékek Országos Bizottságának, f. évi május hó 11-iki végrehajtó bizottsági üléséből 189. sz. a. kelt felterjesztésére s a 2 drb. csatolmánynak ide visszazárása mellett tudomás és további eljárás végett másolatban kiadom.

Budapest, 1922. junius hó 30.

olat hiteléül:

Vh Ferenc

6.

Tuggetlen Nép

1947. ápr 10

(Az É-aaléd lépliúse)

Éber Anna

(Jungabel Jenőné)

1925/26 – 1928/29

Felképzomfoiskèvk
1932-33 79. l.

rizsban élt, ahol „királyi festő" és igen keresett művész. 1783-tól haláláig Bécsben dolgozott. Több képe Párizsban (Louvre): A freiburgi csata 1644-ben, A lensi csata 1648-ban, továbbá tájképek állatokkal és lovasokkal. Bécsben: két Lovascsata (Kunsthist. Mus.), Parforce-vadászat holdfénynél, Tengeri táj lovasokkal (Akadémiai képt.), Lovascsata (Liechtenstein Gal.). Képeihez hasonló tárgyú karcokat is készített.

C., 2. *Giovanni Battista*, festő és rajzoló, * Velence 1730, † Drezda 1795. Előbbi öccse. Drezdában, majd Velencében Piazettánál tanult. Rómában Raffael, Mengs, Winckelmann és Angelika Kauffmann köréhez tartozott, a két utóbbit rajzolni is tanította (Winckelmann profil-arcképe, rajz a lipcsei múz.-ban). Rajzokat készített Winckelmann „Monumenti antichi" c. munkájához, nemkülönben a Herculaneum és Pompejiben kiásott antik emlékek után. 1764-ben tanár a drezdai akadémián. Írt egy elméleti munkát az antik emlékekről is (1770). Mint festő jelentéktelen (XIII. Kelemen pápa arcképe Kleopatra halála, Allegória Mengs halálára. *Fónagy.*

CASCADE (francia), nagy lépcsős vízesés a kertművészetben. A lejtős területű kertekben a természetes forrás stilizált alakja. A C.-nál a víz a kert magasabb helyéről lépcsőkön ömlik lassan lefelé egy nagyobb medencébe vagy ú. n. „vízi szinház"-ba. *Rerrich.*

CASSEL, képtár, renaissance-stilű palotáját H. v. Dehn-Rotfelser építette 1871—77 között. A gyüjtemény keletkezése a XVIII. sz. elejéig nyúlik vissza és különösen gazdag a XVII. sz.-beli hollandi mesterek műveiben. Kiválik *Frans Hals* több elsőrangú alkotással (a Heringevő 1640-ből), úgyszintén *Rembrandt* majdnem tucatnyi

Éber Anna

sexsil

1922

Éimisk 1930. 82. l.

Yparm. Isk. Ísk

Éremkedvelők Egyesülete

Alakult 1905 ben, a magyar érem és plakettművészet fejlesztése céljából. Évenkint tagilletményül egy-egy érmet vagy plakettet ad ki. Evvel és nehány nagy sikerű éremkiállítás rendezésével nagyon előzejitette ezen művészet iránti érdeklődést. Jelenleji elnöke Ugron Gábor, alelnökei Dr Herzfelder Gábor, Beck Ö Fülöp, Dr Procopius Béla. Huszonöt éves fennállása emlékére hatalmas és bőven illusztrált német nyelvű művet adott ki, mely magában foglalja a magyar érem egész történetét, a régi időktől, napjainkig. Előbbit Dr Huszár Lajos, utobbit Procopius Béla írta és ez magában foglal minden felkutatható adatot a művészekről és pontos katalogust azok munkáiról. Cime: Medillen und Plaketten Kunst in Ungarn

Éber Anna festőművész

8 Óvai Hírság 1931. V. 27. 10.

Beszámoló a római Magyar Intézet kiállításáról

P. Éber Anna.

Magyar Nemzet.
1948. V. 11. 5. old.
(: Bezárnok :)

P. Éber Anna és ~~Pórtay István~~

igen változatos anyaggal vonultak fel a „Műterem" áldozócsütörtökön megnyilt kiállitásán.

A két, — művészi forrongása csúcsán lévő ifjú művész témában, anyagban és alkotási modorban, szinte képenkint változik.

Elsősorban foglalkoznunk kell — már csak a történeti hűség kedvéért is Eber Anna melegen mélytónusu villanylámpás olajképével, — amelyről első látásra megállapíthatni, hogy anyagának legrégebbi alkotása. Nagyon tetszett. Újabb képeiben bizonyos oldottságokat találni, formák, szinek és törvények kötöttségének lassú, szinte észrevétlen elmúlását, a témák és a festési módok redukálódását az egyre egyszerűbb felé. Arcképein érezhető a művész analizáló képességének harca a portrénál rendszerint

rendszerint megkövetelt reális hasonlósággal. Portréfestése fehérkeretes női fejében éri el eddigi csúcsát. Szimbólikus kompoziciói mint festmények jók, de a szimbólumot csak részben ölelik fel. Kis pasztel és olajvázlatai fesztelenségükben és bátorvonalúságukban nagyon tetszettek.

Magyar Nemzeti Művészet 1939. 9. 7.

tervezete 6-szoros nagyításban. Gipszérem. Magántulajdon.

279 SZÁRNOVSZKY Ferencz. Br. Teixeira Mattos német-alföldi kir. főkonsul arczképe. Viaszérem. Magántulajdon.

279 SZÁRNOVSZKY Ferencz. Benczúr Gy. tanár arczképe. Viaszérem. Magántulajdon.

281 SZÁRNOVSZKY Ferencz. Baross Gábor. Gipszmellszobor. Eladó.

282 TELTSCH Ede. Dugovics Titusz halála. Gipszdombormű. 500 frt.

283 ÜRMÖSI Sándor. Fülemile dal. Pasztell. 250 frt.

284 MYSKOVSZKY Victor. A Zólyomi vár. Építészeti rajz. 150.

285 JEANNIN Georges. Barackok. Olajfestmény. 500 francs.

P. Éber Anna

A Műterem kiállítása.

P. Éber Anna művészete nyugtalanabb, mint férjéé. Mintha nem lenne annyira megbékélt az élettel, mint egyensúlyozottabb férje. Karakteres portréi, freskótervei és tájképei között talán legérdekesebb *Sorstestvérek* című képe. Finom vonalvezetésű, előkelő színezésű, dekoratívan leegyszerűsített kompozíció, mely tartalmánál fogva stílusosan hatna valamelyik fürdőszállodánk halljában.

Két komoly törekvésű, fejlődni akaró fiatal művész kiállítása, előkelő előadásmódjuk, megfontoltságuk és kultúrájuk emlékezetes marad.

(d)

Magyarország

1939 máj. 18.

P. Éber Anna

Sorstestvérek. P. Éber Anna temperafestménye
Műterem, Gyűjteményes Kiállítás

Magyar Nemzeti Művészet

1939. 3. 7.

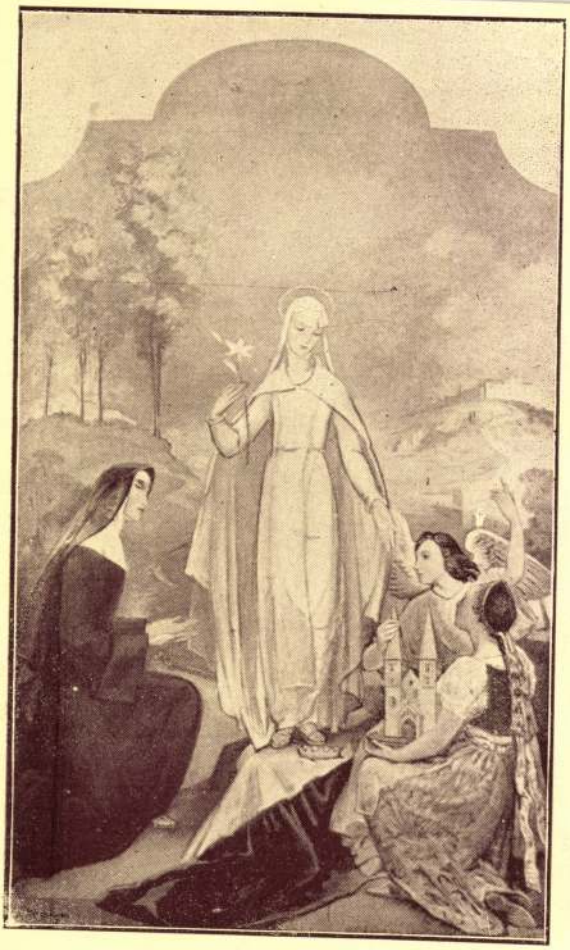

Boldog Margit megalapítja a margitszigeti zárda-templomot.
Z. Hadzsi Olga olajfestménye

Nikelszky G

A bajai É-család képkiáll. a
Baranyavm-i Muz-ban
Dunán Tuli Népszave

iszternek 76.542/1922. sz. a. kelt
tárhoz intézett rendeletének másolata:
1947 ápr 13

. fejezet, 27. cim, 2. rovat, 3. alrov.

Bizottsága részére a Müllner János
emléki felvételek vételára fejében
ezvén, utasitom az állampénztárt,
tt bizottság elnökhelyettesének:
eri tanácsosnak hivatalos nyugtájára
ett fizesse ki s tárcám fentmegjelölt
a el. Budapest, 1922. junius hó 30.

a tárcza

76.542-1922. szám.
III/a.

A Műemlékek Országos Bizottságának,

Budapest.

Folyó évi junius hó 10-én 207. sz. a.kelt felterjesztésére másolatban megküldöm.

Budapest, 1922. junius hó 30.

Pártay István

magasságot ért el [illegible]

— **P. Éber Anna és Pártay István festőművészek gyüjteményes kiállítsa.** P. *Éber* Anna és *Pártay* István festőművészek gyüjteményes kiállítást rendeznek. A kiállítás ünnepélyes megnyitása május 18-án, Áldozócsütörtökön délelőtt 11 órakor lesz a »Műtereme« kiállítási termeiben. (Budapest, IV., Kossuth Lajos ucca 12, félemelet.)

Pesti Napló

1939. máj. 16.

P. Éber Anna

festő

koll. kiáll.

a Műteremben

irod

Ujság. 1938. máj. 18.

(c. a.: P.É.A és Pártay István kiállítása)

~~mezőkön~~

~~mindenütt~~

Juhász Bertalan I. II.

Kukola József II.

Czeglédy Antal I. II
Czeider Lajos I. II.
Czékus Frigyes I. II.
Czike László I. II.
90. Czoczek Géza I .II.
Czoczek Kornél II.
Dadivorvasz Lybiszár II.
Dányi Zoltán I. II
Deák Imre I. II
95. Debreceni István I. II.
Demény István I
Demkovits Zoltán I
Dengl Miklós I. II
Dewnya Szima II.
100. Dezső Andor I. II.
Dezső Zsigmond I.
Déry Lajos I.
Divó László I.
Dobanovacsky Radivy II.
105. Domby-Bulyovcsis B. I. II.
Domby János I.
Domka Ferenc I. II.
Douvis Vasul I. II.
Drissis Parmenion I.
110. Drossodos Zissis I. II.
Drót István I. II.
Egerváry László I. II.
Egry Gyula I. II.
Egyed Lajos I. II.
115. Eisler Miklós I. II.
Gálik András I. II.
Gálosi István I. II.
Gelenczei Emil I. II.
Gergely János I. II.
150. Gesztessy Tibor I. II.
Gémes László I. II.
Gindele József I. II.
Glósz András I. II.
Glósz László I.
155. Goldschmidt György I.
Gombos Géza I. II.
Göncz Imre I. II.
Göndör Géza I. II.
Görgey Béla I. II.
160. Gőbelt János I. II.
Gösi István I. II.
Grandjean Andor I. II.
Grisza Árpád II.
Gulyás Ferenc II.
165. Gulyás Ferenc I. II.
Gutján József II.
Gyenis László I. II.
Gyöngyössy Béla I. II.
Györffy Péter I. II.
170. Gyulai Jenő I. II.
Gyuró Endre I. II.
Hafner János I. II.
Hajdu András I. II.
Halász Sándor I. II.
175. Haranth Dezső I.

A vörös mérnök- és építész-tanács főtitkára volt Szabó Gusztáv dr. a tatatóvarosi Mép jelölt

— *A Virradat tudósítójától* —

A MÉP szónokai és sajtóorgánumai azzal akarják lekicsinyíteni a választások nagy szélsőjobboldali erkölcsi sikerét, hogy egy nevezőre hozzák a kompromittált s bukott baloldal vörös vérmámorával. Uton-útfélen hangoztatják, hogy a szélsőjobboldali pártok előretörése nem jelent egyebet, minthogy a baloldali radikalizmus átcsúszott jobboldalra.

A MÉP-szónokok és sajtószócsövek ne nagyon emlegessék a baloldali radikalizmust. Ennek a baloldali radikalizmusnak semmi szüksége sincs arra, hogy átcsússzon a szélsőjobboldalra, mert

egyes személyeiben ma is itt van, még pedig épp abban a pártban, amely kormánypártnak és jobboldali mozgalomnak nevezi magát.

Nehogy pedig semmitmondó „helyre gazitást" vagy komor felszólítást kapjunk, hogy „közöljük a neveket":

Itt közöljük fakszimilében 1. egy oldalát annak a hivatalos jegyzőkönyvnek, amely vörös Mérnök- és Építész-Tanács 1919. évi működéséről beszámoló főtitkári beszédet tartalmazza.

A beszámolót, amely bejelenti, hogy

a Mérnök- és Építész-Egyesület 1918 november 3-án „harmónikusan csatlakozott a forradalmi Nemzeti Tanácshoz, és mint elviselhetetlen szükségességet regisztrálja a proletárdiktatúra hatalomátvételét:

Szabó Gusztáv dr., jelenlegi müegyetemi tanár, az egykori vörös Mérnök- és Építész-Tanács főtitkára, tartotta, ugyanaz a Szabó Gusztáv, dr., aki ma hivatalos kormánypárti programmal lép fel a keddi pótválasztások, a tatatóvárosi kerületben a nyilasjelölt

főigazgatójának igazolását, hogy

fenti fakszimile a Magy. Nemzeti Múzeum Orsz. Széchenyi Könyvtárában őrzött „A Magyar Mérnök- és Építész-Egylet Közlönye" című nyomtatvány 1919. évi 14—15. számának 107. oldaláról készült.

Azt hisszük, hogy ezek után felesleges minden további kommentározás, csak azt fűzzük hozzá még a fent elmondottakhoz, hogy a MÉP nézzen jól körül először a saját portáján, mielőtt másokat vádolna meg vörös és baloldali radikalizmussal.

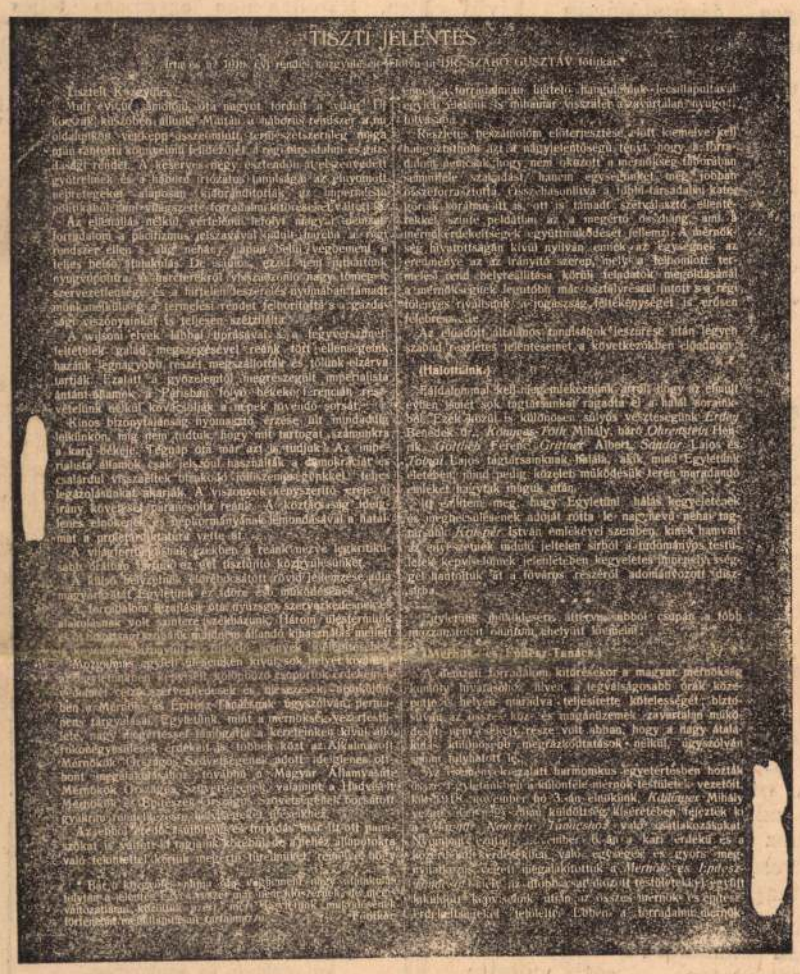

TISZTI JELENTÉS

227/1939.

Alulírott hivatalosan igazolom, hogy a tuloldali fénykép a Magyar Nemzeti Muzeum Országos Széchényi Könyvtárában őrzött " A Magyar Mérnök és Építész-Egylet Közlönye" című nyomtatvány, mely megjelent 1919. április hó 13.-án, LIII. kötet 14-15. számának 107. oldaléról készült.

Budapesten, 1939. junius hó 3.-án.-

Az Országos Széchényi Könyvtár főigazgatója.

Andréka Ödön ellen.

2. Közöljük dr. Fitz Józsefnek, az Országos Széchenyi Könyvtár

1920 június 4.

Délután 4 óra. A két magyar meghatalmazott miniszter Trianonban aláírja az ősi országunkat szétszakító békeparancsot.

Tizenkilenc éve ennek. A seb, amelyet a balsors, erőszak és tudatlanság ütött rajtunk, mérhetetlen szenvedést okozott ez alatt a két évtized alatt. Sok vérünk elfolyt. Gazdasági erőnk javarészével mások gazdálkodnak. Életterünk szűkebbre szorult, kenyerünk megvékonyodott. Az ősi magyar életerő azonban kibirt minden szenvedést és merész daccal nézett szembe a hullámokkal, amelyek maradék területét is nem egy izben elnyeléssel fenyegették.

A seb még nem gyógyult be. De kisebb lett és égrekiáltása hangosabb. Azok is értik már, akik megalázták és igaztalanul megrövidítettek bennünket. Már csak a testünkből jutalmazott zsákmánybirtokosok védik ajándékszerzeményünket. A világ belátta, hogy a népi erők el fogják végezni munkájukat és helyreállítják, amit egy nemzet hősi áldozata, Isten akarata és a természet történelmi egységbe foglalt.

A tizenkilenc trianoni évből ez az első, amelyet visszaszerzett területen, hazajutott testvérek is velünk ünnepelnek. Ez a több életerő gyorsítani fogja a trianoni seb további gyógyulását.

A BIOSz nagygyűlése

A Biztosító Intézetek Országos Szövetsége megkezdte a biztosítást népszerűsítő programjának végrehajtását. Az első nagygyűlést június 5-én, hétfőn délután 6 órakor a kaposvári Turul szálló nagytermében rendezi, ahol maga a BIOSz elnöke, Gebhardt Domonkos tart előadást a biztosítás intézményéről. A nagygyűlést, amely elé egész Somogy megye társadalma nagy érdeklődéssel tekint, este 8 órakor a Turul szálló éttermében ünnepi vacsora követi.

P. Éber Anna és Pártay István kiállítása

A nagyon tehetséges, fiatal művészházaspárnak a műteremben kiállítása reménytnyujtó oázist jelent a magyar képzőművészet mai szomorú sivatagában. Mindketten azok közé az egyre ritkuló művészek közé tartoznak, akiknek van mondanivalójuk s akiknek műveit komoly elmélyedés jellemzi.

P. Éber Anna rendkívül széles skálájú művész, akinek technikája bámulatos könnyedséggel alkalmazkodik a tárgyhoz. Leheletfinomságú portréitól az „*Arco-park*" robusztus ecsetkezeléséig jóformán minden képénél más-más stílussal találkozunk anélkül, hogy egyetlen egyszer is keresetté válnék.

Pártay István művészetének főforrása a nemzeti érzés. Gyüjteményének legnagyobb értéke — feleségének egészen misztikus hatást keltő portréja mellett — a *magyar történelem és irodalom alakjairól készült sorozat*, amely méltán érdemelné meg a nemzeti érzés ápolására hivatott illetékesek figyelmét.

Teljesen zajtalanul dolgozik
Az ujrendszerü CONTINENTAL-SILENTA irógép!
Az irógéptechnika csodája!
Kérje díjtalan bemutatását a vezérképviselettől: Budapest, V.
GOŸ és KOVALSZKY. Nádor-u. 11.

20 szoba márkás MŰBUTOR Szabó László nál IV., VÁCI-U. 14.

40 pengőtől kapható
MARNITZ
tangóharmónika szaküzletben
VIII., József-körút 37—39
Árjegyzék ingyen!
Tangóharmónika Híradó, 20 oldalas képes magazin, kottamelléklettel, csakis nálunk kapható. Előfizetése egy évre 2 P 50 fillér

TARNÓI LÁSZLÓ:

Magyar Munkaszolgálat

— Végre megjelenik Magyarországon az a könyv, amely a munkatáborok körül terjengő ködös homályt eloszlatja.

Tarnói László, aki az első magyar munkatáborokat megszervezte, könyvében feltárja a munkaszolgálat valódi értelmét és lényegét:

a munkatábor igazi feladata, hogy a társadalom minden rétegének fiatalságát befogadja és őket a munka alkotó tüzében eggyéforrasztja.

A könyv magva tervszerű építőprogram, amely beletorkolik a legnagyobb magyar kérdés: a földkérdés megoldásába. Pompás terv bontakozik ki, hogy a munkatáborok segítségével, miként lehetne közel másfél millió telepítés szolgálatába állítani.

Matolcsy Mátyás előszavában ezeket írja Tarnói László gondosan elkészített, kitünő munkájáról, amely ezenfelül részletesen ismerteti tizennyolc külföldi állam munkatáborrendszerét is és minden külföldi befolyástól mentesen, számolva a hazai viszonyokkal és a magyar faj különleges természetével, érdekes táblázatokban mutatja be eredeti elgondolások szerint a munkaszolgálat szervezeti felépítését.

Az olvasóban az a meggyőződés támad, hogy

a szociális munkaállamhoz vezető út a munkatáborokban átgyúrt, társadalmi szakadékoktól mentes ifjúság nevelőiskoláján keresztül vezet.

NEGYVEN ÉVEN FELÜL, a szervezetnek szüksége van jódra. A szoboszlói Hajduvíz-ben ezt is megtalálja. Kérje mindenütt!

Nem áll a feje tetején

az okos ember. Sőt, igyekszik biztosan állni a lábán. Akar biztonságot? Akar kényelmet? Akar rugalmasságot? Itt a receptje:
PALMA KAUCSUKSAROK

ENGEL ÁRMIN,

a Budapestvidéki Kőszénbánya „kényszernyugdíjazott" vezérigazgatója nem hajlandó nyilatkozni a magánfolyószámlájára átírt félmillió pengőről

Egy gazdasági karrier rémregénye a zupás őrmesterségtől a Budapesti Kőszénbánya vezérigazgatói székéig

Engel Ármin nevét két hatalmas bűnperből kifolyólag is egész Magyarországon jól ismerik. Lukács József és Bán Emil tragédiája még élénken él az emberek emlékezetében, mindazonáltal nem érdektelen, ha megírjuk, hogy

az az Engel Ármin került most megint „összeköttetésbe" az igazságszolgáltatással, aki harminc éven keresztül volt a Buapestvidéki Kőszénbánya R. T. teljhatalmú diktátora és cézárja. Nem épen sima „kényszernyugdíjaztatásának" következménye most az a per, amelyik a törvényszék Szent-Lélek tanácsa előtt folyik és amiben most rendeltek el Engel Árminra igen kellemetlennek igérkező könyvvizsgálatot.

Mintaszerü zsidó karrier

A gazdasági és pénzügyi karrierek tömegéből messze kiemelkedik Engel Ármin karrierje, amely szédületes gyorsasággal és merészséggel ívelt fel a koldussorstól a mammutjövedelmet és elképzelhetetlen kényelmet jelentő vezérigazgatói pozicióig.

Engel Ármin nagyon szegény családból származott. Szülei Aradon voltak „graizlerájosok". A fiú nem tudott beleilleszkedni a rendes és tisztességes polgári életbe azért megszökött és néhány hónap mulva mint az osztrák-magyar haditengerészet bakája írt levelet. Kilenc év alatt sikerült neki közönséges manipuláns őrmesteri rangig felvinni. Hogy innen miért kellett váratlanul eltünnie, az még a mai nap is titok, annyi tény, hogy

1896-ban Budapesten jelent meg Engel Ármin és egy kávéházban megismerkedett a Budapestvidéki Kőszénbánya belga részvényeseivel, akik mivel nem tudtak magyarul, a részvénytársaság vezérigazgatója pedig franciául, örömmel fogadták a jó megjelenésü 25 éves fiatalember ajánlkozását, hogy majd ő lesz a francia fordító.

A zsidók szokásához híven két év alatt Engel annyira befolyásolni tudta a belga urakat, hogy

egy szép napon a Budapestvidéki Kőszénbánya vezérigazgatóját elcsapták és helyébe teljhatalommal felruházva kinevezték Engel Ármint.

Ez a mindenkin könyörtelenül keresztülgázoló, tipikusan zsidó allürökkel dolgozó Engel Ármin azt hitte, hogy cézárja az óriási vagyont jelentő vállalatoknak és fölötte úr nincs, minden úgy történik, ahogy ő akarja.

A szédületes karrier egyenesen ívelt felfelé a végtelenségbe és talán még mindig csodálattal vegyes hódolattal tekintenének a kis nincstelenek a keleti kényelemben élő Engel Árminra, ha nem kerül útjába az a kis banánhéj, amelyen elcsúszott és elbukott a pénz egyik mindenható cézárja.

Ezelőtt kilnc évvel, amikor még Engel Ármin mint a belga eredetü Budapestvidéki Kőszénbánya R. T. magyarországi teljhatalmú képviselője vezérigazgatói minőségben igazgatta a részvénytársaságot és leányvállalatait,

a vállalatoknál visszaélést fedeztek fel.

A vizsgálat természetesen megindult és a vállalat pénzügyi ellenőrét, Lukács Józsefet vonták felelősségre. Engel Ármin volt az, aki Lukács Józsefet büntetőjogilag bíróság elé állította.

Első fokon a törvényszék bünösnek mondotta ki Lukácsot, azonban az itélőtábla és a Kúria igazságot szolgáltatott az Engel által meghurcolt ellenőrnek.

Ekkor azonban már késő volt, mert Lukács József becsületét nagyon megtépázták. Ez a per bűnügyi részében öt éven keresztül folyt, de polgári része alig egy évvel ezelőtt fejeződött be.

Kisemmizik a kisgazdákat...

Engel Ármint azonban nem bántotta a lelkiismeret, amint akkor sem bántotta, amikor a bányavállalat nevében

szinte fillérekért vásárolta össze a kisgazdák földjeit és kisemmizte a gazdákat, úgy hogy azok kénytelenek voltak otthagyni ősi foglalkozásukat és beállni bányakulinak Engel bányáiba.

A bíróság annak idején mindezt tényként megállapította és annak a pár gazdának, aki szembe mert állani a mindenható cézárral kártérítést is adott. Mi volt azonban egy pár ezer pengő Engelnek, akinek a kezén milliók szaladtak keresztül.

Sokkal komolyabb és végzetes következményekkel járt annak a visszaélésnek a felfedezése is, amely ugyancsak Engel Ármin vezérigazgatása alatt történt.

1938 február 1-én a rovancsolásnál kisebb visszaélésre jöttek rá. A bevezetett vizsgálat azután lerántotta a leplet arról, hogy hosszú éveken keresztül közel 5 millió pengővel károsították meg a Kőszénbánya R. T.-ét. A botrány középpontjában Bán Emil állott, aki nem bírva a harcot, öngyilkossá lett és meghalt.

Ezek a visszaélések mint már említettük, ugyanannak az Engel Ármin vezérigazgatónak működése alatt történt, aki Lukács Józsefet ugyanazon hiba miatt, hogy nem ügyelt eléggé a vállalatra, bíróság elé állította.

Ugy látszik azonban,

ennyit már a részvénytársaság belga urai sem voltak hajlandók eltürni, mert váratlanul vezérigazgatói változás történt. Engil Ármin 1938 április 30-án megvált a vállalattól, átadva helyét a két leányvállalat vezérigazgatóinak. Engel bizonyos nyugdijszerü végkielégitést kapott.

Ezzel azonban az ügye nem fejeződött be, mert az elszámolásnál megállapították, hogy

Engel Ármin pontosan 459 ezer pengőt jogtalan címen iratott át a vállalat pénztárából saját személyi folyószámlájára.

Amikor a vállalat számadásra szólította fel,

Engel Ármin gőgösen azt felelte, hogy ő nem tartozik senkinek számadással és nem volt hajlandó elszámolni a hatalmas összegről.

Ekkor fordult a Budapestvidéki Kőszénbánya R. T. a törvényszékhez, amely már két ízben tartott tárgyalást. Az első, úgynevezett perfelvételi tárgyaláson Engel hangoztatta, hogy ő nem köteles elszámolni, mert teljhatalmú megbízottja volt a belga vállalatnak.

A második tárgyaláson zárt tárgyalást kért azzal az indokolással, hogy azokat a pénzeket, amelyeket saját folyószámlájára iratott át, tulajdonképen soha nem vette fel a saját céljaira, hanem „bizalmas" célokra fordította.

A bíróság igen helyesen nem rendelte el a zárt tárgyalást, hanem

elrendelte a könyvek átvizsgálását abból a célból, hogy megállapitsák, vajjon Engel Ármin milyen címen vett fel jogos járandóságán kívül még egy fél millió pengőt.

Lukács József sorsa úgy látszik üldözőjében megismétlődik. Hogy mi lesz a vége, az rejtély. De ki fog derülni, mint ahogy egyszer végeszakadt Engel Árminn zsidó vezérigazgató harmincéves uralkodásának is a Budapestvidéki Kőszénbányánál.

Pénzhamisitókat fogott le a rendőrség

Pénzhimisítás címén a rendőrség őrizetébe került egy házaspár: Kudett Károly bádogosmester és felesége. Az volt ellenük a gyanú, hogy Pestszentimrén a Nemes-u. 11. számú házban lévő lakásukon 50 filléreseket hamisitottak. A detektívek vasárnap hajnalban rajtaütöttek a műhelyen és ott valóban találtak néhány darab újonnan készített 50 filléres pénzdarabot és megtalálták az elkészítésükhöz szükséges klisét.

A rendőrségen Kudett Károly azt vallotta, hogy a pénzhamisításhoz semmi köze sincs, az ötven filléreseket a felesége készítette egymaga.

Az asszony, — aki már 1926-ban pénzhamisítás miatt le volt tartóztatva, — azt vallotta, hogy a hamispénzkészítést az anyjától tanulta.

Azért folytatta ezt az üzelmet, mert hat gyermekük van és a férje bádogos műhelyével nem győz eleget keresni.

A pénzhamisító asszonyt és férjét letartóztatták.

— **Végre itt a béke varieté műsora,** mert a csütörtökön este bemutatásra kerülő Jardin de Paris szezonnyitó programja keretében olyan világhírű artisták szerepelnek, akiket ugyancsak nehéz dolog egyetlen műsor szolgálatába állitani. Ott találjuk Szánthó Máriát, a világhírű táncművésznőt, Ladde-Alexandre-Triglaff, a nemzetközi legelismert táncfenoméneket, Les Roussakoffot, a híres „Tarzan" művészt. Agnese & Lepine, a rigai operaház balettművészeit és Egressy Máriát, a népszerű stepp táncosnőt és görkorcsolyabajnoknőt. A zenekar élén Horkay Joli, Bodnár Piri, Keglevich Mariette és Kiss Kató ismertetik meg a közönséget a divatos slágerekkel a páratlanul népszerű Jardin de Paris-ban.

— **Mint értesülünk,** a tangóharmonikázók nagy és lelkes táborának már ujságjuk is van, „Tangóharmonika Híradó" címmel. Most jelent meg az első szám, melyben a sok képen és cikken kívül egy tangóharmonikára átirt dal kottája is szerepel. Az ujság mottója: Tangóharmonika az élet öröme! A lapban hirdetett pályázat dija egy értékes tangóharmonika. Előfizetéseket egy évre 2.50 pengőért elfogad a Marnitz tangóharmonika szaküzlet, Budapest, VIII., József-körút 37—39. szám.

Világszolgálat

Az Erfurtban megjelenő Világszolgálat tudósításai. Németbirodalmi és világhirek, sajtószolgálatok, kapcsolatok, munkás és népügyek, információk és levelezések. A **„Világvisszhang"** hetenként, a **„Világszolgálat"** pedig kéthetenkint tudósit. Tartozzék Ön is hozzánk! Vegye fel a kapcsolatot velünk — lépjen be olvasó és levelező táborunkba: minden ügyében erőt és támogatást fog találni felvilágositó lapjainkból. Mindenkinek rendelkezésére állunk. Beküldendő 80 fillér levélbélyeg a **„Világszolgálat"** és a **„Világvisszhang"** példányaira vagy P 1.60 bélyegekben 2 havi tudósításra. Az erfurti kiadó: **Fleischhauer Ulrich** szolg. kív. alezredes, Magyarországon: **Zsombok Zoltán író, Budapest 62. Postafiók 46.** Magyar levelezés.

TURA BÉRAUTÓ
városba, vidékre és órára
Tel: 13-77-73

Öröklakások!
Buda legszebb helyén, Margit-körút 103. alatt, 2 és 3 szobás luxuslakások, továbbá **Rózsadombon** gyönyörű szép kilátással 2x3 szobás, félig kész villaépületek, központi fütés, melegvizzel. Egy lakrészhez 80 négyszögöl külön telek jár. **XI., Hort hy Miklós-út** mentén, **Karolina-úton** egyszobás teljes komfortos öröklakások félig kész házban, junius és novemberi beköltözésekre kaphatók. Bővebbet: **Margit-krt. 103., épitési iroda. I. em.** Kedvező fizetési feltételek. Telefon: 154—694.

MAYER Kelmefestő és vegytisztitógyár tisztitása festése fogalom! Deák Ferenc-u. 16.
Kabát, öltöny, kosztüm. Tel.: 381-598

A **Talmud** magyarul IX. kiadás
Több izben hitelesnek megállapitott forditás, lecáfolhatatlan héber és latin szentirási idézetekkel. A Talmud a zsidóság törvénykönyve, amelynek a nemzsidókra vonatkozó tanitásait mindenkinek ismernie kell. **Ára 2 P.**
Kapható a Virradat-Sorakozó-Magyar Szó kiadóhivatalában, Budapest, VIII kerület, Gyulai Pál-utca 14.

SIMAY Selyem, szövet
Régiposta utcával szemben — Petőfi Sándor utca 17. szám

KALAPOKAT
Nagy Ferencnél
vásároljunk
Múzeum-krt. 2. Erzsébet-krt. 27.
Nagy választék bel-és külföldi kalapokban és sapkákban.

„Fészek Butor"
a cég neve
Butorai innen vegye!
Budapest, VI. ker, Andrássy-ut 33.
Telefon: 126 - 165.
(Nagymező-utca sarok)

Balázs-cipői
Elegánsak, tartósak
IV., Muzeum-körut 11

Zsidókérdés!!

	Pengő
Bosnyák Zoltán: Magyarország elzsidósodása (160 oldal)	1.40
A zsidókérdés törvényes rendezése	—.50
A zsidókérdés újabb alakulása Magyarországon	1.—
Lendvai István: Katolicizmus és zsidókérdés	—.40
nagykálnai Levatich László: Miért van szükség III. zsidótörvényre?	—.30
Händel Vilmos egyet. tanár: A nemzetiségek	3.—

Kaphatók a *„Magyar Szó"* és a *„Virradat"* kiadóhivatalában Budapest, VIII. ker. Gyulai Pál-utca 14. Vidéki rendelésnél a könyvek ára és könyvenként 10 fillér portó

100.000 és százezer ember áldja HAJDUSZOBOSZLÓ csodás hatásu gyógvizét, amelyet palackozva **Hajduviz** néven hozzák forgalomba.
Kérje mindenütt!

Megjelent!!! **Ára 1 pengő!**
TARNÓI: MUNKATÁBOR
A kötelező munkaszolgálat könyve.

Éber Anna

Föv. képe.

Téli táj, of

n minden laphoz, melynek szolgálatait

hogy ily lépésre a B.H.-val szemben

léből tudomásul vesszük az ügyet és

tisztelettel

alázatos szolgája:

[illegible]

Éber Anna

Szépm. Muz

1941. (Kultusz. vás. kiáll)

Margit tréjet

1922. a bpesti ipar mű-
vészeti is Eolaban 1925–29
a képző mű vészeti főis-
tolában Rudnay Gyula-
nál tanult

ásügyi minisztertől.

m helyreállitása tárgyában, f. évi
zottsági ülésétől 272. sz. a. kelt
. Orsz. Bizottságot, hogy mivel az
műemlékének mielőbbi teljes helyre-
ejelentett 30 %-os költségemelés
s előzetesen tájékoztatást kérek
ézve, melyek azok a f. költségvetési
yreállitási munkálatok, illetve
-os költségemeléséről szó lesz?
julius hó 6.
ndeletéből:

Éber Anna

dicsérő elismerés a szent Imre kiállitáson 1930.

Gerrómaiösztd művészek

Kiállitva az idézett kiállitáson:
Szt Imre az ifjuság körött, tempera. 4000 P.

Megjegyzés!
A kiállitás katalogusában fenti neve első sem fordul.
Legalább is a Hiusarnok 1930-di szent Imre kiáll. katalogusában nem!

Szalomban volt a kiállitás

nesterek.

. Leydenben 1641-ben, ~~meghalt~~ ugyanott

Ás Kér. 217.

észek.

en jobbra a szalmafonású széken ül
~~...~~ fuvolájá~~...~~ fiai közül a nagyobbik
~~...~~ kiséri az ~~...~~ előre álló székre támaszkodó
s háttérben balra ketten kártyáznak
a földön lefelé fordított hangszer és két
er.

méretei 43·5 : 34 cm.
ti Museumból

andallóról köpeny lóg le.

Kamarcelnak 1848

Éber Anna, (Pártay Istvánné) festő és grafikus
sz. 1905. szept. 20. Baján.
É. Sándor festő leánya. Atyjától, majd ~~1922. a bpesti~~
~~iparművészeti~~ ~~iskolában~~
1925. 29. a képzőművészeti fő-
iskolában Rudnay Gyulá-
nál tanult. 1930. a római
Collegium Hungaricum
ösztöndijas növendéke volt
~~Ugyanez~~ 1931. ~~ben~~ a Collegium ~~[illegible]~~
~~ösztöndijas~~ ~~[illegible]~~ bpesti kiál-
litásán Szt. Imre az ifju-
ság között cimen ~~kép~~
temperájára dicsérő elis-
merést kapott. ~~Atyjának~~
~~több templomfestő munká-~~
~~jában segédkezett.~~
1933. Bajaiban 1939. Bajaiban 1947.
Pécsek ~~[illegible]~~ Ismálló kiállítása
volt Ady illusztrá-

Ciókat és kérzetett. Margit sziget c.
Kapet a kap mův. Mus. Tel. taj. c.
Alapertmenyet a Tav. kép tár nézére
vesztek mag.

pénztár azonnal értesíti, ha valamelyik kötvényét az első, vagy a későbbi sorsolásban kihúzzák. Minden egyes kötvényről külön levelezőlap állítandó ki.

Felhívjuk figyelmét, hogy a nyereményszolgálat kizárólag a dolgozók kényelmét szolgálja, tehát a nyereményszolgálati levelezőlap megvásárlása nem kötelező. Ilyen levelezőlapot csak abban az esetben vásároljon, ha igénybe óhajtja venni az Országos Takarékpénztár nyereményszolgálatát.

ORSZÁGOS TAKARÉKPÉNZTÁR

21. rsz. — Pénzügyi kiadó — Nyereményszolgálati körlevél.

Felelős kiadó: Tarján Endréné.

4967/5 — Vörös Csillag Nyomda, Budapest. Felelős: Poroszka L.

Éber Anna

1930

Képzin Foisk. Rudnay

Édes apjának segédkezett.

Első freskója 1927. szt. Dávid a nagykanizsai ferencs templomban (1927) U. ott számos stucco figurát faragott. 1930. 8 hónapig Glasiorszégban volt. Itt festette szt. Imre oltárképét, amelyre kitüntetést kapott a szt. Imre-kiállításon. Portrékat aktokat fest, ady-illusztrációkat

Sz. 1905. sept. 20 Baja

Éber Sándor Leánya

költségek rendelkezé
Mély tisztelettel kére
Bizottságot, hogy a
f. ev. május 25 iki
lattak szerint a v
gondnokságnak el
Budapest 1922 f

Éber Anna festő. MDK.

Bajai festőcsalád kiállítása Pécsett.

„A bajai Éber-család gyűjteményes kiállítása"
Dunántúli Népszava. 1947. ápr. 11. 4. l. III. éf.

MDK

P. Éber Anna festőmüv. sz. Baja.

Zsombék, paszt.
Szürcsölő kacsák, olaj
Vihar előtt, olaj
Párás reggel, paszt.
Tarajos Balaton, paszt.
Naplemente, paszt.

Balatoni képkiáll. N. Szal. 1948. máj. 9 l.

MDK

Éber Anna

Szt.Imre az ifjuság között, temp.

Római Magy.Int. ösztöndijas müvészeinek

1. kiáll. N.Szal. 1931, máj. 14 l.

MDK

Éber Anna

dicsérő elismerésben részesült.

Római Magy.Int. ösztöndijas müvészeinek 1. kiáll.

N.Szal. 1931, máj. 7 1.

MDK

Éber Anna

Baja, 1933. kiállitás

Éber Anna

Éber Anna és Pártay István kiállitása

A *Műterem* kiállitóhelyiség falait uj képek diszitik. Uj képek, amelyek nemcsak külső megjelenésükkel vonják magukra a figyelmet, hanem elgondolkoztatnak belső tartalmuk révén is. A szimpátikus fiatal művészpár, *Éber* Anna és férje, *Pártay* István festészetükben nemcsak a fölület szin, forma és szerkezeti lehetőségeit kutatják, hanem igyekeznek belesüriteni érzelmi életük apró megrezdüléseit is. *Éber* Annának „Édes Anyám" cimü képe, amelyen egy egyenes derékkal ülő nő lábai elé borultan egy fiatal leányt láthatunk, első pillanatra elárulja, hogy a festő nemcsak a maga, hanem valamennyiünk Édes Anyját örökitette meg, akinek nehéz óráink idején oly jó lázas fejünket ölébe hajtani. Ez a kép a szimbólikus ábrázolás legnemesebb gyümölcse, ahol a mondanivaló és a festői előadás szerencsésen párosul. A szimbólikus tartalommal átitatott képeknél azonban meg kell jegyeznünk, hogy nem egyszer a festő (pl. „A halál vonala" c. képénél tullép a megengedhető hatásokon és ábrázolása a művészi izlés rovására történik. A fent jelzett irányu képek mellett *Éber* Annának különösen friss arcképei vonják magukra a figyelmet. *Pártay* Istvánnak munkássága sokban rokonvonást mutat feleségével. Erős grafikai érzéke szénrajzaiban és linoleummetszeteiben maradék nélkül fejeződik ki. Lirai ellágyulását szubjektiven felfogott tájképeiben, férfias patetizmusa pedig történeti fejeiben jut kifejezésre.

Ez a bemutatkozás nemcsak a két kiállitónak sikerét jelenti, hanem a művészcsalád fejének az alföldi templomok ihletett festőjének, *Éber* Sándornak is, akinek művészete most leányában és vejében folytatódik tovább.

B. P. L.

N. U. 1939. V. 20.

N. U. 939. V. 20

százalékkal, a nyerspamuté 6 százalékkal, a fésüsgyapjué 70 százalékkal, a műselyemfonalé 40 százalékkal emelkedett a tavalyi év első négy hónapjához képest.

SZIGORUAN

ellenőrzik az idén is a kivitelre kerülő zöldségfélék, de különösen a gyümölcs minőségét, hogy ezzel is biztosítsák külföldön a magyar áru jóhírnevét. Nemcsak a minőség ellenőrzésére terjed ki ez a szigorúság, hanem a csomagolásra is, mert a múltban ezen a téren, sajnos, nem minden úgy történt, mint ahogy kellett volna és ahogy az a

Éber Anna

N.U.931.V.24.
P.H.931.V.27.

SZINHÁZ, MŰVÉSZET

Római magyar művészek

Az Accademia d'Ungheria ösztöndijasainak kiállitása

Római magyar művészek! Ilyenek is vannak már és a római jelző itt nemcsak annyit jelent, hogy a művészek Rómában tartózkodnak, hanem tartalmi stilusbeli gyüjtőfogalom, amely egységesen rányomta karakterét azoknak a művészeknek a képeire, portréira és egyéb művészi munkáira, akiknek kiállitása szombaton nyilt meg a Nemzeti Szalon termeiben.

Jórészt fiatal művészek és művésznők ezek, ha van is köztük már nem egy beérkezett, akik voltak vagy jelenleg is ösztöndijasai a római Magyar Akadémiának. Két éve müködik *Gerevich* Tibor kitünő vezetésével a római Akadémia s ennek a két évnek művészi terméséből vannak ezen a kiállitáson nagyon is beszédes mutatványok. Mindössze két évről van tehát szó, de ennek a két évnek a hatása máris erősen mutatkozik. Pedig a legkülönbözőbb irányu, a legkülönbözőbb kulturáju és készültség tekintetében is nagyon különböző művészek kerültek le Rómába a Magyar Akadémiába. Most is nagy különbség van szinvonal, művészi érték tekintetében a kiállitott müvek között. A kiállitás mégis egységet mutat abban a tekintetben, amit speciálisan Róma hatásának lehet nevezni. Azok a művészek, akik itt az Akadémiában éltek, egy hosszu évszázadok művészi kulturájától átitatott légkörbe jutottak. Olyan városban éltek, ahol ugyszolván minden kő művészi tradiciót lehel, ahol még az évezredes romok is monumentalitás, nagy konstruktiv törekvés erejét sugározzák. És Róma nemcsak az ókor, nemcsak a keresztény középkor művészetét és a reneszánszt, nemcsak a modern olasz művészet nagyszerü hatásait jelenti, hanem jelenti Umbriát, Peruggiát, Cienát, Firenzét, a kimerithetetlen gazdagságu olasz művészet egész sereg külön képviselő kincsesházát, amelyeknek tanitó hatása, nevelő és ihlető ereje meglátszik a római magyar intézet művészeinek mindegyikén.

Miben nyilatkozik már most a különböző irányu művészeknél ez a hatás? Megnyilatkozik először a kompoziciókészség erősödésében; a konstrukcióra, a zárt formákra való törekvésben, a szinek és a formák megtisztulásában és általában abban a mügondban és szeretetben, amelyet igazán csak a nagy mesterek képeiről lehet eltanulni. Nem jelenti ez azt, hogy ezek a fiatal művészek most mind akadémikus irányba terelődnek. Erről szó sincs. Izzig-vérig modern művész a legnagyobb részük, sőt egyik-másik [illegible]

Medveczky Jenő, aki már budapesti tartózkodása alatt áttért az absztrakcióktól a klasszikus formák zártságára, itt Rómában valósággal a tiszta klasszicizmushoz jutott el. Kettős arcképe egyike a kiállitás legszebb darabjainak, klasszikus kompoziciója pedig monumentális alkotás. Igen szép szineivel és alakjainak gazdag tömegével hat *Éber* Anna nagy kompoziciója: Szent Imre az ifjuság között. *Miklós* József Monsignore Luttort ábrázoló igen karakteres portréja, komoly, becsületes művészi munka. *Pólya* Iván három képe és *Kontuly* Béla munkái szintés jelentős fejlődésről tanuskodnak.

A grafikusok között különösen *Gáborjáni Szabó* Kálmán érdemel figyelmet, a kinek gazdag fametszetgyüjteménye nyilván perugiai hatások alatt készült s rendkivül kifejező és artisztikus. Szépen stilizált *Dex* Ferenc Assziszi Szent Ferenc legendájának motivumaiból készült gobelintervek, hatásosak assziszi tájakat ábrázoló szines litográfiái. A grafikai gyüjteményben még *Istókovics* Kálmán és *Sárkány* Lóránt szerepelnek.

A szobrászati rész is kellemes meglepetésekkel szolgált. *Páczay* Pál, akinek szintén az Ernst-Muzeum kiállitásán volt alkalma nagyobb gyüjteménnyel bemutatkozni, itt is kiállitotta legszebb szobrait, a klasszikus egyszerüségü Dadá-t s a tiszta formaszépséget árasztó Támaszkodó-t. Azonkivül itt is kiállitotta néhány rendkivül sikerült szoborportréját. Tanitványa, *Mikus* Sándor két finoman mintázott terreakottafejjel szerepelt. *Farkas* Sándor csupa erő. Monumentális hatásu szobrai robosztus vaskossággal adják a nehéz pózokba feszült test izmos plasztikáját. *Jálics* Ernő női aktjának klasszikus természetessége és pózának közvetlensége megkapó. *Erdei* Dezső rendkivül finom fiuaktja tele van üde lirával. *Kuzmik* Livia fejlődése eleven lendületet mutat. Mussolini mellszobrán a kemény akaratot próbálta nagy sikerrel bronzba önteni, de különösen sikerült *Pihenő Diana* cimü dombormüve, amelynek artisztikus megkomponáltsága és formáinak hajlékony lágysága kellemes harmóniába olvad. *Wilt* Tibor ifju, de komoly tehetsége kitünő iskolába került itt s kiállitott müvein máris megérzik a római levegő. *Végh* Ilona is igen érdekes egyéniség. Eredeti elgondolásai vannak. szürke márványba faragott *Testa Romana*-ja egyszerü, tiszta formáival hat. De [illegible]

furni az eredeti irány, a terrasz felé
nek a két aknafolyosónak szelid szögű
máshoz hajlása adta aztán később azt
dolatot, hogy a kettő közti sziklatöme
lehetne távolitani és ezzel ott nagy, b
nyerni.

Csodák egymásután

Csodák egymásutánjának lehet nevez
ran a sziklatemplom létrejöttét.

Egyetlen fillér nélkül kezdett bele a
kis „Szent Gellérthegyi Sziklatemplom
ság" a barlang átalakitásához és egye
lér tőke nélkül fejezte be azt. Lelkes
sok napokat dolgoztak ingyen, fizets
kül, a vállalkozók egymásután, kérés
ajánlottak fel a szükséges anyagokat.
a legcsodálatosabb, hogy mindig, mi
gitség, minden támogatás, minden f
a legutolsó másodpercben, a legnagyo
ség idején jött.

Elfogyott a kavics: másnap egy
bánya tulajdonosa irt, hogy amennyiben szük-
ség volna kavicsra, ő nagyon szivesen, in-
gyen adna. . .

Fogyóban volt a cement: egy épitési vállal-
kozó jelentkezett *Pfeiffer* Gyula államtitkár
hivatalában: hallotta, hogy épül a sziklа-
kápolna, ő is szeretne résztvenni az épitésben.
Engedjék meg neki, hogy cementet ajánljon
fel ellenszolgáltatás nélkül...

Ugyanigy jött egy villanyszerelési és egy
vizvezetéki vállalkozó. Mindkettő a legna-
gyobb szükség idején és mindkettő ingyen
csinálta meg a kis templom villany és vizve-
zetékét.

Elkészül a kápolna első alakjában

1926. tavaszára elkészült a barlangkápolna,
első alakjában. Rohamos tempóban közeledett
a befejezéshez és május 23-ára, Pünkösdvasár-
napjára ki is tüzték a felszentelését.

De ekkor még hátra voltak a templom
belső felszerelési munkálatai: a kapuk, ajtók,
ablakok, nagy rács elkészitése. Közben a pénz
is elfogyott, mely a hivek filléreiből gyült
össze és még csak gondolni sem lehetett arra,
hogy a határidőre ezt a drága munkát be le-
het fejezni.

Ekkor történt, a legnagyobb aggodalmak
és kétségek idején, hogy *Pfieffer* Gyula hiva-
talában jelentkezett a diósgyőri keresztény-
szocialista munkásság vezére és bejelentette,
hogy a vallásos munkásság részt akar venni
a Boldogasszony kegyhelyének felállitásában

szet nagyszerű fogásai egyesülnek
hogy közös, mély, alázatos hódolattal szolgál-
ják a legfelségesebb eszmét.

Katholikus egyesületek vezetői és Plébánosok!

Egyesület, templom-felszerelési, vagy jótékonycélra szép összeget fordithatnak, ha kérnek ismertetőt katholikus akciónkról. Szervezés Honvéd-u. 10. földszint.

A Magyarok Nagyasszonya tiszteletére épitett s a magyar *Szentek Pantheonjával* kibővitett kegyeletes helynek, a Szent Gellérthegyi Sziklatemplomnak május 25-én lesz a felszentelési ünnepsége. Ugyanaznap este a város 8 pontjáról, a *Pálffy-térről*, a *Döbrentei-térről*, a *Szent Imre herceg utjáról*, a *Petőfi-térről*, a *Szegényház-térről*, a *Scitovszky-térről*, a *Mária Terézia-térről* és a *Bakáts-térről*, amely helyeken a plébániák, egyházközségek, a katolikus körök, a katolikus iskolák, intézmények és egyesületek pünkösdhétfőjén este 6 órakor gyülekeznek, impozáns gyertyás körmenetekben vonulnak a Szent Gellérthegyi Sziklatemplomhoz, ahol a körmenetek beérkezése után P. *Böle* Kornél domonkosrendi prior szentbeszédet, Angelo *Rotta* c. érsek, pápai nuncius pedig rövid májusi áj-tatosságot tart. A gyertyás körmenettel kapcsolatosan a plébániákhoz, az egyesületekhez s minden katolikushoz azzal a felhivással fordul az ünnepséget rendező budapesti *Érseki Helynökség*, a Nagyasszonyunk Szikla-templom bizottsága s az Országos Katolikus Szövetség, hogy az ünnepség fényének emelésére minél nagyobb számban vegyenek részt

legmodernebbek közül való.

Nem is adtak fel semmit modernségükből, de művészetük kivétel nélkül a klaszszicitás felé tisztul és éppen ez a kettős karakter: a klasszikus tisztaságra való törekvés a modernségben adja meg ennek a kiállításnak egységes karakterét. Hozzájárul ehhez, hogy csaknem valamennyi művészben megvan a törekvés a monumentálisabb látásra, a nagyvonalu célkitüzésre, a monumentális feladatok megoldására. Ezek a művészek nem impressziókat keresnek, hanem a dolgok lényegét, lelkének vizióját akarják magukban felidézni és az igy felidézett látomást a müvészet örök nagy törvényei szerint, de a modern szellem uj forma- és szinharmónia-keresésével próbálják képpé vagy plasztikává rögziteni.

Nézzük már most az egyes müvészeket külön-külön. Aba Novák Vilmosnak nemrég volt az Ernst-muzeumban egészen nagystilü gyüjteményes kiállitása, ahol ez a fiatal müvész eredeti egyéniségének teljes gazdagságával és lenyügöző erejével bontakozott ki. Már akkor rámutattunk azokra a nagy hatásokra, amelyet Aba Novák müvészetére a római tartózkodás gyakorolt. Ezen a kiállitáson csupa olyan képpel szerepel, amelyeken ezek a hatások, különösen a müvész tehetségének erősen konstruktivista irányba való lendülése, a legjellegzetesebben domborodnak ki.

Másik nagy meglepetése a kiállitásnak *Molnár* C. Pál. Azok a remények, amelyeket ennek a fiatal müvésznek fejlődéséhez füztek, gazdagon beváltak itt. Molnár C. Pál formái és vonalai leegyszerüsödtek, megnemesedtek, szinei tisztákká váltak és megélénkültek s minden müvén zárt kompozició komoly átgondoltsága érzik. Amellett azonban megtartotta minden egyéni varázsát. Az *Angyali üdvözlet* cimü gyönyörü kompozicióján Siena nemes hatása érzik. Érdekes portréi nem jöhettek volna létre a quattrocento hatása nélkül. De azért szó sincs itt utánérzésekről, mert ezek a hatások mind feloldódtak egy rendkivül erős és a maga utjait járó egyéniség kohójában.

Gazdagon van képviselve a kiállitáson *Patkó* Károly is, aki megszabadult a tulságosan robosztus formák és barnás szinek nyügétől. A legderüsebb koloristává alakult át, akinek szinei szinte világitanak. Igen sikerültek figurális kompoziciói. Tájképei is mindig gondosan megkomponáltak és kiegyensulyozottak.

rekvés, hogy valami eredeti adjon, nem is marad hatás nélkül. *Szuchy* Ferenc majolikaszobrokat és majolikavázákat állitott ki. Munkáiban főleg a részletek érdekes kidolgozása tetszik, zománcai is igen szépek és intenziv fényüek. Az épitészeti részben *Árkay* Bertalan, *Bardon* Alfréd és *Krompecher* György szerepelnek tervrajzokkal, épülettervekkel és régi klasszikus szépségü épületek architektonikus ábrázolásával. *Szathmáry* István az Iparrajziskola tanára szép iniciálékat készitett.

Az iparmüvészeti rész egyik legszebb darabja *Árkay* Bertalanné *Stehlo* Lili kettős szines üvegablaka. Az ókeresztény egyszerüség és bensőséges áhitat és a modern felfogás egyesül ezekben a gyönyörü, pompásan komponált üvegfestményekben. *Kontuly* F., Hajni batikmunkái igen érdekesek. Sokszor egészen barokfantáziával készült tömegjeleneteket adnak a selymen, mint a Három királyok cimü. Péterfalvi Molnár Mária ötvösmunkákat állitott ki. A kiállitott darabokon jól meg lehet figyelni a fokozatos fejlődést, a régi sablonoktól az eredeti leegyszerüsitett modern formák felé. Különösen sikerült egy zománccal diszitett aranyozott ezüst kehely, egy karcsu, gondosan megmunkált ezüst virágváza.

Ez a kiállitás ékesen szóló védelme a sokat támadott római magyar Akadémiának. *Gerevich* Tibor céltudatos irányitása mellett az évezredes tradiciónak hatása alatt egy oly magyar müvészi felfogás fejlődik itt ki, amely különösen a monumentális stilusra való törekvést oltja be a lelkekbe, ami pedig legjobban hiányzott eddig a magyar müvészetből.

Kállay Miklós

A kiállitást szombaton délután nyitották meg. A megnyitáson a kultuszminiszter képviseletében *Petri* Pál államtitkár vett részt, akit *Gerevich* Tibor, a római magyar intézet igazgatója és *Déry* Béla, a Nemzeti Szalon igazgatója fogadtak és kalauzoltak végig a kiállitási termeken. Budapest székesfőváros képviseletében *Liber* Endre dr. alpolgármester volt jelen. Résztvett a megnyitón *Batthyány* Lajos dr., *Ugron* Gábor, *Bárczy* István, valamint *Kertész* K. Róbert is, ott volt az olasz követség vezetője, Mario *Arlotta*, továbbá *De Astis* követségi titkár is.

örömmel, lelkesedéssel, [illegible] a 12 méter széles és 2 és fél méter magas ókeresztény stilusu vasrácsnak és kapunak elkészitését.

Ilyen előzmények után a nagy mű a határidőre el is készülhetett és ünnepélyes felszentelése meg is történt.

1228 robbanás

1930-ig használták a templomot első formájában és a hiveknek kedves ájtatossági helye, a Budapestre érkező idegeneknek pedig mély érzéseket kicsiholó látványossága lett az négy év alatt.

Az 1930. év folyamán az alsó templom már annyira szüknek bizonyult, hogy gondolni kellett annak kibővitésére. Ezt annyival is inkább akarták a barlangtemplom alapitói, mert egyik cél már az alapitáskor az volt, hogy az egyetlen magyar szerzetesrend, a pálosrend visszatelepitése után ezt a barlangtemplomot adják át a rendnek rendi templomul, ahhoz pedig az eredeti, kis kápolna szük lett volna.

„Igy történt aztán" — irja Pfeiffer Gyula a barlangtemplom történetében, mely nemsokára fogja elhagyni a sajtót, *„hogy 1930. év novemberében, öt esztendővel rá, hogy a sziklatemplom kiépitése először kezdetét vette, ismét megdördültek a bányászok lövedékei és teljes két és fél hónapig rengett a hegy a bányászok által leadott lövedékektől, hogy befogadhassa az uj oltárokat, melyeket a Bizottság a magyar szenteknek: Szent Istvánnak, Szent Lászlónak, Szent Imre hercegnek, Árpádházi Szent Erzsébetnek és Boldog Margitnak a hegy mélyében elhelyezni óhajtott. 1228 robbantó lövés kellett ahhoz, hogy a hegy mélyében megépülhessen a magyar szentek pantheonja."*

A magyar szentek Pantheonja

. . . És megépült a magyar szentek Pantheonja, a gellérthegyi sziklakápolna, mely mai alakjában 5000 embert képes magába fogadni a hegy gyomrában.

Az utolsó simitásokat is elvégezték rajta és

Nagyasszonyunk tiszteletére rendezendő [illegible] meneten.

Szent Terézke kegytemplom főoltárára adományainkat küldjük: Karmelita-rendház, Keszthely, postatakarékpénztári csekkszámlájára 1925. sz. (a szenttéavatás évszáma).

Zarándoklat Máriazellbe. A biboros hercegprimás 1163/931. számu engedélyével augusztus 6-án országos zarándoklat indul Máriazellbe. Visszaérkezés aug. 13-án. Utlevél megszerzéséről a vezetőség gondoskodik. Lelkivezető *Gampel* Béla majsajakabszállási lelkész. Utirány: Bicske, Győr, Hegyeshalom, Sanct-Pölten, Máriazell. Hegyeshalomnál s az addigi állomásoknál lehet csatlakozni. Visszajövet egy napi tartózkodás Bécsben. A zarándoklat teljesen külön-gyorsvonattal utazik. Részvételi dij II. osztályon 52 P, III. osztályon 40 pengő. Érdeklődni lehet a zarándoklat központi irodájában, *Borsy* István technikai vezetőnél IX., Üllői-ut 115a. d. e. 9—1-ig és d. u. 5—7-ig. Tel. J. 399—31. Részletes programot kérésre készséggel küldünk.

Hász István dr. tábori püspök, aki a római magyar zarándokok második csoportjával szombaton érkezett vissza Budapestre, innen rövid pihenő után folytatta utját *Debrecenbe*, hogy ott pünkösd két ünnepén *Lindenberger* János dr., a magyar imperium alatt maradt nagyváradi egyházmegye apostoli kormányzójának felkérésére a bérmálás szentségét kiszolgáltassa.

A magasfrekvenciás Zeileis gyógymód

csodás hatásait ismerteti és részletesen foglalkozik számtalan betegséggel, a

„Magasfrekvenciás sugarak a gyógyászatban"

cimü első magyarnyelvü szakmunka.

Irta: ÉRDY LÁSZLÓ

232 oldal, 70 kép.

Ara 20.— pengő, mely öt havi 4.— pengős részletekben is törleszthető.

Kapható kiadóhivatalunkban

Budapest, V., Honvéd-utca 10.

Részletfizetésre megrendelhető az első részlet és az alanti szelvény beküldése mellett

Alulirott megrendelem ÉRDY LÁSZLÓ „Magasfrekvenciás sugarak a gyógyászatban" [illegible]

Éber Anna.

Baranski László tanítványa.

A Képzőművészeti Főiskola növendékeinek kiállításán akvarelljei szerepelnek.

Ujság, 1928. Máj. 20.

Éber Anna.

Rudnay Gyula tanítványa.

Rajzai szerepelnek a Képzőművészeti Főiskola műveinek kiállításán.

Újság, 1928. Máj. 20.

Éber Anna

Művével szerepelt az "Alkotó Művésznők Egyesülete" első kiállitásán.

N.U.931.VI.1.

Über Ahnen

Novéval ancroqelt as "Alkot". Lúvészek Egye-
sülete" alac Kiállítása.

N.U. 931.VI.1.

M.D.K.

Éber művészcsalád

Kaposváriak, Pécsett volt kiállitásuk. 299.0

Sarkadiné Hárs Éva: A pécsi képzőművészeti élet 20 éve/1944-1963/.

Janus Pannonius Múz.Évkönyve,1963.Pécs,1964

1.-es számu cédula M.D.K.

P. Éber Anna

Pártay István festőművész felesége. Édesapja, Éber Sándor festőművész volt első mestere. Az Akadémián Rudnay mester tanitotta, ezután két évet töltött Rómában, mint ösztöndijas.

A Collegium Hungaricum kiállitásán "Szent Imre a magyar ifjuság között" c. képét kitüntették. Firenzében félévig Carena mester tanitványa volt. Később Nürnbergbe és Münchenbe utazott, -mint a lap irja- kiállitásainak jövedelméből.

Film Szinház Irodalom, Bp. 1939. május 31.-juni.7. II. évf. 22. sz. 24-26. lap

2.-es számu cédula M.D.K.

P. Éber Anna

Münchenben Arco grófék parkjának egy részletét festette le.
A lap bemutatja három festményének repr.-ját: "Sorstestvérek", "Rácz Vali" "Férjem" cimekkel. Utóbbi férjét, Pártay István festőművészt ábrázolja.
A "Müterem" Kossuth Lajos utcai helyiségében rendeztek közös kiállitást.

Kozma Kornélia: „Müteremlátogatás" c.
Film Szinház Irodalom, Bp. 1939. május 31.-juni. 7. II. évf. 22. sz. 24-26. lap

MDK

Éber Anna, graf.-festö

Rudnay Gyula tanitvány, rajzával szerepel.

(e.a.):
A Képzömüv. Föisk. növ.kiáll. -Mücs.
Ujság. 1928 máj. 2o. 22.1.

MDK

Éber Anna

Arco park, of.

Munkácsy Céh 8.repr. kiáll. N.Sznl. 1935.márc.

Éber Anna, festö MDK

[redacted]

Baranski László akvarell-festö tanitványa.

[redacted]
Ujság. 1920 máj.20. 22.1.

(e. a.):

Éber Anna MDK

Éber Sándor, ifj Éber Sándor és Éber Anna
képkiállitása a Baranya megyei Muzeumban.

Uj Dunántul. 1947.
ápr. 3 ., ápr. 11.

M.Heil Olga-Kiss Dezső-Török Lajos: 1945 utáni
művészeti életre vonatkozó adatok.
Művészettörténeti tanulmányok. Bp. 1960. 221-250.l.
239.l.

Éber Anna MDK

Tanulmányfej, olf.

Munkácsy Céh IX. kiáll.
Nemzeti Szalon 1936. máj.

MDK

Éber Anna festő

"Magyar Madonná"-ja a Műterem kiállitásán. Továbbá arcképei, tájképei és arcképvázlatai a kiall. on.

Cikk: Éber Anna és Pártay István kiállitása a Műteremben.

Uj Magyarság 1939.máj.21.

MDK

P.Éber Anna

Portréi,tajképei és pasztell kompoziciói
a M9teremben rend.gyüjtm.kiáll.-an.

/T.D./: Pártay István és P.Éber Anna gyüjtm.
kiáll.

Esti Ujság 1939.maj.24. 4.l.

MDK

Éber Anna festő

A Műteremben kiállitott képei közül "Magyar Madonna", arcképei, tájképei, arcképvazlatai.

Cikk: Éber Anna és Fártay István kiall.a Műteremben.

Uj Magyarság 1939.maj.21. 21.l.

MDK

J.Eber/Anna

Szt.Imre az ifjuság között tempera

Árpádhazi Szentek Modern Egyhazmüvészeti Kiallitásának Katalogusa.Bpest.1930.Aug. Nemzeti Szalon.

MDK

Éber Anna festő

Műveivel résztvett a Nemzeti Szalon tav. tárlatán.

Cikk: A Nemzeti Szalon tav.tárlata.

Képzőművészet, 1929. 21.sz. 144.l.

Über Anna Festo

Művelvel részletvett a Nemzeti Szalon tav.
tárlatan.

Uikk: A Nemzeti Szalon tav.tárlata.

Képesművészet, 1927. 21.sz. 144.l.

MDK

Éber Anna, festöm.

Arco park. Olf.

Nemz.Szal.- A Munkácsy Céh VIII. repr. kiáll.-a
1935.márc.3o.-ápr.14. Kat.

MDK.

P. Éber Anna festőművésznő

" Szekfü ködmönnel" kép.

Magyar Nemzet képes mell, 1939. május 28.

MDK.

P.Éber Anna festőművésznő.

"Portré" kép.

Magyar Ne,zet képes mell. 1939. május 28.

MDK.

P. Éber Anna festőművésznő

Müterem Kiállitás.

"Sorstestvérek" c. nagyméretü
temperafestménye.

Ujság, 1939. május 18. 12. l.

MDK.

P. Éber Anna festőművésznő.

" Arco-park"

Virradat, 1939. junius 5.

MDK.

Ð. Éber Anna festőművésznő

"Arco-park"

Virradat, 1939. junius 5.

Éber Anna

— **Éber Anna kiállitása.** Több, mint negyven festményben mutatja be a fiatal művésznő Teréz-körut 10. alatti lakásán művészetének legjavát. Ezek a tájképek, portrék, figurális kompoziciók gazdag képzeletvilágot, komoly művészi mondanivalót és igazi tehetséget árulnak el. Ereje különösen a női portrékban bontakozik ki, amelyeknek karakterizáló képessége, finom, kulturált harmóniája a legszebb reményekre jogositja. Kifejezésmodora azonban annyira sokrétü, olyan sokirányu, hogy szinte el sem lehet hinni: egy kéz alkotta őket. Az eljövendő szép sikerekig azonban még kissé le kell higgadnia. *(mp.)*

— **Egypengős Márk-portré, egypengős Kisfaludy-Stróbl- és Sidló-szobor.** A *Munkácsy* Céh május 30-án tartandó tárgysorsjátékát egyre nagyobb érdeklődés kiséri. A magyar müvészek szine-java szerepel a tárgysorsjáték nyereményeinek alkotói között. A legérdekesebb és legértékesebb nyeremények közé tartozik *Márk* Lajos egy portréja, *Kisfaludy—Strobl* Zsigmond és *Sidló* Ferenc egy-egy szobra, amelyek majd csak ezután készülnek el a szerencsés nyerőkről, akik ily módon egypengős sorsjegyek és a szerencse pártfogásával eredeti *Márk*-portréhoz, *Kisfaludy—Stróbl-* és *Sidló*-szoborhoz juthatnak.

N.Ú. 936 V/20

N. Ú. 936 V/20

MDK.

Éber Anna festőművésznő

Műtermének legujabb kiállitásán
kiemelendő a rajzai és freskótervei

Az Est, 1939. máj.2o.

Éber Anna festőművésznő MDK.

Koll. Kiáll. a Müteremben 1939.

Hári János remekül átérzett ábrázolása

Magyar Nemzeti Művészet 1939. 3. sz. 73. l.

f. Èber Anna

Árpádházi szentek kiállításán a Nemzeti Szalonban. "Szent Imre az ifjuság között" c. kompoziciója szerepelt.

PH. 930. VIII. 15-

Éber Anna

Modern egyházművészeti kiállításon a Nemzeti Szalonban "Szent Imre az ifjúság között" c. vászna szerepelt.

UN. 930. VIII. 17.

ʃ. Èber Anna

Árpádházi Szentek kiállításán a Nemzeti Szalonban kitüntető elismerésben részesült "Szent Imre az ifjúság körött" c. temperája.

NM 930. VIII. 24.

f. Èber Anna

Egyházművészeti kiállításon a Nemzeti Szalonban kitüntető elismerésben részesült "Szent Imre az ifjuság között" c. temperája.

PH. 930. VIII. 2h.

f. Èber Anna

Árpádházi Szentek kiállításán a Nemzeti Szalonban kitüntető elismerésben részesült "Szent Imre az ifjúság között" c. temperája.

M.930. VIII. 24.

MDK.

P. Éber Anna festőművésznő.

"Vita brevis" 500.-P

Gyűjteményes kiállitásának katalógusa.

MDK.

P. Éber Anna festőművésznő.

"Szegfü ködmönnel" 200.- P

Gyűjteményes kiállitásának katalógusa.

MDK.

P. Éber Anna festőművésznő.

"Touttanni Dorika arcképe" m.-t.

"

Gyűjteményes kiállitásának katalógusa.

MDK.

P. Éber Anna festőművésznő.

"Méhes Aladárné" m.t.

Gyűjteményes kiállitásának katalógusa.

MDK.

P.Éber Anna festőművésznő.

"Ág tanulmány" 15o.-P

Gyűjteményes kiállitásának katalógusa.

MDK.

P. Éber Anna festőművésznő.

"Pártay István arcképe" m.-t.

Gyüjteményes kiállitásának katalógusa.

MDK.

P.Éber Anna festőművésznő.

"Horváth Magda arcképe" 4oo.-P

Gyüjteményes kiállitásának katalógusa,

MDK.

P.Éber Anna festőművésznő.

"Önarckép" m.t.

Gyüjteményes kiállitásának katalógusa,

MDK.

P.Éber Anna festőművésznő.

"Arco park" 25o.-P

Gyüjteményes kiállitásának katalógusa,

MDK.

P. Éber Anna festőművésznő:

" Biernacky Éva arcképe" m.-t.

Gyüjteményes kiállitásának katalógusa.

Éber Anna

III. is Képrőm. Kiáll. on szerepelnek mint bajai festő 1927-es kat. alapján

Mistolczy Ferenc, Baja Képrőmüvénele a XX. n-ban, kézirat MDK - C.-11, 599/2

gl.

Éber Anna

Baján n. 1905, Párlay Istvánné; Rudnay tanítvány volt, Neur. halon csoportos ziáll. részt vett növendés korába. 1929-ben állítja ziónaszépet. 1930-ba öntördi jas Olaszországba, Ady illusztrációkat kiint.

Mészolczy Ferenc, Baja zeprömüvénete a XX. n-ban, Kézirat, MDK, -C-II,- 599/2

16 l.

Éber Anna

festőművész

Nemzeti Szalon tárlata - képével szerepel.

Önportréja sablontól mentes figyelmet érdemel.

Magyarság
1929.VI.16.

Éber Anna

M.D.K.

Müve a bajai képzőművészeti akadémia kiállitásán 1947

Képzőművészeti élet a felszabadulás után 51.l.
A művészettörténeti dokumentációs központ forrástanulmányai II. kp. 1965.

Éber Anna

festőművész

Tavaszi Tárlat - Nemzeti Szalonban - képével szerepel. A fiatal festőművésznők erős tehetségéről tanuskodó munkája.

Nemzeti Újság
1929.VI.16.

MDK.

P. Éber Anna festőművésznő:

" Zöld köcsög" 2oo.-P

Gyüjteményes kiállitásának katalógusa.

MDK.

P. Éber Anna festőművésznő:

"Tanulmányfej" m.t.

Gyűjteményes kiállításának katalógusa.

MDK.

P. Ébèr Anna festőművésznő:

"Tanulmány" m.t.

Gyüjteményes kiállitásának katalógusa.

MDK.

P. Ébèr Anna festőművésznő:

"Eichendorfi táj" loo.-P

Gyüjteményes kiállitásának katalógusa.

MDK.

P. Éber Anna festőművésznő:

"Tanulmány" 4o.-P

Gyűjteményes kiállításának katalógusa.

MDK.

P. Éber Anna festőművésznő:

"Tanulmán" 2o.-P.-

Gyüjtemányes kiállitásának katalógusa.

MDK.

P. Éber Anna festőművésznő:

"Érdekes olvasmány" 350.-P

Gyüjteményes kiállitásának katalógusa.

MDK.

P. Éber Anna festőművésznő:

"Zirci parkrészlet" loo.-P

Gyüjteményes kiállitásának katalógusa.

MDK.

P. Éber Anna festőművésznő:

"Labdarózsák" 15o.-P

Gyüjteményes kiállitásának katalógusa.

MDK.

P. Éber Anna festőművésznő.

"Leányfalui Dunaág" 8o.- P

Gyüjteményes kiállitásának katalógusa.

MDK.

P. Éber Anna festőművésznő.

"Vázlat I. /:portréhoz:/" 4o.-P

Gyüjtemönyes kiállitásának katalógusa.

MDK.

P. Éber Anna festőművésznő.

"Vázlat"II. /:portréhoz:/ " 4o.-P

Gyüjteményes kiállitásának katalógusa.

MDK.

P. Éber Anna festőművésznő.

"Vázlat /:portréhoz III.:/" 4o.-P

Gyüjteményes kiállitásának katalógusa.

MDK.

P. Éber Anna festőművésznő.

Vázlat IV. /:portréhoz:/" 3o.-P

Gyüjteményes kiállitásának katalógusa.

MDK.

P. Éber Anna festőművésznő:

"Vázlat V. /vázlat portréhoz:/" 4o.-P

Gyüjteményes kiállitásának katalógusa.

MDK.

P. Éber Anna Testőrnővészanó:

Gyűjteményes kiállításának katalógusa.

P. Éber Anna festőművésznő: MDK.

"Meggyvirágzás" 25o,-P

Gyűjteményes kiállitásának katalógusa.

P. Éber Anna festőművésznő: MDK.

"Margitszigeti táj" 18o.-P

Gyüjteményes kiállitásának katalógusa.

P. Éber Anna festőművésznő: MDK.

"Magyar Madonna" 25o.-P

Gyüjteményes kiállitásának katalógusa.

MDK.

P. Éber Anna festőművésznő:

"Madonna" 25o,-P

Gyüjteményes kiállitásának katalógusa.

MDK.

P. Éber Anna festőművésznő:

" Török szegfü" 9o.-P.

Gyüjteményes kiállitásának katalógusa.

MDK.

P. Éber Anna festőművésznő.

"Vázlat" 4o.-P

Gyüjteményes kiállitásának katalógusa.

MDK.

P. Éber Anna festőművésznő.

" Kompozició Utolsó vacsorához" m.t.

Gyüjteményes kiállitásának katalógusa.

MDK.

P. Éber Anna festőművésznő.

" Dunai táj" loo.-P

Gyüjteményes kiállitásának katalógusa.

MDK.

P. Éber Anna festőművésznő.

"Almavirág" 15o.-P

Gyüjteményes kiállitásának katalógusa.

MDK.

P. Éber Anna festőművésznő.

"Hazudsz" 8o.-P

Gyüjteményes kiállitásának katalógusa.

P. Ebor Anna festőművésznő MDK.

"Öcsém" m.t.

Gy ujtemányes kiállitásának katalógusa.

P. Eber Anna festőművésznő MDK.

"Játszó leánykák" 12o.-P

Gy üjteményes kiállitásának katalógusa.

P. Eber Anna festőművésznő MDK.

"Önarckép vázlat" m.t.

Gy üjteményes kiállitásának katalógusa.

P. Eber Anna festőművésznő MDK.

"Tisztás" 2oo.-P

Gy ujteményes kiállitásának katalógusa.

P. Eber Anna festőművésznő MDK.

"Margitszigeti ut" 25o.-P.

Gyüjteményes kiállitásának katalógusa.

MDK.

P. Éber Anna gyűjtemé festőművésznő.

"Rácz Vali" arcképe 3oo.-P

Gyűjteményes kiállitásának katalógusa.

MDK.

P- Ébe r Anna festőművésznő

"Portré" m.t.

Gyüjtemónyes kiállitásának katalógusa.

MDK.

P- Ébe r Anna festőművésznő

"Melyer J.-né portréja /:tanulmány:/" m.t.

Gyüjteményes kiállitásának katalógusa.

MDK.

P. Éber Anna festőművésznő.

" Édesanyám" m.t.

Gyűjteményes kiállitásának katalógusa.

MDK.

Éber Anna
A Nemzeti Szalon Tavaszi Tárlat.

Képzőművészet 1929. 21. 144. l.

P. Éber Anna festőművésznő. MDK.

A "Müterem" kiállitása .

Művészet, 1939. IV. évf. 77. l.

MDK.

P. Éber Anna gyűjtemé festőművésznő.

"Sorstestvérek" 2ooo.-P.

Gyűjteményes kiállitásának katalógusa.

MDK.

P. Éber Anna gyüjtemé festőművésznő.

"Patróna Hungariae" /:Dr. Németh József rendelése:/
m.t.

Gyüjteményes kiállitásának katalógusa.

MDK.

P. Éber Anna ~~gyüjtemé~~ festőművésznő.

"Árny portré" m.t.

Gyüjteményes kiállitásának katalógusa.

Pátrayné Éber tuma

Éber - emlékhoz Bajan

Nóporana 1985. X. 24.

Eber Anna

Farkas Attila: Római iskola-II
Kiállítás a keresztény művészetben

Új Ember, 1985. II. 24

MDK.

P. Éber Anna ~~gyüjteményes~~ festőművésznő.

"Ady illusztráció" m.t.

Gyüjteményes kiállitásának katalógusa.

MDK.

F- Ébe r Anna festőművésznő

"Patróna Hungariae-hoz vázlat" m.t.

Gyűjteményes kiállitásának katalógusa.

MDK.

P- Ébe r Anna festőművésznő

"Istvánom" m.t.

Gyüjteményes kiállitásának katalógusa.

MDK.

P. Éber Anna festőművész

Kiállitásának katalógusa.

Kiáll. ideje: 1939. máj 18-31-ig.

Éber Anna festő

MDP.

Kiállításáról bírálat és beszámoló.

„Festőművészeti Kiállítás"

Uj Dunántúl 1947 - IV évf. ápr. 16. 4. l.

Eber Anna festő MDh.

Nevé nagyemlítve.

„Művészet"

Új Dunántúl. 1947. IV. évf. ápr. 13. 4. l.

Éber Anna festő

MDK

Neve megemlítve -

„Bajai festőművészek látogatása Pécsett".

Uj Dunántúl. 1947. IV. évf. ápr. 3. 4. l.

Éber Anna festő MDK.

Neve megcsúlítve

„Festőművészek Kiállítása"

Új Dunántúl. 1947. IV. évf. ápr. 11. 4. l.

MDK.

P- Ébe r Anna festőművésznő

"Rácz Valéria arcképe" m.t.

Gyüjteményes kiállitásának katalógusa.

Eber Blasius

nyomdász nyomatta „Poncianus historiaia" etc. című művet Bécsben 1573-ban.

Borsa Gedeon, Hervay Ferenc stb.: Régi magyarországi nyomtatványok 1473-1600. Budapest, 1971

3321

MDK

Eber János

Kerámiákkal vett részt a Szép Otthon kiall.

Cikk: A mi kiallitóink.

Magyar Iparművészet, 1936. 25.l.

Tisztelt Adózó!

Mellékelten megküldjük a 2006. évi helyi adók (építményadó, telekadó, magánszemélyek kommunális adója, gépjárműadó) második féléves részleténe befizetéséhez szükséges csekkeket, a számlaállást tartalmazó kimutatássa együtt.
Ha Önnek esetleg hátraléka van, a különböző esedékességű fizetési kötelezettségekre külön csekket biztosítunk. A lejárt esedékességű tarto azonnal kell rendezni, a 2006. II. félévi adófizetési kötelezettséget szeptember 15-ig lehet késedelmi pótlék mentesen teljesíteni.
Kérjük a befizetési határidők pontos betartását, mert fizetési késedelem esetén késedelmi pótlékot kell felszámítanunk, illetve végső esetben adóbehajtási eljárást kell indítanunk.

A pénzforgalmi bankszámlával rendelkező adózóink (jogi személyek és egyé társaságok) részére nem küldünk csekket, mert nekik átutalással kell befizetéseiket teljesíteni. Ehhez segítségként az adott kötelezettség teljesítésének helyét (vonatkozó számla elnevezése, száma) is tartalmaz értesítés.
Budapest, 2006.06.20

BUDAFOK-TÉTÉNY BUDAPEST XXII. KER. ÖNKORMÁNYZAT POLGÁRMESTERI HIVATAL 1221 Bp., Városház tér 11.

a Jegyző megbízásából

Gombor Jánosné

Gombor Jánosné sk.
adóügyi irodavezető

Éber György

Részt vett a "XX. sz. magyar származásu művészek külföldön" c. kiállitáson.

Műcsarnok, 197o.

Major Máté: Külföldi magyar művészek kiállitása

Nagyvilág 7o/11 1715. old.

ÉBER György építész

interjú Ld. Heti Budapest, 1990. febr. 23. 13. p.

Fq 5037

e.

Éber György, építész

Papp László FATA Építész, New Canaan, CT, USA: Egyetemes Építészet.

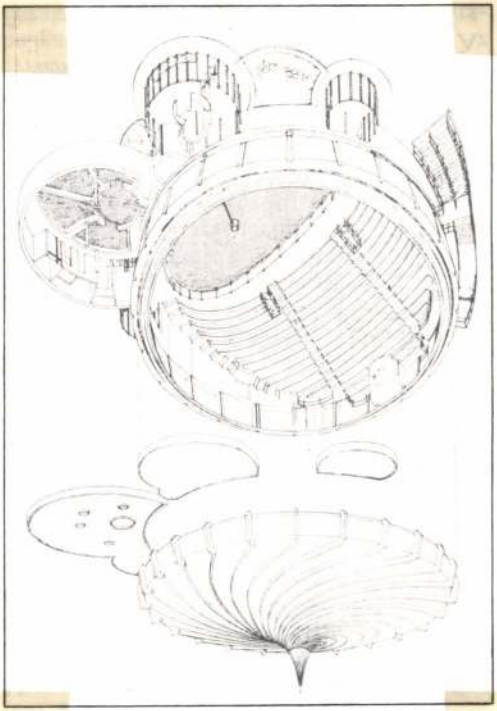

Fönt: Delfin aréna a montreali világkiállításon (Kanada), 1967. Építész: Éber György

Magyar Építőművészet, 1987. 4-5 szám, 22-old.

Éber György

Említve

Major Máté: Külföldi magyar műné-
szek kiállítása

Nagyvilág, Tgs. 1970. 1715-1720. l.
nov.

Eber, Hans

Kőműves, kőfejtő

1456 - 1458

l.

Hoffmann Pozsony

27. l.

Hoffmann Südost

6.

8.

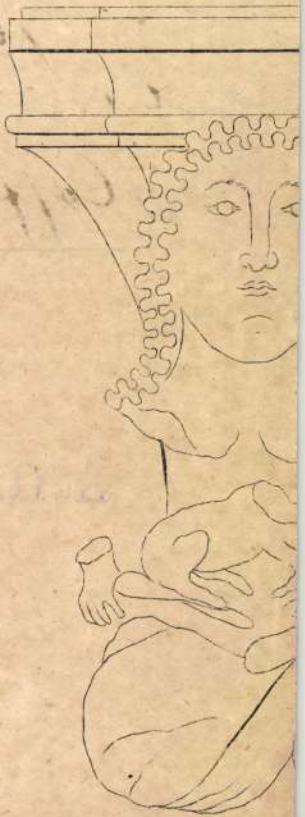

M.D.K.

Eber Hans, kőműves, kőfejtő

neve 1456-1458. között szerepel a pozsonyi városadási könyvekben.

Hoffmann Edith: Pozsony a középkorban, elfelejtett művészek, elpusztult emlékek. Bp. é.n. 27. old.

Hanus Eber

Kőfaragómester 1458-körül tevékenykedett Pozsonyban.

J. Bureš: Die Meister des Pressburger Domes. Acta Historiae Artium. Budapest. 1972. 1-2 sz

1031

M.D.K.

dr. Éber László

Lux Kálmánnal közös tervre 1000 K-ás megvételt nyert az újabb Erzsébet-emlékmű pályázaton.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1910. XXXI. évf.
febr. 5. sz. 13 old.

M.D.K.

Éber László

MDK

A feloszlatott Müemlékek Országos Bizottsága ügyeinek vezetésével megbizott Dr. Éber László A Közoktatási Népbiztossághoz irt feliratában /1919 jun 18/ a müemléki tanács elnökévé P e t r o v i c s Elek, helyettesévé Lessler Manó, a a müemléki hivatal ügyvivő épitészévé d r L u x Kálmánt kéri és az 1894 óta a bizottság szolgálatában álló S z t e h l o Otto ~~mádó~~/ másodépitészi állásának megszüntetését kéri/de Sztehlo ~~tsiz~~ tiszteletdiját távábbra is tartsa meg/.

106.-107.o.

M. T. Képz. Él. Bp. 1960.

ÉBER László

91 4. 27, 29, 30
5. 67

Új Művészet

Új Művészet

MDK

dr. Éber László, épitész
a Müemlékek Orsz.Biz. elöadója, egy.m.tanár

a müvészetek történetét tanitotta.

Az Iparmüvészeti Iskola Értesitője.1911-12.
Jelentés az 1911-12-iki iskolai évről. 13-16.l.

MDK

Éber László

Pályatervet küldött be az Erzsébet királyné emlékmű tervpályázatára. Éber László és Lux Kálmán közös terv.

Magyar Építőművészet, 1910. 10.sz. 28.l.

Éber László, művészettört-
iró, stud. 1871. Budapesten (hol tanulmait is végezte)
A M. N. Múzeum fürtvizelőjé majd a Mu-
emlékek Orsz. Bizottságának elő-
adója, egyetemi magántanár, kolt. Magyarországi
emlékekről számos tanulmánt
ír. Önálló művei: Donatello
(1903) Művészettörténeti olvas-
mányok (1909), Művészeti lexi-
kon (1926). Fordította R. Rol-
land Michelangelo-ját,
Van ~~Gogh~~ Gogh leveleit
stb.

MDK

Eber László

Müvészet V. évf. 1906. 379-390.

Éber László dr.

Budapesztiártónati Dokumentációs Egyesülés
1951

BUDAPEST
935 MAR 30 20
4 62

Dr Gerevich Tibor
egyet. m. tanár ús
Budapest
Attila u. 10

Dr. Éber Lászlóné szül. Kiss Margit mélységesen elszomorodott szivvel közli, hogy szeretett férje, a legjobb fiu, apa és nagyapa, hüséges testvér és rokon

DR. ÉBER LÁSZLÓ

A MŰEMLÉKEK ORSZ. BIZOTTSÁGÁNAK NY. ELŐADÓJA

életének 64-ik évében, f. hó 29-én rövid szenvedés után az Urban csendesen elhunyt.

Drága halottunkat 1935 április hó 1-én, hétfőn délután 4 órakor fogjuk az ujpesti régi temető halottascsarnokában a római kath. egyház szertartása szerint beszenteltetni és ugyanazon temetőben levő családi sirboltban örök nyugalomra helyezni.

Az engesztelő szentmise-áldozatot április hó 2-án, kedden reggel fél 8 órakor az ujpesti plébánia-templomban fogjuk bemutatni az Egek Urának.

Ujpest, 1935. március hó 30-án.

Éber Katalin
férj. Bauer Gyuláné,
leánya
Bauer Gyula
veje
Bauer András
Bauer György
unokái.

özv. **Éber Károlyné** édesanyja.
Éber Antal és neje
szül. Dobránszky Vilma
Éber Ernő és neje
szül. Pitroff Irma
Éber István és neje
szül. Stadler Margit
Éber Emanuella
testvérei, sógornői

Kiss Zoltán és neje
szül. **Szabó Erzsébet**
sógora és sógornője
Passuth László
Münnich Aladárné
báró **Inkey Lajosné**
ifj. Éber István
Éber Margit
unokaöccsei és hugai

Lakás: Budapest, I ker. Kemenes-u. 6

özv Sárady Sándorné temetkezési vállalat Ujpest, Kemény Gusztav u. 3. *Tel.* 940-42 *Bognár Ujpest*

Ára 10 fillér

MAGYARORSZÁG

XLII. évfolyam, 74. szám
Budapest, 1935.
március 31. vasárnap

Szerkeszti
ZILAHY LAJOS

Szerkesztőség és kiadóhivatal telefonszámai:
45-5-50 — 57-ig, 46-4-18

Holnap...

Holnap az urnák elé járul a nemzet, hogy szavazatával összehívja az új nemzetgyűlést. Mit érzünk a sorsdöntő vasárnap előtt? Nincs egyéb mondanivalónk: essünk túl rajta. Ilyen érzéssel ülhetünk be egy világtól elmaradt, vidéki fogorvos székébe: essünk túl rajta. Kicsit gyanakodva és aggodalommal szemléljük a doktor úr szerszámait, nem vagyunk egészen bizonyosak benne, hogy sterilek-e ezek a rozsdás fogók, de mindegy, essünk túl rajta, csak rántsa ki minél előbb odvas fogunkat. Vért köpünk utána, gyorsan egy kis tiszta vízzel öblítjük le a barbár műtétet, kifizetjük a doktor úrnak, ami neki dukál és búcsúzáskor fogfájós mosolyunk azt mondja: na, ide se tesszük be többet a lábunkat.

Valami ilyet érzünk a választás előestéjén. A nyiltszavazás rendszere önmagát buktatta meg. A leggyilkosabb halálnemet választotta az önmaga számára: nevetségessé vált.

A belügyminiszter kijelentette: sem mint ember, sem mint politikus nem volna kapható rá, hogy mégegyszer ezzel a rendszerrel választasson. Vele együtt ugyanezt mondja ebben az országban minden ember, akiben van még érzék a politikai erkölcs tisztasága iránt.

Essünk hát túl rajta, essünk túl a holnapi választáson. Bármi legyen a holnapi választás eredménye, egy bizonyos: holnap valamennyien a régi választójog ellen fogunk szavazni.

Eddig rendben volna a dolog. A régi urnák eltünnek, de itt fog maradni az a parlament, amely ezekben a rozsdás és nem egészen steril urnákban született. Az újszülöttről, amely csak holnap fogja elhagyni az anyaméhet, ma még korai volna bármit mondanunk. Előítéletnek még azt sem írjuk jövendő útja elé, hogy rosszul választotta meg a mamáját.

Az emberi élet roppant lehetősége abban az igazságban rejlik, hogy minden ember mindennap újra születhetik. Egy pillanatig se felejtse el az új parlament, hogy benne egy egész nemzet akar újjászületni. Az újjászületés csodája pedig nem valami pincelyukban, hanem a felkelő nap friss sugaraiban megy végbe. Ez a sugárzás az egész világot elönti, nagy átalakulások derengése borítja a világnak mind a négy sarkát s végzetes tévedése volna minden komaságból és sógorságból érkező magyar képviselőnek, ha azt hinné, hogy a mi külön kis portánkon belül ott folytathatjuk az életet, ahol az egész eddigi magyar politika abbahagyta, kikapcsolva magát az időkből.

Külön magyar glóbusz csak abban az értelemben van, ahogy ezt Neef Hermann, a német köztisztviselők birodalmi egyesületének most ittjárt vezetője mondotta, hogy minden nép maga választja meg haladásának és fejlődésének útját, — az út a miénk, ez külön magyar dolog, de a haladás és fejlődés szükségessége világeszme, amely a vihar fényével és égzengésével közeledik.

Ezt a közelgő természeti világcsodát, amelynek átalakító ereje a nagy természetnek azt a sejtrétegét veszi munkába, amelyet közönségesen emberi és szűkebb értelemben nemzeti társadalomnak nevezünk, mi a magunk nyelvén reformoknak, reformkorszaknak fordítottuk le.

Tehát holnap. Mi fog történni holnap? Semmi sem fog történni. Egy névtelen, sőt törvénytelen gyermek születik, akiben az átöröklés tana nem sok jóval biztat bennünket, de aki mégis megváltója lehet ennek a nemzetnek. A történelmi lehetőségek útjai, a nagy történelmi feladatok nyitva állanak előtte. Minden attól függ: hogyan indul el ezen az úton és hogyan fogja feladatait megvalósítani és hivatását betölteni.

Felborult a NEP—Eckhardt paktum?

Érdekes jelentések a debreceni kisgazda-lista visszautasításának következményeiről — Bizalmas utasítást kaptak a főispánok? — Hegymegi Kiss Pál 3 nyilt kerületben küzd — 183 mandátumról dönt vasárnap az ország

Rengeteg a hamis ajánlás a budapesti kerületekben

(A Magyarország tudósítójától.) Holnap, március 31-én 174 nyiltkerületben és 3 titkos kerületben választ az ország. Ezek közül azonban 50 kerületben egyhangú választás lesz, összesen tehát 127 kerületben kerül sor választási küzdelemre. A 127 kerületből 3 titkos. Pestvidék 5, Győr, Pécs 2 képviselőt küld a törvényhozásba. Április 3-án választ 24 nyilt kerület, Zala, Vas és Sopron megyében, 3-án és 4-én 4 titkos kerület: Debrecen 3, Szeged 3, Miskolc 2, Kecskemét 2 képviselőt; április 6-án és 7-én választ Hódmezővásárhely 2 képviselőt és Budapest 3 kerülete 25 képviselőt.

A debreceni események következményei

Választások előtt váratlanul izgató kérdésként vetődött fel, *miképpen alakul a küzdelem során a nemzeti egység pártja és a független kisgazdapárt között fennálló megegyezés.* A kérdést a debreceni ajánlások elbírálása tette időszerűvé. A független kisgazdapárt *Eckhardt* Tibor vezetésével indult Debrecenben harcba, a pártot azonban *ajánláspótlásra* utasították. A pótlások felülbírálása után még mindig hiányzott *20 érvényes aláírás.* Hiába hozott ezután a független kisgazdapárt *700 tartalékolt aláírást*, a választási biztos ezt már *nem fogadta el* azzal, hogy *második pótlásra nem ad lehetőséget a törvény.*

A kisgazdapárt Debrecenben így *kiesett a küzdelemből* és csak három lista indulhat: *a nemzeti egység pártjáé, a szociáldemokratapárté és a nemzetiszocialista párté*, amelyet *Festetics* Sándor gróf vezet. *Hegymegi Kiss* Pál ilyenformán Debrecenben elvesztette mandátumát és bár három nyilt kerületben is felvette a küzdelmet, e pillanatban kétséges, hogy egyáltalán bejuthat-e a Házba. Csengerben *Mecsér* András ellen lépett fel. Elkeseredett küzdelem folyik köztük.

A kormánypártban *Mecsér győzelmét* várják. Nádudvaron *Meixner* Károly hivatalos kormánypárti jelölttel harcol *Hegymegi Kiss* Pál, Berettyóújfalúban pedig *Molnár* Imre volt képviselővel vette fel a küzdelmet a siker minden kilátása nélkül. A független kisgazdapárt vidéki szervezeteiből érkezett híradások szerint a debreceni ajánlások visszautasítása *feszültté tette a helyzetet* a nemzeti egység pártja és a kisgazdapárt között

A kormánypárton viszont azt hangoztatták a munkatársunk előtt, hogy Hegymegi-Kiss Pál debreceni mandátumának elvesztése annál kevésbé boríthatja fel a megegyezést a két párt között, mert *a kisgazdapárt vezetősége maga se helyezett súlyt Hegymegi-Kiss Pál debreceni győzelmére.* Erre következtetni lehet abból is, hogy *Eckhardt Tibor és a kisgazdapárt vezetősége Hegymegi-Kiss Pált nem is támogatta túlságosan Debrecenben.* Eckhardt egyszer volt ott, március 15-én, akkor is csak egy ünnepi beszédet mondott és Hegymegi-Kiss Pál általában semmi különösebb erősítést nem kapott a párttól. Ebből viszont azt a következtetést vonják le, hogy Hegymegi-Kiss Pált elsősorban *saját pártvezetősége* ejtette el.

Bizalmas utasítás a főispánokhoz?

A kisgazdapártban váltig hangoztatják, hogy Hegymegi Kiss Pál képviselőségéhez *feltétlenül ragaszkonak* és a megegyezést bizonyos vonatkozásokban egyenesen *megszűntnek* tekintik. Egyes kerületekből olyan jelentések is érkeztek ma délután, hogy a nemzeti egység pártja és a kisgazdapárt jelöltjei között *komoly harc tört ki* és a főispánok állítólag olyan bizalmas utasítást kaptak, hogy *a kisgazdapárt jelöltjeit mint komoly ellenzéki jelölteket kell tekinteniök.*

A helyzet még egyáltalán nem tisztázódott e tekintetben. Számos kerületben maguk a pártok sem tudják megítélni: *felborult-e a megegyezés a nemzeti egység pártja és a kisgazdapárt vezetősége között, vagy sem.* A holnapi választások erre a kérdésre minden esetre meg fogják adni a feleletet.

A miskolci helyzet érdekes alakulása

Nagyon érdekesen alakul Miskolcon a helyzet. A kisgazdapárt listáján *Eckhardt* után a második helyen

Görgey László, a nemzeti egység pártja jelöltje következik. A kompromisszumos lista negyedik helyén ugyancsak *kormánypárti jelölt* szerepel. A nemzeti egység pártja most Miskolcon *teljes passzivitást mutat*, sőt a párt tagjai inkább támogatják a *Griger-Pal.avicini listát, mint az Eckhardtét.* Itt is erős harcra van kilátás.

Érdekes kerületek

Egyébként igen sok olyan kerület van, amelyben érdekes küzdelem várható holnap. Ezek a kerületek a következők:

Baranya megye: Mohács: Mihályffy Vilmos nep. hiv. és Schmidt Lajos pártonkívüli jelölt között erős küzdelem lesz.

Békés megye: Gyoma: Rubinek István nep. hiv. és Andaházi-Kasnya Béla fkg. jelölt küzd. Orosháza: Csizmadia András nep. hiv. jelöltnek erős ellenfele Ravasz Antal fkg. jelölt.

Bihar megye: Berettyóújfalun Molnár Imre és Hegymegi Kiss Pál között dől el a küzdelem, Derecskén Vitéz Bajcsy-Zsilinszky Endre és Miskolczy István NEP hiv. jelölt között. *Az utóbbi időben itt különösen kiélesedett a küzdelem.* Erős csendőri készültség ügyel majd a választás rendjére.

Borsod-Gömör-Kishont megye: Mezőcsáton: Nagy Iván Nep. és Farkas Olivér Nep.; Mezőkövesden: Zsóry Lajos Nep. és Oláh Gyula Fkg. jelölt küzd. A megye legtöbb kerületében általában *éles harc várható az egységespárti és a kisgazdapárti jelöltek között.*

Csanád megye: Makón elkeseredett harc folyik *Görgey* István Nep. hiv. jelölt és *Könyves-Kolonics* József Kossuth-párti jelölt között.

Csongrád megye: Itt csak egy kerületben lesz választás, *Csongrádon*, Ulain Ferenc fkg és Greskovics József pártonkívüli között.

Fejér megye: Lovasberényben Hadnagy Domokos nep. hiv., Széchenyi József gróf pk. és Salzgruber Ferenc fkg. jelölt küzd. A váli kerületben *Pálffy-Daun* József gróf nep. hiv. és *Hardy-Dreher* Béla pártonkívüli csap össze. A hivatalos jelölt *bukásával* számolnak a kormánypárton is.

Hajdumegye: Itt a hajdunánási és a nádudvari kerületek lesznek nagyon érdekesek. A hajdunánásiban *Maday* Gyula a hivatalos jelölt, Szakács Andorral verekszik. Nádudvaron Hegymegi Kiss Pál csap össze Meixner Károly hiv. jelölttel. Hajdumegye területén is erős karhatalom lesz holnap.

Hevesmegye: Hevesen várható erős küzdelem Plósz István NEP, Szabó Sándor fkg. és Farkas Endre fkg. között.

Jászkunkunszolnok megye egyes kerületeiből is erős harcot jelentenek.

Komárom—Esztergom megyéből érkezett híradások szerint különösen Esztergom igér nagy küzdelmet. *Turi* Béla kereszténypárti jelölt küzd *Lukács* György független kisgazdapárti jelölttel. *Turi Béla győzelmét biztosra veszik.*

Nógrád-Hont megye legérdekesebb választása *Ipolyságon* zajlik le, ahol *Zichy* János gróf, a kereszténypárt elnöke harcol *Kohut* Adorján Nep. hivatalos jelölttel.

Pest megye egész területén meglehetősen nagy harcok lesznek. *Bián* Temple Rezső és Griger Miklós mérkőzik. Gödöllőn négy jelölt indul: Endre Zsigmond Nep hiv., Patzner fkg. Szabó Zoltán nem hiv Nep és Szacsvay József legitimista. Endre Zsigmond bukásával már a kormánypárton is számolnak. Kiskunfélegyházán *Horváth* Zoltán és *Staub* Elemér erős küzdelméről érkezett jelentés.

Hasonlóképpen nagyon erős a harc *Nagykőrösön*, ahol Milotay István küzd ifjabb Jalsovszky Sándor pk. jelölttel. Szabadszálláson *Váry* Albertnek két ellenjelölttel kell megküzdenie. Papp Sándor nep hiv. és Pongrácz Aladár fkg jelölttel. Turán Varga Vince Nep. hiv. jelölt minden bizonnyal meg fog bukni. Már az egységespártban is elkönyvelték, hogy *Csoór* Lajos pártonkívüli jön be. De abban bizakodnak, hogy *belép a nep-ba.*

Somogy megyében a *barcsi kerület* választási harcát jelzik nagyon élesnek. *Mayer* János és *Széchenyi* Lajos gróf ker. párti jelölt között. — nem szólva a *nagyatádi kerületről*, amelyben *Berki* Gyula *Szecsey* István fkg. jelölttel mérkőzik holnap. *Berki győzelmét várják*, bár a győzelem csak *néhány szavazaton* fog múlni. Legyeltótiban az utóbbi időben megerősödött *Gaal* Olivér, de erős küzdelmet kell folytatnia ifjabb *Temple* Rezső NEP hivatalos jelölttel.

Szabolcs megyében a nagykaposi kerületben *Fenyő Miksa biztos győzelmét várják Makkai János nep. hivatalos jelölttel szemben.*

Szatmár-Ugocsa-Bereg megyéből a csengeri kerületből jelentik, hogy *Mecsér* András és *Hegymegi Kiss* Pál különösen erősen csap össze holnap. Ugyancsak nagy harcot jelentenek *Tarpáról* is, ahol vitéz *Bajcsi-Zsilinszky* Endre az utóbbi napokban valósággal lehengerelte ellenfelét, a nep. hivatalos *Kenyeres* Miklóst.

Veszprém megyéből érkezett híradások szerint nagyon érdekes harc lesz *Pápán*, *Barczy-Barczen* Gábor NEP hiv. és *Sulyok* Dezső nem hiv. kormánypárti között. *Sulyok győzelmére* számítanak kormánypárti körökben is. Veszprémben *Griger* Miklós áll szemben *Bénárd* Ágoston NEP hiv. jelölttel. *Griger Veszprémben nagyon erős.* Éles harc lesz.

Zemplén megyében Megyaszón az utóbbi időben nagyon előretört *Törs* Tibor nep. hiv. *Serényi* László gróf független kisgazdával szemben. Tokajban, ahol az utolsó napokban különösen fellángolt a harc, de *Lázár* Miklós kétségtelen győzelmét várják *Széchenyi* György gróf ker. párti legitimista jelölttel szemben.

Ötvenezer hamis aláírás az északi kerületben

Budán hasonló a helyzet

(A Magyarország tudósítójától.) A mára virradó éjszaka a hajnali órákig dolgoztak a budapesti választási bizottságok. Valamennyi választási bizottság mellé fővárosi tisztviselőkből álló nagyobb apparátust állítottak. Az egyes pártok ajánlásait a legalaposabban vizsgálták át. Már az első pillanatra meg lehetett állapítani, hogy *rendkívül sok hamisítás történt.*

A pártok aláírásgyüjtői sok esetben szemérmetlenül, *a lakók névjegyzékéből írták ki a házak kapualjában a szavazókat és egyszerűen az ajánlási ívekre hamisították az ajánlásokat.*

A *Magyarország* munkatársa érdeklődött az északi, déli és budai választóbizottságoknál aziránt, hogy mennyire haladt előre az ajánlások átvizsgálásának munkája.

Észak: rengeteg hamis aláírás

Az északi kerületben, ahol tiz párt nyujtotta be ajánlásait, sokkal több a benyujtott ajánlás, mint ahány szavazója van ennek a választókerületnek. Tekintettel arra, hogy a nagyobb pártok tekintélyes tartalékaláírásokkal is rendelkeznek, nyilvánvaló, hogy *az északi kerületben legalább 50.000 hamis aláírás van.* Az ellenőrzés természetesen óriási munkát és feszültséget ró a választási bizottságra. Igyekeznek minden aláírást megvizsgálni.

A nagyobb pártok ajánlóíveit nem kell olyan szigorúan átnézniök, mert azok a pártok, amelyek 1931-ben a választáson *sok szavazatot* kaptak, *egészen bizonyosan be tudják nyujtani a szükséges 5000 jó ajánlást.* Az északi kerületben ma délután ül össze a választási bizottság, hogy az ajánlások elbírálásának kérdésében állást foglaljon.

Ez nem jelenti azt, hogy *véglegesen dönteni* fognak, azonban előreláthatóan kimondják már délután azt, hogy a négy legnagyobb pártnak: a *kormánypártnak, a kereszténypártnak, a szabadelvű és demokrata ellenzéknek és a szociáldemokratapártnak ajánlásait elfogadják.* Azután folyik tovább a többi párt ajánlásainak átvizsgálása az esti órákig, amikorra valószínűleg sikerül elkészülni a munkával.

Azt szeretnék, ha este 8 óra után már eredményt tudnának hirdetni, lehetséges azonban, hogy erre csak *éjféltájban* kerül sor. A törvény előírja, hogy *éjfélig mindenképpen ki kell hirdetni a döntést.* A *Magyarország* munkatársa bizalmas úton azt az értesülést nyerte, hogy az északi kerületben a négy nagy párton kívül a többi pártot — *előreláthatóan valamennyit* — pótlásra fogják utasítani. Különösen a kisebb pártok ajánlásain szerepel nagyon sok hamis aláírás, úgyhogy ezeknek ajánlásaiból *sokezret kell majd törölni.*

Dél: a négy nagy párt akadály nélkül választásba kerül

A *déli kerületben* hasonlóképpen nagyon alaposan átvizsgálják az ajánlásokat. Itt is az a helyzet, hogy *a négy nagy párt ajánlásai rendben vannak* s ezeket előreláthatóan nem kell majd pótlásra utasítani, ellenben a többi pártok ajánlásainál már mutatkoznak azok a hamisítások, amelyek az északi kerületi kisebb pártok ajánlásain feltűntek.

Budán is baj van a kis pártokkal

A *budai kerületben* dolgozik a legnagyobb apparátus. Több mint kétszerannyian vizsgálják az ajánlásokat, mint az északi és déli kerületben, sőt *detektívek is felügyelnek az ajánlások átvizsgálására*, tekintettel arra, hogy itt is meghaladta a benyujtott ajánlások száma a szavazópolgárok számát.

A *kormánypárt* és a *kereszténypárt* ajánlásait a délután 2 óráig kialakult helyzet szerint *pótlás nélkül* fogják elfogadni, a többi pártok ajánlásainak átvizsgálása még folyik. Előreláthatóan pótlás nélkül fogadják el a *szociáldemokratapártot és a szabadelvű és demokratikus ellenzék* ajánlásait is. Legfeljebb arról lehet szó, hogy *néhány aláírást törölnek a szabadelvű és demokrata párt ajánlóíveiről*, de ezeknek olyan kicsiny a száma, hogy nem fogják megakadályozni a pártot abban, hogy a választáson indulhasson.

A többi párttal Budán is baj van. Általában az a helyzet, hogy a budapesti kerületekben 4 vagy legfeljebb 5 párt áll majd startholz a szavazásnál. A többi párt már az ajánlásoknál elvérzik. Természetesen végleges kép csak valamennyi ajánlóív teljes átvizsgálása után fog kialakulni. A budai kerületben a választási elnök *este 8 órára* hivatta a választási bizottsághoz a pártok megbizottait, hogy előttük eredményt hirdessen. Eredményhirdetés után 24 óra áll rendelkezésre a törvény szerint a megsemmisített ajánlások pótlására.

A 24 óra ezek szerint *vasárnap este* járna le, az ünnepnapra való tekintettel azonban *hétfő déli 12 óráig* adhatják be a pótlásra utasított pártok pótajánlásaikat. Hétfőn déli 12 óra után folytatják az új ajánlóívek átvizsgálását.

Izgalmas tanácskozások a kisgazdapártban

(A Magyarország tudósítójától.) A kora délutáni órákban *nagy izgalmak uralkodnak* a független kisgazdapárt és a kormánypárt megegyezésének felborulása körül.

A kiszivárgott hírek szerint *március 14-én volt az első súlyos összecsapás* a kisgazdapártban, amikor is a jelöltek nagyrésze súlyos szemrehányást tett *Ulainnak azért, hogy 60 mandátum járna a paktum szerint a pártnak, de 30 jelölt sem fog bejönni.*

Ulain biztosította a jelölteket, hogy a kormánypárt vezérkarával *az összes kérdéseket meg fogják oldani. Erdélyi* Aladárnak az esete, akivel szemben *Preszly* Elemér lépett fel Cegléden hivatalosan, majd *Mojzes* Jánosé, akinek *Teleki* János grófot állították ellenfeléül hivatalos jelöltként, a többi jelöltek is *súlyosabb panaszokkal* jöttek a kisgazdapárt vezetőségéhez.

Klein Antal különösen ingerülten csapott össze a párt választási vezetőségével, hangoztatva, hogy *nem tűrik tovább a paktumnak ezt a furcsa és egyoldalú felfogását.*

Mikor híre érkezett tegnap, hogy az *Eckhardt*-féle lista *Debrecenben nem indulhat, Ulainék* azonnal érintkezésbe léptek *Sztranyavszky* Sándorral és a nemzeti egység pártjának választási vezetőségével. *Izgalmas tanácskozások kezdődtek, amelyek még most is folyamatban vannak.*

Egyes volt kisgazdapárti képviselők *a megegyezés felborulásának kinyilvánítását követelik*, mások *sürgős értekezletet* akartak összehívatni.

Influenza ölte meg Éber Lászlót

(A Magyarország tudósítójától.) Súlyos veszteség érte a magyar művészeti életet. Pénteken délután a *budakeszi szanatóriumban* meghalt *Éber* László dr., *a kiváló műtörténész*, 63 éves korában. *Éber* hosszú esztendők óta tüdőbajában szenvedett s 8 évvel ezelőtt a *budakeszi tüdőszanatóriumban* huzamosabb ideig kezelték. Az idén *influenzát, majd szövődményes tüdőgyulladást kapott.* Tegnap délután *tüdővérzés* ölte meg. *Éber* két esztendőt töltött külföldön, majd a *Nemzeti Múzeum* régészeti osztályára került.

Az *Iparművészeti Főiskolán* művészettörténetet adott elő és a tudományegyetemen a középkori művészettörténet magántanára lett. Számos kiváló munkája közül a legismertebb a *Donatellóról* szóló műve és a *németalföldi* festészetről írott tanulmánya. Lefordította *Romain Rolland Michelangelo*-életrajzát, *Van Gogh* leveleit, *Ruskin* előadásait. *Éber* Antal és *Éber* Ernő fivérüket gyászolják benne.

MA PREMIER!
„Görbe-körbe"
Royal Revüszínház (Royal Orfeum)

Ma premier a KOMÉDIÁBAN

A színházi világ új szenzációja!

Honthy Hanna
Gózon Gyula
Kertész Dezső
Delly Ferenc
felléptével
Geraldine
az utolsó évek legmulatságosabb, legszellemesebb vig játéka
Andrássy úti Színház

Herman Lipó

Boldizsár István : Reggeli után

ÉBER LÁSZLÓ. Művészettörténeti irodalmunkat súlyos veszteség érte: március 29-én meghalt Budakeszen *Éber* László dr., számos értékes művészeti tanulmány szerzője. Ő volt az első, aki a modern művészettudomány eszközeivel világosságot derített az Árpádokkorabeli magyar művészetre, amely odáig meglehetősen zavaros képet mutatott s tele volt megbízhatatlan adatokkal. Számos kisebb tanulmányán kívül, amelyek az Archeológiai Értesítőben, a Magyarország Műemlékeiben, a Művészetben és a Műbarátban jelentek meg, nagy érdemeket szerzett a művészettörténeti ismereteknek terjesztése körül egyrészt előadásaival (a Műegyetemen és az Iparművészeti Iskolán), másrészt az általa szerkesztett kiadványokkal, mint amilyen a Művészeti Lexikon (II. kiad., 1935.) és a Művészettörténeti Olvasmányok (1909.), mely utóbbi műben élvezetes összeállításban szólaltatja meg a mult legkiválóbb művészeit. *Barát* Bélával és *F. Takács* Zoltánnal társulva írta meg a művészetek történetét (1926 és 1934), amelynek a keresztény korszakra vonatkozó része az ő tollából került ki. Donatello c. kötete (1903.) először adja magyar nyelven a quattrocento e nagy mesterének monografiáját. Ugyancsak működésének ebbe a körébe tartozik néhány külföldi művészeti vonatkozású könyv fordítása is (Van Gogh levelei, R. Rolland Michelangelója, Vasari Vite c. monumentális műve, amelynek befejezésében megakadályozta a halál).

Éber László Budapesten született 1871 május 28-án. Szakbeli tanulmányait Budapesten *Pasteiner*-nél, Lipcsében *Schmarsow*-nál végezte, azután tisztviselője lett a Nemzeti Múzeumnak s előadója a Műemlékek Orsz. Bizottságának. Éppen ebben a minőségében széleskörű kutatómunkát végzett és sok műemlékünk neki köszöni a pontosabb meghatározást és sok tekintetben a megmentését is. Ezen a téren, szakítva a mult hibás rendszerével, a modern tudomány módszereinek szerzett érvényt. Mint ahogy általában modern gondolkodású, rendkívüli kultúrájú ember volt, akiben ezek a tulajdonságok nagy szorgalommal és egyéni derekassággal párosultak.

PÁLYÁZATI HIRDETÉS

A „Balló Ede képzőművészeti alapítvány" ösztöndíj-pályázatot hirdet az 1935-ik év október havában hatodízben kiadandó 5000 pengős ösztöndíjra.

Pályázhatik minden magyar honosságú fiatal festő egy teljes odaadással festett alkotásával és három forma- és színbeli törekvését jellemző tanulmánnyal. Melléklendők a legszükségesebb életrajzi adatok és igazolandó, hogy az illető valamely képzőművészeti iskola szokásos évfolyamait már elvégezte, esetleg kiállításokon is részt vett.

A díj a nyertesnek egy évi megélhetést kíván biztosítani, hogy azalatt gondmentesen művészi törekvéseinek élhessen.

A pályamunkák fölött 12 szakemberből álló jury fog dönteni.

Ha ezen jury a pályázók között ilyen nagy díjra érdemeset nem találna, joga van a kitűzött összeget a legjobb pályázók között segélyképen felosztani. A pályázatok és a rövid életrajzi adatok 1935. szept. utolsó napján nyujtandók be a Műcsarnokba.

A négy Szinyei Merse Pál vázlat és a Grassi-porcellánok kivételével, összes reprodukcióink a Nemzeti Képzőművészeti Kiállítás anyagából valók.

Főszerkesztő: Dr. Majovszky Pál
Felelős szerkesztő: Dr. Oltványi-Ártinger Imre.
Főmunkatárs: Dr. Lázár Béla. Kiadó: Ormos György.
Magyar Művészet. 1935. 4. szám. Szerkesztőség: VII., Erzsébet-körút 7. I.

Nyomatott a Lorilleux Ch. és Tsa gyár festékével

Az Athenaeum r.-t. mély- és könyvnyomása

Magyar Művészet
1935. 128-l.

Éber László

nekr.

Magyar Művészet

1935. 128. l.

An die
Ung. Landeskommission f.
Denkmalpflege
B u d a p e s t, VI.,
~~Arc an ut 41.~~

IX Ko. Rákos u 10.

I. Halász utca

Régebbi nevei: Fischmarkt (Halpiac)
Hal tér

I. Halász utca 1. Hrsz: 14418

A ház tulajdonosai:

1882. Lucen Hacker Pál
1899. dr.Puscarin Gyula
1912. dr.Puscarin Gyula és neje
1934. dr.Éber Antalné
háromemeletes, adóköteles jövedelme: 35388 P.
n.öl: 278,60

1912. dr.Herman Gyula ügyvéd
Gyógyszertár a "Fekete medvéhez"
Tulajdonos: Jancs Vilmos, aki Budapest
Székesfehérvár Törvényhatóságának tagja
Ferenc Lajosné szülésznő
Grentzner Alajos kárpitos mester
12.sz. rendőrőrszoba

Itt lakott a 10-es években Barát Ármin (1860-1937) újságíró, műfordító (Magyar életrajzi lexikon I. kötet 133.p.)

Az épület helyén az 1700-as években készült térkép bizonyságaként még a Kapucinus templomhoz tartozó kertek terültek el, a máig megmaradt Fő utcai egyemeletes házhoz hasonló kis lakóházzal.

Bizonyítható levéltári adatok szerint a jelenlegi épület 1885. előtt épülhetett, bár tervtári anyag a Fővárosi Tanácsnál nem található. Az épületbe 1885-ben költözött a Fekete Medve gyógyszertár. Ez a gyógyszertár mint Buda második legnagyobb gyógyszertári létesítménye a mai Corvin térről (korábban Fazekas tér 6.) költözött át a Halász utcába.

A patika egykori tulajdonosának Jencs Vilmosnak leszármazottja, Veres Judit ma is az épület lakója (1917-1949, az államosításig vezették a házbeli patikát). Az államosítás után az eredeti szép patikabelső berendezéseket barbár módon szétverték és elszállították.
Az egykori gyógyszertár helyén a Fő utca és Halász utca sarkán ma a "Horgásztanya" Vendéglő található. Hangulatos belső kiképzése a kármentővel, falra erősített csónakkal, kifeszített halászhálókkal jellegzetes halászcsárda hangulatát kelti. Nyáron a Horgásztanya egysoros asztalelrendezéssel az utcán külső felszolgálást is biztosít.

Az épület másik végén, a Bem rakpart és Halász utca sarkán ma egy másik vendéglő is várja vendégeit. Ez a "Dunaparti" Kisvendéglő szintén kerthelyiséges, ahol az egysoros asztal fölé színes esővédő ernyő terül. Az étterembelső egyszerűbb, az előtérben itt is kis kármentőből történik az italkiadás. Az étterem helyén a háború előtt kárpitosműhely működött, ezt megelőzően a régi időkben "szürke apácák" szolgálták fel a kis kávézóban és a Dunapart felé nyíló kis előkertben a kakaót és habos kávét. A kapucinusok borkimérése a másik oldalon a Fő utca felől volt. A Fő utcai oldalon a mai kisvendéglő mellett a "Kabala" használt ruhakereskedés és a "Mikromagazin" építőanyag üzlet csalogatja az utca járókelőit. Az üzletek helyén az államosításig fodrászüzlet és egy sportszerkereskedés működött. A dunaparti oldalon a háború előtt rendőr őrszoba is volt a földszinten.

A lakóház rendkívül puritán bejárata melletti pincelejáraton ma textilraktárba jutunk. Ennek helyét a háború után fakereskedés foglalta el. A házban a háború előtt az utcai oldalakon nagyméretű négyszobás lakások voltak, belül a függőfolyosóra nézve cselédlakások helyezkedtek el. Az első emeleten a lépcsőház felől egy bankfiók üzemelt. A háznak néhány régebbi nevezetesebb lakójáról is meg kell emlékezni. Itt lakott Gobbi Hilda színművésznő, aki önéletrajzi leírásában is megemlékezik az épületről. A házban lakott Éber László, a Barát-Éber-Takács művészeti lexikon egyik szerzője, valamint itt volt Barát Béla építész irodája is. A ház lakója volt Barát Irén, a Korányi Kórház igazgatója, Ruzicska Mária, az Új Idők irodalmi folyóirat egyik szerkesztője.

ÈBER László

Adatok a Víziváros történetéhez.
2. kiad. Bp. 1990.

Éber László (Bp., 1871. máj. 28. -- Budakeszi, 1935. márc. 29.): müvészeti iró, müfordító, 1898-tól a MNM-ban, 1904-től a Müemlékek Orsz. Bizottságánál dolgozott. A bp.-i egy.-en a középkori müvészettörténet magántanára. 1919-ben, a Tanácsköztársaság idején a müegy. r. tanára lett, 1921-ben nyugdijazták. Kezdetben az Archaeológiai Értesitőbe és a Müemlékbizottság kiadványaiba, később különféle folyóiratokba (Mübarát, Ars Una stb.) irt müvészettörténeti tanulmányokat. Társszerzője volt A müvészet története (Bp., 1926; 1934) c. münek és szerk.-je a Müvészeti Lexikonnak (1926-1935). Jelentősek forditásai (R. Rolland: Michelangelo; Van Gogh levelei; Müvészettörténeti olvasmányok). -- Fm. Müvészi ábrázolás az olasz és a németalföldi festészetben (Bp., 1894); Donatelló (Bp., 1903. Müvészeti Könyvtár), Müvészettörténeti Olvasókönyv (Bp., 1909).

Éber László művészeti író

Magyar Életrajzi Lexikon

Éber László, művészettörténész.

A magyar művészettörténet irodalmában jelentősek Éber László, Náday Tál, Rabinovszky Márius cikkei.

Szabó Júlia: a direktórium elnöke: Bogány Kálmán, Kritika, Budapest, 1979. 3.

Éber László, mütörténész
--

Az Orsz.M.Kir.Iparmüvészeti Iskola tanarai, tanarsegédei/segédtanarok/,-Éber László,-1900-1919.-Mütörténet 52.old

Mező Ottó: Az Orsz.M.Kir.Iparmüv.Iskola/1880-1944/ oktatasi rendszere és forrasai 37.old

Müv.Tört.Ért. 1975. XXIV. 1.sz. Bp

Éber László

"A mohácsi kálvária" c. képét bemutatja a lap
Repr.

ÉLET, Bp. 1909. ápr. 25. I. évf. 17. sz. 551
lap.

Éber László

a művészettörténeti tanszék tanszékvá

nevesítő ki a József Magyetemen – 1919-ben

Koós Judith:Kozma Lajos munkássága Bp.1975.Akadémiai

187.old 197.old

ÉBER 1. *László*, művészettörténész, Budapest 1871 máj. 28. Igen sok tanulmányt írt folyóiratokba (főleg Archaeológiai Értesitő, Művészet stb.), valamint a Magyarország Műemlékei c. kiadványba. Mint a Magyar Nemzeti Múzeum tisztviselője és a Műemlékek Orsz. Bizottsága előadója leginkább magyarországi emlékekkel foglalkozott. Az árpádkori művészetről írt terjedelmes tanulmánya (a Műbarát c. folyóiratban) alapvető jelentőségű. Önállóan megjelent művei: Donatello (Budapest, 1903). Művészettörténeti olvasmányok (u. o. 1909). Barát Bélával és F. Takács Zoltánnal együtt írta A művészet története c. könyvet (Budapest, 1926, második kiadás 1934). Lefordította többek közt R. Rolland Michelangelo-ját, Van Gogh leveleit, stb. E lexikon szerkesztője.

T + Budapest
1935 márc. 29.
E. G. I. 268 1

3473. Sisley Alfred.
Sz. Párisban 1840 októ
1899 január 29-én.

A Loing partján.

~~A szajnának kanya~~
~~hoz vidéket szel át, a~~
Az egyik jobbrafordultan
kedett és előrehajoltan
bozótok látszanak, míg a
pedig több kopasz fa tün
Jelzése alól balra: „Sisl

Vászon, méretei 65
tember 10-iki 98508 sz.

A Szajnának kanyarog
ezen mellék folyója don
át,

Éber László

a Tanácsköztársaság idején létrehívott Országos Műemléki Főhatóság működött, irányításával és Lux Kálmán irányításával.

A műemlékvédelem 100 éve.

1942. ápr. 9. Petőfi 19.35 | 11 | M.

dr. Éber Lánló

lett a Műemlékek Országos Bizottságának vezetője 1919-ben, Kunfy Zigmond átmenetére után

Dr. Barcza Gyula: Műemlékvédelem a magyar Tanácskörtársaság idején, Bps. 1964.

446.1.

Dr. Éber László

A Lap felsorolja azokat a művészeket, akik az Erzsébet emlékműre meghirdetett pályázatra beküldték pályaműveiket, s közli a dijnyertes dikotásokat, valamint azok nevét is, akik dijakat nem nyertek:
Bálint és Jámbor műve I. dijat nyert.

Ray Rezső, Lux Kálmán és Dr. Éber László nyerte a II. dijat.

Vermes József és Kaszab Miklós, valamint Tőry Emil és Pogány Móric munkája -a lap szerint- nem kapot dijat. Repr.-ók.

ÉLET, Bp. 1910. febr 20. II. évf. 8. sz. 270-271. lap.

dr. Éber Lánló

Építén lett a vezetője 1919. júl. 26-án az Ormágos Műemléki Hivatal vezetője

Dr. Barcza Géza: Műemlékvédelem a magyar Tanácsköztársaság idején, Bs. 1964.

G48.o-

Dr. Éber Lóránd

építész ellen a Tanácskörtársaság bukása után fegyelmi eljárás indult.

Nyugdíjaztók.

Helyére dr. Lechner Jenő építész kerül

Dr. Horvat Gyula: Műemlékvédelem a magyar Tanácskörtársaság idején, Bp. 1964.

459. o. – 460. o.

MDK

Éber László dr.

Az iparmüvészet irodalma. Magyar Iparmüvészet 1902. 299.l.

MDK

dr. Yber László

A Rákóczi siremlék pályázat. Épitő Ipar, 42
1909, okt.31. 406.l.

Éber Lajos MDK

festő

Pasl László Társ. I. kiáll.
Magyarság 1923. máj. 13.

LÓSÁG TALAJÁN

Petőfi Népe 1958. júl. 13.

...egjegyzés a laikus szemével Goór Imre cikkéhez

(Megjelent a Petőfi Népe július 6-i számában)

...LM VAGY ...RATOS a képzőművészet berkeiben, legfeljebb annyit tudok róla, amennyit a művészettörténeti ismeretek során tanítottak az iskolában. Így csak a laikus szemével nézhetem a megye képzőművészeinek a kiállítását és csak így is szólhatok az említett cikkhez. Lehet, hogy egyes »nem laikusok« majd azt mondják: ha hallgattál volna, bölcs maradtál volna. Mit ér azonban az olyan látszat bölcsesség, amely üresen kong, mint a repedt fazék? Így talán elnézik nekem a szakértők, hogy mint laikus hozzászóltam a képzőművészet problémáihoz.

A cikk jogosan hangsúlyozza, hogy megyénk képzőművészete nagyot lépett előre és »kinőtt a gyerekcipőből«, de itt mindjárt hozzá is kell tennünk, hogy mégis a régi cipőt hordja — legalább is a mai életünket a maga gazdagságában, szépségében nemigen találtuk meg a kiállításon. Ez a gondolat, ha nem is így, ha akaratlanul is, ha a cikk írója ebben »ártatlan« is, mégis tükröződik az említett írásban.

Ezt írja cikkében az egyik helyen: »Tekintsd, hogy a művész mit akart közölni s ez sajátos eszközeivel, milyen mértékben sikerült neki! — Nos, ha a műveket így szemléljük, akkor... műveik kiindulásakor a valóság talaján állnak.« A másik helyen pedig: »Egy indokolt véleménnyel találkoztam a minap. — Műveink többségéből hiányzik az ember, ha szerepel is, nem fő témaként...« Ez indokolt megállapítás, csak az érthetetlen, ha nem az ember a főtéma, ha ez hiányzik képzőművészeink munkájából, akkor mennyiben áll az teljesen a valóság talaján?

AZ EMLÍTETT CIKK írója kifejti, hogy a képzőművész nem egyszerűen a külvilág lekopírozása vagy ahogyan Arany János írja: »Nem a valóság, annak égi mása...« De milyen »égi más« az, ahol éppen az ember a maga örömével, fájdalmával, munkájával, szórakozásaival, verítékével, boldogságával és sok, megszámlálhatlan érzékével nincs jelen? Nagyon »summázva« van ez a »valóság talaja«.

Itt koránt sem arról van szó, hogy a mi művészeink nagyrésze, nem a realizmust vallaná művészete főirányának, hogy nem volna törekvés a valóság, az ember ábrázolása. Nem erről van szó! Hanem arról, hogy miközben ecsetjeik nyomán megjelennek megyénk szép tájai, a szőlőtőkés domboldal, a szivárványos mező, a düledező tanyák, a látóhatár messzeségébe vesző emberek, stb. — szinte szó nélkül elmennek életünk új oldalai, az emberek új alkotásai mellett, azok mellett, amelyek ma még csak itt-ott jelentek meg, de benne van egész jövőnk, nem is beszélve azokról az emberekről, akik egy évtized alatt kiemelkedve az analfabéta mivoltukból, a tudatlanságból, saját maguk gazdái lettek.

A világ nagy képzőművészeit, sőt népünk nagy művészeit is az tette naggyá, hogy nemcsak a tipikust látták meg, hanem mindazt az újat, amely akkor még csak csíráiban élt, de az az egész jövőt mutatta. Munkácsy nemcsak a Krisztust festette, hanem a sztrájkot, a rőzsehordókat, a halálraítélt szegénylegényt, stb. Tehát azokat az embereket, akik cselekedeteikben a szebb jövőt hordozták.

A CIKK SZERZŐJE ezt írta: »A mi szőnyegeink a friss vetések szőnyege; mámoraink a vihar, a felhő gomolygása vagy az erdők mélye táplálja, s munkaedzett parasztok és munkások a barátaink.« Tagadhatatlan, hogy költőien fejezte ki gondolatát s mivel csak laikus vagyok, nem is tudom magam ilyen szépen kifejezni — emellett én csupán epigon lehetnék. A hiba csak ott van a kréta körül, hogy ez is egy kicsit »summázva« intézi el a »valóság talaját«. Az hiszem, nemcsak az kell, hogy képzőművészeinknek a »szőnyege a friss vetések szőnyege legyen«, erre a szőnyegre le is kell heveredni, és nemcsak a vihar, a felhők és az erdők mélye kell, hogy mámorba ringassa őket, hanem az építők munkája, s csorgó acél fénye, azok az emberek, akik egy évtized alatt a kulturálatlanságból a gépekre nőttek, vagy az a táj, amelyre az öntöző víz párája von szivárványt, stb., stb. Bizony erre a szőnyegre le is *kell heverednie*, s azt hiszem ez az amiben mi, laikusok segíthetünk művészeinknek.

Úgy gondolom, a látogatók nagyrésze örül, amikor végighaladt a kiállítás termein, mi tagadás, megmelegedett a szívünk — különösen, amikor olyan tehetséges festők képeit szemléltük, mint Éber, Bozsó, vagy a fiatalok közül Weintráger. Jó érzés töltött el bennünket, hogy a megyénkben is ilyen biztatóan pezsdült meg a kultúra e nagyszerű ágában az élet. Jó kezdet ez. De nincsen rózsa tövis nélkül s miközben szemünk nevetett, az egyik egy picikét könnyezett is. A kiállításon kellett ráébrednünk egy sor mulasztásra, egy sor hibára. Bizony ezekben jócskán terhel minket, művészetet szerető laikusokat is a felelősség, mindenek előtt abban, hogy művészeinknek nem nyújtunk elég teret a művészi élmények szerzéséhez, különösen új életünk oldalainak megismeréséhez.

Persze »romantikus« művészi élmény egy düledező tanya, — »idilli élet — idilli táj« szép is a fény, az árnyék és a színek játéka —, de megjelentek az idilli tájon maguk a tömegben dolgozó emberek, megjelentek az állami gazdaságok és a termelőszövetkezetek impozáns épületei, a dolgozók új lakásai, a homokbuckákon az elektromos távvezeték, a gépek sokasága... és ki tudná őket felsorolni! Ezek mind a jövőnk hírnökei és ezért számuknál jóval többet nyomnak a mérlegen. Ezért művésze-

(Folytatás az 5. oldalon)

terjedt a valótlan hír. ... het cukrot kapni.« Több hiszékeny ember, aki felült a híresztéléseknek, ezért tízkilónként vásárolta, halmozta a cukrot. Valójában mi történt? E kérdés tisztázása végett kerestük fel Gerőcs elvtársat, aki nyilatkozott a jelenlegi cukorellátásról.

KÉRDÉS: *Igaz-e az a hír, hogy nem lehet cukrot kapni?*

VÁLASZ: Egyetlen szóval is válaszolhatnék: nem! De a vásárlók megnyugtatása érdekében kissé előbbről kell kezdenem. A múlt évben jó cukorrépatermés volt, ami nyílvánvalóan azt bizonyítja, hogy cukorból nem lehet hiány. A gyárak azonban csak meghatározott mennyiségben gyártják a különböző cukorféleségeket s most az történt, hogy a befőzési szezon előtt a kristálycukorból is csupán néhánynapos fennakadás volt. Hangsúlyozni kívánom, hogy csak kristálycukorból állunk így, kockacukor van és lesz bőséges mennyiségben, — egészen újig. Meg kell mondanom azt is: ebben az évben több cukor fogyott el, mint a múlt év hasonló időszakában s ezért a második negyedévben 30 vagon cukrot rendeltünk pótlólag, amelynek javarésze kristály.

KÉRDÉS: *Egyesek azt állítják, hogy a kockacukor minőségileg rosszabb a kristálynál. Mi ebből az igazság?*

VÁLASZ: A kockacukor végeredményben finomított kristálycukorból készül, s minőségileg tökéletesen egyezik a kristálycukorral.

KECSKEMÉTIEK EGERBEN

Nemsokára kétszáz kecskeméti kislány és pedagógus teszi át székhelyét egyik legszebb vidéki városunkba, Egerbe. A kecskeméti *Zrínyi Ilona általános iskola* minden évben szokásos üdüléssel is felérő tanulmányi kirándulásának célpontja az idén tehát Eger lesz, illetve pontosabban *Eger és környéke*, mert a kétszázas csoport július 16-a és 30-a között nagyrészt a június 1-én rendezett kertimulatságuk tiszta jövedelméből, a szülők támogatásából, különböző társadalmi szervek segítségének eredményeképpen az egri Cifra téri 8-as számú iskolában üti fel a tanyáját és bebarangolja majd hazánknak ezt a gyönyörű, hegyes-völgyes táját.

Bakos István elvtárs, az iskola igazgatója, amikor a nagyszabású kirándulás részletei iránt érdeklődtünk, elmondotta, hogy 16-án reggel fél 9-kor indulnak a kecskeméti nagyállomásról, — mégpedig különvonattal.

Azt is elárulta Bakos elvtárs, hogy 57 résztvevő — pedagógusok és gyermekek — teljesen ingyenesen részesül a kirándulás örömeiből, a többiek maguk fedezik a költségeket.

A történelmi nevezetességű, műemlékekben gazdag város megtekintése mellett, sor kerül a környék természeti szépségeinek megismerésére is. Ellátogatnak *Szilvásváradra*, a *Szalajkavölgybe*, *Szarvaskőre*, sőt annak a lehetőségét is megteremtették, hogy az arra vállalkozók *Aggtelekre* és *Lillafüredre* tegyenek egy-egy külön tanulmányi kirándulást.

Bakos elvtárs egy külön kéréssel is fordult hozzánk: ha már megemlékezünk erről a nagyjelentőségű vállalkozásról, a pontosság kedvéért értesítjük külön is a részvevőket lapunkban, hogy az eredetileg tervezett 5.20 órai indulás helyett, különböző technikai okokból, kellett megváltoztatni az ...

A Hanság

— Az autót tessék itth... mert a mocsaras úton nem tud be... a KISZ-táborig — figyelmeztetet... nünket hétfőn délután 2 órakor a... vátkimlei Állami Gazdaság egyi... ronómusféle dolgozója. Szót foga... s gyalog vágtunk az útnak. (Késő... derült, hogy hamisan tájékoztatot... nünket az úgy látszik saját gaz... területét sem ismerő »jóakarónk«... bár az egyik út csakugyan dágv... volt, a másikon —, amelyiken viss... tyagoltunk — kitűnően mehetett... a kocsink.)

Jó húszperces poroszkálás után... hármónkat, Pankovits elvtársnőt ... vács elvtársat a Nőtanács, illetve ... zafias Népfront megyei titkárát, ... mint jómagamat aggodalom töltö... valószínűen eltévedtünk. Megy... mocsárvilágba vezető földúton, úg... hogy bele ne lépjünk a kerékny... vastag sarába, jártatjuk szemün... szélrózsa minden irányába és seho... jel, ami a Hanság vizét lecsapoló... lok, közöttük a 47 Bács megyei t... helyére utalna.

Magas mezsgyebokrok körülöttün... út mellett barna buzogányos apr... das, békabrekegés, a levegőégből ... nyaló pacsirtadal; előbbre egy ... birkanyáj, odább gulya, a láthatár... lén komor mocsári erdő, — ez szám... ra a Hanság, a látványba-hangu... belespékelve egy-egy nem éppen n... dafestéket tűrő indulatszó, már n... hátul battyogó két férfi szájából. ... hol az isten csudájában bújtak ... ezek a fiatalok?

De ni — derülünk fel: jobbról,

Ismerjék meg bel... és jogi kérdés...

Ankét

Pénteken mintegy 20 párt és tanácsvezető, valamint kommunista tanácstag gyűlt össze az MSZMP megyei bizottságán, hogy megvitassa a tanácsokban működő pártcsoportok munkájának tapasztalatait és további tennivalóit. A vitaindító előadást **Molnár Frigyes** elvtárs, az MSZMP megyei bizottságának első titkára tartotta.

Molnár elvtárs előadása elején a tanácsok előtt álló feladatokat vázolta, majd a kommunista csoportok munkájának eddigi tapasztalatait összegezte. — Száznyolc községi tanácsunk közül — mondotta — már csak hatban nincs MSZMP csoport. Több helyen azonban még a járási párt végrehajtó bizottságok sem értették meg a pártcsoportok munkájának jelentőségét, s néhány pártszervezet pedig egyenesen tehernek tekinti a velük való foglalkozást. Kiskunhalas város és a bácsalmási járás kivételével eléggé formális a kommunista csoportok működése. Csak a tanácsülés előtt egy-két órával ülnek össze. A kiskunfélegyházi járásban pedig még ezt sem teszik, hanem meghívják őket a v. b. ülésre.

... tól n... 20 sz... 40—60 ... adunk el ... előbb elmond... szükségessé — ... latkozatát Gerőcs ... társ.

Gémes

Ébe?

A VA[illegible]ság talaján

[illegible]tatás a 4. oldalról)

10

[illegible]k is le kell számolni azzal az illúzióval, hogy a parasztság jövője a nádfedeles viskó, meg a piroscserepes kistanya (ahogyan ezt egyes »népi írók elképzelték). Véleményem szerint ez az illúzió még több jeles festőnél is megtalálható.

ÖSSZEGEZVE TEHÁT: nézetem szerint Goór Imre cikke megpróbál a szakértő szemével képet adni képzőművészetünk életéről. A cikk költői nyelvezete és a szép szavak sokat eltakarnak, sokszor megzavarnak, különösen az olyan kifejezés, mint a rombolva-gazdagítás. A költői képek és a pátosz mögött azonban a »pénz, modell és idő«-ben látja az üdvözítő megoldást. Ez is fontos, de legfontosabb, hogy művészeinknek teret adjunk, hogy művészi élményt szerezzenek, hogy tapasztalják az emberek új életet, így azután ténylegesen számüzzék a naturalista kinövéseket és a valóság, a realizmus talajára állianak.

Kőrösi József

1 óra közöt

ELADÓ 1 d
80x60 cm. K
19. szám.

NÉMET fo
ditz Pál. M

EGY- és
fotelokat,
szít, fizet
tást vállal
kemét, Ra

INNEN-ONNAN

los írást arról, hogy — betöltötte 18. évét. Rövidesen azonban elhárult az akadály és a »fiatal pár« elrebegte a boldogító igent.

NEHÉZ ÖRÖKÖSÖDÉSI PROBLÉMA

A floridai Brills asszony végrendeletének felolvasása után mélységesen kétségbeestek az örökösök. Az idős asszony ugyanis azt a rokonát tette örökösévé, aki sohasem dohányzott, sohasem fogyasztott alkoholt és még nem kötött házasságot. Lázas kutatás után végre sikerült megtalálni az örököst, aki mindenben megfelelt a követelményeknek: csak tejet iszik, undorodik a cigarettától és még sohasem gondolt a házasságra. A boldog örökös az elhúnyt asszony egyéves unokája lett.

MDK

Éber Gyula, festöm.

Boszorkánytánc. Repr.

Kézdi -Kovács László: A Mücsarnok kiállitásai.
Évk.KMT. 1928. 76.l.

E

Ebenhöch, Franz, Archäologe, geb. 1821 in Győr, gest. 1889 als Abtdomherr, war ein leidenschaftlicher Antiquitätensammler und veröffentlichte Studien naturgeschichtlichen, histor. und archäolog. Inhaltes.

Éber, Alexander, Maler, geb. 1878 in Ráczkeresztur, war ein Schüler Berthold Székelys in Budapest und zeichnet sich durch seine gross angelegten Freskomalereien aus, von denen: *Der Kunstunterricht* (in der Bajaer Lehrerpräparandie) und *Christus und seine Schüler in Emaus* (im Bajaer Zisterzenserkloster) bekannter sind.

Éber, Ernst, landw. Schriftsteller, geb. am 9. Okt. 1874 in Budapest, ist Sekretär des Soproner Landw. Vereines. Selbständige Werke: *Munkabér és kivándorlás* (Arbeitslohn und Auswanderung, 1902), *Fajok harca* (Der Kampf der Rassen, 1905), *A magyar mezőgazdaság átalakulásának feltételei* (Die Bedingungen der Umwandlung der ungar. Landwirtschaft, 1906).

Éber, Ferdinand, Publizist, geb. 1825 in Buda, gest. 27. Feb. 1885, beteiligte sich am polit. Leben der Freiheitskampfepoche, nach der er längere Zeit im Auslande weilte. Im Jahre 1853 war É. während des Orientkrieges Kriegsberichterstatter der Londoner Times, ebenso 1859 im italien. Feldzuge, an dem er als Garibaldischer Freischärler auch aktiven Anteil nahm. Nach dem Ausgleiche kehrte É. als Korrespondent der Times nach Budapest zurück, wurde zum Abgeordneten gewählt und spielte dann auch im Parlamente eine polit. Rolle.

Éber, Ladislaus, Schriftsteller, geb. am 28. Mai 1871 in Budapest, wo er auch seine Studien absolvierte. Seit 1898 war É. Beamter der archäolog. Sektion des Nationalmuseums, seit 1904 ist er Referent der Landeskommission zur Erhaltung der Kunstdenkmäler, sowie auch Privatdozent für Kunstgeschichte an der Budapester Universität. Selbständige Werke: *A festői ábrázolás az olasz és németalföldi festészetben* (Die malerische Darstellung in der italien. und niederländ. Malerei, 1894), *Donatello* (1903), *Művészettörténeti olvasmányok* (Kunsthistorisches Lesebuch, 1909). Ausserdem hat É. eine lange Reihe archäologischer und kunstgeschichtlicher Aufsätze in verschiedenen Zeitschriften veröffentlicht.

Éble, Gabriel, Historiker, geb. am 25. März 1843 in Mecsér, war, bis zu seiner 1901

erfolgten Pensionierung, landw. Beamter und Archivar der gräflich Károlyischen Familie, schrieb Gedichte, histor. und kulturhistor. Artikel und mehrere histor. Werke, hauptsächlich über die gräfliche Familie Károlyi. Bekanntere Werke sind: *Egy magyar nyomda a XVIII. században* (Eine ungar. Druckerei im XVIII. Jahrhundert, 1891), *Károlyi Ferenc gróf és kora* (Graf Franz Károlyi und seine Epoche, 1893), A *Harruckern és a Károlyi-család* (Die Familien Harruckern und Károlyi, 1895), Az *ecsedi uradalom és Nyiregyháza* (Die Ecseder Herrschaft und Nyiregyháza, 1898), A *cserneki és tarkeői Dessewffy-család* (Die Cserneker und Tarkeöer Familie Dessewffy, 1903), A *debrői uradalom birtoklási története* (Die Besitzgeschichte der Debröer Herrschaft, 1905), *József nádor és Károly főherceg Pesten* (Der Palatinus Josef und Erzherzog Karl in Pest, 1911), Az *ecsedi százéves úrbéri per története* (Geschichte des 100-jährigen Ecseder Urbarialprozesses, 1912).

Ebner, Gustav, luther. Theologe, Schriftsteller, geb. 1848 in Német-Járfalu, absolvierte die theolog. Studien in Sopron und Wien und wirkte seit 1870 zwei Dezennien als Seelsorger in verschiedenen ungar. Gemeinden. Im Jahre 1890 wurde E. nach Pozsony berufen, wo er noch im selben Jahre das, sich eines bedeutenden Rufes erfreuende, Diakonissinnenheim gründete und auch als Religionsprofessor der Kadettenschule und mehrerer Mittelschulen wirkte, bis er sich 1909 in den Ruhestand zurückzog. Im Jahre 1906 wurde der inzwischen zum Senior beförderte, verdienstvolle Seelsorger mit dem goldenen Verdienstkreuze mit der Krone ausgezeichnet. Seit 1873 entfaltete E. eine äusserst rührige, schriftstellerische Tätigkeit in deutscher Sprache. Seine Gedichte und Prosawerke sind durchwegs von Patriotismus und Anhänglichkeit an die ungar. Staatsidee getragen. Selbständige Werke: *Stille Stunden* (Gedichte, 1905), *Für König und Vaterland* (Patriot. Gedichte, 1906), *Mein Heimatland* (Gedichte, 1907), *Glaubensknospen* (Religiöse Gedichte, 1907), *Geschichtliches und Sagenhaftes über 25 Burgen Ungarns* (1911), *Bilder aus dem Leben Dr. Martin Luthers* (Epos in zwölf Gesängen, 1913).

Eckstein, Franz, Chirurg, geb. 1769 in Alsókubin, gest. 1833 als em. Professor der Chirurgie an der Budapester Universität. Er war einer der bedeutendsten Chirurgen seiner Zeit und veröffentlichte mehrere Fachwerke, von denen besonders: *Casus chirurgici tres* (1803), *Tabellarische Darstellung der gebräuchlichsten chirurg. Instrumente* (1822) auch im Auslande Ansehen genossen.

Eckstein, Johann, Chirurg, geb. 1761, gest. 1812 in Pest als Universitätsprofessor, hinterliess das Werk: *A venusi nagy szerelem nyavalyájának rövid leirása és bizonyos orvoslása a legujabb tapasztalások szerint* (Kurze Beschreibung und sichere Heilung der grossen, von der Venusliebe hervorgerufenen Krankheit nach den neuesten Erfahrungen, 1803).

Ecsedi, Stephan, Ethnograph, geb. 1885 in Debrecen, wo er auch das ev.-ref. Kollegium und hierauf die philosoph. Fakultät der Budapester Universität absolvierte. Als Beamter der Bibliothek des Debrecener ev.-ref. Kollegiums un-

Id. Éber Sándor, festőművész (1878–1947).

Ifj. Éber Sándor é desapjáról, id. Éber Sándorról, a figuralistáról, a freskófestőről, a tanárról, aki Székely Bertalannál tanulta a mesterség rejtelmeit, – rengeteget beszél. – Freskói, grafittói Bács-Kiskun megye néhány középületének falán ma is láthatók; a csávolyi, a csátaljai iskolákban, a bajai III. Béla gimnázium díszternében, a templomokban. Portrékat festett Nagy Istvánról, Rózsahegyi Kálmánról, Tornyairól.

Az Éber-házban, Baján.

Szabad Föld, 1983. aug. 13.

Ifj. Éber Sándor festő. MDK

Neve megemlítve.

„Családi Képkiállítás"

Pécsi Hétfő 1947. I. évf. ápr. 7. 2. l.

Id. Éber Sándor festő MDK

Neve megcsúlítva

„Családi Képkiállítás ---

Pécs Hetfő: 1947. I. évf. ápr. 7. 2. l.

ifj. Éber Sándor festő MDR.

Legerősebb a reális arcképfestésben. Tájképek.
Újszerű felfogás látszik meg grafikáiban és fametszeteiben.

Nikelszky Géza: „A bajai Éber-család Képkiállítása a baranyavármegyei múzeumban."
Dunántúli Képszava. 1947. III. évf. ápr. 13. 6. l.

MDR.

id. Éber Sándor festő

Kiváló portrétista (: Tornyai arckép) és elismert egyházművész.

Nikelszky Géza: „A baja Éber-család képkiállítása a Bizonyavár megyei múzeumban".

Dunántúli Népszava. 1947. III. évf. ~~nápr.~~ 13. 6. l.

id. Éber Sándor festő

MDK.

Neve szerepel a család kiállításakor mondott üdvözlő beszéd alkalmával.

„Éberék kiállításának megnyitása."

Dunántúli Népszava. 1947. III. évf. ápr. 15. 5. l.

ifj. Éber Sándor festő

MDK.

Bajai festő család Viállítása Pécsett.

„A bajai Éber-család gyűjtemény, és Viállítása."
Dunántúli Népszava - 1947. III. évf. ápr. 11-4 l.

Éber Sándor festő MDK

Bajai festőcsalád kiállítása Pécsett.

„A bajai Éber-család gyűjteményes kiállítása".
Dunántúli Népszava. 1947. III. évf. ápr. 11.4.l.

Nikelszky G: A bajai É-csatlól képkiáll. a Baranya vm-i Muzban Dunántúli Népszave 1947 ápr 13

ısügyi miniszternek 66.283/1922.

. állampénztárhoz intézett

. fejezet, 27. cim, 2. rovat, 3. alrov.

zottsága részére a magyar műemlékeket
lőmunkálataira, jelesül a clichék
/110.000/ K-t engedélyezvén, utasitom
osszeget az emlitett bizottság elnök-
t keb. miniszteri tanácsosnak hiva-
telezettsége mellett fizesse ki s
ban kiadáskép számolja el

a tárcza 16
82

66.283-1922. szám.
III/a.

A Műemlékek Országos Bizottságának,
folyó évi április hó 27-iki végre-
hajtó bizottsági üléséből 183. sz.
kelt felterjesztésére, tudomás és t
vábbi eljárás végett másolatban azz
adom ki, hogy elvben szivesen hozzá
rulok ahhoz, hogy a szóban lévő kia
ványsorozat első két kötete a jövő
1922/23. évi költségvetés terhére a
t. Orsz. Bizottság által kiadassék.

Budapest, 1922. junius hó 30

MDK

Éber Sándor

Éber Sándor, ifj Éber Sándor és Éber Anna képkiállitása a Baranya megyei Muzeumban.

Uj Dunántul. 1947. ápr. 3 ., ápr. 11.

M.Heil Olga-Kiss Dezső-Török Lajos: 1945 utáni művészeti életre vonatkozó adatok. Művészettörténeti tanulmányok. Bp.1960. 221-250.l.

239.à.

ifj. Éber Sándor

Éber Sándor, ifj Éber Sándor és Éber Anna képkiállitása a Baranya megyei Muzeumban.

Uj Dunántul. 1947. ápr. 3 ., ápr. 11.

M.Heil Olga-Kiss Dezső-Török Lajos: 1945 utáni művészeti életre vonatkozó adatok. Művészettörténeti tanulmányok. Bp.1960. 221-250.l.

239.l.

Éber Sándor id.

Éber Sándor ifj.

1

P. Éber Anna

Sovács

vrod

Független Nép

1947. apr. 10.

(Az Éber család
képkiállítása)

Pécsett -

Nikelszky Géza:

A bajai Éber-család
képkiállítása a Baranyavar-
megyei Múzeumban.
Dunántúli Népszava 1947. apr. 13.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 61
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776

PETŐFI NÉPE
Kecskemét

1970 JUL 24

/1021

Éber Sándor

Száz éves a bajai tanítóképző intézet

Előkészületek az októberi ünnepségekre

A százéves jubileum ritka évforduló. Ilyen ünnephez érkezett el a Bajai Tanítóképző Intézet, amelyet 1870-ben Eötvös József, akkori kultuszminiszter rendelete hívott életre. Most, mielőtt az előkészületekről, a háromnapos programról beszélnénk, szóljunk néhány szót arról, milyen is most az intézet.

Hatvan pedagógus évente

A kényelmesen berendezett igazgatói szobában ülünk, hatalmas bőrfotelokban. *Borsódi István* igazgatóhelyettes és *Szepes Lajos* tanár még kavargatja a kávét, de már egymást felváltva sorolják is az intézet „személyi adatait".

Kiderül ezekből a számokból, hogy az állam nem sajnálta a pénzt, a fáradtságot, s amire szükség van, azt mindet megkapják a bajaiak, az intézet. Az utóbbi tíz esztendőben például közel 12 millió forintot költöttek az épület felújítására, a központi fűtés bevezetésére, berendezésekre.

— A három évfolyamon évenként 180 tanuló foglal helyet a padokban. Minden évzárón hatvan új pedagógusnak nyújtjuk át az oklevelet, s ez körülbelül annyit jelent, hogy a fél megyét ellátjuk általános iskolai tanerővel — tájékoztat Borsódi elvtárs. — Most vezetjük majd be a levelező oktatást, mert bármennyire is fáradozunk, kevés a pedagógus — ez közismert gond.

— Itt gyakorlati képzésben is részesülnek a leendő pedagógusok, éppen úgy, mint máshol, hasonló intézetben — kapcsolódik a beszélgetésbe Szepes tanár úr. — Van egy gyakorló iskolánk, tíz osztállyal...

Az iskola rangjához méltóan

Térjünk át azonban a közelgő háromnapos ünnepségre, amelyet október 16—17. és 18-án tartanak Baján. Mit tudunk mondani ennek előkészületeiről, a programról?

— Nagy örömmel, ugyanakkor sok gond is ez a jubileum. Mi egyelőre még csak a gondoknál tartunk. Persze azt is meg kell mondani, hogy ezeket a gondokat szívesen vállaltuk, s nagy lendülettel dolgozunk az előkészületi munkálatokon. Az ünnepségre sokan és sok helyről jönnek — folytatja a helyettes igazgató. — Nemcsak a volt tanítványok, a fellelhető legidősebb hajdani növendékek, hanem a társintézetek vezetői. Röviden fogalmazva: a minisztertől, az általános iskolai tanulókig — persze csak a bajaiakat értem — mindenkit meghívtunk, akinek köze van az iskolához, a pedagógusokhoz.

— Arra törekszünk, hogy az intézet rangjához és „korához" méltó ünnepséget tartsunk — mondja Szepes Lajos, aki egyben a négy előkészítő bizottság egyikének, a propaganda bizottságnak az elnöke is. — Hogy áttérjünk a programra, elmondok néhányat. Mindenekelőtt a több szekcióban lebonyolódó különböző témakörben folyó tudományos tanácskozásokat. Ezeken egy-egy tantárgy oktatásának tapasztalatairól, legújabb módszereiről, a nevelés, a modern pedagógia kérdéseiről lesz szó. Felkért előadók, felkért hozzászólók és bizonyára nagyszámú érdeklődő.

Kiállítások, évkönyv

Két nagy eseménye is lesz — az elmondott előadásokon, tanácskozásokon kívül — a háromnapos ünnepségnek. Már szép anyag összegyűlt ahhoz a kiállításhoz, amelyen az intézet száz esztendejét akarja bemutatni a tanítóképző vezetősége. A volt tanítványok kitüntetései, az általuk írt könyvek, régi bizonyítványok, osztálynaplók, jegyzőkönyvek, szemléltető eszközök, képek, s egyéb tárgyak.

— Tárlaton akarjuk bemutatni az itt végzett, s azóta elismert képzőművésszé fejlődött volt tanítványok alkotásait — folytatja Borsódi elvtárs. — Elsősorban a két Éber Sándorra, az idősebbre és a fiatalabbra gondolunk, de meghívtuk a fóti gyermekvárosban működő iskola rajztanárát, az ismert grafikust, Szabó Istvánt is. A többiek felkutatása még folyamatban van.

A beszélgetés végén Szepes Lajos még megemlítette, hogy hamarosan napvilágot lát a bajai tanítóképző intézet legújabb évkönyve. Még a nyomdában van — Pécsett készítik —, s azon túl, hogy az intézet mostani életét bemutatja, érdekes tanulmányt közöl a száz esztendőről, az iskola alapításáról, történetéről. A tanulmányt Keszthelyi György a tanítóképző tanára írta.

Gál Sándor

Készül az ország gyomnövény-térképe

Országos gyomnövény felmérés kezdődött hazánk 200 községének határában. Dr. Ujvárosi Miklós, a vácrátóti botanikus kert vezetőjének irányításával. Meghatározott területen végzi munkatársaival a gabona- és kukoricatáblák növényi kártevőinek adatfelvételeit. A nagy munkával az idén végeznek, s a szerzett több százezer adatot a jövő év-

HOZZÁSZÓLÁS

Klub vagy képcs

A Petőfi Népe július 8-i számában „Egy elszalasztott lehetőség" című cikk a bírálat hangján említi, hogy Kecskeméten, a Beruházási Bank volt Rákóczi úti helyiségeit a kecskeméti Dózsának ítélték oda klubhelyiség céljára, holott a városban oly égető szükség lenne egy képzőművészeti csarnok létrehozására.

Nem vitatjuk, hogy a megye székhelyén jó, sőt, szükséges lenne a képzőművészet népszerűsítése érdekében egy reprezentatív kiállítóterem megnyitása. Nem értünk viszont egyet a cikknek azzal a kicsengésével, mely szerint a képzőművészeti bolt, vagy csarnok előbbre való, mint történetesen a klubhelység.

Véleményünk és sokak véleménye szerint a klub létrehozása igenis előbbre való, időszerű, fontos politikai kulturális és szakmai kérdés is.

A cikkíró véleménye szerint nem feltétlenül szükséges, hogy a Dózsa klub a város főutcáján legyen. Miért jelent ez problémát? Szerintünk rendeltetésének, céljának megfelelően megilleti a klubot ez a reprezentatív hely. Talán jobban, mint a képzőművészeti boltot.

Ennek bizonyítására hadd említsük a következőket: A párt Központi Bizottsága februári ülésén foglalkozott az ifjúságpolitika néhány kérdésével. A határozat az állami szervek feladatai között kimondja, hogy a kormány, a tanácsok és más költségvetési szervek nyissanak külön költségvetési rovatot, amelyet a fiatalok művelődésének, táborozásának, klubéletének fejlesztésére stb. kell fordítani. A városi és falusi fiatalok számára egyaránt biztosítani kell, hogy szabad idejüket hasznosan tölthessék.

A Dózsa elnöksége és szakosztályai messzemenően figyelembe veszik a határozatból adódó feladatokat és meg akarják teremteni a KISZ-korosztályú, többségükben KISZ-fiatal sportolók differenciált, sokoldalú klubéletének lehetőségeit.

A Kecskeméti Dózsa Sportegyesület immár húsz éve működik. Kilenc sport-

lcsigáztak

— NuVán rovarirtó". Majd kedvenc lapjaiban mutogatta sorra a hirdetést, sejtetni akarván, hogy ez valami újdonság. Ki is jelentette hitvesem, hogy még aznap beszerzi.

Szívrepesve vártam esti találkozásunkra. Mielőtt azonban feltettem volna a kérdést — „Hadd lám, milyen az a nuVán?" — indulatosan megelőzött az asszony:

— Azt hittem, agyvérzést kapok!... Bejártam drogériát, háztartási boltot, nincs. Szolnokon nincs nuVán. Azt mondták az üzletben, ők még nem is láttak ilyet. Meg azt is, hogy más termékkel is megesett már: hirdették, a vásárlók keresték, ők meg álltak, mint csacsi a hegyen...

Lehetett ez úgy két hete. Másnap reggel fogta az asszonykám azt a Füles-példányt, amiben a nuVán hirdetése egy egész oldalt betölt. Még az undok szúnyog képe is rajta van, amint torkaszakadtából iszkol a hátába permetezett nuVán elől. Kitépte.

— Itt van, de ha kell odaadhatom a Petőfi Népét is. Hátha csak Szolnokra nem jött nuVán, mivel a Tisza partján fekszik...

Sajnos, az összehajtogatott Füles-lapot e hét hétfőjén találtam meg, véletlenül, a zsebemben. Persze, mert olyan zsebembe dugtam, amelyet sosem használok, de hát „hogy el ne keveredjék mással" az értékpapír.

Felhördültem. Na megállj SORS! Ha még most se lesz nuVán, nézzék meg magukat, akiket illet... Egyenesen a Rákóczi úti háztartási boltba siettem. Vésztjósló nyugalommal húztam elő zsebemből a lila-feketefehér Füles-oldalt.

— Van-e ez a fajta rovarírtó? — néztem az eladólány kíváncsi sze-

Bácsbodrog Népe (Baja)

1949 szept. 30

(képren kiáll a közp.
Filmszimhárban)

(ut elzakisztt

Budapest.
VII. Rákóczi u. 10.

II.

Méltóságos
Hoitsy Pál Úrnak
az „Otthon" írók és hírlapírók köre elnöke,
Budapest.
VIII. Esterhazy u. 4.

III.

Méltóságos
Rákosi Jenő Úrnak
a Förendiház tagja, a Budapesti hírlap főszerkesztője
Budapest
VIII. Rökk Szilárd u. 4.

IV.

Méltóságos
Vészi József Úrnak,
udv. tan. a Pester Lloyd főszerkesztője
Budapest.

ÉBER SÁNDOR

Budapest

Országúti ferences temp.

TKM 641.

4. dd.

id. ÉBER SÁNDOR
festőművészet

Baja
Türr István Múzeum
TKM 47

Székesfehérvár, D.Kálmáncsehi
ThB VI 150-151
MagyKépLex, 19
MűvLex I, 1965

[**Castelnuovo**, Péter(?, Pietro
16.Jh. an den Festungsbauarbe
(Sisak/Kroatien).
MagyKépLex, 19
- **Castoni**, Bildhauer, Maler
MagyKépLex, 19
in Besztercebá
Cathedralis, Georgius, Schrei
1468-9 in Wien. -> **Georgius** K
MagyKépLex, 19
J.Balogh, A mű
Bp. 1966, Bd.I
5 - **Cattaneo**, *Johannes Antoni*
Miniator, nachweisbar 1482-15
MűvLex I, 1965
E.Hoffmann, Ré
1929; Reprint
Anmerkungen vo

5 - **Cattaneo** (Cataneo), *Giova*
Milano, nachweisbar 1573-1591
Eger.
MagyKépLex, 19
Maggiorotti 19
MűvLex I, 1965

történt meg. Ekkor nyílt lehetősége a múzeumnak szakképzett muzeológus alkalmazására, hiszen az addigi munkatársak tiszteletdíjasként, főfoglalkozásuk mellett tevékenykedtek. 1949-ben növekedett a múzeum épülete és egyben lezárult az a szakasz, amelyben a megteremtésére irányuló kísérletek után az alapításról szóló határozat született, valamint a gyűjtemény csíráinak a létrehozása történt meg. 1950-ben induló új korszakkal vált a bajai múzeum valódi múzeummá, Észak-Bácska történelmének emlékeit gyűjtő és megőrző, ezeket feldolgozó és bemutató tudományos és kulturális intézménnyé. A következő években már nem elsősorban a nagy változások, hanem a tudományos és gyűjtő munka folyamatossága lesznek a meghatározók Egyéni arcát kutatási területének sajátos történelme, valamint az itt folyó munka jellege és színvonala határozta meg, mely nagyban a múzeum tudományos dolgozóinak tevékenységétől függött és függ ma is.

Jelenleg a Türr István Múzeum és a – külön épületekben található – hozzátartozó Éber-emlékház, a Nagy István Képtár, a Bunyevác Tájház ad helyet az állandó és időszaki kiállításoknak. Állandó kiállításaik: 1996-ban nyílt meg, Baja várossá nyilvánításának 300 évfordulójára a várostörténeti kiállítás. 2005-ben az emeleti kiállító teremben láthatták az érdeklődők a „Néprajzi csoportok Baja környékén", az „Élet a Dunán", a „Szűcsmesterség Baján" kiállításokat, valamint a Szórakaténusz Játékmúzeum és Műhely kiállítását „Hagyjatok szaladni még, tündérekbe hinni" címmel.

Állandó kiállításaink:

• Türr István Múzeum Baja 300 éve város. Várostörténeti kiállítás. Rendezte: *Merk Zsuzsa*

• Néprajzi csoportok Baja környékén. Rendezte: *P. Szojka Emese*

• Élet a Dunán (halászati kiállítás) Rendezte: *Tóth István,* forgatókönyv: *Solymos Ede – Merk Zsuzsa*

Az alábbiakban a Türr István Múzeum három katalógusát ismertetjük

Baja 300 éve város

A bajai Türr István Múzeum várostörténeti kiállításának vezetője. Írta: Merk Zsuzsa.
Kiad.: Türr István Múzeum, Baja, 1999. 19 p. ill.
(A bajai Türr István Múzeum kiadványai 27)

A múzeum állandó kiállítása Baja 300 éves történetének (1696–1996) rövid összefoglalása a muzeológia eszközeivel. A hozzá tartozó képekkel illusztrált katalógus pedig végigvezeti az érdeklődő olvasót Baja történelmén, a város első hiteles említésétől (1323) napjainkig tartó időszakáig. Választ kapunk arra, milyen település lehetett Baja a középkorban, az első hiteles adat, mely mezővárosként említi 1472-ből való. A törökök 1541-ben megszállták Magyarország középső területét, így Baját is, a török hódoltság alatt Baja járásának megfelelő közigazgatási székhely volt.1688-ban megszűnt a török uralom, és a ismét a Habsburg Birodalom részévé vált. Nagy hatással volt a város fejlődésére a török hódoltság, a felszabadító háborúk, a Rákóczi-szabadságharc alatt elpusztult, vagy elmenekült népesség helyére bevándorolt új népesség, mellyel kialakult Baja sokszínű nemzetiségi összetétele. A XVII–XVIII. században nyomon követhetjük a kedvező adottságú város gazdasági, kereskedelmi fejlődését.

Az 1848–49-es forradalom alatt a város nem játszott stratégiailag fontos szerepet, az európai és a magyar forradalmak szempontjából azonban két jeles személyiséget is adott a történelemnek: *Mészáros Lázár* és *Türr István,* Baja város szülöttei voltak. Baja város fejlődése a múlt század közepétől lelassult, de az oktatás és a kultúra szempontjából meghatározó jelentőségét nem vesztette el. A mindennapokról, a társasági életről a XIX. század előtti időkből szinte alig maradtak fenn emlékek. Megemlíti a szerző az 1803-ban alapított bajai Czéllövész Társulatot, melynek 100 éves évfordulójáról már maradtak fényképek. Szó van a katalógusban a két világháború közötti időszakról, a német megszállás éveiről. A második világháború utáni évek kapcsán olvashatunk az újjáépítésről, Baját érintő jelentős változásokról, mely szerint Bács-Kiskun megye székhelye Baja helyett Kecskemét lett. Magyarország legnagyobb megyéje két különböző világ összekapcsolódását jelentette: a Duna-Tisza közi Alföldét, és a bizonyos mértékig inkább a polgárosultabb Dunántúlhoz hasonlító Észak-Bácskáét. A megye etnikai képét, hagyományait, kulturális örökségét tekintve a mai napig kétpólusú. Az egyik pólust éppen Baja képviseli. Baja átmenet a Dunántúl és az Alföld városai között, sajátos bácskai hangulatot áraszt, ezzel egyedülálló az országban.

Az Éber-emlékház

Id. Éber Sándor, ifj. Éber Sándor és Éber Anna művészete. Írta: Kovács Zita.
Kiad.: Türr István Múzeum, Baja, 1999. 24 p. ill.
(A bajai Türr István Múzeum kiadványai 28.)

Baján, a Jókai utcában találjuk az Éber-emlékházat, ahol három festőművész, *id. Éber Sándor* és két

gyermeke, *Sándor* és *Anna* féltő szeretettel, gonddal őrzött hagyatéka várja a látogatókat. A festményeken, rajzokon, szobrokon kívül ez a ház őrzi az Éber család több évtizeden keresztül gyűjtött értékes helytörténeti, irodalomtörténeti dokumentumait, s a bácskai, sárközi vidékről származó néprajzi, népművészeti tárgyakat is. Az emlékház ugyanakkor nem pusztán művészi hagyatékok kiállítóhelye. E régi ház falai között őrzik egy XX. század eleji kisváros művészeti életének, polgári értékrendjének, ízlésének tárgyi emlékeit, és egy polgári életforma szellemiségének lenyomatait.

A bajai Éber-emlékházban tett látogatás után felmerülhet a látogatóban a kérdés: Mi ez a hely? Képtár, múzeum – esetleg néprajzi gyűjtemény? A választ *Kovács Zita* adja meg a katalógusban, melyben az Éber család életét és a jeles tagok művészetét mutatja be.

A ház kétszáz esztendő keresztmetszete, amely a századfordulón még csak két szobából és egy konyhából állt. Az évek múlásával a hét Éber gyerek megszületésével újabb és újabb helységgel toldották meg az épületet, míg kialakult mai formája. Az Éber-ház művészeti központnak számított Baja kulturális életében és hála Éber Sándornak és gyermekeinek, hogy ezt a gazdag művészi hagyatékokat megőrizték az utókornak, s mind a város lakói mind az odalátogató érdeklődők gyönyörködhetnek benne.

Élet a Dunán

Halászok, vízen járók élete Baján és környékén. Írta: Solymos Ede. Kiad.: Türr István Múzeum, Baja, 2004. 32 p. ill.
(A bajai Türr István Múzeum kiadványai 29.)

A Duna Európa második leghosszabb folyója. Évezredek óta birodalmakat határolt és kötött össze, áruszállító és hadigályákat hordott a hátán, ízletes hallal, éltető vízzel, fövenyből kimosott arannyal, gépeket hajtó energiával ajándékozta meg az embert, vagy elsodort mindent. Az előrelátás hiánya, a gondtalanság azonban tönkre is teheti a Dunát s mindent, mi áldásaiból fakad. Így mutatja be a szerző Baja városának is meghatározó tartozékát, a folyót mely a legősibb idők óta befolyásolta az itt élő emberek életét.

Bemutatja a halászat történetét, a Duna édesvízi halfaunájának legismertebb darabjait. Ugyancsak olvashatunk az ősi mesterség a halászat alakulásáról, fejlődéséről. Ehhez kapcsolódóan bemutatja a halászmesterek eszközeit, szerszámait, a halászati módokat, a halászatnál szinte nélkülözhetetlen vízi járműveket.

A XIX. században Baja a gabonakereskedelem egyik legforgalmasabb kikötőjévé vált. A szerző ennek kapcsán bemutatja a gabona őrlésére szolgáló dunai malmok történetét, később a XIX. század végén megjelent gőzmalmokat, a molnárcéhek megalakulását.

Sárközy Gabriella

A MAGYAR NEMZETI MÚZEUM KÖZPONTI KÖNYVTÁRÁNAK GYARAPODÁSA

Magyar múzeumi kiadványok

Összeállította Sárközy Gabriella

„Örvendezz királyi város..."

A Szűz-Mária-prépostság és temploma. Szerk.: Cserményi Vajk, Lakat Erika és Szívósné Csorba Erzsébet. Kiad.: Szent István Király Múzeum, Székesfehérvár, 2004. 43 p. ill.
(A Szent István Király Múzeum Közleményei D. sorozat 290. szám. Sorozatszerkesztő:Fülöp Gyula)

A székesfehérvári Szűz-Mária-prépostság alapítása Szent István nevéhez fűződik. A sírtemplomaként épített Szűz-Mária-egyház a király magánkápolnája volt, az esztergomi érseknek alárendelt kanonoki testülettel. Máig használt elnevezésében („királyi bazilika") a tekintélyes méretek mellett az épület előkelő rangja is kifejeződik. A liturgikus tárgyakkal gazdagon felszerelt templom a korai időktől fogva őrzőhelye volt a királyság hatalmi jelvényeinek, a királyi kincstárnak és ereklyekincsnek. István megkülönböztetett figyelme kedves alapítványa iránt még életében kijelölte a prépostság jövendő pályáját. Utódai az ő sírja közelében kezdték meg uralkodásukat. Imre herceg szentté avatásával a koronázó egyházi funkció a sírtemplomával is kiegészült. A fehérvári törvénynapok és a prépostok kancellári tényekedése is hozzájárult ahhoz, hogy a kortársak az államalapító királytemplomában a keresztény királyság szimbólumát lássák.

A Szűz-Mária-egyház építészeti megjelenése, belső díszessége mindenben méltó volt hatalmas történelmi jelentőségéhez, ezt azonban ma már nem lehet látni. A török kori és későbbi pusztítások nyomán a prépostsági épületcsoport helyén csak romterület található. A kötetben szereplő tanulmá-

Éber Sándor, család

(1894), a lipcsei egyetemen tanult (1895–1896), Franciao.-ban és Olaszo.-ban művészettörténeti tanulmányokat folytatott (1896–1897). Az ókeresztény és középkori műtörténet tárgykörben magántanári képesítést szerzett (1905), az MTA tagja (l. 1914, kizárták 1920. febr., tagsága visszaállítva 1990). – Önkéntes katonai szolgálatot teljesített (1894–1895), a M. Nemzeti Múz. Érem- és Régiségtárának segédőre (1897–1904), a Műemlékek Orsz. Biz.-ának mb. (1904–1906), kinevezett előadója (1906–1919). Az Orsz. Iparművészeti Isk. művészettörténet-tanára (1900–1919), a bp.-i tudományegyetem magántanára (1905–1912). A Tanácsköztársaság alatt a József Műegyetem ny. r. tanára (1919. ápr.–aug.), az ellenforr. győzelme után valamennyi állását és tisztségét elvesztette (1919 ősze), majd nyugdíjazták (1921). Bp.-en a Stadler Vaskereskedés Rt. ig.-ja (1920-tól). – Ált. művészettörténeti és -elméleti kérdésekkel, elsősorban a középkori itáliai és németalföldi festészet esztétikai kérdéseivel fogl. Műfordítói tevékenysége is jelentős, az első korszerű m. művészeti lexikon szerkesztője.

F. m.: A festői ábrázolás az olasz és németalföldi festészetben. (Bp., 1894); Az iparművészet könyve. Többekkel. 1–3. (Bp., 1902–1912); Donatello. (Bp., 1903); Művészettörténeti olvasmányok. (Bp., 1909); Újonnan fölfedezett falfestmények Almakeréken. Akad.-i székfoglaló is. (Akadémiai Értesítő, 1914); A művészetek története. Barát Bélával, Felvinczi Takács Zoltánnal. (Bp., 1926; 5. jav., bőv. kiad. 1944; hasonmás kiad. 1993); Művészeti Lexikon. Szerk. (Bp., 1926; 2. kiad. 1–2. 1935; hasonmás kiad. 1996; 1998; CD-ROM, 1998); Klasszikus képtár. Többekkel. (Bp., 1928); ford.: Rolland, R.: Michelangelo élete. (Bp., 1919; hasonmás kiad. 1998); Benvenuto Cellini önéletírása. Ford., átd. Szana Tamással. 1–2. (Bp., 1921); Arnaldi, U.: Vörösek és fehérek. (Bp., 1921); Verhaeren, E.: Rubens. (Bp., 1922; új kiad. 1935); Balzac, H. de: A homályos ügy. Reg. (Bp., 1923); Ruskin: Előadások a művészetről. (Bp., 1923); Fogazzaro, A.: Daniele Cortis. (Bp., 1924); Vincent Van Gogh levelei. Ford., bev. (Bp., 1924); Burghardt, M.: Wagner zenedrámái. Lányi Viktorral. (Bp., 1924); Klingsor, T.-L.: Cézanne. (Bp., 1924); Zola, E.: A mestermű. Reg. (Bp., 1924); Rey, R.: Gauguin. (Bp., 1925); da Verona, G.: Yvelise. Reg. (Bp., 1925); de Coster, Ch. H.: Ulenspiegel. Reg. Bálint Lajossal. (Bp., 1926); Bug-Jargal. Victor Hugo összes elbeszélései és regényei. (Bp., 1929); Balzac, H. de: Goriot apó. Reg. (Bp., 1929); Zola, E.: Chabre úr osztrigái. (Bp., 1929); Zola, E.: Hölgyek öröme. Nantas. 1–4. (Bp., 1929); Zola, E.: A cocuevillei muri. (Bp., 1929); Zola, E.: Jacques d´Amour. Reg. (Bp., 1930); Hugo, V.: A nyomorultak. 1–4. Csillay Kálmánnal. (Bp., 1930; új kiad. 1943); Hawthorne, N.: Aranyvarázs és más görög regék. (Bp., 1931); Barres, M.: Greco. (Bp., 1935); Zola, E.: A vér. Elb.-ek. Salgó Ernővel. (Szentendre, 1995).

Irod.: Elek Artúr: É. L. (Nyugat, 1935; E. A.: Művészek és műbarátok. Bp., 1996).

Éber Nándor (1954. okt. 9. Bp.): fizikus. – Az ELTE TTK-n fizikus okl. szerzett (1978), doktorált (1982), a fizikai tudomány kandidátusa (1994). – Az MTA KFKI Szilárdtestfizikai és Optikai Kut. Int. Folyadékkristály Oszt. ösztöndíjasa, tud. segédmunkatársa (1978–1982), tud. munkatársa (1982–1994), tud. főmunkatársa (1994-től). A göteborgi Chalmers Műsz. Egyetem vendégkutatója (1991). A BME Villamosmérnöki és Informatikai Kar, vmint az ELTE TTK előadója (1992-től). – A nematikus folyadékkristályok elektrohidrodinamikai instabilitásával és a ferroelektromos és antiferroelektromos folyadékkristályok fizikai vizsgálatával fogl., egy új jelenség, az elektromechanikai effektus magyarázatára kidolgozta a csavart szmektikus folyadékkristályok elektrohidrodinamikai kontinuum elméletét. – Az International Liquid Crystal Society tagja (1991-től). – MTA KFKI Intézeti Díj (koleszterikusokon végzett méréseiért, 1983; az elektromechanikai effektussal kapcsolatos vizsgálataiért, 1989).

F. m.: Termomechanikai csatolás koleszterikus folyadékkristályokban. Egy. doktori értek. (Bp., 1981); Linear Electromechanical Effect in a Polymeric Ferroelectric Liquid Crystal. Többekkel. (Ferroelectrics, 1991); Electromechanical Effects in Ferroelectric Liquid Crystalline Polymers. Jákli Antallal, Bata Lajossal. (Polymers for Advanced Technologies, 1992); Electromechanical Effect in an Antiferroelectric Liquid Crystals. Bata Lajossal. (Liquid Crystals, 1993); Tükörszimmetria hiányával összefüggő jelenségek folyadékkristályokban. Kand. értek. (Bp., 1993); Nonparabolic Dendrites of a Smectic Phase Growing into a Supercooled Nematic. Buka Ágnessel. (Europhysics Letters, 1993); Travelling Waves in Electroconvection of the Nematic Phase 5: A Test of the Week Electrolyte Model. Többekkel. (Journal de Physique II, 1997); Abnormal Rolls and Regular Arrays of Disclinations in Homeotropic Electroconvection. Többekkel. (Physical Review E, 2000).

Éber Sándor, id. (1878. jún. 6. Ráckeresztúr – 1947. dec. 15. Baja): festőművész. – Fia Éber Sándor, lánya Pártayné Éber Anna festőművészek. – A Mintarajzisk.-ban Székely Bertalan tanítványa (1897–1900). Londonban, Amszterdamban, Párizsban és Olaszo.-ban járt tanulmányúton. Baján rajztanár (1902-től). – Elsősorban freskófestőként ismert. A bajai Tanítóképző rajztermének falára több freskót festett (*A művészi nevelés allegóriája*, 1904; *Az ambíció*, 1905). A bajai ciszterci rendház társalgójába festette *Krisztus Emmausban* c. képét (1910). Freskókat festett Nagykanizsa, Szászvár, Hajós, Katymár, Lánycsók templomaiba.

Kiállításai: Gyűjteményes (Baja, 1925, 1933); Nemzeti Szalon (Bp., 1926); Emlékkiállítás (Türr István Múz., 1964).

Éber Sándor, ifj. (1909. máj. 19. Baja – 1985. júl. 5. Baja): festőművész. – Apja Éber Sándor festőművész, testvére Pártayné Éber Anna festőművész. – Az Orsz. M. Képzőművészeti Főisk.-n Rudnay Gyula növendéke (1927–1931). – A bajai ciszterci gimn. rajztanára (1931-től). Olaszo.-ban, Franciao.-ban és Németo.-ban járt tanulmányúton, főleg a régi mestereket és a freskófestészetet tanulmányozta. Egyaránt művelte a freskó-, a sgraffito, a pasztell- és az olajképfestészet műfaját. Munkássága kezdetén apja mellett épületdíszítő munkálatokban, olykor szobrász-kőfaragóként is segédkezett. Első önálló tárlatát meleg tó-

Révai Új Lexikona VI. kötet 2000

nusú, dunai tájképekből és néhány pasztellportréból Baján, a Nemzeti Szálló dísztermében rendezték meg (1932). Műveiben, portréi mellett (*Nagy István arcképe*, 1930-as évek; szülei portréja) Baját (*Déry-kert*; *Háromnyúl utca*; *Cirkusz a Csermák-téren éjjel*) és a környező tájat, a Duna hétköznapjainak atmoszférikus hatásait (a holtágak csendjét, az elhagyott vadvizek öreg füzeseit) gazdagon árnyalt színvilággal jelenítette meg (*Bárkák*, pasztell, 1934; *Vadvizek*, pasztell, 1936; *Összeomlott Vörös híd*, 1956; *Sugovica-híd*). Baján nyári művésztelepet vezetett a rajztanárok továbbképzésére (1961-től). Az 1970-es években a kecskeméti művésztelep tagja. – A Baján 1985-től működő →*Éber Emlékház*ban ~ (és Éber Anna) művészeti hagyatéka is helyet kapott.

Kiállításai: önálló: Nemzeti Szálló díszterme (Baja, 1932); Gyűjteményes (Baja, 1939); V.-i Múz. (Baja, 1942); Türr István Múz. (Baja, 1956); Pécs (1960); Gyűjteményes (Türr István Múz., Baja, 1969); Szekszárd (1971); Kirakatgaléria (Baja, 1973); Katona József Múz. (Kecskemét, 1973); Kecskeméti Képtár (1975); Műv. Ház (Baja, 1980); Gyűjteményes (id. Éber Sándorral és Éber Annával, Művészetek Háza, Szekszárd, 1995); csoportos: Munkácsy Céh kiállítása (Nemzeti Szalon, Bp., 1928); a Műcsarnok és a Nemzeti Szalon kiállításai (Bp., 1930-as évek); Ernst Múz. (Bp., 1972); Kalocsa (1974); Bajai Képtár (1977); Kalocsa (1980); Szolnok (1980); Győri Műcsarnok (1981); Baja (1982).

F. m.: köztéri m. (id. Éber Sándorral): a nagykanizsai templom faragványai; a bajai főgimn. hősi halottainak emlékműve (beton, műkő, sgraffito technikával); a jánoshalmi főszolgabíróság épületének dekorációi (1931); a bajai apácazárda főbejárata feletti kompozíció (freskósgraffito, egyik jelenete: *Szűz Mária kislányokkal*); önálló murális alkotása: a nagybaracskai mozi előcsarnokának nagyméretű, lakodalmas menetet ábrázoló freskója.

Irod.: Csáky Lajos: A Duna krónikása. (Petőfi Népe, 1969. okt. 22.); Mezei Ottó: ifj. É. S. kiállítása Baján a Türr István Múzeumban. (Tiszatáj, 1970); Csató Károly: Nyugalom a sodrásban. (Petőfi Népe, 1971. márc. 10.).

Éber Emlékház (Baja): múz.-i kiállítóhely. 1985-ben nyílt meg abban a 19. sz.-ban épült házban, ahol élt, alkotott a három festőművész Éber: id. Éber Sándor, vmint hét gyermeke közül Sándor és Anna. A bemutatott anyag festményeken, freskó-, ill. secco-terveken, vázlatokon, maketteken, rajzokon, szobrokon kívül a család hely- és irodalomtörténeti dokumentumait, vmint bácskai, sárközi néprajzi, népművészeti tárgyait is magában foglalja. Az ~ fenntartója a →*Türr István Múzeum*.

Irod.: Kovács Zita: Az Éber-emlékház. Id. Éber Sándor, ifj. Éber Sándor és Éber Anna művészete. (Baja, 1999).

Eberau →*Monyorókerék*

Ebergény: kö. Zala m.-ben, a Göcsej ÉK-i szélén. – L: 536 (1900), 578 (1949), 607 (1960). Vallás: r. k.: 599 (1930). 1960-ban a lakosság több mint fele külterületen élt. Határa: 623 kh (1967). – Kk. a Zalaegerszegi járásban, Andráshida körjegyzőségéhez tartozott, 1950-től önálló tanácsú kö. 1969-ben Zalaegerszeghez csatolták. – A település lakossága a 20. sz. elején döntően a mezőgazdaságból élt. 5 kh alatt 184, 5–50 kh között 28, 50–100 kh között 1 földbirtok volt (1935). 1960-ban a kereső lakosság 38%-a ingázott, leginkább Zalaegerszegre. – Az I. vh. után leventeegyesület alakult. A 20. sz. első felében körorvos Zalaegerszegen volt.

Ebergényi Sándor, telekesi (1862 Verespatak – 1930. márc. 2. Rákospalota): jogász. – A bp.-i tudományegyetemen állam- és jogtud. doktori okl. szerzett (1890-es évek). – A verespataki járás szolgabírája (1892–1895), főispáni titkár (1895–1902), a belügymin. városi ügyoszt.-án min.-i titkár (1902–1914), a közjótékonysági ügyoszt. vezetője (1914–1928), közig.-i bíró (1928-tól). Ogy.-i képviselő (Abrudbánya–Verespatak ker., 1901–1902). Számos mezőgazdasággal kapcsolatos kiadványt, törvénymagyarázatot írt és szerkesztett.

F. m.: A mezőgazdaságról és a mezőrendőrségről szóló 1894. évi 12. tc. ismertetése. (Nagyenyed, 1898); A mesterséges borok készítésének és azok forgalomba hozatalának tilalmazásáól szóló 1893. évi 23. tc. magyarázata. (Nagyenyed, 1899); Alsó-Fehérvármegye érvényben lévő szabályrendeletei. (Nagyenyed, 1899); A mezőgazdasági termények, termékek és cikkek hamisításának tilalmazásáról szóló 1895. évi 46. tc. magyarázata. (Nagyenyed, 1901).

Ebergényi Tibor (1931. ápr. 19. Kolozsvár): színész, rendező. – A marosvásárhelyi Szentgyörgyi István Színművészeti Int.-ben végzett (1955). – Temesvárra szerződött. Rendez, színdarabokat is fordít.

F. sz.: Tatár (Gorkij: Éjjeli menedékhely, 1963); Kertész (Shakespeare: II. Richárd); Gyuszi (Kiss László: Kutyavásár); Forintos (Szabó L.: Hűség, 1971); Káderes (Baieşu: Alibi, 1973); János (Sütő A.: Anyám könnyű álmot ígér).

F. r.: Arisztophanész: Lüszisztráté. (1969); Szekernyés L.: Trón alatt a király. (1970); Szekernyés L.: Esztrádműsor. (1970); József Attila- és Majakovszkij-est.

Ebergőc: kö. Győr-Moson-Sopron m. DNy-i részén, Soprontól 25, Kapuvártól 20 km-re. – L: 534 (1900), 441 (1949), 167 (1990). Vallás: r. k.: 444 (1930). Határa: 502 ha (1984). Ebből 337 ha szántó, 16 ha kert, gyümölcsös, 101 ha rét, legelő és 14 ha erdőterület. – A 20. sz. első felében a kk. a Soproni járáshoz és a röjtökmuzsaji körjegyzőséghez tartozott. 1950-től önálló tanácsú kö., 1966-tól Röjtökmuzsaj, 1977-től Fertőszentmiklós közös kö.-i tanács társkö.-e. 1984-től Sopron városkörnyéki települése. 1990-től önkormányzat irányítja. – A falu lakossága elsősorban mezőgazdasággal fogl. Elsősorban kalászosokat, kukoricát és cukorrépát termesztenek. A kö.-ben 1 kh alatt 91, 1–5 kh között 99, 5–50 kh között 44, 50–100 kh között 1 földbirtok volt (1935). Az Új Barázda Tsz 1959-ben előbb a röjtökmuzsaji, majd a nagylózsi tsz-szel egyesült. Az 1990-es években is működött. – A településen önkéntes tűzoltóegylet (1891), Ny-Mo.-i Földművelők Gazdasági Egyesülete (1907), leventeegyesület (1925), ~i Dalos Egyesület (1938) és gazdakör (1934) működött. A faluban a víz-, a villany-, a gáz- és a telefonhálózat kiépült. – Műemlék a Szt. Imre tiszteletére felszentelt 18. sz.-i barokk r. k. templom. A templom

III. BÉLA KIRÁLY MEGALAPÍTJA A ZIRCI APÁTSÁGOT

AZ INTÉZET DÍSZTERMÉBEN AL FRESCO FESTETTE ID. ÉBER SÁNDOR

Baja, St. Rókus temetőkápolna

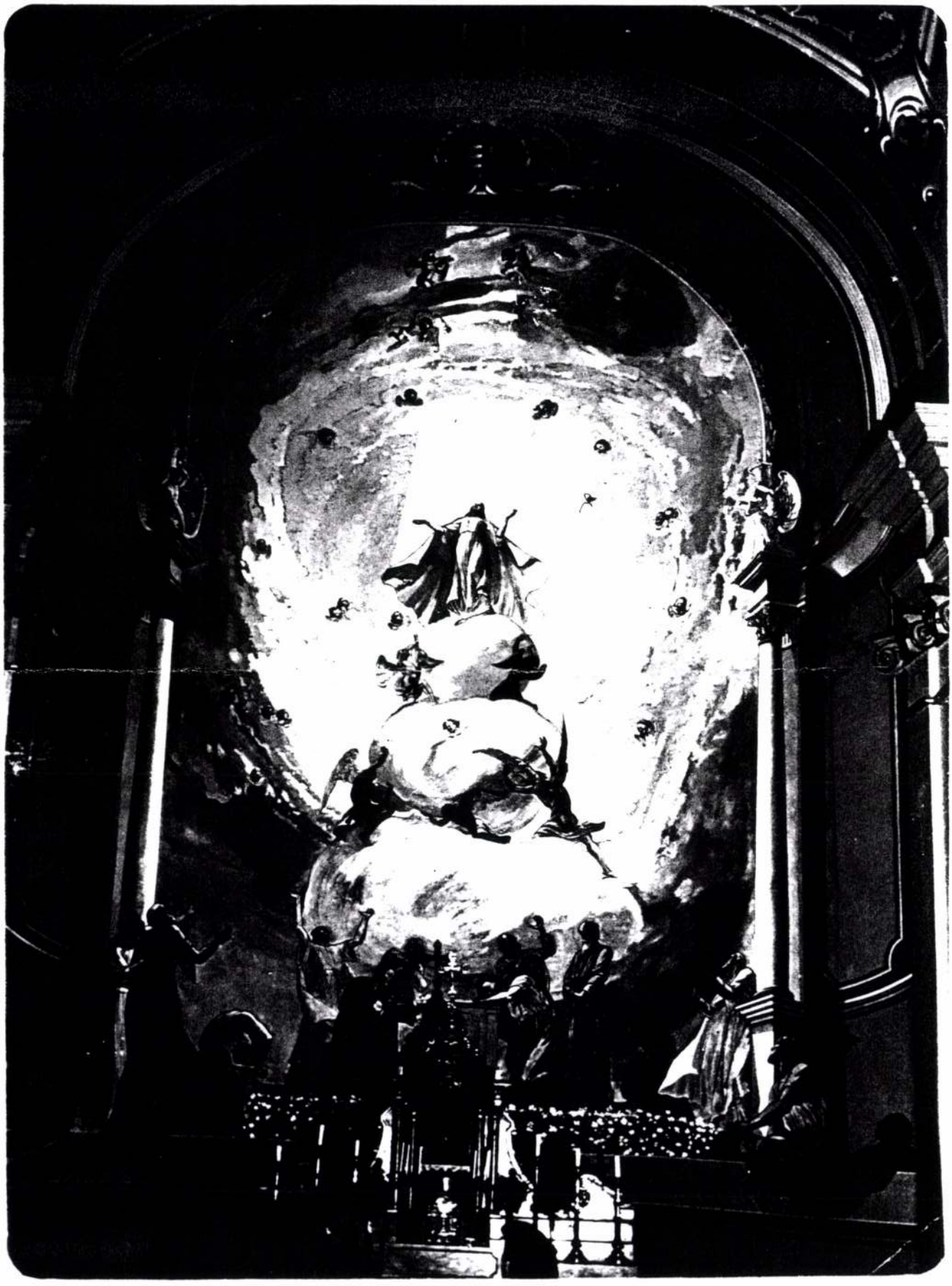

Tolra

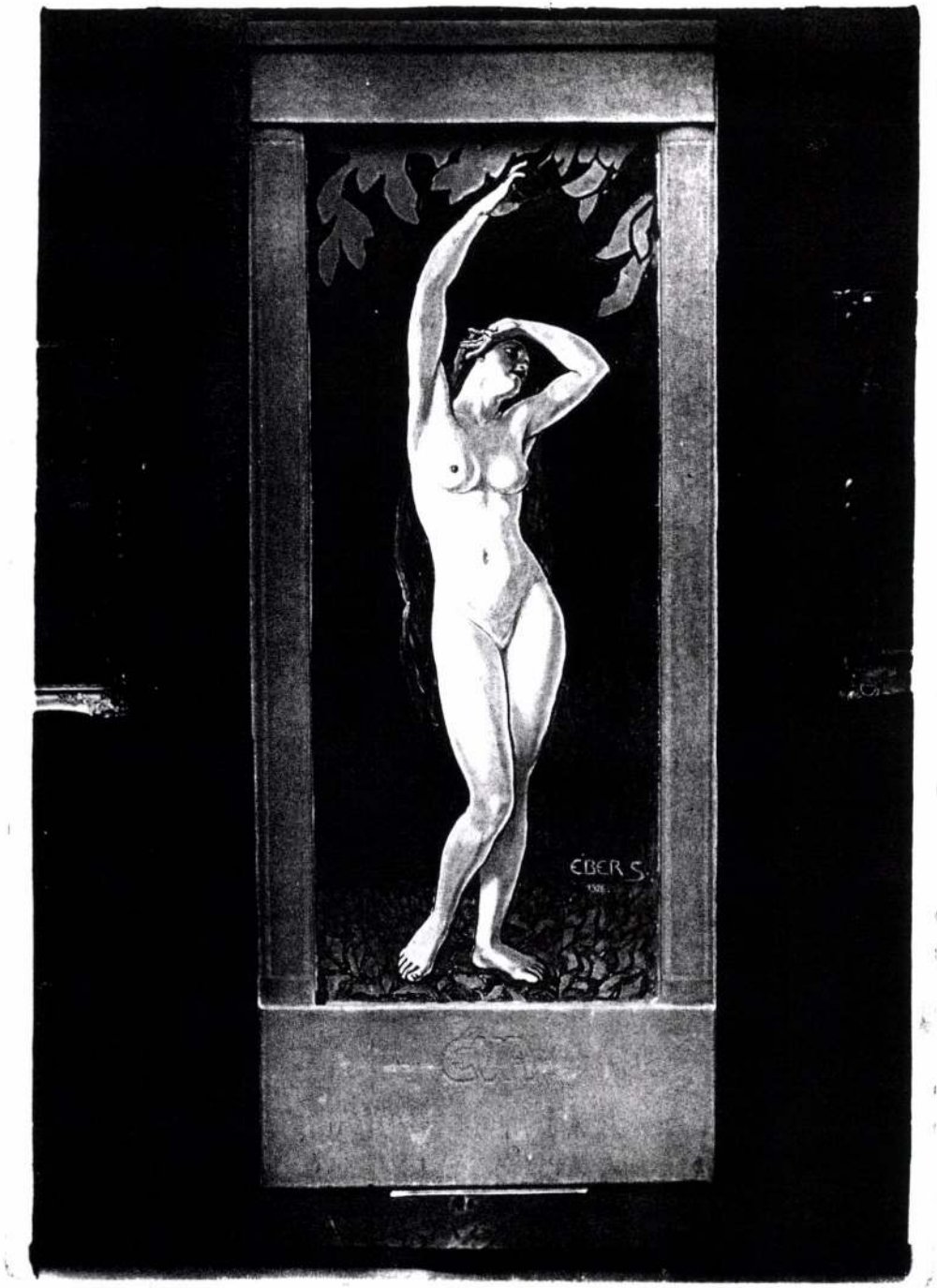

Neumann Szabadsa Edl., Jubileum éven

Szt. Imre Kollégium, Budapest

Üdvözlet
Szászvárról.

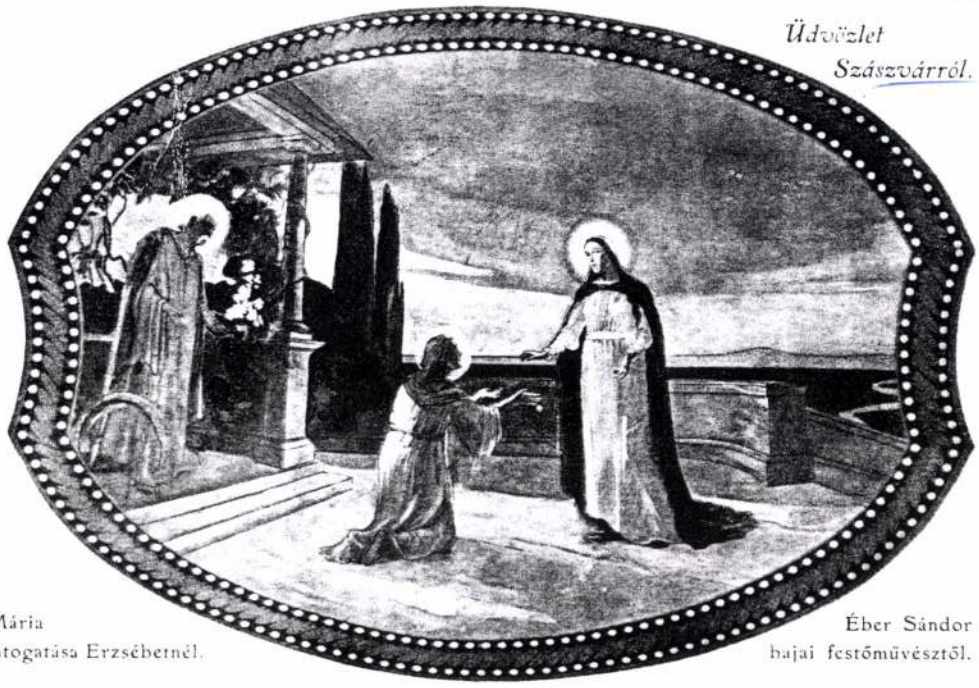

Mária
látogatása Erzsébetnél.

Éber Sándor
bajai festőművésztől.

Gótalja, iskola

Baja, belvárosi t.

Baja, belvárosi t.

Baja, Lelvárosi t.

Baja,
belvárosi t.

Pécs, ferences t.

Pérs, Jesenca J.

Pécs, fedeles t.

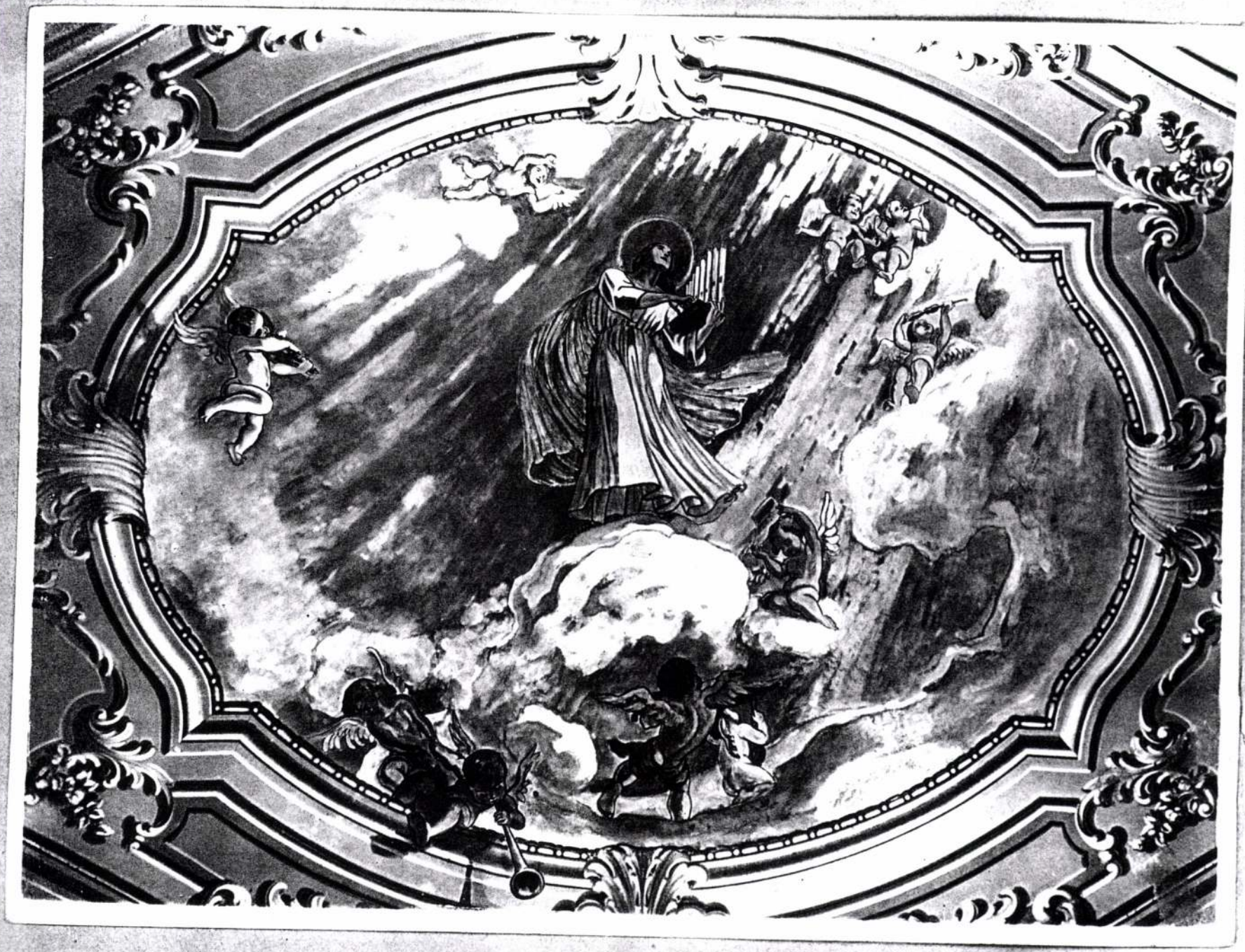

Szt. Cecilia. Fresco. Pécs. Ferences templom.

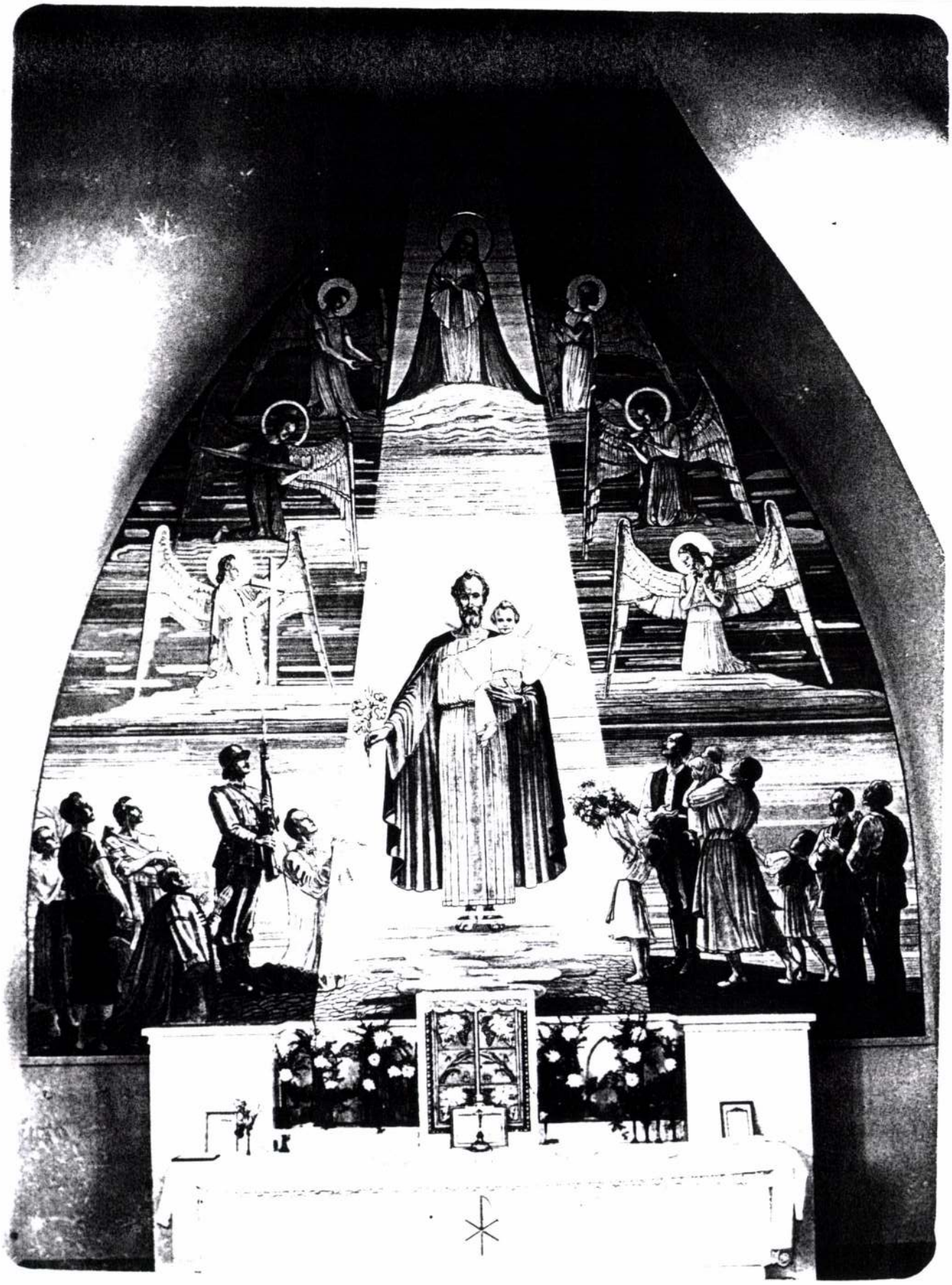

Baja, Józsefvárosi templom

id. ÉBER Sándor

EBER Sándor

MEGHÍVÓ

„...három ember megindult egy rozzant szekéren, egy rossz gebével, hogy két városka között hidat verjen: a szellem hídját. Három festő a három É b e r elindult Bajáról... és hazaérkezett Szekszárdra."

Tisztelettel meghívjuk az

ÉBER CSALÁD

id. Éber Sándor, Éber Anna, ifj Éber Sándor

k i á l l í t á s á n a k

megnyitójára

1995. július 06-án 17^{00} órára

a szekszárdi Művészetek Házába

A kiállítást megnyitja:

UDVARDI ERZSÉBET

festőművész

A kiállítás megtekinthető 1995. szeptember 03-ig

A Művészetek Háza 1995. évi rendezvényeit az
OTP RT támogatja

Ebner Sándor

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRMONDÓ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 61
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776
1969 NOV 14

PETŐFI NÉPE
Kecskemét

1021

EMLÉKEZZÜNK

GAÁL ANDRÁS

A kommunista mozgalom tehetséges harcosa. Mint cukrászipari munkás kapcsolódott be a mozgalomba. Kecskeméten 1919-ben az ő vezetésével kezdték el szervezni a kommunista sejteket. A Tanácsköztársaság idején a Forradalmi Törvényszék elnöke volt. A bukás után a Szovjetunióban élt, egyik munkatársa volt a „Sarló és kalapács" c. lapnak.

Cegléden született 1890. december 14-én. Nem sokkal halála előtt tért vissza Magyarországra, s 1963. november 26-án meghalt.

BAYER JÓZSEF

Az 1851-ben Baján született neves színháztörténész pontosan 50 évvel ezelőtt halt meg Budapesten. A Magyar Tudományos Akadémia tagja volt. Több mint 40 évig Budapesten tanított. A képzőművészetek történetével is foglalkozott. Nevét könyvkiadói tevékenységével is ismertté tette. Többek között kiadta Katona József munkáit.

ID. ÉBER SÁNDOR

Baja város egyik büszkesége, a fiatalabb Éber Sándor festőművész édesapja. Székely Bertalan tanítványa volt. Elsősorban mint freskófestő vált ismertté. Többek között Hajóson, Nagykanizsán, Baján, Szászváron készített freskókat.

1926-ban a Nemzeti Szalonban, 1925-ben és 1933-ban Baján volt gyűjteményes kiállítása. Emlékkiállítását a Türr István Múzeum rendezte meg Baján, 1964-ben.

1947-ben halt meg Baján, december 15-én.

— AZ 1919-BEN mártír-

Rendeléseik feladásán
figyelmbe vételét, m

árukiad

BÁCS—SZOLNOK MEC
NAGYKERESKEI
KÖZP
KECSKEMÉT,

Értesítjük vá

hogy 5000 Ft-nál kiseb
készpénzzel, vagy elszám
történő kiegyenlítés ese

AGROKE

FELHÍVJUK VÁSÁRLÓIN
hogy telepeinken decembe
leltár miatt zárva tartunk.
Kérjük kedves vevőinket, h
árukat legkésőbb decembe
szíveskedjenek telepeinkről
Ugyancsak a fenti időponti
átvétellel megvásárolt épít
a kiszolgálásra illetékes gy

Heti ajánlatunk:

Ébner id.

Freskóival vett részt a Szegedi Képzőm.Egyesület tárlatán.

Szegedi Uj Nemzedék,935.IV.14.

KATALOG

1.	MOJ OTAC	35×45
2.	MOJA MAJKA	35×45
3.	VRTEŠKA	30×40
4.	IGRA	30×40
5.	VRBAK	40×54
6.	MORIC-DUNAV	40×54
7.	PRALJE	30×40
8.	PLIĆAK	40×54
9.	CSERTA-DUNAV	48×63
10.	KORITO POTOKA ZIMI	48×63
11.	POSLEDNJA SVETLA DANA I	48×63
12.	KRAJ ZIME	48×63
13.	STABLO NAD VODOM	48×63
14.	SAMOĆA	48×63
15.	PROLEĆE	48×63
16.	ZIMA	48×63
17.	POPLAVLJENA ŠUMA	54×74
18.	NESTAJANJE	54×74
19.	ZIMA U KOPPÁNY-U	54×74
20.	VODA OPADA	50×70
21.	PROLEĆE SE JAVLJA	54×74
22.	POSLEDNJA SVETLA DANA	62×74
23.	BRODOGRADITELJ ZIMI	60×80
24.	TIŠINA	60×80
25.	STARO DRVEĆE	60×80
26.	U VEČERNJEM SVETLU	60×80
27.	U GUSTOJ ŠUMI	60×80
28.	PLIĆAK U KOPPÁNY-U	60×80
29.	ŠUMA ZIMI U GEMENCU	60×80
30.	JUTRO U PARI	60×80
31.	JESENJI PEJSAŽ	70×100
32.	ZALEĐENO JEZERO	70×100
33.	BAJSKE RIBARSKE BARKE	62×75
34.	OBALA SE ODRONJAVA	60×70
35.	ŠUMA ZIMI	60×70
36.	OBALA POD SNEGOM	30×46
37.	VEČE I	48×63
38.	MALAT	70×100
39.	MORIC-DUNAV	60×80
40.	OBALA DUNAVA POD SNEGOM	70×100

— SVA DELA SU RAĐENA TEHNIKOM PASTELA

KÉPJEGYZÉK

1.	ÉDESAPÁM	35×45
2.	ÉDESANYÁM	35×45
3.	KÖRHINTA	30×40
4.	KOSÁRTÁNC	30×40
5.	FÜZES MEDER	40×54
6.	MÓRIC — DUNA	40×54
7.	MOSÓ ASSZONYOK	30×40
8.	ZÁTONY	40×54
9.	CSERTA — DUNA	48×63
10.	PATAKMEDER TÉLEN	48×63
11.	BUCSÚZÓ FÉNYEK I.	48×63
12.	TÉLUTÓ	48×63
13.	VIZRE BORULÓ FA	48×63
14.	MAGÁNY	48×63
15.	TAVASZ	48×63
16.	TÉL	48×63
17.	ERDŐ ÁRVIZBEN	54×74
18.	PUSZTULÁS	54×74
19.	TÉL A KOPPÁNYBAN	54×74
20.	APADÁS	50×74
21.	BONTAKOZÓ TAVASZ	54×74
22.	UTOLSÓ FÉNYEK	62×74
23.	HAJÓÉPÍTŐ TÉLEN	60×80
24.	CSEND	60×80
25.	SZAKÁLLAS FÁK	60×80
26.	ESTI FÉNYBEN	60×80
27.	ERDŐ SÜRÜJÉBEN	60×80
28.	GEMENCI ERDŐ TÉLEN	60×80
29.	KOPPÁNYI ZÁTONY	60×80
30.	PÁRÁS REGGEL	60×80
31.	ŐSZI TÁJ	70×100
32.	JEGES TÓ	70×100
33.	BAJAI HALÁSZBÁRKÁK	62×75
34.	SZAKADÓ PART	60×70
35.	ERDŐ TÉLEN	60×70
36.	HAVAS VIZPART	30×46
37.	ESTE I.	48×63
38.	MALÁT	70×100
39.	HAVAS DUNA-PART	70×100
40.	MÓRIC — DUNA	60×80

— A KIÁLLÍTOTT MŰVEK PASZTELL TECHNIKÁVAL KÉSZÜLTEK

salon sombor

2/79

Izdaje — Likovna jesen, Sombor
Oprema — Stjepan Kolar
Tiraž: — 250 primeraka
Štampa — »Prosveta«, Sombor 21. oktobra 27

Eber Šandor ml.

Baja

ÉBER SÁNDOR ml.
slikar (Baja 1909.)

Svoj stvaralački razvojni put ÉBER SÁNDOR ml. započeo je u ateljeu svoga oca ÉBER SÁNDORA starijeg. Tu je imao prilike da se upozna sa raznim likovnim tehnikama i postao je, kako on sam kaže, očev pomoćnik.

Posle mature svoje studije je započeo na Akademiji likovnih umetnosti kao učenik Rudnay Gyule (Rudnai Đule) između 1921. i 1937. godine. Po savetu učitelja on se opredelio za pastel, kao glavno izražajno sredstvo.

1931. godine dodeljena mu je stipendija Collegium Hungaricuma u Rimu što mu je omogućilo da svoje studije nastavlja u Italiji.

U Baji u Gimnaziji Bele III postao je profesor likovnog vaspitanja.

Svoje radove izlaže od 1930. godine. Nastupao je u svim značajnim galerijama i muzejima u Budimpešti, kao i u brojnim gradovima Mađarske. Samostalno je izlagao u Baji — dvanaest puta — u Szekszárdu (Sek sardu), Pečuju, Gemencu, Bácsalmásu (Bačalmašu) i Kalocsi (Kaloči).

U inostranstvu izlagao je u Somboru (1967.); Moitreaux-u (Montreju) 1967. i Simferopolu 1971. i 1976. godine.

Njegovi radovi se nalaze u zbirkama galerijama i muzeja Mađarske i u Nacionalnoj galeriji u Budimpešti.

Njegove freske i reljefi izvedeni su u javnim zgradama i crkvama brojnih gradova Mađarske.

Poslednjih godina posvetio se sređivanju očeve bogate umetničke zaostavštine kao i etnografske zbirke koja čuva oko 500 raritета.

Značajna je njegova pedagoška i organizatorska aktivnost, kao i njegova uloga u javnom životu Baje. Trideset i šest godina bio je nastavnik u srednjim školama Baje i u Pedagoškoj akademiji. Zapažena su njegova predavanja iz oblasti istorije umetnosti i estetike. Organizovao je i vodio radnu grupu bajskih slikara, likovnu koloniju pedagoga. 1953. godine odlikovao je i stekao naziv »Izvanredan poslenik prosvete«.

Na studijskim putovanjima je bio u Italiji, Francuskoj, Sovjetskom Savezu, DR Nemačkoj, SR Nemačkoj, Austriji, Engleskoj, Čehoslovačkoj, Španiji, Grčkoj, Egiptu i Bugarskoj. Član je Udruženja likovnih umetnika Srednje Mađarske i Udruženja likovnih umetnika NR Mađarske.

Nejgova starija ostvarenja — slike iz tridesetih godina — prikazuju ljude sa sela, njihov život, njihov rad i običaje. Posle 1945. naslikao je brojne portrete sa naglaskom na karakteristiku lika; ipak glavni akcenat njegovog životnog dela je na radovima sa motivima njegovog bližeg rodnog kraja; šumarci Dunava, lirski ugođaj čudesnog sveta plavih područja oko reke i između rukavaca Dunava.

Sada, kao sedamdesetogodišnjak i dalje radi i stvara sa jednakim žarom i željom da na svojim slikama ovekoveči i sačuva doživljaje i sećanja na stvari i prirodu koja se menja i polako nestaje.

Izvod iz predgovora Tóth-Pál Zoltána

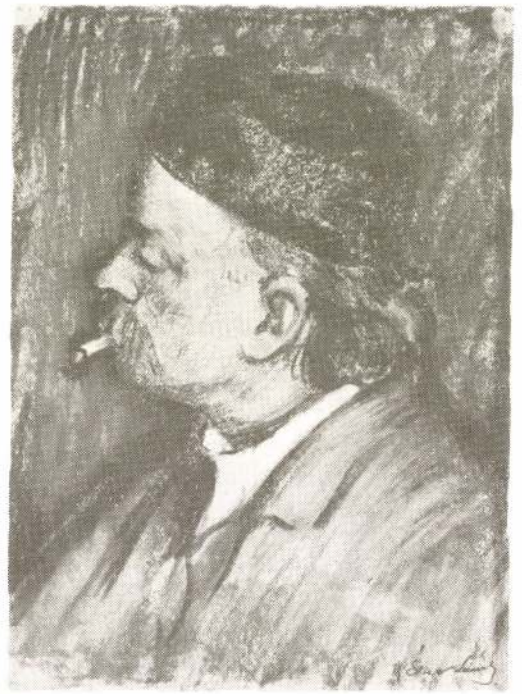

Ifj. ÉBER SÁNDOR festőművész
(Baja, 1909.)

Alkotói pályája édesapja — id. Éber Sándor festőművész — műtermében indul, itt kapja az első indittatást mesterségbeli tudás és művészeti ismeretek terén egyaránt. »Itt nőttem fel kisinasként. Rajzoló-szén égetés, vászonalapozás, freskó-kartonok pauzálása során jutottam magasabb garádicsra: szabadott vakolni freskók alá és egy-egy részletet megfesteni apán tervei nyomán.« (Magamról . . . c. önéletírásából).

Érettségi után a Képzőművészeti Főiskolán — 1927. és 1931. között — Rudnay Gyula tanítványa, a mester ösztönzésére dönt legfőbb eszközé, a pasztell mellett.

1931-ben elnyerte a Római Collégium Hungaricum ösztöndíját, s Olaszországban végzett tanulmányokat.

Itthon a bajai III. Béla Gimnázium rajztanára lesz, sokoldalú pedagógiai és művészi munkát végez.

1930. óta kiállító művész. Budapesten a Műcsarnokban, a Nemzeti Szalonban, a Műteremben, az Ernst Múzeumban és az ország számos városában — Szegeden, Debrecenben, Pécsett, Kecskeméten a Téli-, ill. Szolnokon a Nyári Tárlatokon, Kiskunfélegyházán Esztergomban és másutt — szerepelt. Gyűjteményes kiállítása volt Baján — tizenkét alkalommal —, Szekszárdon, Pécsett, Gemencben, Bácsalmáson és Kalocsán.

Külföldön: Zomborban (1967. Jugoszlávia); Montreaux-ben (1967. Franciaország); és Szimferopolban (1971. és 1976. Szovjetunió) szerepelt. Alkotásait őrzik a Művelődésügyi Minisztérium, Bács-Kiskun-, Baranja-, Szolnok megyék — Baja, Szeged, Pécs és más vidéki városok — múzeumai, képtárai, valamint a budapesti Nemzeti Galéria.

Freskókat, sgraffitókat és dombormüveket is alkotott az ország számos vidéki középületébe, templomába.

A közelmúltban — 1977-ben — restaurálta a hajósi templom 94 m²-es freskóját, 1975-76-ban a bajai Belvárosi templom freskóit és oltárképeit, 1978-ban édesapja, id. Éber Sándor alkotását, a III. Béla Gimnázium történelmi tárgyú freskóját.

Az utóbbi években sok energiát fordított édesapja gazdag művészi hagyatékának, és a több mint félezer darabból álló jelentős ritkaságokat is tartalmazó néprajzi gyűjteményének rendezésére, gondozására. A gyűjtemény számos darabja dél-bácskai, ill. baranyai szláv népművészeti érték.

Jelentős pedagógiai, szervezői tevékenysége, közéleti szerepe is. Harminchat éven át tanított Baja középiskoláiban és a Tanítóképző (ma Főiskola) Intézetben. A felszabadulás utáni évtizedekben esztétikai és művészettörténeti előadásaival vállalt jelentős szerepet a város közművelődésében. Megszervezte és évekig vezette a Bajai Festők Munkacsoportját, a pedagógus művésztelepet. Dolgozott rajz-szakfelügyelőként is. 1953-ban a »Közoktatás Kiváló Dolgozója« címet kapta.

Élmény- és tapasztalatszerzés céljából járt Olasz- és Franciaországban, a Szovjetunióban, az NDK-ban, az NSZK-ban, Ausztriában, Angliában, Csehszlovákiában, Spanyol- és Görögországban, Egyiptomban és Bulgáriában. Tagja a Képzőművészek Szövetsége Közép-Magyarországi Szervezetének és a Magyar Népköztársaság Művészeti Alapjának.

Korábbi alkotásai — főként a harmincas években festettek — a falusi nép élet- és munkakörülményeit, szokásait örökítették meg figurális kompozíciókban. 1945 után számos karakteres portrét is festett, életmüvészetének azonban a közelebbi szülőföld, a Duna-táj ártéri erdőinek, csodálatos vadvizeinek lírai hangulatú témavilága adja.

Most — hetvenedik életévében — is lankadatlan kedvvel, elkötelezett szándékkal alkott, hogy képeire mentse át a lassan-lassan már eltünőben vagy átalakulóban lévő tárgyi és természeti emlékeket.

»Szakállas fák, vadvizek, tükröződő felhők . . . Nem szük világ ez? Itt nőttem fel. Messze csavargásokból hazaérkeztem — érzem — mikor a gemenci erdők tisztelegnek az út mellett. A zöldár vagy korhadó őszi lomb fanyar illata fogad, békák kórusa kísér. Barátaim: az öreg halászok még teregetik a kenderitőhálót. Szép vonalú ladikjaik suhanását már motorcsónak berregése váltja fel. Szeremlei sulykoló asszonyok formás lábát mind ritkábban tükrözik a vizek. Az ősi vízimalmokat már csak régi képeim idézik. A Vöröshíd ívét ledöntötte a jegesár. Faragott, büszkenyakú halászbárkák sorából csak egyet ringat már a Sugovica. Sietnem kell. Szabályozzák a Dunát. Nem nőnek új kristály-homokú zátonyok, ritkán pihen meg rajtuk a vízimadár . . .«

(Részlet a szerző önvallomásából)

Tóth-Pál Zoltán

ifj. Éber Sándor

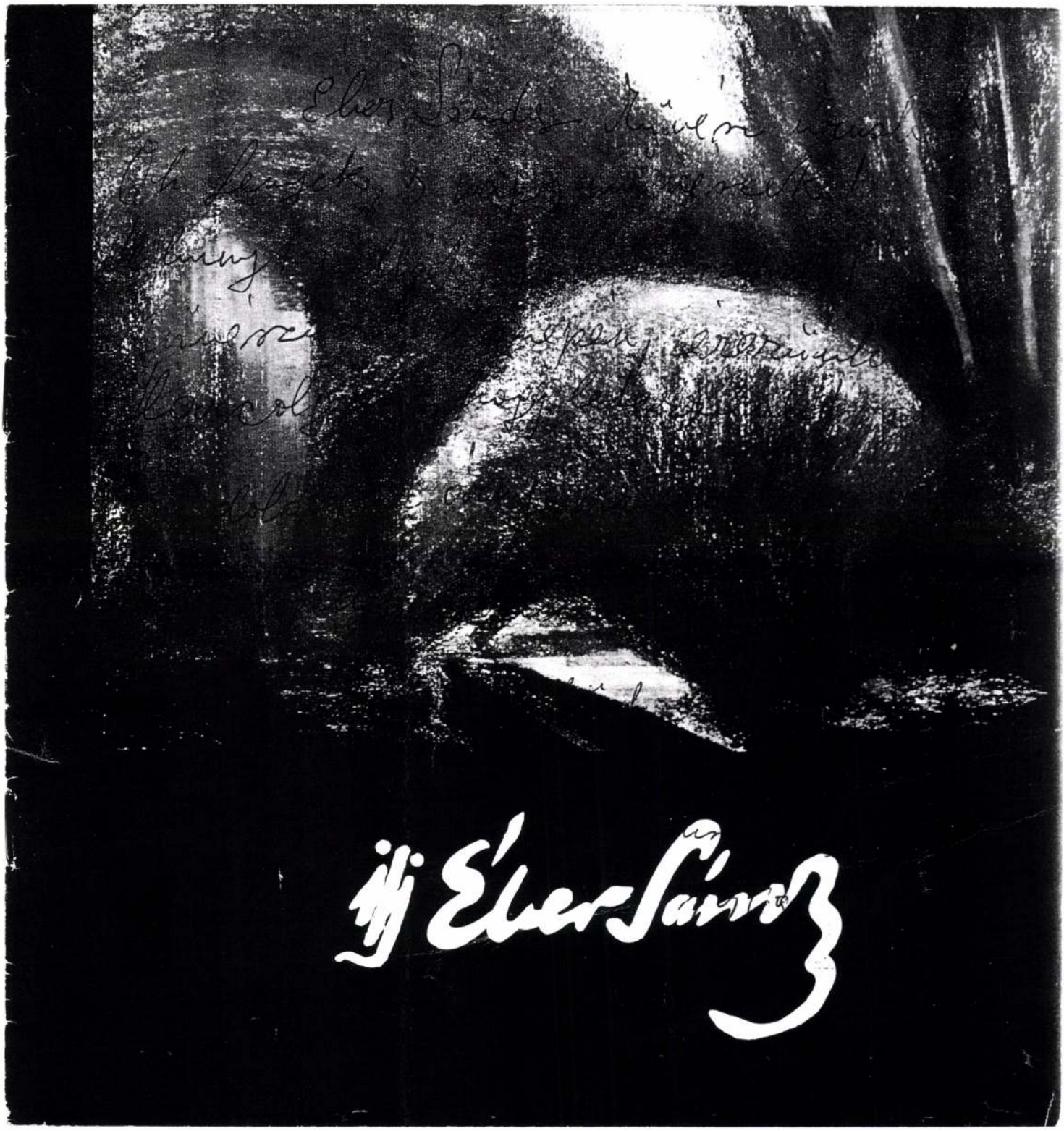

TÜRR ISTVÁN MÚZEUM BAJA

IFJ. ÉBER SÁNDOR

KÉPKIÁLLÍTÁSA

1969. OKTÓBER * MÚZEUMI HÓNAP

A kiállítás anyagát
a Képzőművészeti Lektorátus
alábbi zsüribizottsága
válogatta:

BARANYÓ SÁNDOR
GÁBOR ESZTER
MOLDOVÁN ISTVÁN
SZURCSIK JÁNOS

Rendezte:
DR. LÁNCZ SÁNDOR

Megnyitja:
MAJOR MÁTÉ

A művész munkásságát ismerteti:
DR. BODNÁR ÉVA

Fényképezte:
BÉRCZI LÁSZLÓ

Készítette:
69-4930 Pécsi Szikra Nyomda
F. v.: Melles Rezső
F. k.: Dr. Solymos Ede

Szakállas fák, vadvizek, tükröződő felhők...

Nem szűk világ ez?

Itt nőttem fel. Messze csavargásokból hazaérkeztem – érzem – mikor a gemenci erdők tisztelegnek az út mellett. A zöldár, vagy korhadó őszi lomb fanyar illata fogad, békák kórusa kísér.

Barátaim: az öreg halászok még teregetik a keritőhálót. Szép vonalú ladikjaik suhanását már motorcsónak berregése váltja fel. Szeremlei súlykoló asszonyok formás lábát mind ritkábban tükrözik a vizek. Az ősi vízimalmokat már csak régi képeim idézik. A Vöröshíd ívét ledöntötte a jegesár. Faragott, büszke-nyakú halászbárkák sorából csak egyet ringat már a Sugovica.

Sietnem kell. Szabályozzák a Dunát. Nem nőnek új kristály-homokú zátonyok, ritkán pihen meg rajtuk a vízimadár. Móricduna, Cserta, Káposztás, Simonduna mesehangulatú morotváit feltölti az iszap, betelepíti az erdész. Koppány és Báta tarajos vonalú partját biztonságossá kövezik a „vizesek". Vízmosta partok ritkábban szakadoznak. Régi cserepeket, római pénzt nem keresgélünk a szekcsői hegy tövében.

A diadalmas ember átformálja, hasznosítja az érintetlen világot. Sietnem kell! Jég-borotválta erdők, vízmosta gyökerek, korhadt tőből sarjadó új vörös hajtások, kék-fekete vadvizek világa vár, hogy arcképét megfessem. Érzem ezt oly izgalmasnak, mint egy önarckép sorozatot, helytörténeti kutatást, vagy a vadak rezervátumi védelmét.

Mesevilág, romantika a kibernetika korában? Mosolyogsz?

Nem sietsz te is hétvégén a csendbe a munkapad vagy íróasztal mellől? Csak halas zsákmányért kuporogsz hajnaltól estig a horgászbot mellett? Lélegzet-fojtva nem figyeled-e a játszadozó csikos vadmalacokat, hallgatod a szarvasbőgést, gyönyörködsz a halászó gém szépívű szárnycsapásaiban? Megújít a csend, a színek, fények világa, hogy friss lendülettel kezdhessed a munkát.

Természet, líra?

A régi meséket nem olvasod-e újra, kutatod a népdalt, halászok – molnárok dalait. Csak azért, mert régi, vagy az ember és természet örök kapcsolatáról vallanak igazul, szépen?

Keresem a képi kifejezést, formálom az anyagot, hogy őszintén és festői kvalitással szóljak én is az élményről és magamról.

Pasztell?

Apámnak gyúrtam színeskrétákat gyermekkoromban. Megszerettem. „Fiam, ez a maga szerszáma, tartson ki mellette" – hallottam húsz éves koromban mesteremtől, Rudnay Gyulától. Több százados francia pasztellek változatlan frissessége erősítette e szerszám becsületét bennem. Bátorított Nagy István atyai barátsága és példája: merte pasztellre bízni életművét ő is, Rippl Rónay is.

Ha fal adódik, kifényesítem édesapám freskóvakolókanalát, s graffito-kaparó szerszámait. Olykor előveszem a száradó palettát, kopott ecseteit új olajjal itatom.

A szándék és eredmény elbírálását Önökre bízza

a festő

KATALÓGUS

HOLTDUNA
p. p. 70x100 cm

NAGY ISTVÁN ARCKÉPE
p. p. 70x60 cm

VÍZÜGYI KIKÖTŐ
p. p. 70x100 cm

ÁRVIZES ERDŐ
p. p. 60x80 cm

SZAKÁLLAS FÁK
p. p. 60x80 cm

TÓPART
p. p. 60x80 cm

FALUVÉGE
p. p. 70x100 cm

BOKROS TÁJ
p. p. 60x80 cm

HAVAS SUGOVICA
p. p. 70x100 cm

VÉNDUNA SARKA TÉLEN
p. p. 70x100 cm

KÖDÖS UDVAR
p. p. 60x80 cm

FÁCSKÁK
p. p. 29x39 cm

ZÁTONY
p. p. 48x63 cm

HOLDAS ESTE
p. p. 41x59 cm

ŐSZI TÁJ
p. p. 70x100 cm

MÓRICDUNA
p. p. 48x63 cm

ÖNARCKEP
o. f. 52x37 cm

APÁM
p. p. 48x34 cm

ASZTALOS
p. p. 40x50 cm

ÉDESANYÁM (DÉDIKE)
p. p. 68x72 cm

FÁK JEGES VÍZBEN
p. p. 60x80 cm

ÁRVÍZBEN
p. p. 60x80 cm

DOMBOS TÁJ TÉLEN
p. p. 60x80 cm

VADVIZEK
p. p. 60x80 cm

FÁK TAVASZI FÉNYBEN
p. p. 80x60 cm

KOMPOZÍCIÓ I.
p. p. 80x60 cm

CSEND
p. p. 60x80 cm

ESTE A MÓRICKANYARBAN
p. p. 70x100 cm

ÁRVÍZBEN
p. p. 70x100 cm

CSATORNA
p. p. 70x100 cm

ESTE
p. p. 48x63 cm

HAVAS DUNAPART
p. p. 70x100 cm

JÉGTÁBLÁS FOLYÓ
p. p. 60x80 cm

FOLYÓKANYAR
p. p. 70x100 cm

SUGOVICA-HÍD
p. p. 60x80 cm

ESTI DUNAPART
p. p. 63x48 cm

FÜZEK
p. p. 63x48 cm

ERDŐSZÉLE
p. p. 48x63 cm

Rövidítések:
p. p. = pasztell, papír
f. o. = olaj, fa

ÉDESANYÁM

FÜZES

ZÁTONY

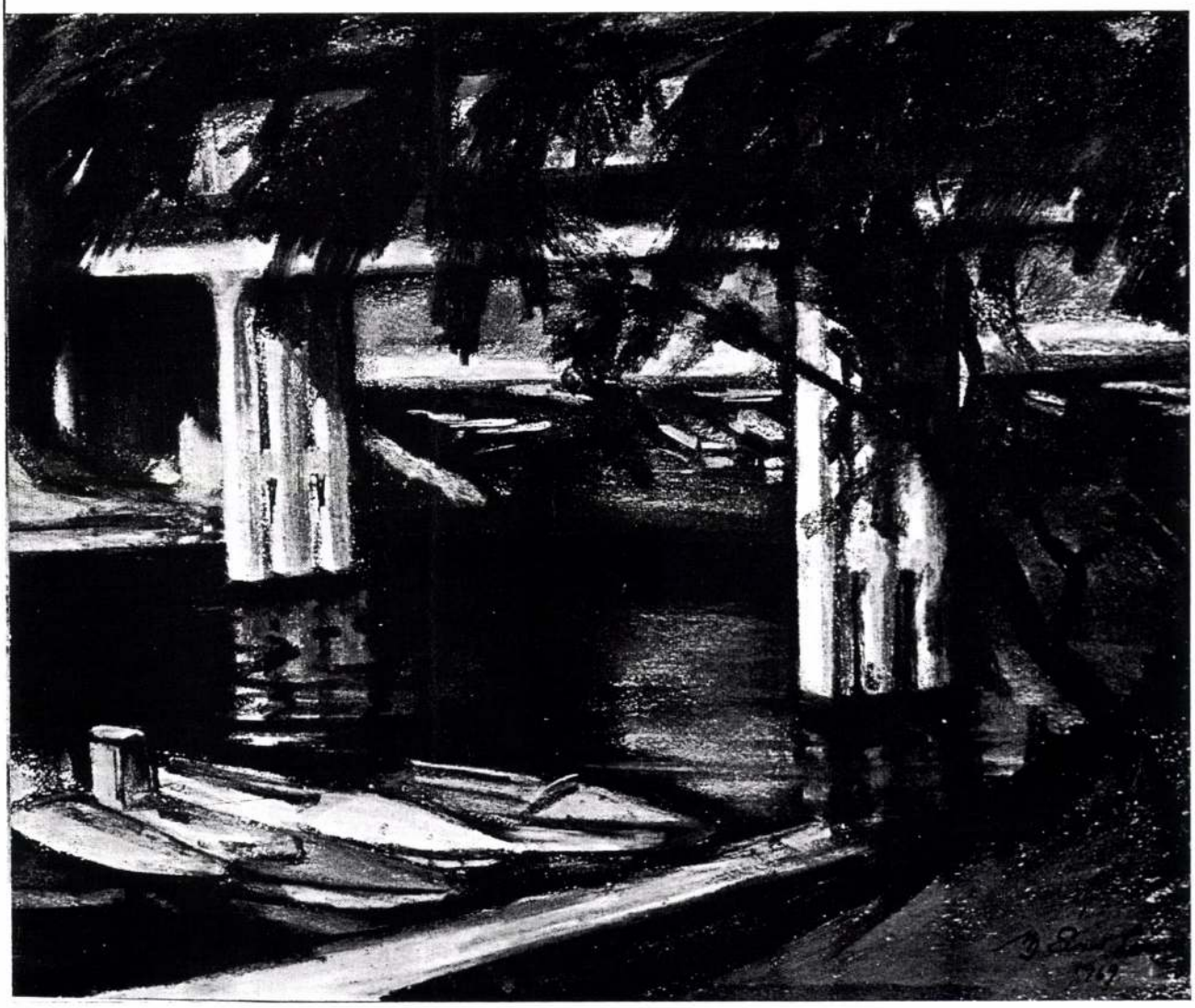

SUGOVICA HÍD

ÖNARCKÉP

FÜZE

Tavasz

Mátrai havas táj

Címlapon: Mosó asszonyok

400 81252 Szekszárdi Ny.

Ifj. ÉBER SÁNDOR

FESTŐMŰVÉSZ

KIÁLLÍTÁSA

FEBRUÁR 22 – MÁRCIUS 17-IG

SZEKSZÁRD

Iszapos fatörzsek

Este

A Babits Mihály Megyei Művelődési Központ
tisztelettel meghívja

Ifj. ÉBER SÁNDOR

festőművész

KIÁLLÍTÁSÁRA

a művelődési központ kiállítótermébe

Megnyitó:
1981. február 22-én, vasárnap 11 órakor

Megnyitja:
Dr. NEDÓK PÁL,
a városi tanács elnöke

Közreműködik:
a SZEKSZÁRDI FÚVÓSÖTÖS

A kiállítás megtekinthető február 22-től március 17-ig
naponta 10–18 óráig

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 61
Telefon: 337-748, 340-726

PETŐFI NÉPE
1978 JUN 11

Id. Éber Sándor,
pedagógus-festőművész

1021

MŰVELŐDÉS

Száz éve született id. Éber Sándor

Sok emberrel beszéltem, aki fájlalta, hogy nem ismerhette őt személyesen; és még több emberrel válthattam szót arról, hogy ki volt, mi volt, és hogyan, miként élt tiszteletet ébresztő, hosszú esztendeiben a művésztanár, id. Éber Sándor festőművész, a freskó műfajának ma is gyakran emlegetett mestere, a képzőművészeti pedagógia ritka képességű alakja. A napokban volt a születésnapja: száz évvel ezelőtt született a dunántúli Ráckeresztúron, s immár három évtizede elmúlt, hogy eltávozott barátai, rokonai, tisztelői köréből.

Lexikonok őrzik a nevét, tanulmányok méltatják alkotó tevékenységét, tanítványok és hívek sokasága eleveníti fel gyakorta az emlékét, és művek, alkotások hirdetik még ma is: a Bajához szoros szálakkal kötődő művész-pedagógus nem élt hiába; éveinek múlásával egyre nőtt tekintélye és az iránta megnyilvánuló szeretet, megbecsülés. A Sugovica-parti város fiai — bizonyára még nagyon sokáig — híven őrzik és ápolják nevét, emlékét. Mert Baja egyik értékes büszkesége, kiválósága ő.

● Id. Éber Sándor önarcképe.

Szekszárdon és Pécsett tanult, majd a fővárosban: a Mintarajziskola növendékeként készült műszaki-alkotói pályájára, mint Székely Bertalan egyik leghűségesebb, mindenkor szorgalmas tanítványa. Azután Kiskunfélegyházán, majd Sárospatakon dolgozott, mint rajztanár. Művészete viszonylag későn bontakozott ki igazán; vagyis nem amolyan „csodagyerek" volt ő, hanem a szorgalom és becsületesen végzett, kitartó munka — és a kísérletezésre alapozott alkotó tevékenység — mintája, példája. Ám amikor mint freskófestő egyre ismertebb, népszerűbb lett munkája során, tekintélye, s szakmai becsülete rohamosan nőtt, erősödött.

Külföldi — nyugat-európai — tanulmányútjai és olaszországi ösztöndíjas évei sokban hozzájárultak ahhoz, hogy fokozatosan magára találjon, s hogy alkotói elképzeléseit határozottabban meg tudja valósítani. A Nemzeti Szalon által rendezett bajai, majd fővárosi tárlata még inkább rá irányította a figyelmet, s további lendületet adott művészetének kibontakoztatásához.

Közben — 1902-től kezdve. évtizedeken át — Baján tanított a képzőben, és nem elégedett meg a „hétköznapi" munka végzésével, hanem kísérletezett mint művész és mint pedagógus egyaránt. Többek között országos tanmenetet írt a rajztanítás korszerűsítése céljából, és mint népművelő a város zenei életének felvirágoztatásán fáradozott. A műterme és lakása Baja egyik igazi szellemi központja volt, ahol sok más kiváló személyiség, átlagon felüli alkotó mellett Tornyai János, festészetünk klasszikusa is sokszor megfordult. A művész fia — az ugyancsak festő ifjú Éber Sándor — szeretettel őrzi az ezzel kapcsolatos emlékeket, a gazdag hagyatékot.

Amikor az idős művész, mint Baja tiszteletnek örvendő polgára 1947-ben eltávozott az élők sorából, művészeti életünk másik klasszikusa, Rudnay Gyula búcsúztatta őt a sírjánál.

V. M.

AUTÓ-MOTOR

Gumijavítás – szükségből

A legtöbb „úrvezető" hozzá van szokva, hogy defekt esetén végrehajtja a kerékcserét, majd a legközelebbi gumijavítóval, kijavíttatja a hibát. Ám bárkivel előfordulhat — különösen nagyobb autóstúrán —, hogy saját magának kell elvégeznie a defektszerelést és a gumiragasztást. Ehhez mindenekelőtt az kell, hogy legyen a csomagtartóban két szerelővas, egy kalapács, pumpa, feszmérő, valamint hideg vagy meleg gumijavító készlet. Ha a ragasztásos javításhoz nem is, a kerékszereléshez mindenképpen értenie kell annak, aki csak a tartalék tömlő behelyezését akarja elvégezni.

A defektes kereket szereljük le és fektessük magunk elé a földre. A szelepházból csavarjuk ki a tűt és engedjük le a levegőt, majd a köpeny peremét körben és mindkét oldalon nyomjuk a keréktárcsa mélyágyába. A szeleptől jobbra és balra mintegy 15 cm távolságban a kerékpánt és a perem közé behelyezett szerelővasakkal a peremet emeljük át a pánton, miközben lábunkkal a szeleppel szembeni köpenyrészt lenyomjuk. Ezután az egyik szerelővasat a kiemelt peremrész alá helyezzük és lábunkkal leszorítjuk. A másik szerelővassal, kisebb fogásokkal a pánt szélén a peremet körben átemeljük. A szeleppel szemközti oldalon a szerelővasat a köpeny mindkét pereme alatt átdugjuk, majd egy feszítő mozdulattal a peremet a kerékpánt másik szélén is átemeljük.

A sérült tömlőt a lyuk környékén a salleres doboz fedelével átdörzsöljük. A sallert folttal lefelé fordítva a lyukra helyezzük és leszorítjuk, majd a gyújtófejet a dörzsszalaggal begyújtjuk. A gumifolt felületét védő celofánt természetesen előzőleg el el kell távolítani.

Mielőtt a megjavított tömlőt visszahelyeznénk, végigsimítjuk a köpeny belső felületét, nem maradt-e benn a defektet okozó szeg, vagy egyéb tárgy. A tömlő visszahelyezését a szelepnél kezdjük. A szeleplyukon átdugjuk, s a köpeny alsó peremének a szelep felé eső részét a kerékpánt mélyágyába nyomjuk. Ezáltal az alsó perem másik része könnyedén átcsúszik a kerékpánton. A felső perem átemelését a szeleppel szemben kezdjük meg, és innen kiindulva, a szelep irányába haladva, kisebb fogásokkal segítjük át a peremet (szerelővassal és kalapáccsal) a pánt szélén. Amikor már a szeleppel szemben beugrott a perem, mindkét lábunkkal ráállunk a köpenyre, és kalapáccsal ütögetve, illetve taposással kényszerítjük a köpeny peremét, hogy behúzódjék a mélyágyba. Közben ellenőrizzük, hogy az ütések nyomán jól fekszik-e. Körbe ütögetjük az egész köpenyt, hogy a tömlő a helyére találjon. Győződjünk meg arról, hogy a szelepzár függőlegesen áll-e, és csak lassan fújjuk fel a tömlőt. Ezután eresszük ki egészen a levegőt, hogy a köpenyben a tömlő megfelelően elhelyezkedhessen, majd véglegesen fújjuk fel ismét, ezúttal már a szükséges légnyomásra. Akkor a szelepsapka hornyába illesztett végződésű szeleptűt gyorsan csavarjuk be. Mielőtt a gumibetétes szelepsapkát a helyére csavarnánk, kissé benyálazott ujjal érdemes ellenőrizni a szelepnyílást: ha buborék képződik, a szeleptűt nem csavartuk be eléggé, esetleg a sérült szeleptűt ki is kell cserélnünk. És ezzel immár befejezettnek is tekinthetjük a gumiszerelést.

Ma már egyre több autót látnak el tömlő nélküli gumival. Ezeknél a defekt javítása természetesen másként történik. A kisebb hibákat, szegbefúródásokat bárki könnyen kijavíthatja a szaküzletekben beszerezhető, a tömlő nélküli gumikhoz készített ragasztókészlettel. A használati utasítás, rajzzal is illusztrálva, mindegyik csomagon megtalálható. A tömlő nélküli guminak a keréktárcsáról való levételét senkinek sem ajánljuk, ez a munka még a gumiszerelő műhelyben is gondot jelent.

B. I.

Óvatosabban az országúton

+ 1947 dec. 18. Bajáu

Éber Sándor, festő; szül. 1878 jún. 6-án Ráczkeresztúron (Fejér megye). Középiskolai tanulmányait Pécsett végezte. 1896-ban a mintarajziskola és rajztanárképzőbe lépett, ahol négy évig Székely Bertalan tanítványa volt. 1900-ban tanári oklevelet szerzett s még ugyanez évben Félegyházán, 1901-ben pedig Jánospatakon tanított. 1902 óta a bajai tanítóképzőintézet rajztanára. Első nagyobb freskóját, a Művészi nevelés allegoriáját 1904-ben festette a bajai állami tanítóképző rajztermében. 1905-ben ugyanide készítette az Ambitio cz. falképtervét, mely 12 méter hosszú karton az ifjúság küzdelmes pályáját allegorizálja. 1907-ben festette a katymári (Bács-Bodrog m.) Vodica-kápolna mennyezetén Mária mennybemenetelét, s ugyanez évben Árpádházi szent Margit cz. falképvázlattal részt vett a Fraknói-ösztöndíj pályázaton. Azt a díszoklevelet, amelyet Baja város 1907-ben Thaly Kálmánnak készíttetett, szintén E. festette. Tanári működésének elismeréseül a kultuszminiszter 1908-ban kiküldötte Londonba a III-ik nemzetközi rajztanári kongresszusra s az ezzel kapcsolatos rajzkiállításon a magyar tanítóképzők rajzait E. növendékeinek munkái képviselték, amelyeket aranyéremmel és oklevéllel tüntettek ki. Londoni útja alkalmával három hónapig Münchenben, Amsterdamban, Haarlemben, Hágában, Antwerpenben, Brüsszelben és Párisban tisztán művészi szemlélődésben élt. 1909-ben elnyerte a római Anima intézet kezelésében levő Hunyady-ösztöndíjat s ezzel egy évet Olaszországban, főleg Rómában, Firenzében és Monte Cassinoban töltött. Jézus az emmausi két tanítványnyal cz. freskóját 1910-ben készítette a bajai cziszterciták rendházának társalgójában, 1911-ben pedig a lánycsóki (Baranya megye) templomban festett két freskót. 1912 nyarán Drezdában járt, 1913 nyarán pedig Szászváron (Baranya megye) négy nagyobb falfestményt készített. E. kiállításokra alig dolgozik, s főleg az egyházi festés és kompozicziő az, amivel legszívesebben foglalkozik.

Magyar Iparművészet. 1906. 138. l. — *Nemzeti Szalon Almanach.* Budapest, 1912. 164. l. — *Platz Bonifác dr.:* Egy magyar freskóművész. *Budapesti Hirlap.* 1911 aug. 27. — *Pécsi Napló.* 1913 szept. 16. sz. (Templomszentelés Szászváron.) és a művész közlése nyomán.

Éber Sándor

l.

Jaj Bold Marg. a mno-ben

Szépmüvèszet

1942. 28/1. l.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Rothermere-utca 12. III. 2.

i/j. Éber Sándor

Rudnay tanilvány volt a képz. Főis 1. n. A bajai mus. őrzi édesapjáról rendelt arcrepet. Apja elpusult „Emmauni tanilvány" c. pesrőját elevenili fel a belvárosi templ. -be. 1932. -ben bajai Kiall. 1947. „Három Éber" erdőtte Kiall. szerepel. [illegible]
Miszolczy Ferenc, Baja képzőművészete XX, n-ban. Kézirat. M.D.K. -C-H-599/2

Ébor Sándor

145

145. GYŐRI JÁNOS SZŰRSZABÓ-MESTER MŰHELYÉBŐL. LOSONC (NÓGRÁD).

146

146. ENGLERT BÉLA SZŰRSZABÓ RAJZAIBÓL.

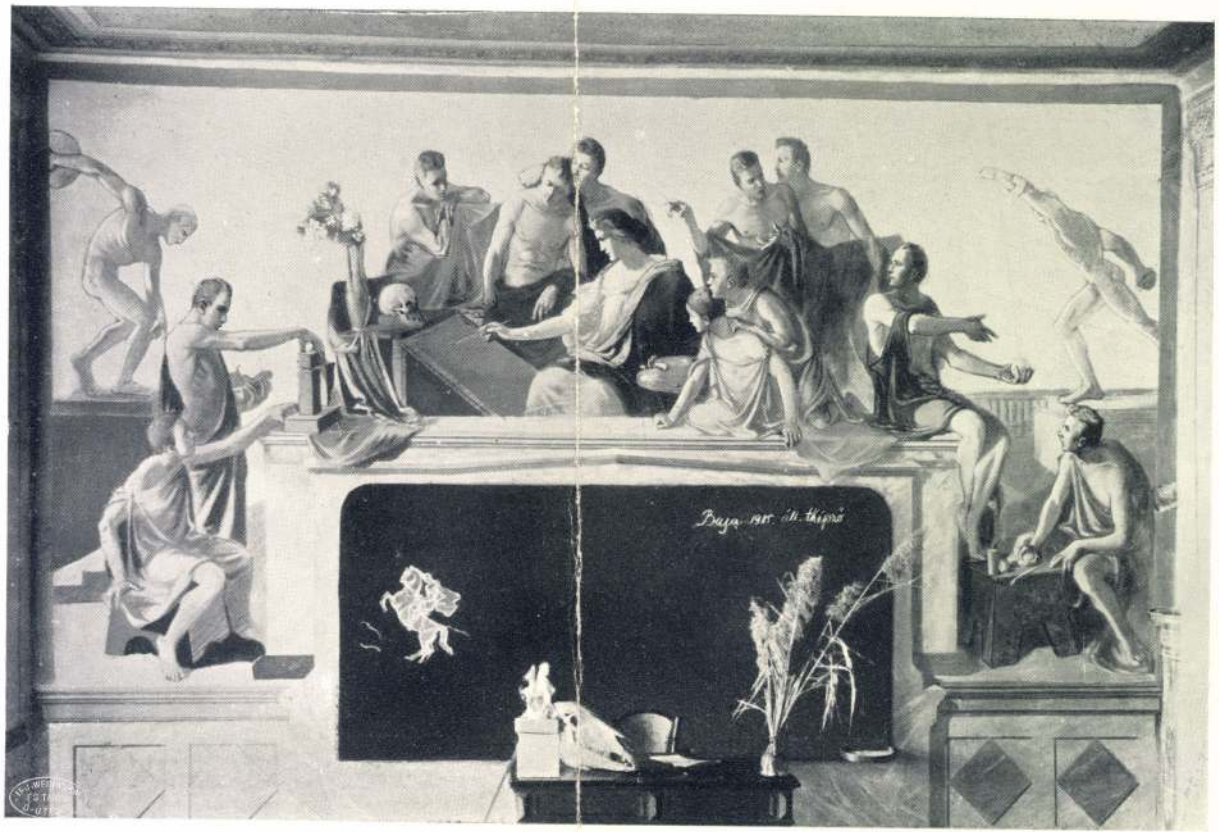

149. A BAJAI ÁLL. TANÍTÓKÉPZŐ INTÉZET RAJZTERMÉNEK FALIKÉPE. ÉBER SÁNDORTÓL.

Tanulmány. Éber Sándor freskója a Nemzeti Szalon kiállításán. A nagy díj nyertese

ha elmondja neki Kristina Björck históriáját s kikéri tanácsát a felől, hogy elfogadja-e Kristina meghivását?

Minthogy négyszemközt akart beszélni apósával, a gyárba hajtatott.

Az öreg gyengéden fogadta menyét. Nagyon szerette Helént.

— Nem, nekem sincs hírem Alex felől — mondotta s eltitkolni igyekezett aggodalmát. — De azért ne nyugtalankodj. Nyilván póstazárlat van azon a frontszakaszon.

— A várakozás felőrli az idegeimet.

— Türelmeseknek kell lennünk, gyermekem.

— Négy évig mindig csak türelmesnek lenni: egy kicsit sok a türelemből, apám.

Az öreg bánatosan mosolygott.

— Sok. De az ember kibírja. Az ember, úgy látszik, mindent kibír.

Később megkérdezte:

— Meglátogatod ma anyát?

— Ma nem.

— Arra kérlek, ha meglátogatnád, akkor se tégy említést neki aggodalmainkról. Anya tudniillik, nem tudja, hogy Alexet a francia frontra vezényelték.

— Szóval sem fogom említeni, apám.

S belekezdett, habozás s elfogultság nélkül, a Kristina Björck históriájának elmondásába.

Az öreg el volt tőle ragadtatva.

— Kitünő gondolat, gyermekem. Nagyon jót fog tenni neked az a néhány heti pihenés. Bizony rád is fér. Utazz el okvetetlenül.

— Azt hiszed, Alexnek nem lesz kifogása ellene?

— Tudom, hogy nem lesz. Örülni fog, hogy, egy időre legalább, elkerülsz Berlinből. Mert bizonyára ő is észrevette, hogy rossz színben vagy, gyermekem. Le kell sülnöd. Pirospozsgásra kell, hogy süsse arcodat a skandináv nap.

Az öreg végtelen jósága nyomasztóan hatott az asszonyra.

— De azért bevárom Alex válaszát.

— Nincs szükség rá, hogy bevárjad. Utazz el az én felelősségemre. Ha átadod nekem az okmányaidat, gondoskodom az útleveledről.

Felugrott s megölelte az apósát.

— Meg sem tudom köszönni ezt a te nagy jóságodat, apám.

— Örülök, hogy segítségedre lehetek. Ne feledd: hat darab fénykép szükséges az útlevélhez. Hat! Hadd éljenek a fényképészek is.

Nehéz szívvel és rossz lelkiismerettel hagyta el Helén a gyárat.

Azt érezte, hogy sorsának irányítása kihullt kezéből. Azt érezte, hogy a végzet forgószele felkapta őt s ismeretlen messzeség felé repíti, akárcsak egy hervadt falevelet. Amit tesz: azt akarat nélkül, sőt, akarata ellenére teszi, egy meg nem fékezhető, szilaj erő parancsára.

Belépett az egyik nagy áruházba, hogy az útlevélhez szükséges fényképeket megrendelje.

Amikor a gép elé állt, arca görcsösen megmerevedett. A fényképésznő rászólt:

— Barátságos arcot kérek. Tessék mosolyogni.

Uj Idők 1928. jan. 22. 4. n. Dhép

Lenyelte feltóduló, keserű könnyeit s megkísérelte, hogy engedelmeskedjék a felszólításnak.

Mosolygott.

A fényképésznő megilletődve nézte:

— Olyan ez a mosolygó arc, mintha sírna — gondolta miközben megnyomta a gummi gömböt.

7.

Végre írt.

„Jól vagyok. Szíves üdvözlet. Alex."

Ezt írta. Szót sem többet. S a címét nem közölte.

A levelezőlap, hat nappal kelte után érkezett meg az öreg Besselhez, aki egy óráig jókedvű volt tőle és könnyebben lélekzett.

Helénnek még ennyit sem írt.

Az asszony egyre várt, de hiába várt. Egyik napról a másikra halasztotta az elutazását, bár az útlevele s a vizum már rendben volt. Nem tudta rászánni magát arra, hogy az utolsó lépést is megtegye. Az utolsót, a döntőt, a visszavonhatatlant.

De levél csak nem jött.

Alex szótlansága felháborította. Dacos lett.

Bizonyosan azért nem ír — gondolta —, mert közömbös vagyok a számára. Sőt. Talán még meg is vet. Ostoba voltam szörnyen, hogy éjszakákon át nem aludtam miatta, hogy szívdobogva vártam tőle a megváltó szót, amely eltérítsen tervemtől, visszatartson s kiragadjon abból a forgószélből, amelybe kerültem. És én még kiméletes akartam lenni hozzá! Fel akartam áldozni miatta a boldogságomat. Le akartam mondani a fiatalságomról! Nevetséges. Ostoba voltam. S ostobaságomért ez a hála. Még egy levelezőlapra sem tart érdemesnek.

Ezt gondolta, miközben visszaadta apósának a tábori lapot, amelyet az öreg Bessel úgy tett el, mint valami ereklyét.

— Ma ismét fogok tudni aludni — mondta az öreg s a kezét dörzsölte.

— Egészséges. Nincs semmi baja. Ez a fő — állapította meg Helén. — Csak azt sajnálom, hogy nem közli a címét. Így nem írhatok neki, nem kérhetem ki a beleegyezését s mire kikérhetném, alighanem lejár a kiutazási engedélyem.

A hangja hűvös volt és bosszús.

— Arról szó sem lehet, hogy ne utazzál el — jelentette ki az öregúr. — Most már hírt is kaptunk tőle: nincs akadálya annak, hogy megvalósítsd a tervünket. Majd ha közli a címét, utánaküldöm a leveledet. S mire válaszol reá, te már alighanem haza is érkeztél. Mert hiszen, ugy-e, csak három hétre akarsz elutazni?

— Három hétre, apám.

— Akkor hát ne késlekedj tovább. Inkább holnap indulj, mint holnapután.

— Ha beleegyezel, valóban el fogok utazni. Az idegeim nagyon leromlottak. Jót fog tenni nekik, ha elkerülök megszokott környezetemből.

Már nem hadakozott sorsa ellen. Megadta magát.

Valami nagy keserűség vett rajta erőt. Már ettől az utazástól sem várt semmi jót, bár eddig örömmel, vágyakozva, boldogan gondolt rá. Most terhes és felesleges vállalkozásnak érezte. S ebben a döntő pillanatban Thorsten Gleerup éppoly közömbös volt a számára, mint Alex Bessel. Ha mégis rászánta magát, hogy elutazzék, azért tette, hogy bebizonyítsa önmagának, hogy keresztül tudja vinni akaratát s nem fél a szabadságtól.

— Mikor utazol, gyermekem?

— Holnapután.

— Kikisérlek a pályaudvarra.

— De ezt már igazán nem fogadhatom el tőled, apám.

— Ahogy gondolod...

Helén felemelkedett ültéből s mégegyszer, utoljára szemügyre vette a szobát, mintha képét be akarná vésni emlékezetébe.

Azután apósához lépett és megcsókolta.

— Isten veled, apám.

Az öreg meg volt hatva s oly sokáig tartotta átölelve menyét, hogy Helén már terhesnek érezte.

— Szerencsés utat. S kipihenten jöjj haza. A címed?

— Falsterbo. Gyógyszálló.

Az ajtóhoz lépett.

Az öreg utána szólt:

— Még valamit! Restellem, hogy milyen feledékeny vagyok. Azt akartam mondani, hogy ha az a pénzt, amit magaddal vihetsz, elfogyna, fordulj a malmői bankhoz. Már intézkedtem, hogy annyi pénzt folyósítsanak számodra, amennyire szükséged lehet

— Nem... ezt a jóságot nem érdemlem meg — felelte elfulladó hanggal az asszony.

— A bankot úgy hívják, hogy Skandinaviska Kredit-Aktiebolog. El fogod felejteni. Várj, majd mindjárt felírom. Így. És most, gyermekem, Isten veled.

A fiatal asszony megcsókolta apósa kezét és sietve elhagyta a szobát.

Én vagyok a világnak megvetésre legméltóbb teremtménye — gondolta kegyetlen önkínzással, miközben, a gyárból jövet, irány és cél nélkül bolyongott a forró utcákon. — És ráadásul még őrült is vagyok. Ha lehetne, lefujnám az egész utazást. Mit is keressek Svédországban? A tenger nem érdekel. Semmi sem érdekel. Ó, bárcsak halott lennék és nem kellene tudnom sem Thorstenről, sem Alexről, sem harcról, sem hazugságról semmit sem.

Elfáradt és lassan-lassan megnyugodott.

Összeszedte minden lelki erejét, felkereste az anyósát s búcsút vett tőle is.

Azután egy postahivatalból telefonon felhívta Thorsten Gleerupot.

— Holnapután utazunk — mondotta, anélkül, hogy köszöntötte volna a férfit, vagy magyarázattal szolgált volna.

A férfi szózuhataggal válaszolt. Helén mitsem értett az áradozó és rajongó mondatokból, csak annyit, hogy hol várjon reá Thorsten?

— A vonat indulása előtt egy órával a stettini pályaudvaron leszek — mondotta Helén.

Ezután következett a legkeservesebb: Mielentz néni.

Remegett ettől a találkozástól, amely szinte teljesíthetetlen feladat elé állította idegeit. Bizonyos, hogy ha a színtiszta igazságot mondaná is, Dóra néni akkor is azt hinné, hogy gyalázatosan hazudik.

Mielentz néni, szokása szerint az ablaknál ült s az ujságokat tanulmányozta. Miután üdvözölték egymást, a harctéri jelentésekre mutatott:

— Sehogyan sem tetszik nekem ez a dolog — mondotta. — Nagy baj lehet a marnei fronton. Az egyik pontot „még tartjuk". A másikról „sikerült kinyomulni". Vitte volna el az ördög, aki a háborut kitalálta. Hát a férjedről mi hír van?

— Írt. Egészséges, — felelte a fiatalasszony és rögtön elutazására terelte a szót. Bevallotta, hogy amit férje szüleinek Kristina Björckről mondott, hazugság s azt is bevallotta, hogy Thorsten Gleerup társaságában utazik.

Az öreg hölgy gúnyosan mosolygott.

Éber Sándor

Született 1878-ban Ráckeresztúron. 1900-ban Budapesten rajztanári oklevelet nyert. 4 éven át Székely Bertalan tanítványa volt. 1906-ban mint bajai tanitóképző intézeti tanár megfestette a „Művészi nevelés allegoriája" c. 14 alakos falképet az intézet rajztermében. 1907-ben a katymári Vodica kápolna mennyezetét. 1908-ban mint tanárt növendékeinek rajzaival Londonba kiállításra küldte az állam. Ugyanez évben hosszabb időn át Münchenben, Amsterdamban, Londonban és Párisban folytatott művészi tanulmányokat. 1909-ben „Árpádházi Szt. Margit" freskovázlatával elnyerte a római Hunyady-féle ösztöndijat. 1910-ben megfestette a bajai cisztercita társalgójában „Krisztus az emmausi tanitványokkal" frescoját. 1911-ben a lánycsóki templom két mennyezetét, 1913-ban a szászvári templom négy mennyezetképét, 1914-ben Béregen 3 képet. 1916—17 nyarán a hajósi templomban 70 négyzetméteres nagy mennyezetképét már maga vakolta al-fresco technikával oldotta meg. 1924-ben Hercegszántón 8 hónapot tölt frescóival. — A legnagyobb szeretettel és komoly művészettel megfestett hercegszántói frescóival egészen uj és önálló utakon haladva úgy témáival, mint kifejezési formáival ellentétbe kerül a hagyományos templomfestési sablonokkal. — 1925 decemberében 25 évi csendes munkásságából először állitott ki Baján 180 képet.

31	Bisztrai Balku Gyula főispán arck. olajf.	mgtul.
32	Somogyi Márta urhölgy arck. olajf.	mgtul.
33	Önarckép, olajf.	mgtul.
34	Duett	25000
35	Arckép (művész felesége)	mgtul.
36	Cserkész fiu estéje	18000
37	Zuzmarás fenyők	6000
38	Cserkész mulatság tábortüznél	20000
39	Hajnal a Balatonon	10000
40	Pihenő Balaton	10000
41	Legendás fa	10000
42	Arcképvázlat, Dezső Alajos	mgtul.
43	Havas Sugovica	10000
44	Derüs reggel a Balatonon, Dr. Fehérváry Dezső ur tulajdona	
45	Szeremlei erdőhid	6000
46	Vizhordó leány	2800
47	Fonyódi mélyut	6000
48	Szeremlei Duna	12000
49	Cigány idill	6000

Nemzeti Szalon 1926, márc.
48. csop. kiáll.

50 Lellei munkás 14000
51 Önarckép mgtul.
52 Virágos Madonna, Vitéz Dr. Szikra Dezső ur tulajdona
53 Piros fejkötős kisleány mgtul.
54 Tél 7000
55 Áradás, olajf. 4000
56 Fonyódi magaslat, olajf. 6000
57 Vitorlás a Balatonon 10000
58 Kedves napok emléke, Lelbach Oszkár ur tulajd.
59 Lellei fa 3000
60 Halász csatorna 5000
61 Nagyfa 6000
62 Telelő sleppek, Lelbach Oszkár ur tulajdona
63 Balaton fölött 7000
64 Sokac kanász 3000
65 Polgárasszony mtul.
66 Apostol (tanulmányfej) 9000
67 Magyar zarándokok a Pápánál 10000
68 Tópartján 4000
69 Május a pörbölyi erdőben, Spitznagel János ur tulajdona
70 Agyagos part 4000
71 Hó 5000
72 Arckép, Scherer Sándor főigazgató tulajdona
73 Ősszel a Csertán 8000
74 Siesta mgtul.
75 Rezét 5000
76 Csendes semmitevés 3000
77 Lovas czigány, Somogyi Gyula ur tulajdona
78 Parkrészlet 3000
79 Köd, Dr. Gonczlik Kálmán apátp. ur tulajdona
80 Szálkai erdőszéle, olajf. 5000
81 Balatoni felhők, Lelbach Oszkár ur tulajdona
82 Fények a téli ködben 6000
83 Rezéti disznópásztor 2500
84 Galambcsiszár mgtul.
85 Lackó mgtul.

Éber Sándor festő. 1925

KÉPKIÁLLITÁSOMAT

Méltóságos

Bisztrai BALKU GYULA főispán úr

védnöksége mellett

Nagy Sándor festőművész a Céhbeliek elnöke és

Dr. VOJNICS FERENC

polgármester úr

a Nemzeti Szálló dísztermében f. hó 20-án vasárnap délelőtt 11 órakor nyitja meg. Ez ünnepélyes megnyitóra uraságodat és kedves családját tisztelettel meghivom

ÉBER SÁNDOR.

A kiállítás megtekinthető délelőtt 10—1-ig, délután 4—7-ig.

Belépőjegy 5.000, állandójegy 15.000, diákjegy 2000 korona

Bajáin Hol?

BUDAPEST
DEC. 19. 23.
62 Bb

Ngs.

Dr. Hoffmann Edith
úrmőnek.

KÖZTÁRSASÁGI KÖZTÁRSASÁGI
BERMENTESÍTVE
925 DEC. 19.
BAJA

VB 24

Budapest.

Éber Sándor pécsi portréi

Pécs, dec. 29. — Petrovics Elek, a Corvin-koszorús mütörténetíró, az Országos Magyar Szépmüvészeti Múzeum főigazgatója, — aki legutóbb Mattyasovszky Zsolnay László müvészetét is oly kitünően jellemezte, — egy izben elfogta Éber Sándort a szépmüvészeti múzeumban, amint épp egy neki tetsző érdekes arckép nézésében volt elmerülve. A mükritikus hátulról belekarolt a müvészbe és mosolygós arccal, szeliden szólt reá:

— Te Sándor! Hát te nem tudod, hogy a szépmüvészeti múzeumban nem szabad dohányozni?

Éber Sándor mentegetőzött. Tényleg azok közé az emberek közé tartozik, akiknek a szájából soha sem fogy ki a szivar. Akár csak boldog emlékü volt tanárom: Schickedanz Albert müépitész szájából, aki a Mücsarnokot s tudvalevőleg a Szépmüvészeti Múzeumot is alkotta s aki, mig a régi Iparmüvészeti iskolában tanitott, előadás közben is szivarozott.

Éber Sándor is azt hitte hamarosan, hogy szórakozottságból csakugyan valami baklövést követett el: az épületbe lépése előtt elfeledte eldobni szivarcsutkáját. Tudta, hogy ilyesmi nem lehetséges. Mégis felmutatta Petrovicsnak két üres kezét, hogy nincs bennük szivar. Csak ujjain érzik a jóféle portoriko szerény illata.

Petrovics melegen rázogatta a feléje nyujtott kezet:

— Te vagy az első, akit égő szivarral a szájában engedtem be a halhatatlanok közé a Szépmüvészeti Múzeumba.

Ezt már el kellett értenie Éber Sándornak. El is értette. S viszont azon melegében az ő szokott kedélyes hangján, kitérőleg riposztozott:

— Nem! Én csak a második lehetek legföllebb. Mert ebben Schickedanz okvetlenül megelőzött, aki minden bizonnyal szivarozva vonult be előtted elsőnek a saját hajlékába.

Petrovics ugyanis Ébernek arra a nagyszerü önarcképére utalt, mely a Szépmüvészeti Múzeumban van s a müvészt festés közben, szájában szivarral ábrázolja.

Egyike ez az olajfestménye a bajai mester legjellemzőbb munkájának, mely Ébert igazi mivoltában, egyben legelőnyösebb oldaláról, müvészi készségének tetőfokán mutatja be.

Azonban az önarcképnél, — amelyek csak nagyon ráérő időben jönnek leginkább létre — jobban szereti Éber azokat az arcképtanulmányokat, amelyeket másokról alkot. Mivel e vérbeli müvész csak akkor van igazi elemében, ha betöltheti hivatását: mecénása a legnehezebben leküzdhető teljesitmények elé állitja, de ő fölényes tudásával legyőzi a müvészi problémákból egybetevődött nehézségeket. Akkor van jókedvében, ha erejéhez méltóan foglalkoztatják ecsetjét. Eredetileg, mint régi Székely-tanitvány, egyházmüvészeti festő, nagy falifestmények, templomok freskóinak alkotója. De most ,mint minden alakos festőt, az arcképek izgatják első sorban. Ez az ő téli munkája. Az emberi lélek hat reá, amelyet különböző külső megjelenitésben vásznain akar megszólaltatni.

Közel két hónapja, — igazabban a budapesti képzőmüvészek okt. 30-án megnyilt pécsi kiállitása óta — él városunk falai között Éber Sándor és festi, mondhatnám szószerinti értelmezésben véve: éjjel-nappal, fáradhatatlan munkabirással nagyszerü, széles festői előadásban tartott, friss lendületü arcképeit. Ezekből az arcképekből egy jó részt már a Szent Mór kollégiumbeli müterem: kiállitásán mutatott be. Felesége fiatalkori képmása mellett Anci festőmüvésznő leánya, a bajai polgármester (Vojnich Ferenc dr.), a népszerü Tornyai és a zseniálisan újszerü Franz Diesenhoffer, arcképei mellett már ott találtuk az első pécsi vonatkozást. Az Erzsébet tudományegyetem központi épületének tanácsterme számára nála rendelte meg: Mihályfy Ernő dr. egyetemi tanár, volt rektor arcképét. A finoman megfestett, előkelő felfogásü arckép mellett mindjárt ott láttuk Molnár Kálmán dr. egyetemi professzor és édesanyja: Molnár Imre dr. egyetemi tanár özvegyének kiváló arcmásait. Ezekhez az életteljes képekhez csatlakoznak az újabbak.

Nem nevezem meg e képeket. Kettő közülök ismert orvost ábrázol. A megszólalásig hü naturát adnak ezek az alkotások, invenciózus, friss előadásban. A női arcképek közül az egyik orvos, a másik egyetemi professzor felesége. Főleg az utóbbi a szemünk láttára megnőtt nagyszerü kollekció főérdekessége. A harmadik női arckép fatal leányt ábrázol. Az ismerős portrék közül még Vargha Damján dr. egyetemi tanár érdekes, stilusos felfogásü arcképét említen meg záradékul e friss gyüjteményben.

Valamennyi új arckép arra való, hogy festőjüknek igaz hiveket szerezzen.

Éber eredetileg szekszárdi születésü ember, aki a Dunántúlon nőtt fel és szivta magába a müvészet megtermékenyitő levegőjét. Igazi dunántúli festő, aki később a Dunamentére került professzornak. Őserejü, törhetetlen akaratú mester, aki hatalmas csapásokat mér jobbrabalra maga körül, — hogy vizmenti emberhez való hasonlattal éljek, — mint aki magános csónakján evez fölfelé az ár ellen, hogy mind előbbre jusson a part felé egy kitüzött pontra, munkabirásának legszebb idejében. Partot érve, ott, hol várnak reá, megint csak tovább: nekivág az ember-sürünek s megint csak jobbrabalra méri maga körül a csapásokat, hogy utat vágjon az élet forrásához magának, feleségének és hét nagy egészséges gyermekének — akiket az illusztris iró: Herczeg Ferenc is megirigyelt, — amint azt a gyermekek egy közös családi fényképének hátlapjára gyöngybetüs soraival rájegyezte.

Éber az újév első napjaiban bemutatja újabb arcképeit, régebbi kollekciója felfrissitéséül, valamely annak idején közelebbről jelzett kiállitó helyiségben. Erre a gyüjteményes kiállitásra annak idején közelebbről visszatérünk.

Nikelszky Géza.

)-(Nagy az érdeklődés a Laurisin hangverseny iránt. Laurisin Lajos, az Operaház ünnepelt tenoristája, mint ismeretes, január 3-án, este fél 9 órakor a Vigadóban tartja egyetlen pécsi hangversenyét. Pécs zeneéletének kimagasló eseménye iránt régóta észlelt érdeklődés nyilvánul meg, amely elsősorban a müvész személyének és kivételes énektudásának szól, másrészt pedig az a magyarázata, hogy a rendezőség eléggé nem dicsérhető módon, olcsó helyárakkal teszi lehetővé a kevésbé tehetősek számára is, hogy a hangversenyt végig hallgathassák. A jegyek elővételben Gruber cukorkakereskedésében (Király utca) válthatók korlátolt számban. Az értékes hangverseny müsora a következő: 1. a) Puccini: Ária a „Gianni Schicchi"-ből. b) Massenet: Ária a „Manon"-ból. c) Wagner: Stoltzingi Walter versenydala „A nürnbergi mesterdalnokok"-ból. 2. a) Schubert: In der Ferne. b) Franz: Im Herbst. c) Schumann: Wanderlied. Szünet után: 3. a) Erkel: Ária a „Bánk bán"-ból. b) Kurucz: Sóhajtás a hajnalban. c) Laurisin Miklós: Evoé, Bacche. 4. a) Kálmán Imre: Mister X dala „A cirkuszhercegnő"-ből. b) Fall Leo: Achmed belépője a „Stambul rózsá"-jából. c) Lehár Ferenc: Szu-Chong áriája „A mosoly országá"-ból. Zongorán kisér: Laurisin Miklós zongoraművész, a Zeneművészeti Főiskola tanára.

)-(Kép- és szoborkiállitás Dombóváron. Marczell György és Fetter Károly, a Dunántúl előnyösen ismert müvésztehetségei, a dombóvári reálgimnázium rajztermében december 28-tól január 4-ig bemutatkozó kollektiv kép- és szoborkiállitást rendeztek. A kiállitás nagy érdeklődés mellett tegnap nyilt meg és gazdag müvészi anyagával a legteljesebb sikert hozta meg a két jeles müvész zsámára.

---

§ Ügyvédjelölt és végrehajtó közelharca. Még a múlt év augusztusában történt, hogy Oláh József dr. Fenyő Samu dr. pécsváradi ügyvéd jelöltje Ungár József pécsváradi végrehajtó társaságában Hidasra ment. A házban, ahol a végrehajtást kitüzték, az ügyvédjelölt és Ungár József felmentek a padlásra, ahol nagyobb árpamennyiséget kellett felbecsülni. Oláh József dr. és a végrehajtó nem tudtak megegyezni a súly tekintetében és ezen összevesztek. A temperamentumos ügyvédjelölt a szóharc után tettleg is inzultálta Ungár Józsefet. A verekedés már komoly közelharccá fajult, mikor Schmidt János sofőr szétválasztotta a veszekedőket. A kényszerü békekötés után újból fellángolt a harc tüze, de ekkor már falapáttal és karóval vágta fejbe egymást a két ember. A verekedésnek természetesen kölcsönös feljelentés lett a vége. A pécsi kir. törvényszék Oláh József dr. ügyvédjelöltet hatósági közeg elleni erőszak vétsége miatt 100 pengő pénzbüntetésre itélte. Fellebbezés folytán ma tárgyalta az ügyet a pécsi kir. itélőtábla Soós tanácsa. A tábla azonban bizonyitáskiegészitést rendelt el, mert közben az első biróság Ungár Józsefet is elitélte a verekedésből kifolyólag.

Meghülésnél, náthaláznál, mandolalobnál, torokgyulladásnál, valamint idegfájdalmaknál és szaggatásnál naponta fél pohár természetes „Ferenc József" keserüvíz rendes gyomor- és bélmüködést biztosit. Egyetemi orvostanárok véleménye szerint a **Ferenc József** viz hatása gyors, kellemes és megbizható. A **Ferenc József** keserüvíz gyógyszertárakban, drogériákban és füszerüzletekben kapható.

Kedd, december 30.

BUDAPEST. 9.15: Szalonzenekari hangverseny. 9.30: Hirek. 9.45: A hangverseny folytatása. 11.10: Vizállásjelentés. 12.00: Harangszó. 12.05: Hangverseny. Közremüködik Kern Klára (ének) és Jámbor Böske (hegedü). 12.25: Hirek. 12.35: A hangverseny folytatása. 1.00: Vizállásjelentés. 2.45: Hirek. 3.30: Meseóra. 4.00: Kosáryné Réz Lola előadása. 4.45: Hirek. 5.00: Forró Pál novellái. 5.30: Egyházzenei hangverseny. 7.00: Francia nyelvoktatás. 7.40: Gramofonhangverseny. 8.30: Lengyel hangverseny. az Operaház tagjaiból alakult zenekar előadásában. Utána: Hirek. Majd Farkas Jenő és cigányzenekarának hangversenye.

BÉCS. 19.00: Verdi: Aida.

BERN. 20.45: Mozart: Zaida, opera.

MILANÓ, TORINA és GENOVA. 21: Operaközvetités a Scalából.

MÜNCHEN és NÜRNBERG. 19.45: Lehár: A vig özvegy, operett. 0.30—1.30: Éjjeli hangverseny.

PÁRIS, RÁDIO-PÁRIS. 21.00: Massanet: Nanon.

POZSONY. 20.30: Fall: Édes öregem, operett.

RÓMA és NÁPOLY. 20.40: Közvetités a királyi Operából vagy hangverseny.

Szerda, december 31.

BUDAPEST. 9.15: A rádió házikvartettjének hangversenye. 9.30: Hirek. 9.45: A hangverseny folytatása. 11.10: Vizállásjelentés. 12.00: Harangszó. 12.05: Eugen Stepat orosz balalajka zenekarának hangversenye. 12.25: Hirek. 12.35: A hangverseny folytatása. 1.00: Vizállásjelentés. 2.45: Hirek. 3.30: Morse tanfolyam. 4.15: Csürös Zoltán novellái: 5.00: A kétezeréves Vergilius. 5.35: Hangverseny. Közremüködik: Gerő Margit operaénekesnő és Kovács István zongoramüvész. 6.40: Versek a nyárról és az őszről. 7.10: A Fejes-szalonzenekar hangversenye. 8.15: Szilveszteri gondolatok. 8.50: Zenés takarodó. Majd: Éjjel 2 óráig Szilveszteri-est a Studióban.

BÉCS. 11.00: Gramofon. 11.30: Gyermekdalok. 12.00: Éber-zenekar. 15.25: Cerda-zenekar. 19.30: Bécs éjjel. 22.10: Szilveszter Bécsben.

BRIT NEMZETI MÜSOR. 20.45: Operett.

GENÉVE. 20.30: Szilveszteri est (Magyar zene.)

LEIPZIG és DRESDEN. 19.00: Strauss Velencei éjszaka, operett.

PÁRIS. 22.30: Rossini: A sevillai borbély.

VESZEK férfi, fiu ruhát a legmagasabb árban Meghivásra házhoz megyek! **Frankfurter Ármin,** Hal-tér sarok, Rákóczi-uti bejárat. Tel. 1470

A SINGER VARRÓGÉPEK pécsi A LEGJOBBAK!

SZÍNHÁZ

* **Éva.** (Operettrepriz.) A jubiláló Lehár Ferenc egyik legszebb muzsikájú operettjét, az Évát újította fel vasárnap este a színház. A direkció szép elgondolása, hogy a klasszikus operettek dallamai csendüljenek fel időnként a színpadon, nem talált megértésre a közönség körében. A nézőtéren újból több volt az üres szék, mint a közönség, pedig az előadás kifogástalan volt, a színészegyüttes pedig olyan lelkesen játszott, mintha bemutató lett volna. A címszerepben Viola Margit, a régi nagy primadonnák erényeit csillogtatta meg. Hangja ezüstös csengéssel töltötte be a színpadot, minden melódiája a szívekbe lopódzott, úgy, hogy a közönség nem tudott betelni a népszerű primadonna énekével. Viola Margit játékával is tökéletes illuziót keltett, úgy, hogy szünni nem akaró ünneplésben volt része. A partnere az értékes hanganyagú Szücs László indiszponált volt és helyenként hamisan intonált. A jókedvről a kifogyhatatlan humorú Bihary Nándor és az elemében lévő Harczos Irén gondoskodtak. A kisebb szerepek is jó kezekben voltak. A rendezést Vitéz Jakabffy Dezső végezte, a zenekart B. Bethlen László dirigálta.

A SZINHÁZI IRODA HIREI:

* **Kedd este Éva.** Lehár Ferenc világhírű operettje kedd este kerül megismétlésre Viola Margit, Harczos Irén és Szűcs László felléptével. Az Éva előadása az elsőrendű énekes gárdával valóban érvényrejuttatja az operett teljes szépségét.

* **Szilveszteri-est a színházban.** Szerdán, Szilveszteri estén két előadásban búcsúzik a színház az ó-esztendőtől. Este 8 órakor és éjjel fél 11 órakor az egész társulat részvételével nagy szilveszteri kabaré táncokkal, énekszámokkal, a bohózatok tömegével kacagtatja meg a közönséget s igéri az év leghangosabb, legvidámabb estéjét. A fővárosi kabarészínpadok legjobb darabjait választotta ki az igazgatóság s így az „Esküvő előtt", Szép Salamon Sári, Pótvizsgára mennek, A pulyka mint házasságközvetitő, Színésznépnél szolgálok, A főnyeremény című bohózatok szakadatlan derüje felejthetetlen kellemes Szilveszteri-estét szereznek. Szücs László legujabb, gramofonra énekelt slágereit énekli zenekarral. Téglássy—Kellner táncduó, uj angol tánckreáció frappáns hatásuak. Krémer—Téglássy tangója, Bognár Elek humoros jelenetei, Nagy Gábor énekszámai, Vass Irma humoreszkjei, mind-mind elsőrangú, fővárosi műsorszámok. — A 8 órai előadás bérletben, a fél 11 órai teljes bérletszünetben megy. — Mindkét előadáson változatlanul ugyanazok a műsorszámok kerülnek színre.

* **Ujévi előadások.** Csütörtökön, újév napján délután 3 órakor Halványsárga rózsa, az évad kacagtató vidámoperettje kerül színre a premier nagyszerű szereposztásában. Este 8 órakor pedig Kálmán Imre világhírű katonaoperettje, a Tatárjárás van műsoron Fejér Erzsi, Harczos Irén, Szücs László, Nagy Gábor, Egri Berta, Orbán Viola, Bihary Nándor, Danis Jenő, Vitéz Végh Kálmán, Csergő István, Szemethy Endre felléptével Szücs László a II. felvonásban cigányzenével mulatónótákat énekel.

* **Szombattól kezdve — Lehullott a rezgő nyárfa, operettujdonság kerül színre minden este.**

SPORT.

Beszámoló a délnyugati kerület atlétáinak ezévi működéséről

Az 1930-as év legjobb tíz eredménye a rövid- és középtávú síkfutó versenyeken

Pécs, dec. 29. — A délnyugati kerület atlétikai életében a tavaly megkezdődött nagyarányú fejlődés méltó folytatása volt az idei év. Igaz, hogy a fejlődés főleg a székhelyre, Pécsre szorítkozik, de Kaposvár lelkes munkája is jelentős s a végre megmozduló Nagykanizsa is szép sikereket könyvelhet el magának. Baja, Szekszárd, Mohács, Szigetvár, Barcs, Bonyhád és még sok más nagyobb helyről azonban még mindig hiába várunk megmozdulási hireket. Szomorú ez főleg azért, mert egyik-másik atlétaélet, sőt még most is lennének versenyzők, de működő egylet híján gazdátlanul tengődnek.

Pécsett a ZASE, a PEAC és a PAC a vezető egyletek. A PSC a PAC-ból átigazolt és honi versenyen csak egyszer szerepelt Szabóból élt. Kaposvárott a Turul, Nagykanizsán a Zrinyi szerepelt egyedül. Lássuk, a bajnoki számokban mily eredményeket értek el a versenyzők s ezek alapján hasonlítjuk össze az egyletek működését. A listába csak a MASz által jóváhagyott versenyek eredményeit számítottuk be, még pedig a legjobb tíz atlétáét.

100 m.-es síkfutásban:

Szabó József PSC 11.2 mp.
Benedek Lajos KTSE 11.4 mp.
Kobza György RSC KISOK 11.5 mp.
Roszkovetz Ákos PEAC 11.6 mp.
Kertész Imre ZASE 11.6 mp.
Schütze Béla PEAC 11.6 mp.
Légár Győző KTSE 11.6 mp.
Kiss István PAC 11.6 mp.
Kogutovicz Károly PAC 11.6 mp.
Papp Miklós PAC 11.6 mp.

A felsoroltakon kívül még 16-an vannak a munkásstatisztikai pontot jelentő 12 mp-en belül.

A listavezető Szabó József PSC eredménye 3 tizeddel van, a nyilvántartott kerületi rekordon belül, de sajnos, sem ebből, sem a Szolnokon előfutamban elért eredményéből nem lett rekord. Első esetben hátszél, második esetben **a keleti kerületi hanyagsága miatt.** Szabó jövőre már a budapesti kerület versenyzői közt fog szerepelni s így tőle rekordot már nem várhatunk. Ugyanígy áll a helyzet Benedekkel, ki a TFSE versenyzője lett. Az ő és Kobza eredménye sem lett különben rekord, ugyancsak hátszél miatt.

A fiatal Kobzától jövőre igen sokat várunk, ha komoly tréningbe áll. A hátrább állók közül Kiss és Légár fejlődhet sokat, de a végre tornateremhez jutó egyetemisták is fejlődhetnek. Az első tíz közt nem szereplő Morvai KISOK is nagy reményekre jogosít. Már idén is futott 11.4-et, sajnos nem MASz versenyen.

A 100 méter pontozása esetén ez lenne a helyzet. PEAC, KTSE 13—13 pont, PSC 10, KISOK 8, PAC 6, ZASE 5 pont. (Az első helyezett 10, minden következő eggyel kevesebb pontot kap. Egyforma eredmény esetén, az eredmények többszöri elérése dönti el a sorrendet.)

200 méteres síkfutás:

Szabó József PSC 23.0 mp.
Kiss István PAC 23.8 mp.
Kertész Imre ZASE 24 mp.
Roszkovetz Ákos PEAC 24.2 mp.
Benedek Lajos KTSE 24.4 mp.
Morvai Géza KISOK 24.6 mp.
Weigert Olivér 24.6 mp.
Térffy Tibor ZASE 24.6 mp.
Schütze Béla PEAC 24.6 mp.
Légár Győző KTSE 24.8 mp.

A felsoroltakon kívül még ketten vannak a munkaponton belül. Az első tíz közel ugyanazok, mint a 100 méteren, csak a sorrend változik, némileg. Itt Szabó rekordját hitelesitették. Régi rekord: 23.8 mp. Schwartz NTE. A felsoroltak közül Kiss és Morvay a legtehetségesebbnek látszó versenyzők.

400 méteres síkfutás:

A legnezebb versenyszámban 400 méteren Szabó vezet a Dunántúl—Stájer versenyen elért 51.2 mp-es szenzációs rekordjával, mellyel az országos eredménylistában hetedik lett. (200 m.-en a huszadik.) Ezen kívül még háromszor futott a régi kerületi rekordon belül. Második az ifjúsági Légár Győző KTSE 54.4 mp.-es ifjúsági rekordjával, míg a továbbiak így következnek.

Lukács Lajos PEAC 55.2 mp.
Nagy Imre PAC 55.2 mp.
Fehér Kálmán PAC 55.6 mp.
Franyó István ZASE 55.6 mp.
Benedek Lajos KTSE 55.6 mp.
Baksa János NZTE 55.7 mp.
Laufer Ferenc PAC 55.8 mp.
Schütz József RSC KISOK 56 mp.

A veterán Laufer kivételével valamennyien még sokat javulhatnak. Részben szorgalmuk, részben tehetségük révén. Mégis Légár és Schütz vihetik legtöbbre a kerületben maradók közül. Ebben a számban még hárman vannak ponton belül.

800 méteres síkfutás:

A 800 méteres síkfutásban nem javitottak az idén. Legjobb eredményt a rekorder Kelemen PAC érte el 2:07.2 p.-el. (Országos bajnokság), míg második, a dicséretes küzdőképességgel megáldott Franyó István ZASE 2:09 perccel.

Nothnagel József NZTE 2:09.4 p.
Vass György NZTE 2:10.8 p.
Horváth Ferenc PEAC 2:11 p.
Laufer Ferenc PAC 2:13 p.
Pataki István PAC 2:14 p.
Makoviczky Gyula NZTE 2:14 p.
Lukács Lajos PEAC 2:15.6 p.
Kovács László KTSE 2:15.8 p.

A 800-asok idén nem szerepeltek tradiciójukhoz hiven. Igaz, hogy a felsorolt futók közül egyik sem folytatott speciális tréninget erre a távra. Valamennyien inkább 1500-asok voltak. Nothnagel és Vass legtehetségesebb, de Kanizsán nem veszik komolyan a tréninget és megfelelő vezető nem áll rendelekezésre.

1500 méteres síkfutás:

A legtipikusabb középtávú versenyszámban, amely a régi egy angol mérföldes versenyek leredukált jogutódja, Vass György NZTE érte el a legjobb eredményt. 4 perc 17.6 mp.-es idejével a háború előtti éveknek legjobbjai között lenne országos viszonylatban is. (Akkor 4:10.8 mp. volt Forgács BEAC, majd Vörös MTE rekordja). Második már lényegesen gyengébb, de vidéki viszonylatban még mindig kitünő eredménnyel az egyetemista Horváth Ferenc a többiek sorrendje:

Kelemen József PAC 4:29.4 p.
Lukács Lajos PEAC 4:32.4 p.
Franyó István ZASE 4:36 p.
Pataki Károly PAC 4:39 p.
Kabáth István PAC 4:39.3 p.
Kovács László KTSE 4:44.2 p.
Angyal József KTSE 4:44.2 p.
Nothnagel József NZTE 4:44.2 p.

A jövő legreményteljesebb igéretei Vass és Horváth. Kelemen már kevésbé, miután az „idő" is lassan eljár felette.

A hátrább állók Nothnagellel az élén, jóval 4.30-on belül kerülhetnek.

Igen tehetséges futó, a listában nem szereplő Dallos PAC, aki még több évig az ifjúsági versenyzők kenyerét eszi.

Trinn Zsigmond
a MASZ. Dny. ker. előadója.

(:) **Magyar csapatok külföldön.** A külföldi turnéra indult magyar csapatok vasárnapi mérkőzésén a Hungária világraszóló sikert aratott. Győzött még a Bocskai, a Törekvés, a Sabária és az Ujpest, Ezzel szemben a Ferencváros ismét vereséget szenvedett. Részletes eredmények: Berlin: Hungária—Hertha BSC 7:0 (3:0), Genova: „1893"—Ferencváros 3:1 (2:1), Firenze: Bocskai—US Fiorentina 4:0 (1:0), Páris: Ujpest—Cercle A Paris 7:6 (5:2) (szombat), Le Havre: Ujpest—AC La Havre 4:1 (2:1), Bergamo: Budai „11"—Atalanta Bergamasca 2:2 (2:1), Madrid: Real FC Madrid—III. ker. FC 7:2 (3:2), Trieszt: Esparia—Nemzeti 5:4 (2:2), Messina: AC Messina—Népjóléti MSE 2:1 (1:1), Parma: Törekvés—AS Parma 4:0 (0:0), Perugia: AS Perugia—Dunakeszi Magyarság 1:0 (0:0), Ascoli: Bohn SC—AS Ascoli 5:2 (3:0), Milanó: Sabaria—Vigavano 3:2 (1:1).

(:) **Az UTE nyerte a Homonnay-serleget.** A nemzetközi vizipóló tornát tegnap fejezték be. Győzött az UT9. 2. MAC. 3. MTK. 4. III. ker. TVE. 5. AZC. 6. CPK. Az utolsó nap eredményei: AZC (Brüsszel)—CPK (Prága) 6:2 (5:0), III ker. TVE—MTK 1:1 (1:0), UTE—MAC 3:3 (2:1).

(:) **Ujpest—Pécs.** A két város válogatott asztali teniszcsapatának versenye vasárnap kerül eldöntésre Pécsett. A pécsi színeket képviselő PSC vezetősége áldozatot nem kímélve, hozatja le Ujpest nagyszerű csapatát, hogy a pécsi közönségnek bemutassa a világhirű magyar játékosok tudását. A mérkőzés a Geist dr. kupáért folyik. Az Ujpest csapata elleni játékra a PSC Tapolca legyőzésével szerzett jogot. A PSC csapata Sárossy vezetésével szorgalmas tréninggel készülődik a versenyre, melyhez hasonló asztali teniszverseny Pécsett még nem volt. Pécs csapatát péntek este jelöli ki a PSC. vezetősége. A verseny esélyeire és részleteire még visszatérünk.

Színházi hetimüsor:

Kedd: **Éva.**

Szerda este 8 órakor bérletben: **Szilveszteri kabaré.**

Szerda éjjel fél 11 órakor bérletszünetben: **Szilveszteri kabaré.**

Csütörtök délután 3 órakor délutáni helyárakkal: **Halványsárga rózsa.**

Csütörtök este 8 órakor: **Tatárjárás.**

Péntek: **Mandarin — Fodor Oszkár** felléptével.

Szombat: **Lehullott a rezgő nyárfa...** Operettbemutató.

Vasárnap délután 3 órakor: **Lehullott a rezgő nyárfa.**

Vasárnap este: **Lehullott a rezgő nyárfa...**

Hétfő: **Lehullott a rezgő nyárfa...**

A főke és a bolsevizmus szélsősége között halad a keresztény gazdasági és szociális párt

Zichy János gróf Adonyban, Ernszt miniszter Angyalföldön mondottak beszédet

Pécs, jún. 16. — Vasárnap a magyar politikai élet vezérei bontották ki zászlójukat. Debrecenben Bethlen miniszterelnök mondott hatalmas beszédet, amelyről már mai számunkban részletesen beszámoltunk. Adonyban Zichy János gróf, Pécs város díszpolgára, a keresztény gazdasági párt elnöke, az Angyalföldön pedig a Wolff-párt gyülésén Ernszt Sándor dr. miniszter beszélt. Mindkét megnyilatkozásra felfigyelt az ország, mert az elhangzott kijelentéseknek jövőbe ható erejük van, nem csupán a kijelentést tevők egyéni sulyossága révén, hanem mert mondanivalójuknak is mérlegelendő komoly sulya van.

Zichy Nándor gróf földjén nagy szimpátia fogadta a keresztény és szociális párt vezérét Zichy János grófot, aki programmbeszédében leszögezte, hogy a kormánytól függetlenül, de a kormány mellett tartottak ki, mert az országnak szüksége van az egységre. Általános helyeslés közben állapította meg a mai idők és emberek közóhaját:

harcolni és küzdeni fog az ellen, hogy a tőke kizsákmányolhassa a munkást.

Majd így folytatta:

— Ma a végzetesen szembenálló világnézetek harcát éljük.

Egyik oldalon áll a tőke

roppant hatalmasan kifejlesztett szervezeteivel, az általa mozgatott gyáriparral, melyben a munkás gyakran nem találja meg az általa termelt javakból az őt megillető részt, a

másik oldalon áll a bolsevizmus,

amely barommá aljasítja az embert, elveszi a lelkét és rabszolgává, géppé akarja átformálni az Isten képére teremtett milliókat.

Sem a tőke, sem a bolsevizmus nem ismeri el a keresztény etikát, sőt a bolsevizmus egyenesen megtagadja azt.

A Keresztény Gazdasági és Szociális Párt

e között a két szélsőség között akar haladni

és utjában azokra a rétegekre kiván támaszkodni, amelyek a társadalom alapjait képezik, amelyek a társadalom épületét a vállukon hordják, a földmivesekre és az iparosokra. Ez a két társadalmi réteg az a fundamentum, amelyet meg kell erősitenünk, mert ha ezt meg nem erősítjük, akkor összeomlik a kultura is, összeomlik a gazdasági élet is, összeomlik az állam egész épülete.

Szólott ezután a magyar-osztrák vámszövetségről, amely előnyös lesz a földmives lakosságra és az iparra is. Szükségesnek tartja a hadikölcsön valorizálását, valamint a hadirokkantak és hadiárvák ellátását.

Ernszt Sándor dr. népjóléti miniszter Angyalföldön mondott nagy hatású beszédet.

— A választásokkal fog eldőlni — mondotta, — hogy továbbra is rend lesz-e az országban, vagy forradalom felé sodródunk.

— Épiteni akarunk, mert

Magyarországot csak a szó szoros értelmében vett építőmunka válthatja meg.

Csakúgy pattognak a mondatai:

— Folytonosan a nyomorúság ellen küzdök.

— **Ahol nyomorúság van, ott bőkezűségnek kell lenni!**

— 35.000 kis gyermekről gondoskodik a népjóléti minisztérium. Felruházásukat kisiparosokkal végezteti.

Arról is szólt a miniszter, hogy a hadirokkant törvényt már a legközelebb tető alá hozza. Majd figyelmeztetett arra, vigyázni kell, hogy **klikkrendszerek** ne hatalmasodjanak el felettünk.

A keresztény gazdasági és szociális párt vezéreinek szózata utat talál a magyar szivekhez és ezeken át a szavazó helyiségekhez is!

Nevezzék el a pécsi irgalmasok kórházát Berecz Fidélről

Érdekes terv a Pécsről távozó perjel emlékének megörökitésére

Pécs, jún. 16. — A pécsi irgalmasok rendházának perjelét, Berecz Fidélt, mint ahogy azt a Dunántúl megirta, — felsőbb hatósága Egerbe helyezte át az ottani rendház főnökévé. Az egész város mély sajnálkozással vette tudomásul Berecz Fidél előléptetésszerű áthelyezését, mert benne puritán gondolkodású, rendkívül agilis és munkabirású férfit ismert meg, aki a pécsi irgalmasok kórházát mintaszerűvé fejlesztette. Az általános nagy népszerűségnek és megbecsülésnek ad kifejezést az alábbi levél, amelyet a Dunántúl egyik olvasója küldött be hozzánk közlésre. A Dunántúl a levél minden egyes sorával egyet ért és erre való tekintettel azt az alábbiakban szószerint közli:

— A közelmúlt napokban egy rövid hirt közölt a Dunántúl arról, hogy az Irgalmasrend pécsi perjelét, Berecz Fidélt áthelyezték Egerbe. Ezen hir szomorúsággal töltötte el nemcsak alulirottat, hanem mindazokat, akiknek kijutott azon szerencse, hogy Berecz Fidélt kissé közelebbről ismerhették. Mint Pécsre megválasztott házfőnök, a megszállás és kommunizmus után oly állapotban vette át a templomot, rendházat és kórházat, hogy az valósággal siralmas volt. Minden hiányzott, a minek lenni kellett volna, a rendtagok élelmezése silány, a kórháznak csak kis terme 12 ággyal használatban és az is mily állapotban. A megszállás folyamán szervezett kommunista rezsim alatt az Irgalmasok akkori házfőnöke, Schick Jácint dr. volt kegyes mint kilakoltatottnak halélkot adni és igy módomban volt látni, hogy az anyagiak hiánya miatt a kórház majdnem teljesen tönkrement.

— Felszabadultunk és jött Berecz Fidél személyében egy oly agilis házfőnök,

akinek agilitásán csak szeretetteljes, irgalmas szive tett túl.

Ő a szomorú templomot Isten méltó házává tette, a rendházat, bérházakat rendbe hozta és

az azelőtt maximálisan 42 ágyas, szerény kórházból egy 100 ágyas teljesen modern kórházat teremtett,

mely kisebb szobáival, kórtermeivel majdnem szanatóriumnak felel meg és csin, tisztaság, kényelem tekintetében megállja helyét az egyetemi klinikák kórtermei mellett és azoknak kiegészitését képezi. Az élelmezés nemcsak a kórházban, hanem a rendházban is elsőrendü és az újra betelepitett szőlő is teljesen rendben várja a rendtagokat nehéz feladataik végzése után pihenésre. Az Irgalmasrend minden létesitményét Berecz Fidél házfőnöksége óta a rend, csinosság és tisztaság jellemzi és azt hiszem

nincsen társadalmi réteg, mely hálás szeretettel ne csüngene most, a búcsúzó Berecz Fidél házfőnökön

és ne sajnálná mélységesen, hogy elhagy bennünket.

— Berecz Fidél a kórház kibővitésével és modernizálásával oly érdemeket szerzett, hogy

a város közönsége hálája jeléül elnevezhetné a kórházat „Berecz Fidél Irgalmasrendi kórháznak",

hogy megteremtőjének maradandó emléket emeljen.

Ezen a helyen búcsúzunk Tőled nemes irgalmas Barátunk, de nem végleg, hanem — a viszontlátásra!

Sok jóbarát nevében

F. L.

A magunk részéről is csatlakozunk a felszólaló inditványához, mert Berecz Fidél pécsi munkássága megérdemli, hogy ennek a példás buzgalomnak, a végzett alkotásoknak maradandó emléke legyen.

— **Frühwirth Mátyás a kereszténységszociálistáknál.** A Pécsett nagy népszerűségnek örvendő Frühwirth Mátyás szerdán este fél 9 órakor megbeszélést tart barátaival és ismerőseivel a kereszténységszociálisták székházában. A megbeszélésen mindenkit szeretettel fogad a vezetőség.

Előkészületek a pécsi hősök emlékszobrának felállitására

A szobrászati rész 26, az épitészeti rész 34 ezer pengőbe kerül

Pécs, jún. 6. — Mint ismeretes, a pécsi hősök szobrára kiirt pályázat sikerrel járt és a zsüri a sok pályaterv közül kiválasztotta azt, amely saját itélete szerint méltó a kivitelre. Hangsúlyozzuk azonban, hogy az elfogadott terv nem találkozott általános t[illegible]. De tekintettel arra, hogy a zsüri döntése megfellebbezhetetlen, a döntés igy sajnos véglegesnek mondható és az elfogadott pályamű kivitelre is kerül. Ennek alapján a mérnöki hivatal a mai nap folyamán előterjesztést is tett a polgármesternek a szobor kiviteli munkáira. A mérnöki hivatal javaslata ez: a város hivja fel a pályanyertes mü szerzőit, hogy

az egész pályaműről készitsenek megfelelő léntékü modellt

és készitsenek részletes költségvetést a szobor architektonikus részének kivitelére vonatkozólag.

A pályatervhez csatolt költségvetés szerint,

az emlékmü szobrászati része 26.000, az épitészeti pedig 34.000 pengőbe kerül.

Mielőtt a szobor felállitási munkáihoz hozzákezdenének, még egy fontos ügyben kell dönteni a város hatóságának. A pályázat kiirásakor ugyanis a szobor helyét tüzetesen megjelölték az alsósétatéren. Ezzel szemben a pályanyertes müvészek más helyen kivánják az emlékművet felállitani. Arra vonatkozólag kell tehát sürgősen határozni, hogy a szobrot a két hely közül melyiken állitsák fel: a pályanyertes müvészek által megjelölt helyen, vagy pedig a város által megjelölt részen, tehát az alsósétatér tengelyében.

HIREK

Június 17. — Szerda
Adolf — Rainer

D. u. 5: A Stefánia Szövetség gyülése a missziótársulat helyiségében.

— **Makay helyettes polgármester szabadságon.** Makay István helyettes polgármester a mai nappal nyolc napi szabadságra elutazott Pécsről.

— **Pécs város képviselője a szegedi ünnepségeken.** A szegedi fogadalmi templom előtt lefolyt országos sikerű ünnepségekre Pécs városa is elküldötte egyik tisztviselőjét. Schmidt Lajos tb. főjegyző nézte végig a passió játékot, amelynek közel 5000 nézője a legnagyobb elragadtatás hangján beszél a nagy művészi élvezetről. Schmidt Lajos tb. főjegyző a szegedi ünnepségeken szerzett tapasztalatait a pécsi székesegyház előtt szeptemberben lezajló ünnepségéken fogja érvényesiteni.

— **Gyermekünnepély Pécsett.** A pécsi ovodák a Stefánia Szövetség és a kisdedovónők otthon alapja javára június 20-án, délután 6 órakor a ciszterci reálgimnázium udvarán nagyszabású gyermekünnepélyt rendeznek. Az ünnepélyre meghívják és szeretettel várják a gyermekszerető közönséget. A részletes műsorra még visszatérünk.

— **A Magyar Nemzeti Szövetség hivatalos lapja, a Nagymagyarország** júniusi száma ismét gazdag és változatos tartalommal jelent meg. A bevezető közli báró Perényi Zsigmondnak országos hatást kiváltott beszédét a magyar revizios egyesületek egységesen irányitott munkájának szükségességéről. Krisztics Sándor dr. az egész világon élő magyarság számát állapitja meg, érdekes statisztikájában. Szende Zoltán dr. ismeretlen adatokat hoz napvilágra Magyarország 1918. évi fegyverletételéről. R. Ruttkay Emma „Erdélyi bokrétája" ezuttal Marosvásárhelyről közöl szinekben gazdag leirást. Vitéz Horváth Kázmér dr. könyvéről szép ismertetést, Polány István, Olay Ferenc dr., Iványffy Tamás, Ajtay József dr. és Ádám Éva tollából igen érdekes közleményeket találunk a Nagymagyarországban, amelynek negyed évi előfizetési ára csupán 3 pengő, de kapható példányonként is a Magyar Nemzeti Szövetség Mária-utca 13. szám alatti irodájában. Előfizetésnél a tagok 25 százalék kedvezményben részesülnek.

A berlini Zoo egyik pelikánja kitátott szájába veszi őrének fejét.

Philips rádiót,
hangszórót, anódpótlót stb. legmegbizhatóbban, leggyorsabban 24 órán belül javit
KORNHAUSER,
a PHILIPS RÁDIÓ SERVICE
VOLT ÜZLETVEZETŐJE.
Pécs, Széchenyi-tér 2. (Lorántpalota.) ::: Telefonszám: 33—21.

— **Iskolai év zárása a Szent Erzsébet leánygimnáziumban.** Az intézet igazgatósága közli az igen tisztelt szülőkkel, hogy az iskolai év ünnepélyes zárása június 18-án lesz. Délelőtt ½9 órakor Te Deum a zárda templomban, utána az intézet tornatermében záróünnepség. A június 17-én, délután 5 órára tervezett szülői értekezlet elmarad, illetve a záróünnepséggel kapcsolatban lesz megtartva. A záróünnepségre az igen tisztelt szülőket ezúttal is meghívja az intézet igazgatósága.

— **Házicsatornázást** elönyösen készit **Gungl Fülöp és Társa,** Deák-u. 9.

— **Egy magyar festőművész sikere Rómában.** Éber Sándor, a Pécsett is ismert kiváló festőművész, mint ismeretes, Zichy Gyula gróf kalocsai érsek megbizásából olaj-portrét Készitett a pápáról. A Vatikán hivatalos lapja a L' Osservatore Romano vasárnapi száma reprodukálja a portrét és arról a legnagyobb elismerés hangján emlékezik meg. A lap különösen kiemeli a festmény eredeti felfogását, rendkivüli hasonlóságát és természetes szingazdagságát.

— **Az osztálysorsjáték mai húzásán** a következő nagyobb nyereményeket húzták ki: 15.000 pengőt nyert az 1136 sz., 10.000 pengőt nyert a 69250 sz., 5000 pengőt a 30423 sz., 3000 pengőt a 64008 sz., 2000 pengőt nyert az 5714 23542, 56234, 71807 számok, 1000 pengőt nyertek az 1994 8919 76961 82672 sz. 500 pengőt nyertek 2657 4184 14982 26832 35926 45142 49025 53576 60410 61953 69642 74757 számú sorsjegyek. A húzást holnap, június 17-én, reggel fél 9 órakor folytatják.

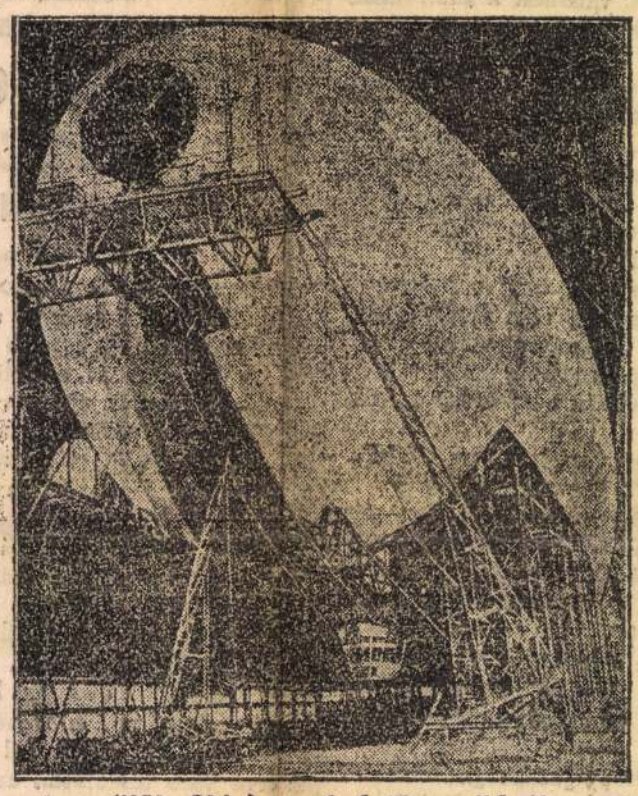

Akron-ban (USA Ohio) most épül a világ legnagyobb léghajója, az „Akron"

— **Gyülést tart a Stefánia Szövetség.** F. hó 17-én, délután 5 órakor a 20-án tartandó ovodaünnepély tárgyában a Stefánia Szövetség gyülést tart. Kérik a tagokat, hogy a Szociális Missziótársulat helyiségében, Káptalan-u. 2. sz. teljes számban megjelenni szíveskedjenek.

— **Beirás a ciszterci rend római katolikus Nagy Lajos reálgimnáziumba.** Az igazgatóság közli: A beirásra az ifjaknak személyesen kell jelentkezniök atyuk, anyjuk vagy gyámjuk kiséretében. A beirás június 19. és 20. napjaiban 8 és 12 óra között a reálgimnáziumi V. és VI. oszt. tanteremben történik. Az I. osztályra június 19-én csak róm. katolikus vallású és helybeli ifjak jelentkezhetnek. A vidéki katolikus és nem katolikus tanulók felvétele, amennyiben hely lesz, június 20-án történik. Az I. osztályra jelentkező tanulók hozzák magukkal IV. elemi osztályú bizonyitványukat, születési anyakönyvi kivonatukat, keresztlevelüket s himlőoltási bizonyitványukat. Az intézetünkben járt, II—VIII.-ra jelentkező tanulókat június 19-én és 20-án irjuk be. Nekik csak a Tanulmányi Értesitőt kell bemutatniok. A folytatólagos beirások az osztályfőnököknél történő jelentkezéssel szeptember 5. és 7. napjaiban lesznek. Más intézetből jövő, vagy ismétlő tanulók csak szeptember 5-én és 7-én jelentkezhetnek felvételre. A beirási díj 32 pengő, amely a jelentkezésnél azonnal fizetendő. A tandij 40 pengő lesz.

— **Református istentisztelet a kormányzó születésnapján.** Június 18-án, délelőtt kilenc órakor a pécsi református egyház gyülekezeti házában (mivel a templom a festési munkálatok miatt zárva van) könyörgő istentisztelet lesz a kormányzóért. Vasárnaponként délelőtt ugyanezen a helyen tartják a rendes istentiszteleteket és pedig ½10 órai és ½11 órai kezdettel.

— **Anyák délutánja.** A Szociális Misszió Társulat köre ez ideí munkaévben utolsó anyák délutánját tartja e hó 21-én, vasárnap délután 3 órai kezdettel Káptalan-utca 2. sz. helyiségében. Orvosi előadás és az anyákat szórakoztató műsor lesz. Minden érdeklődőt szívesen látnak.

— **Halálozás.** Deák Péter dr. mütősebész, siklósi gyakorlóorvos Budapesten 30 éves korában meghalt. A szép jövő előtt álló fiatal orvost, aki tüdőcsucshurutjának kezelése végett utazott Budapestre, szívszélhüdés ölte meg. Halálát Kecskeméten lakó özvegy édesanyja, fiatal felesége gyászolják, akiknek fájdalmában osztoznak a szimpatikus orvos siklósi ismerősei is. Temetése ma délután volt Kecskeméten.

Milassinnál a Nőegyletben **junius hó 21-én** (vasárnap) 6 órától 10 óráig
nyári (diák) tánciskola
kezdődik. — Tanitási órák: hétfő, szerda és pénteki napokon 6—8 óráig. Beiratkozások ugyanott előre is eszközölhetők.

— **Pécsiek a 69-es hősök emlékszobrának leleplezésén.** Vasárnap országra szóló ünnepség keretében leplezték le Székesfehérváron a volt 69-es Hindenburg gyalogezred bronzba öntött gyönyörü hősi emlékművét. Az ünnepséget tábori mise vezette be, majd felolvasták a volt ezredtulajdonos, Hindenburg német birodalmi elnöknek levelét, amit Scholcz ny. tábornok, az ezred utolsó parancsnokához intézett. A leleplezésnél az ünnepi beszédet József kir. herceg mondotta, majd megkoszorúzták az emlékművet. Pécs városa és Baranya vármegye egy-egy koszorúval rótták le hálájukat a 69-es hősök iránt. Az ünnepségen a német birodalmi elnök Schoen báró, német követtel képviseltette magát, mig a magyar kormány részéről Károlyi Gyula gróf külügyminiszter jelent meg. A pécsi 69-esekről Jobszt Valér dr. városi főügyész emlékezett meg beszédében. Délben díszebéd volt a Szent István teremben, amelynek során a pécsiek közül vitéz Alszászy Károly alezredes szólalt fel. A megjelent pécsiek közül még az alábbiak neveit sikerült feljegyezni: vitéz Antal Aladár dr., vitéz Arató Jenő dr., Bedő József, Hoffmann László, vitéz Kenedy János, Nemsecz Pál alezredes, Schwarz Mór, Tannert Erich őrnagy, vitéz Végváry László, Vértes József, vitéz Visy Imre dr., Vörös Mihály dr., akikkel együtt még igen sokan rándultak Székesfehérvárra, hogy volt bajtársaik emlékének hódoljanak.

— **Iskolatársi találkozó.** Találkozót tartanak június 21-én, vasárnap, a Miasszonyunk zárdában az 1928-ban a polgári IV. o. t. végzett növendékek. Gyülekezés 8 órai szentmise előtt a vizsgateremben. A szentmisét felejthetetlen igazgatójukért és Balogh Manciért mondják.

— **A Czája cirkusz szerdán két előadást tart.** A nagy sikerrel bemutatkozott Czája cirkusz, eddigi előadásait zsúfolt nézőtér mellett tartották meg. A világvárosi müsor valósággal frappirozza a közönséget, amely fokozott érdeklődéssel tekint a szerdai kettős müsor elé. Szerdán délután 4 órakor mérsékelt helyárakkal tartják meg az első előadást, mig az esti előadás pontosan fél 9 órakor kezdődik.

SZINHÁZ

* **Salamon társulata Pécsett.** A Teréz-körúti színpad müvészei Salamon Bélával az élükön, gondüzésre kacagtató estét rendeznek a pécsi színházban. A legjobb és mint hirdetik fehér müsorral állnak a közönség elé. Salamon mellett Boross Géza, Komlós Vilmos, Rolkó József, Berki József, Sass Olly, Cziráky Luci, Götz Erzsi lesznek a vidám est kitünő szereplői.

Éber Sándor id
festő

1944

Kalangya

3. SZ. *Hercea János:* Két város. *Palóczi Edgár:* Baja feltámadása. *Muhi János:* A Czobor-család. Baja földesura. *Berényi János:* Versek. *Szabadkai Kiss István:* Jelky András bajai fiú csodálatos kalandjai. *Mérei Sándor:* Versek. *Romhányi Gyula:* Tóth Kálmán. *Szabadkai Kiss István:* Versek. *Mérei Sándor:* Majthényi Flóra. *Herceg János:* Bogoboj Atanackovics. *Csordás Nagy Dezső:* Vers. *Fiala Endre:* A Hunyadiak, a délszláv mondákban. *Hódsághy Béla:* Vers. *Frey Imre:* Magyar pénzverés a vegyesházi királyok korában. *Garay Béla:* Kilencvenéves a szabadkai színház. *Berényi János:* Id. Éber Sándor festőművész.

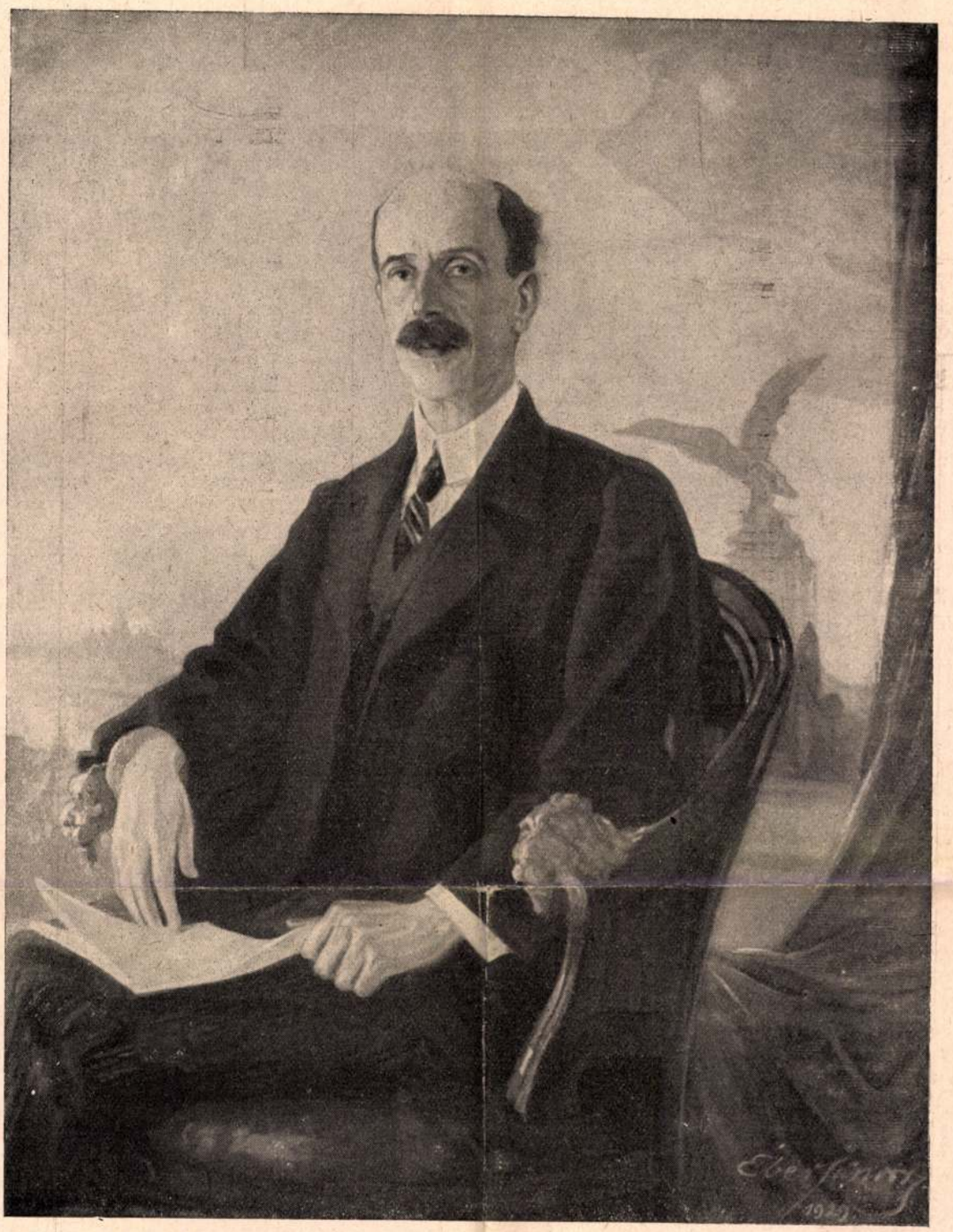

Bethlen István gróf miniszterelnök. Bács megye megbízásából festette Éber Sándor

— Most pedig rohanok odaülni az íróasztalom mellé, mondotta sugárzó szemmel. Neked pedig egyelőre csak azt mondhatom: köszönöm, köszönöm, nagyon nagyon köszönöm.

„Egyelőre“... Ez a szava csak akkor koppintott rá a gondolatomra, mikor már elment és nem volt többé alkalmam tiltakozni minden egyelőre ellen, mert én a Cica-ügyet igazán jogerősen befejezettnek éreztem. Egy hét se mult el azonban és kiderült, hogy ő — még nem.

Egy kis törékeny és halavány, de kellemes vonású, takaros asszonyka jelent meg nálam egy szintén kissé vékonypénzű, de kellemes vonású és tiszta hatéves fiucskával a kezén. Az asszonyka Cicáné volt, a fiucska pedig a legujabb Cicageneráció középső tagja. Cicáné a maga és gyermekei nevében is lelki szükségnek érezte, hogy megköszönje azt a kimondhatatlan nagy jót, amit velük cselekedtem.

— Most egy kicsit rendbe szedjük magunkat, vallotta, és pótoljuk a legszükségesebbeket. Úgy számítom, hogy ehhez kell egy fél esztendő. Addig is, egyelőre, csak szóval tudjuk megköszönni, amit értünk tenni sziveskedett. Pedig tudjuk, hogy nem volt könnyű dolog. Nagyon jól tudjuk!

Megint az az „egyelőre“. Se nagy pszichológia, se nagy lelemény nem kellett a kitalálásához, hogy itt valami forr. Itt hála készül. Még pedig tényleges hála, ami még vajudik, hogy mint cigarettatárca, vagy pedig mint írómappa lásson-e majd napvilágot, de mindenesetre olyan garaskákból spórolódik össze, amelyeket a Cica-család sokkal elemibb szükségleteitől von meg. A szájam íze kissé megkeseredett az édes ígéretre.

Azt mondani, hogy már az eddigi köszönetet is sokallom, udvariatlanság lett volna. De mindenesetre határozottan és őszinte meggyőződéssel jelentettem

Uj Idők 1929, 8 sz

ki, hogy a mit tettem, az elemi kötelességem volt, azért igazán nem jár más, mint egy baráti kézszoritás, mert ezt mindenki így tette volna.

Cicáné azonban erre a kis szónoklatomra csak mosolygott és legyintett a kezével. Ebben a mosolyban és legyintésben minden volt, csak nem meggyőződés. Ebben cigarettatárca volt, vagy irómappa, amit, ezt éreznem kellett, most már az Isten se vesz le rólam. Halkan és szomorúan, de fölényes biztossággal mondotta az asszonyka:

— Az ezredik se tette volna, kérem. Ezt már én jobban tudom, mint ön.

A búcsúzás tehát számomra nem volt megnyugtató. Megvallom azonban, hogy álmatlan éjszakákat ez a nyugtalanság nem jelentett. Csak egy kis szomorú bosszankodást azon, hogy ha az embernek egyszer véletlenül sikerült jót tennie valakivel, ami elég ritka siker, hogy érdemes legyen megbecsülni, ezt az örömét se teheti el érintetlenül, mert egy másik jóravaló érzés folyton fenyegeti azzal, hogy kamatot fizet érte. És jelentette még azt a szilárd elhatározást, hogy azt a lepényt, amit ezek a szegény emberek maguktól elvont kenyérfalatokból sütnek majd nekem: én semmi szín alatt se fogom megenni.

Gyengén fűtött kemence lassan süt. A cigarettatárca, vagy az irómappa hónapokig nem jelentkezett. De egyszer mégis csak megsült a lepény. Emlékszem, egy ünnepnap délelőttje volt, amikor a Cicák párosan tették tiszteletüket. Párosan és nem üres kézzel. Programmon kívül meghökkentem, mikor Cicáné egy kis csomagot helyezett az asztalra, mert ebben a csomagban az alakjáról ítélve semmi esetre se lehetett az, amire már el voltam készülve és ami ellen már föl voltam vértezve. Se cigarettatárca, se irómappa.

És valóban, nem is volt. Egy furcsa kis keleti bronzfigura hámozódott ki a burokból. Széles szájú, bús nézésű, szakállas hindu bonc, vagy szent, vagy próféta, karimás, hegyes süveggel a fején. Hasonlóval ahhoz, amilyet minálunk a galiciai vendégek fején láthattunk.

Egy pillanatig zavart meglepetéssel néztem farkasszemet a bronzemberkével, mert, ismétlem, erre nem volt kádenciám. Cicáné eddig mosolyogva, halkan terjesztette elő vallomását, hogy bizony sokat törték a fejüket, amíg ez az emberke megszületett.

— Mi, őszintén megvallva, nem igen értünk az ilyesmihez. De tudom, hogy az urak vásárolják ezeket a dolgokat és a kereskedő biztosított róla, hogy szép, érdekes és művészi darab. Nagyon boldogok lennénk, ha örülne neki.

Úgy látszik késtem a válasszal, mert a Cicák nyugtalanul néztek rám és a barátom egy idő mulva elfogódott hangon kockáztatta meg a kérdést:

— Csak nem bántottunk meg talán vele? . . .

Hevesen tiltakoztam:

— Nem, nem. Egyáltalában nem! Csak . . . gondolkozom valamin. Valami egészen különösön . . . Valami egészen különösön . . . És ha nem lenne illetlenség, tisztelettel megkérdezném; hol vettétek ezt a figurát?

Meglepetten néztek rám, azután egymásra. Végre is az asszony szólalt meg. Nyugtalanul, de nagyon határozottan mondta:

— Biztosíthatom, kérem, hogy tisztességes úton jutottunk hozzá.

Mosolyogtam.

— Erről aztán igazán egészen nyugodt vagyok. Különben is előrebocsátom, hogy az, amit mondani fogok, csak egy föltevés. Egy lehetőség. Lehet, hogy helytálló, de az se lehetetlen, hogy tévedés, aminek egy véletlen hasonlóság az alapja. Arra se mernék megesküdni, hogy pontosan emlékszem. De mindenesetre tény, hogy mikor én ezt a kis figurát megláttam, rögtön az a kérdés ugrott a gondolatomba: vajjon nem a hetedik kaobita-e ez a kis öreg. Mert én ugyan csak egyszer láttam a képét egy angol illusztrált művészeti lapban, azt se tudom pontosan, hogy melyikben, de az bizonyos, hogy nagyon hasonlít hozzá. Egészen olyan, mint a többi kaobita!

A Cica-pár rámmeredt. Ebben a nekicsudálkozásban olyan egyforma lett az arcuk, hogy dicsérnem kellett a barátomat, amiért nem beretváltatta a képét. Különben nem tudtam volna őket megkülönböztetni egymástól. Az asszonyba egy ösztönös hiúság belefagyasztotta a szót, a férfi kerekre csücsörödött szájából azonban kiszökött a kérdés:

— Mi az a hetedik kao . . . ?

Megvallom őszintén, hogy én is pontosan ilyen arcot vagok, ha én vagyok az ő helyében. Én azonban az én helyemben voltam, akinek az a hivatala, hogy tudva érdekes valótlanságokat koholjon, amiért nemcsak, hogy nem büntetik meg, hanem még fizetnek is neki. A legkevesebb, amit ebben a helyzetben az illendőség megkövetel az, hogy az ember szerény és udvarias legyen. Siettem tehát megnyugtatni a barátomat:

— Bátran kérdezheted, mert én se tudnám, ha véletlenül az a folyóirat a kezembe nem kerül. Kaobitáknak vagy kaobétáknak az illetékes tudósok azokat a kis bronzfigurákat nevezték el, amelyek egy indiai pagoda egy remek bronzcsillárját díszítették. Ez a csillár most egy amerikai milliárdos birtokában van és — álmatlan éjszakákat okoz neki. A bánata ugyanis az, hogy a csilláron hét ilyen kaobita vagy kaobéta volt eredetileg, most azonban csak hat díszeleg. A hetediknek csak az üres helye szomorkodik. A hetedik kaobita vagy kaobéta valamiképpen eltünt még mielőtt a csillár a dollármilliomos kincsei közé került volna és nem lehet rejtekhelyéről előcsalogatni. A dollárfejedelem elköltött már vagy tizezer dollárt a kutatására és bizonyosan boldogan fizetne még másik tizezret, ha valaki a kis szökevényt a kezére adná. Pedig, és ez külön érdekesség, a figurának nincs is valami rendkivüli művészi értéke. Csak valami kis, alig megtalálható szent karcolás van rajta, ami kétségtelenné teszi a hitelelességét.

A Cica-pár mereven, némán, a márványszobor mozdulatlanságával hallgatta az előadásomat a kaobitákról vagy kaobétákról. A férfi szeme mint két izzó tüzgolyó sütötte a homlokomat, amely bizonyosan piros lett, talán nem is egyedül csak ettől a forróságtól. Az asszonyé viszont a szobrocskára fagyott rá keményen és lefejthetetlenül.

Vastag, nehéz csend öntött el mindnyájunkat és háromszor is elakadt a hangom, amíg léket tudott vágni magának ebben a sűrű hallgatásban.

— Hát ezért bámultam én úgy rá erre a figurára. És ezért gondolom én, hogy talán . . . Talán nem volna bolondság . . .

Most már az asszony tekintete is felém nyilazott élesen és sürgetőn.

— Azt gondoltam, hogy meg kellene próbálni. Egy csomó dollár sok pénz és megér egy kis fáradságot. Sajnos azonban, nekem nincs erre való időm, de meg . . . nem is olyan nagyon izgat a dolog. Egészen biztos se vagyok benne, arra a folyóiratra se emlékszem, hogy melyik volt, sőt egész őszintén szólva már azt se tudom pontosan egy amerikai milliárdos volt-e az, aki azt a kaobitát keresi, vagy egy angol lord? Én bizony nem vállalkozom arra, hogy kutatásokat eszközöljek, pláne, mikor, ismétlem, az is nagyon meglehet, hogy hamis nyomon vagyok. Nagyon meglehet . . . De mégis csak el kellett mondanom

1021

Magyar Nemzet

Éber Sándor emlékkiállítás Baján

AZ ORSZÁGOS MŰZEUMI HÓNAP alkalmából a Nemzeti Galéria rendezésében a bajai *Türr István Múzeumban* kiállítás nyílt meg a város jeles művészfiának, *id. Éber* Sándornak (1878—1947) hagyatékából.

Éber Sándor élete, művészete, sokoldalú kulturális tevékenysége szinte elválaszthatatlan századunk első felében Baja művelődéstörténetétől. Fél évszázadot töltött e szép fekvésű Duna menti városkában, ahol a szín, a forma, a dallam szépségére tanította nemcsak két évtizeden át a bajai tanítóképző növendékeit, hanem becsületes művészi hitvallása egész életén át arra késztette, hogy a kisváros közönyében a művészi ízlésre nevelés nehéz feladatát is vállalja. A század eleji vidéki városka közönségének művészi igénytelenségét, az unalom sokszor áthatolhatatlan falát kísérelte meg Éber Sándor is áttörni. »A magyar művészet vidékre állított őrszeme lett«, — mint már 1920-ban a bajai *Független Újság* egyik cikkírója nevezte. A korszerű rajztanításért vívott küzdelme, lelkes írásai, tanulmányai, képzőművészeti kiállítások rendezése, melyekre neves, országszerte ismert művészeket hívott meg, hangversenyek szervezése, a város műemlékeinek megőrzéséért folytatott fáradozása, művésztelep létesítésének terve — mindmind olyan tettek, amelyekkel beírta nevét Baja század eleji kulturális életébe.

Tanulmányait a budapesti Mintarajziskolában folytatta Székely Bertalan tanítványaként. Érdeklődése és mesterének ösztönzése a monumentális feladatok, a freskófestés felé irányította. »A művészetnek a jövő útja a fal lesz« — vallotta már pályája kezdetén. Új utakat kereső dekoratív felfogású freskóit az akkori lehetőségeknek megfelelően főleg egyházi megrendelésre festette. Megélhetésének biztosítására rajztanári állást vállalt. Természetmegfigyelésen alapuló új rajztanítási módszert dolgozott ki, eredményeit a londoni rajztanári kongresszuson is elismerték, ahol 1908-ban növendékeinek rajzai aranyérmet nyertek. 1909-ben egy esztendőt ösztöndíjjal Rómában töltött.

ELSŐ ÖNÁLLÓ KIÁLLÍTÁSÁT 1925-ben rendezte Baján, majd 1926-ban a budapesti Nemzeti Szalonban volt gyűjteményes bemutatkozása. Az Alföld és a Duna-mellék világa jelenik meg plein air tájképein, figurális festményein: a *»Hajókormányos«*, *»Hajácsok«*, *»Rakodómunkás«*, *»Öreg halász«* című képein a széltől-vihartól edzett dunai hajósok, barázdált arcú halászok jellegzetes típusait örökítette meg. Önarcképeinek sorozata művészi elmélyültségét és lélekbehatoló jellemábrázoló erejét bizonyítják. Egyik kitűnő önarcképét Petrovics Elek, a Szépművészeti Múzeum egykori nagynevű főigazgatója vásárolta meg, ma e képét a Nemzeti Galéria gyűjteménye őrzi.

A húszas évek végétől meleg barátság fűzte Tornyai Jánoshoz, Nagy Istvánhoz, Rudnay Gyulához. A meghitt baráti együttlétnek, őszinte beszélgetésekben eltöltött órák emlékét idézik róluk készített realisztikus portréi. Éber Sándor műterme, otthona a húszas—harmincas években szinte művészeti központnak számított Baján. Festőbarátain kívül egy-egy hangverseny után Dohnányi Ernő, Hubay Jenő, Basilides Mária, Sauer Emil töltöttek ott hangulatos estéket. Bartók Béla 1928 tavaszán Baján adott hangversenye alkalmából a Bajai Újságba írt méltatása modern zeneesztétikai felfogásáról vallott. Népdalgyűjtése is számottevő.

AZ ÉBER-HÁZ repkénnyel borított udvara beljebb hívogat, a mai Baja keskeny, kanyargós kis utcáján, a Jókai utcán végigmegyünk, s a műteremben — amely életében a művészeti élet megmozdulásainak színtere volt — a mester féltő szeretettel, gonddal őrzött hagyatéka vár, amelyből mintegy másfél száz alkotását: festményeit, freskóterveit, grafikáit adta kölcsön özvegye és festőfia e gyűjteményes kiállításra. A rendezés munkája dr. *Manga* Jánosné művészettörténészt dicséri, a szép kiállítású, a művész emlékéhez méltó katalógus pedig a kecskeméti megyei tanács bőkezűségét bizonyítja.

Bodnár Éva

1965 OKT 7
MAGYAR NEMZET
Magyar Hirdető
SAJTÓFIÓKTELEP
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

pokban, mer
fogadtatásban
vában Walter
Carstens bo
akinek útjá
léseihez nagy reményeket fűződtek a Rajna-parti fővárosban. Az NDK Államtanácsának elnökét megkülönböztetett szeretettel és barátsággal vették körül, s a fogadtatás szívélyességéből, *Koszigin* és *Brezsnyev* nyomatékos kijelentéseiből Bonn vezetőinek meg kellett érteniük, hogy a Szovjetunió német politikája nem változik, hogy Nyugat-Németország és a Szovjetunió viszonyának normalizálása a *két német állam* kapcsolatainak normalizálásától és a bonni politika gyökeres megváltozásától függ.

A magyar történelem tapasztalatai egyértelműen tanúsítják, hogy a német kérdés alakulása mindenkor *sorskérdésünk volt.* Ezért is érdekel bennünket, hogyan jut nyugvópontra a német kérdés. **Az NDK megalakulása, megszilárdulása, egész társadalmi és gazdasági berendezkedése,** külpolitikájának elvei és gyakorlata együttesen *garancia* arra, hogy az első német munkás-paraszt állam nélkül nincs megoldás a német kérdésben. Az NDK évfordulóján jóleső érzéssel nyugtázzuk az ott elért eredményeket, amelyek megnövelik az első német békeállam súlyát és befolyását a nemzetközi politikában.

Zala Tamás

este fogadást adott a
geti Gundel Étteremben.

A fogadáson megjelent *Biszku* Béla, az MSZMP Központi Bizottságának titkára, *Fehér* Lajos, a Minisztertanács elnökhelyettese, *Komócsin* Zoltán, az MSZMP Központi Bizottságának titkára, az MSZMP Politikai Bizottságának tagjai, Biró József, dr. *Horgos* Gyula, dr. *Lévárdi* Ferenc, *Losonczi* Pál, *Nagy* Józsefné, *Trautmann* Rezső, a kormány tagjai, *Kiss* Károly, az Elnöki Tanács titkára, *Mód* Péter, a külügyminiszter első helyettese, valamint a politikai, a gazdasági, a kulturális élet sok más vezető személyisége. Részt vett a fogadáson a budapesti diplomáciai képviseletek számos vezetője és tagja.

A dán nagykövetség fogadása

A Budapesten folyó magyar—dán külkereskedelmi vegyesbizottsági tárgyalások alkalmából Henri Holger *Haxthausen* nagykövetségi tanácsos, ideiglenes ügyvivő szerdán este fogadást adott. A fogadáson megjelent *Baczoni* Jenő külkereskedelmi miniszterhelyettes, *Beck* István, a Külügyminisztérium főosztályvezetője, *Ráth* Károly, hazánk dániai nagykövete, a magyar külkereskedelem több vezető képviselője.

Ifjúságvédelmi törvényt kell alkotni

Az országgyűlés jogi, igazgatási és igazságügyi bizottságának

A fiatalkorúak bűnözésének okairól, a bűnügyi statisztika alakulásáról és a megelőzés módjairól tanácskozott szerdai ülésén az országgyűlés jogi, igazgatási és igazságügyi bizottsága a Parlamentben. Dr. *Gödöny* József, az Országos Kriminalisztikai Intézet igazgatója beszámolt arról, hogy a fiatal korban elkövetett bűncselekmények számának csökkentésében jó eredmények születtek. A bűnügyi krónikák tanúsága szerint *a rossz útra tévedt fiúk és lányok száma tíz esztendő alatt csaknem felére csökkent.* A javulás azonban az utóbbi években nem folytatódott; a bűnesetek száma stagnál, a terheltek száma nagyjából azonos szinten mozog. Ez arra figyelmeztet, hogy *a bűnözés visszaszorításáért további nagy erőfeszítéseket kell tenniük az illetékeseknek.*

A statisztikákból kitűnik, hogy a bűnöző fiatalok között lányok lényegesen kisebb számban szerepelnek, mint fiúk — az arány 15:85. A ko szerinti megoszlás vizsgálat azt mutatja, hogy a kisebb-na gyobb bűncselekmény

Eller Sándor

Kápolna részlet

Küzdünk a műbírálat hangjának üres, szószátyár, szóvirágai ellen s nem találunk örömet a „szférákban, ahol örök tavasz, napsütés. szóval művészet honol". . . Bármilyen szívesen is látunk figyelmeztetéseket, nem fogadhatunk el oktatást az olyan gyanus magyarságú mondatok íróitól, akik imigyen borzasztanak: „lévén itt a hangsúly a sima festési technikára fektetve" stb.

A „Művészet" műbírálója kitünően ismeri Európa valamennyi régi és új képtárát; a londoniakat, az északi, a német, a holland, a belga, a francia, a cseh, a portugál, a spanyol; az összes olasz és magyar képtárakat s lehet, hogy így a figyelme érzékenyebb arra, hogy észrevegyen hazai hibákat s mint aki sokat látott e téren, tudja, mitől féltheti hazánk művészetét. Mindenesetre nagyobb szolgálatot tesz nemzetének az, aki hazai hibákat igyekszik megjavítani, mint olyasvalaki aki barátságos, idegen nemzetek budapesti bemutatkozó kiállításairól gunyoros hangon ír. Különösen pedig akkor, amikor egy ilyen kiállítást „zürzavarosnak" lát.

Sapienti sat.

Arra pedig, aki szereti bölcs közmondásokkal lezárni mondanivalóját, mi is mosolygunk és ideírhatnánk, egy arab mondást is, amelyik arról a bizonyos kis kutyáról és a karaván ról szól.

De nem tesszük. Erdős Imre

A „MŰTEREM" NYÁRI KIÁLLITÁSAI. Értesülésünk szerint a „Műterem" egész nyáron nyitva tartja helyiségeit és több csoportos kiállítást rendez. Beküldés junius 10 és 11, junius 24 és 25, julius 8 és 9, julius 22 és 23.

Válasz . . .

Valami lapocska, amelyik képzőművészettel is foglalkozik, névtelenül megtámadta egyik tárlati műbírálónkat olyan hangon, amilyet csak régen lehetett olvasni szegényes vidéki ujságokban. Erre az idegen fogalmazású támadásra, amelynek ismerjük hátterét, nem fogunk hasonló művészietlen hangnemben válaszolni. Néhány elvi kérdés tisztázására azonban jó alkalom ez nekünk.

A „Művészet" műbírálói, ha szigorubbak is a napilapok sokat megbocsátó tárlatismertetőinél, ezt épp a szakszerűség érdekében teszik s miután függetlenek, nem szolgálnak senki szócsövéül, megengedhetik maguknak azt a fényűzést, hogy ha néha fájdalmasan is őszinték legyenek. De a dicséret, sőt az elragadtatás díszítő szavaival sem fukarkodtak ott, ahol sok remek művészünk látomásai azokat előcsalogatták. A „Műcsarnok" téli tárlatát nemcsak a „Művészet" kifogásolta, hanem a szóban forgó lapon kívül minden más bíráló lekicsinyelte azt a tömeges, válogatás nélkül való festménykiteregetést, ami már szinte a Műcsarnok komolyságát veszélyeztette. A „Művészet" műbírálói nem kétes értékű festők, akikben megvan a tömegmunkákkal való együttérzés és épp ezért bizonyos válogatást követelnek minőségben és mennyiségben azoktól, akik a Műcsarnok tárlati anyagát elfogadják.

Küzdünk a műkedvelősködés, az álművészek ellen, éppen az igazi művészek érdekében, mint ahogy ki akarják irtani a közéletből az álszinésznőket, akik csak telefonkönyvben vagy újsághírekben szerepelnek.

Részlet az Iparrajziskola szakosztályainak munkáiból

BUDAY BÁLINT:

FÖLDI MIHÁLY ÉS AZ UJ MAGYAR REGÉNY

A magyar regényirodalom megujhodásának kérdése régen foglalkoztatja a kritikusokat és esztétikusokat. A mesemondó Jókaiaktól, Mikszáthoktól a falukutató írókig nagy utat tett meg a magyar regény, tehát önkéntelenül is felvetődik a kérdés, irányváltozásról van szó, vagy az elbeszélő irodalom friss termékei beillenek a mult régen taposott pályájába. A „magyar regény új útjai"* címen megjelent tanulmányunkban megállapítottuk, hogy elbeszélő irodalmunk „csak más utakon jár, de nem új útakon! Mert a regénynek nincsenek új útjai, vagy régi útjai. A jó és igazi író alázatos lény, aki vállán hordja az élet súlyos, lenyűgöző hatásait, mindig azt írja meg regényében, amit a kor társadalmi és emberi követelményei megkívánnak." Amikor egy író, ezúttal Földi Mihály munkásságát vizsgáljuk, ezeket a szempontokat kell figyelembe venni értékelésénél. Hogy ezt megtehessük, bizonyos mértékig indiszkrétnek kell lennünk: szemügyre venni az író osztályhelyzetét és magánéletét. Azokat a kötöttségeket, amelyek olyan fontos hatással vannak az írói, sőt általában a művészi jellem kialakítása terén.

Szerencsétlen házassági igája alatt nyögő Strindberget a női aljasság érdekelte írásaiban, Thomas Mann, „Budenbrock"-ja a minden ellenálló erejétől megfosztott német polgári önérzet halálharangja, Galsworthy „Forsyte Saga"-jának végtelenbe sorakozó kötetei az angolszász polgári szívósság kiapadhatatlan erélyét igazolják. A magyaroknál, a majdnem paraszt sorban élő, református papi családból származott Móricz Zsigmond a föld népének robosztus hangú krónikása, Kassák Lajos viszont, aki kétkezi munkás, vasas volt, odafordult érdeklődésével a proletáriátus felé. Földi Mihály budapesti polgári családból származik, effelé az osztály felé irányul tehát minden írói kíváncsisága, leleplezési szándéka. Ez a kíváncsiság azonban másfajta, mint az osztály hivatalosan fémjelzett írójáé, Zsolt Béláé. Amíg a terézvárosi kávéházak krónikásának a figurái kis anyagi gondoktól megtépázott, a közepes jóléttől, vagy a polgári helyzet relatív nyugalmától elsodort emberek, addig Földi Mihály alakjai más réteghez tartoznak. Hogy a megélhetést jobban bírják, nem fontos, ellenben fontos az, hogy nem nyugodnak bele úgyis minden-mindegy nemtörődömséggel a változatlanba, hanem igyekeznek problémáik légkörének megtisztításán. Es akad közülük olyan, aki — mint ahogy írójuk eljutott — eljut „Isten országa felé", a kereszténységhez.

A neokatolicizmus joggal számítja a maga írójának Földi Mihályt, aki érdekes fejlődési vonalat futott be, amíg mai felfogásához érkezett. Ennek az útnak érdekes állomásai az író hatalmas regényei: a „Szahara" az idén megjelent „A viszony" és a legutolsó könyv: „A miniszter".

Éber Sándor: Szent István
A Műcsarnok Szent István kiállításáról

A „Szahara" olyan megdöbbentő hatású terméke volt a magyar irodalomnak, amelyhez hasonló sem előtte, sem utána nem igen hagyta el a sajtót. A művészi puritanizmus legtisztább eszközeivel festette fel a szerző, a mű két kötetében azt a fáradtságba fúló erkölcstelenséget, lenyűgöző céltalanságot, amelyben a polgári társadalom él és amely csak egy nyilvános házba torkolhat. A „Szahara" az embereknek, az erkölcsi életnek az a sivatagja volt, ahol egy parányi reménysugár sem csillan meg, sőt a hősök, a lakók nem is igen akarják a megoldás mutatkozását. Aki ezt a könyvet írta, a legrosszabb véleménnyel kell, hogy legyen a maga osztályáról, amelyből származott és amelyet egy bátor, elhatározott írásművel el akart magától lökni.

Felületes megállapítások szerint a fiatalság alkalmas arra, hogy változásokat hozzon, új utakra

* Művészet I. évf. 11. oldal.

Művészet 1938. 18-19.

Idős Éber Sándor emlékkiállítás

a Bajai Tanítóképző Intézetben

A Bajai Tanítóképző Intézet az idei intézeti napok alkalmából idős Éber Sándor festőművész hagyatékából emlékkiállítást rendezett.

Idős Éber Sándor 1878-ban Ráckeresztúron született. A Budapesti Rajztanárképző Főiskolán mint Székely Bertalan tanítványa végzett 1900-ban. 1902-től húsz éven keresztül a Bajai Tanítóképző Intézetben tanított, dolgozott, művészi alkotó tevékenységével gazdagította a város képzőművészetét és az egyetemes magyar kultúrát. 1906-tól kezdve állandó kiállító művésze a Nemzeti Szalon tárlatainak. 1900-ban nemzetközi ösztöndíjat nyer, ami egyévi olaszországi tanulmányutat jelent. Hazaérkezése után fáradságot nem ismerve alkotott a képzőművészet minden műfajában. Ekkor születnek első monumentális falfestményei. 1925-ben Baján, majd 1926-ban Budapesten a Nemzeti Szalonban rendezi meg első önálló gyűjteményes kiállítását. A nagysikerű fővárosi bemutatkozás legnagyobb eredménye: „Önarckép"-ét a Szépművészeti Múzeum, „Balaton" című tájképét a Fővárosi Képtár veszi meg gyűjteménye számára. 1931-ben második római tanulmányútja során római városképeket és közéleti személyiségek arcképeit festi. A harmincas évek végén születnek utolsó nagy freskói (a III. Béla Gimnáziumban, a belvárosi és a józsefvárosi templomban, a Rókus-kápolnában).

A felszabadulás után 1947-ben művészgyermekeivel Szekszárdon, Pécsett és Baján rendez nagysikerű kiállítást. 1947. december 17-én munka közben ragadta el a halál. Kiváló művésztársa, Rudnay Gyula búcsúztatta sírjánál.

Éber Sándor művészetét — nagy egészében — napsugaras, optimista hangvétel, az emberrel és annak ezernyi arculatával való állandó kapcsolat jellemzi. Művészettörténeti helyét is ez határozza meg. Anélkül hogy valamilyen stílusirányzathoz kapcsolódott volna véglegesen, törekvései a magyar posztimpresszionizmus művészeinek célkitűzéseivel tartanak rokonságot. Így teljesen önálló úton jutott ugyanazokra a korszerű stíluseredményekre, mint haladó művészetünk derékhada, a nagybányaiak és örököseik. Ha mindenáron analógiát kutatunk, úgy Ferenczy Károlyhoz fűzi a legnagyobb fokú szellemi rokonság.

A művész pedagógiai tevékenységét nem is lehet elválasztani alkotói munkásságától. Nevelési elveit is az az eleven életszemlélet, természetközelség hatotta át, amit festészetében is megcsodálhatunk. Már 1905-ben kísérleteket tesz a rajztanítás megreformálására. Az imitatív rajz helyett a természetlátást és a természetmegfigyelést tűzte ki didaktikai feladatként növendékei számára.

1908-ban fáradságos nevelői munkáját siker koronázza. A vallás és közoktatásügyi minisztérium Londonba küldi a III. Nemzetközi Rajzkongresszusra a magyar tanítóképző intézetek képviseletében. Itt tanítványai, a bajai tanítóképzősök, a kiállítás aranyérmét nyerik el. 1913-ban a miniszter megbízásából értekezést tart a Képzőművészeti Főiskolán rajztanárjelöltek számára. Itt ismerteti eredeti rajztanári módszereit és tanmenetét. 1914-ben készíti el a rajztanítás normál tanmenetét a tanítóképző intézetek számára. Éber Sándor sokirányú elméleti rajzpedagógiai munkássága mellett húsz éven keresztül igen sok művészien látni és rajzolni tudó tanítót nevelt pedagógus társadalmunk számára.

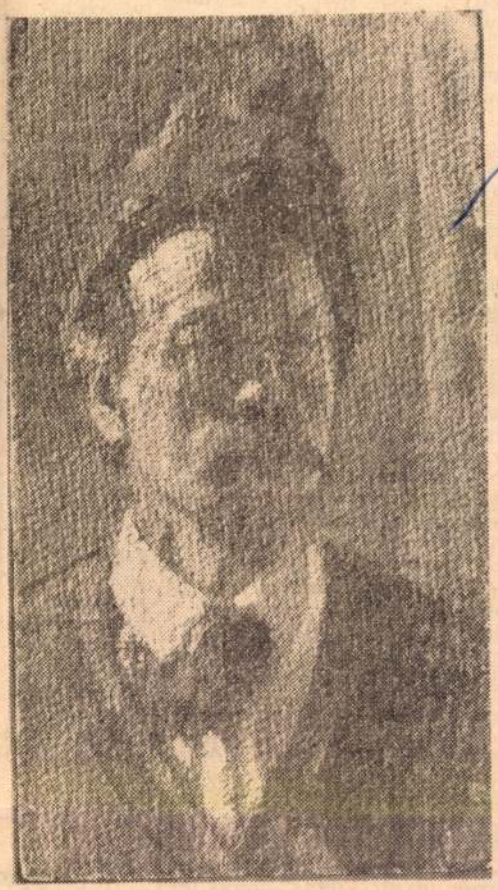

Id. Éber Sándor: Kucsmás önarckép (olaj).

A kiállítással a kiváló művész mellett arra az emberre is emlékezünk, aki vállalta korának provinciális hátrányait, leköltözött Bajára, hogy negyvenöt éven át a művészeti és szellemi élet egyik világító fáklyája legyen, hogy alkotásaival gyönyörködtessen és a művészi ízlésre, a szép szeretetére neveljen. A képzőművészet mellett a zenével is szenvedélyesen foglalkozik. Tíz éven keresztül a Bajai Daloskör karnagya. A nagy múltú Liszt Ferenc Kör egyik alapító tagja, majd elnöke. Bartók Béla 1928-as bajai hangversenyét szinte elsőként üdvözli, felismerve az akkor még méltatlanul háttérbe szorított zseni korszakos jelentőségét. Emberi portréja teljesen elválaszthatatlan életművétől és minden vonatkozásában tükrözi azt. A puritánságnak a magas szaktudással, az optimista életszemléletnek az állandó kísérletező igénnyel való ötvözete adja karakterének fő jellemvonásait. Hite az emberben, hite a művészetben mindig töretlen maradt. Ezért volt egész élete során — a nagy sikerek idején is — szerény ember, mélyen érző művész, lelkiismeretes pedagógus.

Baja még ez év októberében, a múzeumi hónapok keretében állít művészi alkotó tevékenységének méltó emléket. Ekkor nyílik meg a Bajai Türr István Múzeum és a Magyar Nemzeti Galéria rendezésében idős Éber Sándor nagyszabású emlékkiállítása.

Aszalós Endre

Magyar Hírlető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307
PETŐFI NÉPE

nére is nagyon szívesen vennék a nézők, ha egy-egy jó, híréből már kedvezően ismert új darabot a saját színházukban is megnézhetnének, lehetőleg minél gyorsabban és nem évek múlva, vagy ami a leggyakoribb — sohasem.

Így került ide, ilyen utánjátszásként ez a bizonyos Fogad 3—5-ig, amely ha nem is jelenti a műfaj csúcsteljesítményeit, egyenletes értékeket képviselő, jól felépített ötletes fordulatokban bővelkedő, zenés vígjátéknak bizonyult. Szinetár György meséje több szálat is bonyolít. Az egyik, amit kifiguráz: Az emberi hiszékenység, az, hogy a tenyérjósok, jövendőmondók, kártyavetők itt-ott még szedik a vámot, s borsos árért árulják a nagyon is csalfa jövendőt embertársaiknak. A másik szál, ha vékonyka is és itt-ott némi ellentmondásokat is rejt magában az, hogy a becsületes tudásra szüksége van társadalmunknak. Sőt talán még egy harmadik gondolatmenet is felfedezhető — hogy hát lejárt a kora mindenféle önámításnak, a mi új és erős társadalmunk hétköznapjai nem alkalmasak arra, hogy a régi úri világ bűvöletét, ha csak egy lakás keretein belül is fenn lehessen tartani.

galtat megcáfolván azt a hiedelmet, hogy a színházi zeneka sohasem képes arra, hogy hívei és hangulatilag is helyesen adja vissza a modern dzsesszt Szerencsére, Szenes Iván dalszövegei is többet adnak a szokványosnál, úgyhogy a Fogad 3—5-ig minden bizonnyal siker lesz. Az előadás, annak összes kellékeivel rendelkezik.

A sikerhez természetesen sokban hozzájárult az ízléses, ötletes, látványosságra és karakterisztikus színészi játékra egyformán törekvő rendezés — Udvaros Béla munkája. Arra ösztönözte a szereplőgárdát, hogy túlzásoktól mentesen, inkább a figurák sokoldalú jellemzésére, s nem a külsőséges hatásokra törekedve játszanak. Ez sikerült is. A szereplők nagy része rutinosan, stílusosan alakítja szerepét. Nem egy színészi teljesítményre szívesen emlékszünk vissza. Emellett a színészi teljesítményekről szólva nem feledhetjük el megemlíteni, jó néhány fiatal, nagyobb lélegzetű szerepben még nem látott színészünk mutatta meg képességeit, s emelkedett egy-egy jól jellemzett epizódalakítással, tisztes színházi rangra. Örömmel könyveljük el ezt egyrészről Udvaros Béla rendező érdemének is, aki az együttes összekovácsolásával, a színészek ízléses játékát beleszámítva jelentékeny többletet adott a darabhoz.

...gal valósítja meg. Kitűnő, modorosságtól mentes, szellemes alakítást nyújt *Szalma Sándor*, mint Ibolya bácsi, az inas, *Gyulay Antal*, mint Sarkantyús János tsz-elnök, aki örökösen „ideológiai" továbbképzésen vesz részt, *Komlós József*, mint Szobotka, a póruljárt lottózó. Meg kell említenünk *Süle Géza*, *Borbíró Andrea*, *Fraknói Sári*, a kitűnően táncoló, éneklő, frissen és hangulatosan játszó *Móricz Ildikó* nevét, és elismeréssel kell szólni a fiatalokról: *Garay Éváról*, *Kuppán Ferencről* és *Galambos Rikáról*.

Borcsa István díszletei hangulatosak, Márton Aladár igen jó kosztümöket tervezett, Kerny Kálmán vezette zenekar kitűnő teljesítményt nyújt. Borbíró Andrea koreográfiái kiemelkedően szellemesek, stílusosak voltak. Különösen a Dixie-szám tetszett.

Csáky Lajos

érettségről, érett gondolkodásmódról, az önálló ítéletalkotásképességéről kell bizonyságot tenniük, nemcsak a megszerzett ismeretekről számot adni.

... A beszélgetés sokkal hosszabra nyúlt, mint eredetileg terveztük. Csaknem három órán át csatáztak a nézetek. Néha részletkérdésekbe bonyolódtunk. Tartozom az igazságnak azzal, hogy megjegyezzem: Azokat a téves, vagy „praktikus" nézeteket, amelyek a vitát ismételten kirobbantották, sohasem egységesen vallották a jelenlevők. Mindig csak egy felszólaló, vagy egy kis csoport hangoztatta őket, de az állásfoglalás, amely itt most olvasható volt, a vita befejeztével valóban valamennyiük véleménye lett. A vita maga, *az érvek súlya és a vitatkozás módszere pedig mindenképpen arról tanúskodott, hogy ezek a fiúk és lányok érettek, helyesen gondolkoznak és önállóan alkotnak véleményt.*

Még egy fontos észrevétel: Ezek a fiatalok szemmelláthatólag elbírják az új érettségi vizsgaszabályzattal rájuk hulló nagyobb felelősséget. *Nem egyszerűen „túlesni" akarnak az érettségin, hanem helytállni.* minél jobban vizsgázni is. Ők kerültek először szembe az új feladattal, az ezután következőknek könnyebb lesz, annyiva legalább, hogy hosszabb lesz az idő a felkeszülésre.

M. L.

Egykori harctér

Szemének riadt rémületén
kivirágzott az örök némaság
Törvényt vádol halállal
pecsételt arca
és a harctérnek nevezett,
aranyló búzatáblán
nyaranként,
újra és újra kibuggyan
gyöngyöző pipacs vére.

Nacsa Imre

Esti béke

Ha megjövünk s munkához kezdesz
csöpp gyöngyöket formál kezedre
s átfénylik szobánk tiszta rendjén
szelíd mosogatóvíz cseppje.

Arcod csupa jókedv és édes
lobogó örőm az egész otthon
s te szíved minden tisztaságát
teríted szét az asztalunkon.

POLNER ZOLTÁN

Paizs Éva: Balatoni szőlőhegy.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Éber Sándor

BAJAI HIRLAP

1964 APR – 1

— A Bajai Felsőfokú Tanítóképző Intézetben a közeljövőben megnyílik idősebb Éber Sándor, a kiváló bajai festőművész műveinek emlékkiállítása.

— A városi tanács jogügyi és államigazgatási állan-

...chenek szaporulat
nevelési vagy hizla

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 186-807

Eber Sándor

PETŐFI NÉPE

1964 ÁPR 21.

1024

Intézeti napok és kiállítások Baján

Az öt éve működő és ezekben a napokban jubiláló Bajai Felsőfokú Tanítóképző Intézetben ma, április 21-én délelőtt 9 órakor ünnepélyes keretek között nyitották meg az intézeti napokat. A helyi párt- és tanácsszervek képviselőin kívül hivatalosak erre a rendezvényre a társintézetek vezetői, s közülük többen előadásokat is tartanak.

A tanítóképző intézet igazgatósága, tanári kara és KISZ-szervezete színvonalas programot állított össze. Április 21-én délelőtt nyílik meg az iskola volt tanárának, idős Eber Sándornak művészeti hagyatékát és munkásságát bemutató képkiállítás. Másnap, április 22-én a környezetismereti szemléltető eszközök anyagából készült kiállítás megnyitására kerül sor. Április 22-én délután az intézet dísztermében Jancsó Adrienne előadóművésznő közreműködésével ünnepi műsor lesz, amelyen rajta kívül fellép még az intézet énekkara, Aszalós Endre zongoraművész, tanár, és a gyakorló iskola több növendéke. Április 23-án délben kerül sor a nagy érdeklődésre számot tartó bajai intézeti napok ünnepélyes bezárására.

helyszínen fel
utóbb az elr
16—18-a kö
állalatnál tar
ot és megáll

z utol

zségünk nyugdíjat kap, va- szont mint volt ál- dős ter- lami gazdasági dol- ezeti ta- gozónak — nincs áról van háztáji földje.

tanács- A rita alatt két a is ér- tanácstag összesúg öreg a széksor szélén.

szalonnával, almá- val, mikor mire tá- mad étvágya... Az- tán búcsúzik a pa- pától. Anélkül, hogy megkérdezné: — „Apám, ingyen nem

Éber Sándor

Született 1878-ban Ráckeresztúron. 1900-ban Budapesten rajztanári oklevelet nyert. 4 éven át Székely Bertalan tanítványa volt. 1906-ban mint bajai tanítóképző intézeti tanár megfestette a „Művészi nevelés allegoriája" c. 14 alakos falképet az intézet rajztermében. 1907-ben a katymári Vodica kápolna mennyezetét. 1908-ban mint tanárt növendékeinek rajzaival Londonba kiállításra küldte az állam. Ugyanez évben hosszabb időn át Münchenben, Amsterdamban, Londonban és Párisban folytatott művészi tanulmányokat. 1909-ben „Árpádházi Szt. Margit" frescovázlatával elnyerte a római Hunyady-féle ösztöndíjat. 1910-ben megfestette a bajai cisztercita társalgójában „Krisztus az emmausi tanítványokkal" frescoját. 1911-ben a lánycsóki templom két mennyezetét, 1913-ban a szászvári templom négy mennyezetképét, 1914-ben Béregen 3 képet. 1916—17 nyarán a hajósi templomban 70 négyzetméteres nagy mennyezetképét már maga vakolta al-fresco technikával oldotta meg. 1924-ben Hercegszántón 8 hónapot tölt frescóival. — A legnagyobb szeretettel és komoly művészettel megfestett hercegszántói frescóival egészen uj és önálló utakon haladva úgy témáival, mint kifejezési formáival ellentétbe kerül a hagyományos templomfestési sablonokkal. — 1925 decemberében 25 évi csendes munkásságából először állitott ki Baján 180 képet.

31	Bisztrai Balku Gyula főispán arck. olajf.	mgtul.
32	Somogyi Márta urhölgy arck. olajf.	mgtul.
33	Önarckép, olajf.	mgtul.
34	Duett	25000
35	Arckép (művész felesége)	mgtul.
36	Cserkész fiu estéje	18000
37	Zuzmarás fenyők	6000
38	Cserkész mulatság tábortüznél	20000
39	Hajnal a Balatonon	10000
40	Pihenő Balaton	10000
41	Legendás fa	10000
42	Arcképvázlat, Dezső Alajos	mgtul.
43	Havas Sugovica	10000
44	Derüs reggel a Balatonon, Dr. Fehérváry Dezső ur tulajdona	
45	Szeremlei erdőhid	6000
46	Vizhordó leány	2800
47	Fonyódi mélyut	6000
48	Szeremlei Duna	12000
49	Cigány idill	6000

50 Lellei munkás 14000
51 Önarckép mgtul.
52 Virágos Madonna, Vitéz Dr. Szikra Dezső ur tulajdona
53 Piros fejkötős kisleány mgtul.
54 Tél 7000
55 Áradás, olajf. 4000
56 Fonyódi magaslat, olajf. 6000
57 Vitorlás a Balatonon 10000
58 Kedves napok emléke, Lelbach Oszkár ur tulajd.
59 Lellei fa 3000
60 Halász csatorna 5000
61 Nagyfa 6000
62 Telelő sleppek, Lelbach Oszkár ur tulajdona
63 Balaton fölött 7000
64 Sokac kanász 3000
65 Polgárasszony mtul.
66 Apostol (tanulmányfej) 9000
67 Magyar zarándokok a Pápánál 10000
68 Tópartján 4000
69 Május a pörbölyi erdőben, Spitznagel János ur tulajdona
70 Agyagos part 4000
71 Hó 5000
72 Arckép, Scherer Sándor főigazgató tulajdona
73 Ősszel a Csertán 8000
74 Siesta mgtul.
75 Rezét 5000
76 Csendes semmitevés 3000
77 Lovas czigány, Somogyi Gyula ur tulajdona
78 Parkrészlet 3000
79 Köd, Dr. Gonczlik Kálmán apátp. ur tulajdona
80 Szálkai erdőszéle, olajf. 5000
81 Balatoni felhők, Lelbach Oszkár ur tulajdona
82 Fények a téli ködben 6000
83 Rezéti disznópásztor 2500
84 Galambcsiszár mgtul.
85 Lackó mgtul.

1956 FEB -7.

610 Éber Sándor

Egy pedagógus útijegyzetei

A Tretyakov-képtárban

Vörössel és fehérrel díszített keleti álomkastély, melyet román díszítőelemei ellenére tarthatnánk a perzsa sah palotájának is, ha homlokán nem páncélos György-lovag öklelné lándzsájával az ágaskodó sárkányt. Ez a Tretyakov-képtár, és ha jobban megszemléljük az épületet, az ezeregyéj mesehangulat szertefoszlik ugyan az acélból és üvegből szerkesztett világítóudvarok józan geometriai formáinak láttára, a termekbe belépő mégis csodálatos bűvöletek rabjává válik.

A festészet a képzőművészetek Hamupipőkéje. Csak személyes megjelenésének bűbájával hódíthat: szépségéről közelítő képet a legtökéletesebb reprodukció sem adhat. Egy épület, vagy szobor nagyszerűségét fényképről is megítélhetjük, festményét soha. Erről itt, a Tretyakov-képtárban győződtem meg.

Az orosz festészet gazdag, burjánzó ősvadon. A napsugár mindenütt egyforma, de éltető tüzére más virágot bont észak, mint dél. Így reagál a művészet stílusáramlataira a festészet is. — Dús, érintetlen televényen járunk itt és olyan csodálatos és ismeretlen virágokat hoz ez a táj, mely nem hasonlatos egyetlen föld terméséhez sem. És számunkra mindez ismeretlen, mert az orosz festők művei főleg hazai képtárakban találhatók és ezekről a remekművekről nincsen közkézen forgó reprodukció.

Kezdjük az orosz tájképfestészet óriásaival. Siskin bohókás mackóit (Reggel a fenyőerdőben) ismerik nálunk is, de még ennél a művénél is tökéletesebb az a képe, melynek az Aratás előtt címet adnám. Széles, érett rozstáblán néhány fától szegélyezett mezei út vezet keresztül. Ennyi a téma. A telt, érett színek és a vonalak lágy vezetése felidézik bennem Ukrajna széles mezőinek képét, melyeken átrobogott gyorsvonatunk. Szeldén hullámzó vidék, nyíresekkel és fenyőligetekkel beszőve. Itt nem kényszeríti szögletes parcellákba a természetet a termőföldben való szűkösség, szabadon érvényesül a táj poézise. Lehet, hogy ez a vidék az, melyen Tolsztoj Háború és Békéjének csilingelő trojkái végigszáguldottak. Annak a tündéri éjnek a leírása a világirodalom egyik legszebb része, ez a festmény pedig az orosz föld hangulatának legtöményebb összefoglalása — egyetlen képben.

Siskinnél uralkodik a vonal és a rajz, Levitánnál viszont színhangulatokban oldódik fel a forma. Ha Arany Ősz-e előtt megállunk, először csak a színtechnika köti le figyelmünket, később azonban egyre határozottabban érezzük az elmosódó körvonalakból kibontakozó lényeget.

Egy partoldalt látunk, néhány őszi lombruhát öltött fával. Arrébb puha árnyékok esnek át a még zöld gyepen és a délutáni napban rőt aranyszínnel lobognak fel a nyárfák koronái.

Az őszről, a sokszor feldolgozott, de mindig új élményről sokat mondtak már el tollal, muzsikával és ecsettel. A természet és a télbehajló emberi élet találkozása nem egy remekművet fogant már; — ezelőtt a kép előtt mégis úgy éreztem, hogy az összes őszhangulatú műalkotás, legyen a Tizian Laviniája, Botticelli Ősz-e, Longfellow Aranylovag-ja vagy Shakespeare Vihar-ja, mind-mind benne élnek ebben az egyetlen képben.

Egy másik képe különös bajai reminiszenciát idézett bennem. Aki szereti a Dunát és figyelemmel kíséri a folyó színeinek változását, ismeri az októberi Duna víztükrének szomorú-szürke opálozását. Egy őszeleji borús napon bárki megfigyelheti ezt a feledhetetlen tónust, melyet eddig csak egyetlen festő, Éber Sándor képein láttam megörökítve csalhatatlan hűséggel. Levitán egyik képén egy folyamelágazást láthatunk, kavargó viharfelhőkkel és a vészes fellegek alatt az őszi Duna színeibe öltözve hömpölyög tova a folyam. Ha Levitán járt volna a Duna mentén, feltételezhetnénk, hogy ez az emlékezetből gyakran festő művész egykori útja színeire emlékezett. Így nem más az egész, mint különös találkozás, meglepetés a képtárban járó és a Dunát szerető magyarnak.

A szovjet emberekkel érintkezve tapasztalhattuk, hogy valamennyiükben őszinte békevágy él, mely nem félelemből, hanem a tiszta emberiesség forrásaiból fakadó érzés. Befejezésül arról a művészről szeretnék írni, aki ezt a tiszta humanizmust festette képein, már 80 évvel ezelőtt.

Verescsagint csataképfestőnek ismerik, mert a háború élménye ihleti majdnem minden művét. A művészt azonban nem a harc és dicsőség vágya vezeti a véres mezőkön, hanem a belső kényszer, hogy megfigyelje és ábrázolja a háború borzalmai között szenvedő embert. A Sipka-szorosban minden csendes c. világhírű képének hősei nem a győztes és ujjongó katonák, hanem a néma holtak. Verescsagin ugyan a tábornok mögött száguld megeresztett kantárral, de megkérdezhetjük: nem alibi akar ez lenni? Mert a kép előterében egy haldokló végső görcsbe rándult ökle megfenyegeti a diadalmas tábornokot...

Ha itt még nem is szól egész nyíltan a művész, a terem túlsó falán ott láthatjuk a végső leszámolást, a Halál Apotheozisét. Sivár homoksivatag közepén roppant koponyahalom emelkedik. Megszoktuk azt, hogy az élet egymásbaolvadó ezernyi változását tartsuk szépnek és a halálfej vonásainak sima zártságában csak a Romlás Virágainak költője tudott gyönyörködni. De ezeknek a koponyáknak még a baudelaire-i esztétikumát is tönkretette a háború. Beszakadt halántékok, szétzúzott állkapcsok, átlukasztott szemgödrök és zúzódott csontok borzalma vádolja a háború vad brutalitását. A háttérben egy romváros, a kék eget félig fedi egy felhő vad és diszszonáns szürkesége. A csonthalom tetején néhány holló. A képet a nyugvó nap fénye ragyogja be, de olyan vészesen, ahogy a Vezuv kitörő lángjainak fénye ragyoghatott Pompeji utolsó lakomájának aranyedényein. És ha a rettentő vád nem szólna elég világosan, beszél a művész magakészítette felírata:

»E képet ajánlom a múlt, a jelen és a jövő hadvezéreinek.«

Dániel József

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296

krémtortát, a másik nap semmi szín alatt sem kapunk belőle. A műhely nem úgy termel, ahogy mi kérjük. A vendégek a megszokott tortákon és édességeken kívül különlegességeket is várnak.

50. sz. cukrászda

Kulcsár Józsefné üzletvezető a tejszínhabos készítmények hiányára panaszkodik.

— Nem kapunk elég tejszínhabot és tejszínhabbal töltött roládot. Pedig a vendégek ezeket a készítményeket igen kedvelik.

Egy felszolgálót, Kelemen Ilonát is megkérdeztük, mi a véleménye a cukrászműhely készítményeiről, miképpen fogadják azokat a vásárlók.

— Nincs változatosság — kezdte. — Csemegénk nincsen. A legtöbb fogyasztó valami újat, jobbat, különlegesebbet akar. Ebből sajnos — mutat végig az üvegfal mögött sorakozó süteményeken — különlegeset nem tudunk adni.

A cukrászműhelyben

Itt nem a műhely felszereléséről, dolgozóiról, hanem a készítményekről beszélgettünk Kozma János művezetővel. Elöljáróban az új édességekről, süteményekről hallottunk néhány keresetlen szót.

— Alig tudok néhány új süteményről beszélni. Ami említésre méltó, az az orosz szelet. A szóbanforgó készítmény nagyon ízletes. Piskótatészta közé rumos vajkrémet kenünk, amelybe makészítmények között a mignon is. A cukrászműhely ezeket csak háromféle színben, ízben és formában gyártja. Lehetne — ez a cukrászműhely dolgozóinak is a véleménye — gyümölcs, ponponett, burgonya, marcipán alapanyagokból is készíteni ezt az olcsó és ízletes süteményt. A formáról és színről hasonlóképpen lehetne nyilatkozni, hiszen csak több munkáról és kezdeményezési készségről van szó.

Az ígéret már megvan

Lényegében tehát nem dolgozik rosszul a cukrászműhely, de a fogyasztók igényeinek jobb, változatosabb kielégítését nem tartják szem előtt.

A körúton velünk tartó áruforgalmi osztályvezető a műhely dolgozói és a Vendéglátóipari V. nevében biztosítottak bennünket arról, hogy rövidesen újfajta sütemények, mignonok kerülnek a cukrászdába. Tudomást szereztünk arról is, hogy egy régi gép megjavítása után lehet majd tejszínhabos roládot és több más különböző csemegét is kapni. Valószínű, hogy a fővárosban bevált krémek gyártását is bevezetik. Az ígéret tehát már megvan...

Ime, egy rövid szemlélődés is sok mindenre fényt deríthet. Megmutatja, hogy nem elég a megszokott, évek óta »bevált« sütemények gyártását fokozni, hanem új utakat is kell keresni, új készítményekkel előállni, mert a fogyasztók fokozott kielégítésére nemcsak a minőséget, hanem a választékosságot is

során helytelen álláspontot képviselők nem sértik-e meg a pártegységet. Kérdéseikre ezúton válaszolunk.

Kezdjük a vitával. Vitatkozni sok kérdésről és sokféleképpen lehet. Nyilvánvaló, hogy mindenféle vitát nem helyeselünk. Nincs helye a pártban például az ellenséges nézetek terjesztésének és azt sem helyeseljük, ha a napi munkát végnélkül vitatkozással (néha ez alá bújtatott fecsegéssel, semmitevéssel) cseréljük fel. Ezzel szemben bátorítjuk a téves nézetek tisztázását, a tennivalók meghatározását szolgáló vitákat. Az ilyen alkotó jellegű »szócsatákat« nemcsak helyeseljük, hanem minden erővel támogatjuk is.

Az élet egy percre sem áll meg. A pártszervezetek előtt nap mint nap új kérdések merülnek fel és a kommunistáknak ezzel kapcsolatban állást kell foglalni, meg kell határozni a tennivalókat. Ehhez pedig vitára van szükség. A feladatok kimunkálásának pártszerű módja a kérdés illetékes fórumon való megvitatása. A vitát azonban — a kérdés sokoldalú megvizsgálása után megfelelő határozattal le kell zárni. Az ilymódon kollektíven hozott határozat az egységes cselekvés alapja. Végrehajtása minden párttagra egyformán kötelező. Ha valamelyik párttag számára a vita nem volt eléggé meggyőző és így nem ért egyet bizonyos határozatokkal, akkor a tehát nem sérti és nem is gyengíti, hanem éppen erősíti a párt egységét. A pártegység a vitában kovácsolódik úgy, ahogy kínaiak mondják: egység, vita, azután egység, újra vita, újra egység és így tovább.

A kommunistákat egységes világnézetük, a marxizmus—leninizmus világnézete, a munkásosztály és a dolgozók érdekét szolgáló politikájuk, valamint a demokratikus centralizmus elve alapján felépített, egy központból irányított pártszervezetben végzett munkájuk fonja egységbe. Éppen ezért pártegység alatt mindig ideológiai, politikai, és szervezeti egységen alapuló cselekvési egységet értünk.

A párt ujjászervezése során az átigazolásoknál és az új tagok felvételénél alapkövetelménynek tartottuk a pártegység biztosítását. Sorainkban csak azok kaptak helyet, akik a párt politikájával — legalábbis az alapvető kérdésekben — minden fenntartás nélkül egyetértettek. (Ilyen dolog az ellenforradalmat kiváltó okok megítélése, a szocialista tábor országaihoz fűződő baráti kapcsolatunk igenlése, stb.)

Meggyőződésünk — és ezt az elmúlt évek tapasztalatai is igazolják —, hogy pártunkat tagjainak egységes akarata, egységes cselekvése és fegyelmezettsége marxista—leninista öntudattal párosulva teszi erőssé. A pártegység érdekében harcolunk a párt politikájától való minden

politikánkat meg nem ismerik megfelelően. Az is előfordul, hogy egyes párttagok a határozatok végrehajtásából nem veszik ki megfelelően a részüket. Az ilyen hibák, mulasztások — helyesen látják a szemináriumok hallgatói — valóban csorbítják és gyengítik a pártegységet, a pártszervezet cselekvési egységét. Mindezek azonban leküzdhetők. Megszüntetésük érdekében végzett munka közben erősödik a pártegység.

A pártegység szilárdítása állandó feladatot jelent. Nagy segítséget nyújt a párt szervezeti szabályzatának tanulmányozása, és az abban foglaltak érvényesítése. A pártegység erősítése a jelen időben főleg a felsőbb szervek határozatainak helyes, torzításmentes végrehajtását, a párttagok pártmunkába való bevonását, elméleti képzettségük gyarapítását, az ideológiai munka megjavítását, a revizionizmus, a dogmatizmus és szektás jelenségek elleni következetes harcot jelenti, továbbá a párttagok körében is jelentkező vallásos ideológia leküzdése terén követel meg sok tennivalót.

Ezekkel az elvi kérdésekkel azonban más írásainkban foglalkozunk részletesebben.

Nagy József

A „Turul“ Szövetség Pécsett tartotta XI. követtáborát

Pécs, nov. 18. — Érdekes események színhelye volt három napon át egyetemi városunk. Követtábort tartott az egyetemi és főiskolai ifjúság a déli végek városában Pécsett, hogy, amikor gondoskodik egyesületi életének sikeres továbbviteléről, ugyanakkor dokumentálja is keresztény és nemzeti programjával hatalmas fejlődését és lelkesítse együttműködésre a bizalmatlankodókat.

Pénteken este érkeztek meg Budapest, Szeged, Debrecen és Miskolc követei, mintegy 150-en. Mint hatalmas sereg bontakozott ki a vendéglátó pécsi kerület előtt az értekezettek nagyszáma és rengett a föld a feketesapkások lábai alatt, mikor díszmenetben elvonultak a szövetség zászlaja előtt.

Szombaton és vasárnap a reggeli óráktól késő estéig tartottak a követtábori tanácskozások. Megválasztották az új országos főverséget és sok-sok üdvös indítványt a nemzeti társadalmat élénken érdeklő sok-sok kérdést vitattak meg. A tizezret meghaladó taglétszámú Turul szövetség beszámolójában betekintést engedett a tanulmányi ügyekből, szociális munkából, sport, nemzetvédelmi tevékenységtől kezdve sok minden törekvésbe, mely forr és megoldásra vár, az ifjúság szivében.

Vasárnap délelőtt a székesegyházba vonult csaknem 300 bajtárs és résztvett a szentmisén.

A kétnapos követtábor ünnepi száma volt a pécsi kiválóságok: Bozóky Géza dr. rektor, Nendtvich Andor dr. polgármester, Vitéz Felszeghy János dr. ügyészségi elnök, Staár Ferenc postafőigazgató, Komócsy István prépostkanonok, Varga Károly dr. kir. ügyész, Visnya Ernő vezérigazgató, Baumann Emil vezérigazgató, Baldauf Gusztáv ev. lelkész, Varga Damján dr. és Krisztics Sándor dr. egyetemi tanárok tiszteletbeli patronusokká és dominusokká avatása. Balázs Károly dr. egyetemi tanár, a szövetség primus magistere az avató beszédben röviden vázolta az 1918-ban megalakult szövetség történetét és felkérte a fogadalmat tett kiválóságokat, hogy legyenek az ifjúság és a szövetség munkájának támogatói. A fogadalmat tett dominusok nevében Bozóky Géza dr. rektor válaszolt szeretettől ihletett beszédben. Az ifjúságnak figyelmébe ajánlotta az örökkévalóság és hazafiasság eszméjének ápolását és megígérte, hogy ilyen irányban folytatódó munkájukban, harcaikban mindenkoron számíthatnak támogatásukra, tanácsaikra.

Az avató díztábort 220 terítékes bankett követte, amelyen Bozóky Géza dr., rektor mondott hatásos felköszöntőt, Magyarország kormányzójára, Kenyeres Balázs dr., a szövetség tiszteletbeli primus magisztere atyai jóságot sugárzó szavakban az ifjúság egységes munkájára és a keresztény és magyar társadalom összefogására, Hornyánszky Gyula dr. egyetemi tanár, a budapesti Árpád Tte magisztere a konzervatív eszmék felvirágoztatására, Angyán János dr. egyetemi tanár az ifjúságra és Vitéz Baureighy György dr. a fővárosból ideláradt és a pécsi bajtársi egyesületekben működő professzorokra. A bankett lelkes hangulata és a bajtársak kiáradó fiatalos tüze még szorosabá fűzte a hagyományos eszmék iránti hűséget.

A követttábor példás rendben folyt le, amely a fáradhatatlan pécsi bajtársak mellett elsősorban Kirsch Lajos dr. kerületi vezér érdeme.

Elmúltak a szép napok és hétfőn már az utolsó követ is visszaindult egyesületébe. Hisszük, hogy az 1919. és 20-ban csaknem nemzetmentő munkát kifejtett Turul, a jövőben még nagyobb sikerrel fogja munkálni feladatait, hogy a Turul még magasabban fog szárnyalni, hogy minden keresztény és magyar testvér benne bizzék. Hisszük, hogy amikorra ismét viszont látjuk városunkban a Turult, az ő fekete serege még hatalmasabb félelmetesebb lesz és diadalmaskodni fog a jövendő nagy harcaiban.

Egészséges haj titka
ELIDA SHAMPOO
darabja 30 fillér.

HIREK

November 19. — Szerda
Erzsébet — Pontianis

D. e. 9: Az egyetem Erzsébet ünnepe az aulában.

D. u. ½6: Az egyetem Szent Imre ünnepe az egyetem aulájában.

Este 7: A mohács-pécsi vasut nyugdíjasainak értekezlete Kazinczy utca 2. szám alatt.

Este ½9: Az Éme Szent László cserkészcsapatának Szent Imre ünnepsége a csapat-otthonban.

— **Zichy Nándor gróf szobrának leleplezése.** Megható ünnepség keretében leplezték le vasárnap Budapesten a magyar katolikus világ nagyjának és volt vezérének, Zichy Nándor grófnak a Szcitovszky-téren felállított szobrát. A leleplezési ünnepségen résztvett Serédi Jusztinián dr. hercegprimás, Zichy Gyula gróf kalocsai érsek, a Zichy-család csaknem teljes számban, Igaz Béla dr. és Mosonyi Dénes dr. pécsi prelátus kanonok stb. Az ünnepi beszédet Ernszt Sándor miniszter mondotta. A szobrot Buzáth alpolgármester vette át. Majd a szobor megkoszorúzása következett. Seipel volt osztrák kancellár táviratban emlékezett meg Zichy Nándor nagyságáról.

— **Névmagyarosítás.** A belügyminiszter megengedte, hogy Koleszárits Ferenc nagykozári tanító, valamint Tibor nevű kiskorú gyermeke családi nevét Kerekes névre változtassa át.

— **A keresztény gazdasági és szociális párt országos szervezkedése.** A keresztény gazdasági és szociális párt hétfőn országos értekezletet tartott. Ernszt Sándor miniszter beszédében hangsúlyozta, hogy a magyar politika demokratikus irányban fog fejlődni. Nekünk nem lehet az az érdekünk, hogy a Rassay-féle demokrácia, vagy a Bródy-féle demokrácia, vagy a szociáldemokrácia legyen az első hegedűs Magyarországon. Wolff Károly szerint a párt a jövő pártja, mindenek fölött magyar és keresztény. Czettler Jenő szociális reformokat sürgetett. Haller István a községi takarékpénztárak megteremtését sürgeti. Több felszólalás után Huszár Károly javaslatára kimondták, hogy megindítják az országos pártszervezést.

— **Az Emericana** tánciskola összténca szerdán este 9 órakor a nőegyletben.

— **Postai levélgyüjtőszekrény a városházán.** A pécsi m. kir. postaigazgatóság a városház épületének északi falára levélgyüjtőszekrényt szereltetett fel és intézkedett, hogy az — ép úgy, mint a Pécsi Takarékpénztár épületén levő — postát szállító minden vonat indulása előtt kiürítsék.

— **A népszámlálási összeíró biztosok felfogadása.** Az 1931. év elején lefolytatandó népszámlálási munkálatoknál a városnak mintegy nyolcvan összeíró közegre (számlálókerületi biztosra) van szüksége. Akik magukat alkalmaztatni kívánják, jelentkezhetnek november 19-től 25-ig a város népjóléti ügyosztályában (II. emelet 78. számú szobában) délelőtt 11-től fél 1 óráig. A jelentkezéskor az iskolai végzettséget igazoló okmányokat is fel kell mutatni. Legalább 4 középiskola elvégzése előfeltétel.

— **A belvárosi inségbizottság működése.** A Pécs-belváros délnyugati részének inségenyhítő bizottsága ezúton is közli az érdekeltekkel, hogy a Ferenciek utca 30. sz. házban, a földszinten balra hivatalos helyiséget rendezett be, ahol minden hétfőn és kedden 5—7 órák között a bizottság az érdeklődők rendelkezésére áll. Azok az inségesek, akik a Ferenciek, Várady, Eötvös és Dischka Győző utcákban, valamint a Rákóczi úton laknak, a fenti időben jelentkezenek a hivatalos helyiségben.

— **Az osztálysorsjáték** mai napon megkezdődött II. osztályú húzásán a következő nagyobb nyereményeket sorsolták ki: 20.000 pengőt nyert: 34882, 4000 pengőt nyert: 21034. 1000 pengőt nyertek: 66094 78345 80159. 500 pengőt nyertek: 15256 35100 40643 41051. 300 pengőt nyertek 25 2702 6173 11795 17622 33764 34314 38930 47230 56993 77031 77485 8160 82296. Ezenkívül kihúztak még 200 pengős és 90 pengős nyereményeket. A húzás folytatása folyó hó 19-én lesz.

— **A városi építési szakbizottság csütörtökön ülést tart.** Az építési szakbizottság november 20-án, csütörtökön délután 5 órakor a városi székház kis tanácstermében ülést tart. A tárgysorozat a következő: 1. A mecseki szanatórium vízellátásának biztosításához nyomócsövek megrendelése. A tortyogói gépház építőmunkálatainak vállalatba adása. 3. Littke József telekfelosztási kérelme. 4. A Szigeti országút 133. szám (volt Dobszay féle telek) ingatlan házhelyekké való felosztása és eladási feltételeinek megállapítása. 5. Benzinkutak elhelyezése céljára újabb közterületek kijelölése.

— **Esküvő.** Kovács Sándor dr. és Szalánthy Jolánka folyó hó 20-án, délután fél 7 órakor tartják esküvőjüket a helybeli református templomban.

— **Hirtelen halál.** Özvegy Hillebrand Károlyné 66 éves, Tavasz utca 21. sz. alatt lakó asszony tegnap a Magyarürögi úton hirtelen rosszullett, összeesett és mire segítségére siettek, meghalt. Az orvosi vizsgálat megállapította, hogy az idős asszonyt szívszélhüdés ölte meg.

— **A pécsi vadásztársaság** értesíti tagjait, hogy az őket érdeklő tudnivalókat ezután a Pécsi Nemzeti Kaszinó hirdető tábláján közi a vadászmester.

— **Jaj, Pécs megint szépül.** Olyan jóleső érzés látni annak a városnak a fejlődését, amelyhez a szívünk hozzánőtt. Büszkeséggel nézzük új épületek feltünését, merengve szemléljük a kiépült Széchenyi teret, amely teret ad a legcsapongóbb képzeletnek s rövid néhány évtizeden belül mindenkit meggyőz a rendezés egyedüli helyességéről. Most ismét gazdagodott a város. Ménkü nagy vörös hombárok jelentek meg a Ferenc József úton. Már meg is indultak a találgatások, vajjon napközi otthonok, melegedők lesznek-e ezek a szemkápráztató látnivalók, vagy pedig illemhelyek. Még várni kell egy kicsit, nem kell elhirtelenkedni az elismerést, hátha ízléses hirdetőoszlopok lesznek ezek a legújabb köépületek. Mert ha ezek az oszlopoknak vélt épületek fogják hirdetni Pécs nagyságát, úgy valóban nagy lesz a város, méltó régi nagy hiréhez. Itt nincs értelme kicsinyeskedni ilyen nagyzások láttára. Itt le a kalappal, le az oszloppal, le a városházával! Szivünkből önkéntelenül tör fel a kiáltás: Jaj, Pécs megint szépül!

1·80 P-ős élőponty, a HALCSARNOKBAN.

— **A borkereskedelmi vállalatok telephelyeinek hivatalos jegyzéke.** A vámelőjegyzési eljárásban kezelt boroshordóknál az ürtartalom és tarasúly belföldön való mellőzése tárgyában kiadott kereskedelmügyi miniszteri rendelet hatálya alá eső borkereskedelmi vállalatoknak hivatalos jegyzéke a pécsi kereskedelmi és iparkamara területén a következő: Bátaszéken Hajnal és Löwy, Bonyhádon Galandaur Ignác, Kritzler L.-né -s Fia, Kaposváron Hermann Manó, Hirschfeld Jakab és Fia, Pakson Freund Ignác, Pécsett Benkő Mihály, Benkő József és Fia, Fried Mihály, Krausz Ábrahám és Fia, Littke L. pezsgőgyár, Naumann Ignác és Társa, végül Ott Béla telephelye. Siklóson Heisler Ferenc, Szekszárdon Leopold Mihály, Mezőgazdasági Kereskedelmi Rt., Schmiedeg Antal, Ujfalusi Tóth János, Uj Testvérek és Wolf Andor, Villányon Babér Samu, Fürst Pál és Schuth Vilmos telephelyein.

— **Egyetemi tanárok összejövetele.** Az egyetemi tanárok corsói összejövetele ezután szerda este lesz.

— **Megloptak a vonaton egy wieni kereskedőt.** Veigelstock Károly bécsi kereskedő vasárnap este Budapestről Pécsre utazott. A kupéban levetette és maga mellé akasztotta kabátját, majd elaludt. Pécsett kiszállva észrevette, hogy valaki kilopta kabátjából ezüst Omega-óráját és aranyláncát, melyeknek értéke 240 pengő. Az államrendőrség pécsi kapitányságán tett feljelentésében előadta, hogy a fülkében csak egy szürkeruhás, szürkekalapos, nyirottbajszú férfi utazott vele, aki emlékezése szerint Szakállhőgyészen szállt ki a vonatból. A nyomozást folyamatba tették.

90 pengőért

mérték szerinti öltönyt készít prima minőségű kamgarnszövetből elsőrendű kidolgozásban **Kolozsvár** *ruha- és maradékáruház Pécs, Irgalmasok-utca 12.*

A nyiregyházai gyilkos Berlinben is követett el bűncselekményeket

Budapest, nov. 18. — A berlini rendőrség átirata szerint Klein Sándor a nyiregyházai gyilkos alaposan gyanusítható azzal, hogy Berlinben is bűncselekményt követett el.

— **Pécsi öreg ciszterci diákok összejövetele.** Hétfőn este a belvárosi katolikus kör helyiségében adtak találkát egymásnak a pécsi ciszterci diákok szövetségének tagjai. Az összejövetel fényét emelte a szövetség pécsi elnökének, Virág Ferenc megyéspüspöknek a megjelenése, akit a megjelentek nevében Kiss Albin főigazgató üdvözölt meleg szavakkal. Az összejövetel kedélyes hangulatban, élénk eszmecsere mellett folyt le. Résztvettek azon Nendtvich Andor polgármester, Jobst Béla ítélőtáblai tanácselnök, Igaz Béla dr., prelátus, Imreti Imre ítélőtáblai tanácselnök, Scipiades Elemér egyetemi tanár, Komócsy István prépost-kanonok, Jellasich Lajos törvényszéki tanácselnök, Szabó Lajos törvényszéki elnök, Pintér Ferenc ny. városi árv. elnök, Angyal Béla dr. kir. közjegyző, Schaurek Ráfael dr. egyetemi tanár, Piliván Mihály dr. vicerektor, Koszits Ákos dr. ny. megyei főügyész, kormányfőtanácsos, Sipos István dr. apát, szemináriumi igazgató, Angster Emil orgonagyáros, Decleva Ignác járásbirósági elnök, Szikora Gyula bányaigazg. helyettes, Klausz Endre táblabíró, Makay István polgármester helyettes, Tóth Lajos postatanácsos, Decleva Dénes ügyvéd, ny. főügyész, Garay Lajos járásbíró, Koharits Lajos ny. rendőrfőtanácsos, Nagy Pál vm. árv. elnök, Jobst Pál dr. orvos, ifj. Nendtvich Andor mérnök, Szuly Jenő dr. ügyvéd, Szilárd Leó dr. reálisk. tanár, Deák Ignác postatanácsos, Furtényi Géza dr. ügyvéd, vitéz Szelenczy Mihály dr. ügyvéd, Soós István dr. postatitkár, Varga József dr. törvényszéki bíró, Péhm Kristóf ny. plébános, Felber Arthur dr. ny. főügyész, Soós Nándor rendőrfőtanácsos, Fridrich Sándor gyógyszerész, Szieberth Nándor ügyvéd, Sziebert Antal városi főpénztáros, Gábriel Pál dr. tanítóképzőintézeti tanár, Erdélyi Gyula dr. püspöki titkár, Jobszt Valér dr. városi főügyész, Nemes István dr. ügyvéd, Szinkovich Károly vármegyei főjegyző, Germán István dr. főorvos, Jakab Béla dr. tanítóképzőintézeti igazgató, Bózsa Kálmán ny. főjegyző, Petrovich István zenetanár, Kerekes Kálmán dr. orvos, Tiszay Béla tüzérszázados és a ciszterci reálgimnázium tanárai közül: Kiss Albin dr. főigazgató, Hang Dániel dr., Braun Jácint, Böröcz Marcel dr., Módly Dezső, Baumgartner Aladár és Oppermann Balduin dr. tanárok.

— **Házicsatorna** bekapcsolásokat előnyösen készít **Gungl Fülöp és társa** fémiparvállalat, Deák u. 9.

— **Besurranó tolvaj.** Schwarcz László (Siklósi u. 29.) ma feljelentést tett az államrendőrségen ismeretlen tettes ellen, aki az elmult éjszaka besurranva lakására, onnét ellopta ezüst cigarettatárcáját és Rosskopfját. A kára 30 pengő. A nyomozás megindult.

— **Szent Imre ünnepély Málomban.** Vasárnap délután tartották meg a Szent Imre ünnepélyt Málomban, nagy érdeklődés mellett. Svarda Gyula igazgatótanító mondotta az ünnepi beszédet, az iskdás gyermekek alkalmi verseket szavaltak és énekeket adtak elő. Az ünnepély a pápai himnusszal ért véget.

— **Szakáll Zsigmond dr. főigazgító előadása Dániáról.** A Pécsi Kereskedelmit Végzettek Szövetsége, továbbá a Pécsi Kereskedők Testülete és az Ipartestület rendezésében, a Parkmozgóban tartotta meg Szakáll Zsigmond dr. főigazgató nagysikerü előadását Dánia mezőgazdaságáról, iparáról, kereskedelméről és természeti szépségeiről. A nagy érdeklődéssel várt előadáson ott lttuk a város társadalmának színejavát. Megjelentek Vitéz Keresztes-Fischer dr. főispán, Nendvich Andor dr. polgármester, Igaz Béla dr. praelátus kanonok, Szilvek Lajos dr. nagyprépost, Komócsy István dr. kanonok, Csernohorszky József apátplébános, Kelemen Andor belvárosi plébános, Vitéz Barsy József tábornok, Staar Ferenc dr. postafőigazgató, Mayr Ferenc postaigazgató, Fürst Gyula keresk. tanácsos és Baumann Emil vezérigazgató, a keresk. és iparkamara alelnöke és Márovits Andor, az ipartestület elnöke, Visy László dr. ny. főispán, a Nemzeti Kaszinó elnöke, Pekár Mihály és Vinkler János dr. egyetemi tanárok, Visnya Ernő kincstári főtanácsos, Tausz Gyula bankár, Eötvös Jenő bankigazgató, Róth Sándor gyárigazgató és Pécs város kereskedelmi és ipari életének nemcsak vezetői, hanem minden nemes gondolat iránt érdeklődő iparosai, kereskedői, tisztviselői, tanárai. A 600 személy befogadására alkalmas Parkmozgó ez alkalommal szűknek bizonyult az érdeklődő közönség befogadására és sokan kénytelenek voltak az élvezetes előadás meghallgatása nélkül távozni. A főigazgató lebilincselte hallgatóságát nemcsak tárgyának érdekességével, hanem előadásának közvetlenségével is. Bevezetésében Dánia multját ismertette meg, azon országét, mely ugyanolyan katasztrófális veszteséget szenvedett el a multban, mint a milyent mi átélünk. A mai Csonka-Magyarországnál is kisebb és ugyancsak mezőgazdasági állam történelme és népének munkássága, kitartása és jellemessége, a legjobb példát és egyúttal reményt nyujt a már gazdasági krizist szenvedő Magyarországnak. Ujszerü és felette tanulságos volt, hogy az előadó közérdekü gazdasági kérdés tárgyalásánál, igénybe vette a filmet is. A szemünk előtt lepergett film elénk varázsolta Dánia természeti szépségeit, állattenyésztését, földmüvelését és az ezekkel kapcsolatos mezőgazdasági iparát s végigvezetett a dán városok festői részletein. Igy egy kétszeresen tanulságos és élvezetes előadás emlékével távozott mindenki, azzal a tanulsággal, hogy van még számunkra is feltámadás, csak kövesünk a jó példát. Befejezésül a fiú felsőkereskedelmi iskola énekkara Dudás Géza karnagy vezetésével a Magyarok imája kezdetü dalt énekelte el szép sikerrel. Az előadás után a két szövetség tagjai vendégül látták a főigazgatót az Arany Hajó éttermében.

— **Katalin bál a pécsi legényegyletben.** A pécsi katolikus legényegylet november 23-án, vasárnap zártkörü Katalin bált rendez. Belépődíj személyenkint 1 P, kísérőjegy 50 fillér. A zenét az egylet saját zenekara szolgáltatja. A tánc kezdete este fél 9 órakor.

— **A Pécsi Tanítók Egyesülete** november 20-án, csütörtökön délután 5 órakor rendkívüli közgyülést tart. Tárgy: Az Országos Tanító Egyesület Szövetségében az egyesületet képviselő tagnak megválasztása. Az elnökség kéri a tagoknak lehetőleg teljes számban való megjelenését.

— **A corp. Alta-Ripa** november 19-iki szerdai gyülése elmarad.

— **Egy fiatal árvaleány,** aki gépirást is tud, szívesen elmenne gyermektelen családhoz, ahol a háztartásban segitene, vagy gyermekek mellé is ajánlkozik nevelőnek. Cím megtudható a szerkesztőségben.

— **Talált tárgyak árverezése a pécsi rendőrségen.** Az államrendőrség pécsi kapitánysága a „Dunántúl" útján is közli az érdekelt közönséggel, hogy az államrendőrségre beszolgáltatott és ott egy évig őrzött talált tárgyakat november hó 20-án, csütörtökön délelőtt 10 órakor a városháza II. emelet 67. számú szobájában el fogják árverezni.

— **Egy ismert pécsi énekes,** Glatt és Hoffer tanítványa Németh János, aki Pozsonyban arat sikert éneklésével, rövid időre Pécsre jött rokoni látogatóba. A derék Németh János a napokban tér vissza Pozsonyba.

— **A Nagy Bercsényi jótékony egyesület müsoros kultúrestélye.** November 23-án, vasárnap este 8 órakor tartja a Nagy Bercsényi jótékony egyesület az első müsoros kultúrestélyét az egyesület helyiségében, Szigeti országút 10. sz. alatt. Belépődíj nincsen, a kiadások fedezésére önkéntes adományokat köszönettel fogad el az egyesület vezetősége. Vendégeket szívesen látnak.

— **Anyakönyvi hirek.** Az anyakönyvi hivatalban a mai napon a következő haláleseteket jelentették be: Obu Mózes rk. 70 éves gazdasági cseléd Orfü, özv. Kovalik Józsefné sz. Prunauer Terézia rk. 81 éves, Peterácz János rk. 54 éves Belvárdgyula, Deliága János rk. 31 éves gazdasági cseléd, Sipőcz András rk. 63 éves városi utcaseprő, Aut András rk. 54 éves fütőházi munkás, Steinhauer Anna rk. 19 éves Pécsbányatelep, Király József fodrászsegéd rk. 24 éves, özv. Zsifkovics Ignácné sz. Urnebesz Terézia rk. 68 éves nőegyleti szegényházi lakó.

Művészet Zene.

Éber Sándor képkiállítása Pécsett

Pécs, nov. 18. — A magyar piktura legnagyobb mestereinek legutóbbi pécsi tárlatán nagy feltünést keltett egy remekbe készült portréval és néhány levegős balatoni tájjal Éber Sándor, a bajaiak országos nevü festőművésze. Éber Sándor, ez a szerény, markáns tehetségü művész, az egyetem megbizásából a rektorok arcképcsarnoka részére megfestette Mihályfy Ernő dr. egyetemi professzor arcképét és közben elkészült Molnár professzor és édesanyja portréjával is.

Ezekből a legfrissebb alkotásaiból és a Bajáról elhozatott képeiből most gyüjteményes kiállítást rendez a bajaiak büszkesége Pécsett, az egyetemen. Éber Sándornak ez az első tárlata Pécsett. A híre már megelőzte, tudtuk róla, hogy neve fémjelzett értéke a magyar képzőmüvészetnek és hogy önarcképe már évekkel ezelőtt bekerült a Szépmüvészeti Múzeumba, ami minden festő részére a legnagyobb kitüntetés.

De ahogy most elnéztük vásznait, egy egész emberöltő becsületes, ihletett művészi munkássága bontakozott ki előttünk. Megismertük, mint teljesen kiforrott portréfestőt. Abszolut úr az anyag felett, ecsetje nyomán bravurosan bontakozik ki a modell egyénisége, lelkivilága, derüs életfelfogása, vagy titkolt bánata. Aki megnézi a pécsi professzorok, vagy a kiállító művész feleségének és leányának arcképét, az csak az elragadtatás hangján nyilatkozhatik Éber Sándor művészetéről.

Hangulatos dunai részletek, egy erőteljes és egészen új beállítású Golgota kompozició, néhány színes tájkép és finom pasztell teszi teljessé Éber Sándor ouvréjét. A kiállítás holnap az egyetem központi épületének tanácstermében, csütörtöktől szombat estig pedig az aulában tekinthető meg díjtalanul.

Éber Sándor a pécsi kiállítás után december elején Rómába utazik, ahol Zichy Gyula gróf kalocsai érsek megbizásából XI. Pius pápa arcképét festi meg.

A müértő pécsi közönség bizonyára szeretettel karolja fel a bajai művész első pécsi bemutatkozását, amely a legnagyobb érdeklődésre és elismerésre tarthat számot. (K).

)-(**A pécsi képzőművészek kiállítása a Vigadóban.** Jelentettük, hogy november 23. és december 1. között rendezi meg szokásos őszi kiállítását a Vigadóban a pécsi képzőművészek társasága. Hírt adtunk arról, az érdekes és értékes ujításról, amellyel a társaság ez alkalommal szolgál. Minden belépőjegy egyuttal sorsolási jegy is, amellyel a kiállítás utolsó napján rendezendő sorsoláson a kiállítást látogató közönség résztvesz. De jelenthetjük azt is, hogy ez az őszi kiállítás fordulópontot jelent Pécs müvészi életében, mert nagyjelentőségü gondolatok valósulnak meg a kiállítás keretén belül. Igy valóra válik az a gondolat, amelyet a társaság a pártolótagjai támogatását akarja viszonozni évenkint a közöttük tartandó kép-, vagy más mütárgy kisorsollásával. A társaság legutóbbi közgyülése alhatározta, hogy a pártolótagok részére évenkint mütárgysorsolást rendez, erre a célra évenkint megfelelő összegen a kiállítás anyagából, egy, vagy több mütárgyat vásárol. Egy pártoló tagközi sorsolása már volt a társaságnak. Ekkor Székely György dr. rendőrfogalmazó S. Zsolnay Julia Őszi barackok c. olaj leheletfinom csendéletét nyerte meg. A város polgármestere honorálni kivánva azt a nehéz és eredményes munkát, amelyet a társaság végez, a legnagyobb megértéssel állt a gondolat szolgálatába akkor, amikor elhatározta, hogy a pécsi képzőmüvészek támogatására városi díjat alapit. A díjjal a mindenkori őszi kiállítás legjobb mütárgyát jutalmazzák. Ez a díj ez alkalommal kerül először odaitélésre, amely elé a legnagyobb érdeklődéssel fordul a város müvésztársadalma és a müvészet iránt érdeklődő közönség is. Ismételten közöljük, hogy a társaság kiállítására meghivókat nem küld szét.

A SINGER VARRÓGÉPEK MÉGIS A LEGJOBBAK!

(Ur. festő pápa-képe)

Éber Sándor

(TELEFON 20-46)

APOLLO

Szerda, április hó 1

Közkívánatra! Repriz!

A világ legnagyobb kémkedési drámája! 100%-os hangosfilm!

DREYFUS

Megrendítő emberi tragédia.

Főszerepben: FRITZ KORTNER, HEINRICH GEORGE, ALBERT BASSERMANN, BERNHARDT GOETZKE, :-: GRETE MOSHEIM :-:

FOX HANGOS KIRADÓ!

AKTUALITÁSOK

Előadások 1/2 5. 3/4 7 és 9 órakor

PARKMOZI SZÜNET

Madridi jelentés szerint Martinez Anido tábornok a forrongó Spanyolország új diktátor-jelöltje.

OKVETLEN NÉZZE MEG A MÁTHÉ KÉPSZALON

(Városház-utca 2. sz. Graef palota.) **hírneves festők húsvéti képkiállítását.** — Iparművészeti emléktárgyak. **Húsvéti pirostojások** bármilyen felirattal megrendelhetők — El ne mulassza megnézni a MÁTHÉ képszalon kirakatait

AZ APOLLO LEGKÖZELEBBI MŰSORA:

VA BANQUE

HANGOS, MAGYAR-NÉMET BŰNÜGYI TÖRTÉNET!

Német rész szereplői:

Lil Dagover, Gustav Gründgens, Verebes E.

Magyar rész szereplői:

BÉKEFFY LÁSZLÓ, Bársony Rózsi, Delly Ferenc.

Titokzatos autót találtak Pécsett egy Felső Vámház-utcai vendéglő előtt

Pécs, márc. 31. — A talált tárgyak között mindezideig csak félkesztyük, női és professzori ernyők, sapkák, selyemsálok, sétabotok és egyéz érdektelen tárgyak szerepeltek. Ebbe a szürke sorozatban a mai válságos időkre való tekintet nélkül bevonult egy valóságos autó is, bizonyítékául annak, hogy Pécsett, ahol még autókat is lehet veszíteni, talán nem is megy olyan „nagyon" rosszul.

A gazdátlan autó ott hevert a Felső Vámház-utca 9. szám alatti „Kéményseprőhöz" címzett vendéglő előtt. A fel nem ismerhető márkájú autó külső megjelenésében bizonyos a korral járó hervatagságot árult el és csak fokozott optimizmus vihette volna a pécsi Concours de Elegence"-ra, volt azonban egy nagyon érdekes tulajdonsága. Gazdátlan volt. Más autónak két, három tulajdonosa is van, ennek mint a költő mondaná, „csak egy volt és az is elveszett."

Mert a rendőri nyomozás megállapította, hogy elveszett. Szőrén szálán azzal a számtáblával együtt, amelyen kiindulva hetedizíglen — és öt perc alatt — kikutatja gazdátlan és gazdával biró autók ősét.

Annyit mégis rövidesen sikerült kinyomozni, hogy

az autóval vasárnap reggel két mohácsi fiatalember állított be a vendéglőbe.

Némi bor elfogyasztása után a két fiatalember, akik egyébként nem nevezték meg magukat, azzal távozott el, hogy rövidesen visszatérnek az autóért, amelyért azonban

két napig senkisem jelentkezett.

A tulajdonos ezekután megvonta az öreg szerszámtól a vendégjogot és kitette szürét, illetőleg karosszériáját az utcára, ahonnét a gazdátlan autó ma délelőtt a rendőrségre került.

Az elhagyott autóval kapcsolatosan természetesen szárnyra kapott a pécsiek mindig dús fantáziája és voltak olyanok is, akik arról véltek tudni, hogy „ezen a kocsin menekültek Steinherz gyilkosai". A kocsi külső állapota persze homlokegyenest ellentmond ennek a feltevésnek. A szegény bárka olyan reszketegen áll rozoga csapágyain, hogy önerejéből talán még lefelé se tud gurulni. Egykori gazdája bizonyosan ezen a kocsin jött rá arra, hogy „gyalog járj, tovább érsz" s bizonyosan ez a felismerése lesz a bűtlen elhagyás oka...

KÖZBESZÓLÁS

(=) **A diplomata, mint olyan.** *A nagy közönség, bármily sajnálatos is, egyre többet és többet kényszerül megtudni arról a groteszk embertajtáról, amelyet köznyelven diplomatának neveznek. Azért mondjuk, hogy sajnálatos a diplomata megismerése, mert az embernek még a maradék illuziója is szétfoszlik, s megrendül az emberi jóságba vetett hite. Eddig csak kiváló mondásokból ismerte a közönség a diplomatát, aminő például az, hogy az igazi diplomata mindig mást mond, mint amit belül gondol, hogy arról halgat, amit akar, s hogy a következetességet s az elvhűséget egyenesen az ökör kiváltságai közé sorolták diplomata körökben. De az utóbbi tiz év alatt — hiába menekül valaki a politikától — kénytelen az emberiség a diplomaták cselekedeteit is megismerni a maguk borzalmas erkölcstelenségében.*

*

(=) **Briand — dióhéjban.** *Ha az európai diplomácia egyik kitünőségét dióhéjban akarnánk bemutatni, akkor két mondatát idéznénk abból a beszédből, melyet a német —osztrák vámunió riasztó hírére mondott a francia szenátusban. Franciaország „békepolitikája" nem akadhat fenn az első útjába kerülő incidensen — mondja. Ebből a mondatból nyilvánvaló, hogy Franciaország a jövőben is görcsösen ragaszkodik ahhoz a békepolitikához ,mely milliók életét tette és teszi pokollá, mely miatt kétségbesett százezrek dobták el magukétól az életet. Tehát ezt a vandál emberpusztitást a jövőben is folytatjuk a béke cégére alatt. A másik mondatban pedig azt mondja Briand: egyébkint a magam részéről mindig támogattam a „honvédelem kiépitését." Egy szájból, ugyanazon pillanatban: béke és fegyverkezés. Ez az igazi diplomata — dióhéjban...*

Farkas Vilmos.

HIREK

Április 1. — Szerda
Hugó

Passio a színházban

A Pécsi Nemzeti Színház szerdán és csütörtökön este mutatja be Kozáry György mozsgói plébános 13 képből álló nagyhatású passiójátékát, a Krisztus szenvedését és halálát. A költői szépségekkel gazdag műben színpompás képek sorozatán keresztül elevenednek meg azok az idők, amelyeket a Földön járó Megváltó szentelt meg. A minden tekintetben kiváló passió sikerét nemcsak elsőrangú szereposztás, korhű jelmezek, művészi gondosságú rendezés biztosítják, de a két kiváló énekkar, a Karének Egyesület és a Székesegyházi Énekkar közreműködése is. Az orgonaszólókat Agócsy László, A kitünő művészkarmester játssza. A nagysikerűnek igérkező vallásos színjáték szerdán és csütörtökön este kerül bemutatásra a színházban, mint a nagyheti műsor kiemelkedő eseménye. Pécs minden nemesért lelkesedő közönségének figyelmét ráirányitjuk most a színházra. Nagyhét van, amelynek hangulatához méltóan illeszkedik ez a színházi bemutató. Szomorú volna, ha Pécs közönsége nem tüntetne érdeklődésével akkor, amikor a színház egyikét estére a profán darabok helyébe a lelkeknek nyujt nemes élvezetet.

— **A székesgyházi énekkar nagyszerdai műsora:** a délután 4 órakor kezdődő karimához: A 9 Responsorium Marcantonio Ingegneritől 3 szól. gyermekkarra és 4 szól. vegyeskarra.

— **Magyar festő pápa — képe.** A pécsieknek is kedves ismerőse ~~Éber~~ Sándor festőművész meghivást kapott XI. Pius pápától arcképének megfestésére. A pápa az arcképet Zichy Gyula gróf kalocsai érseknek szánta.

Nagy husvéti vásár **Cipő, kalap, harisnya** Schwartz és Kálmán Pécs, Ferenciek-u. 2.
rendkivüli olcsó árban

— **Kétholdas telket kapott a polgári fiúiskola gazdasági szakoktatás céljaira.** A városi polgári fiúiskola — mint azt annak idején megírtuk, — beadványt intézett a város hatóságához, amelyben azt kérte, hogy gazdasági célokra jelöljenek ki az iskola részére telket. Elsőnek a gazdasági választmány foglalkozott az üggyel és a kérelmet teljesítendőnek is találta. A választmány javasolta, hogy a kért célra a budai külvárosi régi temető alatt a városi faraktár telkén jelöljenek ki két holdat. A polgármester most a javaslathoz hozzájárult azzal, hogy az iskola a két hold területen csak a konyhakert, szőlő és gyümölcstermelés gyakorlati oktatását folytathatja.

LUKAFAI
üveggyári raktár Pécs Király-utca 14.
Husvétra ajánl: Üveg.

— **A mohácsi Kat. Legényegylet utolsó nagyböjti összejövetele.** A mohácsi Kat. Legényegylet vasárnap tartotta az idei utolsó nagyböjti estjét. A gondosan összeállított műsornak kiemelkedő száma Piukovich Sándor dr. dombóvári főgimnáziumi h. ig., tanárnak lelkes és nagyhatású előadása volt a lelki olvasmányokról és a sajtóról. Megérdemelt zajos taps és meleg ünneplés jutalmazta a szép beszédet. A kísérő műsoron szerepeltek ezúttal Illi József ifj. tag és Hidecz Irén szavalatai. Varga Klári kitűnő zongoraszáma, Balázs Ilona és Jénn Manci négykezese, valamint a polgári iskolai kongregáció tagjai közül Miltler Ida, Pobisch Magda, Rott Kató és Vöö Janka nagyszerű játéka egy-egy felvonásos szindarabban. Bohókás játékukkal derűs perceket szereztek a nagyszámú közönségnek.

NEM drágább a HAL
a nagyhéten sem a HALCSARNOKBAN

— **A drogéria és illatszerüzletek husvét vasárnapján nyitva tarthatók.** A kereskedelemi miniszter rendeletet adott ki, melyben kivételesen megengedi, hogy a drogéria és illatszer üzletek husvét vasárnap reggel 7-től délután 1 óráig nyiltva tarthatók. Ez idő alatt illatszerek az utcán is árusíthatók.

— **Táncestély a pécsi katolikus legényegyletben.** Április 6-án, husvét hétfőn tartja a pécsi katolikus legényegylet szokásos táncmulatságát. Kezdete este fél 9 órakor. Belépődíj 1 P, kísérőjegy 50 fillér. A zenét az egylet saját zenekara szolgáltatja. Ezúton is értesítik az egyesület pártoló és ifjúsági tagjait, hogy nagyszombaton délután fél 6 órakor a feltámadási körmenetre gyülekezés az egyesület helységében.

— **Evangélikus istentisztelet Beremenden.** Husvéthétfőn délután 3 órakor a trianoni határon levő beremendi cementgyár egyik nagytermében Vértesi Zoltán magyarbólyi lelkész ev. vallásos és hazafias istentiszteletet tart, mely alkalommal a magyarbólyi ev. egyházi vegyeskar is résztvesz Alexy Ervin tanító vezetésével. Ugy a beremendi, mint környékbeli hiveket s az istentisztelet iránt érdeklődőket ezúton értesítik.

— **A tolnamegyei alispán kitüntetése.** A kormányzó a miniszterelnök előterjesztésére Szévald Oszkárnak, Tolna vármegye alispánjának a vöröskereszt egyiet céljainak elömozdtiása érdekében kifejtett különösen buzgó tevékenysége által szerzett érdemei elismeréséül a magyar vörös kereszt érdemkeresztjét adományozta.

— **A budai katolikus kör** tisztújító közgyüléséről szóló mai tudósitásunkból, sajnálatos sajtóhiba folytán kimaradt a kör első pénztárosának, Klencz Alajosnak a neve. A második pénztáros Klesch Vilmos.

— **Tanitógyülés.** A pécsi tanitóegylet kedden, április 7-én, a Baranyavármegyei Általános Tanitó Egyesület április 8-án, szerdán tartja közgyüléét a belvárosi állami elemi fiúiskola zenetermében. Előadást tartanak Stellmár László dr. és Stelly Géza, a budapesti pedagógiai szeminárium előadói.

LUKAFAI
üveggyári raktár.
Porcellán,

— **Szombaton lépnek életbe a vikend jegyek.** A Máv. üzletigazgatóságnak rendezése szerint ez évben már április 4-től kezdődőleg életbe léptetik a vikend jegyeket, amelyek a vasár- és ünnepnapokra az egész év folyamán érvényben lesznek. Amilyen kedvező ez az újabb rendelkezés, épen olyan feltünést keltett az, hogy a vikend jegyek 50 százalékos kedvezményét az idén 33 százalékra szállitották le. Ez a kedvezmény csökkentés bizonyára érezteti fogja a hatását az eddig oly népszerű és nagy utastömegeket szállító vikend vonatok forgalmában is. A köztisztviselők, turista, cserkész csoportok és 20 tagnál nagyobb számú kiránduló társaságok amúgy is minden nehézség nélkül megkapják az 50 százalékos vasúti kedvezményt és igy az általános vikend jegyek kedvezmény csökkentése elhibázott lépés volt és bizonyára károsan érezteti majd a hatását különösen a Pécs-Ionyódi relációban, amelynek vikend forgalma legalább 50 százalékkal esik majd vissza a kedvezmény csökkentés és az egyre súlyosabbá váló gazdasági helyzet miatt. Pécs idegenforgalmi propagandája érdekében a Máv. vikendjegyet ad a Budapestről Pécsre kirándulóknak is. A vikendjegyek szombat déltől kezdődőleg hétfő délig érvényesek, kettős ünnep esetén, mint most husvétkor, szombat déltől kedd délig.

TURUL-féle bőrkezfyük
TARTÓSAK,
ELEGÁNSAK,
Szinház-tér 3. sz. alatti üzletben.
HUSVÉTRA
mélyen leszállitott!!
árban kaphatók!!

— **Értékes statisztikát** állított össze a főváros egyik legnagyobb harisnyaüzlete. Minden NOR—COC harisnyát vásárló hölgy nevét feljegyezte és megfigyelte, hogy ezek állandóan kifejezetten minden alkalommal NOC—COC harisnyát kérték. De ez érthető is, mert jóval tartósabb, simulékonyabb, szebb és olcsóbb, mint a legkiválóbb külföldi gyártmány. A NOC—COC harisnyák gyártója a 40 év óta fennálló Kokron József és Fiai hódmezővárhelyi cég, mely jelenleg 450 magyar munkásnak ad kenyeret.

— **Kevés gólya érkezik vissza.** Budapestről jelentik: Hírek érkeztek arról, hogy sokkal kevesebb gólya tért haza, mint amennyi az ősszel elszállt. Ennek oka az, hogy Délafrika Natal nevü tartományában sok-sok ezer gólya pusztult el ismeretlen járványos betegségben.

— **50 fillér** 1 liter kitünő szekszárdi siller a **Mi boltunkban.**

1 pengős balatoni keszeg
a Halcsarnokban.

— **Rendőri hírek.** Muczina József (Zsolnay Vilmos-u. 48.) ma bejelentette a rendőrségen, hogy a Városház-utca egyik háza előtt hagyott Csepel-gyártmányú kerékpárját ismeretlen tettes ellopta. Kára 180 pengő. — Az Indóház-u. 25. sz. alatt lakó Reich Vilmos feljelentést tett ismeretlen tettes ellen, aki egy Városház-utcai vegytisztító telepről ellopta 40 pengő értékű drapp kabátját. — Bujbáczi István Kiskirály-utca 4. sz. alatti lakos 16 éves leánya már napokkal ezelőtt eltávozott hazulról és azóta nem adott életjelt magáról. Mindhárom ügyben a nyomozást folyamatba tették.

LUKAFAI
üveggyári raktár.
Köedények

— **Olcsóbb lett a pesti sör Pécsett is.** A magyarországi lapok hasábjain az utóbbi hetekben egy kétségtelenül örvendetes mozgalom kibontakozását figyelték meg az — érdekelt sörivók. Az első, felelőtlennek látszó híresztelés arról szólt, hogy — csodák-csodája — végre olcsóbb lett valami. A sör. Másnap kiderült, hogy a rémhir nem is olyan alaptalan. A sör, már a pesti sör olcsóbb lett először Miskolcon, aztán a kálomista Rómában, majd az olcsósági hullám elöntötte a tisztaparti metropolist, Szegedet, amikor hire jött, hogy Mohácson egyáltalán nem lett olcsóbb a sör. Mára kiderült, hogy túl a Dunán Baranyában a közöhaj éppúgy a leszállítás mellett foglalt állástt mint a sörraktárosok. Nemcsak Mohácson, de Pécsett is olcsóbb lett a sör. Tíz százalékkal. Már a pesti sör, amelyből a 40 filér helyett most már csak 36 fillérbe kerül egy kupával. Illetőleg egy pohárral. És 56 fillér a korsó sör. A sörivók harsány hurrával fogadják ezt a jelentést, bennünk azonban bujkál valami sanda gyanú: nem-e azért lett olcsóbb ez a sör, mert ebben a dermesztő tavaszban a sörraktárosok csakúgy házilag, — tehát ingyen — fagyasztják a jeget?...

— **A tömlős juhturó** árát 10 %-kal leszállította **Fuhrmann,** Deák-utca.

— **Halálozás.** Marczin Lajos ny. nagyközségi jegyző 60 éves korában meghalt Pécsett. A széles körökben ismert, kedves nótáriust április 1-én, szombaton délután 3 órakor temetik a központi temető ravatalozó csarnokából. Halálát özvegye, született Kulcsár Irén, továbbá a Folbert és Papp családok gyászolják az ismerősök nagy számával.

A tragikus körülmények között elhúnyt Kész Károly pécsi ügynök temetése holnap, szerdán délután 4 órakor lesz a központi temető ravatalozó csarnokából.

— **Éles lövészet a patacsi lőtéren.** A város I. fokú közigazgatási hivatala ezúton közli, hogy április 8-tól kezdődőleg a péntek, vasár- és ünnepnapokat kivéve, minden nap éles lövészet lesz a patacsi elemi lőtéren. Az említett napokon a lőtér közelében való tartózkodás életveszélyes.

— **Rejtélyes haláleset a villányi határban.** A villányi csendőrség ma délelőtt arról értesítette a pécsi kir. ügyészséget, hogy a község határában egy férfi holttestet találtak. Az agnoszkálás során megállapitották, hogy a halott férfi Borovácz Zsifkó ócsai lakossal azonos. Borovácz Villányból indult hazafelé, de alig hagyta el a községet, egy rohamot kapott és szivszélhüdésben meghalt. Mivel büncselekmény nem forog fenn, az ügyészség kiadta a temetési engedélyt.

— **Anyakönyvi hirek.** Az anyakönyvi hivatalban a mai napon a következő haláleseteket jelentették be: Tripler Alajos rk. 89 éves birtokos, özv. Blumenstock Bernáthné sz. Salamon Katalin izr. 84 éves, Ács Józsefné sz. Sós Katalin ref. 43 éves, Marczin Lajos ref. 61 éves nyug. körjegyző, özv. Csapó Kálmánné sz. Rittinger Erzsébet rk. 43 éves Kaposvár, Gász Mária rk. 25 éves Palotabozsok.

LUKAFAI
üveggyári raktár.
Díszmüárut.

Művészet terén:

)-(**Tavaszi kiállítás a Vigadóban.** A pécsi képzőművészek tavaszi kiállítása április 5—12 között lesz a Vigadó nagytermében. E kiállításon kerül másodszor kiosztásra a társaság Weber Xav. Ferenc centennáris díja és megismétlődik a pártoló tagok közötti képsorsolás. A társaság vezetősége az ipar és a kereskedelem nehéz helyzetét méltányolva, a Vigadó kistermében lehetővé tette, hogy a pécsi iparosok és kereskedők közül ez alkalommal Klein Béla műbútorasztalos, Bálint István ékszerész, Lukafai üveg és porcellán kereskedés és Hirsch és Pollák szőnyegház kiállítást rendezzenek. Az újitás dicséretreméltó. A kezdeményezést állandósítani lehetne és kellene.

)-(**A pécsi képzőművészek társaságának felhivása.** A pécsi képzőművészek múlt évi őszi kiállításának belépőjegyei sorsjegyek is voltak. A sorsolásban öt nyereményt lehetett nyerni. A kihúzott számok közül három szám tulajdonosa jelentkezett a nyereményekért, a 134 és a 404 számok tulajdonosai a nyereményeket nem vették még át. A vezetőség ismét felhívja a fenti számok tulajdonosait, hogy április 30-ig városháza II. 70. alatt jelentkezzenek a társaság műtárosánál, Kálmándi Pap Lászlónál. A jelzett határidőn túl a műtárgyak a társaság tulajdonában maradnak.

kőbe, bronzba érzésének minden hevét: szobra menthetetlenül tönkre van téve.

Talán rá szabad mutatni ezekre a fanyar tapasztalatokra most, mikor még csak gyüjtik a szép szoborra való pénzt, de még nem döntöttek arról, hogy hát hova is kerüljön az új szobor.

Hogyan lesz a bogárból csodabogár

Az eset valódi bogarakkal kezdődik, amelyekről úgy rendelkezett a kifürkészhetetlen végzet, hogy egy vidéki bogarász hálójába kerüljenek.

A bogarász otthon nagyító-üveg alá tette őket s elővette a szakirodalmat. A szakirodalomban azonban nem találta meg azt, amit a nagyító alatt látott. Minden jóravaló koleopterologus ilyenkor nagyot kurjant örömében, mert azt jelenti, hogy valami új bogarakat fedezett fel. Nosza kapta magát, hamar el küldte Németországba egy specialistának: süsse ki, miféle új magyar honpolgárok ezek. Ám az ilyen ritkaságot nem lehet akárhogy útnak indítani, van erre külön biztos mód. Picike üvegcső, abba spiritusz, a spirituszba a bogarak. Igy robogott a szállítmány messze idegenbe.

Azt csak egy igazi koleopterologus tudja elképzelni, milyen dobogó szívvel rohant a vámhoz a bogarász, mikor a becses küldemény visszaérkezett a német specialistától. Ám hasonló örömmel várta őt a finánc, de egészen más okból. Mert ő is felfedezett valamit; az üvegcsőben a spirituszt. Az ilyesminek a fele se tréfa. Van rá jó néhány paragrafus. Alkoholvám, spiritusz-csempészési kísérlet, kijátszása a vámnak stb., summa-summárum 40.000 korona. Tessék azonnal leszúrni.

Igy lett a túladunai bogarakból csodabogár. *Insectum mirabile financiale.*

Az esetet egy más aktualitás okából vettük tollhegyre. Ugyanis Klebelsberg gróf kultuszminiszter nemrégiben jelentette be a nemzetgyűlésnek, hogy tudományos laboratóriumokat fog szervezni. Ezt a jó gondolatot már néhányszor ajánlottuk az *Uj Idők* hasábjain. De a laboratóriumok költségvetésében hiánylunk egy tételt: a boxolóbajnok fizetését, akit majd szerződtetni kell a finánccokkal való állandó viadalra. A tudományos laboratóriumokban úgyanis mindennapi eset lesz az, amely a túladunai csodabogarakat szülte.

Krónikás

A tökéletes egyéniség ismertetője nem a lázadás, hanem a béke. *(Wilde.)*

*

A részegitő asszonyi tekintet a bortól csak abban különbözik, hogy idővel nem válik erősebbé.

(Eötvös: Magyarország 1514-ben.)

*

Az ember külseje egy része sorsának.

(Eötvös: A falu jegyzője.)

*

Mi a hirnév? Keleti gyöngy. Egy vakmerő ellopta a tengertől, de hányan maradtak a mélységben, akik hasztalan keresték. *(Kemény:* Zord idők.)

*

A pénzt éppoly nehéz megfogni, mint a patak vizét: amikor az ember utána nyul, néhány csepp marad csak a kezében, a többi elfolyik ujjaink közt.

(Rothschild J.)

*

Az emberiség történetét e három szóban lehet összefoglalni: Születtek, szenvedtek, meghaltak.

(Anatole France.)

Pirosfejkötős lányka. Éber Sándor festménye a Nemzeti Szalón kiállitásán

Szerelem

— Regény — 13. folytatás

Irta az Elisabeth and her German Garden szerzője

— De hát akkor, Christopher... — kezdte Catherine.

— Ha azt remélhetném, hogy belátható időn belül elérünk valahová, sorsára bíznám ezt az átkozott masinát. De eltévedhetünk és órákig bolyonghatunk. Azután meg, ki tudja hol van a legközelebbi vasuti állomás. Lehet, hogy húsz kilométert is kellene gyalogolnunk.

— Nem baj. Akármilyen későn érünk Londonba, nem baj.

— Nem tudok kitalálni semmit. Pokolba kerültünk.

Catherine hallgatott.

Egy kicsit igazat adott Christophernek abban, hogy pokolba kerültek.

— Nagyon szomorú vagyok, Catherine — mondta a fiú és megfogta az asszony kezét.

Több volt, mint szomorú. A falba tudta volna verni a fejét, ostoba feledékenységéért. Catherine soha többé nem fog bízni benne. Meg is érdemli.

— Olyan boldog voltam Salisburyben — mondotta —, hogy teljesen megfeledkeztem a benzinről.

— Mit csináljunk? — kérdezte Catherine komolyan.

— Akasszanak fel, ha tudom.

Megint egymásra néztek. Az éjszaka úgy borult le rájuk, mint egy óriási, feketeszárnyú madár.

— Azt hiszem, legjobb, ha itt hagyjuk a gépet

Uj Idők 1926. XXXII. 13 sz.
339, 343, 663. l.)

és elindulunk. Igaz, hogy az is rettenetes. De mégis lehet némi reményünk rá, hogy találkozunk valakivel. Nem tolhatnánk a gépet? Nagyon nehéz?

— Legföljebb két kilométernyire tolhatom. De az aztán a legtöbb.

— S ha én segítek?

— Maga?

Christophernek, amennyire kétségbe volt esve, nevetnie kellett.

— Meg kellene keresni az országútat — mondta. — Vajjon hány kilométernyire lehet?

— Nem nagyon messze, úgy-e? — kérdezte Catherine. — Hátha egy arramenő autó megkönyörül rajtunk?

Christopher meggyújtotta a gép lámpáit. A világosság egy kicsit megnyugtatta őket. Azután Christopher kivette a térképet és tanulmányozni kezdte.

Félelme alaposnak bizonyult: ezt az eldugott helyet nem találta meg a térképen. De még a villatelepet sem.

Messze, észak felé, a távoli fák között egy bagoly huhogott. Ettől még elhagyatottabbnak érezték magukat.

— Azt hiszem, legjobb itt maradni, ahol vagyunk, — mondta Christopher.

— És megvárni, amíg valaki erre jön?

— Igen. Lámpáink messzire látszanak. Hátha szeget üt valakinek a fejébe, hogy mi lehet itt az a két mozdulatlan fénypont? Habár az emberek szerfelett közömbösek, — tette hozzá.

— Különösen akkor, ha kénytelenek volnának pár kilométert gyalogolni a sötétben, hogy kíváncsiságukat kielégíthessék.

Catherine a rendes hangján próbált beszélni, de nehezen ment. Félt.

— Talán, ha kiáltana ... — ajánlotta.

Christopher kiáltott egyet. Rémes volt. Utána még nagyobb lett a csend. Catherine megrázkódott a hangjától. És minden kiáltásra a bagoly felelt a távoli fák közül. Ez volt az egyetlen válasz.

— Legjobb lesz, ha megadjuk magunkat sorsunknak és türelmesen várunk, — mondta és megérintette Christopher karját. — Előbb-utóbb majd csak meglátja valaki a lámpánkat.

Szél kerekedett. Szellő. Alig, hogy megrezzentette a fák leveleit. De hűvös kis szellő volt. Csaknem hideg.

Christopher megint körülnézett.

— Majd ott leülünk, — mutatott a domb felé. — Ott védettebb és jobban halljuk, ha valaki jön.

Catherine felállt. Christopher lecsavarta róla a takarót, mint délelőtt, — igazán csak ma délelőtt történt? — a napsütésben, a tengerparton.

— Micsoda nap ez, — mondta Catherine és igyekezett vidámnak látszani. Nagyon nyomorúságosan érezte magát.

Christopher odavitte a takarót, meg a párnákat a fűre, a domb aljába. Már beszélni sem tudott. Dühös volt önmagára nagyon. Ha le is térdel a lába elé és ha könyörög is néki, hogy bocsásson meg, mit segít rajtuk? Catherine különben sem haragudott. Nem bocsáthatott meg olyan sértést, amelyről nem tudott. Catherine angyal volt. Csupa türelem. Édes, megértő gyöngédség. És ő így hálálta meg a jóságát.

Christopher leterítette a takarót és elrendezte rajta a párnákat.

— Alig mult nyolc óra, — mondta. — Nagyon korán van. Ha egy kis szerencsénk akad ...

Elhallgatott és betakarta Catherinet. Mit emlegeti ő a szerencsét? Még ha erre jön is valaki, és ha rá is tudja venni, hogy elmenjen és hozzon neki benzint, órák telnek el, amig visszajöhet. De mégis, akármilyen későn érnének is haza, még mindig jobb volna, mintha itt kell tölteniök az éjszakát.

— Maga maradjon itt, — mondta Christopher, — én visszamegyek ahhoz az átkozott masinához és megint megpróbálok segítséget hívni.

— Irtózatos az a kiabálás — mondta Catherine és megrázkódott. — Mintha gyilkolnának valakit.

— Ide nem fog olyan erősen elhallatszani.

Christopher felment a dombra s a rettenetes hang ujra felrázta az éjszaka csendjét.

Catherine lehetetlennek tartotta, hogy ekkora ordításra fel ne ébredjen az egész világ.

Amikor Christopher berekedt, visszajött és figyelt, hogy nem hall-e közeledő lépteket?

— Nem fázik, — kérdezte — Catherine? Bocsásson meg nekem.

— Melegem van, — felelte az asszony mosolyogva. — És egy csöppet sem haragszom. Nagyon mulatságos ez a kaland.

Christopher nem tudott mit felelni. Ő, akinek olyan könnyen mozgott a nyelve, képtelen volt egy szót is szólni. Némán ült Catherine mellett.

— Örülök, hogy legalább teáztunk, — mondta Catherine.

— Éhes?

— Még nem. De azt hiszem, nemsokára éhes leszek. És maga is éhes lesz.

— Attól félek, hogy nemsokára fázni is fog. Ó, Catherine ...

— Még most nem fázom, — vágott közbe az asszony és megint mosolygott. — Szegény fiú, miért tesz szemrehányást magának?

Christopher, ahogy az arcába nézett, látta, hogy mosolyog. Szorosabban köréje csavarta a takarót. Szerette volna a lábát megcsókolni. Leborulva imádni őt azért, hogy olyan szelid és türelmes. De mire volna jó? Azzal sem segítene a bajon. Hiába. Itt kell vesztegelniök. És percről-percre hidegebb lesz.

Egyszerre, úgy rémlett neki, hogy hangokat hall. Felugrott.

De csend volt. Nagy csend.

Megint kiáltott egyet. Kiáltása visszaért hozzá. Gyászosan, nagyon messziről.

Ekkor már félkilenc volt.

Christopher megint felment a dombra és kiabált, amig a hangja birta. Mikor lebotorkált a domb aljába, Catherine aludt.

Christopher óvatosan leült melléje. Nem mert cigarettára gyujtani, mert félt, hogy a füst felébreszti. Hadd aludjék szegényke.

Christopher nem győzte átkozni magát ostobaságáért. Ha megfázik! Ha belebetegszik a fáradtságba és a kimerültségbe! Más veszedelmet nem látott. Legföljebb még azt, hogy Catherine nem fog többé bízni benne. De ami a többieket illeti, soha, senki sem fog megtudni semmit. Azok az utálatos rokonai nem fogják megtudni, mikor ért haza. Honnan is tudnák meg? Mrs. Mitchamnek, vagy a portásnak bizonyára álmában sem jutna eszébe, hogy elmondja valakinek. Ebben a tekintetben Christopher egészen nyugodt volt. Hanem az, hogy Catherine talán az egész éjszakát kénytelen kint tölteni a nedves mezőn! Catherine, akiben ő drága, ritka ékszert látott és akit legszivesebben sohasem engedett volna ki a legpuhább, a legmelegebb fészekből, Catherinet az ő hibája ide juttatta! Ez szörnyü.

Egyre hidegebb lett. Közvetetlenül a föld fölött

Schaumburg-Lippe hercegi udv. pince Villány. Pezsgő, palackbor V., Béla-u. 8.

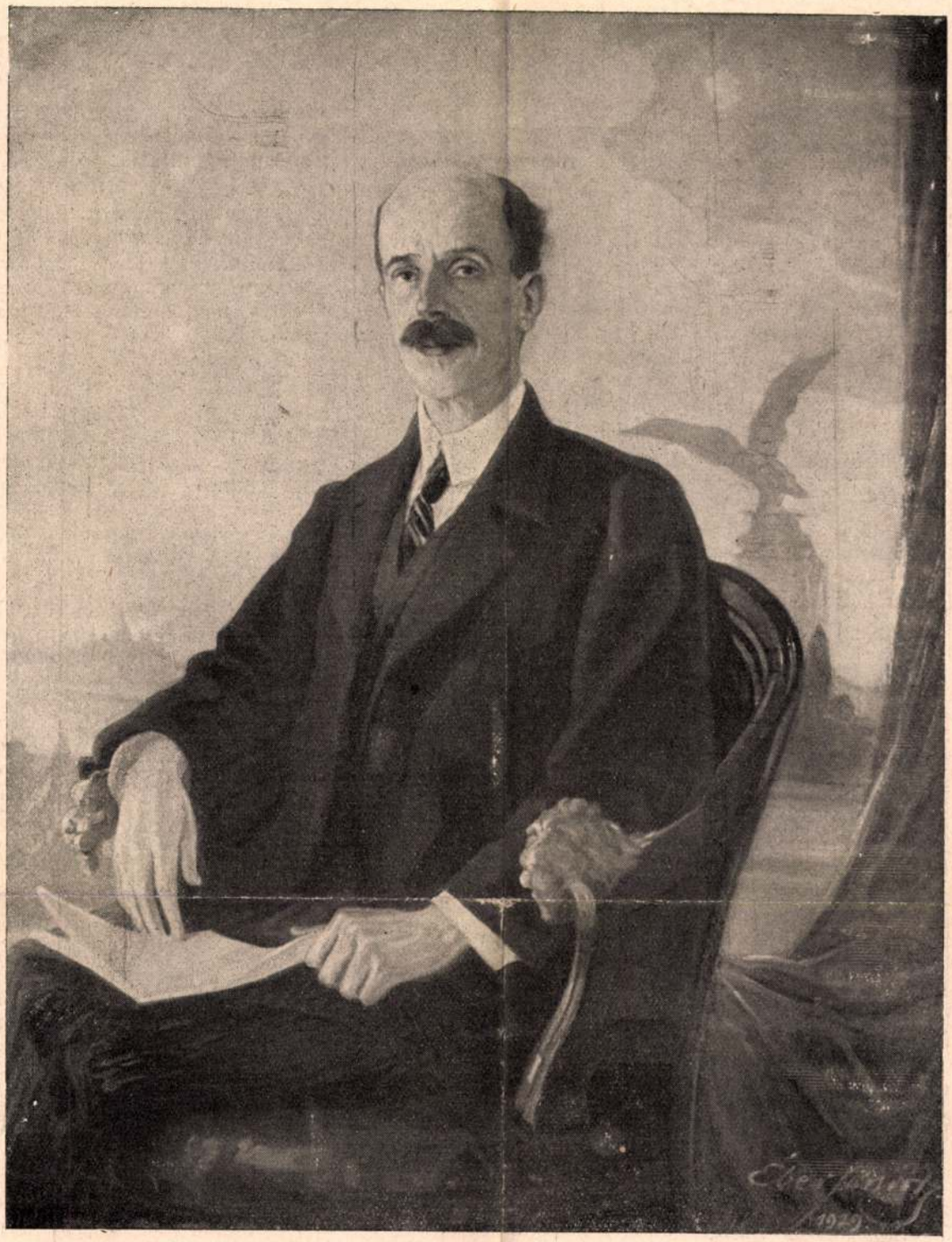

Bethlen István gróf miniszterelnök. Bács megye megbízásából festette Éber Sándor

— Most pedig rohanok odaülni az íróasztalom mellé, mondotta sugárzó szemmel. Neked pedig egyelőre csak azt mondhatom: köszönöm, köszönöm, nagyon nagyon köszönöm.

„Egyelőre" ... Ez a szava csak akkor koppintott rá a gondolatomra, mikor már elment és nem volt többé alkalmam tiltakozni minden egyelőre ellen, mert én a Cica-ügyet igazán jogerősen befejezettnek éreztem. Egy hét se mult el azonban és kiderült, hogy ő — még nem.

Egy kis törékeny és halavány, de kellemes vonású, takaros asszonyka jelent meg nálam egy szintén kissé vékonypénzű, de kellemes vonású és tiszta hatéves fiucskával a kezén. Az asszonyka Cicáné volt, a fiucska pedig a legujabb Cicageneráció középső tagja. Cicáné a maga és gyermekei nevében is lelki szükségnek érezte, hogy megköszönje azt a kimondhatatlan nagy jót, amit velük cselekedtem.

— Most egy kicsit rendbe szedjük magunkat, vallotta, és pótoljuk a legszükségesebbeket. Úgy számítom, hogy ehhez kell egy fél esztendő. Addig is, egyelőre, csak szóval tudjuk megköszönni, amit értünk tenni szíveskedett. Pedig tudjuk, hogy nem volt könnyű dolog. Nagyon jól tudjuk!

Megint az az „egyelőre". Se nagy pszichológia, se nagy lelemény nem kellett a kitalálásához, hogy itt valami forr. Itt hála készül. Még pedig tényleges hála, ami még vajudik, hogy mint cigarettatárca, vagy pedig mint írómappa lásson-e majd napvilágot, de mindenesetre olyan garaskákból spórolódik össze, amelyeket a Cica-család sokkal elemibb szükségleteitől von meg. A szájam íze kissé megkeseredett az édes ígéretre.

Azt mondani, hogy már az eddigi köszönetet is sokallom, udvariatlanság lett volna. De mindenesetre határozottan és őszinte meggyőződéssel jelentettem

Új Idők, 1929. febr. 17. 8. sz. 235

ki, hogy a mit tettem, az elemi kötelességem volt, azért igazán nem jár más, mint egy baráti kézszoritás, mert ezt mindenki így tette volna.

Cicáné azonban erre a kis szónoklatomra csak mosolygott és legyintett a kezével. Ebben a mosolyban és legyintésben minden volt, csak nem meggyőződés. Ebben cigarettatárca volt, vagy irómappa, amit, ezt éreznem kellett, most már az Isten se vesz le rólam. Halkan és szomorúan, de fölényes biztossággal mondotta az asszonyka:

— Az ezredik se tette volna, kérem. Ezt már én jobban tudom, mint ön.

A búcsúzás tehát számomra nem volt megnyugtató. Megvallom azonban, hogy álmatlan éjszakákat ez a nyugtalanság nem jelentett. Csak egy kis szomorú bosszankodást azon, hogy ha az embernek egyszer véletlenül sikerült jót tennie valakivel, ami elég ritka siker, hogy érdemes legyen megbecsülni, ezt az örömét se teheti el érintetlenül, mert egy másik jóravaló érzés folyton fenyegeti azzal, hogy kamatot fizet érte. És jelentette még azt a szilárd elhatározást, hogy azt a lepényt, amit ezek a szegény emberek maguktól elvont kenyérfalatokból sütnek majd nekem: én semmi szín alatt se fogom megenni.

Gyengén fűtött kemence lassan süt. A cigarettatárca, vagy az irómappa hónapokig nem jelentkezett. De egyszer mégis csak megsült a lepény. Emlékszem, egy ünnepnap délelőttje volt, amikor a Cicák párosan tették tiszteletüket. Párosan és nem üres kézzel. Programmon kívül meghökkentem, mikor Cicáné egy kis csomagot helyezett az asztalra, mert ebben a csomagban az alakjáról ítélve semmi esetre se lehetett az, amire már el voltam készülve és ami ellen már föl voltam vértezve. Se cigarettatárca, se irómappa.

És valóban, nem is volt. Egy furcsa kis keleti bronzfigura hámozódott ki a burokból. Széles szájú, bús nézésű, szakállas hindu bonc, vagy szent, vagy próféta, karimás, hegyes süveggel a fején. Hasonlóval ahhoz, amilyet minálunk a galiciai vendégek fején láthattunk.

Egy pillanatig zavart meglepetéssel néztem farkasszemet a bronzemberkével, mert, ismétlem, erre nem volt kádenciám. Cicáné eddig mosolyogva, halkan terjesztette elő vallomását, hogy bizony sokat törték a fejüket, amíg ez az emberke megszületett.

— Mi, őszintén megvallva, nem igen értünk az ilyesmihez. De tudom, hogy az urak vásárolják ezeket a dolgokat és a kereskedő biztosított róla, hogy szép, érdekes és művészi darab. Nagyon boldogok lennénk, ha örülne neki.

Úgy látszik késtem a válasszal, mert a Cicák nyugtalanul néztek rám és a barátom egy idő mulva elfogódott hangon kockáztatta meg a kérdést:

— Csak nem bántottunk meg talán vele? . . .

Hevesen tiltakoztam:

— Nem, nem. Egyáltalában nem! Csak . . . gondolkozom valamin. Valami egészen különösön . . . Valami egészen különösön . . . És ha nem lenne illetlenség, tisztelettel megkérdezném; hol vettétek ezt a figurát?

Meglepetten néztek rám, azután egymásra. Végre is az asszony szólalt meg. Nyugtalanul, de nagyon határozottan mondta:

— Biztosíthatom, kérem, hogy tisztességes úton jutottunk hozzá.

Mosolyogtam.

— Erről aztán igazán egészen nyugodt vagyok. Különben is előrebocsátom, hogy az, amit mondani fogok, csak egy föltevés. Egy lehetőség. Lehet, hogy helytálló, de az se lehetetlen, hogy tévedés, aminek egy véletlen hasonlóság az alapja. Arra se mernék megesküdni, hogy pontosan emlékszem. De mindenesetre tény, hogy mikor én ezt a kis figurát megláttam, rögtön az a kérdés ugrott a gondolatomba: vajjon nem a hetedik kaobita-e ez a kis öreg. Mert én ugyan csak egyszer láttam a képét egy angol illusztrált művészeti lapban, azt se tudom pontosan, hogy melyikben, de az bizonyos, hogy nagyon hasonlít hozzá. Egészen olyan, mint a többi kaobita!

A Cica-pár rámmeredt. Ebben a nekicsudálkozásban olyan egyforma lett az arcuk, hogy dicsérnem kellett a barátomat, amiért nem beretváltatta a képét. Különben nem tudtam volna őket megkülönböztetni egymástól. Az asszonyba egy ösztönös hiúság belefagyasztotta a szót, a férfi kerekre csücsörödött szájából azonban kiszökött a kérdés:

— Mi az a hetedik kao . . . ?

Megvallom őszintén, hogy én is pontosan ilyen arcot vagok, ha én vagyok az ő helyében. Én azonban az én helyemben voltam, akinek az a hivatala, hogy tudva érdekes valótlanságokat koholjon, amiért nemcsak, hogy nem büntetik meg, hanem még fizetnek is neki. A legkevesebb, amit ebben a helyzetben az illendőség megkövetel az, hogy az ember szerény és udvarias legyen. Siettem tehát megnyugtatni a barátomat:

— Bátran kérdezheted, mert én se tudnám, ha véletlenül az a folyóirat a kezembe nem kerül. Kaobitáknak vagy kaobétáknak az illetékes tudósok azokat a kis bronzfigurákat nevezték el, amelyek egy indiai pagoda egy remek bronzcsillárját díszítették. Ez a csillár most egy amerikai milliárdos birtokában van és — álmatlan éjszakákat okoz neki. A bánata ugyanis az, hogy a csilláron hét ilyen kaobita vagy kaobéta volt eredetileg, most azonban csak hat díszeleg. A hetediknek csak az üres helye szomorkodik. A hetedik kaobita vagy kaobéta valamiképpen eltünt még mielőtt a csillár a dollármilliomos kincsei közé került volna és nem lehet rejtekhelyéről előcsalogatni. A dollárfejedelem elköltött már vagy tizezer dollárt a kutatására és bizonyosan boldogan fizetne még másik tizezret, ha valaki a kis szökevényt a kezére adná. Pedig, és ez külön érdekesség, a figurának nincs is valami rendkivüli művészi értéke. Csak valami kis, alig megtalálható szent karcolás van rajta, ami kétségtelenné teszi a hitelelességét.

A Cica-pár mereven, némán, a márványszobor mozdulatlanságával hallgatta az előadásomat a kaobitákról vagy kaobétákról. A férfi szeme mint két izzó tüzgolyó sütötte a homlokomat, amely bizonyosan piros lett, talán nem is egyedül csak ettől a forróságtól. Az asszonyé viszont a szobrocskára fagyott rá keményen és lefejthetetlenül.

Vastag, nehéz csend öntött el mindnyájunkat és háromszor is elakadt a hangom, amíg léket tudott vágni magának ebben a sűrű hallgatásban.

— Hát ezért bámultam én úgy rá erre a figurára. És ezért gondolom én, hogy talán . . . Talán nem volna bolondság . . .

Most már az asszony tekintete is felém nyilazott élesen és sürgetőn.

— Azt gondoltam, hogy meg kellene próbálni. Egy csomó dollár sok pénz és megér egy kis fáradságot. Sajnos azonban, nekem nincs erre való időm, de meg . . . nem is olyan nagyon izgat a dolog. Egészen biztos se vagyok benne, arra a folyóiratra se emlékszem, hogy melyik volt, sőt egész őszintén szólva már azt se tudom pontosan egy amerikai milliárdos volt-e az, aki azt a kaobitát keresi, vagy egy angol lord? Én bizony nem vállalkozom arra, hogy kutatásokat eszközöljek, pláne, mikor, ismétlem, az is nagyon meglehet, hogy hamis nyomon vagyok. Nagyon meglehet . . . De mégis csak el kellett mondanom

Lellei munkás. Éber Sándor festménye a Nemzeti Szalón kiállításán

hiszen ez alig-alig hasonlít az én írásomhoz! Csak nézze meg, alaposabban, hideg szemmel!

— Elég volt a hazugságokból, elég volt mindenből! Itt most végre eleven ténnyel állunk szemben, ezt többé letagadni nem lehet. De ennek a levélnek, ennek az életnek, ennek az átkozott hazugságnak a végére én fogok ám pontot tenni!

Azzal kirántott egy fiókot s odatoppantotta a revolvert az asztal lapjára. Az asszony felsikoltott. Amilyen őrült szerelmes, amilyen veszettül féltékeny, most képes még valami szamárságra! Mit akar?

Bályoki beült egy karosszékbe, előtte a hideg, fekete fegyver, az arca is egyszerre hideg és szinte elfeketült az elhatározások súlyától. Hogy ő mit akar?

— Az autóm már elment érte, azért az idegenért, aki a zsebében őrizgette a maga szerelmes levelét! Tán egy perc, tán öt perc, aztán itt lesz. Kíváncsi vagyok rá nagyon, a szeme közé fogok nézni ám annak az úrnak.

Kicsit lehunyta a szemét és alig tudta kimondani:

— Megölöm.

Az asszony csak nézte és arca mind hidegebbé, szomorúbbá és idegenebbé vált. Mozdulatlanul ült és nem szólt többet. Csönd volt, hallották egymás lélegzését.

Mintha a kandalló is kihült volna s melegség helyett jeges fuvalmat dermedezne szét a szobán. Perc mult perc után. Künn, a város felől messzi hangok lármája zörrent meg. Bályoki megrázkódott.

— Leszámolás — mondta olyan halkan, hogy maga is alig hallotta.

Az asszony megingatta a fejét és suttogva mondta:

— Leszámolás...

Ekkor autó zúgott végig a kerten, valahol nyílott egy ajtó, a mély álmot tettető ház mintha egyszeriben megtelt volna zajjal, mozgással, elevenséggel, léptekkel. Mind a ketten az ajtóra néztek.

A férfi mereven, kezében a fegyverrel, diadalmas gyűlölettel és elszántsággal.

IV.

Ugyanolyan fekete, finom bundában, otthonosan, zajosan és sietve egy szürkefejü, magas úr lépett be. Lehetett úgy ötvenéves. Abban a pillanatban,

Uj Idők 1926. XXXII. 13

ahogy bejött, Bályoki leejtette kezéből a revolvert, az asszony pedig kiegyenesedett, rábámult a vendégre, aztán az urára és nevetni kezdett, szívből, csengőn, édesen.

— Mi az, gyerekek? Szervusztok, gyerekek — mondta szaporán a szürkefejű úr. — Szórakozott legény vagy te, Bertalan. Elvinni az ember kabátját! Pedig ráismerhettél volna, hogy az enyém, láthattad eleget. És legalább elküldted volna a soffőrrel! Ide másszon az ember érte éccaka, micsoda idea! Mit bámulsz úgy rám Bertalan, mintha ma látnál először? Te meg mit nevetsz ott, te csöppség! Engem nevetsz? Ohó, ti valami viccet csináltatok tán velem? Megálljatok csak, hadd nézzem. Na... hát az...

Meglátta a levelet, azt a zsebben megtalált levelet Bályoki előtt az asztalon.

— Teringettét — dörmögte — szemtelenek vagytok, becsületemre. Add csak ide azt a levelet! Ó, de indiszkrétek vagytok, no nézd! Hát illik ez... zavarba hozni egy ilyen magamfajta szegény öreg fickót! És elcipeltettek ide, hogy gyönyörködjetek a zavaromban! Ó ti gonoszok! Hát jó, hát nem vagyok már huszesztendős, de te Bertalan hiába mereszted rám a szemed, te meg ott hiába kacagsz rajtam, nem vagyok még fából és... egyáltalán nem szégyellem, hogy még néha akad egy kedves teremtés, aki elfeledteti velem, hogy fehéredik a hajam. Punktum. Hol a rokkom?

Azzal zsebregyűrte a levelet. Bályoki akkorát lélegzett, hogy majd kettépattant a mellénye. A felesége pedig most már ránézett, úgy nevetett csöndesen.

A szürkefejű öreg úr nem volt senki más, mint Bályokinak édesapja.

Hegedüs Loránt az ő uj könyvéről*

A halhatatlanok útján bolyongok ebben a könyvben és jönnek velem azok a magyar lelkek, akik nem akarják látni a mai halandóságot.

Jókainál kezdtem útamat, Madáchon, a magyar lélek megszületésén, irodalmunk korszakának átálmodásán mentem tovább, nem hagyva ki Shakespearet, akit Petőfi és Arany tökéletes formában adtak át nekünk annyira, hogy Anglián kívül ma sines nagyobb Shakespeare-imádás sehol, mint Magyarországon. Utam vége, mint a magyar történelem minden nagy fordulója, a vértanukhoz vezet. Csak a keresztyén martirológiák könyvei, ahol az üldözött szentek szenvedései vannak feljegyezve, adják olyan füzérét az ezer év óta küszködő, senki által meg nem értett, önmaga által is sokszor félreismert magyarságnak, mint a mi történetünk. Ezért írtam meg gróf Tisza Istvánról, a martirról szóló tanulmányomat.

Végül Jézushoz érek, mert benne látom a martirok martirját. A legnagyobb szivet, ki e földön járt s akinek fölséges szeretete hatja át az egész európai és amerikai művelődés igaz alapjait. Jézusról való új felfogásom talán első pillanatra szokatlan lesz az olvasónak. Én János apostol idegbetegségéből kiindulva bizonyítom az Ő földi létét és szenvedéseit. De a Jézus-irodalom ma különféle utakon keresi ugyanazt az igazságot.

Ez az az út, amelyen lelkem járt és mennél több magyar jön velem ezen a nyomon, annál inkább hihetünk a feltámadásban.

* Hegedüs Lórántnak e napokban új könyve jelenik meg, A halhatatlanok útja címmel.

Idegen írók

Levelek

— Elbeszélés —

Írta: **Guy de Maupassant.**

Öt óra felé érkeztem Muret d'Artus barátom kastélyába, ahol három hetet szándékoztam tölteni. A kastélyt még a nagyapja építtette, a múlt század végén. Azóta mindig ez a család lakott benne. Nem változott itt semmi. A régi bútorok helyükön maradtak, legföljebb néha mozdították el egyiket vagy másikat, ha helyet kellett adni egy új bútordarabnak, amely úgy jött közéjük, mint az újszülött, idősebb testvérei közé.

A kastély dombon épült, hatalmas park közepén. A park lehúzódik a folyóig. A folyón túl virágos rétek terülnek el a domboldalban s kövér tehenek legelésznek a nedves fűben. Úgy ragaszkodom ehhez a helyhez, mint ahogyan az ember olyas valamihez ragaszkodik, amit a magáénak szeretne. Minden ősszel boldogan térek vissza és szomorúan megyek el innét.

Miután megebédeltem a barátaimmal, akik úgy fogadtak, mint egy kedves rokont, Paul Murethez fordúltam:

— Melyik szobát kapom az idén?

— Róza néni szobáját.

Egy órával később, Mme Muret d'Artus és a három gyermek, — két nagyobbacska lány meg egy kis fiú, — fölkísértek Róza néni szobájába, ahol még eddig sohase aludtam.

Mikor magamra maradtam, alaposan megnéztem a falakat, a bútorokat. Jártam már máskor is ebben a szobában, de mindig csak néhány futó, közönyös pillantásra méltattam Róza néni pasztellképét, amiről a szobát elnevezték.

Semmit se mondott nekem az öreg Róza néni elmosódott képe. Régi világból való, jó asszonynak látszott, akinek bizonyára szigorú elvei voltak úgy az erkölcsre, mint a konyhára vonatkozólag. Afféle rideg, öreg néni, akinek láttára belefagy a vidámság a fiatalokba, s aki rossz szelleme a vidéki kastélyoknak.

Sohase beszéltek róla a családban. Semmit se tudtam, se az életéről, se a haláláról. Ebben a században élt-e, vagy a múlt században? Nyugodt, vagy zaklatott élete volt-e? Milyen lelket adott vissza teremtőjének: a vénleány tiszta, a feleség nyugodt, az anya gyöngéd lelkét-e? Vagy talán olyan lelket, amelyet megzavart a szerelem? Mi közöm volt hozzá? Már a nevét, ezt a nevet: „Róza néni" is nevetségesnek, ostobának, közönségesnek találtam.

Fölemeltem az egyik gyertyát, hogy közelebbről megnézzem az arcát, mely szigorúan meredt rám a régi, aranyozott farámából. Aztán, miután jelentéktelennek, kellemetlennek, sőt ellenszenvesnek találtam, a bútorokat kezdtem vizsgálgatni. Minden darab XVI. Lajos uralkodásának utolsó éveiből, a forradalom és a Directoire idejéből való volt.

Egyetlen szék, egyetlen függöny sem beszélt a szobában azokról, akik itt éltek, szerettek, szenvedtek valaha.

Lefeküdtem, de nem tudtam elaludni. Vagy két órai hiábavaló erőlködés után elhatároztam, hogy fölkelek és levelet fogok írni.

Kihúztam a kis mahagoni iróasztal fiókját, amely ott állt a két ablak között. Azt reméltem, hogy találok benne papírt és tintát. De semmi egyéb nem volt a fiókban, mint egy nagyon elhasznált tollszár. A végét valaki sokat harapdálhatta valaha. Be akartam tolni a fiókot, mikor valami fényes ponton akadt

ENTRUMOK

L A DÉLVIDÉKI KÉPZŐ-
EGYESÜLETE

ÉBER SÁNDOR: ÖNARCKÉP

ségű, de fejlettebb művészi életet élő városokkal szemben, mint például a közelfekvő Kecskemét vagy, hogy Szolnokot ne is említsük, az a jó tucatnyi kisebb városka, melyek mind dicsekedhetnek legalább egy művészteleppel. Furcsa helyzet volt ez, mert hiszen Szegeden él az országos nevű *Nyilasy* Sándor és *Papp* Gábor és rajtuk kívül egy csomó jó művész: *Láposi-Hegedüs, Dinnyés* Ferenc, *Parubek* Lajos, *Joachim* József, galambfalvi *Feleky* György, *Hódy* Imre, *Balogh* Margit, *Doroghy* Imre, a kiváló rézkarcolómester *Tardos-Tauszig* Ármin, a neves iparművész *Heks* Nándor és mások, az építészek közül is számos művészember, akikből bizony már régen kitellett volna egy tekintélyes művészi csoportosulás.

Most azonban a multért is kárpótlást akar nyujtani — úgy látszik — Szeged művészgenerációja és egy olyan művészeti alakulást hívnak életre, melynek megalakulása nemcsak a szegedi, de az egész délvidéki magyar művészeti életet igen előnyösen fogja befolyásolni és messze túl fog nőni a helyi jelentőségen. A szegedi művészek felvetették az egész délvidék művészeti élete megszervezésének gondolatát oly formában, hogy nemcsak Szeged, de Hódmezővásárhely, Makó, Békéscsaba, Szentes, sőt felfelé még Kecskemétet is bevonná szervezési körébe és így a magyar vidék művészeinek egy tekintélyes hányadát foglalná egy nagyobb egységbe.

A gondolat már túl van a tervezésen és még e hónapban összeülnek Szegeden az érdekelt városok művészdelegáltjai, hogy megalakítsák a *Délvidéki Magyar Képzőművészek Egyesületének* szervező bizottságát. Úgy tervezik, hogy a tavaszra már kirukkolnak szervezésük eredményével is és hogy az minél impozánsabb legyen, számon tartják mindazokat a Budapesten élő, de a délvidékről odaszakadt művészeket is, akik között olyan nevek vannak, mint *Rudnay* Gyula, *Pásztor* János, *Koszta* József, *Tornyai* János, *Barkász* Lajos, *Vigh* Ferenc, a Párizsban élő *Csáky* stb. Az előkészítő bizottság azt már is elhatározta, hogy a közelmultban elhalt kiváló szegedi festőművész, *Károlyi* Lajos, hagyatéki kiállítását megrendezi és ugyanakkor az 1920-ban tragikus körülmények között elhalt *Heller* Ödön, országos nevű festőművész munkáiból is összegyűjt egy kis kollekciót.

Bizonyos, hogy van tér, működési terénum, hol ez a nagy feladatok megoldására hivatott új művészi egyesület igen jelentős és az egész ország művészeti életére kiható feladatokat oldhat meg.

Vignali Rafael mester műöntőjéből ismét egy hatalmas alkotás került ki. Zala György nagynevű monumentuma, a szegedi Horthy-Emlék egyik legszebb darabja a magyar műöntőművészetnek.

Képzőművészet
1928. 6. 27.

25, 26. l.
önarck. is kép

Székesfehérvár a legújabb időben elevenebb kulturális életet él. Különösen esztétikai szempontból haladt nagyot. Az utcák nagyarányú szabályozása, aszfaltozása után, a fásítás és egyes közтereknek parkirozása van folyamatban. Egyikre a régi, Szent István alapította híres bazilika oszloptöredékeit állították fel. Nemsokára hozzálátnak a régi bástyafal előtt elterülő Prohászka-park rendezéséhez. Itt díszes kandeláberek gyönyörködtetik a nézőt. A Városház-térre nagyszabású, szobrokkal ellátott szökőkút felállíttására nagy összegeket szavazott meg a közgyűlés. Nemsokára dülőre jut a hősök emléke is. A megyei múzeum szép hajlékot kapott és új életre kel a szépítő egyesület is.

A képkiállítások egymást érik. A legutóbb is két komolyabb jelentőségű tárlat volt. Nem rég zárult a Kéve kiállítása is, melyen főleg *Benkhard* Ágost, *Szablya-Frischauf* Ferenc, *Lohwag* Erneszta és *Say* Géza festményei és *Conrád* rézkarcai szerepeltek. A székesfehérvári festők kiállítása is most zárult a megyeház dísztermében. A már régebben ismert művészeken kívül egész sor új festőművész mutatkozott be. Az idősebb generációból *Márton* Jakab érett, megállapodott tehetsége vált ki. *Kerekes* József, vitéz *Oláh* József és *Vaimár* István ugyancsak ismert nevek Fehérváron. Az újabbak közül *Paálné* Kerekes Mária, *Kézdy-Kovács* Béla, *Pentsy* Jenő és dr. *Répássy* Kurucz Béla elismerésre méltó munkáival találkoztunk. A legfrisebb utánpótlás: *Fenyves* Sándor, *Kálmán* Titusz és *Dudinszky* Rezső sok reményre jogosító művészek.

Miskolc műpártoló közönségéből, amely már a kiállítás megnyitásakor sorozatos vásárlásokkal tüntette ki kedvenc festőjét. A kiállítás egyébként fényes anyagi sikert ígér az országos viszonylatban is jól ismert nevű festőnek, akinek „Falu végén", „Tarjáni utcarészlet" című olajvásznai, valamint egyik tanulmányfeje és néhány finom tónusú akvarellje valóban kiemelkedő értékkek.

(hb.)

ÉBER SÁNDOR: ZADRAVETZ ISTVÁN

A Képzőművészek Vidéki Szövetsége I. kiállításáról

1965 OKT 17.
1021

LÁTÓHATÁR

Idős ÉBER SÁNDOR emlékkiállítása Baján

NÉHÁNY nappal ezelőtt nyílt meg Baján a Türr István Múzeumban idős Éber Sándor festőművész kiállítása. A Nemzeti Galéria által rendezett tárlaton a művész alkotásai öt termet töltenek meg. Az igen gazdag anyagban találhatunk olajképeket, grafikákat, freskóvázlatokat és kartonokat.

Az 1878-ban Ráckeresztúron született idős Éber Sándor mint művész-pedagógus került Bajára, ahol rövidesen közismert és szeretett festővé vált. Sokoldalú művészeti és kulturális munkássága maradandó nyomokat hagyott a város és környéke embereiben. Érdeklődése kiterjedt a plasztikára, zenére, több évig volt a bajai énekkar karnagya. Mint Székely Bertalan tanítványa, igen lelkiismeretes és alapos művész volt. Minden nagyobb kompozíciót előbb vázlatosan, plasztikában mintázott meg. Fáradhatatlan pedagógiai munkássága során számos cikket jelentetett meg a Rajz és Rajzoktatás című folyóiratban. Művészeti tevékenysége elismeréséül a III. Londoni Rajzkongresszuson aranyérmet, Drezdában pedig ugyancsak kitüntetést kapott.

Nemzetközi ösztöndíjjal 1908-ban Rómába kerül, ahol főleg a freskófestészetet tanulmányozza, s itt alakul ki egyéni stílusa is. A hajósi és a hercegszántói templomokban alkotott freskóin már látszik, hogy szakított minden konvencióval. Realista módozatát, felfogását, táblaképeire is átviszi. Ilyen például a „Mély kút" és a „Lány az agyagos parton". Szép alkotása még a „Sárga virágok", amely szintén dinamikus szinekre épül.

HA ELMÉLYÜLTEN figyeljük képeit, megejtően halk szerénység nyilatkozik meg előttünk. Idős Éber Sándor festészete nem annyira esztétikai, hanem inkább etikai lényeget sugároz. Portréfestésben a korszak igazi nagy művészei között volt a helye. Önarcképei, Tornyai Jánosról és Nagy Istvánról készített portréi a belső kifejezés magasrendű kultúrája mellett őszinte jellemábrázolásukkal is kiemelkednek. Önarcképei lendületes kompozíciók, de igazi területe mégis a falfestés marad.

Grafikái közül számos az írott és mondott szavak tisztaságával beszél az emberről, természetről. 1926-ban a Nemzeti Szalonban rendezi meg gyűjteményes kiállítását, ahol a múzeum megveszi a mostani kiállításon is látható önarcképét. Olyan művész volt, aki frázisok nélkül beszélt az emberről, s maga is igen jó barát, jó emberismerő volt. Szívélyességével megnyerte Tornyai Jánost, aki leveleiben Baját, mint második otthonát említi. Idős Éber Sándor buzdításai inditották el pályáján Tóth Menyhért festőművészt is. Mint a korabeli újságokból kitűnik, Bartókot egy bajai hangversenye alkalmából, vezércikkben üdvözölte.

A MOSTANI kiállítás, amelyet a múzeumi hónap keretében dr. Bodnár Éva, a Nemzeti Galéria művészettörténésze nyitott meg, igen gazdag. Sokszínűségével méltón reprezentálja idő Éber Sándor munkásságát, művészi erejét, nagyságát.

Művelődés-Irodalom Művészet

A X. Magyar Képzőművészeti Kiállítás

Festmények a kiállításon.

Csaknem 700 műtárgy sorakozik egymás mellé, képek, rajzok, szobrok és kisplasztikai művek.

Kezdjük a festészettel. A felsorakoztatott képek közt tallózva gyakran élvezzük vizuális megjelenítésük árnyaltságát, nemes szikrázását, színeik örvénylését, a vásznak atmoszférikus telítettségét. Egy idő után azonban már zavaróan kezd hatni ez a technikai bravúrosság.

Gyakorta csak érzékelnek a művek, de sokszor a látványon túl nem jutnak, egy kiharcolt, kigyötrődött világnézet alapján egységet nem adnak. Ritka az olyan klasszikus harmónia, válságok leküzdésében kiformálódott biztonságos, szilárd festői látás, mint a Barcsay Jenőé, vagy Kmetty Jánosé. Barcsaynál a geometrikus formák nem szét-

sére ad ugyanis ez alkalmat, az emberi fejek mintázása közben nem kell oly mértékben a kikutatlan társadalmi összefüggések meglátására törekedni. A szobrok sokaságából Somogyi József mélyen átélt, drámaian karakteres Siratója válik ki, a kiállításról jövet elsősorban en-

Legényfogó

edik évét sem érte el, egyő mosolygott a bajusza t.

. Mit bántjátok folyton ezt ányt! Majd eljön annak is deje, nem lehet azt siettetni. érjük még, hogy kötözni lehet az anyja szoknyájá-

Akkor meg az lesz a baj, dom. Különben is, hol akadössze neki tetsző legénnyel. abban a „nyelves-brigád-"?

A kertészetieket nevezték így, mivel csupa lányból meg asszonyból állt, az kertész, Pali bácsi kivétel, akit viszont már a saját sége sem tartott veszélyes ernek a női nemre nézve. „nyelves-brigád" kifejezésre an felszisszentek a ház aszyai, s ugyancsak leszedték sipkelődőről a keresztvizet, István bácsinak mégis lehevalami igaza, mert alighogy t a szeptember közepe, az rja — Rozi" így fordult hozamolyan csendesen puhatoszóval:

Aszondják, hogy az idén lesz közös szüret.

– Aztán miért ne lenne? Milegyen, ha éppen most nem, sen már tavaly is termő volt nyolcvan hold új telepítésű. idén meg teljesen beállt. ek volna idegent ráereszteni, gy aztán összedíbolják, úgy t a múlt esztendőben. Kö- szüret lesz, ez a határozat. ncs apellálta! De kihúzás se . . .

– A kertészetben még sok a munka, azok biztos, hogy n mennek át — kockáztatta g az ellenvetést az asszony baképpen.

István bácsi felhorkant.

— A vezetőség kimondta, punktum.

A kérdezősködést azért mégsem sánálta, mert a szüret ideje legalább nem érte készületlenül. Rozika ugyan csodálkozott, hogy miért sündörög olyan sokat az anyja körülötte, s mitől lett egyszeribe olyan engedékeny. Egész nyáron át könyörgött neki, hogy végye meg számára azt a kockás női pantallót, amit a szövetkezeti áruház kirakatában látott, de édesanyja hajthatatlan volt. Hogyisne, azt a feszeset, kiesne tőle az úton járók szeme. Meg aztán mit szólna öreganyád? Így lamentált. És most, egyszeriben megváltozott a véleménye. Sőt biztatta is, kérje el a holnap délelőttöt és majd bemennek együtt a városba, hátha akad más „vásállani" való is. Azt a szép nejlon-blúzt is megvehetné, amit a múltkor kinézett magának. Meg a kendője is napszítta már, ideje, hogy kicserélje újabbal. Valami cipőfélét is ajánlott, ami nem ül el a homokon, de mégis elegáns.

Már akkor kezdett derengeni valami Rozikának, de mit sem szólt, sőt kihasználta az alkalmat és olyan alaposan bevásárolt anyai segédlettel, hogy még István bácsinak is feltűnt:

— Nincs még itt a zárszámadás, hé! — zsörtölődött, de tudta, úgyis hiába, mert amit az asszonyok egyszer elterveznek, az szentírás.

Eljött aztán a szüret ideje is. Szép októberi napsütés ígérkezett, mintha csak pótolni akarná a borongós, esős nyarat. A szőlőszemek majd kipattanak a bennük rejtőző édes nedűtől. A gazdák az eget kémlelték, no, csak még kitartson egy kicsit a jó idő! Az asszonyok pedig már napok óta készülődtek, úgy „süt-

is, hogy csak úgy zengett a szőlőhegy ilyentájt. Egy pár birgét nem kéne sajnálni az emberektől. Ne kelljen főzőcskélni külön-külön, ha már a kalácsot, süteményt nem is hagyják el az asszonyok. A többit meg bízzuk a fiatalokra, majd csinálják azok a hangulatot.

Hát, csinálták is, ami azt illeti, becsületesen. Különösen a legények, akik már előző este végiggajdolták a falut és úgy felöntötték a garatra, hogy másnap bizony, amikor kora reggel előálltak a szekerek, csak lézengett némelyikük. Volt is mit hallgatniuk a „nyelves-brigád" tagjaitól, akik mind egy szálig eljöttek kisegíteni a szőlősöket. De azért a munkában nem volt hiba, jól dolgoztak a puttonyosok, s győzték a hordást, pedig ugyancsak szaporán teltek a kosarak.

Rozinak két kiszolgálója is akadt, s ő úgy tett, mintha nem venné észre a titkos versengést. Annál inkább az édesanyja, aki három sorral odébb hajladozott, de szeme folyton oda-odatévedt, ahol a lánya villogtatta kis csipedő ollóját. Nem is csúnya ez a lány, pedig az istennek sem vette fel az új holmikat, azt mondta, majd bolond lesz összekoszolni. Inkább az országjáró kirándulásra tartogatja, amit a KISZ szervez a jövő hétre. De úgy látszik, így is megakadt már rajta a legények szeme. Tán az a magas szőke fiú illene jobban hozzá, egyetemista, azt mondják, és most a szüretre látogatott haza, vagy az a másik, a sötét göndörhajú, aki a gépműhelyből jött át segíteni a szüretelőknek? Ki tudja...

Mindenesetre délben, amikor pokrócokra telepedtek, s a ládákból eszkábált asztalkákon illatozott a bográcsban főtt, piros levű birkapaprikás, a közelükbe invitálta a két fiatalembert is. Később süteménnyel kínálta őket, megjegyezve, hogy azt Rozika sütötte, amire a lány elpirult, mert a sütés-főzés még mindig gyenge pontja, hiába ösztökéli rá évek óta az édesanyja.

Kovács Ferenc: Lovak című kompozíciója.
(MTI fotók — Szikiás Mária felvételei.)

láz megértésére törnek. Kmetty valóban sok az újszerűség, szokatlan és figyelemre méltó kompozíció. S ennek ellenére még is úgy érezzük: kevés a kísérlet ezen a kiállításon. Kevés az eredeti, eddig nem volt gondolati árnyalás, továbblendítő erő, új valóságszférákat feltáró humánus elvszerűség. A művészi gondolatnak fel kell emelkednie, nőnie nálunk a „kéz" tudásához, a művességhez egyenrangúan át kell fognia mai életünk és valóságunk elevenen áramló folyamatát — ebben ősszegezhetnénk mindazt, amit látunk a X. Magyar Képzőművészeti Kiállításon, ezen a kétségkívüli nagyméretű, művészi színvonalon.

Sok a kísérlet? Formában, technikában, ecsetkezelésben, tagolnak, de egyébbe forrasztja- nak, egyenletesen mély tónusai nem a széthúllást, az atomokra bomlást idézik fel, hanem a vi- jának emlékét kísért el bennün- két.

F. I.

Éber Sándor
festőművész

Taneff Nicolas kiállítása

A Nemzeti Szalon legújabb csoportkiállítása keretében egy nálunk még ismeretlen bolgár festőművész munkáit mutatja be. *Nicolas Taneff* külföldön, Párizsban érett festővé, ahol Claude Monet tanítványa volt, de egyénibb művésszé otthoni motívumok festése révén lett. Igaz ugyan, hogy inkább motívumaiban, mint azok piktori értelmezésében rejlik művészetének bolgár jellege, azonban mégis tagadhatatlan egyes napsütötte városképnek különleges helyi levegője. Taneff kitünően elsajátította az impresszionista technikát, bátran, szélesen keni vásznára világos színeit, melyeknek helyes a valeurje. Festői kvalitásai különösen táj- és városképeiben érvényesülnek, jeles csendéleteinek háttere viszont néha zavaros, az árnyékok modorosak. Városképei után ítélve Taneff igen hatásos színpadi díszleteket tudna festeni.

A többi kiállító munkáiban alig lehet örömünk. A *Berzsenyi Dániel Társaság* tagjainak művei között egyedül *Éber* Sándor egyik arcképe érdemel említést. Rokonszenves művészegyéniséget árulnak el még vitéz *Leidenfrost* Pálnak szeretettel, őszinte megfigyeléssel készült pasztelltájképei. *Szentgály Poór* Lilli szobrászművésznő művei lelkiismeretes tanulmányokról tanuskodnak, de még nincsen egyéni stilusuk, viszont *Kosztolányi* Margit és *Turán Hacker* Mária stilusra törekszenek anélkül, hogy ehhez már kellő készültségük lenne. Az utóbbinak befejezetlen *Volga dala* azonban komolyabb munka. *Holley* Adrienne vízfestményei szerények. *Páldy* Zoltán pasztellalakjai ellenben tárgyuk érzéki beállításával kivánnak hatni. Csöndéleteinek már tisztább a művészi intenciója. A részben műkedvelői nivójú kiállításon még *Kun* Tibor és *Vadász* Ilona vesznek részt nagyobb gyüjteményekkel

Y. E.

Budapesti Hírlap
1929 V. 30

A könyv lapszáma	Számlázás
	Összese

Bi/..... ügyoszt

.....

A főpénztárkönyvbe bejegyezte:

192 .....

Könyveltetett a folyószámla-könyvben:

192 .....

Könyveltetett ..... a könyvben:

Éber Sándor
festőművész.

A Nemzeti Szalon tárlata.

Egy bolgár művész. — A dunántuli művészek csoportja. — Nyolc kisebb kollekció.

A Nemzeti Szalon változatos uj műsorában egy bolgár művészvendég: *Nicolas Taneff* festészetét mutatja be. Taneff kollekciója a Szalon nagytermét tölti meg napsugaras, friss, közvetlen vásznakkal. A plein-air modernebb, leegyszerüsitett stílusában szól hozzánk a bolgár mester, olyan művészi kulturnyelven, melyet széles, szines gesztusával könnyen megértünk és megszeretünk. „A nagy ég" — enyhe felhőzetével és szélmalmával, — a plovdivi tájrészletek, a karlovai falurészletek sorozatai, falusi zeg-zugok, piacterek, régi udvarok, virágképek, mind kitünő studiumok s élénk bizonyságai a bolgár mester művészi tudásának. Ha az ujabb bolgár művészetben ilyen erők vannak, a legnagyobb örömmel látjuk e vendégszereplés folytatását.

Külön teremben szerepel a *Dunántuli művészek csoportja*, melyet a kaposvári *Berzsenyi Dániel*-társaság elnöke, *Hortobágyi Áfoston* és főtitkára, *Kovács Jenő József* szervezett meg. A csoportban értékes tagokat ismerünk meg. Régebbi ismert szereplője *Éber Sándor* bajai művésztanár, a délvidéki templomok kiváló freskó-diszitője; ezuttal is látunk tőle egy freskó-vázlatot és két kitünő képmást, közte Tornyai János festő remekül karakterizált fejét. Igen erőteljes erdei tájképpel mutatkozik be a kaposvári *Kovács Jenő József*. „Somogyi erdő" c. vásznán nemcsak a tónus nagy finomsága, de az erdei hangulat megdöbbentő igazsága is lenyügözi a nézőt. „Vadászó pogány magyarok" c. vázlatán kitünően megkomponált lovascsapat bizonyitja, hogy a fiatal mester a történelmi levegőben is biztosan mozog. Értékes régi erő a kaposvári *Bacskay Béla*, akadémikus, lelkiismeretes pikturájával, melyet egy finom nőt feje és az „Imádkozó nő" hiven demonstrál. — Pasztell-képeinek nagy finomságával tünik fel a pécsi *Miertl Gyula*, aki Pécs látképét szinte meseszerü impresszióban örökiti meg. Két kiváló aquarell-festőt ismerünk meg *Pázsitzky Sándor* és *Wallacher László* személyében, amattól a „Szélben a Balaton-parton", ettől a „Várostorony" és a „Hidjavitás" a legjobb. *Magosi Németh Gábor* esztergomi rézkarcai, *Márton Jakab* székesfehérvári vizfestményei, *Sassné Farkas Böske* tihanyi tájai, *B. Farkas Klári* „Kis árvá"-ja, *Gaál Dezső* müncheni részlete, vitéz *Dohó Sándor* téli pasztelljei, *Fischer Ferenc* virágcsendéletei érdemelnek még fölemlitést.

A kollekciós-szereplők közül kimagaslik *Páldy Zoltán* mesteri tudással megrajzolt pastelljeivel; köztük igen szép a „Léda pávával" s az „Enyelgés" ugyancsak pávával incselkedő aktjával. A „Kezdő modell", az „Ébredés", a „Merengés", a „Késő bánat" mind értékes darabjai a mester akt-sorozatának, melyet ragyogóan szines virágcsendéletek tarkitanak. A

Pesti Hirlap
1929 v. 30

20

...atalvány.

...nak. címe: .....

(esetleg postatakarékpénztári számlájának száma)

...a által .....

...ért

...fizetendő.

...bevonandó.

...» főosztály:

Bevétel	Kiadás
Pengő	Pengő

...nyomda, Budapest.

tárlat anyagához tartoznak: *Holley Adrienne* finom, apró naturstudiumai a magas Tátra s a Dolomitok vidékéről; *Kun Tibor* hangulatos velencei részletei, *Vadász Ilona* festői veronai városrészletei, *Turán Hacker Mária* szőnyegszerü fakturával festett svéd parasztnője és „Volga dal"a, vitéz *Leidenfrost Pál* kiforrott pasztell tájkép-sorozata („Erdőtisztás a hegytetőn", „Novemberi táj", „Két öreg fa télen") és *Kosztolányi Margit* kollekciója (igen finoman átérzett tájképekkel, de egészen zavaros és erőtlen kompoziciókkal). — A szobrászatot egy igen tehetséges fiatal szobrásznő *Szentgály Poór Lilly* képviseli, az „Álom", a „Bánat" c. finom női aktjaival s egy kitünő akttorzójával; szép fejek és plakett-képmások is hirdetik, hogy a művésznőnek Sződy Szilárdban kiváló mestere van.

20.

(Kézdi.)

pompás palota épitését határozta el. Ez lett a későbbi *Palazzo Venezia* és igy ennek felépülése az ő nevéhez — a későbbi II. Pál pápához — füződik.

Pietro Barbo velencei kereskedőcsaládból származott és őmaga is kereskedői pályára készült, de mikor nagybátyja pápai trónusra került, *az alig huszonnégyéves ifjut biborossá nevezte ki*, aki, midőn a San Marco templomnak lett titulárisa, fejedelmi jövedelmekhez is jutott. Ezek a jövedelmek felébresztették benne azt a merész álmot, hogy *fényüzésben vetélkedni fog a Mediciekkel.* Ennek az álomnak köszönheti megszületését a *Palazzo Venezia.*

A palota épitéséhez szükséges anyagot — a hatalmas travertin-tömböket — a régi Róma szabad kőbányájából, ahonnan mindenki zavartalanul hordathatta el prédáját: *a Colosseum-ból hozták ide, ahonnan szabad volt a kőlopás és ez tagadhatatlanul kényelmesebb eljárás volt, mint a távoli kőbányákban való kőfejtés,* bárha vandálabb volt is. A palota külső diszitésére pedig értékes antik szobrokat, műemlékeket romboltak szét, amint ezt *Gonzaga* biboros is megirja 1464 szeptember 16-án anyjához intézett levelében: „Mando etiam per questo nestiere alcuni pezzi de alabastri et altre antiquitate tuolte qui." A gyönyörü, várszerü palotáról ezt irja Pastor: „*Igazi, megfelelő monumentuma egy erőszakos kornak, amely szigoru arcát a tömeg felé fordítja:* [illegible]

Éber Sándor
festőművész.

A Dunántuli Tavaszi Tárlat

Magas szinvonalu és gazdag volt a Berzsenyi Társaság idei kaposvári kiállitása

A Kaposvári Berzsenyi Társaság husvét vasárnapján nyitotta meg szokásos tavaszi tárlatát *Klebelsberg* Kunó gróf kultuszminiszter fővédnöksége alatt. A magas szinvonalon álló tárlaton *Dunántul* valamennyi városának reprezentáns képviselői vesznek részt, kik közül művészetükkel kiemelkednek, a következők: *Raskay* Béla (Kaposvár) és *Éber* Sándor (Baja), akiknek művészete, rajztudása, biztos szinfelrakása, eszmebeli tartalma lüktető életet, elevenséget és hüséget nyujtanak. Amig *Bocskay* a klasszikus iránynak a követője, addig *Éber* vérbeli impresszionista. *Bocskay* portréival, *Éber* pedig arcképtanulmányával és a Csendes foglalkozásával" tünik ki. Méltón csatlakozik hozzájuk *Wagner* Géza (Siófok) balatoni pasztelljeivel, kit a pasztelltechnika brilliáns kezelése jellemez. Erős impresszionista. *Kovács* Jenő József (Kaposvár) anyaga igen változatos. Egyházi motivumaiban és történelmi képeiben, valamint a tájképeiben a szinei biztosak, keresetlenek, lebilincselők. *Magasi Németh* Gábor (Esztergom) rézkarcaival a tökéletességig emelkedik ki. *Wallacher* László (Szekszárd) mesteri akvarelljeivel tünik fel. *Sassné Farkas* Böske az élénk szinhatást keresi s egyéni felfogásában sok merészség van. — *Vass* Béla (Szombathely) olajfestményein a szinhatások, életdusság, könnyed elhelyezés, komoly tárgyu kompoziciójában pedig a témák ügyes kidolgozása érvényesül. — *Márton* Jakabnak (Székesfehérvár) különösen akvarelljeiben nyilatkozik meg tudása, lágy, áttört szineiben a természetesség elevenedik meg. *Szilvay* Gyula (Kiskomárom) naturalista

Nemzeti Újság
1929 IV. 5.

irányban halad. — *Dabasi Kováts* Gyula (Pécs) kiforrott művész legkiválóbb alkotása „Krisztus siratása". Művei magas színvonalon állanak. — *Marczell* György (Dombóvár) postimpresszionista. — *Maerth* Gyula (Pécs) lágy tónusaival kelt figyelmet. *Agoston* Vencel (Baja) szintén a postimpressionizmus híve. *Soós* István (Kaposvár) pasztelljeivel vonja magára a figyelmet. *Hecsky* Iván (Tata) és *Parnitzky* Sándor (Kaposvár) igen szép akvarelljeikkel gyönyörködtetik a nézőt. *Kerekes* János (Székesfehérvár) az erős hangulatok mestere. Vitéz *Dobó* Sándor (Kaposvár) pasztelljeivel tünik fel. *Lovrits* Kálmán (Kaposvár) tanulmányai igen jók. *Farkas* Klára (Kaposvár) levegős tiszta színhatásaival vonja magára a figyelmet.

A szobrászok közül *Fetter* Károly (Dombóvár) a legkiválóbb. Feltünnek *Hortobágyi* Ágostnak (Kaposvár) egyéni felfogásu félreliefjei és *Vass* Jánosnak (Székesfehérvár) két, római stílusban tartott oltártervezete. A kiemeltek mellett még sokan vannak, akik méltatást érdemelnének, de ezt a helyszüke nem engedi. — A dijazás husvét második napján történt meg a következő eredménnyel: Aranyérmet nyert *Kovács* Jenő József (Kaposvár) az „Utolsó ut" c. kompozicziójára; a nagy ezüst plaketten hárman osztoztak *Wágner* Géza (Siófok), *Vass* Béla (Szombathely) és *Fitter* Károly (Dombóvár). Ezüst érmet nyertek: *Wallacher* László (Szekszárd), *Parsitzky* Sándor (Kaposvár), magosi *Németh* Gábor (Esztergom). Bronzérmet nyertek: *Hessky* Iván (Tata), *Dabasi Kováts* Gyula (Pécs), *Soós* István (Kaposvár), *Marczell* György (Dombóvár) és *Dobó* Sándor (Kaposvár). Ezenkivül számosan kaptak elismerő oklevelet.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Eber Sándor

PETŐFI NÉPE

1962 DEC. 12

9

1021

Kiállítás Baján

November végén nyílt meg Bajában a József Attila Művelődési Házban a Magyar Képzőművészek bajai csoportjának kiállítása. A tiz bajai festő mintegy 60 képét bemutató tárlat iránt nagy az érdeklődés.

Csoportosan érkeznek naponta a látogatók, hogy a szép és értékes festményekben gyönyörködjenek.

A kiállított képek mindegyike művészi vallomás a városról, vagy az ország más tájairól — és az emberről. Szépek ifjabb Eber Sándor tájképei, Garami János őszi képei, Gergely Józsefné finom pasztelljei, Kun István derűs vidéki házai.

Egészen egyéni látásmódról tanúskodnak B. Mikli Ferenc képei, Miskolczy Ferenc akvarelljei, Noel Gábor konstruktiv alkotásai. Megnyerték a látogatók tetszését Rendes Béláné akvarelljei, Tóth Menyhért és Weinträger Adolf érdekes színösszeállitású kompozíciói.

A kiállításra a Magyar Rádió is felfigyelt és nemrég riportot készített, melyben ismertette a képeket és megszólaltatta alkotóikat. Képünkön: Ifjabb Eber Sándor festőművész Baja képzőművészeti életéről beszél a Magyar Rádió népszerű riporterének, Korda Györgynek.

(Pásztor Zoltán felv.)

A lajosmizsei
tósan berendezett i
főkönyvelővel.

Másodmagával
munkáját. Jogos
beszél, hogy tudo
gyénkben, amelyik — ez év januárja
alkalmazza.

Egyébként az idén a könyvelés i
dott, s így lényegesen könnyebbé és
Most a zárszámadásra készülünk. Az
áru értéke november végéig 14 millió
kész rögzítése bizony komoly felada

Kodály Zoltán 80
ünnepli K

December 16-án, vasárnap délelőtt Kecskeméten, a Katona József téren kezdődik Katona József új szobrának avató ünnepsége. Vígh Tamás és Bálint Jenő alkotását Erdélyi Ignác, az MSZMP Városi Bizottságának első titkára adja át a város la kosságának. A nagy drámaír ra Kodály Zoltán, az eurór zeneművészet kimagasló egyé sége emlékezik. A műsor közreműködik Lukács József színművész.

és Term
kiskunfélegyházi szá

MŰVÉSZET

Képzőművészeti kiállitás Dombóvárott

Nagy érdeklődés mellett nyilt meg Dombóvárott a Vas Gereben Müvészeti Kör nyolcnapos képzőművészeti kiállitása, amelyet ünnepélyes külsőségek között *Hagymássy* Zoltán főispán képviseletében *Halmos* Andor nyitott meg. A kiállitáson a tolnamegyei festőkön kivül idősb és ifju *Éber* Sándor (Baja), Hidvégi *Vértes* István (Pécs), *Mühl* Gusztáv (Sopron), *Orbán* József (Kecskemét), *Kovács* I. József és *Kovácsné* Farkas Klára, *Lovrovits* Kálmán (Kaposvár), *Merész* Károly (Sopron), *Miskolczy* Ferenc (Baja), *Miklósi* Gyula (Pécs), *Király* János (Barcs) és *Vértes* István (Pécs) szerepelnek mintegy másfélszáz képpel. A festőkön kivül szobrászok, *Szadai* Ferenc (Pestszenterzsébet) fafaragványai és rézkarcok teszik változatossá a tárlatot.

M. 934. XI. 24.

id. Éber Sándor

M. 934. XI. 24

Éber Sándor

Művészi falfestmény rajzteremben.

A bajai állami tanítóképző rajztanárának Éber Sándornak festményét mutatjuk be a 134. oldalon, mely az intézet rajztermének egyik falát diszíti. Megszívlelni való példát látunk Éber tanárnak törekvésében, mellyel művészi dísszel akarja eltüntetni a iskolafalak ridegségét s ezért örvendenénk, ha rajztanáraink a példán

felbuzdulva – esesleg tanítványaik közre rendszére mellett – szintén megpróbálkoznának rajztermeik rendszi diszítésével –

Magyar Iparmüvészet

1906. 139. l.

gyulai régész és történeti társulat

egylet alapító

BÉKÉSMEGYÉBŐL

Éber Sándor

Egy magyar festőművész. — Éber Sándor. — Irta Platz Bonifac dr. Budapesti Hirlap aug 27.

1911.

(Művészet 1911. 356. l.)

1780-909-17
Fényképező.

446. Mérleg.

1 darab vegyszer-mérleg, öntöttvas talapzaton előre kanyarodó rúddal, két karral, ugyanennyi tálczával a hozzá való súlyokkal, a melyet két darab 50 cg-os lemez egészit ki.

A talapzat mérete: 30.2 cm. hosszú 11.9 cm. széles.

Becsértéke.....21.00 K

Vétetett Peitsik Károlytól 1908: II. 1-jén a 230 sz. számla alapján. -- Kifizettetett 1908: III. 16-án a 205 sz. nyugtára. -- Elszámoltatott 1908: V. 2-án 763 sz. alatt.

Éber Sándor id

Éber Sándor

71. Szt. Ferenc, a betegek ápolója. Temperavázlat.
72. Szeráfi hangulat. Tempera.
73. Legyen a Te igéd szerint. Freskó.

megvan

Nemzeti Szalon
Egyházm. kiáll.
1926.

Német festő a XV. sz. II. feléből:

Ismeretlen: XV. II. E. N.

Oltárajtó.

II.

Az ajtó másik old
~~egyik felen~~ ~~=~~
térdel a kissé balra f
magas ruhája barnás
~~nal~~, kik Öltöreteinek
Fiu-isten ~~ül~~ keresztes
~~van~~ melyet Mária f
bal és jobb sarkában (ze
oldalán ~~=~~ Mária és
~~A~~ a balról köreledő M
a lebegő mondatpalagon
anima mea domin
Mind a ~~kettejük~~ ~~feje, m~~
Brokát ruhájok szűk u
hol Nazareth körny
egy aptalkán, kanna
páva ül.

I.

Vásron, fa
A Jankovi
~~Az. Kept.~~
Lt. A-L.

Trónol

és

vett fejőket.

1906 Bajai I. kiáll: Jóska bácsi / Piste bácsi | vinf

Ezén kis felesigem (Sz. kriste) ill. Éber Sándor .

„Ritka", Sz. kr.

1926. Csoport kiáll.

Ambitio (falkép-terveret) temp.

A művészi nevelés, allegoriája

Bisztrai Balku Gy.arcképe,olajf,
Somogyi M.arcképe,olajf,
Onarckép,olajf,
Duett,
Arckép,
Cserkész fiu estéje,
Zuzmarás fenyők,
~~Cserkészmulatságtábortuznél~~,
Cserkészmulatság tábortuznél,
Hajnal a Balatonon,
Pihenő Balaton
Legendás fa,
Arcképvázlat.
D.A.arcéle.
Havas
Sugovica,
Derüs reggel a Balatonon
Szerelmei erdőhid,
Vizhordó leány,
Fonyodi mélyut,
~~Szerelmei~~
Szeremlei Duna,
Cigány idill.

folytatás a tuloldalon !

fordít

Nemzeti Szalon

1926. Egyházmüvészeti kiáll.
Szt. Ferenc a betegek ápolója, temp
Szeráfi hangulat, temp.
Legyen a te igéd szerint freskó

1927. Bajai III.kiáll.
Szt.Ferenc a szerafikus,freskóvázlat
Szt. Ferenc,a betegek gyógyitója,váz.
Férfi arckép, olaj
Dezső Alajos arcképe, olaj
Fritz bácsi, olaj
Téli Duna, olaj
Hajnali Balaton, olaj
Duna. olaj
Legendás fa, olaj
Magány, olaj

1928. Képzőmüv.vidéki szöv.kiáll.
Zadravecz István arcképe, olaj
Arcképtanulmány,~~olaj~~freskó
Tanulmány,~~olaj~~freskó
Arckép, olaj

1928. Munkácsy Céh kiáll.
Tanulmány, ~~olaj~~

~~1929. Tavaszi Szalon~~

1929. IV.bajai és IV.kecskeméti kiá
Vojnich polgármester arcképe,
Balka Baby arcképe,
gr. Bethlen István arcképe,
Téli táj,

1930. Tavaszi Szalon kiáll.
Inoda, vizf.
Müterem, vizf.
Szöke nő, vizf.

Éber Sándor

29 Ember olajf. 350.—

Nemzeti Szalon
tav. kiáll. 1932 jun

A helyzet csütörtökön

Pozsonyban magyar delegáció tárgyal a három Csehszlovákiának átadott dunai község ügyeiről. Vezetője *Kiss Roland* belügyi államtitkár, tagjai: *Szondy* Viktor rendkívüli követ és meghatalmazott miniszter a külügyminisztériumból és *Mikó* Tibor miniszteri osztálytanácsos, a kisebbségi kérdések szakértője a miniszterelnökségről. Eleinte hideg és tartózkodó magatartást észleltek a csehszlovákok részéről. Ez az utóbbi napokban mintha felengedett volna — hiszen erre a hangulatváltozásra engedett következtetni már pár napja Masaryk külügyminiszter barátságos nyilatkozata is a magyarokról. Úgy látszik, hogy a csehszlovákok is érzik, hogy Magyarország külpolitikai elszigetelése nem tartható fenn tovább. Hiszen ez — tekintve Magyarország új szerződéseit — egyenlő Csehszlovákia bizonyos passzivitásával Délkelet-Európa felé. Nos, a magyar delegáció szállásán, a pozsonyi Carlton-szállón néhány napja magyar zászlót lenget a hideg téli szél. Ezt a magyar delegáció örömmel vette tudomásul. *Lettrich* szlovák miniszterelnökhelyettes is előzékenyen viselkedik a magyar delegáció irányában, így meghívta őket arra az estélyre, melyet a szlovák kormány adott a Pozsonyban akkreditált diplomaták tiszteletére.

◆

A párisi magyar követség terjeszkedik. Szűknek bizonyult a követség intim és ünnepélyes kis palotája. Uj épületet vásároltak a konzuláris ügyek részére, mivel ezek kiszorultak a követségi palotából. Ebben a Saint Jaques-utcában lévő, újonnan berendezett épületben helyezik el a konzuláris osztályt, valamint a sajtó- és kulturális osztályt is.

◆

A karácsonyi ünnepek során a kormány több tagja külföldi útra indul. Különös érdeklődésre tarthat számot, hogy *Gerő* Ernő *Erdei* Ferenc társaságában Bulgáriába utazik az ottani népi szövetkezetek tanulmányozására. A kormány más tagjai nyugatra tartanak, de ezek utazása pihenés- és magánjellegű lesz.

◆

Tito marsall látogatásának barátságos utóhangja: *Bán* Antal iparügyi miniszter *Kidrics* jugoszláv iparügyi miniszternek filmfelvevőgépet ajándékozott, *Gerő* Ernőtől pedig Tito marsall fényképalbumot kapott.

◆

Varga István, az Anyag- és Árhivatal elnöke, mint az mára köztudomású lett, felajánlotta lemondását a személyét és tisztségét ért támadások után. Az esetnek még további fejleményei lesznek, mert politikai körökben nagy érdeklődéssel beszélnek róla, hogy a kisgazdapárt, amelynek Varga István tudvalevőleg tagja, nem akarja tudomásul venni a lemondást. Ügyében egyébként pártközi konferenciát is tartottak, ami szintén az ügy fontosságára utal.

◆

Politikai körökben nagy méltánylással és elégtétellel vették tudomásul Puskinnak, a Szovjetúnió követének a külügyminiszterhez juttatott közlését, mely szerint a Szovjetúnió az ez évi jóvátételi gabonaszállításokra egyévi haladékot enged. Ebben a Szovjetúnió figyelmét értékelik Magyarország és általában a magyar gazdasági élet és az újjáépítés iránt. Mindenesetre, ez a jóvátételi engedmény nyilvánvalóan hozzájárul majd a magyar gazdasági élet megerősödéséhez és fellendüléséhez, — éppen a tél kellős közepén kell megfelelően értékelnünk ezt a gesztust.

◆

A Ház büféjében, az ujságírók asztalánál hallottuk az alábbi beszélgetést:

— Karácsonyra hathatósan meg fog erősödni a PDP.

— Addigra talán nyélbeütik a fúziót a radikálisokkal?

— Áh, nem úgy. Hanem hozzájuk csatlakoznak a *mennyei seregek*. S az angyalok tudvalévőleg polgári demokrata pártiak. Hiszen azt éneklik, hogy: „*Békesség* az embereknek..."

◆

Olt népjóléti miniszter eltiltotta a tárcája körébe tartozó hivataloknak, intézményeknek, egyesületeknek, hogy bankettеket, eszemiszomokat rendezzenek. Örvendetes lenne, ha e példát minisztertársai és az egyéb közhivatalok, közintézmények vezetői is követnék.

Nem vagyunk álszenteskedők, nem tartjuk rokonszenvesnek azt sem, ha vizet prédikálnak azok, akik bort isznak s ezért nem rendeznénk műfelháborodást, ha arról volna csak szó, hogy illő alkalommal s módjával asztalhoz, vagy büféhez invitálnának a miniszterek és vezetők egyszer-egyszer bizonyos meghívottakat. A pohár bor vagy konyak s a hozzádukáló bor- vagy konyak-korcsolyával közelebb hozza az embereket, nyomtatékot ad az érveknek, meggyőzésnek. Nem verjük félre a harangot azért sem — nem lévén hívei a kicsinyeskedésnek, a gyufán való takarékoskodásnak —, hogy ennek a „magyaros vendégszeretetnek" árát nem a vendéglátók fizetik, hanem központártárak. Végül is egy pár pohár itóka, tormásvirsli, tepertős pogácsa a legszegényebb közintézményt sem teszi tönkre.

De... De: igenis szót kell emelni az ellen, hogy ezek a 'raktálások — akárminek nevezik is (tájékoztatásnak, sajtóbemutatónak, vagy egy újabban nagyon elharapódzott, de minden értelmet nélkülöző szóval, fogadásnak) nagyon elsokasodtak s gyakran alaposan túllépik a csésze fekete, pohár konyak s pogácsa illő határát. Nem is szólva arról, hogy keletről jött török hatásra hozzánk ez a dulcsászás s «fekete leveses» divat s meg is állt nyugat felé ennek elharapódzása a budapesti határon. Ez a szokás azonban az, amiről azt szokták mondani, hogy «nem tilos, de nem illik.» A mi szegény, szűkös s csontig menő takarékosságot jogosan hirdető világunkban ez rossz vért szül, ez nem illő, ez nem stílusos. Isten mentsen, hogy odáig túlozzuk a dolgot, de mégis figyelemreméltó, hogy Teleki Sándor emlékirata szerint azzal ért el az emigrációban legnagyobb hatást, amikor elmondta, hogy 1849-ben Debrecenben két miniszter lakott egy szobában. Hasonló anekdoták a mai magyar világnak s csak jó propagandát jelentenének.

A belpolitika hírei

A minisztertanács pénteki ülésére pótólag még több javaslatot terjesztenek elő. Így az igazságügyminiszter kéri egy rendelet elfogadását, amellyel megtiltja a 13 és 14. havi fizetések kiutalását, amennyiben ilyesmiről a kollektív szerződések nem intézkednek. *Veres* Péter honvédelmi miniszter kéri, hogy a katonapolitikai osztály részére nagyobbszámu nyomozó, műszaki segédtiszt és szakelőadók alkalmazását tegyék lehetővé A közoktatásügyi miniszter javaslatot terjesztett elő az Országos Színművészeti Akadémia átszervezésére. Az OTI és MABI felhatalmazást kapnak, hogy a hároméves terv keretében indítványozott beruházási programjukat megvalósíthassák. A miniszterelnökség rendelettervezetet terjesztett elő a közalkalmazottak soronkívüli előléptetéséről, valamint a felesleges gépkocsik eladásáról. A kereskedelemügyi miniszter pedig azt kéri, hogy a MOSZK felállításáról szóló rendelkezésekben foglalt határidőt meghosszabbítsák.

Révai József a magyarországi helyzetről

Belgrádból jelenti az *MTI:*

«A tartós békéért — a népi demokráciáért» cimű lap (a Komintern lapja) harmadik száma közli *Révai* József szeptemberi varsói beszámolóját.

Révai megállapitja, hogy az új kormány megalakulásával a magyar demokrácia csatat nyert, azonban véglegesen még nem dőlt el a harc, amely akörül folyik, hogy Magyarország *népi vagy polgári demokrácia lesz-e?* Ma Magyarországon *egyaránt megtalálhatók* a népi és polgári demokrácia elemei.

A népi demokrácia gazdasági feltételei közül eddig a következőket sikerült megvalósitani: 1. a földreform megszüntette a feudális viszonyokat, 2. a nehézipart és a bankokat államosítottuk; 3. a Gazdasági Főtanácson át az állam ellenőrzi az ország gazdasági és pénzügyi életét; 4. megkezdtük a hároméves terv végrehajtását.

A népi demokrácia politikai elvei közül megvalósítottuk a következőket: 1. a munkásegység biztosítja a munkásosztály döntő szerepét; 2. sikerült létrehozni a munkásosztály szövetségét a parasztság döntő rétegével; 3. a munkások és parasztok legnagyobb pártja a Magyar Kommunista Párt lett; 4. a munkáspártoknak döntő befolyásuk van a hadseregre és a rendőrségre.

Ezzel szemben a polgári demokráciának következő elemei találhatók meg a mai Magyarországon: 1. az ipar jelentős része és majdnem az egész kereskedelem a kapitalisták kezében van; 2. a gazdag parasztok táplálják a feketepiacot; 3. a közigazgatásban főként régi hivatalnokok ülnek; 4. a klerikális reakciót még nem sikerült leküzdeni; 5 vannak reakciós politikai pártok és 6. a demokratikus pártokban is találhatók kommunistaellenes jobboldali csoportosulások.

A felszabadulás óta tart a harc a népi demokrácia és a polgári demokrácia között, de meg lehet állapítani, hogy a népi demokrácia erősödik és már dominál a polgári demokrácia fölött.

Magyarország külpolitikájáról szólva Révai megállapítja, hogy a magyar társadalom reakciós rétegei, akik a multban a német fasizmus vazallusai voltak, most az angol-amerikai orientáció hívei.

Kezet csókolt a rabló diákleány a kirabolt ékszerésznek

(A Magyar Nemzet tudósítójától.) Ritka érdekességü ügyet tárgyalt a debreceni törvényszék. *Buday* Győző 18 éves kassai felsőipariskolai diák *16 éves kassai diáklány menyasszonyával* átszökött a határon. A fiatal pár Debrecenbe jött. Nem tudtak megélhetést találni, erre utolsó pénzükön egy baltát vettek, hogy rablással szerezzenek kenyérre valót. *Stassik* Lajos Piac-utcai ékszerészhez állitottak be azzal, hogy jegygyűrűt akarnak venni. Senki sem volt az üzletben, csak az idős ékszerész. Igy, mikor kiszolgálás közben hátrafordult, a lány kihúzta a kabátja alá rejtett baltát és rásujtott az ékszerészre. Az ütés gyenge volt, az ékszerész kiütötte a lány kezéből a baltát, segítségért kiáltott és a járókelők elfogták a merénylő párt. Most került az ügy a biróság elé. A tárgyaláson kiderült, hogy a fiatal pár a rablási kisérlet előtt *négy napig nem evett.* Utolsó kisérletük volt pénzszerzésre a rablás. Az ékszerész nem kívánta megbüntetésüket. Amikor ezt kijelentette, a vádlottak padján ülő lány odaugrott hozzá és *kezetcsókolt neki.* Buday Győzőt a bíróság *öt és félhónapi* fogházra ítélte, a fiatalkorú lányt *egyévi javító intézetbe utalta.*

Kodály Zoltán — 65 éves

A magyar zenei és szellemi élet nagy ünnepségekre készül, melyben részt vesz az állam is: Kodály Zoltán hatvanöt éves születésnapja az az alkalom, hogy a nemzet leróhatja előtte tiszteletét. Kodály Zoltán ugyanis több mint zeneszerző — nemzeti és népi életünk nagy építője, szinte mondhatnók, hogy ideológusa is. Mint zeneszerző, visszatalált a magyar népzene hamisítatlan, tiszta mélységeiig. Mint a magyar népdal és népélet kutatója, rengeteg ősi mélységet és szépséget fedezett fel és egészen megváltoztatta eredményeivel a magyar nép szelleméről és alkatáról eddig köztudatban élt általános képzeleteket. Mint író, kutató, elméleti szakember, mindig ezeket az ősi és feltáratlan mélységeket állította elénk. Úgy, hogy tudós munkássága nyomán egészen új szellemi képünk alakult ki a magyar népről — egy új ifjúság nőtt fel tanai és elméletei nyomán. Ha a népi gondolatot, amelyről ma annyit beszélnek, eredeti tisztaságában ismerni akarjuk, Kodály Zoltánhoz kell fordulnunk. Egy új Magyarország épül köröskörül és Kodály Zoltán ennek egyik legjelentősebb építője. Tudjuk, nem kritikátlan férfiú; tudjuk, mindenfelé kemény, bátor, őszinte és ingathatatlanul igazmondó — de éppen ez a teremtő és termékenyítő kritika az, mely Kodály Zoltánt, aki elé nem oktalanul járul majd hódolattal egész nemzeti és állami életünk, egészen kivételes jelenséggé avatja a zűrzavaros magyar sors változásai közepette.

Városházi hírek

Többször előfordult, hogy fertőző betegeket autótaxin szállítottak a járványkórházba. A tisztifőorvos jelentése alapján a polgármester most felhívta az autótaxivállalatokat, hogy fertőző vagy fertőzésre gyanus egyéneket a Szent László-kórházba ne szállítsanak. Más betegek kórházba szállítását azonban nem tagadhatják meg.

A fővárosi alkalmazottak újszülött gyermeke után az első hónapban ötszörös családi pótlékot és lakbérsegélyt fizetnek, aminek együttes összege 165 Ft.

Takarékossági okokból a főváros házi nyomdájában ezentúl lehetőleg túlórázás mellőzésével készitik el a nyomtatványokat.

A Beszkárt alkalmazottainak kiállítását nem *Schömer* Ervin fővárosi mérnök rendezte, hanem csupán a kiállított házak modelljeit készítette.

Amíg ön alszik DARMOL dolgozik

KARÁCSONYRA!

RÁTH-VÉGH ISTVÁN: KALANDOROK ÉS TITOKZATOS TÖRTÉNETEK

A kiváló kultúrtörténetíró érdekes történetei kötve 24.— Ft

RÓVÓ ALADÁR: A könyv és írója

Az irodalom műhelytitkai kötve 20.— Ft egész vászonkötés 30.— Ft

FŐVÁROSI KÖNYVKIADÓ

Kapható minden könyvkereskedésben!

KARÁCSONYRA!

IGNÁCZ RÓZSA új regénye: Mámoros malom

A dunántúli táj forró, lírai leírása. Színes, izgalmas regény, romantikus, ízes, érdekes hőseivel

Szabó Vladimir rajzaival kötve 20.— Ft

Urak úrfiak...

A letűnt korszak regényes rajza 2 kötet kötve 64.— Ft

FŐVÁROSI KÖNYVKIADÓ

Kapható minden könyvkereskedésben!

Áll a hó, pihenésre béreljen szobát

Soha eddig!

Először most üdvözölheti Rádión szeretteit az ünnepek alkalmából

Rádió Propaganda Iroda

Pannónia-ház, Rákóczi-út 5. sz.

TELEFON: 221-631, 221-632

EREDETI ANGOL ANYAGBÓL ÁTLÁTSZÓ ESŐKABÁT érkezett

Váci-u. 8. WIMPASSING Andrássy-út 8.

OLVASSA mit mond a kritika

RABINOVSZKY MÁRIUSZ ITÁLIA FESTÉSZETE c. művéről

MAGYAR NEMZET. Kétségkívül a könyvpiac eseménye. Az egész könyv, vastag, fényes papírján a ritka képekkel, szürke vászonkötésével s az olasz égboltra emlékeztető gyönyörű borítólapjával, odakívánkozik a karácsonyfa alá. *(Laurentius)*

SZABAD NÉP. Rabinovszky Máriusz hatalmas munkája valóban esemény a magyar könyvkiadás történetében. *(Hág Károly)*

NÉPSZAVA. Olaszországi közvetlen tanulmányok friss levegőjét árasztja ez a szép s mindenképen tanító s gyönyörködtető munka. *(Szerdahelyi Sándor)*

A REGGEL. Már nem is könyv: már csaknem műtárgy a Dante ünnepi kiadványa. *(Örkény István)*

102 műmelléklettel Nagy albumalak Luxus kiállítás

DANTE KIADÁS

KARÁCSONYI VÁSÁR a volt ERNST MUZEUM-ban

Mű- és Régiségkereskedelmi Vállalat, VI. Nagymező-utca 8. Telefon: 421-568

NYITVA DECEMBER 15-23-IG REGGEL 9-TŐL DÉLUTÁN 4-IG

Időjárásjelentés

Hazánkban szerdán országszerte téli nap volt, ugyanis a hőmérséklet sehol sem emelkedett az olvadáspont fölé. Az Alföld középső részét kivéve csaknem mindenütt volt havazás, jelentősebb mennyiség a Mátra vidékén hullott. A Budapest környéki hegyeket 1—2 cm-es hóréteg borítja. Budapesten csütörtökön délben a hőmérséklet minusz 4 fok C, a tengerszintre átszámított légnyomás 767 mm, gyengén emelkedő irányzatú. Várható időjárás péntek estig: Mérsékelt szél. Változó felhőzet. Helyenkint köd. Többfelé havazás. A fagy erősödik.

Károlyi Mihály adománya a Lánchíd újjáépítésére. *Károlyi* Mihály, Magyarország párisi követe, 50 000 forintot adományozott a Lánchíd újjáépítésére. (MTI)

600 franciaországi magyar látogatása. A karácsonyi ünnepek alkalmával 600 franciaországi magyar látogat el Magyarországra. A különvonat december 17-én 23 óra 35 perckor érkezett a Keleti pályaudvarra. A vendégek január 7-éig maradnak országunkban. Az utazás technikai lebonyolítását az IBUSZ Idegenforgalmi osztálya végezte.

Meghalt id. Éber Sándor festőművész. Baján 70 éves korában meghalt id. *Éber* Sándor portré- és freskófestő, *Székely* Bertalan növendéke. Temetésén a bajai művészkolónia is megjelent; az elhunytat *Rudnay* Gyula festőművész búcsúztatta.

Westendben mindennap tánc, csütörtökön disznótoros.

A rádió műsora

BUDAPEST I

6.30: Falurádió. **6.45:** Torna. **7:** H. **7.20:** Áttelepítési közl. **7.25:** Reggeli zene. **8:** E. **8.15:** Szórakoztató muzsika. **10:** H. **12:** H. **12.15:** Tánczene. **13:** E. **13.15:** Szalonzene. **14:** H. **14.10:** Hanglemezek. **15:** Rádióiskola. **15.55:** Műsorism. **16:** Csillagos éjszaka. Magyarnótás jelenet. **16.50:** E. **17:** H. **17.10:** Gerő Ernő közlekedésügyi miniszter előadása. **18.30:** Hangos Híradó. **19:** Beethoven; Holdvilág szonáta. **19.15:** Ének és jazz. **19.45:** Faluhíradó. **20:** H, sport. **20.20:** Zenekari est. **21.50:** H oroszul. **22:** H. **22.25:** Magyar nóták zongorán. **22.45:** Külügyi negyedóra. **23:** Zenekari muzsika. **24:** H. **0.10:** H franciául. **0.20:** H angolul. **0.30** H eszperantó nyelven.

BUDAPEST II.

17: Jazz. **18:** H. **18.05:** Világhír a ligetben. Rádióoperett. Irta Innocent-Vince Ernő és Komor István. Zenéjét szerzette és a Rádiózenekart vezényli Polgár Tibor. **20.05:** Karácsonyi kántálók. **20.30:** A Rádió Szabadegyeteme. **21:** H. **21.15:** E. **21.30:** Szalonegyüttes. **22.30:** Mozart: d-moll zongoraverseny.

Vidéki előfizetőinknek a mai számunkhoz *csekket mellékelünk* és kérjük, hogy megrendelés esetén az évkönyv árát sürgősen küldjék be, mert csak korlátozott számú évkönyv áll rendelkezésünkre.

BORT CSAK PARÁDI-VÍZZEL!

Gáronyi Béla fővárosi főszámvevő tíz éve tölti be ezt az állását. Hivataltársai ebből az alkalomból meleg ünneplésben részesítették.

N. Gyömrei Sándor A gazdaságtörténet új feladatai címen tartja Egyetemi m. tanári próbaelőadását a Pázmány Tudományegyetemen (II., Pázmány Péter-tér 1—3, I. em. III.)

Mozik műsora

ATRIUM (457-121) Diadalmas szerelem (4, ½7, ½9, szomb., vas ünn. 2 is) **CITY** (128-129): A holnapért élni kell (¼4, ½6. ½8. szomb., v ü ½2 is) **CALVIN-TÉRI HIRADÓ** (138-125): Enrico Madrigue zenekara, Vasorru bába Magyar-román kulturális egyezmény, Alpesi vihar, Technika és tudomány, Mafirt, francia híradó (D. e. 9—16-ig) **CORSO** (182-818): Félvilági szűz (fr.) (4, 6, 8, szomb., vas., ünn. 2 is) **CORVIN** (339-933): Hamupipőke (am.) (Előadások: 4, 6, 8, vas 11: matiné) **DÉCSI** (121-343): Félvilági szűz (fr.) (5, 7, 9. szomb., vas. ünn 3-kor is) **FÓRUM** (189-707): Diktátor (amerikai) (½4, 6, ½9, szomb., vas. ünn. ½2) **KAMARA** (423-901): Vörös lámpás (an.) (Előadások: 4. 6, 8. sz., v., ü 2 is) **K. HIRADÓ** (222-499): Enrico Madrigue zenekara, Vasorrú bába, Amerikai rajzfilm, Magyar-román kulturális egyezmény, Alpesi vihar, Technika és tudomány, Mafirt és francia híradók. (Minden nap reggel 9-től este 11-ig) **LLOYD:** Vörös lámpás (angol film) (Előadások: 5. 7. 9, sz. v ü. 3 is) **OMNIA** (139-693): Gyilkos dallam (4. ½7, ½9, szomb., vas., ünn. 2 is) **ROYAL APOLLO** (222-656): A holnapért élni kell (4. ½7. 9. sz., v. ü. ½2) **SCALA** (120-150): Gyilkos dallam (½5, ¾7, 9, szomb., vas., ünn ½3 is) **URÁNIA** (136-888): Hamupipőke (½5, ½7, ½9, v. d. e. ½12: ma. félhely.) **VÁROSI** (137-540): A [illegible] balkezes Stan és Pan (amer.) (½4, ¾6, 8) **HUNNIA:** Tokiói küldetés (amerikai) (½3, ½5, ½7, ½9, v. ü. ¾12, 2, 4. 6.8) **IPOLY:** Szellemnek áll a világ (am.) (½5, ¾7, 9, vasár-, ünnepnap ½3) **JÓZSEF ATTILA:** Szépek szépe (am.) (4, 6, 8, vas., ünn. 2) **KRISZTIN**: Kirchfeldi pap (osztrák) Híradó (½4, ½6, ½8. vas., ünn. ½2-kor is) **KOSSUTH:** Vidám kísértet (amerikai) (½5, ¾7, 9, szomb., vas., ünn. ¼3) **MARX:** Mr Cokrill esete (angol film) (4, ½7, ½9. vasár-, ünnepnap 2 is) **OLYMPIA:** Angyalvár börtöne (am.) (½2, ¼4, ½6, ½8, vas., ünn. ½12 is) **OTTHON:** A bűnös nő (francia) (¼4. ½6. ½8 vasár-, ünnepnap ½2) **PALACE:** Fegyenclázadás (francia) (Előadások: 11, 1, 3, 5, 7 9) **PÁTRIA** Gázláng (amer.) (½3, ½5, ½7, ½9) **PETŐFI:** Karácsonyi vallomás (am.) (½4, ½6, ½8, vasár-, ünnepnap ½2) **PHÖNIX:** Mindenki muzsikája (amer.) (Előadások: 11, 1, 3, 5, 7, 9) **ROXY:** Pankrációs cowboy, Uj sheriff (am.) (Előadások: 11, 1, 3, 5, 7, 9) **SAVOY:** Szerencsés nászutat (4, ½7, ½9) **STUDIO:** Magam útját járom (am.) (1, ¼4, ½6, ¾8, vas. ünn. ¾11 is) **SZABADSÁG:** Mr. Cokrill esete (ang.) (4, ½7, ½9, szomb., vas., ünn. 2 is) **TÁTRA:** Gilda (am.) (4, 6, 8, v ü. 1, 3, 5, 7, 9) **TINÓDI:** Leánysors (½5, ½7, ½9, v., ü. ½3 is) **TURÁN:** Gázláng (am.) (3, 5, 7, 9, v. ü. 11, 1) **VESTA:** Fekete sólyom lánya és a Határ hiénái (10, 12, 2, 4, 6, 8) —

MÁSODHETES MOZIK:

ADY: Romlás asszonya (francia) (4, 6, 8, szomb., vas., ünn. 2-kor is) **BELVÁROSI:** Karácsonyi vallomás (¾4, ¾6, ¾8, v. ü. ½7, ½9) Balter.: Színes rajzfilmek (½4—½8-ig minden órában, vas., ünn. ¼4, ½5, ½6-kor) **BETHLEN:** Gázláng (amer.) Híradó (4, 6, 8. vas., ünn. 2 is) **BODOGRÁF:** Egy ballerina szerelmei, Pankrációs cowboy (am.) (½4, 6, ½9, v. ü. ½12) **BUDAI VIGADÓ:** Nabonga (amerikai) (½5, ½7, ½9, szomb., vas., ünn. ½3) **CAPITOL:** Dover fehér sziklái (am.) (½2, ¾4, 6, ½9 vas., ünn 11 is) **ELIT:** Gázláng (4, 6, 8, v. ü. 2 is) **HOMEROS:** Végzet (francia) Híradók

Színházi műsor

Opera: Szöktetés a szerájból (7) **Nemzeti:** III. Richard E. 3. (6) **Nemz. Kamara:** Szerelmi házasság (7) **Vígszínház:** Isten veled világ (½8) **Pesti Színház:** Nincs előadás. **Madách:** Fiuk, lányok kutyák (½8) **Belvárosi Színház:** Volpone (½8) **Magyar:** Navarrai Margit (½8) **Művész:** Boldog vasárnap (½8) **Pódium:** 1947: Szökőév! (½8) **Fővárosi Operett:** Marica grófnő (7) **Medgyaszay:** Doktor úr (½8) **Kam. Varieté:** Felfujta a szél (½8) **Kis Színház:** Két otthon (7)

Miért késik a kisipari hitel?

Az alábbi sorokat kaptuk: Sok szó esett már arról, hogy a budapesti *Kisipari Hitelintézet* átszervezése után ismét szélesebb keretek között látja majd el hitellel a rászoruló kisiparosokat és kiskereskedőket. Ezt a nagyobbarányú kölcsönakciót azonban, sajnos, még mindig nem érezzük, csak arról hallunk, hogy az alkalmazottak egy részét elbocsátják, ami viszont rajtunk nem sokat segít. Kérjük az illetékes tényezőket, hogy ne csak ígérjenek, hanem adjanak is valamit a kisiparnak és kiskereskedelemnek.

Típusebédet karácsony hetében Nagy-Budapest területén csak hétfőn, kedden és szerdán szolgáltatnak ki. A következő héten, újév napjának kivételével, mindennap adnak típusmenüt.

Szabó József Óbuda új plébánosa. A főváros kegyúri bizottsága csütörtökön ülést tartott. Megválasztották az *óbudai plébánost*. A harmadik helyen jelölt *Szabó* József tisztviselőtelepi káplán lett Óbuda új plébánosa.

Tojáskiosztás karácsonyra. A nagybudapesti felnőttek és 12 éven aluli gyermekek decemberi élelmiszerjegyének «H» szelvényére szelvényenként két darab mészlében tartósított tojást szolgáltatnak ki, darabonként 80 filléres áron. A jegyszelvényeket december 31-éig lehet beváltani.

Sporthírek

Az embersport fogadások e heti tizedik fordulója nehéz választás elé állítja a szerencsére vadászókat. A papírformákra úgyszólván alig lehet építeni és a leghivatottabb szakértő „sporttudós" sem adhat megbízhatóbb tipet, mintha valaki a kabátgombjain számolná ki, hogy a mostani szelvényen szembeállított ellenfelek közül vajjon — melyiket szeresse? Mert a Győri ETO győzelmét még csak valószínűsíti [illegible] ellenfele, Szeged csapatával szemben, de a sorrendben következő angol és olasz bajnoki mérkőzések győzteseit eltalálni, ahhoz több szerencse kell, mint tudás. Sunderland, vagy az angol ligabajnokságban vezető Arsenal? Azután a londoni Chelsea vagy az ötödik helyen álló Blackpool? De ha csak erről a két mérkőzésről volna szó? Ám mi lesz a Huddersfield—Derby County mérkőzés eredménye? És biztos-e az Aston Villa győzelme az utolsó helyen álló Grimsby Town ellen? Az olasz mérkőzések során a vezető Torino valószínűleg győzni fog az Atalanta ellen, de még az olaszok is törik a fejüket, hogy a Modena fog-e győzni vagy Bologna csapata? Ahány mérkőzés, annyi nehéz találós kérdés! És ráadásul még az itthoni események: a Gázgyár és az UMTE futballmérkőzése, vízipólóban az UTE és a Vasas, kézilabdában két mérkőzés is: MTE—Elektromos és Z. Madisz—V. M. Kase, ráadásul pedig a KASE és a Postás kosárlabdamérkőzése. Még a pótmérkőzések is „nemzetközi" rejtvények. Manchester United—Middlesbrough, Sheffield United—Charlton Athletic és még egy olasz mérkőzés: Napoli—Roma! Akik a szerencsére pályáznak, ne restelljék megszámolni a gombjaikat felülről lefelé és fordítva is. Ha valaki ért az álmok megfejtéséhez, azt se mellőzze! Az ördög nem alszik!

Csepel csapata Ujvidéken 6:2 (2:1) arányban győzte le a helybeli Sloga csapatát.

Francia, jugoszláv és cseh teniszjátékosok vesznek részt a Tennisz Szövetség karácsonyi fedettpálya versenyén a Tattersallban.

Magyar Nemzet

Főszerkesztő: Hegedűs Gyula

Főmunkatárs: Parragi György

Szerkesztőség és kiadóhivatal: V., Bajcsy-Zsilinszky-út 34. Telefon: 125-346
Előfizetési díj: 1 hóra 10 forint, negyedévre 30 forint. Postatak. csekksz.: 36.662
Szerkesztésért és kiadásért felelős: Hegedűs Gyula
Hungária Hírlapnyomda Rt., V., Bajcsy-Zsilinszky-út 34. Felelős: dr Bródy László
A szöveg közötti hirdetések — jellel vannak ellátva

Kis- és apróhirdetések

DÍJSZABÁS

Apróhirdetések szavankint köznap 0.60, vasárnap 1.20. (Állást keresők a felét fizetik.) Keretes apróhirdetés köznap 1.—, vasárnap 2.—. Az első és minden vastagon szedett szó két szónak számít. Kishirdetés mm-soronkint köznap 1.20, vasárnap 2.40 Ft.

BERENDEZÉS

Bútor

Egyszemélyes, keveset használt garnitura és dupla heverő eladó. Hársfa-utca 57, I. 12.

Legmagasabb árat fizetek használt **bútorért** szőnyegért, feloszlott háztartásért. **Fuchs** Szent István-körút 27. üzlet

Főúri lakás teljes berendezése megbízásból igen olcsón eladó. (Barokk, Colonial, Renaissance.) Királyné bútorszalon, IV, Dalmady-u. három, I. 1.

Új és használt hálók, kombináltak konyhák megbízható olcsón, részletre is. Bútorpince, Dob-utca 58 (Körútnál).

Rekamié **393 Ft-tól** Használt bútor csere! Podmaniczky-utca hat.

Szőnyeg

3x2 buklé szőnyeg, privát, eladó. (Délután.) Rákóczi-út 40. II. 9.

Mindenfajta SZŐNYEGET magas árban veszek. Vogel László, Akácfa-u. tizenhárom. Tel.: 422—128

Mindenféle SZŐNYEGET legmagasabb áron veszek. Markovits. Rózsa-u. nyolc. Tel.: 424—942.

PERZSA szőnyeg Érdemes megnézni **Saglam Ismel** karácsonyi kirakatát. Budapest legolcsóbb szőnyegárai. IV. Váci-utca **16**

Perzsaszőnyeget napi árnál magasabban vesz **Gerera** IV. Eskü-tér 1. (Petőfi-tér sarok.) Tel.: 184—162.

Perzsaszőnyegek olcsón eladók. Erzsébet-körút ötven. Wilhelm.

Perzsaszőnyegek, nagyobbak, kisebbek, jutányosan eladók. Rózsa-utca hatvannégy. II. 2

Perzsaszőnyegek, kisebbek, nagyobbak olcsón eladók. Váci-utca tizenhét. II. 3.

Egyéb berend.

CSILLÁRT renaissance, vagy barokk korabelit **VESZEK** Ajánlatokat „Régi 100" jeligére a főkiadóba.

ANTIKVITÁSAI — VÁCI-UTCA 21.

Veszek vill. és gáz hűtőszekrényt AUDION VI, Nagymező-utca 31 Tel.: 123—129

Antik képet XV—XVII. századbeli olasz, flam., holl. **VESZEK** Ajánlat „Gyűjtő 48" jeligére a főkiadóba

HANGSZER RÁDIÓ

Pianinót veszek 1600-ig „Ákos 120" jel. fők.

Vasárnap is nyitva! **KARÁCSONYRA** MOST VÁSÁROLJON! A világ legjobb zongoráiból hihetetlen olcsón, fizetési kedvezménnyel is **LYRA** ERZSÉBET-KÖRÚT **19** (Barcsay-utca sarok) KÖLCSÖNZONGORÁK LEGOLCSÓBBAN.

Bechstein, Förster, Bösendorfer, Ehrbar, Stingl zongorák, pianínók olcsón. Fizetési kedvezmény. Scala, Erzsébet-körút tizenöt.

Világmárkás zongorák, harmóniumok legolcsóbban Sasvárynál, Erzsébet-körút huszonegy.

Erbahr zongora kitűnő állapotban megbízásból jutányosan eladó. Fenyőné. Erzsébet-körút huszonhat, zongoraterem.

Zongora Stingl gyártmányú, eladó 2—4 ig. Csányi, Petőfi S.-utca hét. I. 1/a (Pilvax-köz).

ZENESZEKRÉNY Philips, műbútor különlegesség, **eladó.** Gyulai Pál-utca nyolc. Soós.

Rádió, Orion 099-es nagysuper. Megtekintés délután: Sallai Imre u. nyolc, II. 1.

Zongorahangolás! szakbírálatot, vétel el adásnál szakszerűen végez **Bartos Dezső.** Bécsben végzett hangoló. Lauberger és Gloss tanítványa Eötvös-u. 23/b Telefon: 424—924.

RUHÁZAT

Hozza be férfiruháját, szövetét, fehérneműjét, szőnyegét, szmokingját, üzletem részére megveszem. Hívásra jövök Népszínház-utca húsz Tel.: százharminchét—hatszázhuszonöt

SOK PÉNZT fizet férfiruhákért, cipőkért, fehérneműkért **Salgó,** József-körút 47. T.: **138-980** Hívásra jövök.

Szenzációs árat fizetek FÉRFIRUHÁKÉRT SZŐNYEGÉRT SPIEGEL, Teréz-körút 2. I. 8. T. 421-080 **Hívásra jövök**

Férfiruhát eladni, venni, FROSTHOZ ÉRDEMES menni. VII, Klauzál-u. 21 Telefon: 222—546.

Női férfi **irhák** nagy választékban. **SZEMERE** szűcsnél, Erzsébet-körút **26** Második emeleten

Használt **férfiruháért** szövetért, szmokingért bárkinél magasabb összeget fizetek. GYŐZŐDJÖN MEG! **TÓTH,** Bpest (Belváros), IV., Curia-u. 2. (Ferenciek-terénél). Tel.: 381—064.

Férfiruháért szőnyegért legtöbbet fizetek. Hívásra jövök Báthory-utca 22. „Sasi" Tel. 127-608

Perzsa és pézsma bunda megbízásból eladó **Jollesz szűcs** V., Kiss József u. 18/A. Szőrmeárut veszek.

Perzsabunda gyönyörű Breitschwanz nerz gallérral magas alakra eladó szívességből. Jourshop, Párisi-u. 1.

JÁRMŰ

Czemképes, 1.5 t. Prága sürgősen eladó. V., Hold-utca 8. Szedlák, hétköznap 8—4-ig.

Négyajtós Renault (Celta quatre) mint az új, minden árért eladó. Bosta, Üllői-út 119

50-es STEYR eladó. «Czemképes 1948» jeligére fókiadóba.

Háromtonnás üzembiztos strapabíró tehergépkocsimat sürgősen eladom. Erkel-u. 14. Érdeklődni Tóthnál.

„Herkules" Sachs 125 köbcm., generáljavítva, komplett eladó. Bővebbet: Schweitzer Pintér, Thököly-út 49.

Hirdetőinkhez!

FELKÉRJÜK IGEN TISZTELT HIRDETŐINKET, HOGY

vasárnapi apróhirdetéseiket

TEKINTETTEL A VÁRHATÓ ANYAGTORLÓDÁSRA LEHETŐLEG,

péntek d. u. 5 óráig jutassák el kiadóhivatalunkba.

Hirdetések feladása bármely hirdetőirodában is eszközölhető

GÉP, SZERSZÁM

Royal tizes ezerhatszázért, portablek olcsón. Kele, Podmaniczky-utca tizenhét.

Négyfiókos, süllyesztős, használt Singer varrógép, jó állapotban, eladó. — Megtekinthető 11—12 ig Dohány-utca 1/B. III. 1. Herczeg.

Hegesztő-dinamó 380/220 Volt, cca 180 Ampér váltóáram, Lakos és Székely gyártmány, kocsira szerelve, majdnem új, eladó. VII., Éva-utca 14. IV. 1. Telefon: 422-509.

ÍRÓGÉP, SZÁMOLÓGÉP Vétel. Eladás. Javítás. Karbantartás. FUNK JÓZSEF. V. Csáky-utca 4. Tel.: 129—220.

INGATLAN

Budán vagy Városligetnél komoly, beköltözhető villát keres felvidéki menekült. Abendorff. 223—222.

Bérház, Nemzetinél, komfortos, háromemeletes, legjobb karban, bére negyvenezer, felerésze negyvenkétezerért Faragó, Szív-utca 16. 228—258.

Keresek Belvárosban vagy Lipótvárosban beköltözhető két szoba hallos öröklakást lifttel. Telefon: 125-014.

Margithídfőnél, Pozsonyi-út 11/b, 1—2 szobás hallos öröklakások üzletek, ötemeletes, liftes, adómentes házban. eladók. Megtekintés helyszínen. Telefon: 226-872.

Budafoki-úton háromszobás, összkomfortos, beköltözhető, újjáépített öröklakás 35 000. Horváth. Verpeléti 13.

Rózsadomb legszebb villája, négyszobás, összkomfortos, ezer ölön, beköltözhetően, potom 100.000-ért. Szajka, Baross-utca negyvennégy. Telefon: 136—597.

Garas-utcában 600 öles parkban, modern villa 1x5, 1x2 szobás beköltözhető lakással, hibátlan, telekértéken alul eladó. **Orbánhegyi-úti** 4 szobás komfortos, nagy telkű, beköltözhető villa ötvenezerért. **Pasaréten** 300 öles közműves villatelek déli fekvéssel tizenhatezerért eladó. **Teréz-körúton** sarok bérház, hibátlan, 40.000 hozammal, legritkább kényszer eladás 129.000-ért, átírásilletékmentesen eladó. **Zimányi,** V. Alkotmány-u. 31. Tel.: 121—235.

Villa, beköltözhető, kétszobás, háromezerötszáz gyümölcsösben, minden elfogadható árért. Bérház Teleki-téren, húszezer bérrel, 36.000-ért eladó. 228—258.

Gellérthegy legszebb részén úrivilla, kétszer háromszobás hallos, kétszer egyszobás, mind beköltözhető lakásokkal, 200.000-ért kedvező kondícióval. Szajka, Baross utca negyvennégy. Telefon. 136—597.

BELVÁROSBAN öröklakások kettőszoba hallos, luxuskivitelben, beköltözhető, ugyanott háromszoba hallos, közp. fűtéssel, adómentes, ELADÓK. **Szamosi Ingatlaniroda,** II., Szilágyi Erzsébet-fasor közelében. T., 469—512, 457—507.

Egyszobás komfortos, adómentes, utcai öröklakás, Gellértnél, 12 ezerért. Szajka, Baross-utca ngyvennégy. Telefon: 136—597.

Budafokon, főútvonalon háromszobás családi ház, külön egyszobás konyhás házzal, üzlethelyiséggel, egészben elfoglalható, 30.000. Vendéglősháznak kitűnő. — László Dániel Iroda, — Bajcsy-Zsilinszky-út 12.

Bérbeadok v. elcserélek Mosonmagyaróvár állomás melletti príma ötvenholdas tanyásbirtokot győrmegyeire vagy komárommegyeire. Pordán József, Csép, Komárom megye

Kényszereladás, csak két napig! Kör éren kétszobás, összkomfortos, nagyadómentes, közp. fűtéses, újjáépített, beköltözhető öröklakás, 25.000 ért. Szajka, Baross-utca negyvennégy. Telefon: 136—597.

Buda legszebb helyén Nyúl-utca 11/a alatt kétszobás hallos, teljes komfortos **öröklakások** központi fűtéssel, melegvízszolgáltatással február végén beköltözhető. Érdeklődés: Brüll mérnök, Andrássy-út 87. Tel. 228—177.

Villák. Pasaréten ötszobás, beköltözhető, adómentes, alkalmi áron 100.000. Városmajorban hatszobás, dupla komforttal, beköltözhető. Gellérthegyen négyszobás romvilla 70.000. Gellértszállónál kétszer háromszobás hallos, 400 ölön, fele 130.000. beköltözhető. Abendorff. 223—222 Somogyi Béla huszonöt.

Elcserélném kispesti házam Solt-i ingatlanért vagy eladom. Népszínház-utca tizennyolc trafik.

Pasarét szívében 300 öles bekerített telek eladó, átírásmentes. Abendorf. 223 222. 949

Marczibányi-térnél ötszázas gyümölcsös félaron 25.000. Szállás-utcában kettőszázötvenes féláron, 15.000. László iroda, 187—782.

Munkásüdülletés Budapesttől 48 kilométerre ötholdas parkban. Parkban romkastély eladó. Ugyanott tizenegyszobás és húszszobás penzió bérbeadó. Kisvelencén kettőszobás összkomfortos, folyóvizes, házmesterlakással kőkabinnal és romvilla háromszázöles, eladók. Szatmárnémetin közp. fekvésű százöles házhely eladó cserélhető. Oláh Iroda Baross-tér hat. Telefon: 136-916.

Szivutcai társasházban rögtön beköltözhető kettőszobás, komfortos, utcai sértetlen öröklakás sürgősen 22 ezerért. Bologa, Király-utca hetvennyolc. (225-498.)

ÉPÍTÉSI ANYAG

CSAPOSFA ELADÓ. Szervita-tér, bontás.

ÜZLET ÜZEM

Főútvonalon fűszercsemegeüzlet eladó. Cím a kiadóban.

Söntések, kocsmák, vendéglők, jogfolytonosak, lakásokkal. Legnagyobb választékban. Komoly alkalmi vételek húszezertől háromszázezerig Bertóknál, Erzsébet-krt ötvenegy.

Tüzelő- és épületfa k.t. keret átadó 72 éves tulajdonostól mérsékelt járadékért. «Elsőrangú 332» jeligére a főkiadóba.

Eladó Szatmármegyében, búzatermő vidéken, 9 járatú malom, 70 lóerős, faüzelésű, szívógáz meghajtással. A malom kitűnő, üzemképes állapotban van. Tárgyalni lehet Kósa Sándor, Nagyar, Szatmár megye. Vasútállomás Fehérgyarmat.

EGYÉB AD., VÉTEL

Hívjon! Jöjjön! Legmagasabb áron veszek: férfiruhát, **fehérneműt,** ebédlő-, összekötő szőnyeget, koncertzongorát, pianínót, rádiót, tangóharmonikát, függönyt, perzsakabátot, ezüstöt, porcellánt, zálogcédulán levő tárgyakat, vidékről is. **Gerstl-Majorosi.** Eszterházy-u 17. Telefon: 135—077.

Könyvet, könyvtárakat veszek, levélhívásra házhoz megyek. Telefon: 222—877. Szalai, Dob-utca hetvenegy.

Karácsonyra: MARS BABAKOCSI, BABAÁGY, KIS AUTÓ, ROLLER, 3 KEREKŰ BICIKLI, GYERMEKSZÉK, GYERMEKÁGY, JÁRÓKA elismerten elsőrendű kivitelben. VI., Andrássy-út **36** Párisival szemben

Karácsonyra ernyőt a készítőtől. Ráday-utca kettő. Calvin-tér sarok.

Kettőezer doboz **PECSÉTVIASZ,** 300 kg **NITROLAKK** kapható. **Veszünk alumíniumfóliát.** Tel.: Egyszáznyolcvan-Egyszázhetvenkilenc (180—179)

Keresünk megvételre 2 darab éjjeliőr **ellenőrző órát** OMTK., Rottenbiller-utca 31. földszint hét.

Quarclámpa, Hanau SRU 200-as, új, eladó XI., Budafoki út 10/a. félemelet egy. d. u. 4—6-ig.

KARÁCSONYRA különleges női táskát BIHARI ZOLTÁN-tól, bőrdíszműáru szaküzlet. IV., Türr István-u. 3

Gyermekkocsi, gyermekágy, összecsukós vaságyak Prohászka gyárból, VI. Zichy Jenő-utca 46. (Körútnál.)

Karácsonyfa díszek bos, csillagszóró **legolcsóbban** Keszmann, Margit-rkp. ötven. Tel.: 160—239. Különleges kivitelű

RÉGI EZÜSTÖT, NÉMETET, ERDÉLYIT VESZEK «Privát 18» jeligére a főkiadóba.

LAKÁS

Négyszobás villalakás Bristolnál, luxuslakások. Knapik Szentkirályi-utca 4, kettőtől négyig.

Lakásnak is alkalmas helyiség kiadó. József-utca 46., fűszerüzlet.

Lakások Dohány utcánál kétszobás, összkomfortos, utcai, azonnalra, ezenkívül lakások bárhol Hajósnál, Andrássy-út hatvenkilenc. — 428—173.

Kettőszobás hallos lakás Nyugatinál átadó. 126—457. „Duna" Marx tér négy.

Lakások! Városszerte nagy választékban társbérletek, cserelakások kaphatók Bertóknál, Erzsébet-körút 51.

Kiadó elegáns lakrész, villanyboyler. autobusz-, villamosmegálló. Telefon hétköznap: 386-614.

Pesthidegkúton, megállónál, gyümölcsösben kétszobás villa, azonnal beköltözhető, kétezer ötszáz helyreállításért. — Telefonkönyvben László Dániel irodája.

Szoba, ellátás

Express gyorsan közvetít szobákat. Átutazóknak napokra bármerre Express, Erzsébet-körút tizenhat, földsz. három Telefon: 422—156.

Főlépcsőházból, gőzfűtéses, pazar fürdőbenyílós, vidékinek. Bővebbet: Fürst Sándor-utca 7/b. I. 2. Lloyd mozinál.

Díjmentesen kiadja szobáját, lakrészét. Bútorozott szobák, átutazók, társbérletek azonnalra kaphatók. Bertók, Erzsébet-körút 51. 227-238.

Erzsébet-körút közelében különbejáratú telefonos szoba előszobával, fürdőszoba használattal üresen vagy bútorozva egyedülálló úrnak kiadó. „Orvosnak alkalmas S. I." jeligére főkiadóba.

ÁLLÁS VÁLLALK.

Férfi állás

Angol, német levelező, nagy gyakorlattal, export-import ügyekben, valamint külföldi összeköttetések létrehozásában jártas, levelezést, fordítást vállal. „Experience" jeligére.

FÉRFIAKNAK, NŐKNEK állandó nagy KERESETET nyujtunk. Jubileumi kalendáriumunk árusítására azonnal jelentkezzenek minden városból, községből árusítunk. **Bombakereset.** Levelek 12 filléres válaszbélyeggel: Magyar Nemzet Tuma, Budapest V., Vadász u. 9 küldendők.

Női állás

Tizennyolc éves úrilány gyermek mellé elmenne 8—5-ig. „Németül beszélek" jeligére Rapid, Ferenciek-tere 3.

Bejárónőt délelőttre felveszek. Rapp, VIII. Karácsony Sándor-u. 2/b, I. tiz.

Ügyes vidéki leány január elsejére úri házhoz elhelyezkedne. Cím XI., Szentkorona-út 35, II. emelet.

M.-nyomozó

Nyerges, nyomoz, megfigyel, informál. Rákóczi-út 36. T.: 225—314.

Dr Békési Tibor és Dr **Harasztby** Vince ny. rendőralezredesek magánnyomozó irodája Megfigyel! Nyomoz! Informál! VII., Erzsébet körút 17 III 14. Telefon: 222—802.

Egyéb vállalk.

Bortermelők borait kimérném. Helyiség, pince van. Cím: főkiadóban.

Tyúkszemvágás masszázs, házakhoz is megyek. Vasárnap is Király-u. 42. félem. 5

MASSZÁS fogyasztások pedikür Rákóczi-út 71, III. 3.

TÁRS, PÉNZ

Nagymező-utca legforgalmasabb helyén fűszerüzletbe betársulható iparengedéllyel. Jelige: «35.000».

Trafikot keresek elszámolásra tízezerig, bárhol. Teréz körút 35., ingatlaniroda.

3—15 ezerig társulnék bármilyen üzletbe. Részletes ajánlatokat «Jó üzlet 328» jeligére.

Bérautójogot bérelnék, vagy joggal társulnék 2½ Adler, jó állapotban lévő kocsimmal. «666 sürgős» jeligére.

Társulnék 75%-os hadirokkant jogcímmel. — «Tartalékos tiszt 555» jeligére főkiadóba.

Cukrászmester működő iparengedélyéhez prompt társat, lehetőséget keres. Balogh, Szent István-park három.

Vidékről állandó élelmiszer, élő, vágott baromfi felhozatalhoz keresek tőkés társat 10 ezerig. «Állandó megélhetés 60» jeligére főkiadóba.

HÁZASSÁG

Nősülne kifogástalan nevű, megjelenésű özv. férfi. Van modern lakása háztartással. Élettársat keres 40-ig szép, jómegjelenésűt. Kívánatos, hogy vagyona egy nívósabb háztartás felét fedezze. Csakis fényképpel (visszaadom) «Disztingvált 1948» jeligére a főkiadóba.

VEGYES

Elveszett dec. 17-én földalattin este aktatáska iratokkal. Kérem a megtalálót, hogy a ránézve értéktelen iratokat küldje vissza, a pénzt megtarthatja. Szondy ú. 44/a fotoüzlet.

Felhívás! Megvenni szándékozom **Radocza Gábor,** IX., Tolbuchin körút öt szám alatti **«PIPA» SÖNTÉST.** Felhívom a hitelezőket, hogy követeléseiket három napon belül jelentsék be, jogvesztés terhe mellett. **Dr Gerőczy Géza,** IV., Prohászka O tokár-utca tíz, II. három.

Elvesztettem dec. 17 én 3—5 között 12-es, 15 ös autobuszon az összes iratomat. - Perkó Vera névre. A becsületes megtaláló juttassa vissza a címemre a neki értéktelen iratokat, jutalom ellenében. Egyetem utca kilenc címre.

Nagyothallók figyelmébe Minden készüléknél többet ér a szájról való leolvasás. Korkü önbsége nélkül mindenki megtanulhatja magánúton is. Magánlanu óknak elegendő pár óra az alapismeret elsajátításához. Felvilágosítást nyújt: SIMONYI SÁNDORNÉ IV. Veres Pálné-u. 19. III. emelet 2.

Eber

E. 2. *Sándor*, festő. * Ráckeresztúr 1878 jún. 6. Budapesten tanult s 1902 óta rajztanár Baján. Első freskóit intézete rajztermének falaira festette: A művészi nevelés allegóriája. Az ambíció. Rómában komponálta a bajai ciszterciták társalgójába festett Emmausi tanítványokat, Lánycsók és Szászvár templomait freskóképekkel díszítette. Festményeinek egy nagyobb gyüjteményét 1926. állította ki a Nemzeti Szalónban. 1925. és 1933. Baján volt kollektív kiállítása. Önarcképét a Szépm. Múzeum, Pihenő Balaton c. képét a székesfőváros szerezte meg.

E. G. I. 268 l

balra nézve. Rizsporos haja, szemöldöke s
el diszíti. ~~Kal~~ Kalapján gyöngyök képezik a
árom hosszukás gyöngy lóg le. Csipke nyak-
s kelméből készült ruhájának kivágott de-
nuk. Csipkével szegélyezett újjai rövidek s

ra, méretei 70.5 : 53.8 cm
ujteményeből 140/95 № 61.

140/95 : 61

/1021

Vendégvárás a Sugovica partján

Kereken 300 ház volt Baján a török időkben — s fele ennyi bolt! Szünet nélkül jöttek-mentek a kereskedők; okvetlenül megálltak itt a nagy kék országút, a Duna vándorai és ide jártak messze Keletről, Nyugatról is a kézművesek, kalmárok kicserélni áruikat.

A neves török utazó, Evlija Cselebi szerint Baja az ország egyik legforgalmasabb városa volt abban a korban.

De nevezetes hely már jóval előbb is. Fényes múltjából hadd említsük meg, hogy gyakran megfordult itt Mátyás király, kedves hívénél, Czobor Mihály aludvarmesternél. Fényes kíséretével szívesen vadászott a Duna menti szépséges szép rengetegben.

Most ismét vendéget vár Baja. A nagy hagyományok elevenednek fel új, szebb formában a Bajai Napok alkalmával.

Körülnéztünk a készülődő városban. A Bajára kíváncsi idegeneknek villantunk fel ízelítőül néhány képet a kínálkozó látnivalókból.

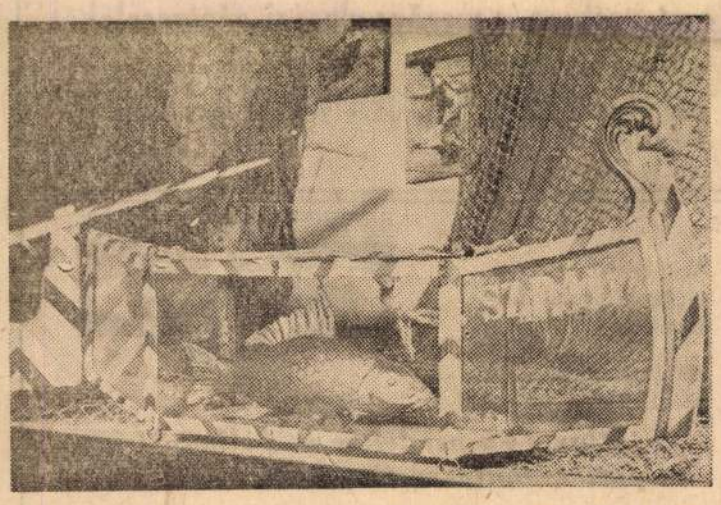

Jól tettük, hogy sétánk első állomásául a Türr István Múzeumot választottuk. Ezt ajánljuk az ország más tájairól, vagy a határon túlról érkező vendégeknek is, hiszen az Aranyponty ünnepség jelentőségét nehéz megérteni anélkül, hogy meg ne nézné az ember a dunai halászéletet bemutató gazdag kiállítási anyagot.

Itt őrzik az aranyozott fából készült pontyot is, amely a halász céh jelvénye volt hajdanában.

Megbocsájtható, ha a fából faragott ereklye egy puhára főtt igazi ponty ízlelésére serkenti a messziről jött, éhes vándort. Szerencsére itt a közelben, az Új Élet Halászati Tsz Petőfi szigeti csárdájában — ismertebb nevén: a Vén Diófában — fejti ki áldásos tevékenységét Szabó József halfőző.

Mi egy kicsit korán érkeztünk, de így legalább végignézhettük, hogy hogyan készül az igazi bajai halászlé az ágasra akasztott bográcsban. Sajnos, nem közölhetjük a pontos receptet, tekintve, hogy a halászlékészítés mestere is részt vesz a pénteken sorra kerülő országos vetélkedőn, s félve őrzi ízes titkait. Csak annyit árulhatunk el, hogy a pontyból, csukából, tésztából, hagymából, kalocsai paprikából és természetesen vízből főzött ételremeknek nagy esélye van az első helyek egyikére.

És még valamit: nem marad majd szárazon a Vén Diófában fogyasztott hal, hiszen itt is, csakúgy, mint a többi vendéglátó helyen és a közös gazdaságok szabadtéri pavilonjaiban az arany és ezüst érmek tucatjaival dicsekedő bajai borokat mérik majd. Azoknak pedig, akik a habzó sört kedvelik jobban, csak annyit üzenünk: terven felül másfél vagon sör érkezett a városba.

* * *

A jó ebéd után lehet-e kellemesebb program, mint egy kiadós séta a Sugovica árnyas partján. Mi is ezt választottuk.

A kora délutáni órákban még vászonnal takarva aludtak a motorcsónakok, a stégen csak Orlai Elemér bácsival, a bajai horgászok nesztorával találkoztunk. (Alsó képünkön.)

Szokása szerint hajnali 4 órakor indult megszokott horgászhelyére a hetvenhétéves nyugdíjas tanító, és bár ezen a napon nem szegődött mellé a horgászok istene, elégedetten ballagott hazafelé.

— Tudják fiaim, nemcsak a hal, a nagy fogás, ami a horgászt gyönyörködteti, hanem a víz, a napfény, a csönd, a jó levegő is — magyarázta, amikor a zsákmány iránt érdeklődtünk. De ezért akkor ragyogott fel igazán az arca, amikor arról a bizonyos „óriási" pontyról mesélt, ami — nem vitás — minden bajai pecás horgára ráakad legalább egyszer az életben.

* * *

A műsorfüzetet lapozgatva sokáig tűnődtünk azon, hogy merre folytassuk felfedező utunkat, míg végül megakadt a szemünk az ipari kiállítást hirdető szövegen.

Látogatásunk idején még dolgoztak a rendezők, a dekoratőrök a III. Béla Gimnázium termeiben, ezért úgy határoztunk, hogy körülnézünk valamelyik kiállító házatáján. Nem volt könnyű a választás, hiszen a seregszemlén csaknem valamennyi bajai nagyüzem képviselteti magát. Kiállítja termékeit többek között a Ganz Villamossági Készülékek Gyára, a Fehérnemű Gyár gyáregysége és a Finomposztó Vállalat. Végül is az utóbbit kerestük fel.

A gyár vezetői elmondták, hogy a Budapesti Nemzetközi Vásáron való sikeres szereplés után először mutatják be gyártmányaik teljes skáláját székhelyükön. Megismerkedhetnek a kiállítás látogatói a legújabb férfi és női fésűs szövetekkel, kártolt anyagokkal és természetesen a műszálból készült színpompás takarókkal, amelyek hosszú évek óta keresett cikkek a nyugati piacokon. (Jobboldali felső képünkön egy szép mintázatú takarót mutat be a bolyhozógépet kezelő munkásnő.)

A búcsúzásnál gyors közvéleménykutatást tartottunk a munkásnők körében. Arra kerestünk választ, hogy melyik rendezvény vonzza őket leginkább.

A legtöbb szavazatot a kulturális események kapták. A műsor valóban gazdag választékot kínál. A Türr István Múzeumban a már említett halászati kiállítás mellett a város múltját bemutató gazdag anyagot és a közép-magyarországi képzőművészek tavaszi tárlatát is megtekinthetik a látogatók.

Hasonlóképpen érdekesnek ígérkezik a szomszédban, a Szakmaközi Bizottság művelődési otthonában látható díszítőművészeti kiállítás, a Tanítóképző Intézetben a politechnikai kiállítás. Idősb Éber Sándor emlékkiállítása pedig a művész egykori házában, a Jókai utcában tekinthető meg.

Végül, de nem utolsó sorban, igen látványosnak ígérkezik a Kecskeméti Katona József Színház gálaestje pénteken este 8 órakor a vízi színpadon. Egyik szereplőjével, Károlyi Mária művésznővel a Sugovica-parton találkoztunk. (Baloldali képünkön.)

Egy nap igen kevés arra, hogy Bácska fővárosának minden szépségével megismerkedhessen az ember, de arra ez az egy nap is elég volt, hogy megállapítsuk: indokolt a város vezetőinek optimizmusa, amikor a tavalyinál is nagyobb sikert, több látogatót várnak. Ez pedig nagy szó, hiszen az elmúlt évben is 35—40 ezren vettek részt a különféle rendezvényeken.

Több száz külföldi vendég jelentette be érkezését. Különösen sokan jönnek Jugoszláviából, Baja testvérvárosából, Zomborból. A zomboriakat egyébként a város vezetői is elkísérik, élükön Vasziljevics Jovánnal.

A város szállodája szűknek is bizonyul, a vendégek elhelyezését csak úgy tudták megoldani, hogy ágyakkal rendeztek be több iskolatermet. Régi gond ez Baján, s maholnap az idegenforgalom növelésének is gátjává válik.

Hónapok óta készülnek a bajaiak a vendégek méltó fogadására, s tapasztalhattuk, hogy e készülődésből nemcsak a vezetők vették ki a részüket, hanem a város csaknem valamennyi polgára. Bárkivel váltottunk is szót, büszkén említette a múlt évi sikert, az idei gazdag programot, ha pedig a város, a Petőfi-sziget üdülőtelepének a szépségéről esett szó, egyszeriben költővé vált minden bajai.

Néhány nap múlva bizonyára sokan lesznek olyanok az ország határain innen és túl, akik nem találják túlzottnak a költői jelzőket sem.

Fényképezte: **Pásztor Zoltán.**

Szöveg: **Bekes Dezső — Mester László.**

PETŐFI NÉPE — A Magyar Szocialista Munkáspárt Bács-Kiskun megyei Bizottsága és a megyei tanács lapja. — Főszerkesztő: F. Tóth Pál — Kiadja a Bács megyei Lapkiadó Vállalat. — Felelős kiadó: Mezei István igazgató. — Szerkesztőség: Kecskemét, Városi Tanácsház. Szerkesztőségi telefonközpont: 26-19, 25-16. Szerkesztő bizottság: 10-38. — Kiadóhivatal: Kecskemét, Szabadság tér 1/a. Telefon: 17-09. — Terjeszti a Magyar Posta. — Előfizethető a helyi postahivatalnál és kézbesítőknél. — Előfizetési díj egy hónapra: 13,— forint. — Bács-Kiskun megyei Nyomda V. Kecskemét. Telefon: 11-55. — Index: 25 065.

Apróhirdetések

KITŰNŐ állapotban levő, 600-as Trabant eladó. Szolnok, Zrínyi u. 14. (16 órától) 4951

FÉRFI részére külön bejáratú bútorozott szoba kiadó. Erdeklődni 10—1 óráig. Kecskemét, Arok u. 17. IV. ker. 7828

A BÁBOLNAI Állami Gazdaság felvételre keres erdőmérnököket, erdésztechnikusokat. Jelentkezés július 1-ig levélben, a gazdaság címére. Bábolnai Állami Gazdaság, Bábolna. 4871

250-ES Csepel jó állapotban levő, eladó. Gazelag József, Dunapataj, Béke tér 11 sz. 4674

FIATAL, gyermektelen házaspár üres, vagy bútorozott albérleti szobát keres lehetőleg X. kerületben, Augusztustól. Ajánlatokat: Kecskemét, Bólyai utca 4, délután 3-tól kérek. 4830

VIZSGÁZOTT kovácsmester állást változtatna tsz-be. Vidékre is. Választ „Szorgalmas" jeligére a Nagykőrösi Hirdetőbe. 4904

HÁRKÁNYBAN 3 fekhelyes, fürdőszobás boyleres nyaraló kiadó. Erdeklődni: Kassai. Pécs, Petőfi u. 66. 4909

JÓ karban levő, 407-es Moszkvics igényesnek, építkezés miatt eladó Megtekinthető 17, illetve szombaton 14 órától. Lajosmizse, Bajcsy-Zsilinszky u. 43. 7831

ELEKTROMŰSZERÉSZ 5 éves gyakorlattal, vidékre településre tsz-be karbantartó műszerésznek, vagy villanyszerelőnek. Nős. Lakás szükséges. Budapest, XVII. ker. 515. u. 13 Kovács. 4856

FEHÉR, mély iker gyermekkocsi eladó. Kecskemét, Széchenyi krt. 43. Jámbor 4836

100 MÁZSA juhtrágya eladó. Kecskemét, Juhász u. 20. Muszáj. 4878

500-AS Trabant Combi eladó. Kecskemét, Árok utca 23. 4898

KÖZELI Wartburg Limousine-kiutalásomat átadnám. Ajánlatokat Wartburg jeligére a Kiskunhalasi Hirdetőbe. 4677

TRABANT személygépkocsi eladó. (Részletfizetés is lehetséges) Kalocsa, Foktői út 2 I. em. 6.

ELETJÁRADÉKÉRT, vagy idős személy, illetve házaspár szerződéses eltartását vállalom lakásért. Leveleket „Pedagógus házaspár" jeligére a Kecskeméti Magyar Hirdetőbe. 4955

TATRAPLÁN személygépkocsi jó állapotban eladó. Kecskemét, Szabadság tér 7. 4844

SZAKMÁBAN dolgozó ötven éves férfi hozzáálló, lehetőleg ingatlannal rendelkező, barna nő ismeretségét keresi házasság céljából. Leveleket „Alkony" jeligére a Kecskeméti Magyar Hirdetőbe. 4838

PANORÁMÁS Opel Record 1963-as motorral, prima állapotban eladó. Kecskemét, Jókai u. 8. I. em. 6. Tel: 18-78. 7885

KIEMELT budapesti állandó munkára, jó kereseti lehetőséggel kőművesek, ácsokat, kubikosokat, férfi segédmunkásokat felveszünk. Szállást, étkezést, különélési díjat biztosítunk. Ugyanezen szakmában iparitanuló-felvétel is van. Jelentkezés: „Április 4" Ktsz, munkaügyi osztály, Budapest, VIII., Auróra u. 23. 4818

A KECSKEMÉTI Hordójelző Állomásra nyugdíjast felveszünk könnyű fizikai munkára, órabérezéssel. Érdeklődni lehet a hordójelző állomáson mindennap, szombat kivételével, a délelőtti órákban. Klapka utca 22. 4926

FIAT 767 köbcentis 60 000 Ft-ért eladó. Kecel, cukrászda. 7823

A MÉK Kecskeméti Kirendeltség
értesíti termelőit, hogy az exportbarack értékesítéséhez szükséges

göngyölegek kiadását megkezdte

A torlódás elkerülése érdekében kéri a szükséges göngyölegek mielőbbi elszállítását.
Göngyölegkiadás naponta 6-tól 12 óráig. 4972

Mozik műsora

Június 29-én, csütörtökön:

Baja Uránia: **Csendőrök New Yorkban,** Kalocsa: **Hívjátok Martin felügyelőt,** Kecskemét Árpád: **Tartalékos sztár, és Irma, te édes I—II.,** Kiskőrös: **Királylány a feleségem,** Kiskunfélegyháza: **Fantomas viszszatér,** Kiskunhalas: **Tegnap, ma, holnap,** Lajosmizse: **És aztán Mexikó.**

A Gyárkéményépítő Vállalat, a Kiskunhalasi Állami Gazdaság Tajón épülő borpincéjénél dolgozó részlegéhez

segédmunkásokat vesz fel

burkoló munkára. Fizetés kollektív szerint, étkezés üzemi konyhán biztosítva Felvételre jelentkezés a tajói borpincénél. 4862

Eredményesen hirdethet lapunkban!

A MÉK Kecskeméti Kirendeltség felvesz

július 1-től 14 éven felüli női, és 16 éven felüli férfi

munkaerőket

Kereseti lehetőség teljesítménybérezés alapján óránként 7,— Ft-ig.
Felvételre jelentkezni lehet a MÉK kecskeméti kirendeltségén, Rákócziváros 15., naponta 8-tól 12 óráig. 4847

ÉM. Budapesti Betonárugyár, Budapest, XXI., Rákóczi Ferenc u. 289. (Csepel) azonnali belépéssel, jó kereseti lehetőséggel felvesz mozaiklap- és betonelemgyártói munkára

férfi és női segédmunkásokat.

A bérezés teljesítményben történik, 100 százalékos norma kiteljesítése esetén 8,50—12 Ft/ó. alapbér. Azonkívül nagy gyakorlattal és kiváló képességgel rendelkező villanyszerelő, géplakatos, autószerelő, láng- és elektromos hegesztő szakmunkásokat. A bérezés időbérben történik a gyakorlati évtől függően 6—10,50 Ft-ig.
Munkásszállás és napi egyszeri meleg étkezést térítés ellenében biztosítunk. Felvételre jelentkezés a gyár munkaügyi csoportjánál. 4295

A hetvehelyi Egyetértés Mtsz-nél kiváló minőségű

égetett mész kapható.

Nagyobb megrendelés esetén a helyszínre, illetve leadó állomásra történő szállítást is vállaljuk. 4860

Heti 42 órás csökkentett munkaidővel, jó kereseti lehetőséggel

férfi,

heti 48 órás munkaidővel, jó kereseti lehetőséggel

női segédmunkásokat

felveszünk. Papíripari Vállalat, Csepel, Duna u. 42. Jelentkezés a munkaügyi osztályon reggel 8 órától du. 4-ig. Telefon: 279-620/142, mellék. 4817

A Soltvadkerti Földművesszövetkezet Büdös-tói vendéglőjébe azonnali belépéssel

szakácsot keres.

Jelentkezés írásban, vagy személyesen a szövetkezet irodájában. 4863

Megjelenik havonta, kérje a hírlapárusoktól!

tiszatáj

Levelező tagozatú közgazdasági technikusi képzés

Általános iskolai végzettséggel négy, érettségivel két év. Jelentkezési határidő: július 15. Kérjen jelentkezési lapot. Berkes Ferenc Közgazdasági Technikum Levelező Oktatás, Kecskemét, Bajcsy-Zs. u. 1. szám. Telefon: 29-75. 4824

AUTÓ-,
MOTORKERÉKPÁR-,
KERÉKPÁR-,
RÁDIÓ-,
TELEVÍZIÓ-,
HÁZTARTÁSI
KISGÉPJAVÍTÁST
vállal,
földelés-,
ellenállásmérést végez a

Tiszakécskei Vegyes és Építőipari Ktsz

Telefon: 34 és 16. 604

Átélés

Termelőszövetkezetünk

esztergályos és mezőgazdasági gépszerelőket

alkalmaz azonnali hatállyal. Munkabér: megegyezés szerint. Jelentkezni lehet írásban, vagy személyesen, a tsz irodájában, Jánoshalma, Új Alkotmány Termelőszövetkezet. Telefon: 16. 4687

A kötelező gépjárműszavatossági biztosítás

1967. második félévi díja

július 1-én esedékes és július 31-ig pótlékmentesen fizethető.

Felvilágosítás, befizetőlap az
ÁLLAMI BIZTOSÍTÓ FIÓKJAINÁL 4373

Figyelem!!!

Szerződtetünk 8 általános iskolai végzettséggel az alábbi szakmunkákra ipari tanulókat:

festő, lakatos, villanyszerelő, bádogos-vízszerelő

Jelentkezés személyesen, vagy írásban: Budapest, IX. Viola u. 45. sz. alatt a Prosperitás Építő Ktsz munkaügyi osztályán. 4723

Diákokat nyári szünidő alatt

építőipari segédmunkára felveszünk.

ÉM. Bács megyei Állami Építőipari Vállalat,
Kecskemét, Klapka u. 34/a. 4827

Figyelem!!!

Szerződtetünk 8 általános iskolai végzettséggel az alábbi szakmákra ipari tanulókat:

kőműves, ács

Vidékieknek munkásszállást biztosítunk.

Jelentkezés személyesen, vagy írásban: Budapest, IX., Viola u. 45. sz. alatt a Prosperitás Ktsz munkaügyi osztályán. 4722

Szerződjön

csirkére, libára, kacsára és pulykára

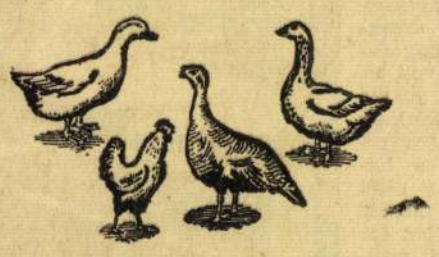

A HELYI FÖLDMŰVESSZÖVETKEZETTEL!

Magasabb átvételi árat, előleget, libánál és pulykánál takarmányt biztosít állami áron.
Amennyiben takarmány nélkül köt szerződést, úgy felárat fizet a földművesszövetkezet. 2262

Éber Sándor

1930. Egyházmüvészeti kiáll.
Szt. Imre az ifjuság között, temp.
Szt. Gellért oktatja Imre herceget, temp.
Szt. Imre-kép fényképe
A csótaljai iskola homlokzatára készült
sgrafittói művázlata
Tanulmány paszt
Szt. Imre h rceg sgarfi.
Szt. Imre herceg freskó

1933. DUNA kiáll.
Mosó asszony a Duna mellett, olaj
Kamarás Duna torkolata télen, olaj
Csa ba Dunarészlet, olaj

1935. Munkácsy Céh kiáll.
Nagy István portréja, olaj

1936. Munkácsy Céh kiáll.
Rózsahegyi Kálmán olaj

ÉBER SÁNDOR

60	Kartonok a nagykanizsai Szent Ferenc templom freskóihoz	Mgtul.
61	Ancy, arckép	1200.—
62	Vizhordó leány	500.—
63	Tornyai J. festő arcképe	2000.—
64	Cigányleány	350.—
65	Cigányasszony	250.—
66	Menekülés	400.—
67	Kanász	400.—
68	Lellei munkás	700.—
69	Bogyi bátyánk	300.—
70	Árpádházi Szt. Margit	600.—
71	Olvadás	500.—
72	Erdőben	400.—
73	Lugovica télen	400.—
74	Fonyódi mélyút	550.—
75	Duna	400.—
76	Fonyódi kilátás	400.—
77	Golgota	600.—
78	Bajai táj	450.—

Festőművészek gyűjt. kiállításának katalogusa. Bajai 1930. okt.

Fränkel

magyar földből nyerte. Kifejező ereje teljéb
mit a magyar világ sugall neki. Igy va
Gyulánál is. Mindketten a magyar művészi t
kereznek, de mindenik a maga lelkén keres
látományaikat. Az egyik vidámságot és derü
ragyogásában, a másik szordinós mélységet
tonusszépségeiben. *Márk* Lajos szellemes
fejezi ki pompázatos világlátását. Az életet
fogja fel. Ilykép kiragad a mindennap nyom
feledteti velünk az élet, a mai élet keserveit.
nagy ereje. Egy olyan álomvilágba ragad, n
érzi magát a legpesszimistáhb gondolkozá
mert feledtetni és megnyugtatni tud. *Herma*
játos egyéniség, aki gondolatait festői form
ahol látománynyá alakulnak álomképei, ak
magyar föld valóságából indul ki, hogy á
Pécsi-Pilch Dezső könnyedsége külön művé
legbonyolultabb formavilágát a legegyszerübb
niává vezeti le. Külön érdekessége a kiál
Sándor Baja város szülöttje, aki ezuttal eg
vesz részt. Sokoldalu tehetsége igen értékes
kássága különféle előadási módokon nyilván
rencsés kezü művelője az olaj, pasztell és kü
a tempera festészeti modoroknak. A főváro
rendezett kiállitást, különösen feltüntek fresk
Kitünő művelője az egyházművészetnek. Mi
közös sajátsága a magyar művészet jellemző
tatja, mindenik kolorisztikus tehetség, minde

3) (~~Baranyana m.~~) templomban.

1912. Drezdában járt. 1913 ~~[illegible]~~ a szászvári (~~Baranya m.~~ templom) falfest-menyeit, ~~[illegible]~~ 1914. a béregi templom, ~~1916-17~~ 1915. a hajósi templom 70 ~~[illegible]~~ m²-es mennyezetkeret festette. Az utóbbi a nálunk feledésbe ment al freskó technikával ⌋ készült s egyike volt az első kísérletek-nek a ~~[illegible]~~ régi, ~~[illegible]~~ idő alfa falfestésben való vinzatérés-ben 1924 festette a hercegszántói ~~[illegible]~~.

⌊ nedves vakolatra

mejd a masykanizsai ferences templom (Szt. Ferenc) freskóit, 1928. a budai ferencesek oratoriumát, 1930. a csátaljai iskola homlokzatát.

(Szt Imre a m. ifjak közt.)

Kelebián a Krisztus Királysága freskót (90 m²), 1931. a pellérdi templom falképeit, 1932.

veskedjék.

Esztergom, 1923. má

TEKNISKOLA • ESZTER
1923

* Megérkezett jún. 15.

ÉBER Sándor, id. festő

GULYÁS P.: Magyar írók ...Us.
VII. Bp., 1990.

I. Wien-Lpz., [1918]. — *Tolnai.* VIII. Bp., 1919. — *Gutenberg.* IX. Uo., 1931. (Balla M.) — *Új Idők lex.* VIII. Uo., (1937).

Éber (1891-ig Eberl) *Nándor* [János], dr. jur. — MÁV titkár. — 1891. V. 2: lépett a MÁV szolgálatába. 1918: a pécsi üzletvezetőség szárny. oszt.-nak h. vez.-je volt. — Aradi számtiszt korában írt cikke: *Vasút* (1906).

Száz. névvált. Bp., 1895. — *MÁV rangs.* Uo., 1908. — *MTC.* Uo., 1918. — Gulyás-gyűjt.

Éber (1891-ig Eberl) *Rezső* (Újpest, Pestvm 1879. nov. 30.–): c. ig., tanítóképzői tanár. — R. k. Szülők: József, Sváb Fülöpke. Korán árvaságra jutván a bpi Barcsay-u. áll. gimn. 4. o.-ának elvégzése után a zniováraljai áll. tanítóképzőbe került, ahol tanítói okl. szerzett. Egy é. a bpi Pedagógium hallg. ja, majd 1903. IV. 13. a székelykeresztúri áll. tanítóképző tanára. 1904. IX: Csurgóra, 1909. IX: Stubnyafürdőre került. 1914: bevonult katonának s 1915 tavaszán orosz fogságba esett, ahonnan 1917: sikerült hazaszöknie. 1922: a csehek által kiutasíttatván, a bpi VI. ker., 1925: az I. ker. áll. tanítóképző tanára lett. 1935: ig. címet kapott; 1938. IX. 1-ével nyugdíjazták. Németorsz.-ban tanulmányúton járt. — Tanügyi és ped. cikkei: *Egyetértés* (1904, 06, 08), *Gyakorl. Paed.* (II. évf.), *M. Tanítóképző* (1906/9, 34/5, 41), *Néptan. Lpja* (1908/9), *Nevelésü. Szle* (1943), *Köznev.* (1946:22), stb. — M: 1. *Vegytan és természettan.* A népisk. 5/6. o. sz. Bp., [1926]. (2. kiad. *Természettan és vegytan* c. Uo., [1930, 36, 38]). — 2. *Fizika.* A tanító(nő)kép. sz. Uo., 1929. — 3. *Előadási ismeretek.* Hogyan adjunk elő? (Légoltalmi Liga Oktatóképző Tanf. Tansegédletei. Pótfüz.) Uo., 1941.

Száz. névvált. Bp., 1895. — *MTC.* Uo., 1904/38. — *Áll. tanítókép. ért.* Csurgó, 1905. — *M. Paed.* 1907/11. (Hellebrant). — *M. kvkeresk. évke.* Bp., 1932. — *Az I. ker. áll. tanítókép. ért.* Uo., 1938:6/11. l. (Mesterházy Jenő). — *M. kvészet.* Uo., 1939, 41. — *Ker. m. közél. alm.* I. Uo., 1940. — 1935. adremalev. — Gulyás-gyűjt.

Éber (1894-ig Eberl) *Sándor* (Ráckeresztúr, Fejérvm., 1878. jún. 6.–Baja, 1947. dec.): tanítóképzői rajztanár. — R. k. Festészeti tanulm., mint Székely Bertalan növendéke 1897/900: a bpi mintarajzisk.-ban elvégezvén, 1902: a bajai áll. tanítóképző rajztanára. 1910: a Fraknói-díjjal Rómában a m. művészházban folytatott freskófestészeti tanulm. Egy-egy falfestménye a bajai áll. tanítóképzőben és a cisztercita gimn. Olajfestésű önarcképe a bpi Szépműv. Múz.-ban. Gyűjteményes kiállításokat rendezett 1926: a bpi Nemz. Szalonban, 1925: és 1933: Baján. Freskói a császári, béregi, hajósi, hercegszántói, pillérdi és nagykanizsai r. k. templomokban is. — A rajzoktatásra vonatk. cikkei: *Bajai áll. tanítóképző ért.* (1905), *M. Tanítóképző* (1905, 13), *Rajzoktatás* (1912), *A tanítóképző-int. Tanárok Orsz. Egyes. 12. közgyűlése elé terjesztendő javaslatok és jelentések* (Bp., 1912).

M. Paed. 1906/14. (Hellebrant). — *Révai.* VI., XXI. Bp., 1912, 35. — *Szendrei-Szentiványi.* I. Uo., 1915. — *Krücken-Parlagi.* I. Wien-Lpz., [1918]. — *Tolnai.* VIII. Bp., 1919. — *Áll. tanítóképz. ért.* Baja, 1926: 20 l. — *Tolnai Új.* IV. Bp., 1926. — *Éber-Gombosi.* I. Uo., 1935. — *Új lex.* II. Uo., (1936). — *Új Idők lex.* VIII. Uo., (1937). — BM. 28. 251/94. sz. — *M. Nemz.* 1947. XII. 19. sz.

KIÁLLÍTÁSI BIZTOSÍTÁSI
MŰCSA
Budapest, XIV., Dózsa Gy-út 37

VESZPENZTÁLI BERMENTESÍTVE
95 AUG. 27 18
B
BUDAPEST 76

Németh Lajos
Bp. XIV. Koropesi uti lalótelep A

Ébel Sándor

Le glorie della polenta

Abbiamo un risveglio di ghiottoneria?

Un paio di mesi fa Bologna ha celebrato il centenario delle tagliatelle, ora si festeggia il cinquantennio dell'Artusi, il re dei « re dei cuochi », e a Bergamo si organizzano le celebrazioni dell'invenzione della « polenta e uccelli », che risalirebbe a soli tre secoli fa (almeno quella della polenta, perchè ritengo che gli uccelli fossero già bell'e inventati qualche tempo prima).

Siano benvenute queste manifestazioni, dallo sfondo popolano e casalingo e dal profumo ghiotto: esse ci compensano dei troppi detti centenarii di grand'uomini dimenticati e magari di battaglie sanguinose. Non dite che la gola è un peccato: lo è in ben altre condizioni e per ben altri cibi che le oneste tagliatelle e la rustica polenta.

La gola è anche il principio d'una virtù: l'amore della casa e il senso della famiglia, che hanno il loro « centro di gravità » nel desco domestico. La sobrietà è una eccellente virtù; ma — mi sembra d'aver notato — quando non s'accompagna con la santità, s'allea con sentimenti molto meno santi, come la freddezza calcolatrice e l'avarizia. L'uomo che ama ragionevolmente la tavola ha il cuore proclivo alla serenità, all'indulgenza, all'amore del prossimo.

Battiamo dunque le mani a Bergamo e alla polenta d'oro, cibo di anime buone e di alacri lavoratori, e non già pruriginosa leccornia.

Ma chi lo direbbe che la patriarcale polenta abbia così breve vita? Gli organizzatori del centenario ci apprendono infatti che essa risale al quarto decennio del 1600, cioè subito dopo la tremenda peste di manzoniana memoria. Intorno al 1530 la Turchia scambiò le piante di *melgotto* con le ghiande di quercia, a essa sconosciute. Il *melgotto* si diffuse nei territori bergamaschi, soggetti alla Repubblica di Venezia, e prese il nome di granoturco. Dovette tuttavia passare un secolo prima che esso fosse utilizzato, o meglio si affermasse come materia prima per la composizione della polenta.

Questa nozione, che un po' stupisce la nostra ignoranza, dimostra che i centenarii sono utili, se non altro, alla cultura. Noi, che immaginavamo i nostri più lontani antenati a banchetto intorno alla

l'Accademia Ungherese, e posso dire che egli ha bene spesc le sue giornate romane, anche se il suo tempo lo ha passato fra la

Ai pregi intrinseci adunque (bastano le re un maestro) ariosa,

Alessandro Eber: *Un'udienza di Pio XI*

Alessandro Eber: *Un'udienza di Pio XI*

gliatelle, ora si festeggia il cinquantennio dell'Artusi, il re dei « ei cuochi », e a Bergamo si organizzano le celebrazioni dell'inve ione della « polenta e uccelli », che risalirebbe a soli tre secoli almeno quella della polenta, perchè ritengo che gli uccelli fosse già bell'e inventati qualche tempo prima).

Siano benvenute queste manifestazioni, dallo sfondo popolar casalingo e dal profumo ghiotto: esse ci compensano dei trop otti centenarii di grand'uomini dimenticati e magari di battagl anguinose. Non dite che la gola è un peccato: lo è in ben alt ondizioni e per ben altri cibi che le oneste tagliatelle e la rusti olenta.

La gola è anche il principio d'una virtù: l'amore della ca il senso della famiglia, che hanno il loro « centro di gravità » r esco domestico. La sobrietà è una eccellente virtù; ma — mi se ra d'aver notato — quando non s'accompagna con la santità, s'all on sentimenti molto meno santi, come la freddezza calcolatrice l'avarizia. L'uomo che ama ragionevolmente la tavola ha il cuo roclivo alla serenità, all'indulgenza, all'amore del prossimo.

Battiamo dunque le mani a Bergamo e alla polenta d'oro, ci i anime buone e di alacri lavoratori, e non già pruriginosa le ornia.

Ma chi lo direbbe che la patriarcale polenta abbia così bre ita? Gli organizzatori del centenario ci apprendono infatti ch ssa risale al quarto decennio del 1600, cioè subito dopo la tr nenda peste di manzoniana memoria. Intorno al 1530 la Turch cambiò le piante di *melgotto* con le ghiande di quercia, a essa sc osciute. Il *melgotto* si diffuse nei territori bergamaschi, soggetti al epubblica di Venezia, e prese il nome di granoturco. Dovette tu avia passare un secolo prima che esso fosse utilizzato, o meglio ffermasse come materia prima per la composizione della polent

Questa nozione, che un po' stupisce la nostra ignoranza, dim ra che i centenarii sono utili, se non altro, alla cultura. Noi, ch magginavamo i nostri più lontani antenati a banchetto intorno al

Méltóságos Mamunak Ancinu hálás tisztelettel küldi.

Ebers.

Baja. 1922. kmét.

„Szt. Imre a magyar ifjúság körök".

tert. É. A. Roma 1930

Pellérd (Pécs m.) 1931.

„Golgota" fresco.

Méltóságodnak

Boldog ünnepeket kívánt
mély tisztelettel:

[illegible]

Baja, 1932. III/29

Eber Sándor

Magyar Tudományos Akadémia

Müvészettörténeti Kutató Intézet

Budapest Uri u.49.

Nováky Hajnalka Ágnes

tudományos munkatárs részére

Ujságcikkek korabeli kiadványainak 1-1- példányából meritve tudom közölni az alábbiakat

1911.aug.22. Dunántul.I.évf.120.sz. Templomfestés Lánycsókon c.
2 db falkép - Ur Jézus megjelenése
- Diadaliven két angyal figura

1913. szept.25. Bajai Hirlap. XVI.évf.77.sz.
Szászvári templom festése kapcsán 4 frescóról ir.
- Istenanya látogatása Erzsébetnél fotó mellékelve
- Betlehem " -
-
-

1926. Nagykanizsa meglévő frescók.Az egész templomot id.É.S. festette és a diszitmények stukkók is az Ő tervei alapján készültek ebbe ifj. É.S és É.Anna is besegitett.

Nem küldök fotót !

1931. Pellérd - Oltárkép a templom védőszentjéről 64 m^2
Szt.Margit az Isteni trónus előtt
- Krisztus a keresztfán frescó
- Krisztus az emauszi tanitványok között
- Stilizált angyal
- Kegyelem forrása

1933.III.Béla gimnázium / Ciszter gimn./ Alapitólevél átadása.
III.Béla a francia Clairwax-ból az országba hivja a ciszterekét. fresco fotót mellékelek !

1933. Pécs - Szt. Ferenc naphymnusza
- Szt. Antal a halaknak prédikál
- Szt.Erzsébet betegek gyógyitója
- Szt.Cecilia

frescoc , fényképet küldök.

1929. Kelebia fresco Krisztus Király szecessziós kivitelben nincs jó fotóm !

1939. Tolna - Mária mennybemenetele . Képet küldök, a fresco-t lemeszelték 1995-1996 ?-ban

1938. Baja Belvárosi templom - Élet kenyerét hozó angyal / fotót k.
- Szt.Gellért az Áve Mariát tanitja Szt.Imrének fotót k
- Szt.Erzsébet fotót küldök
- Krisztusban bizakodók fotót küldök

- Emmauszi uton id.Éber tervei alapján ifj.Éber egy megsemmisült fresco másolata.

Mind meglévő frescó, mindezek mellett az id.É.S tervei alapján a Stáció képeket ifj.É.S. és Éber Anna kivitelezésében

1941. Sz.tRókus képolna Baja - Utolsó itélet fotót küldök !

1943. Józsefvárosi templom Baja.
- Sz.t. József kompozició.A megdicsőült József karján a kisJézussal, felette a Mária térdelő alakja.
Fent angyalok különböző munkaeszközökkel.
Lent a városrészre jellemző osztályokból egy-egy alak alkotja a hivők seregét.
Egésszen ujszerü megoldásban készült frescó.

fotó van

Hordozható frescóiból Évaról és Szt Imréről 1 l- fotót küldök
Éva 1930. Nemzeti Szalon Jubiláris érmét nyerte el. A kép ott maradt a Szalonban de nyoma veszett a háboru után.
Szt.Imre készültét nem tudom. Budapestre került a Szt.Imre kollégiumba.

Csátalja Iskola homlokzatán lévő sgraffitó 1930 ?
- Szt. Imre a diákok között. Háttérben a régi magyarország térképe jelenik meg a fa koronájában.

Hajós, Madaras, Katymár, Bácsborsód, Gölle egyenlőre nem jutottam el az irott anyaghoz, viszont fényképem sincs.

Tisztelt Hajnalka ! Szeretném kérni, hogy a mellékelt fotókat szives-kedjék visszaküldeni,mivel a gyüjtemény anyagát képezik. 17 db mellékelt

Amennyiben id. Éber Sándor müvészetét ezek alapján be tudja mutatni az még közel sem lehet teljes , de mégis egy jelentős anyag az életmüvéből. kelt küldöm

Tisztelettel Kollárné Éber Orsolya

Baja IX 2001.okt.4.

Kollárné Éber Orsolya

Magyar Tudományos Akadémia

Müvészettörténeti Kutató Intézet

Budapest, Uri u.49.

Nováky Hajnalka Ágnes
tudományos munkáatárs részére

Személyes , majd telefonon történt kérésére küldöm ifj.Éber Sándor 1981 évi szekszárdi kiállitásának meghivóját, ami viszont nem tartalmaz életrajzi adatokat ugy látszik tévesen emlékeztem.

Mindezeket pótolva viszont küldeném a bajai Türr István Muzeumban 1969. rendezett kiállitásának katalógusát és a Zomborban megrendezett /1979/ kiállitásról készitett nyomtatást.

A Zárda falára készitett ~~frsx~~ sgraffitóról készült 1931 évi ujság cikkét megtalálva ,fénymásoltan mellékelten küldöm.
Egyenlőre a Jánoshalmára készült képről nem találtam semmit.

Amennyiben kiegészitő adatokat találok ugy érdeklődése esetén azokat megküldeném.

Baráti üdvözlettel,

Kollárné Éber Orsolya
Baja Jókai M.u.21.

ifj. Éber Sándor

— Fájdalommal tudatjuk, hogy **ifj. Éber Sándor** festőművész tanár, életének 77. évében Baján elhunyt. 1985. július 15-én, 11 órakor helyezzük örök nyugalomra. Éber—Pintér család.

Magyar Nemzet 1985. VII. 10.

Ifj. Éber Sándor

— Fájdalommal tudatjuk, hogy **Ifj. Éber Sándor** festőművész tanár, életének 77. évében Baján elhunyt. 1985. július 15-én, 11 órakor helyezzük örök nyugalomra. Éber—Pintér család.

— Szomorúan

Magyar Nemzet 1985. VII. 11.

Ifju Éber Sándor müvészi alkotása kerül a bajai zárdaiskola homlokzatára

A Miasszonyunk zárda főépületének homlokzatán napok óta igen érdekes szép munka folyik. A nagy bajai festőművész fia, ifjabb Éber Sándor — aki maga is sokat igérő tehetség — művész lelkének minden nemes becsvágyával, alkotni tudásával dolgozik ott, egy örök életet akaró müvön. Az ifju művész eleven, elkes fantáziája, biztos keze szines márványból formálja az életet, a müvészi értéket az emeletrész két középső ablakával körülhatárolt területen. Az elipszis alaku márványtömb érdekesen mintázott sgrafitó munkája jellegzetes egyéni elgondolással nemes müvészetet vált valóra, kifejezi a zárda célját, szellemét, a szerzetesi tanitó hivatását is.

A két méter magasra tervezett mü életnagyságu alakjai lassan-laásan már bontakoznak s talán a jövő hét vége felé elkészülnek. A főalak „Miasszonyunk"-at, Máriát ábrázolja, mellette két gyermek áll. Védőn, gondos és gyöngéd szeretettel borul föléjük a Szüzanya palástja. Egyik kisleány könyvet tart kezében, a másikén fehér galamb pihen. A két leányka finoman tökéletesen kidolgozott, szinte életet sugárzó szobormása a közöttük álló Madonnával békés, meleg és megkapóan szép összhangot ad. Nemesen kifejezi az oktatást a szerzetesi nevelő szellemét, [illegible] a zárdát magát adja, lom szilhuetje. Enyhe tónusu, meleg szinek, nyugodt, előkelő, összhangjából egyszerüen, annál fenségesebb méltósággal magasodik ki a mü hármas alakja. Valahogyan az egész alkotás olyan természetesen, olyan szemnek jólesően hat és ez benne talán a legnagyobb érték, az igazán müvészi.

A mü tehetséges ifju alkotójának több jó alkotásáról tud már a bajai közönség, azonban ez a készülő nagyobb stilü alkotás lesz az igazán komoly müvészi bemutatkozó. A mü és életrehivója egyaránt méltóak egymáshoz, megérdemlik, hogy felfigyeljenek rájuk.

Az ifju Éber Sándorra tehetsége családjának müvészi tradiciói is komoly kötelességet rónak. Müvésztehetsége és felkészültsége azonban megálják a versenyt. Ha müyészpályáján szerencse is kiséri, talán nem is olyan sokára a legtöbbet emlegetett magyar müvészek sorában szerepel.

Dr. Bartók Egyed zirci tanár elhelyezése végleges

A zirci apát nem teljesithette a szülők kérését

Baja város közönsége nagy sajnálkozással vette hirül annak idején Werner Adolf dr zirci apát rendelkezését, amellyel Bartók Egyed dr. reálgimnáziumi tanár, cserkészparancsnokot Pécsre helyezte át. Mélyen belevágott ez a rendelkezés a szülők és a tanulók érzésvilágába, akik egyaránt szeretik a kiváló professzort, a derék nevelőt és erélyes cserkészparancsnokot. Lépéseket is tettek az illetékes helyen s vagy hatvan aláirásos kérvénnyel fordultak a zirci apáthoz, hogy dr Bartók Egyedet hagyja Baján, — sajnos, azonban ez a lépés sem vezetett eredményre, mert az apát ur más érdekekre hivatkozva kitért a kérelem teljesitése elől.

Dr Milassin Jenő kir közjegyzőhöz, mint a kérvény első aláirójához intézett alábbi levélben hozza a bajai szülők tudomására :

A zirci apáttól.

418|1931. szám

Nagyságos Királyi Közjegyző Ur!

Mély meghatottsággal olvastam a bajai szülők f. é. julius 12-ről hozzám intézett levelét, melyben kérik, hogy Bartók Egyed dr. Pécsre helyezett tanár testvéremet hagyjam továbbra is a bajai reálgimnáziumnál.

Nem kell magyaráznom milyen boldogitó azt tudnom, hogy a szülők szeretete követi rendtársaim nevelői és tanitói munkáját, de az sem szorul magyarázatra, hogy egy komplikált gépezetet minden számitáson kivül eszközölt müvelet megzavarhat munkájában.

A nagy egység munkájának zavar nélkül való biztositása kényszerit arra, hogy szives kérésüket csak mint boldogitó érzést rejtsem lelkembe, de teljesiteni a

Felhivás előfizetőinkhez!

Fölkérjük előfizetőinket, hogy előfizetéseiket beküldeni sziveskedjenek.

— **Személyi hir.** Dr Gonczi Kálmán Baja város apátplébánosa ma reggel Mohácsra utazott, ahol gróf Zichy Gyula kalocsai érsek fogja képviselni a mohácsi vész-ünnepségen.

— **Beiratások a zárdában.** A zárdai elemi és polgári iskolába szeptember 1-én és 2-án lesznek a beiratások. Az elemiben a beiratási dij 5 P, a tandij egész évre 20 P, polgáriban a beiratási dij 10 P, a tandij 40 P. Az intézet vezetősége tekintettel a nehéz gazdasági helyzetre megengedi, hogy a szülők a tandijat 10 egyenlő havi részletben fizessék. A beiratásnál tehát csak a beiratási dijat és az egyhavi tandijat kell fizetni. A tanitóképzőben a beiratás szeptember 5-én és 6-án lesz. A beiratás 10.70 P és az egy

ifj. Éber Sándor

70.	Havas Sugovica	1200·—
71.	Petőfi sziget	1200·—
72.	Tél az ártérben	400·—
73.	Havas Kerektó	1800·—
74.	Téli alkony	400·—
75.	Havas folyókanyar	1000·—
76.	Tél a Bükkben	1500·—
77.	Behavazott falu	1400·—
78.	Út a hegyek közt	1500·—
79.	Csönd	800·—
80.	Fiatal fák	500·—

FIZETÉSI FELTÉTELEK
MEGBESZÉLÉS SZERINT.
AZ ÁRAK KERET NÉLKÜL ÉRTENDŐK, DE
A KERETEK IS MEGVÁSÁROLHATÓK.

BNyV Bajai Telepe

A BAJAI TÜRR ISTVÁN MÚZEUM ÉS A JÁRÁSI KULTÚRHÁZ RENDEZÉSE:
II. KIÁLLÍTÁS.

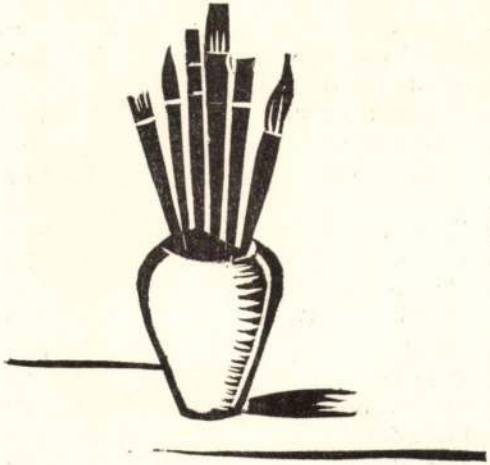

KATALÓGUS

ÉBER SÁNDOR

25. ÉVI MUNKÁJÁT BEMUTATÓ GYŰJTEMÉNYES

KÉPKIÁLLÍTÁSHOZ

ÁRA 1 FORINT.

	A kép címe	Ára
1.	Akácvirágos utca	1000·—
2.	Rőzsehordók	mt.
3.	Szigeti vén diófák	1600·—
4.	Tavaszi áradás	800·—
5.	Barkáznak a füzfák	1800·—
6.	Olvasó leány	mt.
7.	Tavaszi fények	1300·—
8.	Zöldár	800·—
9.	Vadvizeken	1000·—
10.	Lillafüredi tó	1500·—
11.	Magányos fa	1400·—
12.	Reggel a hegyekben	3000·—
13.	Tavasz	1800·—
14.	Hegyi táj	1200·—
15.	Lillai vízesés	1800·—
16.	Édesapám	mt.
17.	Erdei patak	1500·—
18.	Szeles napnyugta	300·—
19.	Vasvirágok	900·—
20.	Este a Sugovicán	
21.	Vadvíz ország	2500·—
22.	Patakpartján	600·—
23.	Fényben fürdő zsombék	mt.
24.	Mesél az erdő	1200·—
25.	Szentjánosi virágok	1000·—
26.	Halásztanya	1500·—
27.	Virágos domboldal	1000·—
28.	Száraz ágak, új lombok	mt.
29.	Régi jó halászbárkák	mt.
30.	Mecseki táj	1400 —
31.	Mecseki táj	1400·—
32.	Oltárkő a Békás szorosban	1200·—
33.	Soproni fenyők	1300·—
34.	Hajnal az erdőben	2500·—
35.	Erdei út	2500·—
36.	Besurranó fények	900·—
37.	Munka után	mt.
38.	Reggel az erdőben	1400·—
39.	Dombos táj	400·—
40.	Vadvirágok	1200·—
41.	Alkony	350·—
42.	Délután a Kisrezétben	500·—
43.	Csónakázók	1000·—
44.	Bozót	400·—
45.	Őszi este a Csertadunán	800·—
46.	Kerektó	mt.
47.	Este	800·—
48.	Sárguló fák	1500·—
49.	Móric szigeti zátonyok	2000·—
50.	Őszi ragyogás	1500·—
51.	Csanádi zátonyok	1000·—
52.	Őszi Duna	1000·—
53.	Érdekes olvasmány	mt.
54.	Sulykoló asszonyok	1000·—
55.	Erdő mélye	2500·—
56.	Mesetó	mt.
57.	Ősz	2000·—
58.	Heroikus táj	mt.
59.	Amiről az erdő mesél	3000·—
60.	Nagy István	mt.
61.	Bucsuzó Nap	2000·—
62.	Édesanyám	mt.
63.	Aranyló lombok	600·—
64.	Tükröződő fák	400·—
65.	Tarlóvirágok	800·—
66.	Kék és sárga	400·—
67.	Holdas éjjel	mt.
68.	Fagyos Sugovica	1000·—
69.	Téli fények	1500·—

49.	Vihar előtt	500
50.	Havas Dunapart	400
51.	Tükröződés	400
52.	Vöröslő fűzek	600

A képek ára keret nélkül értendő.
A keret is megvásárolható.
Részletfizetés megbeszélés szerint.

KATALÓGUS ÁRA: 1 FT.

Felelős: Kiss György.
BNyV Bajai Telepe. Fv.: Gálos Ferenc

ifj. Éber Sándor

TÜRR ISTVÁN MUZEUM

KATALÓGUS

IFJ. ÉBER SÁNDOR

KÉPKIÁLLÍTÁSA

NÉGY ÉVSZAK A DUNÁN

A KIÁLLITÁS BIRÁLÓ BIZOTTSÁGA:

A Magyar Képző- és Iparművészek Szövetsége részéről:

BREZNAY JÓZSEF,
BALOGH JÁNOS
festőművészek

A Magyar Népköztársaság Képzőművészeti Alapja részéről:

POLGÁR KÁLMÁN
műtörténész,
KISS GYÖRGY
a Türr István Múzeum igazgatója.

A Bács-Kiskunmegyei Munkacsoport részéről:

KISS ZOLTÁN,
B. MIKLI FERENC,
PROHÁSZKA JÓZSEF
festőművészek

KÉPEK	ár
1. Tavaszi fények	MT
2. Tavasz a szentjánosi úton	900
3. Tanulmány	1000
4. Barkázó fűzek	2500
5. Dunaparti alkonyat	600
6. Vízmosásos erdei út	500
7. Horgász	—
8. Új híd a Csertán	1000
9. Csónakkikötő	1400
10. Reggel a Dunán	—
11. Koppányi zátony	1900
12. Felhőtanulmány	700
13. Tanulmány	1000
14. Esti fények	1700
15. Őszi városkép	700
16. Erdei vadvizek	1200
17. Alkonyat a Kamarás Dunán	1500
18. Dzsungel	MT
19. Alkonyat a Sugovicán	1500
20. Lement a nap	900
21. Tükröződő fatörzsek	700
22. Esti Dunapart	900
23. Árvíz alatt	1500
24. Cserta ősszel	2500
25. Kerektó	1500
26. Elöntött erdő	1500
27. Simonduna partján	1000
28. Este a Sugovicán	—
29. Zuzmarás pörbölyi erdő	2500
30. Csend	2000
31. Havas Dunakanyar	2500
32. Csikorgó hideg	1200
33. Havas Dunapart	500
34. Árvízi vázlat	800
35. Öregduna sarkán	1000
36. Pusztító ár	2000
37. Cserta jegén	2000
38. Behavazott város	1800
39. Összeomló Vöröshid	3000
40. Korcsolyázók	800
41. Madarász kikötő	600
42. Havas Sugovica	1500
43. Téli napsütés	1100
44. Havas pörbölyi erdő	1500
45. Téli Sugovica	1400
46. Dobóhálós (Vázlat)	600
47. Szigeti platánok	800
48. Pecáló	400

1969 OKT 22

/ 1021

1969. október 22. szerda

A Duna krónikása

Jegyzetek Éber Sándor bajai kiállításáról

Harmincnyolc nagyméretű pasztell — csak a legutóbbi évek terméséből válogatva, Éber Sándor hatvanéves. Most adja át helyét a katedrán az új rajzpedagógus nemzedéknek, de a bajai múzeum földszinti dísztermében rendezett kiállítás nem a nyugalomba vonulás fájdalmát, a búcsúzkodás cselekvést bénító rezignáltságát tükrözi, hanem arra mutat, hogy Éber Sándor tartalmas, gyönyörködtető programmal néz a jövő felé. Művészete, alkotói stílusa évről évre érettebbé, érdekesebbé válik. Képei a fejlődés dinamizmusát érzékeltetik, egy olyan fejlődését, amely a művész öntörvényeihez igazodva tükrözi, érzékeli a világ változásait, benne az ő helyét, helyzetét, tennivalóit.

A kiállítás megnyitóján Major Máté akadémikus találóan jegyezte meg: Éber Sándor tiszteletet parancsoló vállalkozása hasonló ahhoz, amivel a Balaton krónikása a magyar tenger életének, atmoszférájának csodálatos ismerője Egry József egy életre elkötelezte magát a pannóniai táj szépségei iránt.

Éber Sándor a Duna hétköznapjait festi. Csak a folyóét, annak az örökké változó tájnak a színeit, rezzenésnyi életmegnyilvánulásait álmodja újra a pasztellkrétával a kezében, amely az ő otthona, az ő világa is. Kiállított képei a művész halk alázatával adnak hírt a csendes holtágak alkonyi fényben sötétlő morotvák, fűzzel szegélyezett békalencsés tisztások templomi csendjéről, atmoszférikus meglepetéseiről. Harmincnyolc pasztellje arról beszél, hogy Éber Sándor színvilága ha egyszerűsödött is árnyalatokban, néhány alapszínre vezetvén vissza mindazt, ami a Duna menti tájat jellemezheti, de az előző évek terméséhez képest gazdagodott dinamizmusban, feszültségben. A formák tiszta törvényei nem oldódnak már fel olyan könnyen képein a villódzó fénypászták rezgéseiben. A kontúrok megélesednek, a játékos bravúrok helyét elfoglalják a leszűrt és tiszta megoldások. Néhány képe arról ad hírt (Faluvége, Ködös udvar, Sugovica-híd, Vízügyi kikötő), hogy a táj emberlakta, külön világa is vonzza, nemcsak az elhagyott vadvizek káprázata. Néhány portréja, köztük az erőteljes és nagyon kifejező Nagy István-arckép, valamint édesanyja arcmása azt bizonyítja, hogy érdeklődéssel fordul az emberi lélek rezdüléseinek ábrázolása felé.

A Duna krónikáját tehát tovább írja az örökifjú Éber Sándor — aki úgy hisszük, nemcsak az utóbbi években bátran alkalmazott pasztelltechnika bravúros kezű, fölényes biztonságú kezelésével lepi meg kiállítása látogatóit, hanem azzal is, hogy művészetének már megharcolt eredményeit képes tovább gazdagítani, új tartalommal megtölteni.

Csáky Lajos

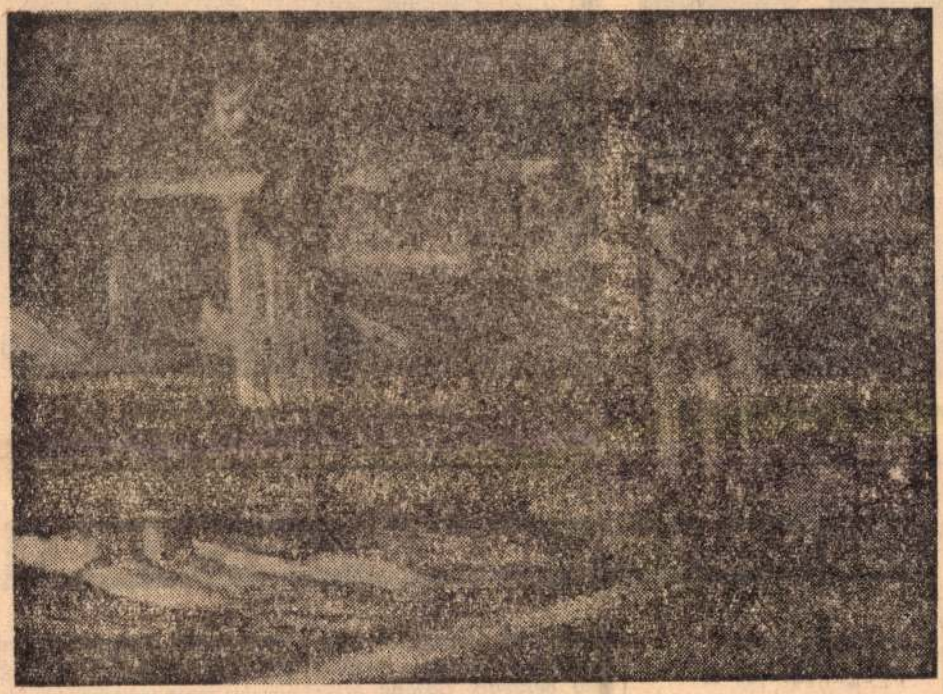

Éber Sándor: Sugovica-híd

Éber Sándor: Móricduna

Éber Sándor

Hol vannak a medvebocsok? — Megszállták őket a gyerekek.

Szóval... nem olyan egyszerű mókusnak lenni.
(Pásztor Zoltán felvételei)

...angverseny

zetőszerepe kiemelten fontos. Legjobban a zárótétel sodró lendületű, kiélezett ritmikájú, temperamentumos előadása tetszett.

A Debreceni MÁV Filharmonikusok megfiatalodott zenekara egészében vére szépen és lelkesen muzsikált, hallottunk kiemelkedően szép zenekari hangzásokat, sajnos — kisebb mennyiségben — pontatlanságokat és disztonálásokat is. Meg kell dicsérnünk a csellószólam és az ütők jótékát, valamint az együttes nagy technikai biztonságát.

Az est karmestere, Konor Vilmos több évtizedes rutinjának fölényes biztonságával vezényelt. Már a nyitó számban, Farkas: A bűvös szekrény c. operájának előjátékában jó zenei atmoszférát teremtett; vigásan és jól alkalmazkodva vezette a zenekart a versenyművek kíséretében, a leginkább kiemelkedő azonban Liszt: Les Preludes-jének megszólaltatása volt. Megcsodálhattuk itt azt az ökonómiát, ahogyan a hangzó anyaggal bánt, s amellyel a végső nagy fokozást és diadalmas lezárást előkészítette. Közönségünk is jól rezonált rá és [illegible] nagy tapssal ho-

OLVASÓINK KÉRDEZ

Alkalmazzanak nyugdíjasokat is

Gyümölcsszedéshez mind több iskolás fiatal nyújt segítséget. A kapott pénzen kirándulást rendeznek, vagy sportfelszerelést vásárolnak.

Az a javaslatom, hogy a könnyebb mezőgazdasági munkához a fiatalok mellett a tsz-ek és állami gazdaságok nyugdíjasokat is alkalmazzanak. A csomagolás, gyümölcsosztályozás nem nehéz munka. A nyugdíj mellé pedig jól jön a kis mellékkereset így ősszel, tüzelőbeszerzés idején.

Pahor Lajosné
Baja

Szolidaritási gyűlés

Az elmúlt napokban a Katona József Gimnáziumban nagyszabású vietnami szolidaritási gyűlést rendeztünk. A gyűlésen részt vett az iskola tanári kara, a tanulók, valamint a Rádiótechniki Gyár kecskeméti gyáregységében dolgozó hét vietnami fiatal.

A gyűlés első részében a 2/d. osztály tanulói színvonalas, érdekes műsort mutattak be, feleleventették a Békét Vietnamnak!" jelmondat keretében tartotta meg beszédét Losonc Miklós másodikos tanuló.

Ezután vietnami vendégeink kedves népdalokat adtak elő, melyekkel tolmácsolták hazájuk népének köszönetét. A forró hangulatú gyűlés befejező aktusaként virággal kedveskedtünk a vietnami fiataloknak.

Nagy Edit
Kecskemét

Szeretem a fákat

Ha utcákon, tereken kitört fiatal fákat látok, mindig elszorul a szívem. Csak felelőtlen emberek tesznek ilyesmit, akiknek nem jelent semmit a gondozott környezet.

Gondozott környezetet írtam, amibe beletartozik a nagy, terebélyes fák nyesése, csonkolása is.

Kecskeméten, a Széchenyi körúti fákra már nagyon ráférne egy ilyen rendbehozás. A fák ágai verik az ablakokat, ránőnek a kéményekre. Ezért azután nehéz befűteni.

Segítséget kérünk, hogy szép fasorunk ne okozzon az itt lakóknak bosszúságot.

Lukács Zoltánné
Kecskemét

Tűzzék újra műsorra!

Iskolánk a közelmúltban kapott televíziót. Nagy öröm ez nekünk itt, a mindentől távol eső tanyán. Tanulóink elő-

Most mégis olyat kérek, ami nem függ össze közvetlenül a tanulással. Tanulóink többsége ugyanis most ismerkedik a televízióval, élvezik, gyönyörködnek a látottakban.

Több ifjúsági sorozatot közvetített a televízió az elmúlt hónapokban. Szeretnénk, ha vasárnap délelőtt ismét műsorra tűznék a Sebastien-filmet, a Tenkes kapitányát és a többi ifjúságnak szánt filmsorozatot. Reméljük, kérésünk meghallgatásra talál az illetékeseknél.

Tóth Andor
Kalocsa

Olvasóink kéréseit, panaszait illetékeseknek továbbítottuk. Egyben közöljük, hogy akik személyesen óhajtják panaszaikkal szerkesztőségünket felkeresni: kedden és pénteken 8—12-ig tartunk fogadóórát.

Szerkesztői üzenetek

Szabó István, Kecskemét, **Széchenyiváros:** A mustárusítás — mint a Vendéglátó Vállalat illetékesei is értesítettek Önt — megkezdődött.

K. R.-né, Kecskemét: Helyeseljük elhatározását. Úgy látjuk, az első lépést önnek kell megtenni.

Dobosi Boldizsár, Császártöltés: Problémájával a tsz közgyűlése elé kell járulnia, ők illetékesek eldönteni a háztáji földdel kapcsolatos problémákat.

Bácsalmási Posztóüzem dolgozói: A tv-műsort nem áll módunkban részletesebben ismertetni.

Kékesi Oszkár, Mélykút: Panaszát az élelmiszerkiskereskedelmi vállalat illetékeseinek továbbítottuk. A kivizsgálás [illegible] frásban tájékoz-

Éber Sándor

MŰTEREM

Ifj. Éber Sándor (Baja)

Amikor gépkocsink elhagyta Szegedet, s a bajai útra tért, még nem gondoltam, hogy műteremlátogatás is szerepel programunkban. Tulajdonképpen a bajai írókkal kellett találkoznunk. A Tanítóképzőben mégsem író, hanem képzőművész, ifj. Éber Sándor fogadott először. Ez talán nem is véletlen, hiszen Baján a különböző művészeti ágak képviselői, alkotó művészei aktív kis közösséget alkotnak. Legalábbis rövid ott-tartózkodásom alatt ilyen benyomások értek.

Már a tanácskozást megelőzően hosszasan elbeszélgettünk Éber Sándorral Baja képzőművészeti életének múltjáról és jelenéről, eredményeiről és problémáiról egyaránt. Később pedig nem kellett sokáig unszolni, hogy elmenjek műtermébe, annál is inkább, mert néhány alkotásán keresztül már régebben ismertem.

Először egy múzeumba vezetett. Igen, igen, egy múzeumba. Édesapjának, id. Éber Sándornak volt ez a műterme. Freskótervek, portrék, tájképek váltakoznak a falakon, s rengeteg tanulmány a szekrényekben, szépen rendbe szedve. Id. Éber Sándor elsősorban a monumentális piktúra, a freskó szerelmese volt. Alkotásai hazánk határain túl is ismertté tették nevét. Ez a műterem, ez a mostani múzeum indította el ifjabb Éber Sándort is művészi pályáján. A művészet szeretetét, az alkotni vágyást édesapja műtermében itta magába, már gyermekkorában. Először szobrász akart lenni. Rajzolt és mintázott kitartóan, édesapja állandó segítése és irányítása mellett. Szeretettel emlékszik vissza arra a feladatra, amivel egyszer édesapja előállott: testvéreit kellett megmintáznia. Ennek eredményeképpen sokáig díszítette a hét gyermek plakettje a műterem falát, az egyik művészien kiképzett ajtó felett.

S mégis festőművész lett. A színek világa egyre jobban izgatta és vonzotta. S hogy végképp a festészettel jegyezte el magát, abban nagy része van Rudnay Gyulának is, aki a Képzőművészeti Főiskolán a mestere volt.

Később, tanulmányi útjai során felkeresi az európai nagyvárosokat, s mindenütt figyeli, kutatja az emberi alkotás maradandó emlékeit. A látottakból igyekszik minél többet elraktározni, hogy azokat művészi munkájában felhasználhassa. Sokat fest ezeken az utakon. Bármerre járt, mindenütt csodálattal vizsgálta a természet szépségeit, lenyűgöző erejét. Amikor végleg hazajött a Duna melletti városba, napokat, heteket töltött magányosan a Duna partján, az ártereken, a buja erdőkben. S mint mondotta, e bolyongásai közepette ébredt tudatára, hogy a téma, amit oly sokfelé keresett, itt van. Csak haza kellett érte jönnie. Képeinek legnagyobb része tehát itt született a csendesen, nyugodtan hömpölygő Duna mellett, az ártéri vadvizeken.

Egymás után mutatja régebbi és újabb alkotásait. Témái szinte ugyanazok: a Duna, a Sugovica, vagy a vadvizek öreg füzesei. Azt hihetné az ember, hogy a művész önmagát ismétli. Pedig nem. Bármennyire is hasonlítanak ezek az alkotások egymáshoz témájukban, mégis mind-mind mást, egyre többet árul el e vízivilág rejtett szépségeiből, a művész és a természet közötti meghitt, közvetlen kapcsolatról. Korábbi műveiben még a romantikusan merengő művész mondja el vallomását a gemenci erdőről. Mint visszaemlékszik, éppen a vadvizek csendje, nyugalma, békéje volt az, ami megragadta, ami mindinkább visszavisszacsalogatta. Későbbi alkotásaiban már nyoma sincs ennek a romantikának. Nem akar többet mondani a Baja környéki tájról, csak annyit, amennyit az maga mond. Legfrissebb alkotásai arról tanúskodnak, hogy a művész nagyszerűen ismeri e vidéket, e vidék lakóit és azok lelkivilágát, s képeiben ezt igyekszik visszatükrözni. Finom lírájának kifejező eszközéül a pasztellt választotta. Gondosan ügyel arra, hogy mondanivalóját minél egyszerűbben, mindenki számára érthetően fejezze ki. Pasztelljeinek választékos színei, finom egyszerűsége meggyőző erővel hatnak a laikusra is, a szakmabelire is.

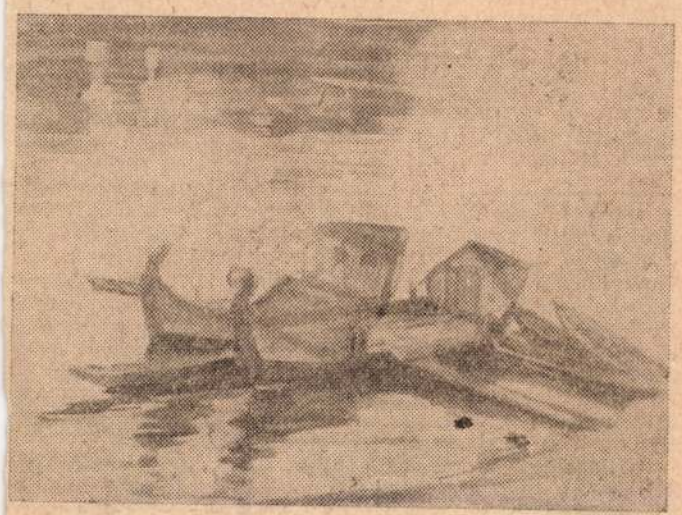

HALÁSZBÁRKÁK

S egyre hozza a képeket. Közben beszél. Hol magáról, hol édesapjáról, hol az egyes alkotások születési körülményeiről. Elmondja többek között, hogy édesapja amellett, hogy festett, sokat kísérletezett a festő által használt anyagok előállításával is. De csak addig, amíg a kísérlet sikert nem hozott. A többit már az iparra bízta. Különben annyira rossz »önadminisztrátor« volt, hogy csak huszonöt éves művészi pályája után rendezett önálló kiállítást. Majd ismét a képekre terelődik a szó. Nézem az egyiket: öreg, korhadt füzeken új hajtások. Ez egyik legkedvesebb képe. Éppen a fák élni akarása ragadta meg. Ősszel az áradó Duna iszappal önti el, télen a jég tarolja, tavasszal mégis új hajtásokat hoz. Éppen, mint az ember. Megtudom még, hogy tőle sem egészen idegen a monumentális festészet. Nemrég a nagybaracskai mozi előcsarnokába készített freskót. Lakodalmas menetet ábrázol, népviseletben. Mint mondja, célja az volt, hogy ezen keresztül megmentse a már kiveszőben levő népviseletet. De egyébként sem idegen tőle az ember ábrázolása. Korábban több portrét festett édesapjáról is. S legújabb alkotásaiban a táj mellett fontos szerepet kap az ember is, különösen a vízi élettel foglalkozó ember, a halász, vagy a hajójavító munkás.

Búcsúzóul még elmondja, hogy nemrég sikeres kiállítást rendezett Baján, majd Pécsett — s szívesen jönne Szegedre is. Gondolom, nem lesz akadálya.

(hm)

Tiszatáj
1962. máj.
4 lap.

KÖZÉPÜTT VANNAK

SZAKONYI KÁROLY NOVE

Közhely már, hogy 1956 után irodalmunk valósággal társadalmunkhoz ifjodott, a megkövesült hagyományt s az üvegházi fikciókat legyőzte benne a korunkról önmaga színvonalán szóló alkotások eleven ereje. Szakonyi Károly e novellásköteté ugyan első műve a fiatal írónak, indulás, mégis ígéretes természetességgel illeszkedik be az új nemzedék teljesítményébe. Korszerűségét — közvetve — az is jelzi, hogy fogadtatása végletes. A kritikában, aszerint, hogy szerzőjük átadja-e magát a sodró-lebilincselő élménynek vagy a koncepció szenvtelen elemzését választja, váltogatja egymást a föltétlen elismerés és a makacs ellenkezés. Az ütközőponttá sűrűsödő kérdés: teoretikus vagy életes, konstruktív vagy érzelmes, sematikus vagy élményt idéző próza-e? A dilemma nemcsak a gyors általánosítás veszélyeire figyelmeztet — pályakezdő műben könnyen váltódik egymásba erény és hiba —, hanem e novellák centrális problémájához is elvezet.

Az ifjú írók Scyllája és Charybdise az egymásba játszó valóság s művészi látás arányának megbomlása: a kiagyalt sémákra építő doktrinérség vagy az élményanyag formátlan-rendezetlen ömlesztése; az életnek túl távolról vagy túl közelről történő szemlélése. Szakonyi fiatal író, részese e hibáknak. De nagyon tehetséges elbeszélő is egyszersmind: ritkán követi el őket.

Az írói tézis akkor stilizálja esztétikumot megölő ürességűvé az élményt, ha a téma függetlenedik a komplex valóságtól, a mondandó izolálódik az emberi teljességtől, majd szokványossá szürkül. A *Kerthelyiség* példa lehet a próza e sorvadására: a jó és a rossz, az optimizmus és a pesszimizmus — a logikában is merev! — kettőssége torzítja sablonná a tanulságot. Az egymást kizáró ellentétekre építő »dogmatizmus« a történetet is unalmassá laposítja. A szereplők — a vendégek becsületességén vitázó pincérek — az erkölcsi tétel, az emberekben való hit vagy hitetlenség bemondói, önálló életük, belső törvényű egyéniségük nincs. Mennyivel másabb az *Éjjeli műszak* megoldása! Az alakok itt is megfogalmazzák-vitatják a problémát, a dolgozó vagy háziasszony feleség ügyét (tudatos korban nem szűkülhet az ösztönösség szintjére a jellem), az alapgondolat mégsem tételszerűen hangzik föl, hanem a férje és a gyár szeretete, a szerelem és a munka poézise között vívódó nő apró érzelmi rezdüléseibe oldódik, az ura akaratának meghajló önámító áldozatvállalás és az otthoni rabszolgaság ellen lázadó magasabb erkölcsű emberség lelki csatájából bomlik ki. A szív és a szövőszék ritmusa csendül egymásba a nyolcórás műszak drámájában, s a fölmondólevél átadásának elodázása a munkásélet igenlését ujjongja. A férfi önzésének és az asszony elhidegülésének társadalmi indítású egymásbatalálása Szakonyi fogékony tehetségének szép diadala.

Élményei bőségével is birkózik az író. Az *Ezüsthasú halak* még kisregénnyi anyagot ölel magába: a fényes, szilvanagy szemű, remegő blúzú lány emlékét, a kamaszkori szerelem vesztett illúzióit, a répamosó gödörbe gyilkolt áldozatok s a házakat faló lángok borzalmát, a sírva-izzadva vergődő, feltört sarkú s fázott veséjű leventék sorsát. A lazán sorjázó — igaz: lenyűgözően megformált — képek, melyeket az első személyű előadás az emlékező könnyes-fájdalmas érzés és az embertelenség láttán megrettenő indulat ezer színében villant föl — szétfeszítik a novella kereteit, maguk alá gyűrik a szerző építő szándékát. Az elbeszélő én szerepe kompozíciós eszközzé kicsinyül, a hézagokat áthidaló narrátorrá fokozódik le, hisz sem a lány jellemére, sem a lány sorsára hatással nincs, szubjektív élményei is függetlenek Panninak, ennek a borzalom elől érzéki kéjbe tántorodó, lelki egyensúlyát vesztett szerencsétlen lélcknek az útjától, csupán a kontraszt kedvéért mozgatott kulisszák. Ezért nem tudja kiaknázni Szakonyi a téma drámai lehetőségeit: az elbukó kamaszlány fölmentést kap, mert tette ösztöneinek megfellebbezhetetlen parancsa, és — mivel világát nem tudja beragyogni a fiú szerelmének minden szakadékon átsegítő, biztató fénye — nem belső küzdelmeknek, hanem külső kényszernek az eredménye. Így fordul visszájára — nem a koncepció hibája, inkább a hiánya miatt — az alapeszme is: a tisztaboldog élet korhoz kötöttsége a nagybetűvel írott Sors szeszélyévé lényegül. Hasonló technikával készült az *Idegen házban* is — tán

---

dernisták a zűrzavart, a magányt, a dehumanizálódást, az egyéni és a közösség szembeállását, az értelmetlenséget fejezi ki, a valóságot ábrázolják. Nevezetesen *a kapitalista valóságot*, amely az ember számára ilyen helyzetet teremt. A modernizmussal kapcsolatban éppen ezt nem értik sokan, és azt állítják, hogy ez a művészet tiszta formajáték, amelynek a valósághoz nincs semmi köze. Ilyen szempontból igazat kell adni *Ionesco*nak, a modern francia művészeti avangardizmus drámaírójának, amikor a *France Observateur*ban *A költő védelmében* írott cikkében hangsúlyozza: „Nem a költő beszél félre, hanem a zajban és a lázban eszét vesztett világ; a költő csupán leírja mindezt, ezért nevezik bolondnak a bolondok."

S erre a valóságra hivatkozott *Kassák Lajos* is: „Orromon, számon, fülemen magamba szivattyúzom az élet szakadó zűrzavarát". A valóság puszta leírása vagy puszta kifejezése nem feltétlen kapcsol be egy művet a művészet haladó áramába és nem feltétlen rokonít a szocialista realizmussal. Az olyan felfogás, amely a misztifikált valóságábrázolás alapján hadakozik a modernizmus ellen, önmaga hálójába kerül. Éppen itt kell bírálnunk esztétikánk gyengeségét, mert a művészet számára adott valóságot naturálisan és nem humánusan értelmezte. S ez arra vezethető vissza, hogy esztétikánkban a szépet, az esztétikumot lényegében az orosz forradalmi demokraták álláspontja, nevezetesen *Csernyisevszkij* álláspontja szerint határoztuk meg. A szocialista realizmust elsősorban a következetes történetiség állítja szembe a modernizmussal, de a kritikai realizmussal is. Nem pusztán az adott valóságot, hanem a történelmileg változó valóságot, végeredményben a valóság lényegét, dinamikus összefüggését ábrázolja. Természetesen azt nem lehet állítani, hogy a megelőző művészetekben nem találunk ilyen történetiségre való törekvést, a valóság tendenciális ábrázolására való hajlamot. Ha jól meggondoljuk értékei az egy cialista realiz a változást, h célját, tehát gadja meg. H nyegét elszak emberi értelen lizmusban cs művészetet a fizikusan sze egyedit és ált nyeget. A real végeredményb helyes értelme dialektikus m lezi.

Mindenese

realizmus foga ismernünk, ho tegek a művés a társadalmi v apellálták, s e valósághű ábr mát épp azért tétikából, mer tatóra a művé és a haladó o mutató művész Ilyen vonatko realizmus nem művészet hag nösen az így é mányaira épít egyetemes mű éppen ez jelen s az igazi egye

Ha elvileg fo gyának mecha és dialektikus helyezzük azt, szűnni a szoci és vulgarizáló

1971 MÁR 1 U.

H Éber Sándor

1021

Nyugalom a sodrásban

Látogatóban ifjú Éber Sándor festőművésznél

Csodáltam mindig az embert; aki kézbe veszi maga faragta hangszerét, aki természettől kiáradó lelke dallamait az emberek szívéig emeli, aki cselekedeteivel a természet összefüggéseit újraalkotja, aki a folyam tükrén érkező hajóban meglátja az indulást is, aki a vízre tekintve észreveszi a felhőket, aki az életben megörökíti a szépség és az öröm magvát — a folytatást...

A ház, az udvar — ahol ifjú Éber Sándor él és dolgozik — apai örökség: emberi, művészi, idő- és térbeni örökség. Baja — az esőtől nyirkos város — megafon- és autózörejei bezuhannak ide a fák közé.

Műtermében várok a mesterre.

A rövid folyosón busóálarcok. Itt, a finom intarziákkal díszített bútorok tetején, a vitrinekben, mázas cserépkorsók, poharak, tálak, tányérok, gyönyörű, népalkotta kincsek.

A festőállványon készülő kép, előtte pasztellkréták. Pár perc múlva cigaretták füstje és gondolatok szelíd sodrása tölti meg emberi meleggel a műterem levegőjét.

— Most min dolgozik?

— Édesapám hagyatékán. Sok levél, rajz, visszaemlékezés és festmény várja, hogy valamiféle sorrendbe szedjem őket. Szeretnék a műtermében és még két szobában összeállítani munkásságából olyan gyűjteményt, ami bemutatná a város félévszázados művelődéstörténetét. Apám életművének olyan szerves része az, mint a környék; fáival, erdőivel, füzeseivel, vízmosásaival, hajóival és kicsinyes előítéleteivel.

Később a szobákat járjuk. Az apa műterme a harmincas években Baja művészeti centrumának számított, ahol meghitt napokat töltöttek együtt Tornyai Jánossal, Nagy Istvánnal, ahol a hangversenyek után Dohnányi Ernő, Hubay Jenő, Basilides Mária, Sauer Emil töltöttek izzó estéket, ahol éjszakába nyúló viták, eszmecserék folytak a rajztanítás új módszereinek bevezetéséről, alkalmazásáról.

Képeket, szobrokat, tárgyakat, leveleket nézegetünk. Az apa és fia sem volt soha divatos festő a szó konvencionális értelmében. Nem lehetett az. Alkotásaik a természettel való, szinte biológiai együvétartozás szépségeit hozzák emberközelbe. Témáik ezért is egyszerűek. Csak a felcsattanó sárgák, kékek, zöldek és fehérek árulják el, hogy a meglátott természetélmény átlényegült az ecsetvonások alatt, visszaadva a látó ember szeretetét, érzéseit.

Édesanyám (ifj. Éber Sándor festménye)

Nem meghökkentő képek, de a mélységes emberi humánum, a természetből táplálkozó szellem megérint, mint az áradásokat felszárító lágy szellő, a tavaszi újrakezdést sejtető csillogó fuvallat. Nyugtat az élet folyamatosságának szelíd szépségével.

Így vall erről ifjabb Éber Sándor egyik kiállításának katalógusában:

„Szakállas fák, vadvizek, tükröződő felhők... Nem szűk világ ez?

Itt nőttem fel. Messze csavargásokból hazaérkeztem — érzem — mikor a gemenci erdők tisztelegnek az út mellett. A zöldár, vagy korhadó őszi lomb fanyar illata fogad, békák kórusa kísér.

Barátaim: az öreg halászok még teregetik a kerítőhálót. Szép vonalú ladikjaik suhanását már motorcsónak berregése váltja fel. Szeremlei sulykoló asszonyok formás lábát mind ritkábban tükrözik a vizek. Az ősi vízimalmokat már csak régi képeim idézik. A Vöröshíd ívét ledöntötte a jegesár. Faragott, büszkenyakú halászbárkák sorából csak egyet ringat már a Sugovica. Sietnem kell. Szabályozzák a Dunát. Nem nőnek új kristály-homokú zátonyok..."

Nyugalom a rohanó kor sodrában?

Nosztalgia, hogy lemaradt az ember a dohogó gépekkel, alkatrészekkel átszőtt életből?

Nem.

Életmű ez a nyugalom a sodrásban. Azok számára is az, akik nagyvárosok villamosain tovacsikordulnak, akik elrejtik arcukat a természet elől hidegen foncsolozott ügyes szemüvegek mögé...

Csató Károly

PETŐFI NÉPE
Kecskemét

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRKÖZTŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776

Nem me

A pártértekezleten elh

Kiskunfélegyházi kedves ismerőssel, meglett korú elvtársammal találkoztam a minap, aki a tőle megszokott szókimondással szinte sarokba szorított:

— Most aztán szaván fogtam a Petőfi Népét! Tavaly, a megyei pártértekezlet idején ígérték, hogy visszatérnek az ott elhangzottakra. Én pedig nagyon figyelem, de még nem találkoztam ilyen cikkel...

— Pedig, kedves Józsi bácsi — feleltem meggyőződéssel —, nincs is nap, hogy valamilyen vonatkozásban ne érintené lapunk a megyei pártértekezleten hozott határozatokat.

— Elhiszem, értem én, de jómagam például szívesen elolvasnám azt is, követték-e intézkedések a küldött elvtársak javaslatait, elgondolásait. Egyáltalán: oda kerültek-e az észrevévételek azoknak az asztalára, akiknek cselekedni, intézkedni kell?

Mi tagadás, így jogosnak éreztem a szemrehányást. S nem véletlen, hogy ismételten átnézve a pártértekezletről közölt tudósításainkat, mintegy találomra kiválasztottam két felszólalást. Mindkettő az egészségügyi ellátással kapcsolatos. Sorsuk után kutatva tehát a megyei tanács vb egészségügyi osztályára kopogtattam.

Mennyire nem merültek feledésbe a pártértekezleten elhangzottak, jóleső vo ki ki ne ált... elmondottakat, Szikulai Lóránt doktor máris idézte: *„A kiskunfélegyházi kórháznak új pavilonnal való bővítését kérte a negyedik ötéves tervidőszakban, a korszerűbb műtéti feltételek és betegellátás biztosítása érdekében...”* S bár e konkrét igénnyel kapcsolatban — az anyagi lehetőségek véges volta miatt — nem adhatott kecsegtető választ dr. Szikulai Lóránt, a megye egészségügyi ellátásának következő ötévi fejlesztését illetően összességében mégis nagyon pozitív a kép.

A sok millió költséggel Kecskeméten épülő 900 ágyas új körzeti vezetőkórház nagy jelentőségéhez Kiskunfélegyháza lakossága szempontjából sem fér kétség. Ugyanígy a Kiskunhalason létesülő kórházhoz sem a környező települések szempontjából. Ez utóbbi mellett jól felszerelt rendelőintézet is létesül, nem szólva a Kiskunfélegyházán, Kiskőrösön és Bácsalmáson 1975-ig megvalósuló ilyen, a szakorvosi ellátásra lehetőséget nyújtó intézkedésekről. Így lehetne azonban tovább sorolni a megye egészségügyének továbbfejlesztését szolgáló célokat: például a felnőtt- és gyermekorvosi körzetek 14, illetve 12-vel

...azonban pártértekezleti felszóla sokból kiragadott má kérdést: A Bajai Fino posztó Vállalat küldöt *Makk Károlyné* elvtárs egyebek között üzemükb a nőgyógyászati szakrend lés megvalósítását szorg mazta. S hogy mi törté azóta?

— A vállalat vezetés dicséri — mondja Sziku doktor —, hogy szem el tartva a párt iránymutat sait, az anyagiakat is be értve, nagy gondot for az üzemegészségügyre. már korábban is megle üzemorvosi és fogásza rendelés mellett átmenet leg az üzem költségein m működik a nőgyógyász. megyei tanács szeptemb 1-től kezdődően biztosítar rendelkezésre tudja b csátani e szakorvosi st tuszt. Addig viszont a n gyógyászati rendelő kial kítását és teljes szakm berendezését is vállalta a üzem. Sőt, Makk elvtársn pártértekezleti észrevétel in túlmenően egy drág hallásvizsgáló műszer, a audióméter beszerzését tervezi a vállalat. A do gozók egészségvédelm szolgálja ez is, hiszen a esetleges ártalmakat mé idejekorán felfedezhetik zajos üzemben.

P. I.

Az új választási törvény

II.

A választás első alapelvének — általános és egyenlő — ismertetése során már említettük, hogy *kinek van, illetve kinek nincs választójoga.* Vizsgáljuk meg most ezeket a feltételeket közelebbről, részletesebben.

Hazánkban minden *nagykorú* magyar állampolgárnak van választójoga. Az alkotmány a dolgozó nép ellenségeit és az elmebetegeket kizárja. Nagykorú az, aki 18. életévét betöltötte, továbbá az, aki 18. életévének betöltése előtt házasságot kötött — függetlenül attól, hogy hány éves. Ha az ilyen házasságot akár a férfi, akár a nő 18. életéve előtt felbontotta a bíróság, ez nem érinti a már megszerzett nagykorúságot, s ezáltal a választó jogosultságot sem.

Magyar állampolgár az, akinek valamelyik szülője (akár az apja, akár az anyja) magyar állampolgár, továbbá aki a magyar állampolgárságot az erre vonatkozó jogszabályok szerint honosítással, vagy visszahonosítással megszerezte, továbbá, aki 1957. október 1-én magyar állampolgár volt (feltéve, hogy magyar állampolgárságát nem vesztette el.) A magyar állampolgárságot a személyi igazolvány, illetőleg a magyar útlevél igazolja. Ha magyar állampolgárságú nő más állampolgárságú férfihez megy feleségül, nem veszti el magyar állampolgárságát. S végül — a közbeeső szélsőséges esetekre vonatkozó szabályozások felsorolását elhagyva — magyar állampolgár az is, akinek apai elismerés, apaságot, vagy anyaságot megállapító bírósági ítélet folytán, illet-

Hartai monográfia

Harta ...

1021

Az Éber-házban, Baján

Ha Baján járok, s időm engedi, nem mulasztom el meglátogatni a 74 éves ifj. Éber Sándor festőművészt. Birodalma, otthona, s annak minden berendezése, bútora, apró tárgyai, művészeti alkotásai milliókat érnek. S ugyanennyit ér az idős művész visszaemlékezése, története, persze, ha a múlt fürkészése egyáltalán anyagiakban mérhető. Szeretek nála vendégeskedni, hallgatni, amiről mesél. Gondjait, napi bosszúságait is megosztja velem, örömeiről úgyszintén beszámol. Milyen boldogan emlegeti a hozzá bekopogtató embereket, akik az ország messzi tájairól felkeresik: — Emlékszik rám, Sándor bácsi? — kérdezgetik. S a régi találkozások mozaikjaiból hamar összeállítják az emlékek képeit.

Baján kevés ember lehet, aki ne járt volna az Éber-házban. S kevesen lehetnek azok is, akik ne gratuláltak volna a televízióban bemutatott portréfilmjéhez, amit a szegedi körzeti stúdió stábja rögzített. — De miért nem beszélt többet magáról? — hiányolják legtöbbször a gratulálók. Hát bizony nehéz dolog saját művészetéről, munkásságáról beszélnie, hiszen a Jókai utcai házban az ősök hagyatéka azt parancsolja, hogy róluk nyilatkozzék.

Perczel Mór tábornok egykori karosszékében ülök. A szobában bármerre nézek, mindenhonnan régi stílbútorok, néprajzi eszközök köszönnek vissza. A többi helyiségben is egyre arra gondolok: ez már kész múzeum! Csend, nyugalom a dolgozószobában. Ifj. Éber Sándort hallgatom:

— Édesapám 1947-ben halt meg. Azóta rendezgetem a hagyatékot. Évtizedek teltek el, mire a vásznakat, rajzokat, tanulmányokat rendbe tettem. Ma már bármelyik pillanatban kiállíthatók. A bútorokat felújítottam tizenöt nyár alatt, sőt újakat is készítettem. Jelenleg a több ezer levelet olvasgatom, de hát hiába vagyok fenn éjfélig, az idő oly kevés...

Rengeteget beszél apjáról, a figuralistáról, a freskófestőről, a tanárról, aki Székely Bertalannál tanulta a mesterség rejtelmeit. Freskói, sgrafittói Bács-Kiskun megye néhány középületének falán ma is láthatók: a csávolyi, a csátaljai iskolákban, a bajai III. Béla Gimnázium dísztermében, a templomokban. Nagyszerű portrékat festett Nagy Istvánról, Rózsahegyi Kálmánról, Tornyairól. Kérném, meséljen pályájáról, de nem hagy szóhoz jutni. Aztán „közbeszól" a telefon.

— Kiállításra hívtak, de sorra le kell mondanom ezeket a kéréseket. Most annyira elfoglalnak a múlt emlékei, hogy tárlaton nem szerepelhetek. Pedig hajdanában Olaszországban, Franciaországban és a Szovjetunióban is bemutatkoztam. Az első hazai kiállításom 1931-ben volt a Műcsarnokban. Édesapám műtermében nőttem fel, mint kisinas. Szívesen segédkeztem mellette. Sokáig ingadoztam a festészet és a szobrászat között. Aztán 1927-ben *Rudnay Gyula* tanítványa lettem a Képzőművészeti Főiskolán. Baján tanítottam a III. Béla Gimnáziumban, majd az építőipari technikumban, végül a tanítóképzőben. Óriási lelkesedéssel dolgoztam, szerveztem.

A *„Duna festője"* 1957-ben megszervezte a bajai, majd a megyei képzőművészeti munkacsoportot; kétszázötven előadást tartott a művészet történetéről. Most sem pihen. Az ecsetet felcserélte a tollal, a festőállványból íróasztalt eszkábált. A városhoz kötődő emlékeket nemcsak megsárgult papírokon őrzi. Sorba rakta az idős emberek magnószalagra rögzített visszaemlékezéseit is.

Ebben a házban rendezik majd be az Éber-gyűjteményt. Most megint munkában van az idős művész, mindent sorjában leltároznak. Már együtt áll a hagyaték. Baja értékes kiállítással gazdagodik majd, s remélhetőleg akkor is több száz látogató érkezik a Sugovica-parti városba... Megcsodálni ezt a sok kincset.

Ifj. Éber Sándor festményei, bútora

(*Méhesi Éva felvételei*)

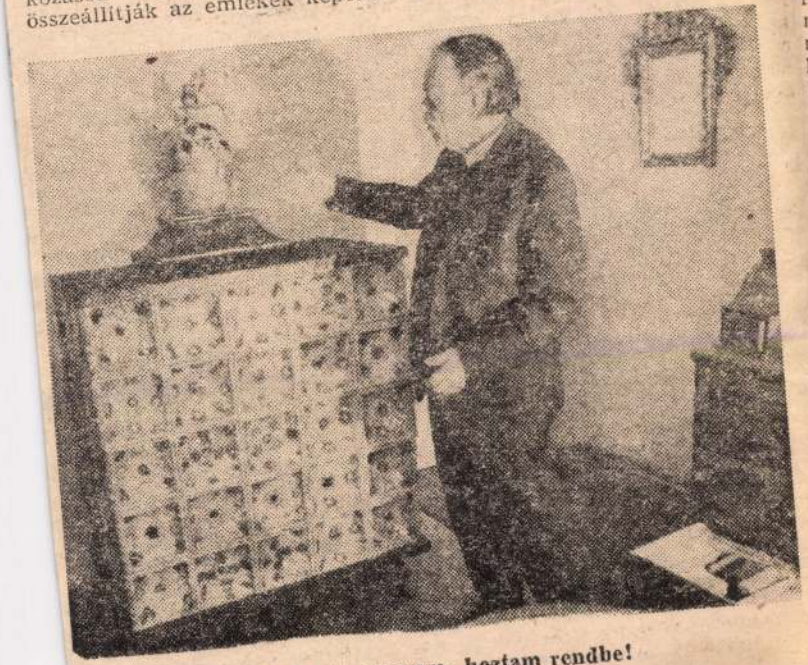

— Ezt a cserépkályhát magam hoztam rendbe!

KENYÉR

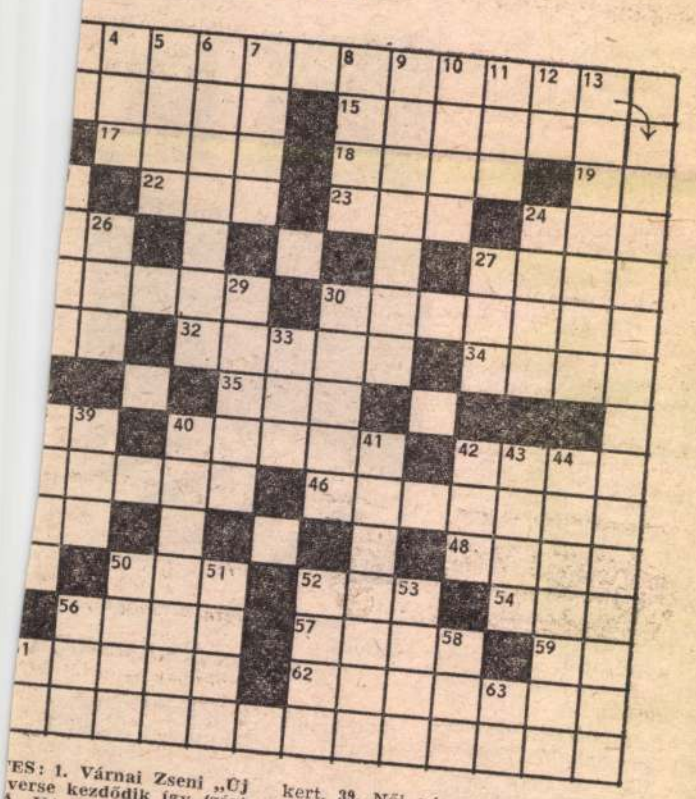

ES: 1. Várnai Zseni „Új verse kezdődik így (zárt A, U.). 14. Meggyökerez- 15. Hangszeres együttes. ja. 17. Díszruha. 18. Az régibb. belső része. 19. er (fordítva). 20. Becézett Rövid lejáratú kötelez- A vadász búvóhelye. 24. orogi járásban. 25. Gyors mzeti tánc. 27. A lefolyt emberiség történetének rszak utáni korszaka 30. Érdemérem, kitün- szovjet vadászgéptípus a lágháborúban. 32. A sza- egyik legnagyobb rend- (1879—1958). 34. Cipel. 35. 36. A tyúk neve becézve. növény. 42. Hatalom van rancia község, a német egyik véres gaztettének 6. Közhírré . . . 47. Frus- egység Jugoszláviában). ki, máskor be. 49. Kós ve. 50. . . . Hammarksjöld tár volt). 52. Az állam Vászon készül belőle. s a vanádium vegyjele. em igaz belőle. 57. Szü- kert. 39. Női név. 40. Igyekszik valamit tapintatosan megtudni. 41. Jeges árvizet okozhat. 42. Címzés rövidítése volt. 43. Az éter és az alkohol gyöke. 44. A nagy francia forradalom egy másik jelszava (szabadság). 50. „A tél . . . már megütötte fejemet" (Petőfi). 51. Télre tartalékot gyűjtő rágcsáló állat. 52. Szorgalmas, mint . . . 53. Északi férfinév. 56. Mozgatható figura. 58. Egy másik északi férfinév. 61. Szovjet repülőgéptípus betűjele. 63. A jód és a hidrogén vegyjele.

Beküldendő a vízszintes 1. és a függőleges 31. számú sor megfejtése.

Beküldési határidő: **1983. augusztus 25.**

A nyertesek névsorát a **Szabad Föld szeptember 10-i** számában közöljük.

A **Szabad Föld 1983. július 9-i** számában megjelent keresztrejtvény helyes megfejtése: **Még csend ül völgyön, tájon / és messze valahol, / Harmatban fürdő ágon / egy csa-**

Kisújbá

Ebben a faluban nem ugatnak holdas estéken a kutyák és nem köszöntik korán a piros hajnalt a kakasok. Ebben a faluban nem sietnek a vásárlók a boltba, nem tódulnak ki délután az iskolából a gyerekek. Nem, mivelhogy itt nincsen bolt, nincsen iskola. És nincsenek gyerekek sem, de az sincs, aki boltba menne, mert ennek a falunak minden lakója elköltözött.

Azaz, a falu egyetlen lakója nem ment el, itt maradt: Agátz József . . .

Kisújbánya ez a falu, a Mecsek közepén.

Szívesen invitálnám az olvasót az erdei útra, át a hegyen, nyaktörő kanyarokon, meredélyek szélén kocsizva, két méter széles „úttesten" rettegve: nem jön-e szembe valaki? Ám végül is az utolsó magaslatról futva, a völgyben állunk meg. Ez itt Kisújbánya. Itt csak a szél jár, beszélgetve a fák koronájával, és a források vize sosog, innen mindegyik lefelé futva, Mecseknádasd irányába.

Aztán szőlővel befutott tornácon, virágzó mályvák mögött ülünk Agátz Józsi bácsival. A ház előtt-alatt a falu, elvadult kertjeiben érő almával, dús fűvel, oldalt, a hegytetőn illatozó mezővel, madarakkal, körül erdőkkel.

— Tudja hol keresse Kisújbányát? Hosszúhetényben . . . Ott egy egész utca van kisújbányaiakból. Mondták, menjek el én is. De én nem akarok . . . A házakat, amelyikek kellettek valakinek, eladták. Ezt itt, mellettem, ezt tizenegyezerért. A fiatal családokból dolgozni leginkább a bányába jártak. Vasasra, meg a fatelepre. Hát azoknak el kellett innen menni, innen nem lehet eljárni, kenyeret keresni. Nem volt itt nálunk út, autónak. Gyalog nem lehet bányába járni. Utat csináljunk, utat, ez volt itt a vágy, mint minden más falunak. N sikerült, sokáig. Nálunk hatvannyolcban lett villany, az meg nem lett. Hozzáfogtu mi magunk. Én hetvenegy társadalmi munkát csinált más is sokat. Segített a va bánya, a hosszúhetényi té Csináltuk, ráhordtuk a köve földet. Henger kellett volna, egy úthengert, azt senki küldött. Nem kaptunk gé hiába. Láttuk, velünk nem rődnek, nem tehetünk sem innen menni kell. Itt már lehet élni. S ment mindenk

A kis falu kis temploma (m csak inkább kápolna) me kőből rakott emlék. Föllrat rint 1971-ben állították a ki bányai hívek, Szent István t teletére. Alig tizenkét éve, hát volt még itt élet. És községház, tűzoltószertár (most kifordult ajtóval, romb maz . . .), volt itt iskola, két velővel.

— . . . Aztán elvették a tunkat. Pedig korábban volt nagy forgalom. És ment az kola, és ment minden. Mi volt ez? Talán hetvennégy

Kisújbányán, úgy mondjá környékbeliek, végtelen szor mas nép lakott. A nehéz kö mények azt követelték, minc ki keményen dolgozzék, mü jen meg minden tenyérnyi földet, ahol megterem valam

A falucska határa — A Józsi bácsi mindent őrző er kezete szerint 356 hold vol azon, még valamikor csép ellenőri följegyzések szerint szonhét vagon gabonát terr tek.

— És a jószág . . . Volt százharminc szarvasmarha, tük negyvenkét fejőstehén, utóbb. Az asszonyok — a f kön cipelve — Heténybe h ták be a tejet, a túrót, a tej Minden héten nyolc, nyolc fél mázsa tejtermék, tej ki tőlünk. Az út (szekérút vezetett akkor Püspökszen

MTA SAJTÓFIGYELŐ
1091 BUDAPEST IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-148, 340-726
SZABAD FÖLD
1983 AUG 17 3

Ifj. ÉBER SÁNDOR

41 Vadvizek, pasztell . . . . . 250.—

Nemzeti Szalon
Tavaszi Szalon

1936

FARKAS ZOLTÁN

IGAZGATÓ:

HUBAY ANDOR

PÉNZTÁROS:

LEHEL BÉLA

FŐTITKÁR:

KÉZDI-KOVÁCS ELEMÉR

ifj. É b e r S á n d o r .

1933 DUNA kiáll.

Halászbárkák (Baja), olajf,
Baja Pandursziget, olajf,

1935 Munkácsy Céh kiáll.

Korus, past.
Havas fenyves, past

1935 Tavaszi Szalon.

Téli táj, past.

1935 Aquar és past festők kiáll.

Téli táj, past.
id. Éber Sándor, festőmüvész, arck past.

1936 Tavaszi Szalon.

Vadvizek, past.

1936 Munkácsy Céh kiáll.

Hajóhinta, past.

Nemzeti Szalon

Éber Sándor úr

Babett vőlegényei

— Regény —

Írta: **Alice Berend**

8. folytatás

Az anya útja kötelességtől kötelességhez vezet.

Bomberlingné elhatározta, hogy lefogy. Babett boldogságát nem akarta mégegyszer kockára tenni.

Ilonka néni tegnap említett egy orvost, aki sikerrel gyógyítja a jómódú emberek kövérségét. Bomberlingné elhatározta, hogy felkeresi a soványító-specialistát.

Előbb azonban még fel kellett díszítenie a karácsonyfát. Másnap volt Szent Este.

Babett segített neki. Édesanyja a fa tetejének a feldíszítését bízta rá, minthogy ő maga nem merte megkockáztatni, hogy felmászik. Babett nem volt rest: az asztal lapjára feltett egy széket, ráállt s feltűzte a fa tetejére a csillagot, amely alatt viaszangyal lebegett és üvegtrombitán zengte a „Dicsőség a mennyekben, béke a földön"-t.

Fadíszítés közben Babett nagyóvatosan a terveire terelte a szót. Arról kezdett beszélni, hogy dolgozni akar, s önálló szeretne lenni.

Bomberlingné kissé oldalt hajtotta a fejét s úgy vette szemügyre a fát. Azt akarta eldönteni: egyenletesen osztotta-e el az angyalhajat?

Babett szavait nem vette komolyan.

A tanácsosné jótékonysági egyesületében eleget hallott arról, hogy a lányok most mind ezt a nótát fújják: „dolgozni" akarnak, „önállóak" szeretnének lenni. A hölgyek mind ezt panaszolták.

A tanácsosné úgy vélte: leghelyesebb rájuk hagyni. Nem szabad őket ellentmondással ingerelni, viszont ajánlatos mindent megtenni annak az érdekében, hogy mihamarabb eljöjjön „az igazi". „Az igazi" — a tanácsosné szerint — minden problémát megold, amely egy leányéletben felmerülhet.

— Majd meglátod, milyen jól megállom a helyemet, — mondta Babett a magasból s meglökte a kövér, trombitás angyalt, hogy szinte repült.

— Nem lesz szükség rá, — felelte szelíden Anna asszony, s egy csomag ezüstcsillámot adott Babettnek. — Ha kedved tartja, én nem bánom, ha Palitól könyvelni tanulsz. Sohse árt, ha az ember tud valamit és ki tudja, mire lesz jó, ha a könyveléshez is értesz, de egyébként...

Ők is sportolnak... Labdarúgó-mérkőzés

Arra gondolt, hogy Babett egyszer talán majd olyan nagy házat fog vinni, hogy nem lesz elég, ha egyszerűen tud könyvelni: ahhoz a nagy háztartáshoz legalább kettős könyvelésre lesz szükség.

Délután felhívta telefonon a soványítás specialistáját.

A titkárnő jött a telefonhoz. Az egészségügyi tanácsos úrral csak délelőtt lehet beszélni. A praxsisa olyan kiterjedt, hogy majdnem minden délután temetésre kell mennie.

Bomberlingné másnap délelőttre jegyeztette elő magát. Ámbár másnap december 24-ike volt. Szerette volna, ha már újévkor meglátszanék rajta a kezelés eredménye.

Anna orvosnál eddig még sohasem járt. Olyan egészséges volt világéletében, mint a makk, foga se hiányzott egyetlenegy se.

Ezt az orvos is megállapította magában, mindjárt, az első pillanatban, amikor Anna leült, szemközt vele.

Bomberlingné nagy zavarban volt. Az orvost hosszú szakállas, ősz bácsinak képzelte el, aki nagy pápaszem mögül tekint a világba, jóságosan és megértően. A soványító specialista viszont beretváltképű, élesszemű fiatalember volt.

Türelmesen hallgatta végig Annát, majd közölte azt a feltevését, hogy Anna ifjúkorában alighanem testi munkát is végzett és vidéken nőtt fel.

Bomberlingné nem válaszolt azonnal. A lornyonja aranyláncát csavargatta.

A specialista azt mondta, hogy az orvos előtt nem szabad elhallgatni semmit sem, s a bizalom az első lépés a gyógyulás felé.

Erre Anna bevallotta az apai patkolóműhelyt, továbbá, hogy a szennyest sajátkezűleg mosta a patakban, majd sorra, a többi házimunkát is. Mindez azonban rég volt — tette hozzá.

— Látom, — felelte az orvos.

Anna nem tudta, mit néz rajta? A cobolybundáját nézi-e, avagy őt magát?

Most az orvos kezdett beszélni. Nyugodtan, tárgyilagosan. Tagadhatatlan, szomorú tény — mondotta, — hogy a jólét egészségtelen és ártalmas. A léleknek testre van szüksége. De kellemetlen, ha ez a test szakadatlanul csak hízik.

Mosolygó arccal rettenetes szavakat mondott. Szívelzsírosodásról beszélt, arterioszklerozist és más, ugyancsak nyugtalanító és rejtélyes jelentésű idegen szavakat emlegetett.

— Meg fogok halni? — dadogta Bomberlingné és világoskék szeme könnyel telt meg.

— Öntől függ, asszonyom, — felelte udvarias meghajlással az orvos — egyesegyedül csak öntől.

Ennél vígasztalóbb kijelentést orvos nem tehet.

Anna is letörölte könnyeit és bizalommal várta a folytatást.

— Vajjon nem volna-e lehetséges — kérdezte az

Irodalom

Ulrik inas

— Kosáryné Réz Lola új regényéről —

Az álom, a mese és a tehetség gyönyörű találkozásából született ez a regény.

A középkorba visz bennünket vissza, abba a furcsa, homályos és szenvedélyes korba, amelyben az emberek semmit sem tettek félig, minden cselekedetnek, minden érzésnek és minden tévedésnek egészen odaadták magukat. Nem voltak gyávák, nem voltak könnyelműek. Lehet, hogy sötétségben éltek. Biztos, hogy az életük nem volt világos, de a lelkükben olyan földöntúli ragyogás tündökölt, amely elfeledtette a test minden nyomorúságát.

Ulrik inas regénye a szív és az akarat meséje. Szándékosan használom ezt a szót, hogy: mese. A mese, amely éppenúgy az ember vérének lüktetéséből születik, mint az álom: ősmagja az irodalomnak. A mese, amely nélkül sívár és fakó volna az élet, bizonyítja azt, hogy az ember nem lehet meg irodalom nélkül. Kell, hogy legyenek olyan boldog és egyben boldogtalan megszállottak, akiknek el kell mondaniok éberen álmodott álmaikat: a meséket.

Az igazi, ihletett és nem kiagyalt irodalmi alkotásnak mindig a mese a lényege. Természetes, hogy Ulrik inas története is gyönyörű mese. Egységes, biztos ívű és ezüstösen ködös, mint a tejút a violakék esti égen.

Miről szól? Arról, amiről mi, mai fiatalok nem merünk írni. Nem merünk róla írni, mert nem látjuk. Elfogyott, eltünt a mából. Az örök szerelemről szól az Ulrik inas regénye. Az örök szerelem valószínűleg nem bírta ki a technika századának zaját és rohanását és azért elpusztult. De hatszáz évvel ezelőtt, az erdőkkel ékes bányavárosban még lángolt és melegített.

Ulrik inas, az ötvösmester kis szolgája gyermekkorától kezdve vitte szívében az örök szerelem tüzes terhét. Csodára nyíló ifjú szeme a gazdája lányát látta meg először és a tekintete örökre magába zárta a középkori kisasszony szépséges halványságát. Nem akart egyebet, mint szolgálni a lányt és hűsége, ez a megható árnyék követte a lányt a zimankós, háborús évek minden bajában. Látta szerelme első szerelmét, látta halk és mélabús házasságát is és látta a halálát is.

A bányavárosban ebben az időben naponta gyulladt ki az otthonok fedele. Zsoldos seregek viaskodtak egymással. Sok ura volt az országnak és iszonyú sorsa a népnek. Az aranygyomrú várost az emberi gonoszság és az elemi csapások porig feldúlták. Az emberek elpusztultak, szétszóródtak. Halál és bűn járkált a romok között. Ulrik inas, akinek pedig az élete kiégett a szerelme életének elmúlásával, nem bírta látni a pusztulást. Nekifogott, hogy felépítse a várost. S mert ő maga, egyedül nem tudta, elindult délre, hogy mestert hozzon az építéshez. Mondhatatlan szenvedések és mondhatatlan erőfeszítés után, megtalálta és elhozta a mestert, aki felépítette az elátkozott várost. Az akarat legyőzte az átkot.

Az örök szerelemről és a halhatatlan akaratról szól tehát a regény. Az örök szerelemről, amely tisztább és önzetlenebb az imádságnál és az akaratról, amely szent. Hiszen alkot: épít.

Kosáryné Réz Lola hatszáz esztendő távolságába vezet vissza bennünket. Csodálatos, láttató erővel idézi a kort. Néhány színfolttal, néhány hanggal, a mesélő áhitatos lágy és tiszta hangjával embereket, sorsokat, robogó éveket varázsol elénk.

Történelmet ad, anélkül, hogy évszámokat, adatokat, pontos leírásokat, krónikamásolatokat citálna. Történelmet ad, mert életet ad. Az életet látja, amely mindíg élet volt, bármilyen furcsa testi-lelki köntöst viseltek is az emberek. A középkor olyan közelről néz velünk farkasszemet, mint a tulajdon tegnapunk. Érezzük a boszorkányégető máglyák füstjét, látjuk a riadt otthonok baljós árnyékait, halljuk a zsoldos csapatok lovainak goromba dübörgését, a zsoltárok könyörgő hangját, egy-egy reménytelen sikolyt, vagy egy halk kis kacajt. Az életet kapjuk és rá tündéri holdsugárzásnak, a mese álomian szép költészetét.

Ulrik inas, az örök szerelem és az örök akarat regénye, Kosáryné Réz Lola legszebb könyve.

ZSIGRAY JULIANNA

A regény. Ifjabb Éber Sándor festménye

Gy. Éber Sándor

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296 188-307

BAJAI HIRLAP

1962 NOV 28. (10)

1021

Gondolatok a bajai festők kiállításán

A bajai művészeknek nincs könnyű sorsuk. Mert annak a városnak, amelynek — hogy csak festészetnél maradjunk — volt egy Rudnay Gyulája az általa életre hívott művészteleppel, amelynek volt Nagy Istvánja, id. Éber Sándora, ott a múlt kötelez: az elődökhöz méltóan, azoknak tiszteletében fogant szellemben kell alkotni. Érzésünk szerint a bajai művészek ezt igyekeznek is teljesíteni. A most megnyílt kiállításon is észre kell vennünk, hogy itt a művészet nem eladni való áru, hanem emberi vallomás az életről, magáról a városról, annak környékéről, hazánk más tájairól.

Tíz művész állított itt ki, mindenik más felfogásban, egyben mégis egyek: a környező világból a szépet láttatják és akarják észrevétetni. Vajon ki ne nézné más szemmel ezentúl a Duna partjainak ingoványos tájait, színvilágát ifjabb Éber Sándor képeinek ismeretében, mint eddig; ha kint járunk a Petőfi-szigeten, nem érezzük-e, hogy festő és táj eggyé lett nemcsak a művészben, hanem immáron bennünk is? Vagy Garami Jánosnak meleg színekkel festett őszi képei nem az emberi érzés melegségét sugározzák-e? Tekintetünket Gergely Józsefné finom pasztelljei az emlékezés ködén keresztül a szépséges Balaton örökszép fényei felé nem vonzzák-e akaratlanul is? Vagy Kun Istvánnak vallomásai a kedves vidéki város hangulatos utcáiról, házairól nem éreztetik-e, hogy azokban a házakban emberek laknak?

B. Mikli Ferencnek képeiből a finom szürkén, a kék és fehér színeken keresztül nem a valóság átköltött hangulata árad-e? Miskolczy Ferenc mértéktartó akvarelljei nem a valóságból kivágott képek-e? Másfelől Noel Gábor erőteljes, konstruktíve megalkotott képei kötnek le a fekete kontúrok közül kivillanó meleg sárgával.

Rendes Béláné élményt keltő akvarelljeinek erősebb színei, Tóth Menyhértnek a fehér, világos színekben megfogalmazott képei, Weinträger Adolfnak a fehér-barna sokféle változatában alkotott művei mind annak bizonyságai, hogy alkotóik szívesen engedelmeskednek benső énjük sugalmazásának. Az ember igazi arculatának megfogalmazói csak azok lehetnek, akik teljes szívvel és tiszta hittel cselekszik azt.

Mondják, hogy egyszer Rudnay Gyulától egyik tanítványa azt kérdezte, mitől lesz az ember művész. Ő nem felelt, csak a szívére mutatott. E kiállítás rendezése közben is ilyenfélét éreztünk, s ez őszinte örömmel töltött el bennünket. Művészeink közülünk valók, a mi értékeink. Csak kevesekben adatik meg, hogy tehetségük révén láttassák világunk szépségeit. Nos, a művészek e kevesek közül valók.

Dr. Kisdéginé Kirimi Irén
művészettörténész

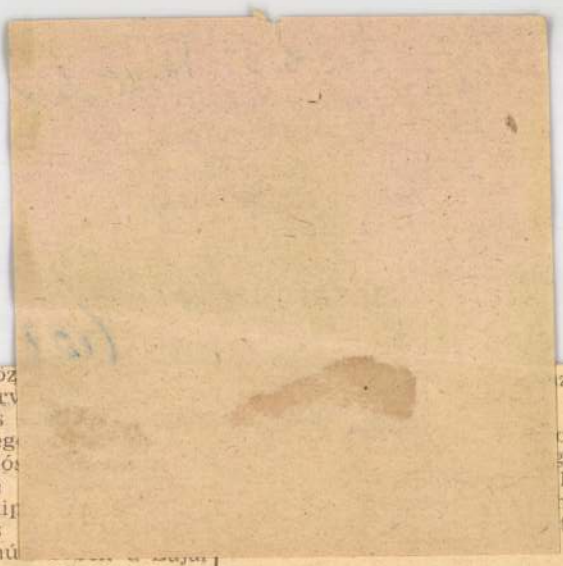

Mozik műsora

November 28-án, szerdán:

Baja Központi: **A vád tanúja.** Baja Uránia: **Esős vasárnap. Kalocsa: A nagy olimpia.** Kecskemét Árpád: **Az utolsó paradicsom.** Kecskemét Városi: **Malachias csodája.** Kiskőrös: **Túl fiatal a szerelemre.** Kiskunfélegyháza: **Egy házasság története.** Kiskunhalas: **Eltűnt egy asszony.**

Vállalatok, szövetkezetek, kisiparosok figyelem!

Vállalatunk vásárolna üzemképes állapotban levő 1 db közepes méretű facsztergát és 1 db kombinált faipari gyalugépet. — **Kiskőrösi Vegyesipari és Javító-Szolgáltató Vállalat. Kiskőrös.** 6630

Vásárolunk

használt ruhaneműt, bú-

...iparban az elő...
és gépesítésterv...
során jelentős ...
előre az egység...
lógia megvaló...
következtében ...
országos ruhai...
kialakítása és ...
lépésként a mú...
Ruhagyárban módosították a ...

T. S.

Egyetemi, főiskolai felvételre előkészítő tanfolyam indul Kecskeméten

Az egyetemi, főiskolai felvételere jelentkezők számára a megyei tanács művelődésügyi osztálya az idén is rendez előkészítő tanfolyamokat, megfelelő számú jelentkezés esetén. A munkáltató javaslatával ellátott jelentkezési kérelmeket a megyei tanács vb művelődésügyi osztályára kell beadni december 15-ig.

A kérelemben fel kell tüntetni a jelentkezők nevét, foglalkozását, lakását, az érettségi bizo... lyen tantárgyakat akar hallgatni az előkészítő tanfolyamon.

A tanfolyam önköltséges, egy tárgy előadásain való részvétel 230, két tárgy 450 forint.

A túl hosszú fasorok fára

A közlekedési szakemberek a bécsi gyorsforga

Évek óta tervszerűen fásítanak a fővárosba vezető utak mentén. Ez év őszén befejezik a szolnoki, a kecskeméti és a bajai út mentén a fasorok és hófogó erdősávok telepítését, s most a tatabánya—bécsi gyorsforgalmi út kerül sorra. E fontos útvonalat a közlekedési szakemberek tapasztalatai és tanácsai szerint fásítják. Érdekes, hogy a gépkocsivezetők megfigyelése szerint a túlhosszú fasorok felépítése nem célszerű. A rövidebb, egyenes fasorban megpihen a vezető, de később az egyhangúság, s főleg az útra vetődő árnyékok ... Az adottságokat

ifj. Éber Sánddr

IFJABB ÉBER SÁNDOR festőművész tárlata nyílt meg vasárnap a szekszárdi Babits Mihály Megyei Művelődési Központban. A 72 éves bajai művész portréi és életképei március 17-ig láthatók.

Magyar Hirlap 1981/2/24/13

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Éber Sándor, ifj.

PETŐFI NÉPE

1965 FEB 13.

— NYARALJUNK BAJAN — ez olvasható ifj. Éber Sándor festőművész bélyegnagyságú ismómetszetén, melyet az idegenforgalmi hivatal részére készített. Az apró képen egyébként egy evező nő figuráját és a helyi tanácsháza jellegzetes épületét örökítette meg a művész.

Csak" h

hogy a
mindig
gazda-
ozzanak.
az élet

tés jogát, amely
volna a vállalat
körébe. Ezekber
kétségtelenül s
De az utóbbi

Éber Sándor fiú
Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307
1964 MÁR 1.1.

BAJAI HIRLAP

Téli táj

1021

Ifjú Éber Sándort, városunk neves művészét a visszatért tél sem akadályozza alkotó munkájában. Téli táj című festményén dolgozik.

ZOLÁS SZÜKSÉGES.

ebéd biztosítva.

ÉPÍTŐIPARI VÁLLALAT,

903

A Műszaki Anyag- és Gépkereskedelmi Vállalat

(Műszaki Bizományi) március 12-én (csütörtökön) Kecskeméten, a Szolgáltató, Javító Vállalat (volt Finommechanika) Kéttemplomköz alatt gépek, motorok, műszerek műhelyberendezések stb.

Éber Sándor

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, VIII., Blaha Lujza-tér 3
Telefon: 139-292

1957 JUN 25.

PETŐFI NÉPE,
KECSKEMÉT 8

Országos hírű művészek kiállítása Baján

A BAJAI III. BÉLA GIMNÁZIUM fennállásának 200 éves jubileuma alkalmából képzőművészeti kiállítást rendeztek az öregdiákok és művésztanárok műveiből. A kiállítás kiemelkedik a szokásos tárlatok közül. Baja város országos hírű művészei legszebb alkotásaikat hozták el. **Teics Ede** közismert Ludas Matyi szobra, az Ember tragédiája néhány miniatür ábrázolása, **Beck Vilmos** biedermeier portré-festő »Férfi portréja«, **id. Éber Sándor** »Vörös híd« festménye emelkedik ki a műalkotások közül. Ez utóbbi képnek szomorú aktualitást ad a múlt évi árvíz, amely elsodorta ezt a hidat. Az öreg mester fia, **ifj. Éber Sándor** a dunai tájak hihetetlenül finom ábrázolója, a maga nemében páratlan művészi koncepcióval örökítette meg egyik képén azt a pillanatot, amikor a jeges ár áttöri és elsodorja a Vörös hidat. A kiállításon ott láthatjuk még **Jakobei Károly** múltszázadeleji portréfestő, **Miskolczi Ferenc** grafikus rézkarcait, **Prigli Antal** népi interieur-festő, **Petrovics Demeter** műveit.

AZ ORSZÁGOS HÍRŰ NEVEK mellett nem hallgathatjuk el a gimnázium mostani növendékeinek középiskolát messze túlszárnyaló működését. Történelmi és irodalomtörténeti termeket rendeztek be olyan táblákkal, amelyek a későbbi oktatás során több diáknemzedék nevelését szolgálják. Sajnálatos, hogy ez a kiállítás csak az ünnepség tartama alatt, egy napig van nyitva. Gyönyörködni és tanulni lehet belőle.

Kováts Andor

Kirándulóhely, c

Május elején 15 taggal megalakult Lakiteleken a vadontermő gyógynövénygyűjtő és szárító szakcsoport. A szövetkezet azóta igen szépen működik, amelynek sok segítséget nyújtott a helyi földművesszövetkezet. Szeretném itt az újság hasábjain népszerűsíteni e hasznosnövény gyűjtését.

Sok kecskeméti dolgozó szereti szabadidejét a Tisza mellett eltölteni. Ha ide jönnének hozzánk, Kisalpárra, a tiszaugi hídfőhöz, mi a kirándulóknak szállást és főtt ételt biztosítanánk. Cserébe csupán annyit kérnénk, hogy a szórakozásukat hasznosan töltsék el és vadontermő gyógynövényeket gyűjtsenek.

Ezzel nemcsak államunknak, hanem saját maguknak is jót tennének, mert ez bizonyos anyagi segítséget jelentene nekik. A gyógynövény gyűjtése nem nehéz. Szakszerű tanácsokkal ellátnánk a kirándulókat. Ezért, ha úgy gondolják a kecskeméti kirándulók, hogy egy-két napot nálunk töltenek, mi szívesen látjuk őket.

Temesvári Dezső

rősebbé fejlődött, és végül meghozta részükre a teljes diadalt;

Éber Sándor ifj.

LAPKIADÓ VÁLLALAT
SAJTÓFIGYELŐ SZOLGÁLAT
Budapest VII., Lenin körút 9—11
Telefon: 227-651, 221-285

1956 MÁJ 18

Bácskiskunmegyei
Népújság, Kecskemét

Képkiállítás nyílik Bajáu

A Magyar Képző- és Iparművészek Szövetsége Bács-Kiskun megyei munkacsoportjának rendezésében vasárnap, május 20-án délelőtt 11 órakor — nyílik meg a Türr István Múzeum termeiben ifj. Éber Sándor festőművész »Négy évszak a Dunán« című képkiállítása. A kiállítás vásznai évszakonként örökítették meg a Duna szépségét, a táj lebilincselő gazdagságát, a tavasz lombnyílását, a nyár örömeit, stb.

A kiállítást Ihrig Dénes, a Vízgazdálkodási Tudományos Intézet igazgatója nyitja meg. A kiállítás naponta délelőtt 10—1-ig, délután 3—7-ig tekinthető meg.

4869	401—500	4
4912	701—800	4
4912	701—800	4
4946	901—1000	4
4995	701—800	50
5026	401—500	50
5046	401—500	50
5083	501—600	51
5119	101—200	51
5156	401—500	51
5169	201—300	51
5194	201—300	5223 001—100
5241	301—400	5274 901—1000
5286	101—200	

Van gips

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

1964 NOV 25.

BAJAI HIRLAP

Éber Sándor

— **Pénteken** este tartott élménybeszámolóját egyiptomi utazásáról ifjú Éber Sándor, a József Attila Művelődési Ház klubjában. Városunk festőművésze a közelmúltban turistaként járt az Egyesült Arab Köztársaságban.

13F

Éber Sándor

SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HIRKÉYŐ

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1969 OKT 19

PETŐFI NÉPE

Kecskemét

— TÁRLATVEZETÉST rendez a bajai múzeum ifj. Éber Sándor nemrég megnyílt kiállításán. Hétfőn este 6 órakor dr. Bodnár Éva művészettörténész, a Magyar Nemzeti Galéria tudományos kutatója tart vetítettképes előadást a kiállítóteremben a művész munkásságáról.

1021

MARGIT...

ÉBER Sándor festő (ifj.)

GULYÁS P.: Magyar írók ...Us.
VII. Bp., 1990.

Éber *Sándor*, ifj. (Baja, Bács-Bodrogvm, 1909.–): cisztercita gimn. rajztanár. R. k. Atyja: Sándor, áll. tanítókép. rajztanár. A gimn.-ot Baján, a Képzőműv. Főisk.-t, mint Rudnay Gyula növendéke 1927/31: Bpen végezte, s közben hosszabb időt töltött Olasz-, Francia- és Németorsz.-ban, ahol főleg a régi mesterek freskó-festő eljárását tanulmányozta. 1931. IX. 1: a bajai cisztercita gimn. rajztanára lett. A freskó-, sgraffito-, pasztell- és olajfestészetet egyaránt művelte. A bpi Műcsarnok és Nemz. Szalon kiállításain táj- és arcképekkel szerepelt. 1939: gyűjteményes kiállítása volt Baján. — Művészeti kritikái és linoleum-metszetei a helyi lapokban.

A Képzőműv. Főisk. évke. Bp., 1929. — *Ker. m. közél. alm.* I. Uo., 1940. — *Jámbor.* Uo., 1942.

Éber (1909-ig Engel) *Vilmos*, dr. jur. (?) (1873 k.–): m.hivatalnok. — 1909: Szolnokon, utóbb Bpen élt mint m.hivatalnok, 1927: biztosítóint. ig. — M: *Az életbiztosítás megkönnyítésének elmélete.* Bp., 1926.

Országyűl. vál. 1913. é. névj. VI. Bp., 1912. (38 éves) — *Corvina.* 1926. — *Bp. cím- és lakásjegyz.* Uo., 1928. — BM. 134. 250/909. sz. — Gulyás-gyűjt.

Éber *Zoltán*, dr. (Székelykeresztúr, Udvarhelyvm, 1904.–): keresk. középisk. tanár. — R. k. Szülők: É. (1891-ig Éberl) Sándor c. ig., Sváb Fülöpke. — Mint f. mezőgazd. isk. h. tanár 1935: lépett Bp. szolgálatába. 1940: kinevezték a p. isk. r. tanárnak. Mint ilyen 1942: a szőv. mezőgazd. középisk. és a kertészképző isk. földr.-természetr. tanára volt. 1949: keresk. középisk. tanár volt uo. — Cikkei: *Függetlenség, Ifjúság és Élet, M. Tanítóképző, Termtud. Közl.* (1942), *Természettud.* (1947), stb.

Szőv. közs. f. mezőgazd. isk. ért. Bp., 1937. — *Szőv. közs. mezőgazd. középisk. évke.* Uo., 1940. — *Bp. közokt. címta.* Uo., 1942. (1947: már nem szerepel!) — *M. Folyóir. Rep.* 1947. — 1935. adremalev. — a M. Természettud. Társ. telefonért. (1949. V. 13.) — Gulyás-gyűjt.

Ebergényi *Antal* (Bp., 1876.–): min. számvizsgáló főtanácsos. A f. keresk. isk.-át Veszprémben elvégezvén 1897: a VKM-be került. 1903: fizetéstelen irodas. tiszt, 1923: II. o. számvizsgáló főtanácsos a VKM-ben. 1935: nyugdíjazták, ekkor Rákosligeten telepedett le. — M: *Iskolai számvitel.* Mintagyűjt. Bp., 1914. (E. Sándorral. 2000 péld. Ism. 1914: M. Könyvviteli Folyóirat 279.l., Néptan. Lpja 33. sz.)

MTC. Bp., 1904/35. — *Országyűl. vál. 1913. é. névj.* II. Uo., (1912). (36 éves). — *M. Paed.* 1915. (Hellebrant). — *M. közalk. alm.* Bp., 1937. — *Kozocsa.* Uo., 1939. — Gulyás-gyűjt.

Ebergényi *Elemérné* (? – Choluteca, Honduras, 1895.): „leveleiről és m. fordításairól ismert m. írónő".

Morsz. 1895. XII. 6.

Ebergényi *Sándor*, telekesi, dr. jur. (Verespatak, Alsó-Fehérvm, 1862.–Rákospalota, 1930. márc. 2.): közigazgatási bíró. — Ref. Középisk. Nagyszebenben, a jogot Bpen elvégezvén, ügyvédjelölt Bpen és Kapuvárt. 1892: mint a verespataki járás szolgabírája Alsó-Fehérvm. szolgálatába lépett. 1895: kinevezték főispáni titkárrá s mint ilyent 1901. I. 10., majd az ez évi ált. választásokkor megválasztották az abrudbánya-verespataki ker. ogy. képviselőjévé. 1902: kineveztetvén min. titkárrá a belügymin. városi üo.-ba, mandátumáról lemon-

dott, hogy he
Gyulának, ak
mentből. 1914
min.-ban s leg
jelleggel felru
ként a közjóté
volt. Ekkor k
rónak. 1928 e
Éveken át mu
Közérdek c. he
dum-pör alka
voltak a rum
val. — M: 1
mezőrendőrségr
t.-c. ismertetés
Gazd. Egyes.
Nagyenyed, 1
terséges borok
forgalomba hoz
szóló 1893. é.
rázata. (Uo. 6
Alsó-Fehérvm.
bályrendeletei.
mezőgazd. term
kek hamisítását
1895. é. 46. t
Alsófehérvm.
9.) Uo., 1901.

MTC. Bp.,
1901. — *Vas*
Petrik. 1886–1
1930. III. 4., 5

Ebergényi S
I. o. főtan. cír
min. számvevő
— R. k. Tani
Bpen szerzett.
regvm.), majd
tóskodott. 189
ségéhez került
Mint nyugdíja
M: 1. *Iskolai s*
Bp., 1914. (E.
M. Könyvvite
Néptan. Lpja
korlati tanácsa
óvódák költségv

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1969 SEP 30

PETŐFI NÉPE
Kecskemét

Éber Sándor

Kiállítás Baján

Az országos múzeumi hónap alkalmából kiállítást rendez a Bajai Türr István Múzeum ifj. Éber Sándor festőművész helybeli tárlatáról. A tárlatot vasárnap, október 5-én délelőtt 11 órakor Major Imre akadémikus nyitja meg. Október 20-án dr. Bodnár Éva művészettörténész előadást tart majd a festőművész munkásságáról.

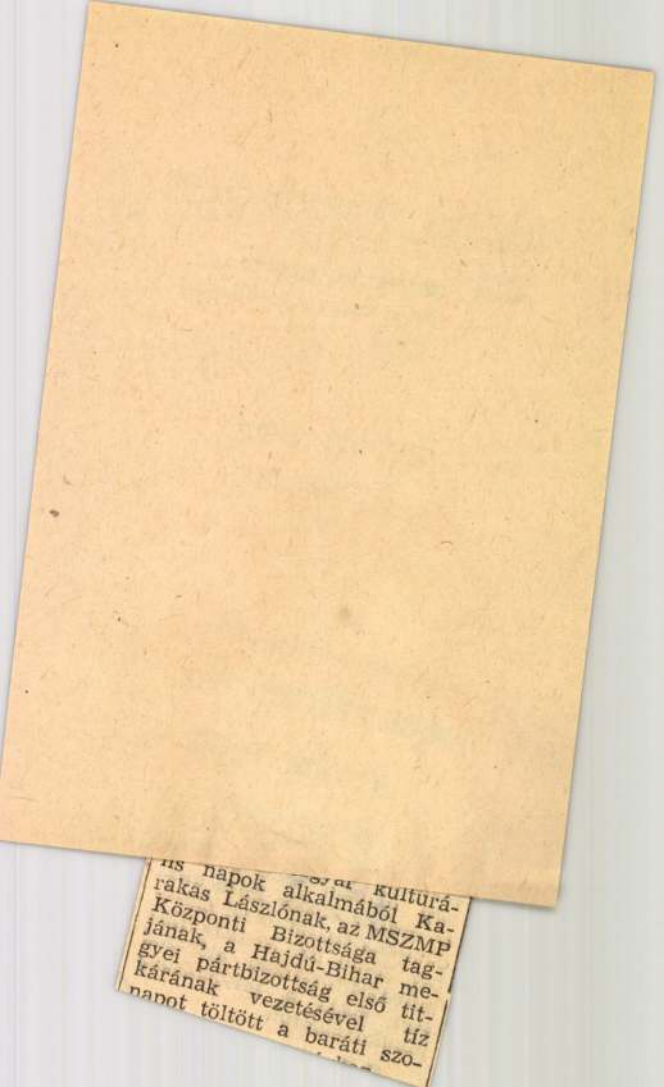

...ns napok ...gyar kultúrá-
rakás Lászlónak, az MSZMP
Központi Bizottsága tag-
jának, a Hajdú-Bihar me-
gyei pártbizottság első tit-
kárának vezetésével tíz
napot töltött a baráti szo-

Éber Sándor

— **Ifj. Éber Sándor képkiállitása Baján.** *Éber* Sándor, az ismert nevü freskófestő művész fia most rendezte első gyüjteményes kiállitását Baján, a Nemzeti-szálló dísztermében. A 142 képből álló kollekció egy tehetségesen induló művészt mutat be, akitől a magyar piktura még sokat várhat. Meleg hangulatu dunai tájképei mellett különösen néhány pasztell-portréja tünik ki finom megérzéseivel. A kiállitást *Borbiró* Ferenc dr. polgármester ünnepélyes keretek között nyitotta meg nagyszámu és előkelő közönség jelenlétében. A városban időző *Valko* Lajos ny. miniszter, Baja országgyülési képviselője, *Schober* Béla, a Nemzeti Bank vezérigazgatója, aki a város felsőházi tagja és *Perczell* Béla főispán is megtekintették a kiállitást s vásárlásaikkal tüntették ki a fiatal művészt.

NU 1932. XII. 20.

Éber Sándor

M. 1932 XII. 20

* **Ifj. Éber Sándor képkiállítása Baján.** *Éber* Sándor, az ismert nevű freskófestőművész fia most rendezte első gyűjteményes kiállítását Baján a Nemzeti-szálló dísztermében. A 142 képből álló kollekció egy határozott tehetséggel elinduló művészről tesz tanuságot. Meleg hangulatu dunai tájképei mellett különösen néhány pasztellportréja tünik ki finom megérzéseivel. A kiállítást *Borbíró* Ferenc dr. polgármester ünnepélyes keretek között nyitotta meg nagyszámu és előkelő közönség jelenlétében. A városban időző *Valko* Lajos ny. miniszter, Baja országgyülési képviselője, *Schober* Béla, a Nemzeti Bank vezérigazgatója, aki a város felsőházi tagja és *Perczell* Béla főispán is megtekintették a kiállítást s vásárlásaikkal tüntették ki a fiatal művészt.

M. 1932. XII. 20.

MK SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HIRDETŐ

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

PEST MEGYEI HÍRLAP
1971 MÁJ 21

Éber Sándor

— **Kiállítás a tsz-ben.** Ifjú Éber Sándor bajai festőművész kiállítását nyitják meg ma [illegible] a művelődési otthonban. A kiállítást, melyet dr. Bodnár Éva művészettörténész nyit meg, a dabasi járási hivatal és a hernádi Március 15. Termelőszövetkezet közösen rendezi.

1021

bár még sokan idegenkednek

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRMondó
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 133-068. 337-748. 340-726

Éber Sándor

PESTMEGYEI HÍRLAP
1971 MÁJ 12

Tárlat a tsz-ben

A *hernádi Március 15 Termelőszövetkezet* a megyében elsőként vállalkozott arra, hogy magára vállalja a helyi művelődési ház költségvetését. Most újabb, követésre méltó kezdeményezésről érkezett híradás ebből a termelőszövetkezetből. Képzőművészeti kiállítást rendeznek *Éber Sándor* festőművész alkotásaiból május 21-én, a termelőszövetkezet klubjában. A kiállítás dologi kiadásait ezúttal is a termelőszövetkezet vállalta magára. Annak is története van, hogy elsőként miért éppen Éber Sándor tárlatának megrendezésére kerül sor. Az idős festőművész-tanár a termelőszövetkezet elnökének, *Cserháti Pálnak* a tanára volt.

szalag mozgását technológusok és időelemzők állítják be. A többségükben hat vagy nyolc általánost végzett lányok és asszonyok hat, tíz nap alatt beletanulnak munkájukba. Az elszámolást a csoportok teljesítménye alapján végzik, *de* az órabéreket személyenként állapítják meg. Egy műszakban, az ebédidőt is beleértve, öt alkalommal tartanak szünetet, a pihenőidő összesen negyvenöt perc: ekkor étkeznek, mozognak, dohányoznak. A fiatalok nehezen szokják

URBANIZÁLÓDÓ FALU?

1021 A hernádi példa

Az iskolaudvaron vagy százötven kerékpár, mind csillogó, új. A tanyára hazafelé gyalog igyekvő gyerekek képét felváltotta az iskolából kirajzó kerékpáros csapat látványa. Hatévesek, hétévesek is nagykomolyan nyomják a pedált.

Hernád azelőtt: Újhartyán tanyatelepülése. Termelőszövetkezete öt, hat éve még gyengécske. *Három éve az átlagéletkor ötvennyolc esztendő — most negyvenhárom!* A napokban vették át a Miniszter tanács vörös vándorzászlaját, s a megyei pártbizottság kongresszusi versenyzászlaját.

A Március 15 Tsz ötezer holdján a négy növényre egyszerűsített termesztésben mindössze nyolc ember dolgozik egész évben! A felszabadult munkaerőt s a visszaáramlott fiatalságot az évi háromezerötszáz sertést kibocsátó sertéstelep, a tehenészet, a baromfitelep, a mezőgazdasági épületszerkezet-gyártó, a házi jellegű sertésfeldolgozó foglalkoztatja. Most kezdődő beruházás egy ötvennyolcmillió forintért építendő baromfifeldolgozó, négyszázötven nőnek adnak ott majd munkát, ide már a szomszéd falvakból is jöhetnek dolgozók.

Szívesen, tehetséggel

A fejlődést éppúgy nem lehet pusztán a gépesítéssel indokolni, mint ahogy az sem lenne kielégítő magyarázat, ha azt mondanánk, a hernádiak sokat dolgoztak. E fejlődés minőségi változásra utal az emberi oldalon is. A hernádiakat nem kötötték erősen beidegzett gazdálkodási hagyományok, hiszen a település új, apjuk, nagyapjuk az ország egyéb részeiből érkezett, uradalmakból, sokgyerekes családokból ide, s szerzett nehezen pár hold földet, hogy ott a szegényember szívósságával vesse meg a lábát. A község lakói, mihelyt az élet megkívánta, s a lehetőségek tért, alkalmat adtak rá, fogékonyan vetették rá magukat minden újra, ésszerűbbre, az emberek szívesen, tehetséggel sajátították el a legkülönfélébb szakmákat. Képzésre, átképzésre pedig gyakran kerül sor a szövetkezetben, ahol a gépesítés kiszorította a mezőgazdasági munkaerőt, az új üzemek pedig kvalifikált embereket kívánnak. *Csak az elmúlt két évben százharmincan szereztek szövetkezetükben szakmunkás-bizonyítványt!*

Ne legyen ellentmondás

Cserháti Pál elnök, agrármérnök öt éve került a Március 15 Tsz élére. Azóta szakemberek sorát telepítette le a községben. Mint mondja, a szövetkezeti vezetés a jövővel is számol: hogy a falusi lakosság a tanyákat, kisebb falvakat várhatóan elhagyja, s a nagyobb, városias községekbe költöznek. De ha a szövetkezetük fejlődése, a jó jövedelem, korszerű munka s munkakörülmények, a településszerkezet — nemrég egyesültek három más községgel —, a fiatalság visszaáramlása, a tanyasiak faluba költözése, mind bíztat is a jövőjük tekintetében — az embereket meg is kell tartani. Hogy lélekben se kívánkozzanak el: *hogy ne feszüljön ellentmondás a falunélés és az urbánus kor között.* A távlat: a városiasodott falu.

Agrármérnök, tanár, orvos találkozik a szövetkezet értelmiségi klubjában. Élménybeszámolót tartanak külföldi, szakmai utakról — Franciaországról, Dániáról, Hollandiáról, Japánról. Meghívták *Szepesi Attila* költőt, most *ifjú Éber Sándor* bajai festőművész képeiből rendeztek kiállítást.

Patronálják, részben át is vették a községi művelődési házat, — az első szövetkezetek egyike az országban, amelyek ilyenre vállalkoztak. Fedezik a különböző tiszteletdíjakat, tatarozzák, karbantartják, fűtik, takarítják a művelődési házat, ahol népszerű ifjúsági klub, népi tánckör, német nyelvtanfolyam, bélyegszakkör, gyerekeknek furulyaszakkör működik.

Gondoskodás 170 családról

Üdülőt vásároltak a Balaton mellett. Havi százhetvenöt forint kiegészítéssel, ezenkívül fuvarral, a háztáji megmunkálásával, gabonával segítik a járadékos tsz-tagokat: ezúton százhetven emberről, családról gondoskodnak. Sportpályát építenek. Az idén átadtak két fürdőt, két étkezőt, bevezették a közétkeztetést — majd saját üzemi konyhát is akarnak. Két év alatt százhetvenezer forinttal járultak hozzá a járás révfülöpi úttörőtáborához. Tavaly nyolcszázhúszezer forintot, az idén még többet költenek szociális, kulturális célra.

Urbanizálódó falu? Mindenesetre, e szövetkezet több lépést tett hozzá, az életnek nemcsak gazdasági, de egyéb oldalain is.

Padányi Anna

...ermegyi repülőtéri ellenőrzésnél azonban rajtavesztett: büntetése 8 hónapi szabadságvesztés. Egy további ügy vádlottja két jordániai állampolgár volt: a 27 éves *Husszain Ibrahim Hasszan Suleiman* a Német Szövetségi Köztársaságba, a 24 éves *Mohammed Ahmed Oda Chalil* Franciaországba készült. Egyikük bőröndjében 3 és fél kilogramm hasis volt, a másik viszont — 100 jordániai dinárért — magára vállalta az ominózus bőrönd tulajdonosának szerepét. A bíróság mindkettőjüket 9 hónapi szabadságvesztésre ítélte. Ezenkívül valamennyi ügyben elrendelte az elítéltek kiutasítását a büntetés letöltése után, és a lefoglalt kábítószer elkobzását.

PESTMEGYEI HIRLAP
1971 JÚN 1
SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

A r... ...sora

4.25: ... rek, Hajnalt... Közben... tés. 5.3... Falurád... 6.00: H... 6.15: ... időjárás... reklám. ... gyelmé... 7.00: R... Utána: ... Kb. 7.3... tos idő... rásjelen... Színház... Bellini: ... sos op... időjelzé... jelentés... vünk. ... válaszol... tés folytatása. ... kürtszó! A Gyermekrádió műsora. 11.50: Vásárhelyi Zoltán: II. népdal szvit. 11.59: Pontos időjelzés. 12.00: Harangszó. Utána: Déli krónika. 12.20: Ki nyer ma? Játék és muzsika tíz percben (élő). 12.30: Melódiakoktél. 13.49: Új Georgikon. Látogatás az Erdészeti Tudományos Kutatóintézetben. 14.04: Pol-beat. 14.14: A rút kis kacsa. Andersen meséjének rádióváltozata. 14.49: Éneklő ifjúság. A jászberényi Kállai Éva gimnázium kamarakórusa énekel. 14.59: Pontos időjelzés. 15.00: Hírek, időjárásjelentés. 15.10: Rádióiskola. 16.00: A világgazdaság hírei. 16.05: Az oktatási gyakorlat és a társadalmi igény. Mezei Gyula jegyzete. I. rész. 16.20: Régi csárdajelenet. 16.38: Két országgyűlés között. Riport. 16.58: Hallgatóink figyelmébe! 16.59: Pontos időjelzés. 17.00: Hírek, időjárásjelentés. 17.05: Tallózás a világsajtóban. 17.20: Új operalemezeinkből. 17.45: Szilárd alapon. Darvasi István írása. 18.00: Könnyűzenei híradó. 18.30: A Szabó család. 18.59: Pontos időjelzés. 19.00: Esti krónika. Szomszédaink életéből: Szovjetunió. 19.30: Nóta- és népdalest. 20.27: Esti beszélgetés a vidéki értelmiségről. 20.57: Hírek. 21.00: Házimuzsika. 21.59: Pontos időjelzés. 22.00: Hírek, időjárásjelentés. Kb. 22.15: Sporthírek. Kb. 22.20: Beszélgessünk zenéről. Újfalussy József műsora. 22.40: Hírlapolvasó. Lapszemle. 22.55: Századunk mesterműveiből. 24.00: Hírek, időjárásjelentés. 0.10: Filmzene. 0.25: Himnusz. 0.30: Vízjelzőszolgálat.

PETŐFI RÁDIÓ

6.30—8.05: Azonos a Kossuth rádió műsorával. 8.05: Szvjatoszlav ...elüdöket ...ker volt ...00: Kül... ...15: Né... ...legenda ... Zenés ...en 11.00: ...1.30: Rá... ...auz üdü... ...muzsika. ...sjelentés. ...A Rádió ...jkovszkíj ... és víz... ...től hatig. ...délutánja. ...sjelentés. ...régiekről. ...primási ...kari mu... ...k filmek... ...: A bu... ...ószenekar ...játszik. ...k! Mese-műsor. 19.59: Pontos időjelzés. 20.00: Esti krónika, II. kiadás. 20.25: Új könyvek (ism.). 20.28: Rádiószínház. A tragédiák tragédiája, avagy a nagy Hüvelyk Matyi élete és halála. 21.44: Nóták. 22.20: Zenés játékokból. 23.00: Hírek, időjárásjelentés. 23.15: Tánczene éjfélig. 24.00: Hírek, időjárásjelentés. 0.10: Műsorzárás. Utána: Idegen nyelvű vízjelzőszolgálat.

URH

18.00: Hírek, időjárásjelentés. 18.10: Magnósok, figyelem! 18.55: Zenei élet Katalóniában. Beszámoló. 19.30: Láttuk, hallottuk. Színház-, film- és képzőművészetkritika. 19.47: Bemutatjuk a Magyar Hanglemezgyártó Vállalat új felvételeit. 20.42: Hírek. 20.45: 2000 felé. Az Ifjúsági Rádió folyóirata. 21.20: Tell Vilmos. Részletek Rossini operájából. 22.10: A dzsessz kedvelőinek. 22.30: Schumann: Karnevál. 23.00: Hírek, időjárásjelentés. Kb. 23.15: Műsorzárás.

TELEVÍZIÓ

9.00: Iskola-tv. Rajz (ált. isk. 4. oszt.). Múzeumlátogatás. 14.00: Rajz (ism.). 17.18: Hírek. 17.25: Hurrá, lógunk! Kisfilm. 17.45: Hétvégi birodalom, I. 18.10: Radar. (Különkiadás a fiatalok nyári munkalehetőségeiről.) 19.10: Reklámműsor. 19.15: Esti mese. 19.30: Tv-híradó. 20.00: Gerhard Hauptmann: Naplemente előtt. Színjáték két részben. A szegedi Nemzeti Színház előadása, felvételről. Az előadás előtt: Párkány László színházi jegyzete. 22.05: Sanzonról sanzonra. 22.25: Tv-híradó — 2. kiadás.

SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HIRDETŐ

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Ifj. Éber Sándor festő-művész

PETŐFI NÉPE

1971 AUG 2 8

nyeroszámokat.

ifj. Éber Sándor kiállítása a Szarvas csárdában

A vadászati világkiállítás alkalmából a Duna menti ősrengeteg és táj természeti szépségeit szemléltető képzőművészeti kiállítás nyílt pénteken a gemenci vadrezervátum szélében, a Szekszárd határában nemrég felavatott hangulatos „Szarvas" csárdában. Az első emeleti társalgóban megrendezett tárlaton ifj. Éber Sándor bajai festőművész színes grafikáit tekinthetik meg a hazai és külföldi vendégek.

— Tavaly augusztus óta

tuk

ltókészülék

rbantartó

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068. 337-748. 340-726

Ifj. Ébel Sándor

MAGYAR NEMZET

1971 JUL 8

A vadászati világkiállitás alkalmából kiállitást rendeznek ifj. Ébel Sándor festő müveiből a gemenci vadászházban és az erdőgazdaság bajai székházában.

1971

LAPKIADÓ VÁLLALAT
SAJTÓFIGYELŐ SZOLGÁLAT
Budapest VII., Lenin körút 9—11
Telefon: 227-651, 221-285

1956 MÁJ 26

Bácskiskunmegyei
Népújság, Kecskemét

„NÉGY ÉVSZAK A DUNÁN"

kiállítás Baján

Ez a cím foglalja össze **ifj. Eber** Sándor festőművész most megnyílt képkiállítását a bajai Türr István Múzeumban. Ifj. Eber Sándor nemcsak ecsetjének hivatott művésze, de a Dunának is lelkes rajongója, kutatója. Képeit a színek gazdagsága jellemzi.

A kiállítás anyagában ott látjuk az elmúlt árvizet megörökítő festményeket, mint például »Az összeomlott Vörös híd«, »Árvíz alatt«, »Elöntött erdő«, a »Havas Duna part«. Kiemelkedő festménye még »Reggel a Dunán«, »Napnyugta a Kamarás-Dunán«, valamint a »Vizmosásos erdei út«.

Az 52 képből álló kiállítást **Ihrig** Dénes, a Vízgazdálkodási Tudományos Kutató Intézet igazgatója nyitotta meg. A megnyitás délelőttjén mintegy ötszázan nézték meg a tárlatot.

kafegyelem és a ross
dás következtében n
forint és 47 fillér vo
kaegység értéke az
ben. Nem sokat ka
ság, de Bágyi Istvá
vásárolhatott magán
ben »szerzett« jöved
Érthető hát, hogy nagy volt az elégedetlenség. Bágyit azóta leváltották az elnöki tisztségről és ki is zárták a termelőszövetkezetből. Ez év tavaszán új elnök került a Petőfi Tsz élére. Dudás László, aki a Tiszakécskei Állami Gazdaságból került a termelőszövetkezetbe, nehéz feladatot vállalt magára. A tagokkal szin-

mot, paprikát, dinnyét termesztenek.

— Ha jól végezzük el a munkákat, szép jövedelemre tehetünk szert. Megszabadulhatunk az adósságtól és ebben az évben a tervezettnél is több juthat majd egy-egy munkaegységre, — biztatta a tagokat Dudás László az új elnök. Már a 21 forint

Éber Sándor

...aszeretet

...tája férfi bandákot. Kezében képet szorongat, képzeletében még most is a felhőszínű Duna babjai verődnek a parthoz. Éber Sándor festőművész ez a kékszemű férfi, aki a színpompás pasztell színek lírai érzékenységével már oly sokszor megörökítette a Baja környéki tájat.

Régen láttuk egymást. Jól esik ez a váratlan találkozás. Néhány, röpke pillanat múlva már a művészet világában járunk gondolatainkkal és szeretetünkkel. A művészet széppé teszi és összeforrasztja az emberek életét. Ebben a szellemben kezdődött meg közöttünk a beszélgetés.

— Nap mint nap járom motorcsónakommal a Dunát. Figyelem a színeket, a szépségekben gazdag tájat. S vászonra festem a természet pompázó világát. Ez a táj is az én hazám, s arra törekszem, hogy akik látják képeimet, azt mondhassák róla: ez a festő ismeri és szereti is a hazáját.

EZEKUTÁN a bajai képzőművészet életéről és terveiről szőjük tovább gondolatainkat. Éber elmondja, hogy most nagy munkában vannak a bajai képzőművészek. Készülnek az őszre tervezett bajai Dunatáj című kiállításra. Ezt a kiállítást a Türr István Múzeum rendezi, s a zsűrit a Képzőművészek Szövetsége adja.

Még ez évben több bajai festőművész mutatkozik be a gyűjteményes kiállításon belül — legújabb alkotásaikkal. Így többek között Mikli Ferenc és Miskolci Ferenc festő[illegible] most a tokaji alkot[illegible]

[illegible] pel.

Tizenöt év után a bajai festők kiállításai sorozatában ismét szerepel Pártayné Éber Anna is. Anyagának nagy része a balatoni táj szépségeit tárja elénk.

A BAJAI FESTŐK örömmel készülnek a decemberben sorrakerülő megyei képzőművészeti kiállításra is.

Augusztus 18-án Pécsett rendezik meg Baranya, Somogy, Tolna és Baja képzőművészeinek kiállítását. Ez elé bizakodva tekintenek.

Jó lenne, ha a megye képzőművészeinek sugallatára megrendeznék Pesten a Bács megyei művészek kiállítását. Ha ez sikerülne, akkor a fővárosiak véleménye is megváltozna a vidék kultúrájáról.

Ahogy a magyar művészetben egész külön arculata volt a nagybányaiaknak, szolnokiaknak és a régi Kecskeméti Művésztelepnek, így új szint jelentene Baja pikturája, ami kinőtt a helyi keretekből, érdeklődésből. A bajai festők úgy érzik, hogy a helyi tanács segíti majd őket elképzeléseik megvalósításában.

Ezekután sort kerítünk a képzőművészeti csoport gondjaira és vajúdására. Külön kell választani a kecskeméti és bajai képzőművészeti csoportokat. Legyen mindegyik önálló, de legyenek egymással szemben megértők és egymást segítők. Évek óta fennálló probléma ez. Ha a bajai csop[illegible] s lesz ör[illegible] könn[illegible] zer[illegible]

...VÉSZTELEP körüli [illegible] is megoldódott. Az alkotóház ma már nem átmeneti szállás az ide beutalt művészeknek, hanem ott kapott lakást és műtermet Göldner Tibor bajai festő, és műtermet Weintráger Adolf vaskúti képzőművész is. E megoldás nagyban hozzájárul ahhoz, hogy a két festőművész nyugodt körülmények között alkothasson és élhessen.

Örömmel újságolja, hogy a képzőművészeti kör termét most alakítják és ősszel ismét megindulnak a képzőművészeti előadások. Az idei anyagot a magyar művészet tárgyköréből merítik. Az elmúlt években a képzőművészet korszakait ismertették.

A KÉPZŐMŰVÉSZETI kérdéseken kívül még egy kis irodalomra is jut időnk. Éber Sándor örömmel állapítja meg, hogy könyvkiadásunk az utóbbi hónapokban örvendetesen fejlődik. Sok szép, ízléses kiállítású könyv jut az olvasók kezébe. Ez is elősegíti a művészet megszerettetését és egészséges kibontakoztatását.

Már alkonyodik, amikor búcsúzkodunk. A Duna fenséges nagy vizén bíborvörös ruhákban táncolnak a lenyugvó nap sugarai.

Szép ez a táj, telve művészettel, erővel és boldog emberekkel.

Bieliczky Sándor

Mozik Műsora

Augusztus 7-én, szerdán:

Baja Uránia: **Karneváli éjszaka.** — Baja Központi: **Két színésznő, egy szerep.** — Bácsalmás: **Az én felelősségemre.** — Jánoshalma: **Nem igaz.** — Kalocsa: **Ha a világon mindenki ilyen volna.** — Kecel: **Kátya nem hátrál.** — Kecskemét Árpád: **Nincs irgalom.** — Kecskemét Városi: **A két Lotti.** — Kiskőrös: **Az átkozott pénz.** — Kiskunfélegyháza: **Megosztott szív.** — Kiskunhalas: **Vízkereszt, vagy amit akartok.** — Kiskunmajsa: **Az új ember kovácsa.** — Kunszentmiklós: **A kék sirály.** — Tiszakécske: **Az elárvult szerelem.**

Műszaki Anyag- és Gépkereskedelmi Vállalat,

augusztus hó 8-án, csütörtökön, a Finommechanikai Vállalat helyiségében (Kéttemplom-köz) becslést, illetve lebonyolítást végez. 1273

Gyorsasági világrekord két óceán között

John Glenn amerikai pilóta 3 óra 23 perc alatt tette meg vadászrepülőgépével azt a 3900 kilométert, amely elválasztja a Long Beach-i (California) repülőteret New Yorktól. Másszóval, óránként 1170 kilométerrel repült és ilyen módon a Csendes-óceán és az Atlanti-óceán közti

SPORT

Sporteredmények a VIT-ről

LABDARÚGÁS: Már a szudániak is! Hétfőn délután a moszkvai Lenin Stadionban megkezdődtek a labdarúgás döntői. A magyar csapat első ellenfeléül a labdarúgásban eddig ismeretlen szudániakat kapta. A mérkőzés majdnem kellemetlen meglepetéssel végződött, mert a magyar csapat az első félidőben szerzett ugyan egygólos vezetést, de a szudániak a második félidő közepe felé kiegyenlítettek és a magyar csapat csak hatalmas küzdelem után, a befejezés előtt 10 perccel, tudta egy szögletből a győztes gólt megszerezni.

KOSÁRLABDA: Magyarország—Bulgária 70:56 (40:35). A magyar kosárlabdacsapat nagyszerű győzelemmel kezdte mérkőzés-sorozatát a döntőben.

VÍVÁS: Párbajtőrcsapatunk az első helyen végzett Franciaország, Szovjetunió és Lengyelország előtt.

ASZTALITENISZ: Férfi egyes döntő: Berczik—Andreadis 3:0, Földy a 4. helyen végzett. Női egyes döntő: Kóczián—Mossóczy 3:0.

Madaras mellett Dávod jutott el a megyei I. osztályba

A bajai II. osztályban két elmaradt mérkőzést játszottak vasárnap, de mindkét mérkőzés döntő fontosságú volt, az I. osztályba való feljutás miatt. Az I. osztályba való feljutás kérdése a Dávod javára dőlt el, mert sikerült nekik 0:2-ről megfordítani az eredményt, míg ellenlábasuk, a Bajai Építők II. az utolsó percben kapott góllal elesett a feljebbjutástól.

A két mérkőzés eredménye:

Dávod—Bajai Bácska II. 3:2 (0:2). Dávod. Vezette: Kiss A. A bajaiak az első félidőben meglepték az idegesen játszó dávodiakat és kétgólos előnyre tettek szert. A második félidőben a bajai kapus megsérült és a dávodiaknak így sikerült megfordítaniok az eredményt, ami egyúttal a feljutásukat is jelentette.

Bajai Építők II—Herczegszántó 1:1 (1:0). Hercegszántó. Vezette: Klein. A bajaiak egygólos vezetésük tudatában végig nyugodtan játszottak, a hazaiak azonban nem adták fel a küzdelmet és az utolsó percben sikerült is kiegyenlíteniök, s ezzel a bajaiak elestek az I. osztályba való feljutástól. A lelkes hercegszántói csapat a döntetlent megérdemelte.

A bajai II. osztályú bajnokság végső állása:

1. Vaskút	18	12	4	2	57:27	28
2. Madaras	18	11	5	2	44:28	27
3. B. Bácska II.	18	10	3	5	42:28	23
4. Dávod	18	8	5	5	57:35	21
5. B. Építők II.	18	8	5	5	33:26	21
6. Katymár	18	7	3	8	37:35	17
7. Sükösd	18	7	3	8	34:35	17
8. Bajai TC	18	3	5	10	22:35	11
9. Hercegszántó	18	3	4	11	27:53	10
10. Csávoly	18	1	3	14	17:68	5

Kecskeméti úszók Szegeden

A kecskeméti úszóversenyzők vasárnap Szegeden, a délkeleti kerület bajnoki versenyén vettek részt. A mezőny igen népes és erős volt, a nagytudású szegedieken kívül Hódmezővásárhely, Szentes és Orosháza legjobbjai indultak.

versenyszámok zömét az egész- ... dzéslehet ... rendelkező ... ek és v ... ték. A ... ti v ...

niben **Fischer Judit** (Kméti Vörös Meteor) 100 m-es pillangó-úszásban és a 200 m-es mellúszásban ötödik; **Mák Margit** (Kméti VM) a 100 m-es női hátúszásban ugyancsak az ötödik lett. Az egyesületek közötti pontversenyben 11 egyesület közül a **Kméti Vörös Meteor** 6., a **Kméti Szpartakusz** 10. lett.

A ... i eredményen látszott ... ő egyhetes le...

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 61
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776
OKT 15
PETŐFI NÉPE
Kecskemét

Bajai festőművész kiállítása

Az országos múzeumi hónap keretében került sor az elmúlt vasárnap *ifj. Éber Sándor* Baján „élő" festőművész kiállításának megnyitására. A kiállító művész utoljára 10 évvel ezelőtt jelentkezett önálló tárlatával szülővárosában. Érthető kíváncsiság előzte meg így nemcsak a szakma berkeiben, de a város és a környék széles közvéleményében is kiállítását.

Az ünnepi külsőségek között megrendezett megnyitón, a mintegy félezer részvevő előtt, *Major Máté* Kossuth-díjas akadémikus mondott megnyitó beszédet. Méltatta a művész munkásságát, városszeretetét és beérett művészetét.

A megnyitó ünnepségen ott láttuk a helyi párt-, állami és kulturális élet reprezentánsait.

A múzeum földszinti termében megnyílt kiállítás a hónap végéig tekinthető meg. Október 20-án este 6 órakor *dr. Bodnár Éva* művészettörténész, a Magyar Nemzeti Galéria tudományos kutatója vetítettképes előadásban ismerteti ifj. Éber Sándor művészi munkásságát.

F. I.

Major Máté professzor az Éber-kiállítás megnyitóján a művésszel.
(Dr. Pump József felvétele.)

ifj. Éber Sándor

A cs

Prág
hozták
vetségi
napos
ben a
kialakí

A k
hogy
intézke
a ren
valami
a gazdasági és
társadalmi szervezetek irreális követeléseinek légkörében került sor. A központi irányítás meggyengült tekintélye csökkent, s a gazdasági szervek, a nemzeti bizottságok és szervezetek nem tartották meg a kormány által kidolgozott alapelveket. Sok helyen a szükséges feltételek biztosítása nélkül tértek át az ötnapos munkahétre.

Ennek következtében csökkent a termelés, rosszabbodtak és megdrágultak a szolgáltatások. A kormány még ebben a helyzetben is kinyilvánítja, hogy valamennyi előnyével együtt fenn kívánja tartani az ötnapos munkahetet. Azonban azt is kijelenti, hogy ezt az üzemi gazdálkodás javulásától teszi függővé. Megbízza a minisztereket és a központi szövetségi szervek vezetőit, hogy vizsgálják meg a munkaidő-csökkentésből eredő fogyatékosságok felszámolásának lehetőségeit.

A kormány határozata értelmében a vállalatok vezetőinek legkésőbb 1969 végéig biztosítaniok kell az ötnapos munkahét fenntartásához szükséges feltételeket.

járulnak hozzá a munkaidő-tartalékok kihasználásához. Egyetért továbbá azzal, hogy a termelés fokozása

Valódi, d
vallott cé

RUDÉ PRÁVO
ORGÁN ÚSTŘEDNÍHO VÝBORU KOMUNISTICKÉ STRANY ČESKOSLOVENSKA

A Rudé Právo megjegyzéseket fűz a magát csehszlovák szocialista forradalmi pártnak nevező illegális szervezetnek az országban terjesztett illegális kiáltványához. A csoport ebben a manifesztumban trockista módon kinyilvánítja, hogy „nem hisz a szocializmusnak egy országban való felépítésében, a különböző társadalmi rendszerű államok békés egymás mellett élésének lehetőségében és a csehszlovák gazdasági reformok megvalósításában". Arra szólítja fel továbbá a dolgozókat, hogy utasítsák el részvételüket az üzemek és vállalatok irányításában, s ehelyett szervezzenek sztrájkot. Programjában meghirdeti, hogy „támogatja a dolgozók független akcióit, megtartja eddig kivívott pozícióit és újabb illegális csoportokat szervez".

A valódi, de be nem vallott célkitűzése — állapítja meg a Rudé Právo — a hatalom megszerzése és a Csehszlovák Kommunista Pártnak a vezető szerepétől való megfosztása. Ismeretes, azonban, hogy ezt az úgynevezett forradalmi pártot, ugyanazok a kezek irányítják, mint a KAN-t, vagy a K—231-es klubot. Összeköttetésben áll az Egyesült Államok kelet-európai kérdésekkel foglalkozó központjával, szoros szálak fűzik továbbá a nyugati nagytőke zsoldjába szegődött Tigrid-hez és emigráns társaihoz.

Ifj. Éber Sándor

Ifj. Éber Sándor: Búcsú a nyártól, 1974, (fotó Kiss B.)

„Búcsú a nyártól"

Pap Gábor: Kincsek és mükincsek...,
Művészet, 1975. jún. – 9 oldal.

1961 OKTÓBER 14.

ZENEI NAPLÓ

MEGKAPÓAN szép pasztell képet láttam a *Muzsika* októberi számában: estélyiruhás, gordonkázó nőt ábrázol. A kép alkotója *ifj. Éber Sándor* festőművész, és akit ábrázol: *Sassy Iringó* gordonkaművésznő, a Pécsi Zeneművészeti Szakiskola tanára. A képzőművészetnek és a zenének ezen érdekes találkozására, vagyis a pasztell-kép születésére Sassy Iringó így emlékezik vissza:

— Amikor 1940-ben Pécsre kerültem, a környékbeli városokban sok felé hangversenyeztem. Igy kerültem el Bajára is, ahol megismerkedtem a város művészeti életében jelentős szerepet játszó Ébercsaláddal. Sanyi bácsi műtermében érdekes művészegyéniségek adtak találkozót. Emlékezetes marad számomra, hogy egy ilyen műtermi-koncerten én is részt vehettem. Ennek a műtermi muzsikálásnak hatására született Éber Sándor képe.

✲

ÉS HA MÁR a Muzsika című folyóiratnál tartunk, akkor szóvá kell tennünk egy bosszantó hiányosságot. A folyóirat rendszeresen közli a fővárosi és a vidéki hangversenyműsort. Hónapok óta figyelem ezt a rovatot, melyből Debrecen, Gyöngyös, Győr, Miskolc, Nyiregyháza hangversenyéletéről pontos képet nyerhet az olvasó, de, hogy *városunkban is tartanak hangversenyeket, arról hallgat a krónika.* Persze attól, hogy a Muzsika nem közli a pécsi gazdag programot, városunk hangversenyélete hiányt nem szenved, de azért mégis jó lenne törődni a Muzsika szerkesztőségének azzal, hogy ha már életrehívták ezt a rovatot, akkor az valóban adjon *teljes* és *igaz* képet a vidéki hangversenyéletről! Hiszen a pécsi műsor időben rendelkezésre áll, ritka az olyan „műsoron és bérleten kívüli" koncert, mint amilyenre november 19-én, kedden kerül sor a Liszt-teremben. *Li Ming-csiang* kínai zongoraművész látogat el hozzánk. Li Ming-csiang 1936-ban született Sanghájban. Tanulmányait a sangháji valamint a pekingi Központi Zeneművészeti Főiskolán végezte. Jelenleg a sangháji Zeneművészeti Főiskola zongora-tanszékének tanára. 1957-től többször vett részt külföldi versenyeken és turnékon. Művészi eredményeit a prágai Smetana, a bukaresti Enescu, valamint a varsói Chopin nemzetközi zongoraversenyeken elért kiváló helyezései bizonyítják.

✲

SZINVONALAS hangversenyekben külföldi vendégművészekben tehát nincs hiány. És mégis... Nézegetem az 1963. évi művészeti díjak nyerteseinek névsorát. Gazdag művészi munka jutalmául kaptak e kitüntető díjakat költőink, festőművészeink, íróink, koreográfusaink. *Csupán egy területen érződik hiány: és ez a zene.* A bántó űrt legfeljebb *dr. Vargha Károly* zenei műfordítói és szövegírói munkássága enyhíti, de valahogy sajnálatosnak tartom, hogy városunk élénk és országosan is elismert irodalmi, képzőművészeti élete, valamint a zeneművek színvonalas megszólaltatása mellett nincs zenei alkotótevékenység. Születtek ugyan az elmúlt évek során kisebb lélegzetű zeneművek (főleg kórus- és kamaraalkotások), de ezek sem jutottak el kellő módon a nagyközönséghez. A városi tanács dicsérendő kezdeményezéseként megjelentette néhány fiatal pécsi zeneszerző kompozícióját: *milyen magától értetődő lett volna hangversenyen bemutatni, megszólaltatni e kórusműveket.* Ezen túlmenően elsősorban előadóművészeinknek, a hangversenyek rendezőinek kezdeményezése és a művek megszólaltatása lehetőségének biztosítása igen kedvező hatást jelenthetne a városunkban élő, zeneszerzői tehetséggel rendelkező alkotóművészek számára. De az is ösztönzően hatna rájuk, (amellett jelentős zenepolitikai eredmény is lenne), ha *országosan új zenei alkotások bemutatására vállalkozna valamelyik pécsi együttes.* Kár volt például elszalasztani (és Debrecennek átengedni) *Farkas Ferenc* Kossuth-díjas zeneszerző *Cantus Pannonicus* című művének bemutatóját, pedig e Janus Pannonius verseire írt nagyszabású oratórikus mű megszólaltatására a leghivatottabb a költő városa: Pécs lett volna. De folytassuk a sorát az elszalasztott, hiányzó hangverseny-lehetőségeknek: Nagy adósság terhel bennünket, hogy egyáltalán nem ismerjük a városunkban élt, a maguk korában Európa-szerte híres előadóművészek, egyuttal komponisták műveit. Gondolok itt elsősorban a múlt századi világhírű fuvolaművészre: *Amtmann Prosperre* és kortársaira: *Lickl Györgyre Hölzl Ferencre, Gungl Jánosra.* Ha műveik felett talán már el is járt kissé az idő — azért megérdemelnék, hogy a felső-sétatéren lévő obeliszken kívül műveik megszólaltatásával is emlékezzünk rájuk.

✲

A JELEN és a múlt század közötti idő zenei életének munkásairól sem szabadna megfeledkeznünk. *Ebben az esztendőben van Kutor Ferenc 75., Horváth Mihály és Sass Dezső 60., valamint Veress Endre 50. születésnapja.* Valamennyien jelentős és áldozatos részt vállaltak abban a nehéz, nemegyszer hálátlan munkában, melynek gyümölcsét most élvezzük: hogy városunk zenei élete oly színvonalas. Egy kicsit úgy érzem, hálátlanság róluk megfeledkezni! Hiszen mit is tudunk róluk? *Kutor Ferenc* Nagyatádon született 1888-ban. Zenei tanulmányait a Zeneművészeti Főiskolán végezte, 1928—1940 között a pécsi tanítóképző tanára volt. Keze alól a zenét szerető, értő és továbbvivő pedagógusok százai kerültek ki. Komponált zenekari, egyházi és kórusműveket, Aranypille című operettje a harmincas években sikert aratott. Nótái közül több — így elsősorban a Simongáti lányok — országosan is elterjedt közkedvelt. *Horváth Mihály* 1903-ban Kalocsán született. Zenei tanulmányait Budapesten fejezte be, majd tanári oklevelet szerzett a Pécsi Erzsébet Tudományegyetemen. Zenetanárként és több pécsi kórus karnagyaként jelentős szerepe volt a város zenei életének irányításában. A 30-as évektől kezdve különösen mint zongorakísérő szerepelt sok koncerten, ezenkívül operákat, hangversenyeket vezényelt. Jelentősek zeneművei: kantátái, színpadi alkotásai, zenekari szvitjei, fúvószenekari műveii kórusai, népdalfeldolgozásai, dalai. Jelenleg a Pécsi Zeneiskola igazgatójaként fejt ki fontos zenepedagógiai tevékenységet. *Sass Dezső* zongoraművész, zeneszerző Szederkényben született 1903-ban. Már diák korában kitűnt rendkívüli tehetségével. Középiskoláinak elvégzése után Budapesten folytatta zenei tanulmányait, majd Kölnben Fischer Edvin növendéke volt. 1932-ben telepedett le Pécsett és mint szólista, valamint zongorakísérő végzett jelentős művészi munkát. Oratóriumokat, kantátákat zongoradarabokat és kórusműveket írt. *Veress Endre* 1913-ban született Kolozsvárott. Énektanulmányait a Zeneművészeti Főiskolán végezte, 1946-ban költözött Pécsre. „Pécsi Énekes esték" címmel több hangversenyt rendezett, koncerteken közreműködött. Mint komponista, szövegíró és fordító is hallatott magáról.

✲

E NÉHÁNY soros megemlékezés természetesen nem pótolja azt, hogy hangversenyen szólaltassuk meg műveiket ezzel is új színnel gazdagítva városunk hangversenyéletét.

— nt —

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-301
DUNÁNTÚLI NAPLÓ

A KISZ és a TST-k vezetői fogadták a megyei atléta-válogatottat

A megyei és a városi KISZ-bizottság, a megyei és a városi Testnevelési és Sporttanács vezetői fogadták a megyei atléta-válogatottat és vezetőit. A vendéglátók és a megye legjobb atlétái nem először találkoztak. Három évvel ezelőtt is elbeszélgettek a KISZ, a megyei és városi TST-k vezetői a versenyzőkkel a sportág eredményeiről és helyzetéről.

Ebben az évben eredményes évet zárnak az atléták. Az országos vidéki atlétikai bajnokságokon és a megyék közötti Béke Kupa viadalon a legjobbnak bizonyultak. Kupka Sándor elvtárs, a KISZ megyei bizottságának titkára üdvözölte az atlétákat. A válogatottban legeredményesebben szereplő versenyzőknek, dr. Tóth Klárinak és Mátis Gézának értékes tiszteletdíjat nyújtott át. Tiszteletdíjat kaptak a szövetség vezetői, *Verbőczi József* és *Villányi Nándor* is. *Lukács Jánosné, Lukács János, Lovász Lázár, Székely Zsófia, Prohászka Magdolna, Perlaki Andor* kiváló teljesítményükkel is rászolgáltak a jutalmazásra.

A szövetség vezetői nevében *Verbőczi József* számolt be az atléták versenyeiről. Nem véletlenül érték el sportolóink a szép eredményeket. Pécsett hagyományai vannak a sportágnak, s már a felszabadulás előtti felhívták magukra a figyelmet a PAC és a PEAC atlétái. A mostani gárda jórésze fiatal, fejlődőképes versenyzőkből áll. A jó eredmények titka a jó kollektív szellem, mely kialakult a válogatott csapatban. *Villányi Nándor*, a szövetség főtitkára arról beszélt, hogy rengeteg munka, sok edzés eredménye az a sikersorozat, mellyel az atléták dicsekedhetnek. A megyék közötti Béke Kupa versenyt 18 megye válogatottjai előtt 40 ponttal nyerte Baranya, a vidéki bajnokságok pontversenyében is nagy fölénnyel végzett az első helyen.

Meszler Ildikó, Perlaki Andor, dr. Révész Károly, a válogatott csapat tagjai atléta pályafutásuk egyes állomásairól mondtak el kedves epizódokat. *Bognár János*, a megyei TST főelőadója is köszöntötte a versenyzőket. Az atlétika még nem tartozik a legnépszerűbb sportágak közé, ezért volt nagy jelentőségű az a versenysorozat, melyet a Dunántúli Napló kezdeményezésére, labdarúgó-mérkőzések szünetében rendeztek. Jó eredmények születtek és a versenysorozat sok labdarúgószurkolót hozott közelebb az atlétikához. Célkitűzésként magyar válogatott versenyző kinevelését tűzte ki a megye szakvezetői elé.

Mi újság

A PEAC a rivális Kupa-mérkőzések -

A labdajátékok szabadtéri küzdelmei a végét járják, vagy már be is fejeződtek. Ennek ellenére mindenütt a későszi hónapok hasznos kihasználásáról folyik a szó. Legalábbis ezt hallottuk a szövetségekben.

Röplabda

A röplabdaszövetségben például annak örültek, hogy a november 7-i ünnepi torna sportbeli értéke jelentős volt. Ezen is felbuzdulva a PEAC vasárnap újabb tornát rendez a három legjobb pécsi férfi csapat, a Dózsa, PEAC és Pénzügy mellett a Kaposvári Dózsa és Komló részvételével. A torna főként az egyetemisták számára bír nagy jelentőséggel.

— *Ezzel is felkészülünk az NB II-es bejutásért folyó osztályozóra, amely két fordulóban, november 23—24-én és december 7—8-án lesz Dunaújvárosban és ahol legnagyobb ellenfelünk az a kaposvári csapat lesz, amelynek játékmodorát jóelőre kitapasztalhatjuk,* — hallottuk *dr. Mosdósy Lászlótól.*

Megkezdődtek az előkészületek a Téli Kupára is. *Balázs Lajos*, a szövetség elnöke újságolta:

— *A PEAC és a Tanárképző termeiben rendezzük ezt a hagyományos téli tornát. Változás a tervek szerint a múlttal szemben az lesz, hogy a legjobbakból szervezett férfi I. osztály kétfordulós, a nők és a férfi II. osztály egyfordulós küzdelmeket viv.*

Kézilabda

A kézilabdaszövetségben éppen a folyó évi fegyelmi helyzetet értékelték.

E heti totótippjeink

	Népszab.	Népszava	Népsport	D. Napló
1. FTC—Bp. Honvéd	1 x 2	1 x	1 x 2	1 x
2. Vasas—U. Dózsa	x	1 2	x 1 2	x 2 1
3. Szeged—MTK	x 2	2 1	2 x	x
4. Komló—Csepel	1	x	1 x	1 x
5. Dorog—Tatabánya	2	1 x 2	1	1
6. Győr—Pécsi Dózsa	1	1	1	x 1
7. DVSC—Diósgyőr	1	1 x 2	1	x 1 2
8. MVSC—Tüzelőértés	2	1 x	x 1	x 1
9. Dunaújváros—Szombath.	x 2	1	1 x	1
10. Oroszlány—Sz. Vasas	1	1 x	1 x	x
11. Ny. Spart.—MÁV-DAC	1	1	1	1
12. Borsodi B.—Ózd	1	1 2	1 x	2

Bm. Építőipari Vállalat felvesz

vizsgázott kazán-fűtőket

Jelentkezni lehet a vállalat munkaügyi osztályán. Pécs, Rákóczi út 58 sz.

Jó sámottkályha el-

Veszek hármasszekrényeket, szelonokat, hálószobabútorokat, konyhabútort, rekamiékat, hintaszéket, szekrényeket, ágyakat, tűzhelyeket, ajtókat, ablakokat, párnázott-székeket, ágynemütollat, fehér márványt. Koltai, Rákóczi út 48.

Eladó, rekamiék, hálószobabútorok, — ágyak, kályhák, szekrények, szelonok, ágy betétek, konyhaszekrények, lószőr, afrik, süllyesztős varrógép, Koltainál, Rákóczi út 48. sz.

403-as kétrormás Orion televíziót cse-

Vizsgázott, vagy vizsganélküli, de gyakorlott

KAZÁNFŰTŐT

keres azonnali felvételre a Pécsi Kertészeti Vállalat. Jelentkezés: Siklósi út 74. sz. alatt.

Eladó planinó kedvező fizetési feltételekkel. Mészáros László, Komló, Fürst Sándor u. 16. Telefon: 28-39. Megtekinthető: du. 4 órától.

Tűzifafűrészelés, Ta-

apróhirdetés

Hálószobabútorok, — szekrények, ágyak, éjjeliszekrények, sodronyok, ágybetétek, matracok, csőgarnitúra, kombináltszekrények, toalett-tükrök

PLAKÁT RAGASZ

állandó

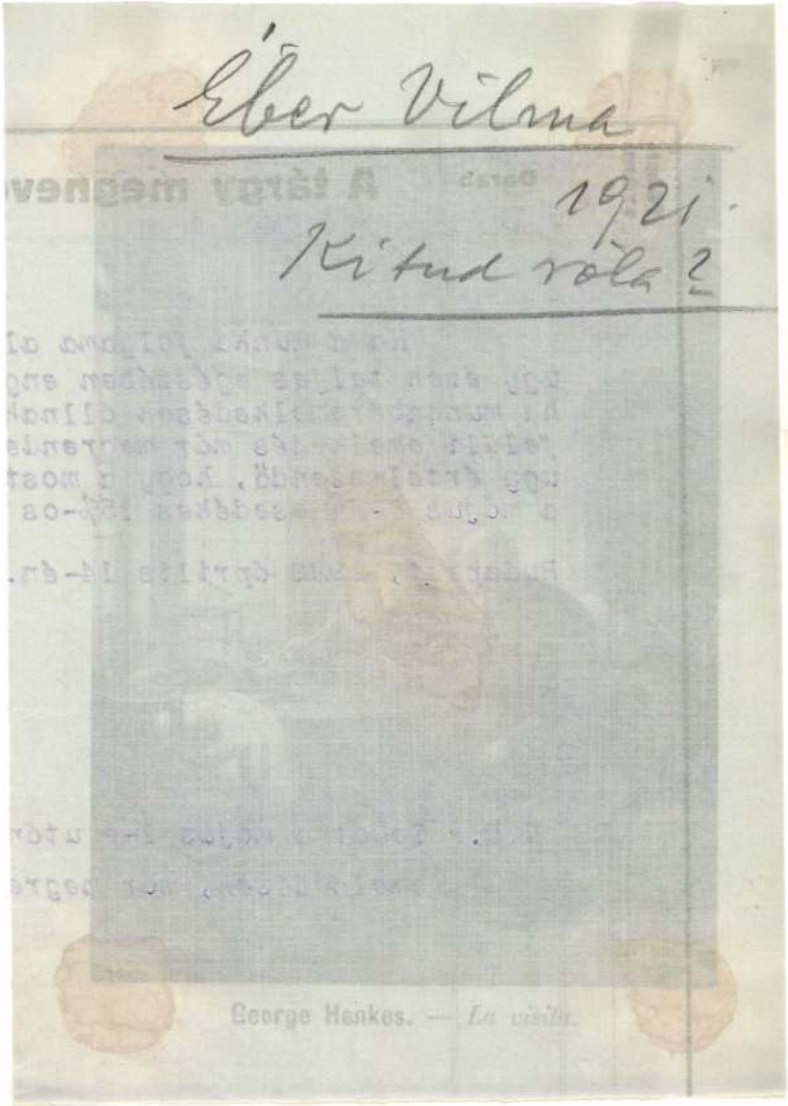

Éber Vilma

1921.

Kitud rõõ?

George Henkes. — *La visite.*

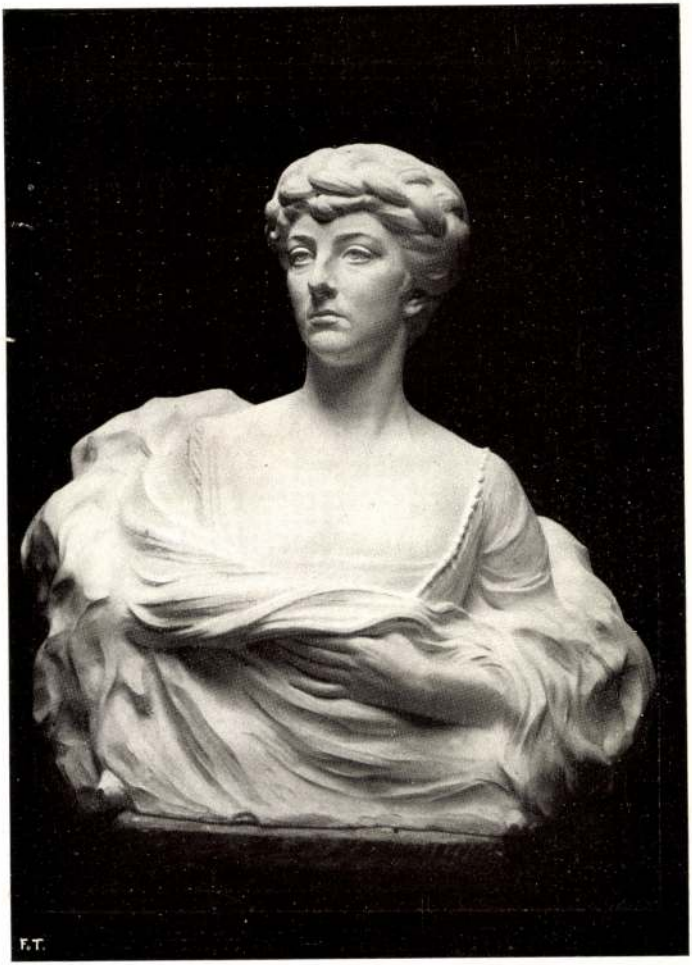

Antonio Ugo. — *Ritratto della principessa Cutò.*

D. Éber Vilma

1920/21 - 1922/23

Ferkápzomfoiskávk

79. l.

APOSTOLKANCSÓK, a XVII. sz.-ban Németországban készített barna cserépkancsók az apostolok színes, domború alakjaival díszítve.

APOXYOMENOS (görög, a. m. a levakaró), *Lysippos* (l. ott) híres szobrának neve. Másolata a Vatikánban. A testgyakorlás után magát strigilissel letisztító ifjú motívumának régebbi feldolgozását mutatja egy Ephesosban talált bronzszobor (Bécs), mely valószínűleg a sikyoni iskola egyik mesterének műve, azonban attikai befolyást is árul el. (Talán Daidalos műve?)

APPIANI, *Andrea*, olasz festő, * Milánó 1754, † ugyan ott 1817. A napoleoni idők legünnepeltebb festője, a francia klasszicista David követője. Főleg freskókat (Ámor és Psyché története a monzai kir. palotában; ezért a „gráciák festője"; freskók a milánói S. M. sopra S. Celso kupolájában; Napoleont dicsőítő freskók a milánói kir. palotában) továbbá kitűnő arcképeket festett. Oltárképeiből külön kabinett a milánói Brerában, melynek konzervátora volt. A bécsi Österr. Galerieben Boast és Ruthot ábrázoló képe.

APRÈS LA LETTRE (francia), a sokszorosító művészetben a teljes szöveggel (kép címe, művész, kiadó jelzése stb.) ellátott nyomat (l. Avant la lettre).

APSIS, félköralaprajzú, többnyire félkupolával boltozott tér, amely először a római templomoknál (Venus és Roma), bazilikáknál, fürdőknél fordul elő. Az ókeresztény bazilikánál a hajó keleti lezárására s az oltár elhelyezésére szolgál. Idővel a mellékhajókat is A.-ok zárják le s ezekben mellékoltárok nyertek elhelyezést. Később, amikor a ritus bonyolultabb lett, a kereszthajó és az A. közé a négyszögű alaprajzú szentély

MDK.

Ebergényi János

Kiállitási kritika

Magyar Nemzet 1966 nov.12.

Dr. Éber Jánosné, Ebergényi Amadil

A Stúdió hatja

A budapesti pedagógusok képzőművészeti stúdiója 1953-1963
Ber. Vajda Aurél Bp. 1964.
37. o.

MDK

Eberführer Károly II. éves hallg.
csipkeszegély

Iparm. isk. Ért. 1911-12. képe 15. tábla

MDK

Donáth Gyula szobrász

Műcsarnok, 1899. 24.sz. 1.

Eberfalvi Lengyel Loránd

Neutsarnok
1920-21. téli kiáll. 474.

Soproni múzeum V. 186.

Éberfaloi Lengel Loránt

l. Lengel L.

Omkt. 1920-21. téli

Ebergőc műemlékei

és irodalma

l.

Csatkaisoprom műeml.

II. 88. l.

A Magyarországi

PROHÁSZKA KÖRÖK

alakuló ülése 1935. október 2-án, (szerdán) délután 1/2 5 órakor a SZENT ISTVÁN-TÁRSULAT díszter-mében. (Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 28. szám.)

Felelős kiadó: Kézai Béla. Stephaneum r. t. Budapest.

Éber Vilma

A Volt Iskolatársak Szövetségének művész-tagjai által rendezett kiállításon művei szerepeltek.

Magyarország 1928. dec. 18.

Éber Vilma

Kiállít a Veres Pálné utcai Leánygimnáziumban, tanulmányi ösztöndíj alapjára rendezett képző- és iparművészeti kiállításon.

Magyarság
M. 1926. V. 23.

Éber Vilma.

Az Orsz. Nőképző Egyesület Leányginnázisuma volt Iskolatársainak Szövetsége képző- és ipar művészeti kiállítást rendezett, melyen munkája szerepelt.

Magyarság, 1927. dec. 10.

Éber Vilmos.

Az O.N.K.Kg. volt Iskolatársak Szövetsége művészi tagjai tanulmányi ösztöndíjalapja javára műtermükiállítást rendez, melyen művei szerepelni fognak.

Nemzeti Ujság, 1928. dec. 14.

Eber Vilma

Szerepel az O. V. E. volt
iskolatársak közvetlenje
festményeiből és iparmű-
vészeti tárgyaiból rendezett kiállításán.

m. 929. XII. 10.

Éber Vilma.

Művei szerepelni fognak az Orsz. Vőképző Egyesület leánygimnázium volt iskolatársai Szövetségének művésztagjai műteremkiállításán, melyet az ösztöndíjalap jovára rendeznek.

Pesti Hirlap, 1928. dec. 15.

Éber Vilma.

Az O.N.E. volt iskolatársak szövetségének művésztagjai műteremkiállításán műveivel szerepelt.

Pesti Hirlap, 1928. dec. 16.

MDK

ifj. Ébes Sándor

Kórus, paszt.

Havas fenyves, paszt.

Munkácsy Céh 8.repr. kiáll. N.Szal. 1935. márc.

Ifj. Ébner Sándor M.D.K.

festő

A Napló e számában meg jelent „Fürek" c. festménye. } repr.

—:

Napló 1901. febr. 12. – 3. lap

Ébner Sándor

festmény

Forrás 1970/1/96

dr Ébner Sándor, MDK

palóc-fakereszt gyüjteménye barokk formákat leegyszerüsitö sorozatot mutat.

Dr. Ébner Sándor: Palóc fakeresztek. -M.Iparmüvészet. 1931.1-2.sz. 15-16.l.

mdk

ifj Ébner Sándor (Baja)

„Holt Duna ág" c. műve
„Halászbárkák" c festménye
(reprodukciók)

(hm) Műterem, ifj Ébner Sándor Baja

Tisztatáj, 1962, 5. sz 4 l – 8. l

ifj. Ébner Sándor

Baján megrendezett Tisztel Nagy Istvánnak
cimü tárlaton részt vett Ramcsay Jenő, Gál Sándor,
Tóth Menyhért, ifj Ébner Sándor, Klossy Irén,
B. Mikli Ferenc

Forrás 1974-1-84
Sümegi: Nagy István emlékezete

Ébner Sándor ifj.

"Kórus" c. műve a Munkácsy-céh kiáll.-án.

P.H.935.III.31.

Ébner ifj.

Orgona-karzat c. műve a Szegedi Képzőm.Egyesület tárlatán.

Szegedi Uj Nemzedék,935.IV.14.

if. Éber Sándor

festőművész alkotásaiból rendezett kiállitást Kalocsa városa.Az 1930 óta rendszeresen kiállitó művész alkotásai közül a Duna táját és a gemenci erdő pasztellek k eültek kiállitásra.

Magyar Hirlap 1974 283/6

ifj. Éber Sándor

A képzőművészeti világlíst keretében ezen a héten Bács-Kiskun megye területén húsz különböző munkahelyen rendeznek kiállítást. – A közönség elé lép műveivel többek között a művész is.

Petőfi Népe, 1975. szept. 25.

ifjú Éber Sándor festő

A Bajai Képtár II. múzeum megrendezett kiállításon a 20-as években indult nemzedéket Miskolczi Ferenc, Kun István és ifjú Éber Sándor képviseli. – Elsősorban a táj és a természet élteti a művész festészetét. A kiállításon portréja is szerepel. (említve)

Fl. Sz. J.: A gazdagodó Bajai Képtár.
Petőfi Népe, 1977. febr. 20.

Éber Sándor

A Bács Kiskun megyei képzőművészek téli tárlatán szerepelt Bözsó János, Bényi László,-fővárosi művész, a tárlat vendégművésze-,Kiss J. Zoltán,Gál Sándor /idősebb nemzedék képviselője/Éber Sándor pasztelekkel Palkó József tanyai metszetsorral.

Forrás 1973-4-62

ifj. Éber Sándor

A Bács-Kiskunban élő pedagógus képzőművészek egy értizede már, hogy évente megrendezi csoportos tárlatát. A művész szinte valamennyi régebbi tárlaton szerepelt műveivel.

M.: Pedagógus képzőművészek tárlata. Petőfi Népe, 1975. jan. 18.

ifj. Éber Sándor Sestő

a bajai Türr István Múzeumban nyílt meg Bács-Kiskun és Szolnok m. művészeinek kiállítása, melyen szerepelnek művei a Duna-Baja környéki vízivilágát, ártéri erdeit, ember nemjárta vadvizeit örökítette meg. (említve)

Tóth-Pál Zoltán: Bajai jegyzetek a Nyári Tárlatról.

Petőfi Népe, 1974. máj. 31.

Ifj. Ébner Sándor

festő

Kalocsán a Városi Kiállítóteremben március 7-én nyílt meg ifj. Ébner Sándor kiállítása.

— Kiállítási naptár.

Művészet, 1974. augusztus - 4 lap.

ifj. Éber Sándor festő,

Baján az elmúlt év őszén született meg a kirakatgalévia. Az első kiállításon három helybeli művész újabb alkatásait láthatta a közönség. A művészt nem kellett bemutatni a bajaiaknak.

Varga Mihály: Képek, szobrok kirakatban.
Petőfi Népe, 1994. márc. 6.

ifj. Éber Sándor

Megnyílt a bajai festők kiállítása, melyen külön fülkében kaptak helyet alkotásai, nagyméretű pasztellképeiben a dunai táj hangulatát adja vissza. „Őrzi táj" – „Tél vége" – „Nádas" – „Kontrasztok" – c. (említve)

Bárdos Ferenc: A bajai festők kiállítása a Türr, István Múzeumban.
Petőfi Népe, Kecskemét, 1972. júl. 11.

ifj Ébez Sándor
festő

Este ciminü művét mutatta be
a tárlaton.

Oszalos Endre: Bács-Kiskunmegyei képrőművészek...
Művészet, 1972. junius - 43 oldal.

ifj. Éber Sándor, festőművész

A kecskeméti művésztelep 1912-ben nyílt meg. Az alaptagok közül ifj. Éber Sándor, Gyór Imre, B. Mikli Ferenc - és még több művész - munkássága jelentős. Számottevő az amatőr mozgalom is és fontos tényező a Nagy Múzeum alapítása.

Losonci Miklós: A kecskeméti művésztelep múltja és jelene. Nógrád, 1980. ápr. 27.

MTI SAJTÓFIGYELŐ

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-868, 337-748, 340-726

1972 NOV 22

PETŐFI NÉPE

ifj. Éber Sándor bajai festőművész

Dr. Gajdócsi István Baján

1021

Dr. Gajdócsi István a megyei tanács elnöke, Baja országgyűlési képviselője november 14-én országgyűlési fogadónapot tartott, elbeszélgetett a város vezetőivel a következő két év tennivalóiról és az ötödik ötéves terv városfejlesztéséről. Ellátogatott a fehérneműgyárba, ahol szocialista brigádvezetőkkel találkozott és válaszolt kérdéseikre. Ezen a napon ifj. Éber Sándor bajai festőművészt is meglátogatta. A festőművész bejelentette, hogy képeiből mintegy hatvanat halála után a városra hagy, valamint arról beszéltek, hogy az Éber-hagyatékot a bajai múzeum veszi át.

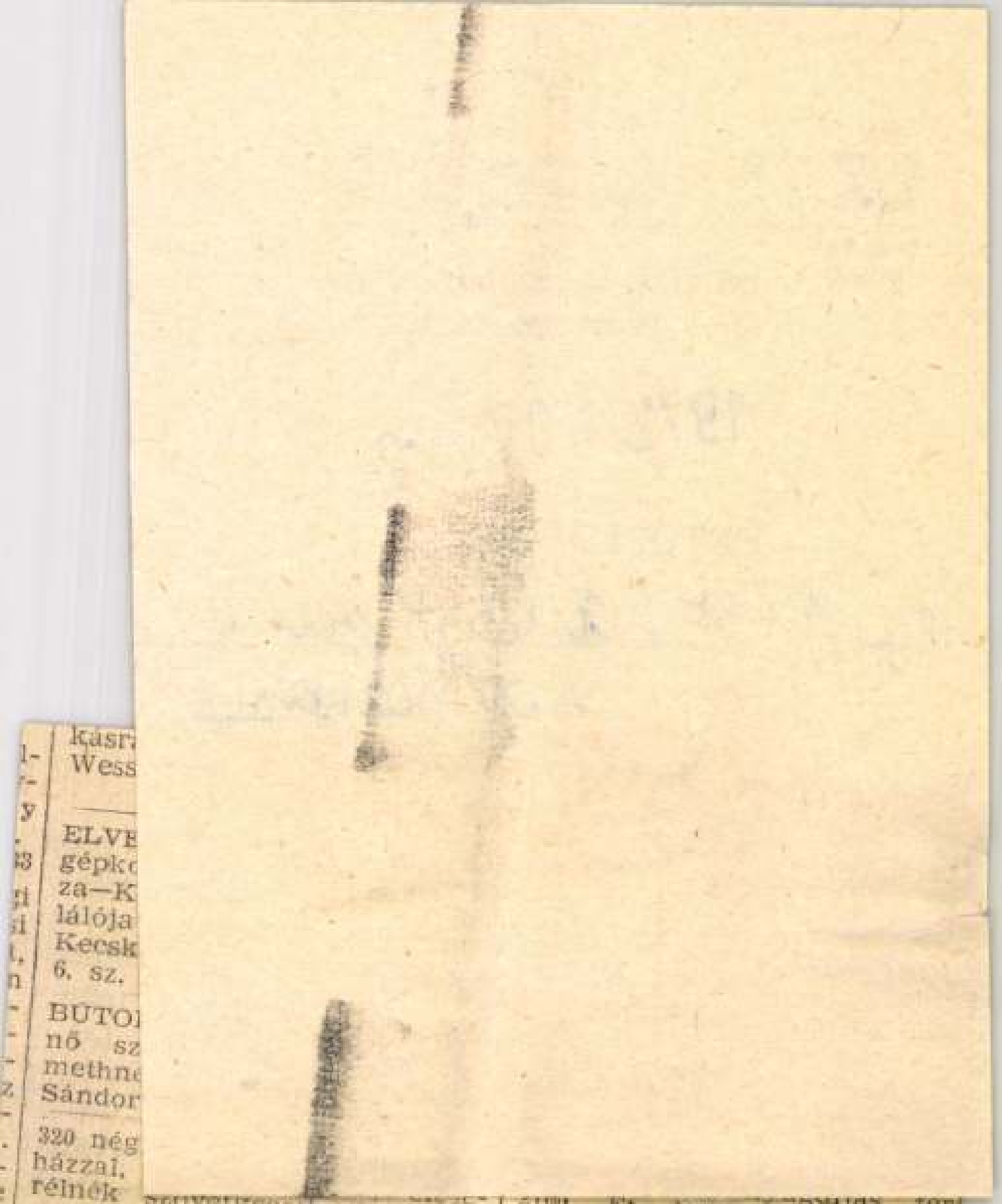

ifj. Éber Sándor

Baján megnyílt az ország első kirakatgalériája – ami eddig a szakemberek szerint csak Párizsban és Münchenben volt. Elsőként került a művész alkotásai ennek kiállításra,

Dunántúli Napló, 1943. szept. 17

ifj. Éber Sándor

A Kecskeméti Katona József Múzeum-ban megnyílt megyei téli tárlaton parztell-jei szerepeltek.

Sümegi György: A megyei tárlatról. Petőfi Népe, 1973. jan. 4.

Ifj. Éber Sándor (Baja)
festő

Bács-Kiskun megye képzőművészei közé
tartozik.

Pap Gábor: Kincsek és műkincsek a Barbariumból.
művészet, 1975. június - 7. oldal

Éber Sándor
festő

M.D.P.

1956-ban „Négy, évszak a Dunán",
1960-ban Pécsett rendezett kiállítást.
Fresko és szgraffató művei díszítik
a megyei középületeket. — Este (repro)

K.J.: Éber Sándor festőművész kiállítása Bóján.
Művészet, 1961 szeptember — 39 l.

MDG

Éber Sándor, ifj. festő

Szerepelt a Dél-alföldi képzőművészek kiállításán, Szegeden.

Szeleczki Zoltán: Dél-alföldi képzőművészek kiállítása Szegeden.

Tiszatáj, Szeged 1961. szeptember. 9. l.

MDK

ifj. Éber Sándor

Bácsbodrog Népe, Baja 1949.szept. 30.
Képzőművészeti kiállitás a Központi Filmszinházban

Éber Sándor, festő

Önálló kiállítása nyílt meg Baján.

—: Hír

-8.l

NÉPSZABADSÁG

Bn. 1961. máj. 3. [Vidéki]

Éber Sándor, festő — 17 ok

A Bajai Felsőfokú Tanítóképzőben a rajz-
tanárok továbbképzésére művésztelepet
rendeznek be a nyáron Éber Sándor
bajai festőművész vezetésével.

-: Röviden — 6 l

NÉPSZABADSÁG, bp. 1961. márc. 9

Éber Sándor
festő

M.D.K.

Bajan nyári művésztelep
nyílik, a veretésével

Művészeti életünk
Művészet, 1961. április - 40 l.

ifj. Éber Sándor MDK

Hajóhinta, pasztell

Munkácsy Téli IX. kiáll.
Nemzeti Szalon 1936. máj.

ifj. Éber Endre
festő

M.D.K.

Pécsett rendezett kiállítást.

Művészeti életünk — 382 op
Művészet, 1960. szeptember.

Sfj. Eber Sándor festő. MDK

Neve magenltve

Pécsi Notesz.

Pécsi Hétfő. 1947. I. évf. ápr. 14. 2. l.

MDK

ifj.Éber Sándor, festö

Litánia. Pásztell.

Mücs.-Az 1934.évi Magyar Kiáll. 1934.szept.27.-okt.28.
Kat.19.1.

ifj. Éber Sándor grafikus

Szekszárdon a Szarvas vendéglőben rendezték meg kiállítását.

Szocialista Művészetet, 1941. okt. (?)

ifj.ÉBER SÁNDOR,festő

Atyja Baján a Tanitóképző rajztanára,jó képességü művész volt. 1928-ban ifj.Éber a Képzőművészeti Főiskola növendéke volt. 157.old. 45.jegyz

JÁNOS

DÖMÖTÖR ~~SÁNDOR~~: Tornyai Baján 145.old

A MÓRA FERENC Múzeum Évkönyve. 1. 1966-1967
Szeged.1968

Ifj. Éber Sándor

1. Őszi táj pasztell 70×100

2. Tópart —"— 60×80

Tavaszi Tárlat 1971 Szolnok–
Kecskemét

Ifj. Éber Sándor

Tópart repr.

Tavasi Tárlat 1971 Szolnok - Kecskemét

ifi Éber Sándor

Szerepel Kecskeméten az alábbi
társlatban

Haltai Sándor: Nagyei téli
társlat, 1970

Petőfi népe 1971 I. 1 5 old.

MDK

Éber Sándor, festő

szerepel.

Artner Tivadar: Téli tárlat Kecskeméten 7.

Népszabadság, Bp. 1971. jan. 23.

ifj. Éber Sándor

Az Ernst Múzeumban megnyílt Bács-Kiskun m.-i tárlaton a bajai művész „Víz és bakor" c. műve szerepel. (említve).

Tárlatról tárlatra.

1972. III. 18. TV. 17.25 /12/ K j

Éber Sándor

Az Ernst Múzeumban febr. 19.-én megnyílt társaton művei szerepelnek.

Katanics Sándor: Bács-Kiskun megyei képzőművészek kiállítása.

Petőfi Népe, 1942. febr. 27.

MDK

ifj. Éber Sándor

Baja, 1933. kiállitás

MDK

Éber Sándor, ifj. fiuközépiskolai rajztanári oklevelet kapott.

Képzőm. Főisk. Évk. 1930-31. 90 l.

Éber Sándor

Baján él

Szerepel az alábbi táslatou

Artner Tivadar: Téli táslat
Kecskeméten

Népszabadság 1971 I. 23

ifj Éber Sándor

Őszi táj 70×100
Tópart 60×80

Tarnai Tárlat 1971 Szolnok-Kecskemét

ifj. Éber Sándor

Tópark, repr

Tavasi Tárlat 1971 Szolnok Kerskemét

Iffj Eber Sándor
festő

Pasztelljeit mutatta be.

D.Fehér Zsuzsa: Kováts Nagy Ira kiállitása....
Művészet, 1971.október - 42.oldal

Ifj. Éber Sándor festő

műveiből a Semmei

vadászkastélyban nyílt kiállítás

– Napló –

Magyar Nemzet 1971 július 8

4. old.

Éber S.
festő

M.D.K.

„Négy évszak a Dunán" (1956-ban) kiállítása.

Solymos Ede: A Türr István Múzeum története 24 l.
és ismertetése, Baja, 1958.

M.D.K.

Über 5
Jahre

Negy cosak a Dunán (1956-ban) kialitása

Subpress Sele: A Tiroi Istián Museum testimonia 242
és Szmetlitin, Praga, 1958

ifj. Éber Sándor

Fák tavaszi fényben, paszt.
Téli napsütésben, "

Bács-Kiskun m-i képzőművészek tárl. 1967. Kecskemét

Katona J. Múz.

Élen Sándor.

A Rudnay műveztelep és a bajai képzőművészeti együttes kiállításán kapni szerepelnek.

Bácskiskunmegyei Képújság, Kecskemét, 1952. június 29.

Éber Sándor

Pasztelekkel

szerepel a Tavaszi

Tárlaton Szolnokon

Rudey Gábor: Tavaszi Tárlat 1969

Szolnok megyei Néplap 1969 V.22

Éber Sándor:

A rajztanárok 1961-ben alakult bajai művésztelepének vezetője Tóta Gyulával.

Dr Domonkos Imre: A Pedagógusok Szakszervezete nyári művésztelepeiről.

Rajztanítás 1961. V. 31. l.

Éber Sándor

A pedagógusok bajai müvésztelepének évadzáró kiállitásán sikerrel szerepelt. 1961.

Domonkos Imre: A Pedagógus Szakszervezet nyári müvésztelepeiről
Rajztanitás 1961. V. sz. 30.l.

MTK.

Éber Sándor

Kiállitási hir

Müvészet 1967 márc.p.lo.

MDK.

Éber Sándor

Kiállitási kritika

Petőfi Népe 1967 jan.15.

Ifj. Éber Sándor

Emlékre

Jubileumi tárlat
Petőfi Népe Kecskemét
1970. május 10.

ifj Éber Sandor
festő

„Erdő siele" c. képével vett
„vesit a tarlaton és a „Fürek"
c. művével

Gyapai József: Kiállítás Bajan
Művészet, 1970. február - 45 kep

Éber Sándor

szerepelt az alföldi művészek Tavaszi Tárlatán.

Szolnok megyei Néplap 1967. ápr. 23.

ifj. ÉBER SÁNDOR

Litánia. Pastel.

Magyar kiállitás tárgymutatója. Műcsarnok 1934.
19. oldal

MDK

Eber Sándor ifj.

Városvége. Pastel.

III. Nemzeti Képzőművészeti Kiáll. 1935.
Márc. 24.-Máj. 15. Műcsarnok. Kat. 16.1.

M.D.K

ifj. Éber Sándor
festő

A Harafias Népfront nagy-
termében nyílt meg „Négy év-
szak a Dunán" c. képkiállítása.

– ry –: Ifj. Éber Sándor festőművész pécsi
tárlata.

Napló 1960. máj. 7 – 2 lap

Éber Sándor

Önálló Kiállitást rendezett Baján 1962-ben.

Athénben, Delhiben és Mikéneben járt tanulmányuton.

Rajztanitás 1963. I. sz. 10.l.

Pálffy Zoltán: Eredmények, gondok, tervek

Éber Sándor ifj. MDK

szerepelt a Bajai III. Béla Gimnázium 200 éves jubileuma alkalmából az öregdiákok és művésztanárok műveiből rendezett kiállitáson.

A jeges ár áttöri a Vörös hidat.

Kováts Andor Országos hirü művészek kiállitása Baján.
Petőfi Népe, Kecskemét. 1957. jun. 25.

ifj. Éber Sándor MDK

Litánia, pasztell

Mücsarnok 1934 Nemzeti Munkahét kiállitás

MDK

ifj.Éber Sándor, festöm.

Kórus. Pasztell.
Havas fenyves. "

Nemz.Szal.- A Munkácsy Cé VIII. repr. kiáll.-a
1935.márc.30.-ápr.14. Kat.

MDK

ifj.Éber Sándor, festőm.

azok közé tartozik, kiknél minden az érzelem s annak minél hivebb kifejezése/ mégha esetleg a természet-tudományi tények valóságával ellenkezik/.

III. Nemzeti Kiállitás.
Képzőmüvészet. 1935. 83-84.l.

ifj. Ébel Sándor

Művével szerepel a Hegedi
Képzőművészeti Egyesület
nagy Tárlatán.

Hegedi Új Nemzedék, 1934. XI. 18.

idb. Éber Sándor

Művével nevepel a Szegedi Képzőművészeti Egyesület nagy Tárlatán.

Szegedi Uj Nemzedék, 1934. XI. 18.

MDK

ifj. Eber Sándor

Halászbárkák, olaj

Baja Pandurszi̇get, olaj

Duna-kiáll. N.Szal. 1933. jan. 41.

Debrecen (Hajdú)

Anna-utca 42. Ház, földszint
klasszicizáló, 1820 körül.

/Debrecen V.ésMV. Bp. 1951, 1

ifj.Éber Sándor

festőművész

Magyar Akvarell-és Pasztellfestők Egyesülete kiállítása - Nemzeti Szalonban - képével szerepel.

Pesti Hirlap
1935.VII.21.

ifj Éber Sándor

festőművész

Magyar Akvarell-és Pasztellfestők Egyesületének kiállitása - Nemzeti Szalonban - képével szerepel.

Esti Kurir
1930.XII.28.

ifj.Éber Sándor

festőművész

Magyar Akvarell-és Pasztellfestők Egyesülete kiállításán - Nemzeti Szalonban - képével szerepel.

Téli tájaival.

Budapesti Hirlap
1938.XII.el.

ifj.Éber Sándor

festőművész

Magyar Akvarell-és Pasztellfestők Egyesületének jubiláris kiállitása - Nemzeti Szalonban - képével szerepel.

U j s á g
1938.VII.el.

MDK

ifj.Éber Sndor festő, ~~Kecskemét~~
Baja

Dél-alföldi képsőm. kiáll. Móra Muz. Szeged
1961.jul.

Nyj. Eber Sándor
festő

M.D.K.

Este az erdőben" című alkotá-
sát mutatta be a bajai tárlaton.

Mészáros Ilona: A fegyveres erők tavaszi tárlata Bajai Művészet, 1966. augusztus - 44 lap

9/. MDK

ifj. Éber Sándor, festőm.

Csend, csend.

Szomoru füz vidám reggelen.

Bucsuzó sugarak.

Városi Muzeum. Baja.
Bajai festök képei Bajáról. Kiállitás. 1942. Kat.
dec. 19.-26.

ifj. Éber Sándor MDK

szerepelt a kiállitáson.

Dr. Kisdéginé Kirimi Irén: Gondolatok a bajai festők kiállitásán.
Bajai Hirlap. 1962. nov. 28.

MDK

ifj. Eber Sándor, festö

Téli táj. Pasztell.
id.Eber Dándor festömüvész. Paszt.

Nemzeti Szalon.-MAFC XX.jubil.kiáll. 1935 dec.20-
1936.jan.6. Ka t.

ifj. Éber Sándor, „festő"

id. Éber Sándor festőművésznek fia, ifj. Éber Sándor az nagyanyjának „festő"-szeretettel őrzi édesapja emlékeit, a gondozás hagyatékát.

V. M.: Száz éve született id. Éber Sándor.
Petőfi Népe, 1948. jún. 11.

Éber Sándor

festő

A bajai festő pasztell képeket mutat be. Egyik legjobb képe le „Kowas Dunapart".

Oelmacher Anna: Középmagyarországi . . .

Művészet, 1969 november – 43 lap.

Éber Sándor ifj

Halászbárhák c.
kepe repr.
Képzőművészet
1934. 198 l

MIHALIK
MUZEUMI ÉS KÖNYVTÁ

BUDA
STEPHANEUM N
191

Éber Sándorítj

IV. c

l

Képröm. Fönk Ésk

1930-31. | 50. l
90. l

A különféle ny
pirosok alakjának és minőség
nyomtatványok rovatolásának
tést és hosszabb időt igénye
nettel járó nehézségek lehet
a folyó évre az eddig haszn
engedélyeztessék.

Abban az esetbe
elfogynak és a papiros norma
befejezést nyernek - amiről
tást fog nyerni, a nyomtatv

A Müemlékek Országos B i z

MDK

ifj. Éber Sándor

Behavazott falu, paszt.

Rőzsehordók, paszt.

Tájkép, paszt.

A bajai "Fesztivál" Képzőm. Kiáll. kat. Bajai Múzeum 1949. jul. 3.

MDK

ifj. Éber Sándor

Napnyugta, paszt.

Munka után, paszt.

Mosó asszonyok, paszt.

A bajai "Fesztivál" Képzőm. Kiáll. kat. Bajai Muzeum 1949. jul. 3.

MDK

id. Éber Sándor

Öreg munkás, of.

Hajókormányos, of.

A bajai "Fesztivál" Képzőm. Kiáll. kat. Bajai Muzeum 1949. jul. 3.

Éber S.

Krum Vlkov bolgár költő arcképe

Rajz, reprodukció

Nagyvilág 1959. 12. szám. 1902. oldal

ifj. Éber Sándor, festőm.

Városvége.

Napos délután.

Dzsungel.

Városi Muzeum. Baja.
Bajai festők képei Bajáról. Kiállitás.1942.Kat.
dec.19-26.

NDK

2/.

ifj.Éber Sándor,festöm.

Evezös Egylet.

Nyár a vod vizeken.

Szentistváni akácos utca.

Havas kistöltés.

Városi Muzeum.Baja.
Bajai festök képei Bajáról. Kiállitás.1942. Kat.
dec.19.-26.

MDK

1./

ifj. Éber Sándor, festöm.

Halászbárkák.

Vöröshid.

Háromfarkas kocsma a kopalón.

Városi Muzeum.Baja.
Bajai festök képei Bajáról. Kiállitás.1942. Kat.
dec.19.-26.

4/. MDK

id. Éber Sándor, festöm.

Esti hangulat a Türr emléknél.

Vizpartján.

Cirkusz a Csermák-téren éjjel.

Esti felhök a Dunán.

Városi Muzeum.Baja.
Bajai festök képei Bajáról. Kiállitás.1942. Kat.
dec. 19-26.

3/. NDK

id. Éber Sándor, festőm.

Régi központi éjjel.

Napsütésben.

Szt.Háromság szobor éjjel.

Városi Muzeum. Baja.
Bajai festők képei Bajáról. Kiállitás. 1942. Kat.
dec. 19.-26.

MDK

ifj. Éber Sándor

Halászbárkák, repr.

Képzőművészet 1934. 198.1.

6/. MDK

ifj.Éber Sándor, festöm.

Bucsusok.

Érd-kert sarka.

Szentjánosi kápolna.

Városi Muzeum, Baja.
Bajai festök képei Bajáról. Kiállitás. 1942. Kat.
dec. 19. - 26.

5/.

MDK

ifj.Eber Sándor,festőm.

Vonatkerti platánok.

Simondunában.

Fények a Kápolztásdunán.

Városi Muzeum,Baja.
Bajai festők képei Bajáról. Kiállitás. 1942. Kat.
dec. 19.-26.

7/. MDK

ifj.Éber Sámor, festöm.

Déry-kert.

Hajnal a Posványosan.

Boltivek /Schleicher-féle téglaégetö/

Városi Muzeum, Baja,
Bajai festök képei Bajáról. Kiállitás. 1942. Kat.
dec. 19. - 26.

8/. MDK

ifj.Eber Sámier, festöm.

Üveghangok.

Vojnits kuria. /Grünhut-ház/

Ballada.

Városi Muzeum. Baja.
Bajai festök képei Bajáról. Kiállitás. 1942. Kat.
dec. 19. - 26.

11/.

MDK

ifj. Éber Sándor, festőm.

Visszapillantás.

Háromnyul-utca.

Városi Muzeum. Baja.
Bajai festők képei Bajáról. Kiállitás.1942.Kat.
dec.19.-26.

3/.

MDK

ifj.Éber Sándor,festöm.

Méntelep.

Belvárosi plébánia akácfái.

Árviz.

Városi Muzeum.Baja.
Bajai festök képei Bajáról. Kiállitás. 1942. Kat.
dec.19,-26.

MDK

ifj.Éber Sándor,festöm.

Kedves öreg ház.

Rókus kápolna.

Ősszel /Petöfi-utca/.

Városi Muzeum,Baja.
Bajai festök képei Bajáról. Kiállitás. 1942. Kat.
dec.19.-26.

Uj Szalon

1934 szept

Bárkák
Tulipánok) papst

közművelődési célon túl a mű-
részettörténet igazságának fegyve-
rével önkéntelenül is elsőren-
dűen fontos nemzeti hivatást
is ~~van hivatva~~ szolgál~~ni~~nak.

A műemlékek orsz. Bizottsága
nem rendelkezik azokkal az
erőkőzökkel, amelyekkel előa-
dásai iránt a közönség érdek-
lődését felkelthetné és várt
bizalommal fordul segítségért
Méltóságodhoz, minden kultu-
rális és harapios törekvésnek
hurgó pártolójához. Midőn ez
éri előadásaink részletes ~~program~~ programmot
~~jót~~ van szerencsém mellékelve
megküldeni, még tisztelettel
arra kérem Méltóságodat, hogy
napilapjaink szellemi irányi-
tására gyakorolt nagy befolyásá-
val odahatni méltóztassék,
[illegible] előadásokra vo-

Éber Sándor ifj.

festő Baja.

Dombóvári kiáll. 1934

Leány virággal,
Őszi felhők,
Dunán,
Őszi erdő,
Barok templom,
Linzi tornyok,
Lányok,
valamenyi pasztell

tizedéből. Janicek Zmilely z Pisku cseh miniátor
ízítette II. Ulászló részére mindenbizonnyal
rágában.

A magyar szentek himnuszait tartalmazó, nagyéretű pompás kiállítású Gradualét — amint ez a szítések vizsgálatából megállapítható — a XVI. ázadeleji cseh miniaturafestészet egyik legjelensebb művésze, Janicek Zmilely z Pisku festette. mester műveit, két Csehországban lévő Gralalet K. Chytil ismerteti. (Vyvoj miniaturniho lalířstvi Českého ze doby králu Rodu Jagellonského V. Praze 1896. IV. fejezet 324—329. l.) két kódex egyike egy mladoboleszlavi templom szére készült 1500 körül, s jelenleg a prágai obkovitz könyvtár tulajdona, a másik egy königrätzi Graduale, amelyet Joannes Franus mladoleszlavi városi tanácstag ajándékozott a Szent élek templomának: ez a Graduale 1506 körül szülhetett. A korábbi, prágai Graduale értékes ritka adatot őrzött meg: a művész nevét. esztergomi Graduale és a két csehországi raduale miniaturáinak és díszítéseinek hasonlóga annyira szembeszökő, hogy ezeknek stílusitikai egybevetésük és vizsgálatuk szinte felesges. A miniaturák és díszítések meglepő stílusbeli yezése folytán nemcsak az válik bizonyossá, gy egy időben és egy műhelyben készültek, nem az is, hogy mind a három kódexet Janicek nilely festette. Mind a három Gradualéban iknem teljesen megegyező díszítéseket találunk. r a prágai és a königgrätzi Graduale lapszélszítései olykor gazdagabbak és dúsabbak, mint esztergomi Graduálban található ornamentika, a miniaturák felépítése, az angyalok arctípusa, állatok, virágok elhelyezése stb. minden kétget kizáróan egy mester munkáját bizonyítják.

358

Éber Sándor ifj.
festo

Strand.
Vasárnap délután
Barok kórus
Vivágos leány
Zuzmara
Befagyott bárkak
Fenyves

Szeged 1934 ?

	10.000	50.000
	10.000	50.000
	10.000	50.000
	10.000	50.000
	10.000	50.000
	10.000	50.000
	10.000	50.000
	10.000	50.000
	10.000	50.000
	150.000,	650.000 P

Javitandó:
név, férjezment.

elnök

Éber Sándor ifj

Baja, 102, 130.14.

Hintőkök, pastell

Édesapám, pastell

Szeged 1938/6.

MŰEMLÉKEK ... ZOTTSÁGA
465-1909
Számhoz

A Budavári fő[illegible]
helyreállítása számára,
Schulek János kerésher
utaltatott 900. K. azaz
Kilencszáz Korona
Budapest 1909 máj. 28án

Forsteggyel

Egyúttal 8000 K. erejéig
hitel nyittatott a nevezett épités

Éber Sándor, ifj.

Téli táj, pastell

X. Tavaszi Szalon

1935.

Éber Sándor ifj

2 pasztell

Nemzeti halon

Munkácsy Céh VIII
repr. kiáll. kat.
1935 – márc. 30 –
ápr. 14 –

NYOMTATVÁNY.

Nagyméltóságú
Méltóságos
Nagyságos

MEGHÍVÓ

A

MŰEMLÉKEK ORSZÁGOS BIZOTTSÁGÁNAK

19 ..... évi ..... hó ..... n ..... napján

.....

délelőtt / délután ..... órakor megtartandó végrehajtó-bizottsági / rendes / albizottsági ülésére.

Tárgy: .....

Elnök megbízásából:

.....

Hornyánszky V. R.-T. Budapest.

Éber Sándor, ifj.

MAGYAR MŰVÉSZET

1932. 388.

1926, 126

A Mindenható latja
és ezért elhatározza ho
arkangyalt a pokolba h
kozül egyet és azt küld
a magyarok ellen ingerel
küldi Szolimánhoz Szoli
ellen indul csak ~~azt~~ meg ne
ellen menjen-e. Zrinyi
függő Krisztustól kér seg
hogy megíedi a magya
halni. Zrinyi Siklósnál
a hirére a Szultán Szig
dik a rettenetes harc
Zrinyi hősiesen küzd
volt a helyzet a nagy-török

Éber Sándor ifj

festő

Műcs. kiáll, 1935 től
Pipics 112. l.

Temesvár - Erzsébetvárosi és gyárvárosi

népkönyvtárak IV. 261

Éber Sándor ifj

írod

Nikelszky Géza -

A ciszterci rendház kápolnájának falikepe -

Dunántúl

1935. okt. 13.

Éber Sándority

Baja

l.

Rajzoktatás

1937. 9-10. n.

129. l.

jelen volt a pá-
rizsi kongresszuson

A kiüvészeti, rajz és
iparmüv-i oktatás 8.
utr. kongresszuse Párisban

A felső rész párisi munka 1400—1410 körül. Rokon emlékek: Reliquiárium (Montalto), Goldenes Rössel (Altötting), Madonna (Toledo) és Szent Katalin (Clermond-Ferrandból, Newyork, Morgan-gy.). Más vélemény szerint sienai, esetleg zienai magyar ötvös munkája. E részhez Mátyás király készíttette a talpat, mely hihetőleg Magyarországon dolgozó lombard ötvös alkotása. A diadalkocsis zománcképek analógiái: Nagy zománcmedaillon (Bécs, Kunsthistorisches Museum), Triptichon, (Milano, Museo Poldi Pezzoli) Aragóniai Izabella tükre (Granada, Székesegyház) és Reliquiarium (Gandia, collegiale). A talp szerkezete is lombard, v. ö. Nagy ostensorium (Lodi, székesegyház).

A felső rész vagy Zsigmond király révén került az országba, vagy Mátyás idejében. Fraknói szerint Mátyás Merész Károly halála után annak kincseiből iparlodott némelyet megszerezni. — Mátyástól fia, Corvin János örökölte, ki Bakócz Tamásnál zálogosította el, majd 1494-ben neki ajándékozta. (Erről eredeti oklevél az esztergomi káptalan levéltárában.) Bakócz hagyatékából jutott a kincstárba. — 1553., 1594., 1609., 1654. és 1678-as leltárak.

Bock 136—137. l. — Zalka János: Két ősrégi kereszt az esztergomi főegyház kincstárában. Magyar Sion, III., 1865., 62—66. l. — Henszlmann: A bécsi 1873. évi világtárlatnak magyarországi művelőinek régészeti osztálya. Bp. 1875—1876., 15—218. l. A M. Tud. Akadémia ... É. X., 1876.,

222

Éber Sándor

1927/28 – 1930/31

Fenképrzőmfőiskénk

1932-33. 79. l.

Éber Sándor ifj

1935. okt. 12. Fenti befejezte a pécsi cisztercí gimnázium kápolnájának falképeit.

Nikpkiáll

EGYETEMI NYOMDA

30 nap **JÚNIUS** 24. hét

6 asárnap		Norbert *Norbert*
7 Hétfő	Ynap.	Róbert *Róbert*
8 Kedd		Medárd *Medárd*
9 Szerda		Prim. és Fél. *Félix*
10 sütörtök		Margit k.-né *Margit*
11 Péntek		Barnabás *Barnabás*
12 zombat	Ynap.	F. János *Klaudiusz*

ih. ÉBER Sándor

Kőhegyi Mihály: Végtiszti ifj. Éber Sándorról.
= Tiszatáj, 17, 1985, 11. 95. i.

Éber Sándor, ifj., festő; sz. 1909. máj. 19. Baján. É. Sándor festő fia. Atyjától és 1927–31. a budapesti képzőművészeti főiskolában Rudnay Gyulánál tanult, s rajztanári oklevelet szerzett. Már mint bajai gimnazista tervezte és készítette a bajai főgimnázium hősi halottainak emlékművét és atyjának segédkezett templom díszítésnél [illegible]. Mint rajztanár a bajai ciszterci gimnáziumban működött. 1931. a jánoshalmi főszolgabíróság épületének díszítését, majd a bajai apácazárda főhajójának fresco-sgraffito ~~[illegible]~~ dekorációját készítette. †1937. részt vett a párisi [illegible] rajz és iparművészeti oktatási ~~kongresszuson.~~ ~~§~~ fordíts.

† 1935. festette a bajai ciszterci [illegible] kápolnájának falképeit.

ternden Artikel ueber ung. Kuns

In Betracht komme

Sujets die hier voraussichtlich

schen Aspect wenn tunlich, sond

bestimmt.

Ueber die erfolgt

weils Belegexemplare schicken.

wieder retourniert werden.

Ihrer geschaetzte

sehend,

ifj. Eber Sándor festő MDK.

Kiállításukról beszámoló és bírálat.

„Festőművészeti Kiállítás"

Uj Dunántúl, 1947. IV. évf. ápr. 16. 4. l.

ifj. Éber Sándor festő" MDA.

A bajai festő 2 pasztellképpel szerepel a tárlaton.

+ Néprajművészeink őszi tárlatának megnyitása"

Dunántúli Népszava. 1947. III. évf. Szept 4. 2. l.

ifj. Éber Sándor festő. MDK

Neve megemlítve a kiállítók között.

„Madonna – kiállítás a Baranyavármegyei Múzeumban."

Dunántúli Népszava. 1947. III. évf. máj. 20. s. l.

Éber Sándor, ifj.

festő

Téli táj, pasztell

id. Éber Sándor festő arck. pasztell

Nemzeti Szalon

MAFE 20-ik jub. kiáll. kat. 1935. dec. 20 – 1936. jan. 6.

MD K

Éber, festöm.

Virágcsendélet. Pasztell. J.l.j

Árv. Közl. 1931. 3.sz.sz. 49.l.

Molk.

Éber

rajza

Tiszaláj 1962. 6 sz 2. l

mdk

Über

rajza

Papp Zoltán versetez

Tiszatáj, 1962, 4. sz. 9. l

ifj Éber Sándor

tanár a bajai fögimnáziumban. Képzm Főisk. Rudnay-növendék (rajztanár) Atyjával együtt dolgozott templomokban. Fest és faragt. Nagykanizsai templom kariatidjeit, bajai fögimn. hősi halottainak emlékművét (még gimnazista korában) (beton műkő, graffito technikával) készítette. 1931. a jánoshalmai főszolgabiróság épületének dekorációját, csinálta. A bajai apácazárda főbejárata feletti kompozíciója (fresco-sgraffito) „Szűz Mária kis lányokkal" egyik legjobb alkotása.

Portrékat, tájképeket állított ki 1932. Baján és Bp-en

miniszteri t

A Műemlékek Országos Bizottsá

Ifj. Éber Sándor
festő

„Édesanyám" Repr.

„Falunége" –"–

Mezei Otó: Ifj. Éber Sándor kiállítása a vajai Tüzi Ist-
Tiszatáj, Szeged 1970. I. 68, 77. ván Múzeumban

Ifi Éber Sándor
festő

Több évtizede a bajai Dunaport, az ártéri erdők világának a festője.

Nagy István atyai barátja és példája volt, hatott ~~rá~~ rá Rippl-Rónai, és természetesen apja, Éber Sándor.

Mezei Ottó: Ifi Éber Sándor kiállítása bajai Tóth Tiszatáj, szeged ~~1979~~ 1970. I 69. István Múzeumban

Ifj. Ébe Sándor
festő"

„Füzes" Repr.

Tiszatáj, Szeged 1970. II. 151.

Ifj. Éber Sándor, festőművész

Baja és környéke jelentős szerepet tölt be a hazai halászatban, hatnak a művészeti életre is. Az itt élő festők – ifj. Éber Sándor, Göldner Tibor, B. Mikli Ferenc, Miskolczy Ferenc, Solymosné Göldner Márta – rendszeresen festetnek képeket a bajai halászat köréből.

L.M.: Halászat a képzőművészetben.
Petőfi Népe, 1982. júl. 25.

Ifj. Éber Sándor, festőművész

Baja és környéke régen is, ma is jelentős szerepet tölt be a hazai halászatban. Az itt élő festők – Ifj. Éber Sándor, Göldner Tibor és még többen – rendszeresen festenek képeket a bajai halászat köréből. (emlitve).

Losonczi Miklós: Halászat a festészetben.
Békés Megyei Népújság, 1982. júl. 24.

Ifj. Éber Sándor, festőművész

A győri Műcsarnokban kiállító bajai képzőművészek művei láthatók okt. 11.-ig. – Ifj. Éber Sándor a vízpartok és a vászon lírikusa, a fekete virtuóza, hiszen szinte fekete festékkel ábrázol fényt, hangulatot. „Este". / említve / Barnái, feketéi nem erőszakosak, ehhez persze anyaguk – pasztell – is hozzájárul. Szelíd szomorúság lengi be a parti erdőket, itt-ott kis drámákkal fűszerezve a témát.

Pió Márta: Két festő a győri Műcsarnokban.
Petőfi Népe, 1981. szept. 27.

Éber Sándor festőművész

A Magyar Képző- és Iparművészek Szövetsége Közép-magyarországi Területi Szervezete nyári tárlatot rendezett Kalocsán, a kiállítás innen Szolnokra vándorol szept. közepén. — Éber Sándor művei, mind régi, mind kora tavaszi tájképei láthatók a kiállításon. (említve).

Halász Ferenc: Ezt láttuk, ezt látják.
Petőfi Népe, 1980. aug. 17.

ifj. Éber Sándor

Kecskeméten, a Bács Kiskun m.-i Téli Tárlaton rozsépel a művész műve.

Halára Ferenc: Egy kiállítás lettára.
Petőfi Népe, 1975. dec. 21.

Éber Sándor

A Tóth Menyhért-i életmodell

Forrás. 1983 | 9

Éber Sándorifj

festő

Életrajz, lásd
okv.

Rapcsányi

784. l.

V

МОВ кл. 3699.

Éber Sándor, ifj.

Rosslau, templom
(Kunstrie)
Magyar nagypéntek

(Kollárné Éber Ottalya közlése)

4) a bajai cisztercita gimnázium
disztermeben III. Béla király
megalapítja Zircet. 1931. Romá-
ban, természet után festette
XI. Pius pápa és Sincero bíboros
arcképét. 1925. Bajan,
1926. Bpesten, 1930. P~~éc~~
és 1947. Pécsett volt önálló
kiállítása. Önarcképét a
Szépművészeti Muzeum, egy ba-
latoni tájképet a Fővárosi
képtár szerezte meg.

intézte hozzám,

Ilio a tkozással

~~Kelt~~ 23.079/1923 szám

emlékek Országos Bi

csatoltan kiadom az

zőt, hogy kérelmét a

lisztmennyiség csekél

módomban teljesít

Budape

Munkácsy Cér ivelt. Éber Sándor

1928 nov I. kiáll (N. Szal)

Tanulmány

1930 nov. (U.o)

Elfogadás, freskó

1935 márc.-ápr (U.o)

Nagy István festi műv. portréje

of

1936 máj.-jun (U.o)

Rózsahegyi Kálmán, of

23.

...gos Bizottsága.

...eadvány	száma:	191
	kelte: Hrbál	191
	beérkezése:	191

...ékletek száma:

...ridő:

...rat száma;

...rat száma:

Schülerek cz. I/22

1923 I/17.

I.

Méltóságos

Márkus Miksa Kónak

Magyarországi Király

Éber Sándor, festő; sz. 1878 jan.
6. Ráckeresztúron (Fejér m.) ⊗
Középiskoláit Pécsett végezte.
1897–1900. a bpesti mintarajz-
iskolában Székely Bertalan tanít-
ványa volt s ~~1900.~~ rajztanári
oklevelet szerzett. 1900. Félegyhá-
zán, 1901. Jánospatakon, 1902
~~óta~~ tól 1923.) (a bajai tanítóképzőben ta-
nított. Első megyeb falképét, a
Művészi nevelés allegoriáját
1904. festette a bajaiállami ta-
nítóképző rajzterméneh falá-
ra. 1905. ugyanide készítette
az Ambicio c. falképtervét,
mely 12 m. hosszú karton az
ifjuság küzdelmét allegorizál
ja. 1907. festette a katymári
(Bács-Bodrog m.) Vodica-ká-
polna mennyezetképét s ~~u~~
~~gyanez évben Árpádházi szt.~~
~~Margit c. falképvázlatával~~
~~vett részt a Fraknói-öszton-~~
~~dij pályázaton~~ 1907. festette
azt a díszoklevelet, melyet
Baja város Thaly Kálmán-
nak készíttetett. 1908. a.

⊗ mh. 1947 okt. 15. Bajai.

12

Ellen

39.300 K., [illegible]
szát kosmaszór, meg [illegible]
vár" c. vezetőkönyv el[illegible]
műemlékek [illegible]. Biz[illegible]
befizettem.

Budapest. 1923, [illegible]

2/ kultuszminiszterium képviseletében vett részt a londoni ntk. rajztanári kongresszuson. Az ezzel kapcsolatos rajzkiállításon a m. tanítóképzők rajzait É. növendékeinek munkái képviselték, melyeket oklevéllel és aranyéremmel tüntettek ki. Londoni megbízatása után hónapokig Münchenben, Amsterdamban, Haarlemben, Hágában, Antwerpenben, Brüsszelben és Párizsban volt tanulmányuton. 1909. ♀ elnyerte a ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~ Hunyady-ösztöndíjat s ezzel egyévet Olaszországban, főleg Rommában, Firenzében és Monte Cassinoban töltött. Jézus az emmausi két tanítványjat c. falképét 1910. készítette a bajai uszkreitak rendházának társalgójába. ~~[illegible]~~ két freskót ~~festett~~ a lánycsóki

♀ Árpádházi Szt. Margit freskóvázlatával

nyta

nchilenceres Lárom-
peget 100 db. „Vizlyrádi-
lási ára fejében a
ságos pénztárába

. Roskó Pálné

Éber Sándor

Festőművészek gyűjt.
kiáll. katalogusa.
Pécs 1930. okt. – nov.
(Fränkel)

Tornyai János festő
arcképe
Cigányleány
Lellei munkás
Duna,
Ősz a fonyódi
dombokon

1947.
Anna-
nál

3.

4.

Éber Sándor, id.

festő Baja.

Dombovári kiáll. 1934

Havas mezők, olaj
Ivó (borkóstoló) "
Golgota "
Szent Margit, pastell

íszítik. S elütő színű alapjukat arany napsugarak agy aranycirádás minták töltik be.
A díszítések a cseh miniaturafestészet modorán készültek a XV. század második felében. Átlagos műhelymunka.

Dankó József: Vetus hymnarium ecclesiasticum Hungariae. Budapest 1893. 80. l. 4. sz. — Ex libris 11. l. 60. sz. — Radó Esztergom 8. sz. 111—116. l. Klny. 27—32. l. — Radó Index 40. sz. 30. l.

3. (Mss. I. 3.) GRADUALE. (II. ULÁSZLÓ-KÓDEX.)

Latin. Nagy folio. XVI. század.

Kártya. 625×425 mm. 399 levél. Hiányos. 5 ötvonalas hangjegysor alatt, a szöveg textúra betűkkel szintén 9 sorba írva. Vörös feliratok, vörös, kék kezdőbetűk, arany, vörös, kék, zöld, lila hangjegyek és sorok. Részben vörös, eredeti lapszámozás. *16 lapszéldíszítés egy nagy és több kisebb figurális jelenettel. 13 iniciáléba illesztett miniatura, díszes iniciálé és 1054 iniciálé. Kötés:* XVI. századi fehér disznóbőr, fatáblákon (670×460 mm), vaknyomásos vonaldíszítéssel, köldök és sarokveretekkel. A köldökveretekben az ágaskodó seh oroszlán, az alsó sarokveretekben az egyfejű sasnyel sas látható. A felső, kisebb sarokveretek XIX. századi kiegészítések. Feltehető, hogy a felső sarkokról hiányzó egykorú sarokvereteken

Éber Sándor

Piheno Balaton

1933 tőv új szerzem.kiáll Műcsarnok

Nagy.

Dr Dercsényi

mú

Éber Sándor id.

festő Baja

KMTÁRS művcsoptok Tornyay János festi arch

1931. feb-márc kiáll.

VII. 33.

1931/32 téli kiáll. 333 Pápai audiencia

1932 Fov. ut. trans. Pihenő Balaton

1933. nemz. képzm. kiáll. of 134.

Sincero biboros

	Bolti ár	Leszállított ár:
OSSIAN énekei. Az eredeti gael mérték fordította Fábián Gábor. 1903. (352 l.)	2·40	1·—
PALLAS DEBRECINA Dolgozatok a debreceni református kollégium tanárképzőintézetének tizéves fennállása alkalmára. 1936. (548 l.)	—·15	6 50
Emlékkönyv PAPP KÁROLY főiskolai (akadémiai és egyetemi) tanári működésének harmincadik évfordulójára 1939. (638 l.)	15 —	9 —
(PAPP ALBERT): Hol az igazság? Magyar Áron és Jámbor Márton beszélgetése a kálomista s pápista vallás felett. (59 l.)	— 50	— 20
PASTINSZKY JÁNOS: Gyakorlati magyar-török szótár. (Kb. 1400 l.)	12 —	4 —
PÉTERFFY LÁSZLÓ: Babérlevelek. (Kalona, Kazinczy, Herczeg) 1936.	— 80	— 40
PETRARCA összes szerelmi szonettjei. Fordította Kadó Antal. (298 l.)	3 20	1·—
PONGRÁCZ KÁLMÁN: Fiatal Magyarország. — Az ifjuság problémája és az ifjusági mozgalom. — 1930	2 —	1·—
POPOFF MIHÁLY: Az orosz lélek. 1938.	2·—	1 20
PÓR IMRE: A magyar nemzet történetének uj alakulása. 1906 (438 l.)	5·—	2·—
PORZSOLT ISTVÁN: Népnyelvi adatok Ujfehértóról. 1936.	1 —	— 50
PÓCZE JÁNOS: A rómaiak szatirájáról. 1936.	1 —	— 50
PROBSTNER ARTHUR: Szüleszet. 1927 (165 l.)	6 —	2·—
RÉVÉSZ IMRE: Devay Bíró Mátyás első magyar reformátor életrajza és irodalmi művei. 1883. (135 l.)	3·—	2 —
RÉZ LÁSZLÓ: Vallás és művészet 1909 (183 l.)	3 —	1 —
RUDNYÁNSZKY GYULA uj költeményei 1894—1904 1904 (319 l.)	6 —	1·—
SÁFRÁNY LAJOS: A szellemi munkaképesség kisérleti mérése és a túlterhelés problémája. 1903.	— 90	— 30
—: Pheidias. Tanulmány az antik mütörténet köréből. 1900. (82 l.)	1 50	— 60
SCHLEICH LAJOS: A debreceni róm. kath. plébánia piarista jellegének megszünése 1934	— 50	— 30
— A fegyverneki svábokról 1934.	— 60	— 40
SEGESVÁRY LAJOS Magyar református ifjak az utrechti egyetemen 1636-1836 1935. (90. l.)	3 20	2 —

Éber Sándor

Pesto

Cród

z

Krück. I. 253. l.

Rézkori csáhány II. 206.

— lapos véső II. 206.

Id. Éber Sándor festő

MDk.

Neve mejemlítve.

„Szüveszet"

Új Dunántúl 1947. IV. évf. ápr. 13. 4. l.

Ifj. Ébér Sándor festő MDk.

Neve nagyenlitve.

„Festőművészek Kiállítása"

Uj Dunántúl 1947 IV dof. apr. 11. 4. l.

Ifj. Éber Sándor festő MDbr.

Neve megemlítve kiállításával kapcsolatban.

„Bajai festőművészek látogatása Pécsett".

Uj Dunántúl 1947. IV. évf. apr. 3-4. l.

Id. Éber Sándor festő MDk.

Neve megemlítve.

„Festőművészek Kiállítása".

Uj Dunántúl. 1947. IV. évf. ápr. 11. 4. l.

MDK

Id. Éber Sándor festő

Bajai festő kiállítása.

Neve megemlítve.
„Bajai festőművészek látogatása Pécsett".
Mj Dunántúl. 1947 IV. évf. ápr. 3. 4. l.

Ifj. Éber Sándor festő — MDk

Neve megemlítve 80 képet állítanak ki hárman.

„Művészet".

Új Dunántúl. 1947. IV. évf. ápr. 13. 4. l.

id. Éber Sándor festő

MDP

Kiállításáról beszámoló.

„Festőművészeti Kiállítás."

Új Dunántúl, 1947 IV. évf. dec. 16. 4. l.

id. Íber Sándor festő MDK

Grafikával szerepel a Kiállításon.

„Ugházunüvészeti Kiállítás."

Dunántúli Képszava. 1947. III. évf. szept. 23. 5. l.

Eber Sándor festő MDK.

Neve megemlítve a kiállítók között

„Madonna-kiállítás a Baranyavármegyei Múzeumban!

Dunántúli Népszava 1947. III. évf. máj. 20-5. l.

id. Éber Sándor

Jelentős freskókésztő mester volt.

Láraló Ilona: A SZOT-díjas Saurcsik János festőművész.

Textilmunkás, 1973. aug. 5.

Éber Sándor

festő

cvód

Az Est. 1926.

márc. 21. (Csoport-
kiállítás a Nem-
zeti Szalonban.)

Éber Sándor id

festő

Szent Imre
Tulipánok
Fények a Dunán
Imádkozó angyal

Szeged 1934?

A kiadvány hiteleul:

~~Szeged~~

~~irodavezető~~

enti csekkszámla terhére dr. Percsényi
y megbizottja kezéhez müemlékek fenn-
s hóra szóláan II.részletként
00.000 P-t azaz: Harmincezerhétszázöt-
sekken/ azonnal utaljon ki a postata-

vi május hó 15.-én.

A miniszter rendeletéből:

Dr.Pogány Károly sk.

miniszteri tanácsos

ül:

Achátz J:

Művészet. Sorsunk

1947.

a tárcza { fok / szá

76.566-1922. szám. 365. l.

III/a.

A Műemlékek Országos Bizottságának,

Budapest.

Folyó évi junius hó 1-én 241. sz. a. kelt felterjesztésére másolatban megküldöm.

Budapest, 1922. junius hó 30.

[signature]

iszternek 76.566/1922. sz. a.kelt
tárhoz intézett rendeletének másolata:

. fejezet, 27. cim, 3. rovat.

Bizottsága részére a visegrádi
ötvennyolczezerhatszáz /58.600/
állampénztárt, hogy ezt az összeget
yettesének Kertész K. Róbert keb.
os nyugtájára elszámolás kötelezett-
ám fentmegjelölt alnaplójában
st, 1922. junius hó 30. Klebelsberg sk.

Éber Sándor id

vrd

Dunántuli Nejprava
1947. dec. 16.
(id. Éber Sándor
halála.)

megírva

Éber Sándor id

a pécsi egyetem részére
archépeket festett, melye-
ket a vezet Fémipari nakis-
kolai bakásán mutatott
be az érdeklődőknek
1936. jun. 14.

Nikpkiáll.

EGYETEMI NYOMDA

31 nap **MÁJUS** 20. hét

9 asárnap		Exaudi *Gergely*
10 Hétfő		Antónin *Ármin*
11 Kedd		Sz. Ferenc *Mamertus*
12 Szerda		Pongrác *Pongrác*
13 sütörtök		Bell. Róbert *Szervác*
14 Péntek		Bonifác *Bonifác*
15 zombat		S. Sz. János *Zsófia*

Éber Sándor
festő

Moll. kiáll. 1925
dec.

Sem az hogy mikor
és hol, nincs kiléve
a kiállítási meghi-
vón

~~Nagy Kamarán~~ ??

Baján

Éber Sándor

Magyar Művészet

~~1925 584~~

– ~~1926, 126~~

Cohen VIII. 199

Éber Sándor

Pihenő Balaton.

olaj

Tm. Bp. 1932.

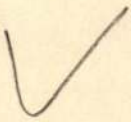

III Károly:

Mellig, hétnyolczad j
medaillonban. Göndör pa
s arcza s bajusza leberet
va, vértet visel s jobb vál
medaillonra függöny nehere
négy sorban:

„Carl der VI.te
Röm: Keÿser ü
König in Span
III.te. dieses Nahm

salól jobbra: „P. 18."

Rézkarcz, méretei

Ltsza 7527.

10

Éber Sándor

szül. 1878 Ráckeresztur.
Jó és bő életrajz -
1926. márc. Koll. Ziáll
Nemzeti Szalonban.
90 Ep.

16. HÉT

VASÁRNAP

15

idia

Misericord, Atala

HÉTFŐ

16

rdt

Benedek, Lambert

KEDD

17

Anicét, Anicét

SZERDA

Éber Sándor

Szül. 1878, Ráckeresztúr

1926. koll. Eiáll, a

Nemzeti Halomban

✓

2061-909-31

664. Keretek.

1 darab völgyelt aranyozott keret, faragott levél- és massza gyöngydiszszel.
Méretei 146:146 cm.
Becsértéke.....50.00 K

Jegyzet. 1127-906-29
A 159 sz. képtől.

Éber Sándor festő

M. Dh.

Neve megemlítve:

Kelle Sándor: „Pécs képzőművészetének helyzete"

Dunántúli Napló 1954. XI évf. szept. 12. 6. l.

MDK

Éber Sándor

Baja, 1933. kiállitás

Klebelsberg s. k.

lat hiteléül:

Wsch

M. KIR. MINISZT. SZAMVÉVŐSÉG III. K. OSZTÁLYA VALLÁS-ÉS KÖZOKT.

L. Szimbernie

Pósch

1929 Baja

l. szépet

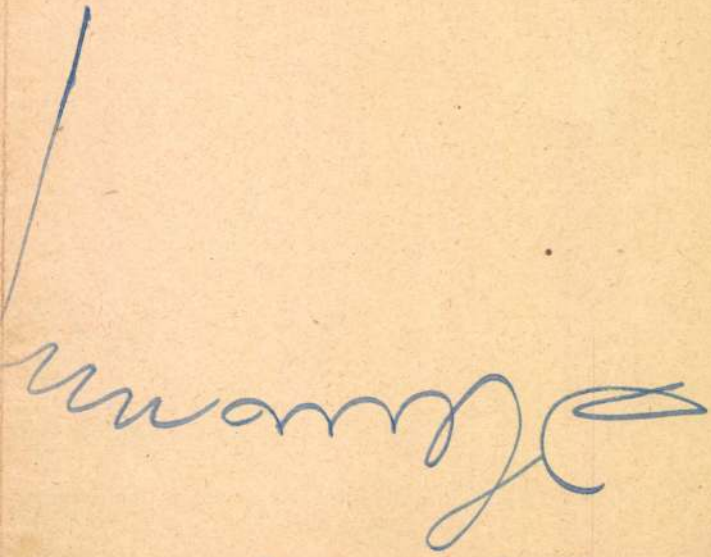

lat hiteléül:

[illegible]

VALLÁS- ÉS KÖZOKT. M. KIR. MINISZT. SZÁMVEVŐSÉG III. K. OSZTÁLYA.

L. Gumbernéj

Pósly

1927 Baja

(l. gépelten

Éber Sándor

festő

lásd

Nemzeti Szalon 1929 máj

65. csop kiáll. Eaz.

Archéptan. Tornyay Janósról of Babsy

Csendes foglalkozás

„Fiat voluntas tua", al-fresco

Lorántfy Zsuzsánna VI. 256.

1/. MDK

id. Éber Sándor, festöm.

Öreg Vörös hid.

Régi Sugovica-torkolat.

Éjjel a régi Deszkás-utcában.

Városi Muzeum. Baja.
Bajai festök képei Bajáról. Kiállitás. 1942. Kat.
dec. 19.-26.

MDK

Éber Sándor

Nagy István festőművész portréja, of.

Munkácsy Céh 8.repr. kiáll. N.Szal. 1935. márc.

MDK

id.Éber Sándor,

Sincero biboros.

Bp.Mücs.-OMKT. Nemz.Képzömüv.kiáll. /Rend.M.Kir.Vall és Közokt.Min./ 1933 ápr.19.-máj.25. Kép.tm. 15.1.

MDK

Éber Sándor: Vadvizek, pasztell

Nemzeti Szalon, 1936. ápr.
XI. Tavaszi Szalon

Idős Éber Sándor, festő

A Bajai Képtár II. címen megrendezett kiállításon az 1947-ben elhúnyt művész – aki Székely Bertalan tanítványa volt – egy klasszicizáló freskókartonja látható. (említve).
Jövőre lesz születésének 100. évfordulója

Ú. Sz. J.: A gazdagodó Bajai Képtár.
Petőfi Népe, 1977. febr. 20.

id. Éber Sándor

Balázs G. Árpád Balyongó paletta c. könyvében bajai visszaemlékezéseket közöl. Elmondja, hogy id. Éber Sándor tanította a képzőben. – Baranyi Károly szobrászművész alkotása ma is ott látható a városegyik-új üzeme előtt.

(említve)

Varga Mihály: Egy jugoszláviai magyar könyvsorozatról.

Petőfi Népe, 1976. aug. 8.

másolat hiteléül:

Busch

ató.

VALLÁS- ÉS KÖZOKT. M. KIR. MINISZT. SZÁMVEVŐSÉG
III. K. OSZTÁLYA

h.,
Gumbernie
Pósly

1930 (Tav. hal.)
l. gépelőt

Éber Sándor

festő

lásd 52 – 57. n.

Nemzeti Szalon

Árpádh szentek kiáll. 1930 aug.

Szt Gellért az Ave Mariara oktatja szt Imrét (oltárkép vázlat) temp

A csátaljai rk iskola homlokzatára készített sgrafitto vázlate

Árpád hári B. Margit (tanulmány freskóhoz) pant.

Szt Imre hg I–II, grafitto és freskó

Éber Sándor id.

festő

Éber Sándor ifj

festő

Éber Anna

festő

Az utóbbi kettő fen-
ti bajai festő gyermeke.

Emlitve -

Rapcsanyi J:

267. l

2 84

Baja
MVM
1934

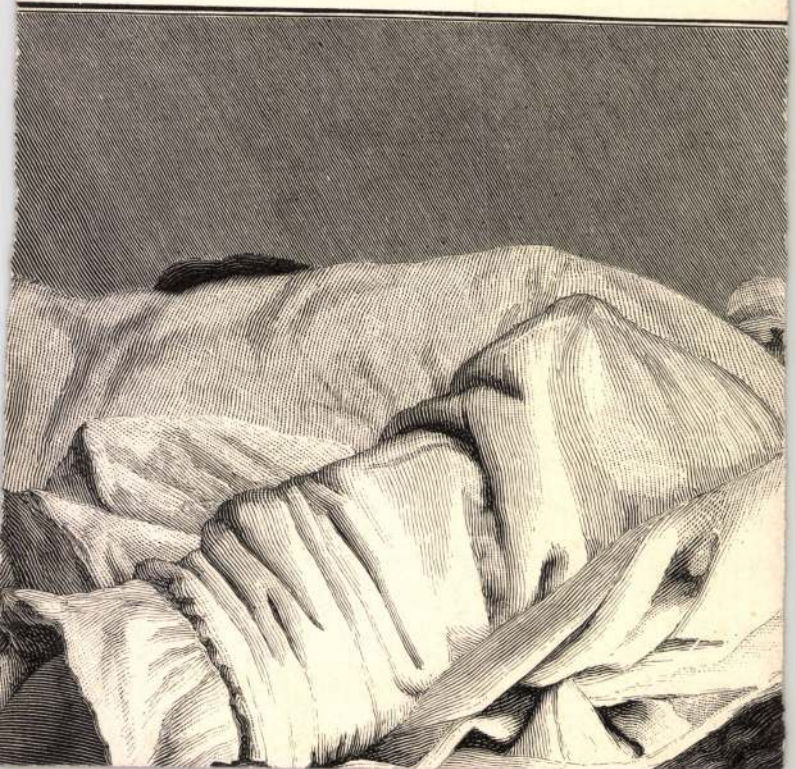

1933 jan. Duna hiál

Mosó asszony a Duna mellett of
Kamarás // Duna Torkolata tétén
(Baja)
Csorta Dunarészlet (Baja)

Rózsa

Gyimbernéj

KÖZÖKR. M. KIR. MINISZT. SZÁMVEVŐSÉG · VALLÁS- ÉS KÖZÖKR. III. K. OSZTÁLYA.

S haer

miniszteri tanácsos.

id. Éber Sándor, festő

L. Tóth Menyhért

Bánszky Pál. A meditáció és a pályakezdés évei. 92-94

Torrás, Kecskemét, 1978. dec. X/.12.

Éber Sándor

Írod

Thieme-Becker

X. 294. l.

(Leipzig)

Éber Sándor

Jessö

Hul. 1878 Räckerentur

Eletr.

Schneider Juhász Fejérvm

298. l. MVVM

1937

November

Éber Sándor

festő

újabb művei felsorolva

Revai XXI. 273. l.

Éber Sándor

festő

vrd

Nikelszky Géza:
Éber Sándor pécsi
portréi. Dunán-
túl. (Pécs) 1930.
dec. 30.

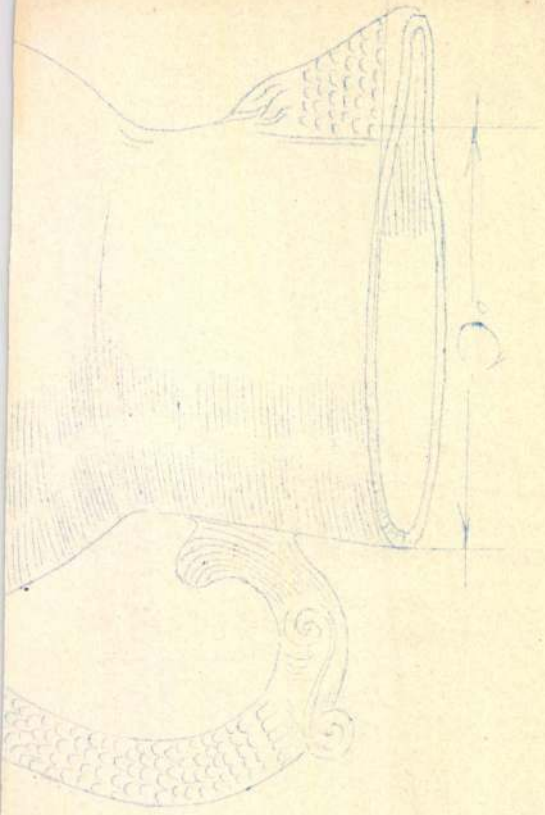

Ac. 4870.

C

c/m 9 c/m ~ 1 LITER

" 10 " ~ 1 1/4 "

" 10 1/2 " ~ 1 1/2 "

g ezen tartozását az 1907:XIX. t.-c. 44. §-ában
az idézett törvénycikk 46. és illetve a közadók
ban foglaltak szem előtt tartásával a zálogolási
következő ingó tárgyak foglaltattak le és becsül-

g l a l t t á r g y é s e	Becsértéke K	f

Másolat

2092/914 szám

Zálogolási és becs

mely felvétetett Gyulafehérváron 191

Róm Kath. Szeresegyház ujrac

lékek orsz. bizottsága :/ Kép

munkaadó pénztári tag ingóságainak lez

Év, hó	A végrehajtás tárgyát képező tartozás								Foglalás napja
	Betegsegélyző járulék		Baleseti járulék		Kamat ~~Behajtási illeték~~		Tartozás és annak járuléka egy összegben		
	K	f	K	f	K	f	K	f	
I.	356	76			–	46			
II.			1304	05	10	82			
III.									
IV.									

Éber Sándor

MDK

Pihenő Balaton, olf.

Műcsarnok 1932.Budapest közönségének képzőművészeti anyagából rendezett kiállitás

MDK

Éber Sándor

Csendes foglalkozás

Dunántuli Tavaszi Tárlat. Kaposvár. Képzőművészet 1929. 19. sz. 102.l.

id. Éber Sándor MDK

Sincero biboros

Mücsarnok 1933.Nemzeti Képzőművészeti Kiáll.

Éber Sándor kiáll. Baja. 1925. dec. 2o.

Magyar Müvészet 1925. 583-584. o.
Kiállitások.

Éber Sándor id.

Alkotásával szerepel a Munkácsy-céh kiáll.-án.

Ujság, 935.III.30.

Fber Sándor id.

Alkotásai a szegedi Kézgőm.Társ. tav.tárlatán.

Délmagyarország, 935.IV.14.

Éber Sándor

Szerepelt a művészcsoportok műcsarnoki kiállításán.

NU 1931. II. 22.

Êber Sándor

Fények a Dunán c. műve a Szegedi Képzőm.Társ. tav.tárlatán.

Délmagyarország, 935.IV.14.

Éber Sándor

Szerepelt a művészcsoportok műcsarnoki kiállításán.

Újvidék 1931. II. 21.

Éber Sándor

MAGYAR MŰVÉSZET

~~1925. 584~~ 0

~~1926. 126~~ 0

1929. 293

Lyka K: Mův. kronika

Nis.

A várat és várost feltünte
innen az iránytü van adva. Fel

PLAN von der Tur Kisc
NISSA, und deren Situ
SERVIE

magyarázó szövegének kezdete: A
Vestung és befejezése: I.
wetter austruknet.

Rm., mér. a rl. 18.8: 25.7

MDK

Éber Sándor

Csendes foglalkozás, of.

"Fiat voluntas tua". Al-freskó

Nemzeti Szalon 65. csop. kiáll. 1929. máj.

MDK

Éber Sándor

Arcképtanulmány Tornyai János-ról, of.

Babsy, of.

Nemzeti Szalon 65. csop. kiáll. 1929. máj.

M.D.K.

Éber Sándor
festő

1902-ben a bajai festő
Rómában tartózkodott
Frahnói ösztöndíjjal.

Bodnár Éva: Magyar festők Itáliában
Művészet, 1967. március - 9 lap.

Éber Sándor

Szerepelt a nemzeti kiállításon.

ÚH 1933. IV. 20.

Éber Sándor

festőművész

Duna Kiállítás - Nemzeti Szalonban - képével szerepel. „Mosóasszony a Dunánál"

Pesti Hirlap
1933.I.29.

Éber Sándor
festő

M.D.K.

Megfestette Nagy István arcképet

Miskolczy Ferenc: Emlékeiés Nagy Istvánra.
Művészet, 1967. december - 18 lap.

Éber Sándor

Fia, ifi: Éber Sándor festő

Mezei Ottó: Ifi. Éber Sándor kiállítása a Rajai Tiszatáj, Szeged 1970. I. 69. Tűs István Múz.-ban

Éber Sándor MDK

Tornyai János, repr.

Uj Magyarság képes mell. 1934. nov. 18.

Éber Sándor MDK

Városvége, pasztell

Mücsarnok 1935 III.Nemzeti Képzőművészeti Kiáll.

i/j. Éber Sándor

Művével nemzetel a Domboráti „Vas Gereben" Művészeti Tár Kiállításán.

M. 934. XI. 24.

Éber Sándor

Szerepelt az I. nemzeti tárlaton.

M. 1933. IV. 20.

Éber Sándor

Szerepelt az I. nemzeti tarlaton.

Nh 1933. IV. 20.

MDK

Éber Sándor

Kiállitások. Magyar Művészet 1925. 584/.l.

MDK

ifj. Éber Sándor

B.J.: Az Uj Szalon őszi tárlata. Képzőművészet
1934. 77. sz. 207.l.

MDK

Éber Sándor

Mosó asszony a Duna mellett, olaj

Kamarás Duna torkolata télen, "

Duna-kiáll. N.Szal. 1933. jan. 4 l.

2+3+1+kapu tengellyel, középrizalitos.
ntikus, 186o körül.

1./

MDK

Éber Sándor

Cserta Dunarészlet, olaj

Duna-kiáll. N.Szal. 1933. jan. 4 1.

Debrecen (Hajdú)

Anna-utca 24 Ház, földszintes,
Kapurácsán S.A. monogramm. Rom

/Debrecen V és MV. Bp. 1951, 2

Éber Sándor.

1926-ban a Nemzeti Szalon kiállitotta müveit

Bende J:

A Képzőművészeti egyesületek története,kézirat.

MDK

Éber Sándor ifj.

Kórus cimű pasztellje, a Munkácsy-Céh kiállitásán.

Cikk: A Munkácsy-Céh kiállitása a Nemzeti Szalonban.

Képzőművészet, 1935. 83-84.sz. 92.l.

Éber Sándor

Nemzeti Szalonban az Árpádházi szentek kiállításán "Szent Imre" c. freskójával ezüstérmet nyert.

M. 930. VIII. 17.

Èber Sándor

Árpádházi szentek kiállításán a Nemzeti Szalonban szép freskója, Szent Imre herceg alakjával – szerepelt.

PH.930.VIII.15.

Èber Sándor

Árpádházi szentek kiállításán
Nemzeti Szalon ezüstérmét Szent
Imre herceg freskójával nyerte.

NM. 930. VIII. 17.

Éber Sándor.
festőművész, tanár

* **A bajai mükiállitás.** A Nemzeti Szalon hatvanötödik vidéki kiállitása Baja város meghivására február hó 2-án nyilik meg a városháza termeiben. A reprezentativ jellegü tárlaton az összes müvésztársaságok tagjai résztvesznek, amelyet a bajai képzőművészek társaságának képei és szobrai egészitenek ki. A katalógushoz *Fülep* Lajos irt előszót. A kiállitás védnökségét *Walko* Lajos külügyminiszter és *Balku* Gyula főispán vállalták el, mig a száztagu végrehajtó bizottság élén *Vojnics* Ferenc polgármester és *Éber* Sándor festőművész, tanár fejtenek ki lelkes agitációt. A megnyitás ünepélyére leutazó müvészek számára a MÁV féláru utazási kedvezményt adott s ezenkivül a müvészanyag szállitását is megkönnyitette.

Magyarság, 1927. jan. 23.

Éber László

Szerepelt a művészcsoportok műcsarnoki kiállításán.

B. H. 1931. II. 22.

Éber Sándor

Szerepelt a művészcsoportok műtárgyaiból rendezett kiállításán.

EK 1931. II. 24.

Éber Sándor

Szerepelt a művészcsoportok műcsarnoki kiállításán.

PH 1931. II. 21.

MDK

Éber Sándor

Önarckép, of.

Szépm.Muz. Uj magyar képtárának kat. 1928.

Éber Sándor

Éber Anna és Pártay István
Műterembeli kiállításával kap-
csolatban említve.

N.U. 1939. V. 20.

Éber Sándor festőművész

— A Téli Tárlat. A Képzőművészeti Társulat *Téli Tárlatának* megnyitása a teljes siker jegyében történt. A már kiemelt műalkotásokon kivül nagy sikere volt *Éber* Sándor bajai festőművész *Sincero* bíborosról készített pompás arcmásának. *Éber* Sándornak Olaszországban is igen jelentős sikere volt s ezzel a nagy elmélyedéssel, jellemábrázoló készséggel és technikai virtuozitással festett képével végre itthon az élvonalba került. *Lukács* Irén kitünő szobor-portréját is meg kell dicsérnünk. 2

Nemzeti Ujság 1931.XII.24

Éber Sándor

festőművész

Téli Tárlat - a Műcsarnokban - képével szerepel - Érdekes vázlatot látunk a kiváló bajai templomfestőtől a pápai audenciáról.

Pesti Hirlap 1931.XII.22.

Feder Sándor.

(Baja.)

A Nemzeti Szalonban rendezett Képzőművészek Vidéki Szövetségének kiállításán két portréja és egy alfresco tanulmánya szerepelt. (említve.)

Nemzeti Újság, 1928. jan. 6.

Éber Sándor

(Baja.)

a Képzőművészek Vidéki Szövetségének a Nemzeti Szalonban rendezett tárlatának díjkiosztásán a zsűri a Nemzeti Szalon nagy kitüntető oklevelét (Diplome d'Honneur) ítélte meg a művésznek.

Nemzeti Újság, 1924. jan. 12.

Kelet Sándor (Baja)

a Nemzeti Szalon nagy kitüntető oklevelét (Diplome d'Honneur) ítélte meg számára a Képzőművészek Vidéki Szövetségének a Nemzeti Szalonban rendezett kiállítás zsűrije.

Budapest, 1928. jan. 12.

Éber Sándor.

bajai művész, festőművész-tanár

a Nemzeti Szalon bajai kiállításán műve szerepelt

Magyarság, 1927. jan. 4.

MDK

Éber Sándor, Baja

Képzőművészet 1929. 19. sz. 103.1.

MD K

Éber Sándor, festö

Ember. Olf.

Nemzeti Szalon.- Tavaszi tárlat. 1932.junius. Kat.

ÉBER SÁNDOR

Sümegi György: Fülöp Lajos - Salon. Fülep-por trék krisztusi vonásokkal

új Művészet 1998 ápr. 40-41

két címerábrát egyesítő négyelt pajzs szerepelt p
egyszerű, kerek pecsétet is, amelyen családi címe

A 15. század címerábrázolásainak mind
igényessége és egyre gyakoribb feltűnése a cím
tagozatokig, ötvösművekig és berendezési tárgy
álló művészeknek szinte az általuk művelt mű
közös feladatát a címerábrázolás alkotta. Nyilvá
a heraldika jelentette. Ezért nagyon fontos sze
amelyek a heraldika új modusait és divatjait elt
művészet példaadó szerepének egyik legfontosab
– a címeresleveleket festő, idegen miniátorok típu
létre. Ezen előképeken kívül nem becsülendő le a
amely különösen a kerek, körirattal és címerábrá
játszottak a külföldi kapcsolatok, s az ezek révén
hogy Cillei családtagok, mint a szlavóniai báni
Frigyes (1447–1454) pecsétjeinek fejlett késői gó
vajda (1465–1467) pecsétjének szabad ornamenti
1855/1 ban gyökerezik. Utóbbinak bécsi összefüggéseit a
Bécsben adományozott két armális címerképe i

A címer egyszerre az arisztokrata tulajdono
eszköze. Falusi templomok kaputimpanonjaiban
78, 81 festett változatban az építtető jelzéseként jelenik
1043 Tamás címerábráit viselik. *Zsegrán* a Zsegraiak
967–968 plébániatemplomának hajóboltozata a zárókő

MDK

Éber Sándor festőművész.
A Nemzeti Szalon 65.csoportkiállitása,
a Berzsenyi Dániel Társaság kis kollekciója
Tornyai Jánosról festett arcképe.

Képzőművészet,1929.21.sz.143.1.

MDK

Eber Sándor,

a N.Sz.által rend. 63 csop.kiáll. valamelyikén szerepelt. 1926.

A Nemz. Szs 1. 4oo-ik jub. és a KÉVE XX-ik kiáll.-a. 1929. febr.

mDK

Éber Sándor, festöm.
Baja .

Zadravecz István püspök ur képmása. olt.
Arcképtanulmany. Alfresco.
Tanulmány. "
Arckép. olt.

Nemz. Szal.388.kiáll.
Képzömüvészek vidéki Szövetségének I.kiáll. Kat.
1928.jan.

MDK

Éber Sándor, festöm.

Pápai audiencia. Olf.

Műcs.-OMKT 1931-32.évi téli kiáll. dec.2o.-jan.17. Kat. 2o.1.

MDK

Éber Sándor, festőm.

gyüjteményesen szerepel a kiállitáson. Képein megfigyelhető, hogy nem alkalmilag foglalkozik egyházművészettel.

Egyházművészeti kiállitások.
Nemz.Szal.-Szent Imre-kiállitás. /Szt.Imre jub. év./
Képzőművészet. 1930.32.szám. 168.l.

MDK

Eber Sándor /Baja/

A bajai csoportot reprezentálta a Képzőm.Vidéki Szöv.I.kiáll.-án.
A freskótechnika kiváló kezelése jellemzik ezen a kiáll.-on is a mestert.Freskóportré Lelbach Oszkárról.
Zadravetz Istvánról és Lovassy Ödönről portré.

Gál Endre dr.: A Képzőm.Vidéki Szöv.I.kiáll.

Képzőművészet, 1927. 6.sz. 23.l.

MDK

Éber Sándor, festőm.

nagyvonalu, látványos kompoziciója freskónak készült.

Kende Béla: Szent István kiállitás a Mücsarnokban. Müvészet. - 1938. 88.l.

MDK

Éber Sándor

Tárlatok. Képzőművészet 1931. márc. 70.l.

MOK

ifj. Éber Sándor, festő.

Téli táj pasztell

Nemz. Szal. Műv. E. - Szinyei Társ. X. tav. kiáll. - 1935 V 8-19.
Kat.

MDK

Éber Sándor

A Képzőművészek Vidéki Szövetségének a Nemzeti Szalonban rendezett tárlatán a bizottság a Diplome d'Honneur-vel tüntette ki Éber Sándort /Baja/.

Cikk: A Képzőm.Vidéki Szövetsége I.kiall.-nak dijazottjai.

Képzőművészet 1928. 6.sz.

MDK

Éber Sándor bajai egyházművészeti festőművész

kisebb kollekcióval szerepel.

Nagykanizsai templom fecskéterek és kartonok.

Pécs.-M. mesterek kollekciói a Vigadóban.- „Dunántul"

1930 X. 24.- J. C.

MDK

Éber Sándor, festő, Baja

Gál E: Képzőművészek Vidéki Szöv. 1. kiáll. Képzőművészet, 1928, 6.sz. 23 l.

MDK

Éber Sándor
festő

repr. :Tornyai János , 1928.

2.o. / a belső címlappal szemben./

Bodnár Éva: Tornyos János Bp. 1956.

Éber Sándor
festő

M.D.K.

Gyűjteményes kiállítása 1954-ben.

Solymos Ede: A Türr István Múzeum története 23 l.
és ismertetése. Baja, 1958.

M.D.K.

Über Schulen
festes

Gruppenweises Lieblingsfest 1954-ben

Schymanszele A Tarvisio ein Bauernfest ... 234
... Bayer, 1958

MDK

id. Éber Sándor

Sincero biboros

Nemz. Képzőműv. kiáll. Műcs. 1933. ápr.

15 1.

MDK

Éber Sándor, festöm.

Nagy István festőművész portréja. Olf.

Nemz.Szal.- A Munkácsy Céh VIII. repr. kiáll.-a
1935.márc.30.-ápr.14. Kat.

Éber Sándor id.

MDK

Szerepelt a bajai III. Béla gimnázium 200 éves jubileumán rendezett képzőművészeti kiállitáson, mélyet az öregdiákok és művésztanárok müveiből rendeztek.

"Vörös hid"

Kováts Andor: Országos hirü művészek kiállitása Baján.
Petőfi Népe, Kecskemét, 1957. jun 25

MNK

Éber Sándor
Önarckép

Szépmüv. Muz. uj szerzeményei kiáll. 1926-31. 1931.
4 1.

Éber Sándor

III.-ik képröm. kiáll.-ok
nevezetesek, mint bajai fest
1927-s kat. nevint.

Miskolczy Ferenc, Baja kép-
rőmüvészete a XX n-ban,
kézirat, MDK-C-H. 9 l.
599/2

Éber Sándor

1926-ban gyűjt. ziáll. rendez
Bp. a Nemz. Szalonban. 1925- és 33-
ban Bajai Koll. Kiáll. rendez.
„Önarcképét" a szépműv. Mús. a „Pihenő
Balaton" c. képét a hé Zeslőv. veri meg.
1929-ben erüst és mat. ugyan.
Több ziállítása volt fiával: ifj. É. S.
és lányával, É. Annával. 1947-ben
volt utolsó ziáll. a

Miskolczy Ferenc, Baja Zeneszőművészete
a XX. sz. ban. kézirat. M.D.K-C-II-599/2 12 l.

MDK

Eber Sándor

Szent Imre herceg sgrafitto
Szent Imre herceg freskó

Arpádházi Szentek Modern Egyházművészeti Kiállításának Katalogusa. Bpest. 1930. Aug. Nemzeti Szalon.

MDK

Éber Sándor, festőm.

Önarckép.	nepr.	25.1.
Zadravetz István.	"	26.1.
L.O. freskóportréja.	"	30. 1.

A Műcsarnok téli tárlata.

Képzőművészet.1938.jan. II.évf. 6.sz.

MDK

Eber Sandor

Szent Gellért az Ave Máriára oktatja
Szt.Imrét, oltárképvázlat tempera

Árpádházi Szentek Modern Egyházművészeti
Kiállitásanak Katalogusa.Bpest.1930.Aug.
Nemzeti Szalon.

MDK

Eber Sandor

A csataljai r.kath. iskola homlokzatara
készitett sgrafitto mű vazlata.
Arpadhazi Boldog Margit, tanulmany fres-
cohoz, pastell

Arpádházi Szentek Modern Egyházművészeti Kiállitásanak Katalogusa.Bpest.1930.Aug. Nemzeti Szalon.

Éber Sándor

Tolnamegyei képzőművészek kiállítása a
múzeumban (Csányi László)
Tolnai Napló 1952. jún. 5.

M.N.K.

Éber Sándor

Müve a bajai képzőművészeti akadémia kiállításán 1947

Képzőművésze i élet a felszabadulás után 51.l.
A művészettörténeti dokumentációs központ forrástanulmányai II. kp. 1965.

Éber ~~FSx~~ Sándor, id. M.D.K.

Müve a bajai képzőművészeti akadémia kiállitásán 1947

Képzőművésze i élet a felszabadulás után 51.1. A művészettörténeti dokumentációs központ Forrás tanulmányai II. Bp. 1965.

MDK

Éber Sándor /Baja/

A Nemzeti Szalon nagy kitüntető oklevelét kapta

A Képzőművészek Vidéki Szöv. I. kiáll. díjazottjai. Képzőművészet 1928. 6. sz. 32.l.

Éber Sándor MDK

Szerepelt a Magyar Képzőművészek bajai csoportjának kiállitásán, mely nov. végén nyilt meg.

—: Kiállitás Baján.
Petőfi Népe. 1962. dec. 12.

Éber Sándor

festőművész

Hatvanötödik csoportkiállitás - Nemzeti Szalonban - képével szerepel.

Uj Nemzedék
1929.VI.1.

Eber Sándor

festőművész

Hatvanötödik csoportkiállítása - Nemzeti Szalonban - képével szerepel. Igen érett és jelentős művészi erőt képviselő egy-egy alkotása.

Reti Kurir
1939.VI.5.

MDK

Éber Sándor

Elfogadás. Freskó.

Az Ernst-Múzeum Kiáll.A Munkácsy-céh
III.reprezentativ kiáll.Bpest.1930.Nov.hó
Kát. 17.l.

mdk

Éber Sándor festőművész

a képzőművészeti élet korreferense.

Bánáti Tibor: Bajai klubfoglalkozások
Népművelés 1963. 9. sz

11. l

MDK

Éber Sándor

A N.Szal. Diploma d'honneurjét kapta a Tanulmány c. munkájáért

Aktuális képzőművészeti események. Pesti Hirlap 1928 évi Kincsesháza. 65.l.

Éber Sándor

festőművész

Csoportkiállítás – Nemzeti Szalonban – képével szerepel, sikerült portréjával. –

Nemzeti Újság
1929.V.30.

MDK

Éber Sándor, festöm.

kiérdemelte elismerésünket.

A Műcs. téli tárlata.
Képzőművészet.1932. VI.évf. 46.sz. 18.l.

MDK

Éber Sándor

Tornyai Jánosról festett arcképe és egy női portréja, a kaposvári Berzsenyi Daniel Társasag kis kollekciójaban, a Nemzeti Szalon 65.csoportkiallitasan.

Cikk: A Nemzeti Szalon 65.csoportkiallitasa.

Képzőművészet, 1929. 21.sz. 143.lap

MDK

ifj.Éber Sándor,

AznUj Szalon téli tárlatáról:

Halászbárkák. Repr.
Foto Lázár.

Képzőművészet. 1934. 77. sz. 198.1.

Éber

festőművész

Csoportkiállítás - Nemzeti Szalonban - képével szerepel. Arcképtanulmánya a legkomolyabbak közé.

8 órai Ujság
1929.VI.2.

K.D.

Éber Sándor (Báckeresztúr, 1878. jun. 6. -- Baja, 1947. dec. 15.): festő. 1897-től 1900-ig a Mintarajziskolában Székely Bertalan tanitványa, majd Londonban, Amszterdamban, Párizsban és Itáliában járt tanulmányuton. 1902-től rajztanár Baján. Rajztermének falát freskókkal diszitette (A müvészi nevelés allegóriája, 1904; Az ambició, 1905). A bajai ciszterciták társalgója számára készitette Krisztus Emmausban c. képét (1910). Freskói vannak Nagykanizsa, Hajós, Szászvár templomaiban. 1926-ban a Nemzeti Szalonban, 1933-ban Baján volt gyüjteményes kiállitása. Önarcképét a

Éber Sándor festő

Magyar Életrajzi Lexikon

Éber Sándor

Részvett a szegedi fogadalmi templom freskó-pályázatán.

dr. 1929 XI. 10.

id. Ébek Sándor rajztanár, festő
Baján élt szerepel a bajai
Türk István múzeum táblatán

Késmárky Mária: Baja képzőművészete

Petőfi Népe 1970 VIII. 11

bajai Éber Sándor

festőművész

Duna Kiállítás - Nemzeti Szalonban - képével szerepel. Kitűnő téli táj „Kamarás Duna torkolata télen c. vásárna.

Pesti Hirlap
1933.I.[illegible].

MDK

id. Éber Sándor

neve az előszóban említve

Alföldi festészet. Székesfehérvár, Csók I. Képt.
1966. okt.

MDK

Éber Sándor

Tornyai János arcképe, o.

Nagy István arcképe, o.

Alföldi festészet. Székesfehérvár, Csók I. Képt. 1966. okt.

Éber Sándor fes ő M.D.K.

H ajókormányos, H ajóács ok, Rakodómunkás
Öreg halász,
Önarcképek, / egy a Nemzeti Galériában /
a huszas évektől barátság: Tormyaival, Nagy István-
nal, Rudanyva .
Baján élt.

B odnár Éva: Éber Sándor emlékkiállitás baján

Magyar Nemzet 196 . okt.

M.D.K.

Fb er Sándor

187841947

Me gélhetésének biztositására rajztanári állást vállat. Uj rajztanitási módszert dolgozott ki, mely lyet a londoni rajztanári kongresszuso is elismertek.
1909-ben egy esztendőt ösztöndijjal Rómában töltött.
1925 , első önálló kiállitása Baján,
1926 a Budapesti Nemzeti Szalonban gy üjteményes kiállitás.

Alf öldi és dunántuli tájképek
Magyar Nemzet 196 . okt.

·/ .

MDK

Éber Sándor, sz. 1878 ~~Budapest~~ Rákoskeresztur.

Fonyódi magaslat, olaj
Vitorlás a Balatonon
Kedves napok emléke
Lellei fa
Halász csatorna
Nagyfa

N. Szal. 48. csop. kiáll. 1926. márc. 5-7 l.

MDK

Éber Sándor, sz. 1878 [redacted] Rákoskeresztur.

Siesta

Rezét

Csendes semmittevés

Lovas czigány

Parkrészlet

Köd

N. Szal. 48. csop. kiáll. 1926. márc. 5-7 l.

MDK

Éber Sándor, sz. 1878 Rákoskeresztur

Szálkai erdőszéle
Balatoni felhők
Fények a téli ködben
Rezéti disznópásztor
Galambcsiszár
Lackó

N. Szal. 48. csop. kiáll. 1926. márc. 5-7 l.

MDK

Éber Sándor, sz. 1878 Rákoskeresztur

Kemény tél
Öreganyám, vizf.
Juliska, vizf.
Jóska,bácsi,vizf.
Freskó részlet, freskó
Ébredés, "

N. Szal. 48. csop. kiáll. 1926. márc. 5-7 l.

MDK

Éber Sándor, sz. 1878 Rákoskeresztur

Uri kondás, paszt.
Téli alkonyat
Parkrészlet /Zircz/
Kishegyesi faluszéle
Holdas este
Boglári fürdőzők

N. Szal. 48. csop. kiáll. 1926. márc. 5-7 l.

MDK

Éber Sándor, sz. 1878 Rákoskeresztur

Éva, freskó
Hangulat, temp.
Félegyháza multjából, temp.vázl.
Freskó karton, temp.
Freskó tervek, "
Cigányasszony, paszt.

N. Szal. 48. csop. kiáll. 1926. márc. 5-7 l.

MDK

Éber Sándor, sz. 1878 Rákoskeresztur

Vacsora után
Reggeli hangulat
Jégverem
Hideg napfény
Fagyos Sugovica
Öreg barát

N. Szal. 48. csop. kiáll. 1926. márc. 5-7 l.

MDK

Éber Sándor, sz. 1878 Rákoskeresztur

Rózsaszin kalapos lányka
Kishegyesi csősz
Jégtáblák
Lányka arckép
Vasárnap délután
Viharos Balaton

N. Szal. 48. csop. kiáll. 1926. márc. 5-7 l.

MDK

Éber Sándor, sz. 1878 ~~Budapest~~ Rákoskeresztur.

Bisztrai Balku Gyula főispán arck, olaj
Somogyi Mária urhölgy arck., "
Önarckép, "
Duett,
Arckép /müvész felesége/
Cserkész ifju estéje

N. Szal. 48. csop. kiáll. 1926. márc. 5-7 l.

MDK

Éber Sándor, sz. 1878 Budapest Rákoskeresztur.

Cserkész mulatság tábortüznél
Hajnal a Balatonon
Pihenő Balaton
Legendás fa
Arcképvázlat, Dezső Alajos
Havas Sugovica

N. Szal. 48. csop. kiáll. 1926. márc. 5-7 l.

MDK

Éber Sándor
L.O. fresk.portréja, repr.

Képzőművészet, 1928. 16.sz. 30 l.

MDE

Éber Sándor

Áll a nagy kiállítás a Vigadóban. Dunántul. 1930. okt. 30. 6 l.

Éber Sándor
Tanulmány

Munkácsy-Céh I. kiállítás. Nemz. Szal. 1928. nov.
23 l.

Éber Sándor
Az én kis feleségem, szines kréta
Jóska bácsi, vizf.
Pista bácsi, vizf.
"Ritka", szines kréta
"Ambitio", falkép tervezet, temp.
A müvészi nevelés allegóriája, fresco (c)

A Nemzeti Szalon első bajai kiállitása, 1906. 3 l.

a kezükben. A betűből két-két levél ágazódik a szöveghasábok közé s a lap külső szélére.

13a lap (VI): A lap alsó s felső szélén, továbbá a szöveghasábok között lévő díszítés mint *10b* lapon.

O iniciálé (70 × 66 mm) aranymintás zöld alapon aranylevelekkel díszített borpiros betű. Belsejében gótikus templomajtóban vörösruhás ifjú a balkezében lévő füstölővel az előtte álló fekete ördögszörny felé int, míg jobbkezében kék könyvet tart. A betűből két levél ágazódik a lapszélre.

14a lap (VII): Lapszéldíszítés mint *10b* lapon.

S iniciálé (70 × 65 mm) aranyalapon zöld betű. Belül kék köpenyes püspök ül, előtte négy ifjú áll, amelyek közül az egyik nyitott könyvet, másik ezüst korsót, kettő pedig egy-egy aranygyertyás ezüst kandelábert tart. A betűből levél ágazódik a belső lapszélre.

15b lap (VIII'): *N* iniciálé (70 × 66 mm) aranyalapon zöld betű. Belül aranykelyhet tartó, ülő püspök két tonzurás papot szentel. A papok kezében egy-egy aranykancsó.

18b lap (XI'): *S* iniciálé (70 × 66 mm) arany alapon halvány karminpiros betű. Belül kelyhet tartó, ülő püspök előtt három tonzurás, fehérköpenyes pap, akik közül az első térdelve, kezét a kehelyre helyezi. A betű négy sarkából levélindák ágazódnak.

21b lap (XIV'): *D* iniciálé (70 × 65 mm) aranyalapon kék betű. Belül püspök előtt két pap térdel. A betűből leveldíszítés ágazódik el.

25b lap (XVIII'): (Consecratio episcopi.)

2/. MDK

id. Éber Sánior, festöm.

Reggel.

Agyagos part.

Téglakihordás.

Udvaromból hóvirágok.

Városi Muzeum. Baja.
Bajai festök képei Bajáról. Kiállitás. 1942. Kat
dec. 19.-26.

Éber Sándor.

A Munkácsy-Céh bemutató kiál-
lításán arckép-műve szerepel.
(említve.)

Budapesti Hirlap, 1928. Nov. 11.

Éber Sándor.

A Munkácsy-Céh első kiállitásán „Tamhnány" c. rajza szerepelt. (emlitve.)

Nemzeti Ujság, 1928. Nov. 11.

Éber Sándor

Tornyai János festőművész arcképe, olf.

Hűcsarnok 1931 Művészcsoportok kiállítása

Éber Sándor MDK

Pápai audencia, olf.

Mücsarnok 1931/32 téli kiállítás

Éber Sándor

Tanulmány

Munkácsy Céh első kiállitása a Nemzeti Szalonban, Budapest, 1928.katalogusa 23 lap

ifj. Éber Sándor

4o. Bárkák, pasztell

41. Tulipánok, pasztell

Uj Szalon, Őszi Kiállítása, 1934. szeptember
Budapest, katalogusa

Éber Sándor

27. Mosó asszony a Duna mellett, olaj

28. Kamarás Duna torkolata téle, /Baja/ olaj

29. Cserta Dunarészlet /Baja,/ olaj

Duna Kiállitás katalogusa, Nemzeti Szalon
1933. január hó, 2 lap

Ifj. Éber Sándor

3o. Halászbárkák /Baja/, olaj

31. Baja Pandurszíget, olaj

Duna Kiállitás katalogusa, Nemzeti Szalon
1933. január hó, 2 lap

ÉBER SÁNDOR, festő

Tornai Jánosnak kiállitása Baján 1928-ban. Hirlapi vita vásárlás miatt. A város vezetői Éber kiséretében két képet vettek. "Bosulás az alföldön" és a "Sugovicai részlet szivárvánnyal" c. olajfestményeket. Mindkettő a Türr István Múz-ban. Itsz: J2.689. és J2.690. 116. old. 39. jegyz

DÖMÖTÖR JÁNOS: Tornyai Baján 14 .old

A MÓRA FERENC Múzeum Évkönyve. 1. 1966-1967 Szeged. 1968

ÉBER SÁNDOR, festő

Bajai művész, a bajai Tanitóképző rajztanára. 1928-ban, Tornyai János festő barátjának portréját festette meg Baján, Jókai utcai lakásán. este 9-12-óra között. Ez egyik legsikerültebb portréja Tornyainak. Az Ernst Múz Munkácsy Céh kiállitásán mutatták be. Ma is az Éber család birtokában van a kép. 157.old. 45.jegyz

DÖMÖTÖR JÁNOS: Tornyai Baján 14 .old

A MÓRA FERENC Múzeum Évkönyve. 1. 1966-1967 Szeged. 1968

ÉBER SÁNDOR, festő

Bajai müvész, a Tanitóképző rajztanára. Tornyairól portréja. Kevés portré Tornyairól, de ez egyik legjobb. Nyugodt lelkiállapotban jeleniti meg, Frissesség, valósághüség, a megformálás szeretetteljes baráti bensősége is kifejezésre jut azon. 157.old

DÖMÖTÖR JÁNOS: Tornyai Baján 145.old

A MÓRA FERENC Múzeum Évkönyve. 1. 1966-1967
Szeged. 1968

ÉBER SÁNDOR, festő, 1878-1947

Baja képzőművészeti életének legjelentősebb egyénisége ez időben. 1902-től a bajai Tanitóképző Int. rajztanára sokat tett a rajztanitás korszerű módszerének elterjesztéséért. Számos freskója délmagyarországi templomokban / LÁNYCSÓK, Szészvár, Hajós, Hercegszántó, stb. / Első gyüjteményes kiállitása és bpesti bemutatkozása a huszas évek közepén. 151. old. 21. jegyz

DÖMÖTÖR JÁNOS: Tornyai Bajan 145. old

A MÓRA FERENC Múzeum évkönyve. 1. 1966-1967
Szeged. 1968

TORNYAI JÁNOS, festő

1909-ben és 1928-ban Baján festett műveinek adatai.

ÉBER SÁNDOR, fest.

Abb.6. ábra. Éber Sándor Tornyai arcképe. Fekete repr. 153.old. Bajai művész

DÖMÖTÖR JÁNOS: Tornyai Baján 141.old

A MÓRA FERENC Múzeum Évkönyve. 1. 1966-1967 Szeged.1968

MDK

Éber Sándor, sz. 1878 Rákoskeresztur

Gyulus
Laci
Udvarrészlet
Cigány kormányos
Anya
Béke a faluban

N. Szal. 48. csop. kiáll. 1926. márc. 5-7 l.

Éber Sándor, Baja

Zadravecz István püspök ur képmása, olaj
Arcképtanulmány, alfresco
Tanulmány, "
Arckép, olaj

Képzőművészek Vidéki Szöv. I. kiáll. K.Sarl.
1928. jan. 2 l.

MDK

Éber Sándor, sz. 1878 Budapest Rákoskeresztur.

Derüs reggel a Balatonon
Szeremlei erdőhid
Vizhordó leány
Fonyódi mélykut
Szeremlei Duna
Cigány idill

N. Szal. 48. csop. kiáll. 1926. márc. 5-7 l.

MDK

Éber Sándor, sz. 1878 Budapest Rákoskeresztur.

Lellei munkás
Önarckép
Virágos Madonna
Piros fejkötős kisleány
Tél
Áradás, olaj

N. Szal. 48. csop. kiáll. 1926. márc. 5-7 l.

EDK

Éber Sándor, sz. 1878 [illegible] Rákoskeresztur.

Tópartján
Május a pörbölyi erdőben
Agyagos part
Hó
Arckép
Ősszel a Csertán

N. Szal. 43. csop. kiáll. 1926. márc. 5-7 l.

MDK

Éber Sándor, sz. 1878 [illegible] Rákoskeresztur.

Telelő sleppek
Balaton fölött
Sokac kanász
Polgárasszony
Apostpl
Magyar zarándokok a Pápánál

N. Szml. 48. csop. kiáll. 1926. márc. 5-7 l.

MDK

Éber Sándor

Csendes foglalkozás, festm.

Vidéki centrumok. Képzőművészet, 1929. 19.sz.

~~99~~-1o2. l.

Éber Sándor

Szászvári rk plébánia templom falfestményei. fentitől

Szőpécs 121. l.

Útmut. a városban, környékén és a Mecsekben

II. kiad. Pécs 1927

Éber Sándor

"Arckép" c. festményét és "Szent Péter" c. tanulmányát bemutatja a lap.
Repr.-ók.
Szokolay Béla: "Éber Sándor festőművész" cimmel ir a müvész kiállitásáról, melyet a Nemzeti Szalonban rendeztek.
Négy éven át Székely Bertalan tanitványa volt. Ez az időszak adja meg festészetének alapját. Kiemeli portréit, figurális képeit és freskófestészetét. Dicséri balatoni tájképeit, és az ország különböző templomai részére készitett falképeit, melyeken "a keresztényi erények festőjének belső derüje csillog." ÉLET, Bp. 1926 ápr. 18. XVII.évf. 8. sz. 156, 157. lap.

Éber Sándor, festőművész

B. Mikli Ferenc akvarelljeiből kiállítást rendeztek a bajai művelődési központban. A tárlatot dr. Rapcsányi László nyitotta meg. —

Nagyon sok rokon vonást őriz a Baján kialakult képzőművészeti hagyomány: azt a nagyfokú érzékenységet például, amely annyi érvet talál az adott helyhez való ragaszkodásra, a vízbehajló, korhadásnak indult fák és csónakok — mindezek már a hagyományokat megalapozó Éber Sándornak is kedvenc témái voltak.

Káposztás János: Vendégünk volt dr. Rapcsányi László. Petőfi Népe, 1984. jan. 25.

ÉBER Sándor

MARIAY Ödön: Müveszeti Szemle. = Napkelet.
VII. 1926. 483-485. p.

= Ernst. - KUT
- Nemzeti Szalon, Csoportkiall

Bors Kázmér, Éber Sándor, Farkasházi
Miklós, Fertsek Elza, Jándi Dávid,
N. Fodor Olga, Rechnitz Elza, Rónay
Kázmér Szente János, T. Csulyak Margit

Új Magyarország
1991. máj. 8. 2. o.

I. éf. 10.

könyvgrafika, a könyvillusztráció aligha sorolható a méltatlan feladatok közé. A könyvművészet — nagy művészet. A könyvművészet sok évszázados története alatt múlhatatlan és pótolhatatlan remekművek sorával gazdagodtunk.

A középkori kódexek scriptorai, miniátorai és illuminátorai, az ősnyomtatványok fametszői, a rézmetszők, litográfusok névtelenjei mellett és után a művészet mindenkori nagyjai, sőt legnagyobbjai közül is sokan tevékenykedtek ebben a kétségtelenül kötött, mégis szinte korlátlan lehetőségeket kínáló műfajban. Botticelli, Dürer, Delacroix, Doré, Zichy, Maillol, Ferenczy Károly, Derkovits Gyula és Ferenczy Béni csupán kiragadott példák ezen művészek végtelen sorából.

Ferenczy Bénit azért is emillusztrálásra. Eltekintve a számos bosszúságtól (amiket a a Szántó Piroska Az ördög nem ilyen! című remek írásában megörökített szerkesztőnő okozott), Ferenczy Béni számára gyönyörűséget, vigaszt is nyújtott ez a tevékenység. Amit ezen a téren alkotott, maradandó része az életműnek.

Az ötvenes évek végén — amikor a kiállítás rendezőinek koncepciója szerint a „hatvanas évek" elkezdődött — különleges szerepe lett az illusztrációs grafikának; alkalmat, lehetőséget nyújtott új megoldásokra, új utak keresésére, új érzések, új világkép felrajzolására, előkészítve a talajt a többi műfaj számára és a közízlés gyökeresebb megváltoztatására is. Az 1958-as versillusztrációs pályázat és a Petőfi Irodalmi Múzeum azt követő kiköszönhetően, jelentőségében talán túl is mutat a határkőként emlegetett 1957-es Tavaszi Tárlaton; mint ahogy a szívós aprómunka, a kitartó akarás, a kimunkált gondolat többre vezethet, fontosabb szerepű lehet az egyszeri, eleve szűk körnek szánt, elzárkózó, ezoterikus akcióknál. (Ezzel természetesen nem a nevezett tárlatra utalok.)

Mindezek után azt remélem, hogy az egyre csökkenő lehetőségek ellenére a könyvművészet, könyvillusztrálás az idők változásával sem sorvad el, és művészeink nem csupán jobb híján művelik majd. Annak a festőnek pedig, akit fentebb idéztem, kívánom azt, amit ő kívánt magának; valaki mondja neki: „Ez nagyszerű, tessék, itt van pénz, tessék dolgozni, ez az ami kell fessen még ilyet tizenkettőt, huszonnégyet, folytassa a munkáját!"

M.D.K.

Éber Sándor

"Tanulmány" c. kép repr. "Vidéki művészek kiállítása a Nemzeti Szalonban"cimmel közölt repr.-ök között.

Szinházi Élet. Bp. 1928. jan. 22-28. XVIII. évf. 4. sz. 66-67. lap.

Éber Sándor

MDK

Rózsahegyi Kálmán, olf.

Munkácsy Céh IX. kiáll.
Nemzeti Szalon 1936. máj.

MDK.

Éber Sándor
festő

Az Alföldet ábrázolta képein.

Szalai Lóránt: Képzőművészeti napok Szegeden
Művészet, 1961. október. — 43 l.

Éber Sándor idsb.
festő

M.D.K

Fiát ifjabb Éber Sándort tanította festeni.

K. S.: Éber Sándor festőművész kiállítása Bajan.
Művészet, 1961. szeptember — 396

Id. Éber Sándor festő. MDK

Neve megemlítve.

Pécsi Notesz.

Pécsi Hétfő. 1947. I. évf. ápr. 14. 2. l.

Ébes Sándor - Farkasházi Miklós MDK

csop.kiáll. N.Szal.

Ybl: A tavasz képzőm. eseményei. Budapesti Szemle CCIV. 1926. 142-54.

MDK

Éber Sándor

N.Szal.-ban csop. kiáll.-on vett részt

Kiállítások. Magyar Müvészet 1926, 126.o.

id. Éber Sándor

festő

Dr Éber család is foglalkozik azzal a gondolattal, hogy id. Éber Sándor hátrahagyott művéből egy állandó múzeumi kiállítást létesítsen.

Miskolczy Ferenc: Muzeumi levél.
MŰVÉSZET, 1973. október - 6.oldal

id Éber Sándor festő

Id. Éber Sándor művészetével és pedagógiai munkásságával hozzájárult Baja képzőművészeti kultúrájának fejlesztéséhez

Miskolczy Ferenc: Muzeumi levél.
MŰVÉSZET, 1973. október - 6.oldal

Éber Sándor id.

festő

Életrajz, lásd

okv.

Rapcsányi J.: Baja.
MVM.
1934.

267 (283. l. 284. l.
308. l.

MOBKA. 3699.

M.D.K.

Éber Sándor.

Festőművész megfesti Baja város látképét a Romában rendezett Türr István emlékünnepre.

Baja ajándéka

Városok Lapja. 1925. XX.évf. 23.szám. dec. 1. 211.o

Éber Sándor

1902-ben kinevezik a Tanítóképző rajztanárának. Székely B. volt a mestere. Első freskója (int. falása fatelle: „a művési nevelés allegóriája" – Római műve. ~~A művési ne~~ „Emmauszi tanítványok". Freskóit köv. templomok őrzik: Szécsvár, Lángcsók, Nagykanizsa, Hercegnénti, Tolna, bajai plébánia, Józsefvárosi templ.

Mistolasy Ferenc, Baja képzőművészete a XX sz. – Ban. Kézirat. M.D.K. – C.-M. 599/2 12 l.

Éber Sándor

bajai festő

festette a renovált kiskanizsai

rk. pléb. templom

falképeit és ökeri-

tette a stukkokat (?)

1927-ben.

Barbarits L:

Nagykanizsa.
MVM.
1929

245. l.

Robinson Crusoë (Rado) V. 79.

MDK

Éber Sándor festő

Gönczi-Szabó: Az 1956.évi magyar művészettörténeti irodalom bibliografiája Művért 1957.VI.évf.4.sz. 345.l.

ÉBER Sándor festő

Éber Sándor és Anna festményei a templomban (falképek) 1926-27-ből

ld. Horváth György - Kostyál László: Nagykanizsai alsóvárosi templom. Nagykanizsa, 1992 17 - 18.p. ill.

Ébez Sándor

Műve a Könnyű féle adomány-
ból került a Tamási község kép-
tárába.

Ordas Iván: Képtár a hanviaban.
Tükör, 1977. augusztus 21 - 10 lap.

EBER Sándor festő M.D.K.

A budai ferencesek (Mártírok a 23 sekrestye beletti oratoriumának kitestése (1926-27.)

Budapest müemlékei II. Bp. 1962. 234.e.

Éber Sándor

1897/98 – 1899/900

Fertépzőmfőiskévk

1932.–33 79.

képével (egyik főműve: Jákob megáldja Józsefet 1656-ból, Saskia, Coppenol képmása stb.).

CASSONE (olaszul a. m. nagy láda), Olaszországban a szekrény őse, ruhák és fehérneműk tartására és egyszersmind ülő alkalmatosságul is szolgált (Németországban a „Truhe" felelt meg neki, nálunk a kelengyeláda. Többnyire gazdag díszítéssel látták el. Különösen a XV—XVI. sz.-ban különféle jeleneteket, címereket festettek vagy mintáztak rája és a gyakran kiváló mesterek kezétől származó C.-festmények, amelyekről Schubring nagy monográfiát adott ki, az olasz művészet sajátosságát jelentik. Bibliai tárgyú ábrázolásokon kívül különösen világi, novellisztikus tárgyak játszanak nagy szerepet. Mikor divatját multa, csak a népművészetben tartotta fönn magát). — Irodalom: P. *Schubring*, Cassoni. 2. kiad. Leipzig, 1923.

CASTEL DURANTE, majolika. Az Urbino melletti C.-ban a fazekasság már a XIV. sz.-ban virágzott és így a majolika- és a mezza-majolikagyártás itt jó melegágyra talált. Készítményeire jellemző a tiszta vonalvezetés, a lombdísznek, trofeáknak, tengeri kígyóknak, sárkányoknak dekoratív alkalmazása. A sötét, többnyire kék és igen intenzív háttérből a meztelen alakos disz fehéren ki van hagyva és barnával kontúrozva. Fémfényű máz ritka és nem elég szép. C a XVI. sz. közepéig termeli a legszebb dara-

Éber Sándor

Kath. kiáll. Pécs,
Vigadó, 1930.
okt. – nov.

Nikphidd

V

MDK

id. Éber Sándor

Ökrösszekér, of.

Nagy István arcképe, of.

A bajai "Fesztivál" Képzőm. Kiáll. kat. Bajai Muzeum 1949. jul. 3.

ÉBER SÁNDOR, festő

Tornyai Jánosnak 1928-ban kiállitása Baján. Éber Sándor levele hozzá: "Tornyai Jánosnak! Kedves Barátom! Somogy országból, egy kis falú temetőkápolnájából irom levelemet, hogy igazoljam magam a Te kiállitási megnyitódról való távolmaradásomért. Te tudod, hogy távol lennem Szt. Vendel kápolna freskóinak 20-áig való megfestése kényszerit... Kivánok neked, Bajának, minden müpártoló vásárlónak sok szerencsét... Gölle, 1928. okt. 4. Éber Sándor. 164. old II. Melléklet

DÖMÖTÖR JÁNOS: Tornyai Baján 145. old

A MÓRA FERENC Múzeum Évkönyve. 1. 1966-1967 Szeged. 1968

ÉBER SÁNDOR, festő

Bajai művész. Tornyainak 1928-as bajai kiállítása alkalmából baráti levelet irt Tornyainak, amelyet a Bajai Ujság publikált. Ugyanis a Göllei kápolna freskóinak ha határidőre való befejezése akadályozza a megnyitáson való részvételben. 154.old. /II.sz. melléklet/

DÖMÖTÖR JÁNOS: Tornyai Baján 145.old

A MÓRA FERENC Múzeum Évkönyve. 1. 1966-1967
Szeged. 1968

Éber Sándor, festő

A kőszegi domonkos szpácák kolostorának egyik Szt Margit-képét festette: a szent gyermekkorától vett jeleneteket.

Jajczay János. Árpádházi Szt Margit ikonográfiája

Vigília, 1971. máj. 310. l.

Éber Sándor

A körnegi domonkos apácák kolostorában Szent Margit gyermekkorából vett jelenetet festette meg. (említve)

Jajczay János: Árpádházi Szent Margit Ikonográfiája

Vigilia, Budapest, 1971. máj. 310. old.

Éber Sándor

A Kőhár tudóbeley pav.-nek
bejárati domborművét kérülette.

Miskolczy Ferenc, Baja Zéprö-
művénete a XX. sz.-ban.
kézirat. M.D.K. C-II
599/2

6l.

i/j. Éber Sándor (ofst.)

1956-ban ~~[illegible]~~. 20 éves munkásságának eredményét mutatja be a muzeum Ziáll.-n. 1957-ben „Négy évnek a Dunán" c. Ziállítása.

1961-ben a Bajai Képz. Munkacsoport vezetője lett szervezési, oltatási mű-ködése alapján.

Mistolczy Ferenc, Baja Reprőmű-vénete a XX. n-ban, Kézirat, MDK. -C-II.- 599/2

17 l.

Éber Sándor

oltárlépe 1935-ből
a Vaddarasi pléb-
templomban (Szt István)

Szerkt Istvánemlékk
III. 222 l

1938

12.308

Éber Sándor

Szépm. Muz.

Gnarckép, of

Pinha

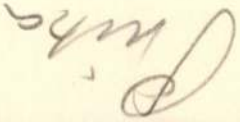

Éber Sándor

festő

Műcs. kiáll. 1931 tól
Pipics 112. l.

VI. 290

Pápai ötvösök 1628-ki vrchszabály-

zata VI. 289

Éber Sándor

l.

Muvészeti Lexikon 197.l

Sír, népvándorláskori IV. 119

Éber Sándor

U. 4216.

Vakokat gyaniolitó orsz. egylet eperjesi
fiókja VIII. 233.

Éber Sándor id.

A pécsi ferencrendiek templomában a hajó menugezeten 3 kisméretű falkép fentitől. Rikító színűek, modorosak.

Láttam 1948
szept. 28-

Ngs.

Dr. Szentiváyi Gyula

(utkész nemzet)

KÖZPONTI SZEL. KERMENTESÍTVE
939 AUG 17
BUDAPEST 90

U

IX. Höggyes Endre ú. 10

Éber Sándor id

Jáky Kálmán dr.
archéje
Jáky Kálmánné
dr.ne archéje
leany korában
fenti oláj.
Jáky Kálmán dr.
tulajdonában
Pécs.

Budapest, 19 39 ~~X~~/12 ~~27020~~ szám.

35

1.	bádog tölcsér			
	14 c			
				34

Éber Sándor

Szül. Ráczkeresztúr (Fehérm.) 1878 jun. 6.
Rk. Nejtanítói oklevél.
1897/98. I. II. é. rajztanerjel.
1897/98 II " "
1898/99 I-II. III. é. "
1899/900 I-II. 4. é. rajztjel.

Diandfürdő (Budapest) II. 92, 93.

1903 X. 20.

~~Budapest~~

Jegyzőkönyv

Az október 20-di értekezlet ~~jegyzőkönyve~~

(556/903)

Éber Sándor

Nagy István festőművész portréja olaj.

Nemzeti halon. Munkácsy Céh VIII. repr. kiáll. kat. 1935. márc. 30. — ápr. 14

NYOMTATVÁNY

Nagyméltóságú
Méltóságos
Nagyságos

MEGHÍVÓ

A

MŰEMLÉKEK ORSZÁGOS BIZOTTSÁGÁNAK

19 ..... évi ..... hó ..... n ..... napján

.....

délelőtt / délután ..... órakor megtartandó végrehajtó-bizottsági / rendes / albizottsági ülésére.

Tárgy: .....

Elnök megbízásából:

.....

Hornyánszky V. R.-T. Budapest.

id. Éber Sándor
festő

M.D.K

A hajósi templom freskóit festette a
műverő „Láng az agyagos parton",
„Mély út" táblaképei szerepelnek a
tárlaton. Az ő műve a hercegszán-
tói templom Krisztus-freskója.

Mészáros Fülöp: id. Éber Sándor emlékkiállítása Baján
Művészet, 1966. junius - 43 lap.

Id. Éber Sándor
festő

M.D.K.

A III. londoni Rajzkongresszuson aranyérmet, Dresdában pedig kitüntetést kapott. 1908-ban mentelhetői ösztöndíjjal Rómába került, ahol főleg a freskófestészetet tanulmányozta.

Mészáros Filóp: id Éber Sándor emlékkiállítása Bajáu Művészet, 1966. június – 43 lap.

M.D.K.

id. Éber Sándor

festő

1878-ban Ráckeresztúron született,
mint rajzpedagógus került Bajára.
Tanulmányait az Országos Minta-
rajzisholában végezte.

Mészáros Fülöp: id. Éber Sándor emlékkiállítása Bajára.
Művészet, 1966. junius - 43 lap

M.D.K

id Éber Sándor
festő

A bajai Tivor István Múzeum
rendezte meg id. Éber Sándor
retrospektív kiállítását az 1947-
ben elhunyt művész hagyaté-
kából: „Udvar hesti asztallal"
(repro)

Mészáros Fülöp: id Éber Sándor emlékkiállítása Baján
Művészet, 1966. junius – 42. hep.

id. Éber Sándor
festő

M.D.K.

1926-ban a Nemzeti Szalonban
rendezte meg gyűjteményes kiál-
lítását, ahol Petrovics Elek vette
meg önarcképet az Uj Magyar Képtár
részére, innen került a mű a Nem-
zeti Galériába.

Mészárostülöp: id Éber Sándor emlékkiállítása Baján.
Művészet, 1966. junius - 43 lap

id. Éber Sándor
festő

M.D.K.

Önarcképei, Tornyai Jánosról és Nagy Istvánról készült portréi őszinte jellemábrázolást mutatnak. A II. Világháború után míg Szekszárdon, Baján és Pécsett volt tárlatos.

Mészáros Fülöp: id Éber Sándor emlékkiállítása Baján
Művészet, 1966. junius - 43 lap.

M.D.K.

id. Éber Sándor
festő

Munkássága - Baja templom és épületfreskóival, valamint környékében alkotott műveivel összefoglalva. Festményei, grafikái, freskói, és plasztikái megérdemelik az elismerést.

Mészáros Fülöp: id Éber Sándor emlékkiállítása Baján.
Művészet, 1966. június - 43 lap

id. Éber Sándor

festőművész emlékkiállítása. Baja, Múzeum. - Ism: Mészáros Fülöp, Művészet, 1966. 7. évf. 6. sz. 43-44.l.

Az 1966. évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája /Művtört.Ért. 1969. 3.sz. 243-284.l./

266. l.

1) Éber Sándor id
bajai festő

2) Éber Sándor itj
a bajai ciszterci
gimnazium rajztanára
festő

3) P. Éber Anna
bajai festő, 1) leá-
nya.
Koll. Kiáll. Pécsett
a Mag. Képzőm. Szabad-
szervezete pécsi csoportjá-
nak helyiségében.

Achátz Imre: Művé-
szet. Sorsunk 1947.
365. l.

Éber Sándor

vod

Ujság 1927. febr. 4.

(A Nemzeti Szalon Kiállítása Bajan.)

A kiállítás szőre ben nagy vesze volt.

Éber Sándor

21. 4216.

A Művészi nevelés allegoriája, falkép a bajai tanítóképző rajztermében.

Árpádhazi Szent Margit jutszótársaival.
(Igen primitiv!)

Repr.

Nemzeti Ujság.

képes mell. 1926.
máj. 9.

képek a
mell-ben

Carson
sinus ecsetr.

L

~~Lotz Károly:~~

3603 Szent János.

Egész alak, áll és szembe
tart, baljában pedig serleg van,
szú haja vállaira omlik, fejét di
köpenyét ~~maga~~ körül csavartan vis

Ecsetrajz, méretei ~~220:79~~

Vétetett az 1905: III. 7-i
(213-905)

1905

236 x

Éber Sándor

életrajz

irod

Csókássy 78. l.

Végleges feldolgozásnál
okv. lásd.

T. 487.

város látképét szemlélhetjük, alól
omlott vár térrajzban van feltüntetve.

. 16.1 : 22.6 cm.

ÈBER SÀNDOR

ÚJ MÜVÉSZET
1998/àpR.

P - 9396

40.0.

Y - FÜLEP LAJOSNAK

apest, 1932. II .2o. ⟶

dra csak most elkésve válaszolok;
etet tisztábban láthassam és valami
atkozik első sorban a Baumgarten-
volna hogy valami ujabb könnyebb-
ánytól szerezni, kezdettől fogva
tés összeállitásánál; de az alapit-
antak a mai gazdasági viszonyok közt,
öltött, hogy ebben a lefolyt negyed-
Remélem, április elején sikerül
dat nagyon szeretném a Nyugat számá-